FICTION CONNECTION

COLECŢIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

K.O. DAHL

Vineri, 13

Traducere de
Ileana Cosgarea

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Coperta colecţiei:
Faber Studio
Foto copertă: Guliver/Getty Images/NEIL WEBB

Director producţie:
Cristian Claudiu Coban

Redactor:
Domnica Drumea

Dtp:
Ofelia Coşman

Corectură:
Eugenia Ţarălungă
Eugenia Ursu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
DAHL, KJELL OLA
Vineri, 13 / Kjell Ola Dahl ; trad.: Ileana Cosgarea. - Bucureşti :
Editura Trei, 2011
ISBN: 978-973-707-480-5
I. Cosgarea, Ileana (trad.)
821.113.5-31=135.1

Titlul original: MANNEN I VINDUET
Autor: Kjell Ola Dahl

Copyright © Kjell Ola Dahl 2001
Prezenta ediţie s-a publicat prin acord cu Salomonsson Agency, Suedia

© Editura Trei, 2011
pentru prezenta ediţie

C.P. 27-0490, Bucureşti
Tel./Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro, www.edituratrei.ro

ISBN: 978-973-707-480-5

„Văd un jungher…, mânerul şi-l îndreaptă
Spre mâna mea, să-ndeplinesc o faptă
Ce stăpâneşte gândurile mele.
Te văd, dar nu te simt. Să nu mă-nşele
Icoana lui. Acest jungher cumplit
De mintea mea să fie făurit?“[1]

WILLIAM SHAKESPEARE, *MACBETH*,
ACTUL AL II-LEA, SCENA 1

[1] Traducere de Dan Amedeu Lăzărescu, William Shakespeare, *Macbeth*, (ediţie bilingvă), Editura Pandora M, 2006

Partea întâi

Vineri, 13 ale lunii

1. Doamna din ploaie

În semiîntunericul iernii, Reidar Folke Jespersen începu ziua de vineri, 13 ianuarie, aşa cum începea fiecare zi sau, cel puţin, zilele din ultimii cincizeci din cei şaptezeci şi nouă de ani pe care îi avea, în bucătărie, cu un bol de terci de ovăz în faţă, cu bretelele de la pantaloni atârnând şi având ca unic tovarăş, în singurătatea sa, clinchetul ritmic al lingurii care se lovea de fundul vasului. Avea pungi mari sub ochii de un albastru strălucitor. Bărbia îi era acoperită de o barbă albă şi scurtă, meticulos îngrijită; mâinile îi erau mari şi zbârcite, cu vene bine definite şerpuind în sus pe antebraţe până la mânecile răsfrânte ale cămăşii. Avea braţe puternice, ca de tăietor de lemne sau de fierar.

Reidar nu avea poftă de mâncare. Dimineaţa niciodată nu-i era foame, dar, fiind un om luminat la minte, înţelegea ce important era să-i dea de lucru stomacului. Iată de ce începea fiecare zi cu un bol de terci de ovăz, pe care şi-l pregătea singur. Dacă cineva l-ar fi întrebat la ce se gândeşte în aceste minute, n-ar fi fost în stare să răspundă. Asta fiindcă în timp ce mânca, se concentra mereu să numere lingurile de terci pe care le înghiţea:

23, cling, hap, 24, cling, hap. Ca unul ce mânca terci de ovăz de o viaţă ajunsese la concluzia că un bol conţinea în medie între 38 şi 44 de linguri. Şi dacă mai avea vreo curiozitate în aceste momente marcate doar de rutină, aceasta ar fi fost să afle cam câte linguri ar rezulta dacă ar putea scoate din bol şi ultima rămăşiţă de terci.

În timp ce soţul ei îşi lua micul dejun, Ingrid Jespersen era încă în pat. Întotdeauna se trezea mai târziu decât Reidar. Astăzi nu se dădu jos din aşternut decât la opt şi jumătate, când îşi puse un halat alb şi, cu paşi mici şi repezi, intră în camera de baie sub a cărei pardoseală încălzirea era dată la maximum. Dogorea aşa de tare, încât era aproape imposibil să stea pe dale cu picioarele goale. Merse pe vârfurile degetelor până la cabina de duş, se strecură în spaţiul rotund dinăuntru şi se spălă îndelung sub jetul de apă fierbinte. Încălzirea centrală făcea ca în apartament să fie întotdeauna cald şi plăcut, dar cum soţul ei nu suporta aceeaşi temperatură şi în dormitor, în fiecare seară, înainte de culcare, el oprea termostatul de la radiator, astfel că peste noapte frigul iernii pătrundea în apartament. Şi, cu toate că Ingrid Jespersen se acoperea cu o pilotă de puf călduroasă, îi plăcea ca dimineaţa să se răsfeţe sub un duş fierbinte care să-i dezmorţească membrele şi să-i pună sângele în mişcare până simţea furnicături sub piele. Ingrid împlinea cincizeci şi patru de ani în februarie. Deseori gândul bătrâneţii o neliniştea, dar felul cum arăta o lăsa indiferentă. Trupul îi era încă agil şi suplu, calităţi pe care le atribuia trecutului ei de dansatoare şi faptului că era conştientă de importanţa unei bune condiţii fizice. Talia îi era încă subţire, picioarele încă musculoase şi, chiar dacă sânii începuseră să se lase, iar coapsele îşi pierduseră din rotunjimea fermă din tinereţe, pe stradă încă i se aruncau priviri pline de

admiraţie. Părul îşi păstrase culoarea naturală închisă şi reflexele roşietice. Dinţii însă o îngrijorau. Ca toată generaţia ei, în copilărie avusese parte de tratamente stomatologice deficitare şi, în două locuri, plombele puse cu cincizeci de ani în urmă trebuiseră înlocuite cu coroane.

Motivul principal al îngrijorării ei izvorâte din vanitate era faptul că avea un amant, un bărbat mai tânăr numit Eyolf Strømsted, care, pe vremuri, fusese elevul ei la balet şi faţă de care nu voia ca diferenţa de vârstă să devină prea vizibilă când erau împreună. Opri apa de la duş, deschise uşa cabinei şi se îndreptă spre oglinda peste care se depusese o pâclă de condens plumburiu. Se simţea încă uşor jenată când se gândea la reacţia lui Eyolf la surâsul ei. Începu să-şi examineze dantura făcând grimase în oglindă. Apoi îşi studie conturul corpului prin pâcla de condens. Îşi apăsă stomacul cu palma dreaptă şi se întoarse în profil. Se uită la arcuirea coloanei vertebrale, apoi la tot spatele şi îşi termină mişcarea examinându-şi muşchii coapselor.

Azi se opri însă la jumătatea rotaţiei şi încremeni în faţa oglinzii în această poziţie. Auzi uşa de afară izbindu-se. Faptul că soţul ei pleca la magazin fără să-şi ia rămas-bun o făcu să-şi piardă pentru câteva clipe simţul realităţii. Dezorientată de trântitul uşii, se uită cu privirea goală la imaginea ei din oglindă. Când îşi veni în sfârşit în fire, o făcu spre a nu trebui să dea ochii cu propria ei goliciune. Apoi, cu mişcări încete, coborî aparatul de ras pe gamba dreaptă, însă gestul ei era inconştient, ca de automat, fără nicio urmă din senzaţia de bine şi de relaxare pe care o avusese cu câteva minute în urmă gândindu-se la amantul ei.

Reidar, care îşi terminase de mult terciul, îşi pusese paltonul şi ieşise cu paşi grei din casă, fără să spună un cuvânt. Se opri pentru câteva secunde în faţa uşii, îşi întoarse capul şi ascultă clipocitul apei care-i evoca imaginea lui Ingrid, cu ochii închişi, cu stropi de apă pe gene, respirând cu gura deschisă sub jetul de apă aproape clocotită care-i venea peste toată faţa. De mai bine de zece ani, Reidar Folke Jespersen practica abstinenţa sexuală. Mariajul lor nu mai implica atingerea corporală. Între el şi Ingrid nu mai exista niciun fel de contact fizic intim. Cu toate acestea, un străin ar fi zis că iubirea lor e plină de tandreţe şi devotament. Această aparenţă nu era, de fapt, atât de îndepărtată de adevăr, pentru că, deşi viaţa lor sexuală se reducea practic la zero, totuşi relaţia dintre ei continua să se bazeze pe o înţelegere tacită, pe un contract psihologic ce conţinea toate elementele unui respect reciproc şi ale unei voinţe de a accepta slăbiciunile şi bizareriile celuilalt, ca de exemplu, sforăitul noaptea. Acest contract includea, pe lângă capacitatea de a-l transpune în viaţă, şi efortul de a convieţui cu un partener al cărui bine se presupunea că îl doreai clipă de clipă.

Până în urmă cu trei ani, Ingrid crezuse că acest celibat autoimpus al bărbatului ei era un capriciu al destinului, ceva ce trebuia suportat pentru ca ea să poată aprecia astfel, la justa lor valoare, anii pe care-i trăise în deplină satisfacere a dorinţelor fizice. Numai că, în urmă cu vreo trei ani, când consimţise să fie posedată de fostul ei elev de balet şi când acest bărbat zvelt şi musculos, excitat până la culme, se dovedise incapabil să-şi controleze nervozitatea şi-şi retrăsese penisul după doar câteva secunde, ejaculând valuri de spermă pe sânii şi stomacul ei, Ingrid Jespersen avusese o senzaţie de împlinire absolută, îmbinată cu un sentiment de calm şi satisfacţie

deplină. Viaţa ei de zi cu zi se îmbogăţi cu o nouă dimensiune mulţumită amantului. O lipsă trecută până atunci sub tăcere, deşi dureros resimţită, fu în sfârşit luată în considerare şi remediată. Îl îmbrăţişa pe Eyolf cu patimă. Îl dezmierda ca pe un prunc. Îi mângâia spatele suplu şi coapsele musculoase. Îi explora trupul cu ochii închişi, pătrunsă de satisfacţia că o parte a vieţii ei revenise pe făgaş. Şi, pentru prima oară după atâţia ani, când simţi din nou penisul fostului ei elev crescând sub atingerea ei, în timp ce soarele de iarnă se ridica deasupra clădirii din faţă, astfel că o rază tăioasă pătrunse prin două mici crăpături în jaluzele până la raftul de lângă pat şi la pinguinul din sticlă de pe el, iar în contact cu bibeloul lumina se dispersă în fâşii în culori mătăsoase, ca de curcubeu, care acopereau trupurile lor goale şi adăugau o frumuseţe simbolică momentului de voluptate, ei bine, în clipa aceea Ingrid Jespersen îşi dădu seama că trăia o experienţă ce urma să aibă un efect decisiv asupra vieţii ei ulterioare.

Ca şi când ceea ce se întâmplase ar fi fost cel mai firesc lucru din lume, cei doi amanţi se întâlniră din nou chiar săptămâna următoare. Iar acum, după trei ani, nu mai aveau nevoie de aranjamente scrise — pur şi simplu se întâlneau în apartamentul lui la aceeaşi oră, 11:30, în fiecare vineri. Acesta era singurul lor mod de contact, a cărui cauză şi repetare stătea în dorinţa mai degrabă dureroasă de a se bucura de trupul şi mângâierile celuilalt. Ingrid aştepta întâlnirea săptămânală cu Eyolf cu nerăbdarea cu care ar fi aşteptat ora la pedichiurist sau la psiholog. O făcea spre binele ei fizic şi mental. Niciodată nu-i trecu prin cap că mai tânărul ei partener ar fi putut vedea lucrurile altfel. Şi, pe măsură ce treceau săptămânile şi

lunile, şi se succedau rendez-vous-urile, cei doi se adaptau tot mai bine unul la celălalt din punct de vedere fizic şi psihologic, ceea ce pentru ea era un izvor de imensă şi neostoită plăcere. Presupunea că aceeaşi plăcere o simţea şi el, în toate zilele şi nopţile când era în altă parte, dar în acelaşi pat cu ea.

În această dimineaţă de vineri, după tot ritualul de făcut duş, spălat pe cap, depilat pe picioare, uns cu cremă pe corp, făcut unghiile de la picioare cu ojă, dat cu rimel pe gene, machiat pe obraji, buze şi mai ales pe pielea umflată şi ridată de sub ochi, Ingrid Jespersen îşi strânse din nou cordonul halatului de casă în jurul mijlocului şi o porni la plimbare prin apartament. Rămase nemişcată, uitându-se cu atenţie timp de câteva secunde la vasul gol de pe masa de bucătărie, decorat cu motivele rurale ale fabricii de porţelan Porsgrund. Pe fundul vasului erau rămăşiţe de terci subţiat cu lapte semidegresat. Cu mişcări automate, Ingrid îl luă şi-l clăti în chiuvetă. Reidar băgase deja lingura în maşina de spălat vase, iar cutia de lapte o pusese înapoi în frigider. Pe acesta se afla, frumos împăturită, ediţia de dimineaţă a ziarului *Aftenposten*. Reidar nici nu-l atinsese. Vasul filtrului de cafea de pe bufet era plin. Ingrid turnă conţinutul într-o cană. Ceasul era nouă şi jumătate şi avea întâlnire cu Eyolf doar peste două ore. În treizeci de minute, fiul lui Reidar din prima căsătorie avea să vină să deschidă magazinul de antichităţi de la parter al tatălui său. Ingrid se gândea să ia cafeaua şi să coboare cu ea în magazin, să schimbe câteva vorbe cu fiul bărbatului ei şi să-l invite împreună cu restul familiei lui la cină în seara aceea. Ca să nu se plictisească aşteptând, dădu drumul la radio şi se aşeză pe sofaua din camera de zi cu ziarul în faţă.

2. Hârtia de mătase

Spre deosebire de alte dăţi, azi Reidar nu merse direct la depozitul liniştit de pe Bertrand Narvesens vei[1] în Ensjø. În loc să o cotească la stânga ca să-şi scoată din garaj Opelul Omega model 1987, se îndreptă în direcţia opusă. O luă pe Bygdøy allé şi rătăci prin ger până la chioşcul Narvesen de la intersecţia de lângă Thomas Heftyes gate.

Aici, în staţia de taxiuri din spatele chioşcului, aşteptau aliniate trei vehicule cu luminile de serviciu de pe acoperiş aprinse. Reidar se duse mai întâi la chioşc, de unde ceru *Dagbladet, Verdens Gang, Dagsavisen* şi *Dagens Næringsliv*. Apoi o bună bucată de timp nu făcu decât să parcurgă în tăcere prima pagină din *Aftenposten*. Mintea îi zbură la soţia lui, care în curând avea să citească acelaşi ziar. Cu toate acestea, Reidar nu-l cumpără şi plăti doar pentru celelalte patru, pe care le puse pe bancheta din spate a primului taxi — un Citroën Xantia break. Şoferul făcea parte din tribul acela de taximetrişti cărora politicienii au învăţat să le acorde atenţie. Însă, cu toate că

[1] *Vei* şi *gate* în limba norvegiană înseamnă stradă, drum (*n.r.*).

omul de la volan era într-o formă de zile mari, gata să facă observaţii de nepreţuit despre situaţia internaţională şi să debiteze bârfe despre familia regală, şi cu toate că Reidar simţise dintotdeauna o atracţie ciudată pentru politica străzii şi pentru adevărurile ieşite din gura beţivilor şi a frizerilor, de data asta rămase impasibil la încercările şoferului de a-l atrage în conversaţie. Ceru să fie dus la o adresă pe Jacob Aallsgate. Aici, intră într-un mic café-bar unde domnea încă toropeala orei matinale — mesele nu erau ocupate şi se vedeau doar două cliente, două femei tinere, bând café latte din pahare mari la unica masă de lângă fereastră.

Un tânăr îmbrăcat în alb, cu părul adus peste frunte spre a sugera parcă o trambulină pentru săritura cu schiurile şi cu o acnee virulentă pe faţă, îl salută din cap pe clientul pe care îl recunoscu după vizitele lui anterioare. Ieşi de după tejghea şi-l întrebă dacă vrea o masă. Reidar scutură din cap. Văzând nedumerirea de pe faţa tânărului, spuse că voia să stea lângă fereastră, aşa că avea să aştepte până când cele două doamne îşi vor fi terminat consumaţia. Chelnerul încuviinţă cu un zel cam excesiv, dând astfel de înţeles că noul client i se părea cam sărit de pe fix, apoi se întoarse după tejghea, unde reîncepu să taie castraveţi şi salată verde.

Reidar aşteptă la bar, cu privirea fixată pe cele două femei, care în curând îşi dădură seama că îi stârniseră interesul şi păreau evident deranjate de acest lucru. În scurt timp îşi încheiară conversaţia, îşi terminară cafeaua şi cerură nota de plată. Le trebui ceva vreme să iasă pe uşa înţepenită, şi un val de frig pătrunse în local. Reidar luă loc pe un scaun ce încă păstra căldura femeii care şezuse pe el, îşi scoase ceremonios mănuşile, îşi puse

mapa de piele pe scaunul de alături, o deschise şi luă din ea numerele din ziua aceea ale ziarelor *Dagbladet, VG, Dagsavisen* şi *Dagens Næringsliv,* pe care le aşeză unul peste altul în faţa lui.

Îi făcu semn chelnerului, care îi aduse o ceaşcă enormă de cafea neagră şi fierbinte. Reidar Folke Jespersen îşi aprinse o ţigară — Tiedemann's Teddy fără filtru — şi se uită la ceas. Era nouă şi zece minute. Trase fumul în piept, puse ţigara în scrumieră şi se uită afară pe fereastră. Văzu uşa de la intrare pe care Ingrid, soţia lui, avea să o deschidă peste două ore şi ceva spre a se duce la amantul cu care avea de gând să-şi petreacă după-amiaza în pat.

Apoi gândul îi reveni în prezent, închipuindu-şi că ea termina acum de citit *Aftenposten* şi şedea pe canapea înfofolită în halatul ei elegant din frotir. Reidar continuă să fumeze pe îndelete în timp ce încerca să-şi imagineze cum se purta Ingrid cu amantul. Totodată, se gândi la etapele prin care el şi soţia lui trecuseră în anii trăiţi împreună. Se gândi ce fragilă şi vulnerabilă i se păruse ea la prima lor întâlnire. Încercă să compare această imagine cu cea a femeii robuste şi pline de siguranţă de sine care acum dormea lângă el noapte de noapte. O parte din ea nu era însă acolo — ci ascunsă numai ea ştia unde. Un mic pachet învelit în hârtie de mătase pe care, îşi închipuia el, ea-l scotea din ascunziş numai când era singură cu bărbatul care locuia vizavi.

În adâncul fiinţei sale se întreba dacă partea aceea a sufletului ei, de care pe vremuri el încercase să se apropie, era cu adevărat acolo în pachet sau dacă nu cumva dispăruse, risipită în neant, împreună cu vulnerabilitatea şi sentimentul ei de nesiguranţă de odinioară. Se întreba dacă femeia cu care împărţea casa, masa şi patul noapte

de noapte era cu adevărat aceea pe care, pe vremuri, sperase că va reuşi să o iubească. Într-un colţ al minţii, gândurile i se învălmăşeau în jurul misterului naturii omeneşti, al procesului de dezvoltare şi maturizare al personalităţii. Îşi imagină un sculptor şi-şi zise că dacă eşti sculptor poate că e posibil să pretinzi că rezultatul final al efortului tău a fost dintotdeauna ascuns în piatra pe care ai lucrat-o. Dar o fiinţă umană, îşi zise Reidar, e rezultatul nu numai al materialului genetic, ci şi al mediului, al istoriei, al experienţei de viaţă şi al felului cum interacţionează cu alte fiinţe umane. Personalitatea nu e ceva cu care te naşti. Cu toată seriozitatea, îşi zise că, de fapt, curiozitatea lui referitoare la amantul lui Ingrid se limita la pacheţelul învelit în hârtie de mătase ce conţinea sufletul ei şi la întrebarea dacă ea-l deschidea în prezenţa celuilalt. Dându-şi seama de acest lucru, Reidar simţi ceva ce semăna cu gelozia, numai că această gelozie nu era îndreptată împotriva amantului ca persoană, ci era ceva diferit, un fel de nemulţumire sau de frustrare ce nu avea nimic de-a face cu invidia pe care ar fi simţit-o faţă de un om căruia Ingrid îi dezvăluia dorinţele ei intime. Era mai degrabă o formă de tristeţe elementară, ceva nedefinit şi efemer, asemănător durerii pe care-şi imagina că un mutilat ar fi simţit-o într-o parte a corpului pe care nu o mai avea. Era o gelozie pentru care se credea prea bătrân.

Cu o doză de melancolie merse pe firul acestor gânduri şi cu aceeaşi melancolie ajunse la concluzia că prezenţa lui în cafenea era ceva jalnic. Încercă să găsească o explicaţie pentru acest comportament, pentru obsesia de a vedea cu ochii lui cum Ingrid îl înşală vineri de vineri cu Eyolf Strømsted. Cu toate acestea, nu îngădui

ca autoanaliza să-i răvăşească gândurile mai mult de câteva secunde; îi puse capăt şi reveni la plăcerea de a-şi savura cât mai mult ţigara de dimineaţă. Când o termină, strivi mucul în scrumieră şi începu să citească primul ziar din vraful aflat în faţa lui.

Două ore şi câteva minute mai târziu, când Ingrid Folke Jespersen ieşi tremurând pe uşa din faţă şi, înfofolită în paltonul ei lung şi gri tivit cu blană, o porni cu paşi mici şi repezi pe trotuarul de pe partea opusă a străzii pe care era cafeneaua, fără să arunce o singură privire la lumea din jur, Reidar terminase de citit ziarele. Fumase cam mult, băuse două cafele şi o sticlă de apă minerală. Se uită îndurerat cum uşa maronie se închise după soţia lui şi aproape că sări în picioare în clipa în care chelnerul cel tânăr îl întrebă dacă mai doreşte ceva. Se uită la ceas şi, când ochii îi căzură pe cadranul rotund, se surprinse întrebându-se de ce naiba se uită mereu la ceas de fiecare dată când cineva îi pune vreo întrebare. Zâmbindu-şi sieşi, scutură din cap şi ceru nota. Plăti şi lăsă pe masă ca bacşiş două monede de câte 10 coroane, care, după părerea lui, compensau îndeajuns bruscheţea cu care-l tratase pe chelner două ore mai devreme. Apoi, cu paşi rigizi şi nesiguri de om bătrân ieşi în gerul de afară şi o porni clătinându-se spre Uranienborg, unde urma să se întâlnească cu fraţii lui.

3. Oameni obosiţi

Primul lucru pe care Reidar îl observă intrând în apartamentul fratelui său, Arvid, fu un ecran alb în colţul camerei, în faţa vechiului televizor Radionette al cărui ecran se acoperea cu un fel de stor. Observă că toată lumea era prezentă: Arvid, Emmanuel şi un om de afaceri necunoscut de vârstă medie, dar cu un aer juvenil, însoţit de o femeie ce părea a fi soţia lui. Aceasta se ridicase din fotoliul de lângă fereastră şi, deloc în largul ei, îşi frângea mâinile cu nervozitate. Avea o vârstă greu de definit, undeva între 30 şi 40 de ani, păr lung, negru şi creţ, şi purta un deux-pièces bleumarin, care îi dădea un aer oficial, deşi fusta îi scotea în evidenţă picioarele. Reidar ridică braţul şi salută politicos pe toată lumea. Femeia îi întinse o mână suplă pe care o retrase imediat, după care, cu o mişcare scurtă, îşi aranjă părul lung şi negru, stârnind în jur un val de parfum.

Reidar se întoarse spre cei trei bărbaţi şi dădu mâna cu străinul. Acesta nu se prezentă, dar arată cu capul în direcţia femeii şi zise:

— Ea e Iselin Varås.

Reidar privi din nou spre femeie, care se reaşeză pe fotoliu.

— E partenera mea de viaţă şi de afaceri, adăugă bărbatul, care avea în jur de cincizeci de ani şi părul scurt şi creţ, cărunt pe la tâmple. Arăta ca un agent de bursă sau un comentator sportiv de odinioară. Emana entuziasm şi tupeu, accentuat de o barbă nerasă de două zile, un cercel cam nelalocul lui, blugi şi un sacou roşu. Buza superioară îi era îngustă şi lăsa să se vadă o parte din dinţii de sus, deşi nu s-ar fi putut spune dacă motivul era un rictus nervos sau un zâmbet stânjenit.

— Bagă de seamă, Reidar, e periculoasă, îl avertiză Arvid mormăind şugubăţ şi arătând cu capul spre femeie. Nu ştie de glumă.

Arvid semăna cu August Strindberg, dramaturgul, într-unul din momentele lui mai puţin colerice: un bătrânel cu barbişon şi un aer demn, cu pielea ciupită de vărsat, cu un păr cărunt şi rebel şi cu un lanţ de ceas la buzunarul de la vestă.

Reidar se aşeză lângă celălalt frate al său, Emmanuel, singurul dintre cei de faţă care nu se ridicase în picioare. Acesta era genul de om căruia îi plăcea să rămână aşezat. Fusese dintotdeauna mai gras decât trebuia şi, după o lungă viaţă de fumător, se procopsise cu un emfizem hârâitor, care lăsa să se ghicească plămâni aproape incapabili să se mai umple cu aer. Statul în picioare era pentru el un calvar.

— Hermann Kirkenær e în formă, horcăi Emmanuel spre fratele lui şi arătă către bărbatul în sacou roşu.

Reidar nu răspunse.

— Îl cunoşti pe Kirkenær? întrebă nervos Arvid.

Reidar se făcu că nu aude.

— Haideţi să n-o lungim mai mult decât strictul necesar, zise el iritat.

Auzindu-l, Arvid şi Emmanuel îşi aruncară priviri pline de tâlc. Cu un gest nerăbdător, Arvid dădu de înţeles că se poate începe. Primele cuvinte ale lui Emmanuel răsunară atât de puternic, încât s-ar fi zis că vorbeşte pe un ton oficial.

— Din moment ce suntem toţi prezenţi, poate că ar trebui să trecem la subiect.

Tăcerea care urmă îl luă pe Emmanuel cam pe nepregătite. Derutat, îşi roti ochii prin încăpere, adresând fiecăruia câte o privire prietenoasă, şi zise bâlbâindu-se:

— Ai cc-uvântul, Kirkenær.

Kirkenær făcu un pas înainte şi-şi încrucişă mâinile peste pântec.

— Mulţumesc, domnilor, începu el păşind în spatele scaunului pe care şezuse şi de al cărui spătar se apucă acum cu ambele mâini. Apoi îi făcu semn din cap soţiei lui şi zise: Iselin!

Femeia se ridică şi-i dădu un dosar maro. Apoi, unduindu-şi elegant şoldurile, se îndreptă spre colţul opus al încăperii şi se aplecă peste un retroproiector aflat pe podea. Arvid Folke Jespersen tuşi cu subînţeles când ea se aplecă şi mai mult şi fusta i se strânse pe coapse. Femeia îi făcu lui Arvid cu ochiul şi îi zâmbi îngăduitor, matern aproape, apoi îşi aranjă ţinuta şi puse retroproiectorul pe masa din faţă. Îl porni, iar Arvid şi Emmanuel îşi traseră scaunele mai aproape ca să vadă mai bine.

— Este întotdeauna o senzaţie un pic specială să vorbesc unui grup aşa de restrâns, începu Kirkenær. Daţi-mi voie, deci, să vă mărturisesc cât sunt de fericit să mă aflu printre voi.

Reidar se uită ostil spre Emmanuel, care se aşteptase la o asemenea reacţie, aşa că nu-i dădu nicio importanţă, concentrându-se în schimb pe ce spunea Kirkenær.

— Aş dori, de asemenea, să profit de ocazie spre a-ţi mulţumi personal, Arvid, pentru colaborarea noastră plăcută şi plină de învăţăminte, şi pentru permisiunea de a ne pune la dispoziţie apartamentul tău.

Arvid dădu amabil din cap.

Era acum limpede pentru toţi că Reidar Folke Jespersen nu era pe aceeaşi lungime de undă cu cei doi fraţi ai lui. Părea morocănos şi nemulţumit, fiind el însuşi conştient de rolul pe care îl avea în acest joc. Erau multe lucruri care îi displăceau în toată tărăşenia asta. Şi neplăcerea i se accentua şi mai mult datorită faptului că Hermann Kirkenær i se adresa întruna pe numele mic.

Kirkenær se uită direct la Reidar şi îi zâmbi cu toată faţa.

— După cum ştiţi, i-am informat pe Arvid şi Emmanuel despre ce am de gând să spun, dar mai întâi daţi-mi voie să vă prezint obiectivele mele pentru mica noastră adunare de azi. Eu, domnilor, reprezint libertatea. Da, reprezint libertatea şi sentimentul de siguranţă, pentru că în spatele meu se află o imensă sumă de bani. Nu aş dori însă ca banii să fie punctul focal al discuţiilor noastre. Înainte de orice trebuie să ştiu că aveţi încredere în mine. Vreau ca toţi cei de faţă să fiţi convinşi că rodul muncii voastre de o viaţă e pe mâini bune.

Kirkenær închise ochii de parcă s-ar fi gândit cum să scoată pe gură următoarea mostră de înţelepciune.

— Experienţa este capitalul nostru comun. M-am uitat la ceea ce voi aţi realizat cu umilinţă şi respect. Când eu şi Iselin… — şi aici aruncă o privire învăluitoare spre femeia îndepărtată, asemănătoare unei regine, care le zâmbea celor trei domni în vârstă — când eu şi Iselin vom fi ajuns atât de departe ca şi voi, tot ce ne va mai

rămâne de făcut va fi să ne controlăm investiţia cu prudenţa necesară. Domnilor, ne-am uitat la datele din tabele şi grafice, am cercetat la faţa locului, i-am consultat pe titanii finanţelor şi am ajuns amândoi la concluzia că trebuie să vă plătim generos pentru a putea prelua magazinul pe numele nostru.

Bărbatul în sacou roşu închise din nou ochii — de parcă ar fi savurat momentul când adevărul îi scăpase pe gură. Apoi aşteptă în linişte, uitându-se la cei trei fraţi, ca şi cum ar fi verificat cum reacţionează aceştia la ceea ce auziseră, apoi se răsuci pe călcâie şi puse pe retroproiector primul diapozitiv, care prezenta calculele pe care le făcuse.

Reidar mirosi un complot. El şi fraţii lui urmăriră cu atenţie cum Kirkenær îşi prezenta materialul cu tot mai multă dezinvoltură. Niciunul din ei nu făcu vreun comentariu referitor la suma pe care Kirkenær spuse în cele din urmă că era dispus să le-o ofere. Iselin Varås se învârtea prin încăpere îmbiindu-i cu băuturi. Arvid alese porto, Emmanuel bere, în timp ce Reidar refuză politicos. Femeia însă nu se dădu bătută. Scotoci printr-un geamantan şi scoase din el sticle în miniatură de Hennessy şi Chivas Regal, dar Reidar îl surprinse pe Arvid făcând cu ochiul şi gesticulând spre ea că nu trebuie să insiste peste măsură. Familiaritatea dintre cei patru — fraţii lui şi cei doi cumpărători — îl făcu să-şi dea seama că, de fapt, Kirkenær îşi prezentase deja oferta atât lui Arvid, cât şi lui Emmanuel. Dar nu acesta era lucrul care îl făcu să tremure de furie, ci altceva, despre care însă nu putea vorbi cu fraţii lui; era ceva ce îl făcea să se simtă prins în capcană, plin de nerăbdare şi chiar puţin agresiv. Se reţinu însă de la orice alt comentariu faţă de Arvid, Emmanuel

sau cumpărători. Rămase impasibil şi nu spuse un cuvânt până ce Kirkenær şi Iselin Varås nu plecară.

Arvid îi conduse până la uşă şi cei trei făcură ceva tărăboi pe hol, luându-şi de pe umeraşe hainele groase pentru mersul prin ger şi schimbând fel de fel de observaţii prietenoase. Dar Reidar nu-i spuse un cuvânt lui Emmanuel în timp ce Arvid se descotorosea de cei doi oaspeţi. Tăcerea dintre fraţi era palpabilă; fiecare se holba la bucata de perete din faţa lui, ascultând cu mintea aiurea cum Arvid flirta cu Iselin în felul în care o fac bătrânii, până ce în cele din urmă auziră uşa închizându-se.

Reidar îşi dădu seama că adevărata cauză pentru care Kirkenær plecase aşa de rapid şi fără tam-tam era că omul de afaceri credea bătălia gata câştigată. Stând şi gândindu-se la situaţie, Reidar simţea mânia crescând în pieptul lui. În acelaşi timp era conştient şi că resemnarea încerca să-i atenueze furia. Era o senzaţie pe care o ura mai mult decât orice — o lipsă de vlagă care, cu trecerea anilor, îi punea stăpânire peste conştiinţă aşa cum ceaţa se prelinge peste pădure spre a-i şterge culorile şi a o face de nepătruns. Era genul de apatie care încerca să amăgească trupul şi să-l facă să creadă că nu avea nici dorinţa, nici energia de a pune mâna pe arme. Această dualitate lăuntrică — agresivitate combinată cu resemnare — îi dădu o scurtă senzaţie de sufocare. Cu toate acestea, înţelese că întâlnirea era unul din cele mai importante evenimente din ultimii ani.

Aceste gânduri îi învolburau mintea în timp ce râsetul lui Arvid, asemănător unui nechezat, pătrundea până la el din vestibul, iar Emmanuel se uita încruntat la perete, pasămite din cauza reacţiei negative pe care o trădau gesturile şi tot corpul lui Reidar.

În clipele acelea, Reidar punea la cale o strategie cu două obiective imediate. Primul era să zădărnicească tentativa de a vinde magazinul pe care el şi fraţii lui îl posedau în comun, iar al doilea, să aibă răgazul de a-şi pune mintea la bătaie şi de a prinde dedesubturile care acum încă îi scăpau.

Prima lovitură urma să o dea în câteva secunde. Când uşa de la hol se deschise şi Arvid se sprijini de cadrul ei afişând o expresie bine studiată, luptătorul din Reidar se răsuci în scaun, gata de bătălie.

— Şi animalul unde e? întrebă Reidar pe un ton cumpătat.

Ca la un semnal, dinspre hol se auziră mârâituri înfundate şi în uşa întredeschisă apăru un bot mic şi negru care o mai împinse câţiva centimetri până ce un câine mic, gras şi crăcănat din rasa papillon intră gâfâind înăuntru. Dădea de zor din coadă, scop pentru care îşi punea la contribuţie jumătate din corp, şi se apropia de ei cu mişcări nesigure pe picioarele lui subţiri, amuşinând ca un purceluş cu nările înfundate.

Reidar se aplecă şi-şi îndreptă degetul spre botul animalului, făcându-l să se dea înapoi, să-şi bage capul între umeri şi să scoată scheunături ascuţite, drept care Arvid se puse în genunchi ca să-l protejeze.

— Silvie, hai, fii cuminte, nu s-a întâmplat nimic.

Luă animalul în braţe şi i se adresă cum ar fi făcut-o unui bebeluş, frecându-şi obrazul de botul lui plin de bale.

— Ştie că n-o placi, zise el pe un ton iritat şi plin de reproş.

Reinar se strâmbă, ca şi cum şi-ar fi văzut fratele punând mâna pe carne contaminată sau pe o insectă grotescă.

— Nu o să se întâmple niciodată, spuse Reidar clar şi la obiect.

Ceilalţi doi se uitară cu subînţeles unul la celălalt.

— Aşa că nu mai avem ce discuta, zise Reidar pe un ton hotărât şi se ridică în picioare.

— Ne pregătim pentru această vânzare de şase luni, şopti Emmanuel cu un şuierat. Nu poţi să strici pur şi simplu totul.

— Ba pot, i-o întoarse Reidar.

— Ce te face să crezi aşa ceva? întrebă Arvid cu duşmănie.

Reidar nici măcar nu se uită la el. Era deja în drum spre vestibul ca să-şi ia paltonul.

— Am făcut ce mi-aţi cerut, zise el, ignorându-i. L-am ascultat pe omul vostru timp de o jumătate de oră. Voiaţi să fiu convins. Ei bine, nu sunt convins. Nu sunt convins deloc. Individul e o nulitate.

— Karsten e de acord cu noi.

Reidar tresări şi îi aruncă o privire mânioasă lui Arvid, care repetă:

— Karsten e de acord cu noi.

Faptul că cei doi îl băgaseră pe Karsten, fiul lui Reidar, în treaba asta urâtă îl înfurie şi mai mult. Demonstra că era vorba de o conspiraţie şi mai cuprinzătoare decât bănuise el la început. Demonstra nu numai că Arvid şi Emmanuel puseseră la cale un complot împotriva lui, dar şi că şi îl făcuseră părtaş pe Karsten, propriul lui fiu.

— Ce crede Karsten referitor la chestia asta nu are nicio importanţă, zise Reidar, la fel de neclintit ca şi înainte. Vânzarea nu va avea loc niciodată, repetă el.

Umerii lui Arvid tremurau de enervare. Se mai uită o dată la Emmanuel, spre a-i obţine sprijinul, înainte de a adăuga:

— Scurt pe doi, trebuie să înţelegi că Emmanuel şi cu mine nu glumim. Şi pentru că şi el, şi eu te cunoaştem

cum nu se poate mai bine, şi pentru că şi el, şi eu am presimţit ce se va întâmpla dacă ne încredem în tine şi în părerea ta, mă tem că ţi-a venit rândul să pierzi.

Reidar Folke Jespersen se uită la frate-său cu aceeaşi expresie glacială.

— Va trebui să cedezi, Reidar. Există trei proprietari şi doi contra unu înseamnă majoritate absolută.

Reidar continua să tacă.

Arvid îl mai rugă o dată din priviri pe Emmanuel să-l ajute.

— Majoritatea decide, indiferent ce crezi tu.

— Majoritatea?

Reidar ocoli masa şi se apropie de Arvid, care, speriat, făcu doi paşi înapoi. Amândoi încremeniră la semnul lui Emmanuel, care tocmai se ridica în picioare, ceea ce însemna că printre gâfâieli şi manevre complicate încerca să-şi aducă trupul gras într-o poziţie semiverticală şi să-şi sprijine burta de marginea mesei. Era o privelişte de zile mari. Cine îl cunoştea pe Emmanuel ştia ce eforturi îi trebuiau spre a ajunge într-o asemenea poziţie şi ambii fraţi erau conştienţi de energia emoţională care dusese la aceste contorsionări. Ezitarea lor fu suficientă pentru ca Emmanuel să-şi redobândească autoritatea specială de care, ca frate mai tânăr, avusese nevoie de atâtea ori în trecut pentru a trece peste complexul lui de inferioritate în confruntările cu Reidar. Acum, cu gesturi calme ale mâinii încercă să profite de avantajul creat şi să-i potolească pe cei doi fraţi care se uitau unul la celălalt ca doi boxeri în ring.

— Gata, gata, nu s-a întâmplat nimic rău. Kirkenær îşi va repeta oferta, iar noi va trebui să fim uniţi…

Reidar avu un rictus la auzul numelui lui Kirkenær.

— Dacă acest individ îşi repetă sau nu oferta e lipsit de orice importanţă. Nu va fi nicio vânzare!

Cuvintele lui Reidar sunară ca o rafală de mitralieră, iar el le dădu şi mai multă virulenţă izbind cu palma în masă.

Arvid puse câinele pe un scaun şi zise:

— Nu mai pupăm noi o ocazie ca asta!

— Chiar aşa! tună Reidar. Chiar aşa! repetă el apropiindu-se de frate-său. Ţi-a trecut oare prin cap că oferta asta e puţin cam ciudată?

— Ciudată?

Din nou, Arvid ceru din priviri ajutorul lui Emmanuel, care, după efortul depus, se prăbuşise la loc în fotoliu, respira greu şi horcăia. Pe frunte îi apăruseră broboane minuscule de sudoare, dar privirea pe care i-o aruncă fratelui său mai mare voia să spună că nu terminase ceea ce avea de zis.

— Tocmai asta e problema, Reidar, spuse el încet. Ai cam îmbătrânit. Ţi-ai pierdut vâna. De data asta nu mai cedăm. Tu vei pierde.

— Mi-am pierdut vâna?

— Da, ţi-ai pierdut-o! ţipă Arvid.

Răspunsul lui sună mai mult a lătrat.

— Nu mai eşti ce-ai fost. Tu, cu mine şi cu Emmanuel — noi, suntem…

Arvid gâfâia de parcă nu ar fi avut aer şi de parcă nu ar fi îndrăznit să rostească acel cuvânt înfricoşător acolo şi atunci. Dar închise ochii şi până la urmă tot îl zise, pe un ton ceva stăpânit:

—…suntem *bătrâni*. Da, Reidar, suntem *bătrâni*, iar tu eşti *cel mai bătrân*. Şi nu cumva să ai impresia că eşti nemuritor!

Reidar tresări. Cățeluşa Silvie începu să latre ca apucata în fotoliu.

— Silvie! strigă Arvid, deja nervos. Nu-ţi fie frică, Silvie!

Reidar îşi mută privirea biciuitoare de la Arvid la Emmanuel şi înapoi.

— Noi suntem doi. Tu eşti unu. De data asta Emmanuel şi cu mine vom termina de făcut ceea ce am început. Vindem magazinul şi cu asta basta.

Reidar pălise tot. Ca să nu-şi piardă echilibrul se apucă cu degetele de marginea mesei. Respiraţia grea a celor trei bătrâni fu acoperită de lătratul ascuţit şi de schelălăielile câinelui. Reidar Folke Jespersen trase aer în piept şi zise pe un ton categoric:

— Nu semnez nimic.

Ceilalţi doi se uitară din nou unul la celălalt. Arvid se îndreptă cu paşi târşâiţi spre uşă, gest pe care cățeluşa îl interpretă ca pe un semnal să sară jos din fotoliu. Printre lătrături, gâfâituri şi mârâieli, se îndreptă legănându-se ca o raţă spre Reidar şi îl muşcă de gleznă. Acesta se uită la câine timp de câteva secunde, după care simţi un fior prin trup, îşi alese cu grijă ţinta şi-i trase câinelui un şut cât putu el de tare. Cățeluşa scoase un schelălăit ascuţit şi zbură prin cameră până în colţul şemineului, de care se izbi cu un fel de plesnitură umedă. Din corpul ei grăsuţ ieşi un horcăit, apoi rămase nemişcată.

— Eşti un monstru! ţipă Arvid, târşâindu-şi picioarele până la animalul fără viaţă, lângă care îngenunche şi pe care-l strigă pe nume cu o voce stridentă. Silvie!

Văzând suferinţa lui Arvid, Emmanuel îşi dădu ochii peste cap. Îşi gârbovi umerii încercând să-şi aprindă un trabuc lung şi subţire, dar mâna îi tremura din cauza tensiunii nervoase. Cu fiecare pufăit, flacăra brichetei se

făcea tot mai mare. Când intensitatea ei atinse un nivel mulţumitor, Emmanuel se întoarse spre Arvid.

— Ce tâmpenie să laşi animalul în casă! Ştii bine că Reidar şi câinele nu s-au împăcat niciodată.

— Gata, plec chiar acum, tună Reidar şi-şi aţinti arătătorul lung şi osos spre uşa de la intrare. Şi, după cum se prezintă lucrurile, nu prea cred că mă voi mai întoarce vreodată.

— Ai omorât-o pe Silvie…, se jelui Arvid de lângă şemineu.

— Încetează cu văicăreala! îl repezi Reidar. Nu-i moartă.

Emmanuel îşi drese glasul, dar, când trase fumul de la trabuc în piept, vocea îi pieri.

— Pentru noi…, gâfâi el aproape fără glas, pentru mine şi Arvid tot ce s-a întâmplat e doar o chestie de afaceri, Reidar. De bani. E o dovadă de lipsă de profesionalism să o transformi în ceva personal.

Tuşi şi încercă să ia o gură de aer, dar nu reuşi. Când reîncepu să vorbească, din piept îi ieşi un horcăit ca de mafiot muribund.

— Va trebui să cedezi, nu există altă soluţie. Ar fi cel mai bun lucru pentru tine. De data asta, Arvid şi cu mine nu mai ţinem cont de ce vrei tu. Aşa că fă bine şi semnează.

— Nu semnez nici în ruptul capului, zise Reidar printre dinţi.

— Nu se mai mişcă, strigă Arvid şi ridică trupul fără viaţă al câinelui. Silvie!

— …Vorbim despre afurisita mea de pensie! continuă Emmanuel neabătut, căruia vocea îi revenise la normal. Karsten e şi el de acord că asta e cea mai bună soluţie. Eu, Arvid, Karsten — nu poţi lăsa ca încăpăţânarea ta dintotdeauna să ne strice viitorul.

Reidar rămase câteva clipe cu ochii aţintiţi spre podea, apoi aruncă o privire piezişă spre Arvid, care stătea cu căţeluşa în braţe. Lăbuţele ei din faţă arătau spre tavan. Apoi una din ele fu scuturată de un spasm şi căzu inertă, iar capul i se răsuci şi prin gura întredeschisă apăru limba trandafirie.

— Ei, acum potaia e cu adevărat moartă, zise Reidar cu un zâmbet răutăcios şi strâmb. Apoi adăugă: Tu ai omorât-o. De ce a trebuit s-o iei în braţe? După aceste cuvinte, se întoarse şi o porni spre uşă.

— Reidar, spuse Emmanuel pe un ton plin de mustrare. Războiul s-a terminat de mai bine de cincizeci de ani. Nu ai nimic de câştigat dacă o iei înainte singur. Recunoaşte şi tu măcar o dată că ai fost învins.

Din pragul uşii, Reidar aruncă o ultimă privire peste umăr şi zise:

— Nu semnez şi cu asta basta. Fără semnătură, nu există niciun contract.

Emmanuel strigă după Reidar în timp ce acesta ieşea pe uşă.

— N-are rost să te opui! Mâine banii vor fi pe masă.

Reidar trânti uşa.

— Ai pierdut! mai strigă o dată Emmanuel în urma lui şi se uită la Arvid, care îşi ridică încet capul şi se uită la uşă cu o privire furioasă.

Emmanuel continuă să-şi fumeze trabucul.

— Veterinarul îţi va pune câinele pe picioare, îşi linişti el fratele. Cu Reidar e altceva. Numele lui trebuie să fie pe contract, altfel ne-am lins pe bot de bani.

4. *In Medias Res*

Pe când cobora scările după întâlnirea cu fraţii săi şi, totodată, îşi alunga şocul emoţional într-un ungher prăfuit al minţii, Reidar îşi plănuia următoarea mişcare.

Odată ajuns afară, la început rămase locului, tremurând în zăpada îngheţată de pe Uranienborgveien şi frământându-şi mintea să găsească un taxi şi o cabină telefonică în modul cel mai convenabil. Ăsta e probabil lucrul cel mai enervant într-o zi ca asta, îşi zise el. Când începi să îmbătrâneşti, orice abatere de la tabieturile tale face ca totul să ţi se pară mai anevoios, aproape cu neputinţă de rezolvat. O porni spre Parkveien. După cincizeci de metri, la colţ cu Uranienborgpark, găsi o cabină telefonică. Când ridică receptorul, văzu că aparatul funcţiona cu o cartelă. Puse receptorul la loc şi îi trecu prin cap să meargă direct la oficiul telefonic din Bertrand Narvesens vei în Ensjø şi să sune de acolo. Însă era frig, iar el se simţea obosit şi avea mădularele înţepenite. Cu toate acestea, voia să vorbească dintr-un loc unde îşi putea păstra anonimatul. Îi părea rău că înainte de a pleca nu-l rugase pe Arvid să-i cheme un taxi. O maşină ar fi făcut ca planul şi acţiunile lui să meargă mai uşor. Plus că ar fi

avut un loc încălzit de unde să-şi desfăşoare operaţiile. Ieşirile dramatice de pe scenă, cum fusese cea pe care tocmai o efectuase, erau cu totul de prisos, chiar dacă înverşunarea punea în evidenţa seriozitatea lui şi crea nelinişte în rândurile inamicului.

Cu degete înţepenite, scoase din portofel cartela telefonică şi o bucăţică de hârtie pe care îşi notase numărul de telefon al amantului lui Ingrid. Formă numărul şi aşteptă. Aparatul sună mult, mult timp.

— Alo? veni în sfârşit răspunsul.

Reidar ezită pentru o secundă, dar nu mai mult.

— Sunt Reidar Folke Jespersen, zise el. Vreau să vorbesc cu soţia mea.

Tăcerea de la celălalt capăt al firului păru nesfârşită.

— Hai, nu am timp de melodrame, continuă Reidar pe acelaşi ton calm, însă cu o mică nuanţă de nerăbdare în glas. Este foarte important să vorbesc cu Ingrid — acum.

— O clipă, zise vocea masculină de la celălalt capăt al firului.

Tăcerea continuă. Reidar îngheţase tot. Se uită în jur şi blestemă nervozitatea lui Ingrid, o blestemă şi pe ea pentru că nu înţelegea cât de mult detesta să fie lăsat să aştepte astfel. Şi cum stătea în cabină tremurând, un Mercedes alb cu o lumină de taxi pe acoperiş apăru dinspre Josefinesgate. Se opri la câţiva metri de semafor şi Reidar îl văzu pe pasager plătind. Ardea de nerăbdare să ia el taxiul. Ca şi când ar fi vrut să răspundă acestor gânduri, soţia lui veni la telefon şi zise:

— Reidar?

— Da, răspunse el. Astăzi vin târziu acasă, poate după ora şapte.

Niciun răspuns la celălalt capăt al firului. Portiera din spate a Mercedesului se deschise şi pasagerul coborî.

— Alo, eşti pe fir? întrebă el.

— Da, răspunse Ingrid, soţia lui, atât de încet încât de-abia o auzi.

— Presupun că e pentru ultima oară că te găsesc în casa unui alt bărbat, zise Reidar. Dar e alegerea ta. Dacă mai vrei să fii măritată, mă aştept să te găsesc acasă la şapte. Dacă nu, poţi să nu te mai întorci.

Taxiul cel alb se puse în mişcare şi urcă pe strada pe care era el. Reidar îşi ridică braţul şi făcu semn şoferului, care trase la bordură.

— Oricum ar fi, acest episod este încheiat şi nu vom mai vorbi despre el niciodată, zise Reidar şi puse receptorul în furcă.

Îşi scoase cartela din aparat şi-şi suflă în mâini înainte de a o porni gârbovit şi cu paşi grei spre vehiculul a cărui portieră şoferul o ţinea deschisă dinăuntru. Urcă şi o trase după el.

— Încotro? întrebă şoferul, un pakistanez îndesat, uitându-se în oglinda retrovizoare să vadă cum e traficul din spate.

— În Ensjø, zise Reidar şi inspiră adânc. Am îngheţat tot. Ţi-aş rămâne recunoscător dacă ai da un pic mai mult drumul la căldură.

5. Fantome

Neliniştea pe care Reidar Folke Jespersen nu o mai simţise de mulţi ani continuă să-l frământe, şi asta îi dădu nu numai o anume agitaţie, ci şi o senzaţie de tinereţe pe care, de asemenea, nu o mai simţise de mult. Era o neliniște şi plăcută, şi neplăcută. Atâta doar că nu prea ştia ce avea de făcut în momentul următor şi din cauza aceasta simţi o nemulţumire de sine. Stătea la birou, telefona unor oameni cu care oricum trebuia să vorbească şi aştepta să vină ora cinci. Cu câteva minute înainte, când afară era deja întuneric ca noaptea, ieşi din birou şi o porni bocănind pe scări până la depozit. Hala imensă era ticsită până la tavan cu mobilă veche şi alte obiecte mai mult sau mai puţin artistice care urmau să fie vândute la magazinul de lângă Thomas Heftyesgate. Stătu nemişcat, lăsându-se parcă pătruns de învălmăşeala artizanală şi de haosul vechiturilor de fiecare zi. Pentru câteva secunde se cufundă într-un vis cu ochii deschişi, cum făcea ori de câte ori în faţa ochilor i se deschidea această privelişte. Numai că azi senzaţia nu dură prea mult. Aşa că făcu un efort să continue şi să termine de coborât scările.

Din buzunarul de la pantaloni scoase o cheie, se duse la uşa din faţă şi o deschise. Afară era încă un ger crâncen.

Ridică încet capacul de la cutia postală vopsită în verde de pe peretele de lângă uşă. Cheia căzu înăuntru cu un clinchet slab, aproape imperceptibil. După aceasta Reidar se întoarse înăuntru şi verifică dacă uşa era închisă. Apoi îşi croi drum printre piesele de mobilier antic, până în fundul încăperii, unde se opri în faţa unui dulap de haine cu un aspect modern. Era decorat cu muluri cioplite, iar pe uşi erau fixate oglinzi împodobite cu flori pictate. În dulap era un umeraş pe care atârna un costum de gală negru cu revere de mătase. Nu fusese purtat aproape deloc şi avea o croială demodată. Reidar îşi scoase pantalonii gri şi cămaşa de flanelă cu pătrăţele albastre şi se îmbrăcă în costumul cel negru, cămaşă albă şi pantofi lustruiţi.

După ce se schimbă, se reîntoarse în birou şi începu să fumeze, examinându-şi imaginea părţii superioare a trupului aşa cum se reflecta în geamul întunecat. Văzu un bărbat în vârstă cu părul cărunt, cu o barbă albă meticulos întreţinută în jurul gurii şi pe bărbie. Ochii îi deslușiră conturul costumului, contrastul dintre negrul stofei şi albul cămăşii, papionul de la gât.

Trebui să accepte însă cu tristeţe că nu avea cum să-şi vadă şi ochii în imaginea reflectată în geam. *Arăt ca propria mea fantomă, într-o piesă de teatru englezească*, îşi zise el şi se ridică neliniştit în picioare. Se duse la fereastră şi trase jaluzelele albe. Apoi reveni la birou.

Era o masă din lemn greu, acoperită cu o ţesătură albă şi netedă pe care el o ceruse; în lemnul mesei se vedea o reflexie slabă a lămpii de pe tavan. Pe birou erau două pahare cu picior. Se uită lung la scrumul aflat pe

punctul să cadă de pe capătul ţigării, se întinse după scrumiera dintre cele două pahare şi observă că îi tremura mâna. Apoi scutură scrumul, stinse ţigara în scrumieră şi ridică braţul ca să vadă cât era ceasul. Cuprins de o bruscă nerăbdare, se ridică din nou în picioare şi se îndreptă spre oglinda de lângă uşă. Îşi aranjă papionul, îşi netezi reverele smokingului şi-şi curăţă umerii de particulele de mătreaţă. Îşi examină pantofii, pe care descoperi o pată, aşa că se aplecă şi o frecă cu degetul mare până ce aceasta dispăru. Între uşa şi oglinda pe perete era un orologiu. Deschise uşiţa ce acoperea cadranul şi verifică dacă ora era aceeaşi pe care o arăta ceasul lui de mână.

Îşi lăsă capul într-o parte ca şi când ar fi ascultat ceva. Se auzi o uşa închizându-se. Reidar stinse lampa din tavan şi o aprinse pe cea de pe birou. Apoi se aplecă sub birou şi scoase de acolo o sticlă cu un aspect întunecat, dar se opri brusc şi-şi înclină din nou capul, ca şi cum ar fi tras cu urechea. Se auzi un ciocănit în uşă.

— Intră, zise el, şi-şi desfăcu braţele spre a o saluta pe femeia care-şi făcu apariţia în prag.

Avea vreo douăzeci şi ceva de ani, era înaltă, zveltă, şi purta o rochie de seară roşie. Cum stătea sprijinită de cadrul uşii, era toată învăluită în întuneric.

— Nu te sfii, spuse el spre a o linişti.

La ultimul lui cuvânt, femeia ridică bărbia şi se uită în ochii lui. Lui Reidar îi plăcea uşurinţa cu care ea intra în rol, siguranţa de sine de care dădea dovadă, dar poate că acesta era momentul care îi plăcea cel mai mult — clipa când ea păşea în conul de lumină al lămpii de pe birou.

— Mă bucur să te revăd, spuse ea aproape în şoaptă.

— A trecut mult prea mult timp, răspunse el, gâtuit de autocompătimire.

Se uită lung la tavan, înghiţi în sec şi, ca într-un vis, repetă:

— Mult prea mult timp.

Dar îşi veni în fire şi, ocolind masa, se duse să se aşeze pe scaunul rotativ. O fixă pe femeie cu privirea. Se uitară unul la celălalt în tăcere.

După câteva momente ea tuşi şi spuse:

— Când vin aici, e de parcă m-aş reîntoarce într-un loc secret.

El nu zise nimic.

— Mă urmăreşte pretutindeni.

— Ce anume?

După câteva momente de gândire, ea zise în cele din urmă:

— Dorul.

— Când eşti aici, uit ce înseamnă aşteptarea, zise el şi arătă cu capul spre sticlă. Sherry?

— Da, te rog.

El vru să apuce sticla, dar se opri şi se uită la femeie:

— Poate vrei să torni tu?

Ea traversă camera, luă sticla şi turnă câte un pahar pentru fiecare. Apoi şi-l ridică pe al ei, agită sherry-ul din el şi trase în piept aroma înainte de a-şi îndrepta privirile visătoare undeva spre un punct îndepărtat. Sorbi din sherry şi puse paharul pe masă. Puţin câte puţin, începu să-şi scoată mănuşa lungă care îi venea până deasupra cotului.

— Şoferul, zise ea. Din cauza lui am întârziat.

Pronunţa fiecare cuvânt rar şi răspicat, de parcă s-ar fi temut că înţelesul lor putea fi răstălmăcit. Reidar stătea

cu ochii închişi, ca într-o meditaţie. În cele din urmă îşi înclină capul, deschise ochii şi întrebă cu o voce cumpănită:

— Adică?

În priviri îi apăruse o expresie şi de curiozitate, şi de îngrijorare.

— A vrut să mă posede, zise ea şi-şi lăsă mănuşa să cadă.

Avea degete lungi, unghii ascuţite date cu ojă roşie. Îşi scoase apoi şi cealaltă mănuşă, cu mişcări încete, deget cu deget, până ce îşi eliberă tot antebraţul din strângerea materialului.

— A fost brutal.

— Era un străin sau cineva cunoscut?

Ea îşi lăsă ochii în jos şi se gândi. Apoi îşi ridică privirea şi zise:

— Întreabă-mă mai târziu.

Reidar reacţionă la acest răspuns inteligent cu un zâmbet, duse paharul la buze, sorbi din sherry, înghiţi şi puse paharul jos. Cu un aer satisfăcut, îşi studie mâna pe care o pusese calm peste pahar.

— Trebuie să discut ceva cu tine, zise el cu un glas aparent nepăsător. Ceva important.

Ea făcu câţiva paşi spre stânga, trecu de orologiu şi se opri în faţa oglinzii. Îşi examină imaginea din ea.

— Mi-am făcut griji că a trebuit să aştepţi, zise, întorcându-se cu spatele la el. Pe de altă parte, mă simt flatată că un bărbat tânăr arată atâta interes faţă de mine.

El se întinse şi luă scrumiera de pe faţa de masă. O puse pe pervazul ferestrei lângă un mic casetofon căruia îi dădu drumul. Din difuzorul dispozitivului se

auziră sunetele slabe şi înfundate ale unei viori. Ea încremeni şi ascultă cu ochii închişi.

— Schubert?

El dădu din cap şi-i desfăcu fermoarul de la talie. Apoi ea începu să-şi descheie şirul de nasturi mici şi albi care îi marcau partea din faţă a rochiei. Când termină, îşi dezgoli umerii şi rochia căzu pe podea la gleznele ei.

Îşi examină pântecul şi picioarele. Purta o pereche de pantofi demodaţi, cafenii, cu toc şi un colier de perle artificiale pe care şi-l răsucise de mai multe ori în jurul gâtului. În rest nimic. Reidar se uita la ea printre pleoapele întredeschise. Când, în cele din urmă, dădu să se mişte, scaunul scârţâi tare şi pătrunzător. Ca şi cum scârţâitul ar fi fost un semnal, femeia făcu un pas şi ieşi din rochia căzută pe podea.

Îşi duse o mână la sâni şi începu să şi-i mângâie. Pe pielea de pe braţe avea o iritaţie.

— Despre ce voiai să discutăm? întrebă ea traversând camera cu paşi mari.

— Despre iertare, zise el molcom.

Ea se opri şi se uită la masă, cu gândurile în altă parte, ca şi cum cuvântul iertare ar fi pătruns în fiinţa ei cu forţa, apoi se urcă pe masă şi se întinse pe ea cu faţa în jos. Se sprijini într-un cot, luă paharul din mâna lui şi sorbi din el. După un răstimp zise:

— Despre asta am mai vorbit.

El dădu din cap.

Tăcerea persistă până ce ea îi dădu paharul înapoi şi zise:

— Noi doi ar fi trebuit să mergem la un concert împreună. Muzică de Schubert.

— Unde? întrebă el.

Ea nu răspunse.

Reidar o privi fără nicio expresie.

— La Viena? întrebă femeia, ridicându-şi privirile.

El scutură din cap.

— La Salzburg?

Reidar clătină iarăşi din cap, cu ochii închişi.

Pe buzele ei apăru un zâmbet.

— La Londra?

El încuviinţă.

Femeia stătu întinsă pe birou, ascultând muzica cu ochii închişi, până ce, fără nicio grabă, se rostogoli pe spate şi începu să privească spre tavan.

— Nu e niciodată uşor să fii iertat, zise ea gânditoare.

Reidar îşi drese glasul.

— Pentru că merge în ambele sensuri, continuă ea.

El nu răspunse.

Ascultau muzică fără să spună un cuvânt.

După un timp, femeia se ridică în genunchi. Lumina caldă a lămpii de pe tavan dădea pielii ei o strălucire întunecată, aproape roşiatică. El îşi împinse scaunul câţiva centimetri înapoi şi se scufundă cu privirile în imaginea din oglindă.

— Vezi? întrebă ea.

— Aproape.

Ea îşi luă o poziţie mai bună.

— Perfect.

Reidar şedea, studiind-o în oglindă. Nu făcea nicio mişcare şi nu spunea niciun cuvânt. Într-un târziu, femeia deschise ochii. Atunci Reidar se ridică în picioare şi-i şopti la ureche:

— La ce te gândeşti?

— La muzică, răspunse ea tot în şoaptă.

— Ce fel de muzică?
— Schubert.

El îi cuprinse faţa cu mâinile.

Pleoapele fardate cu albastru coborâră peste ochii un pic ceţoşi când el o sărută drăgăstos pe frunte. Ea îşi muşcă buza de jos până la sânge. Respiraţia ei grea acoperea sunetele stridente ale viorii care veneau dinspre casetofon. După doar câteva secunde Reidar se uită la tavan. Dar când ea îşi îngropă faţa în pieptul cămăşii lui albe, el îşi aplecă plin de tandreţe capul pe umărul ei catifelat şi pe obraz i se rostogoli o singură lacrimă.

6. Bufniţa

În faţa depozitului în care avea loc această scenă, Richard Ekholt stătea sprijinit de un gard de sârmă, spunându-şi că fereastra clădirii din faţă era ca un fel de ochi pe jumătate închis. Pleoapa o forma jaluzeaua de sub care se întrezărea o geană de lumină. Îl dureau ochii de efort, dar nu reuşea nicicum să se uite în altă parte. Cu tot gerul crâncen, Richard Elkholt nici nu simţea că îngheţase bocnă. Nu era îmbrăcat decât cu uniforma de taximetrist şi peste ea nu avea nimic. Pe mâneca stângă, chiar sub umăr, purta emblema companiei de taxiuri din Oslo. Uniforma era şifonată, pantalonii necălcaţi, iar pe reverele hainei se vedeau pete vechi şi întunecate de cafea, ketchup şi muştar pentru crenvurşti. Era încălţat cu pantofi maro cu totul nepotriviţi pentru temperaturi sub zero grade. Când prin jaluzelele albe întrevăzu silueta femeii, închise ochii pentru câteva secunde, însă senzaţia care îl cuprinse la gândul că bănuielile i se adevereau reprezenta o noua formă de durere, diferită de gelozia pe care o simţise până acum, de parcă s-ar fi deschis în el un hău de neputinţă şi din care nu putea ieşi doar întorcându-şi pur şi simplu atenţia spre altceva. Timp de două

clipe avu impresia că pământul îl va izbi în faţă, dar apoi reuşi să găsească un gard şi să se ţină de el. Din şirul de ferestre întunecate ale imobilului din faţă era lumină doar la una singură.

Trupul ei deveni o umbră neclară care în curând se transformă într-o siluetă neagră desenată orbitor pe fundalul jaluzelelor albe, pentru ca mai apoi să-şi piardă conturul ca într-un spectacol de pantomimă absurdă. Profilul unui nas ascuţit, forma buzei superioare şi a perucii ieşiră în evidenţă pe fondul jaluzelelor când bărbatul se întoarse şi, cu mişcări tacticoase, începu să o descheie la rochie. Silueta rămase la fel de bine conturată când ea îşi dezgoli cu mişcări şerpuitoare un umăr şi lăsă rochia să îi cadă pe podea. Apoi umbra ei se risipi când ea făcu, din nou, o mişcare de rotaţie în conul de lumină. Atunci el avu impresia că i se taie picioarele, de parcă toată vlaga i s-ar fi scurs din trup, văzând cum umbra ei, un bust cu umeri drepţi, sâni conturaţi agresiv, se topea într-un fel de ceaţă cenuşie, ca şi cum un regizor de film ar fi stat undeva ascuns şi ar fi încercat să apere publicul de vederea unor scene picante.

Nu era conştient nici de frigul care îi pătrunsese în oase, nici de aerul îngheţat din nări. Nu simţea decât contactul efemer dintre degetele lui şi pielea ei, cu o clipă înainte ca ea să se desfacă din strânsoarea lui şi să iasă din maşină. Se îndreptă împleticindu-se spre portiera prin care ea dispăruse. Fără să-şi ia ochii de la straniul teatru de umbre proiectat pe jaluzelele albe, merse clătinându-se peste suprafaţa betonată, acoperită ici-colo cu gheaţă şi zloată, până ce se izbi de uşa de fier despre care ştia că e închisă. Încercă totuşi clanţa.

Dădu cu piciorul în uşă. Nu voia deloc să cedeze. Făcu un pas înapoi.

Cum oare intrase ea aici? se întrebă. Caută soneria, dar nu exista nimic de felul ăsta. Mai mult ca sigur că ştia drumul, îşi zise el. *A mai fost aici!* Ca într-o transă, se reîntoarse cu paşi împleteciţi la taxi. Nu auzea decât zăpada strivindu-se sub picioare.

Intră în maşină şi aruncă o privire la ceasul de pe tabloul de bord. Ajunseră la el vocile clienţilor care voiau un taxi, dar nu le dădu nicio importanţă; nu-şi lua ochii de pe minutarul ceasului. În curând îşi văzu propria respiraţie îngheţată ieşindu-i pe gură şi condensându-se pe parbriz. Degetele îi amorţiseră, dar el nu se putea gândi decât la umbra ei proiectată pe jaluzele. Minutarul se muta mai încet ca melcul. Cu toate acestea, se deplasase mai mult de jumătate din cadran fără ca el să observe trecerea timpului.

Îi era aproape cu neputinţă să vadă prin stratul de condens îngheţat de pe parbriz. Scrâşni din dinţi şi-şi suflă în pumni ca să se mai încălzească. Apoi porni motorul, apăsă pe acceleraţie, şi porni încălzirea şi decondensarea la maximum. Îşi puse mâinile în faţa fantelor din care în curând ieşi un aer călduţ. Încheieturile îi erau vinete de ger, degetele albe şi fără sânge. În scurt timp gheaţa de pe parbriz se topi şi apărură mici spaţii ovale libere prin care se putea vedea afară. Simţi furnicături în degete. Dar mintea lui încă se învârtea în jurul misteriosului ei rendez-vous. Pentru cine se îmbrăcase aşa de elegant? Mai mult ca sigur că se gândea la acest bărbat în timp ce-şi ruja buzele şi se apleca mai aproape de oglindă ca să-şi fardeze pleoapele.

Mâna care ţinea pensula de fard tremura de concentrare, uite-aşa, în timp ce el, Richard, era acolo, în aceeaşi cameră cu ea. Însă gândurile ei erau în altă parte, la un alt bărbat. Rochia pe care o alesese era pentru un alt bărbat. Şi aşa cum stătea în faţa oglinzii, trădătoarea îşi repeta deja numărul. Nici vorbă să meargă la un client particular căruia să îi citească şi cu care să danseze. Se pregătea să se întâlnească cu un amant. Îşi încleştă pumnii şi se uită furios spre fereastră. Era încă lumină. Maşina începuse să se încălzească, gheaţa de pe parbriz se topise şi când, la dispeceratul de taxiuri se auzi un apel care nu putea fi decât al ei, se întrebă dacă ar trebui să aibă tupeul de a spune că se duce el să o ia. Se stăpâni însă.

Aşteptă în continuare nemişcat. În scurt timp un alt taxi se opri la câţiva metri de el, cu lumina de serviciu stinsă. Vehiculul dădu înapoi şi aşteptă cu motorul mergând şi cu gazele de eşapament învolburându-se în aerul îngheţat ca nişte şomoioage de vată murdară. Atenţia lui era în continuare îndreptată spre fereastră — motiv pentru care la început nici nu îi văzu venind.

Când în cele din urmă îi văzu, puse mâna pe portieră, dar se răzgândi. Veneau strâns îmbrăţişaţi. Ba nu, de fapt se sprijineau unul de celălalt. Ea, în pantofi cu toc înalt, şi el — doar atunci observă Richard că bărbatul era un om în vârstă. Acest lucru deveni mai clar când ea deschise portiera ca bătrânul să urce. Urmări din priviri cum ea ocoli maşina pe la spate, cu paşi nesiguri şi cum urcă pe partea cealaltă. Taxiul cu cei doi se puse în mişcare, aşa că o porni şi el după ei. O luară pe bulevardul de centură, puternic iluminat, dar aproape pustiu la ora aceea. Prin parbriz îi putea vedea ceafa. Femeia nu-şi întoarse capul. Nici nu bănuia că el o dibuise. Simţi înţepături

în ochi în timp ce se ţinea după ei spre Carl Berners Plass. Se apropiară de un semafor care avea culoarea roşie, aşa că el se lăsă în jos ca să nu fie văzut. Rămase cu privirea aţintită spre părul alb al bărbatului. Când vehiculul din faţă se puse în mişcare, el nici nu observă încotro o luase — nu vedea decât partea din spate a capului bărbatului aşezat lângă ea. Încercă să-şi închipuie cum arată, şi în mintea lui apăru întrebarea: *Cine eşti dumneata*?

Oprindu-se din nou, îşi dădu seama că se aflau în faţa apartamentului ei din zona Hegermannsgate. Trase la bordură, puse frâna de mână şi aprinse lumina de serviciu de pe acoperişul maşinii — ca şi când ar fi fost un taxi ca oricare altul pe orice altă stradă a oraşului.

Lăsându-şi bărbia în piept, se prefăcu că-şi notează ceva pe o bucată de hârtie, în timp ce de fapt o urmărea pe ea printre gene. Ea se trase mai aproape de bătrân, îl îmbrăţişă, apoi deschise portiera, îşi puse piciorul pe caldarâm şi ieşi din vehicul. Bătrânul se uita fix înainte, fără să catadicsească să-i arunce măcar o privire şi rămase în această poziţie când taxiul demară.

Richard Ekholt stinse numaidecât lumina de serviciu şi o porni după el. Ea traversase deja trotuarul şi stătea în faţa intrării, căutându-şi cheile. Când trecu pe lângă ea, femeia se întoarse în direcţia lui. Privirile li se întâlniră. Recunoscându-l, femeia tresări şi făcu o mişcare din braţ. Dar el nu se opri şi în retrovizor văzu cum ea se uita lung în urma lui, o siluetă din ce în ce mai mică pe suprafaţa plină de pete unsuroase şi de urme de degete, până ce în sfârşit dispăru într-o umbră ceţoasă. Da, o umbră care privea descumpănită în urma lui. Dar se va ocupa de ea mai târziu. Acum era rândul lui moşulică. Semnaliză la dreapta şi o luă pe Ringveien, în urma taxiului.

7. Mănuşa

Deşi Jonny Stokmo era scund de statură, la trup era îndesat. Avea mâini mari şi puternice şi mergea cu paşi relaxaţi şi elastici care-i trădau musculatura. Îşi pieptăna părul, atât cât mai rămăsese din el, peste cap şi pe gerul acesta îşi pusese gluga hanoracului matlasat. În gură avea o ţigară aprinsă, care ca întotdeauna îi atârna dintre buze ca o surcea roşiatică pătată de salivă şi de zemurile ce ieşeau din tutun. Avea o mustaţă care îi cobora de-o parte şi de alta a gurii în două smocuri anemice, pârlite ici colo, dar mai ales pe partea dreaptă, de flăcările brichetei. Îl aştepta pe Reidar Folke Jespersen. Ca să se încălzească, umbla de acolo-colo pe trotuarul de lângă Thomas Heftyesgate. Cu o jumătate de oră în urmă vorbise cu Ingrid Jespersen, care îi spusese că îl aştepta pe Reidar în orice clipă. Mintea lui Jonny era cuprinsă de tulburare la gândul întâlnirii ce urma să aibă loc atât de curând. Nu ştia ce să-i spună lui Reidar. Colac peste pupăză nu ştia nici ce poziţie fizică să ia când acesta îşi va face apariţia. Trebuia oricum să stea astfel încât să nu-l scape din ochi, mai ales că Reidar era mai înalt decât el. Se întrebă dacă era mai bine să treacă la atac sau să fie prietenos. Sau

undeva la mijloc. Poate că trebuia să se poarte la fel de glacial cum se purta de obicei şi Reidar cu el. Repetă în minte propoziţia „Amândoi suntem adulţi“, dar nu îi plăcu felul cum suna. Ultima oară când Jonny Stokmo folosise cuvântul „adult“ fusese când vorbise la telefon cu Berit, fosta lui soţie. *Reidar, să ştii că mă gândesc de mult la chestia asta* ar fi dat de înţeles că Jonny nu acţiona sub impulsul momentului şi că era dispus să vadă lucrurile nepărtinitor şi, de asemenea, că se gândise în mod obiectiv la situaţia în care se afla Reidar. *Reidar, să ştii că mă gândesc de mult la chestia asta şi sper că vei înţelege că nu există decât o singură soluţie…* Suna bine. *Nu există decât o singură soluţie.* De parcă ar fi zis că nu aveau altă alegere şi atunci Reidar va fi nerăbdător să afle care anume era alegerea. Asta fiindcă Reidar îl cunoştea pe Jonny. Ingrid îl poftise să aştepte în casă, dar Stokmo nu voia să pună piciorul în apartamentul lui Jespersen. Cu toate acestea, nu recunoscu acest lucru. Ca întotdeauna Ingrid trăncănea de zor, ca o fetişcană — sau mai degrabă ca o fiinţă arzând de nerăbdare să stea de vorbă cu cineva, să flirteze cu şoferii de camion şi cu instalatorii, căreia îi cad cu tronc bărbaţii cu jeg sub unghii, dar care nu iese niciodată din cuibul ei şi din cătuşele căsătoriei ei anoste.

Jonny era convins că, indiferent dacă Ingrid ştia ceva sau nu, era totuşi o persoană de o mai bună calitate decât soţul ei, lucru pe care avea de gând să i-l spună lui Reidar. Şi acum Jonny tremura de frig, purtând doar jeanşi, fără indispensabili lungi dedesubt. Ar cam fi trebuit să şi-i pună pe un frig de minus 20 de grade. Taxiul în care era Reidar Folke Jespersen trase la bordură. Stokmo aşteptă ca Jespersen să plătească, să iasă cu chiu, cu vai din vehicul şi ca acesta să plece. Stokmo se îndreptă spre el cu

mâinile în buzunare. Folke Jespersen stătu câteva clipe gârbovit pe trotuar, apoi se înveli mai bine în palton şi o porni cu paşi de om bătrân spre uşa clădirii în care locuia. Când îl văzu pe Jonny, se opri şi zise:

— A, tu eşti? Ce mai vrei?

În aceeaşi secundă Stokmo înţelese cum se va termina totul. Tonul lui Reidar, privirea lui ostilă, respingerea din voce.

— Mă bucur şi eu că ne întâlnim, zise Stokmo.

Reidar se uită la el peste umăr. Voia să treacă.

— Stai, vreau să-ţi spun ceva.

— Răspunsul este nu.

Ştie despre ce e vorba, îşi zise Stokmo. *Înseamnă că s-a gândit şi că treaba-l frământă şi că nu ştie ce să facă.*

Folke Jespersen se izbi de umărul lui Stokmo ca să-şi facă loc să treacă.

— Nu există decât o soluţie, zise Stokmo cu hotărâre şi-i blocă din nou calea.

— Lasă-mă să trec, spuse bătrânul.

— M-am hotărât, îl anunţă Stokmo. Şi…

— …M-am săturat de palavrele tale, îl întrerupse Folke Jespersen. Nu-ţi datorez nimic, nici ţie, nici răposatului tău tată.

Folke Jespersen voi să treacă cu forţa, dar Stokmo îl apucă de guler.

— Nu mergi nicăieri, boşorogule!

— Cum ai zis?

Jonny Stokmo nu avusese în vedere o asemenea eventualitate — că va trebui să-l ia pe babalâc de guler. Şi simţind cum trupul lui Reidar cedează sub muşchii lui, rămase ţintuit locului de forţa împrejurării în care se găsea. Reidar nu era chiar orişicine. Era *Folke Jespersen.*

Profitând de paralizia lui Stokmo, Folke Jespersen se desprinse cu uşurinţă din strânsoarea lui.

— Cum îndrăzneşti?

— Vei plăti! strigă Stokmo, încă mânios, cu toate că ameninţarea lui nu avea puterea pe care se aşteptase să o aibă. Şocul de a vedea cum furia i se transformă în violenţă îl secă de puteri. Se simţi slab, cu aripile retezate.

— Târăşte-te înapoi în vizuina puturoasă din care ai ieşit! zise Folke Jespersen cu bărbia tremurând de ură şi se smulse din strânsoarea lui Stokmo.

Acesta rămase pironit locului, uitându-se uimit cum Folke Jespersen trecu pe lângă el cu paşi hotărâţi. Apoi bătrânul se opri din mers, ca şi cum s-ar fi răzgândit. Caută prin buzunare, de unde scoase o pereche de mănuşi. Se uită furios la una din ele, apoi îl lovi pe Stokmo peste faţă cu ea, o dată, apoi încă o dată.

— Prostovan împuţit! înjură el şi o porni spre uşa aflată cam la 25 de metri.

Când bătrânul o luă din loc, Stokmo parcă îşi reveni la viaţă.

— Eşti un hoţ şi un ticălos! strigă el şi o porni pe picioarele lui scurte după Jespersen. Şi află că nu scapi cu una, cu două!

Folke Jespersen nu-l băgă deloc în seamă. Când ajunseră amândoi la intrarea în clădire, apăsă pe soneria de la apartamentul lui şi se uită drept înainte de parcă Jonny Stokmo nici nu ar fi existat.

— Nu scapi! îl mai ameninţă o dată Stokmo. Află că mă întorc. Şi să nu crezi că atunci tu vei fi cel care trage palme, fascist împuţit ce eşti!

Se auzi un bâzâit şi Folke Jespersen deschise uşa.

— Fă ce vrei! mârâi el şi intră fără să arunce o singură privire spre Stokmo.

Uşa se închise în nasul lui Stokmo, care nu putu să facă altceva decât să se uite la ea.

— Ticălosule! scrâşni el. Ticălos împuţit!

Apoi plecă din faţa uşii şi-şi scutură pumnul spre ferestrele de la etaj.

8. Nocturnă

Când Ingrid Jespersen se duse la culcare în seara aceea, era, pentru prima oara în atâţia ani, singură. Stătea în pat şi se gândea. Îşi aminti cum soarele palid şi rece de ianuarie de-abia apărut la orizont pătrunsese prin fereastra de la dormitorul amantului ei şi strălucise reflectat de un bibelou de sticlă, trimiţând un con de lumină multicoloră şi jucăuşă peste pat, peste spatele şi coapsele amantului ei, în timp ce ea, stând pe spate şi cu mâinile împletite pe şoldurile lui, se uita fix la telefonul care suna pe noptieră. Oribilul telefon alb, care pulsa în acelaşi ritm în care Eyolf intra şi ieşea din ea.

Telefonul care suna şi suna şi nu se mai oprea. Şi dintr-un motiv inexplicabil ea ştiuse, stând aşa întinsă şi cu capul izbindu-i-se ritmic de căpătâiul patului, ştiuse că cel care suna era Reidar şi că voia să vorbească cu ea. Se gândi apoi la ceasurile care urmaseră, la sentimentul de vină umilitoare şi greţoasă care transformase fiecare clipă a zilei în suferinţă până ce veni momentul cinei cu Karsten, soţia lui, şi cei doi copii ai lor, nepoţii lui Reidar. Se gândi la schimbarea care se făcuse simţită când Reidar venise acasă şi găsise pe toată lumea aşezată la masă.

Se gândi la rolul pe care îl avusese ea însăşi de jucat în timpul cinei, cum reuşise să-şi înghită ruşinea şi să-şi controleze nervozitatea şi, în acelaşi timp, cum izbutise să se protejeze sub o carapace, fără o singură privire neliniştită spre soţul ei, fără cel mai mic tremur al mâinii. Mintea îi rătăci apoi la timpul petrecut cu Reidar, la cei douăzeci şi cinci de ani de căsătorie cu un om pe care ştia că nu-l înţelegea cu adevărat. Reidar, care rămăsese văduv după prima lui căsnicie, avea un fiu nu cu mult mai tânăr decât ea. Se gândi la anii trăiţi alături de Reidar şi ajunse la concluzia că aceste două decenii şi jumătate nu-i apropiaseră deloc la nivel emoţional. Discuţia lor de la telefon, monologul lui, nu fuseseră altceva decât un ultimatum, un ordin ca ea să i se supună. Iar faptul că ea îşi jucase rolul ascultător în seara aceea, dând o probă practică de supunere, arăta că prin minte îi trecea acum şi un gând încă neclar dar cu totul înspăimântător despre propria ei viaţă. Pentru că, deşi se mai întrebase şi alte dăţi dacă nu cumva făcuse o greşeală acceptând cererea în căsătorie a lui Reidar, totuşi acum se întreba pentru prima oară dacă nu cumva trăise douăzeci şi cinci de ani alături de el degeaba. Ideea însăşi de a fi ales o viaţă irosită era atât de înfricoşătoare, încât o respinse numaidecât.

Cu toate că reuşi într-un fel să ţină gândul departe de ea, simţi totuşi ceva ca o urmare a lui, astfel că stătea acum în pat, nervoasă la culme, aşteptând să o cuprindă somnul. Era faptul că devenea tot mai conştientă cât de puţin ştia despre ea însăşi. Întinsă în aşternut, ascultând zgomotele din casă, auzindu-l pe Reidar umblând de colo-colo prin faţa dormitorului ei, vocea lui îndepărtată mormăind ceva la telefon, Ingrid avu un atac de panică. O trecură sudori reci, se zvârcoli în pat şi muşcă perna de

disperare. Neliniştea din corpul ei era atât de puternică, încât se ridică fără întârziere din pat, se furişă în baie şi luă un somnifer, Apodorm. Deşi era în continuare pradă agitaţiei fizice, la un moment dat adormi şi o vreme nu mai auzi nimic până ce avu o tresărire şi se trezi. Nu ştia din ce motiv, dar *ceva* se întâmplase cu siguranţă. Afară era noapte. Năuceala datorată somniferului o apăsa ca plumbul pe tâmple, în timp ce trupul îi era încordat de teamă. Faptul că trecea simultan prin două stări de spirit diferite — o teamă paralizantă şi o impresie de veghe, nereuşind să conştientizeze pe deplin niciuna — avu drept urmare apariţia unei senzaţii incontrolabile de greaţă în adâncul stomacului. Stătu nemişcată ca un bolovan, înfricoşată de *lucrul acela nedefinit* care o trezise din somn. Înţepeni, fără să îndrăznească să se mişte. Nu-şi întoarse nici măcar capul pentru că simţea că în cameră era *cineva* şi acest cineva i-ar fi putut auzi respiraţia, ar fi putut auzi foşnetul cearşafului de pe pilotă dacă ea s-ar fi mişcat.

— Numai de nu ar fi aşa de frig, îşi zise ea, şi trupul îi înţepeni şi mai mult.

Aerul din cameră era rece ca gheaţa — şi nu ar fi trebuit să fie aşa. Cu nesfârşită grijă ca nu cumva să facă vreun zgomot, îşi întoarse capul. Şi atunci văzu două lucruri: că uşa de la dormitor era deschisă şi că Reidar nu era în patul lui. Lumina de afară intra pe uşa deschisă şi proiecta un trapez de umbră pe podea şi pe capătul apropiat al patului lui Reidar. Acelaşi joc fantomatic de lumini şi umbre arăta şi faptul că pilota lui Reidar era la fel de neatinsă ca şi atunci când ea adormise. El nu se băgase în pat deloc. Aşa ceva nu se mai întâmplase niciodată. Dacă până în acest moment Ingrid fusese paralizată de

teamă, acum fu cuprinsă de o derută şi mai acută, şi mai devastatoare. Începură să o treacă sudori reci, iar degetele şi le simţea ca pe nişte bucăţi de lemn. Cum ochii ei scrutau camera cu înfierbântare, o parte din ea plutea deasupra trupului — şi se văzu zăcând în pat, întţepenită ca un par, înspăimântată, cu ochii larg deschişi. Aceeaşi parte din ea observă că trupul începe să se ridice din pat. *Ce faci?* o întrebă această parte. *Ţi-ai pierdut minţile?* Însă trupul ei nu asculta.

Cu o încetineală nesfârşită, Ingrid se ridică, îngrozită că va face zgomot, şi că cineva o va auzi. Pleoapele îi cădeau grele peste ochi, mintea îi era încă năucă de la somnifer. Pentru câteva secunde acest coşmar păru a fi în continuare un vis. Dacă inima nu i-ar fi bătut aşa de tare şi de nestăpânit că o auzea în tot corpul, s-ar fi întors pe partea cealaltă şi ar fi adormit la loc sub influenţa sedativului. Dar nu se întâmplă aşa. În schimb, se ridică din pat şi-şi puse picioarele pe podea. Cu toată toropeala, simţi cum aerul rece din cameră pătrunde sub cămaşa de noapte, până în fibra ţesăturii şi îi răspândeşte prin tot trupul un tremur uşor. Şi în secunda în care picioarele ei atinseră podeaua de lemn, avu un alt şoc. Simţi sub talpă ceva rece şi alunecos. Podeaua era umedă. Şi, ca şi cum s-ar fi alimentat cu energie de la un generator, văzu, plutind în continuare deasupra ei înseşi, cum degetul ei de la mână se întinde spre comutatorul veiozei de pe noptieră. Un clic sec şi lampa se aprinse, răspândind o lumină caldă şi galbenă peste noptiera de mahon şi pe toată zona din jurul patului. Pe podea era o pată albă, o mică băltoacă de apă amestecată cu zăpadă. Era genul de urmă pe care ar fi lăsat-o cineva care ar fi intrat de afară cu zăpadă pe încălţări.

După o vreme zăpada începu să se topească din cauza temperaturii mai ridicate din apartament. De-abia acum, când mintea ei încerca să înţeleagă ce se întâmplase, cu toată năuceala provocată de medicamentul puternic, de-abia acum îşi dădu seama ce anume o trezise din toropeală. Un om, cineva, se apropiase în vârful picioarelor de pat şi se uitase la ea cum doarme. Nu putea fi decât Reidar. Însă unde era el acum? Se ridică din pat şi cu paşi nesiguri o porni spre baie. Se uită lung la uşa de la intrare, care era larg deschisă şi lăsa să intre aerul dinspre scări, răcind astfel tot apartamentul. Ingrid închise uşa şi, când o auzi făcând un clic, încremeni la gândul că poate nu era singură.

Scrută din priviri apartamentul întunecat, atât cât se vedea din el prin uşa deschisă. Ideea de a se aventura afară, în întuneric, îi dădu fiori. Se întoarse neliniştită spre telefonul de pe măsuţă şi pentru o clipă se văzu în oglindă. O arătare palidă cu ochii fără viaţă. Se lăsă pe scăunelul de lângă oglindă şi-şi lăsă degetele să compună singure un număr ştiut pe dinafară. Telefonul sună şi sună. În cele din urmă, cineva răspunse. Era Susanne.

Ingrid şopti în receptor:

— Vrei să-i spui lui Karsten să vină până aici? Reidar nu e nicăieri şi cred că ne-a spart cineva magazinul.

— E cineva în apartament?

— Nu sunt sigură, dar uşile sunt deschise. Ceva m-a trezit din somn. Trebuie să-i spui lui Karsten să vină!

— Dar Karsten nu-i acasă!

— Cum aşa?

— Pur şi simplu.

Se lăsă o tăcere grea. Ingrid nu ştia ce să spună. Cea care ar fi trebuit să dea o explicaţie era Susanne,

să clarifice de ce Karsten nu era acasă în pat cu nevastă-sa. Numai că Susanne nu spuse nimic şi Ingrid nu avu puterea de a o întreba tocmai despre acest lucru. Era derutată. Din cauza somniferului mintea îi funcţiona cu încetinitorul.

— Poţi să vii tu atunci, Susanne? Mi-e aşa de frică.

— Copiii dorm şi nu-i pot lăsa singuri.

Tăcerea lungă care urmă după răspunsul lui Susanne accentuă şi mai mult deznădejdea pe care o simţea Ingrid. Îşi ridică fruntea şi cercetă din priviri apartamentul întunecat în care avea impresia că se ascunde ceva primejdios. Îşi drese glasul şi şopti:

— Nu poţi să-i trezeşti şi să vii aici?

— Ingrid, zise Susanne pe un ton ceva mai limpede. Ce tot vorbeşti acolo? O spargere? Ai avut cumva un coşmar?

— Nu, răspunse Ingrid sec şi se uită panicată peste umăr — atât pentru că discuţia era neplăcută, cât şi pentru că se putea să o asculte cineva. N-am avut niciun coşmar. Vrei, te rog, să-l trezeşti pe Karsten ca să discut cu el?

— După cum ţi-am spus, Karsten nu-i acasă.

— Minţi!

Lui Ingrid îi păru imediat rău pentru izbucnirea sa. Era însă prea târziu. Răspunsul Susannei veni rece ca gheaţa în cuvinte clare şi răspicate.

— Nu mint deloc, hoaşcă isterică ce eşti! Karsten nu e acasă, iar eu nu sunt sluga ta să vin mâncând pământul când te apucă pe tine. Am doi copii care au nevoie de cât mai mult somn. Dacă ţi-e aşa de frică n-ai decât să te îmbraci, să dai drumul la radio şi să-ţi faci un ceai pe care…

— Susanne, nu închide!

— …pe care să-l bei până se întoarce Reidar. Noapte bună.

Ingrid stătea cu spatele rezemat de perete şi cu receptorul în mână. Auzea din el semnalul enervant care indica faptul că era ocupat.

Privirea i se întunecă. Făcu un pas înainte ca să nu-şi piardă echilibrul. Şi în secunda aceea se auzi o izbitură, o uşă care se închidea la etajul de dedesubt. Trebuia să fie Reidar, care era jos în magazin. Ingrid mai făcu un pas şi ascultă. De jos se auziră paşi. Trebuia să fie Reidar. Apoi se auziră paşi pe scări. Paşi înceţi şi grei. Ingrid îşi adună gândurile. Oare Reidar mergea cu paşi aşa de grei? Doamne-Dumnezeule, se rugă ea, fă să fie Reidar. Iar acum cineva urca pe scări. Paşii se auziră de şi mai aproape şi se opriră. În faţa uşii ei.

Partea a doua

9. Mişcări încremenite

— Eu sunt.

Vocea puternică a inspectorului de poliţie Gunnarstranda răspunzând la telefon răzbătu prin liniştea dimineţii de iarnă. Se simţea în ea nuanţa aceea de iritare pe care Frank Frølich învăţase să o trateze cu răbdare.

— Bine, zise el, apăsându-şi mobilul de ureche şi strângându-şi fularul în jurul gâtului, asaltat de o nouă rafală de zăpadă rece dinspre pod. Sunt în Frogner Park, explică el.

Cu degete îngheţate apucă bine telefonul şi-l înveli şi mai adânc, ca şi mâna de altfel, în fular.

— Tocmai am trecut podul de peste lac, adăugă el şi o porni pe ultima stradă ce ducea la poarta de metal şi la Kirkeveien.

Clipi din ochi. Contrastele deveneau mai puternice în razele soarelui de dimineaţă care era încă jos pe cer şi răspândea o lumină orbitoare. În parc, unde camioanele cu sare ale Direcţiei de Drumuri şi Şosele din Oslo nu-şi făceau niciodată apariţia, zăpada era încă albă, nu cenuşiu-murdară şi bătătorită de picioare ca în restul oraşului.

— Sunt, bineînţeles, pe jos, continuă Frølich laconic.

Ştia că în clipa asta şeful lui învârtea între degete o ţigară şi mergea agitat în cerc fiindcă nu ştia cum să controleze energia care-i punea membrele în mişcare. Frølich ştia, de asemenea, că pe Gunnarstranda nu l-ar fi interesat câtuşi de puţin să afle că dormise la Eva-Britt — ieri fiind vineri şi după o ceartă cumplită şi dureroasă el se simţise obligat să petreacă noaptea cu ea — sau că făcuse pariu cu Julie, fiica Evei-Britt, că va slăbi cinci kilograme până la sărbătorile de iarnă, pariu pe care avea de gând să-l câştige pentru simplul motiv că se săturase până peste cap de ironiile fetei. Tot în această ordine de idei, se hotărâse să vină în fiecare zi la serviciu pe jos, în speranţa că mersul prin gerul năprasnic îi va accelera consumul de calorii, deci cu cât era gerul mai crâncen, cu atât mai bine. Pe şeful lui nu l-ar fi interesat nici ce simţea Frølich faţă de sculpturile lui Vigeland expuse în soarele de dimineaţă. Îi plăcea să contemple statuile care înfăţişau luptători sau aruncători cu suliţa, încremeniţi în mişcare. Avea impresia că trece printr-un peisaj de forme suprarealiste, cu atât mai mult cu cât într-o zi cu un ger ca ăsta metafora cu mişcările încremenite era şi mai potrivită.

— Avem un cadavru, zise Gunnarstranda.

— Unde sunteţi?

— Mergi drept înainte spre poarta de metal, acolo o iei la dreapta, continui pe Thomas Heftyesgate şi o să ne vezi.

Convorbirea se termină brusc. Era aşa de frig, încât lui Frølich i se lipiră nările. Îşi acoperi partea de jos a feţei cu fularul gros, pe care, din cauza respiraţiei, apăreau mărgeluţe de gheaţă. Se simţea ca un buştean, îmbrăcat cum era cu un pulover gros de lână, izmene lungi pe sub pantaloni şi un palton călduros. Purta bocanci militari

care scârţâiau la fiecare pas pe care îl făcea pe zăpada zgrunţuroasă.

Zece minute mai târziu, după ce o luă pe Thomas Heftyesgate, observă că, în afara câtorva gură-cască, strada era aproape pustie. Motivul putea fi oricare: gerul, faptul că în ianuarie se crăpa de ziuă târziu, sau că nu e obligatoriu ca un furnicar de maşini de poliţie adunate în faţa unei clădiri să prezinte interes pentru locuitorii mai de soi ai unui cartier din zona de vest a Oslo-ului într-o sâmbătă dimineaţa.

Frank Frølich trecu pe lângă Skoda Octavia a inspectorului Gunnarstranda, ocoli jaloanele de pe pavaj menite să devieze circulaţia şi, fără să vrea, rămase ţintuit locului la vederea cadavrului din vitrină. Victima era în pielea goală, un trup alb aşezat într-un fotoliu, între un glob pământesc din lemn şi un scrin albăstrui pictat cu flori. O femeie într-o salopetă albă se grăbea să acopere vitrina cu hârtie cenuşie. Printr-o porţiune rămasă încă liberă, Frank desluşi conturul obrazului inspectorului Gunnarstanda. Se salutară din cap şi ochelarii lui Gunnarstranda străluciră în soarele dimineţii.

Uşa de la intrare era în continuare închisă. Litere gălbui de plastic pe un carton acoperit cu fetru albastru anunţau programul magazinului. Sâmbăta era închis.

Frølich urmă fluxul de ofiţeri de la Laboratorul de Criminalistică până la scări, unde găsi deschisă uşa din spate ce ducea la magazin. Camera dinăuntru era deja rece. Din cauza unui du-te-vino neîntrerupt, respiraţia celor prezenţi le îngheţa în jurul nărilor. Poliţişti în uniformă şi specialişti de la laboratorul de expertiză în salopete albe de nailon cercetau migălos orice colţişor. Gunnarstranda stătea pe vine în faţa vitrinei şi se uita cu

atenţie la cadavrul din fotoliu. O femeie îl punea la curent cu detaliile:

— Fotoliul nu a fost mutat, zise ea. Cred că a stat aici în vitrină de mai mult timp. Cineva a târât cadavrul de acolo… — şi femeia arată spre partea din dos a încăperii — şi l-a expus aici.

— Când spui cineva — te referi la o persoană sau la mai multe? întrebă Gunnarstranda.

— Greu de spus.

— Dar ar fi putut oare un singur om să facă aşa ceva?

Femeia ridică din umeri.

— Habar n-am.

Ea şi Frølich se uitară unul la altul. Ultima oară acesta o văzuse cu trei săptămâni în urmă, când ea petrecuse noaptea la el. Îşi coborâră amândoi privirile în acelaşi timp.

— Dar trebuie să ai o idee, bombăni Gunnarstranda iritat.

Ea se uită în gol, dându-şi timp de gândire.

— Bună, Anna, o salută Frank.

Femeia îşi ridică ochii, şi din nou ea şi Frølich se uitară pentru o clipă unul la altul, lucru pe care Gunnarstranda îl remarcă numaidecât şi la care reacţionă scuturând mânios din cap.

— Da, am, zise Anna repede şi adaugă: se poate să fi fost unul singur, dar se poate şi să fi fost mai mulţi. În faza asta e imposibil de spus.

Gunnarstranda se ridică în picioare.

De sub gluga albă a Annei ieşea o şuviţă de păr care îi tăia fruntea în două şi-i dădea un aer dramatic, pasional, mediteraneean.

Frølich îşi mută privirea şi se concentră asupra cadavrului, a vitrinei, a sângelui închegat de pe piciorul

fotoliului şi asupra petei întunecate de pe mochetă. Încercă să-şi închipuie şocul pe care l-ar fi avut dacă ar fi trecut prin faţa magazinului la răsăritul soarelui. Dacă nu ar fi fost sângele, mortul ar fi arătat ca un manechin din papier maché. Avea pielea albă, iar pe încreţiturile şi în concavităţile corpului se depusese ceva asemănător unui strat de chiciură.

— A atins o vârstă frumoasă, murmură Frolich, examinând faţa asemănătoare cu o mască a victimei.

— Şaptezeci şi nouă de ani, după cardul de bancomat, zise Anna, vorbind acum pe un ton pe deplin oficial.

— Ce-i asta? O tăietură? întrebă Frølich, arătând spre o dungă roşie ce înconjura gâtul victimei.

— Aşa am crezut şi eu, spuse Gunnarstranda. Însă nu e decât aţă.

Într-adevăr, îşi dădu Frølich seama, era un fir de bumbac roşu legat de gâtul victimei.

— Iar chestiile de pe frunte sunt graffiti? întrebă el.

— Cruci, îl corectă Anna. Puse acolo cu pixul.

Se întoarse şi arată spre un mic obiect cilindric de pe podea.

— Probabil cu ăla — cerneala e de aceeaşi culoare şi nu se şterge.

Gunnarstranda încuviinţă din cap şi se întoarse din nou spre cadavru, indicând ceva. Frølich văzu că se uita la o zonă plină de sânge de pe torace, chiar la mijloc, între cele două sfârcuri acoperite de un păr abundent, unde cineva scrisese cu albastru o serie de numere şi litere.

Gunnarstranda se ridică în picioare.

— Trebuie să ne uitam cu atenţie la asta când facem autopsia.

Privirea lui Frølich căzu pe globul pământesc din lemn, cu continentele gravate pe el şi remarcă forma incorectă pe care o avea Africa, pe mari porţiuni unde nu scria nimic.

Gunnarstranda o porni printre mese şi scaune cu Frølich după el.

— Antichităţi, murmură Frolich, arătând spre un fotoliu tapiţat în roşu, şi strigă către Anna:

— Pot să pun mâna?

Ea îşi ridică privirile şi şopti:

— Mă bucur să te revăd, după care ieşi pe uşa care ducea spre biroul cel mic.

Lui Frølich nu-i veni în cap niciun răspuns.

Gunnarstranda căscă zgomotos.

— Sunt obosit, mormăi el, după care strigă: „Yttergjerde!" spre ofiţerul în uniformă care stătea rezemat de uşa din spate a magazinului.

Yttergjerde se apropie şi Gunnartranda îi zise:

— Ia spune-i lui Frølich ce credem despre spargere.

— Sistemul de alarmă nu era conectat, nu a fost spart niciun geam, nu există niciun semn de intrare forţată pe tocul uşilor, zise Yttergjerde clătinând din cap. Mai mult decât atât, se pare că nu s-a furat nimic, adăugă el, arătând spre tejgheaua de lângă uşa care dădea în stradă. Portofelul e neatins în buzunar, cu toţi banii înăuntru.

Frølich se duse la casa de bani. Era un obiect antic, cu un model decorativ realizat cu ciocanul şi cu o mulţime de butoane şi manete pe partea din faţă.

Yttergjerde, care avea braţe neobişnuit de lungi şi mâini foarte mari, arătă spre intrarea magazinului cu un deget mare şi cărnos:

— Există două uşi. Cea din faţă, de lângă vitrină, este destul de sigură. Are şi un grătar de siguranţă care se trage.

Apoi Yttergjerde arătă spre a doua uşă.

— Asta duce spre casa scărilor. Când am venit noi, era descuiată.

Gunnarstranda scoase din buzunar o ţigară rulată cu mâna şi începu să se joace nervos cu ea. Frølich ar fi zis că Gunnarstranda nu făcea asta pentru prima dată: ţigara nu părea să mai aibă mult până la dezintegrare. Yttergjerde veni spre ei:

— Am uitat să vă spun ceva, mormăi el. Cadavrul a fost găsit de fata cu ziarele, care întreabă dacă poate să plece.

Yttergjerde arată spre o femeie care stătea nemişcată, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele costumului ei de ski. Purta ochelari rotunzi ca nişte farfurii, avea breton şi părul dat cu gel ca să stea ţepos.

— Ia-i numele şi adresa, zise scurt Gunnarstranda.

— Moşulică, vreau să spun cadavrul, era proprietarul magazinului, şopti Yttergjerde. El şi femeia, consoarta lui adică, locuiau în apartamentul de la etaj — şi aici poliţistul arată spre tavan.

Gunnarstranda dădu gânditor din cap.

— Şi ce-i cu preotul?

— A venit acum o jumătate de oră şi e încă sus cu ea.

Yttergjerde dădu din cap:

— Femeia… şi continuă el în şoaptă, femeia s-a făcut albă ca varul din cauza şocului. A trebuit să meargă să se întindă, însă asta a fost înainte de sosirea preotului.

Yttergjerde se îndreptă spre fata care găsise cadavrul.

Frølich căscă şi porni s-o caute pe Anna, peste care dădu tocmai când aceasta ieşea din micul birou din spatele magazinului.

— Da? făcu ea.

— Şi eu mă bucur să te revăd, zise Frank, simţindu-se ca un nătărău.

Ea îi aruncă o privire chiorâşă şi-l întrebă cu un fel de zâmbet:

— Te interesează scena crimei?

— Bineînţeles.

— Deschide-ţi bine urechile, zise ea zeflemitor şi făcu o grimasă la auzul vocii răstite a lui Gunnarstranda venind dinspre birou.

— Frølich!

— Da?

— Fă-te încoace, mormăi Gunnarstranda iritat şi arată spre podeaua din faţa biroului.

Mocheta era năclăită de sânge şi pe ea Frølich văzu o baionetă pe a cărei lamă se distingeau pete roşii.

Frank Frølich se uită cu subînţeles la Anna înainte de a-şi întoarce privirea spre baionetă. Nu peste mult timp fură întrerupţi de un poliţist în uniformă şi cu un aer oficial, care se opri în uşă şi făcu semn spre Gunnarstranda.

— A venit Karsten Jespersen, raportă el. Insistă să intre.

Omul care le ieşi în întâmpinare pe scări era palid tot, iar bărbia îi tremura într-un fel de tic, semn clar că avea o problemă cu nervii. S-ar fi zis că încerca să-şi scuture insecte minuscule de pe obraji.

— Gunnarstranda, zise poliţistul, prezentându-se, şi-şi dădu capul pe spate ca să-l vadă mai bine pe nou-venit. Inspector de poliţie, Brigada de criminalistică.

Sub paltonul de iarnă, Karsten Jespersen purta un costum de catifea reiată. Era înalt şi slab, chel pe vârful capului, cu o gură mică şi buze subţiri. Bărbia retrasă părea să dispară într-o mulţime de riduri şi cute ale pielii

ori de câte ori făcea câte un pas înapoi şi partea de jos a feţei îi zvâcnea.

— Ei bine, zise poliţistul, uitându-se în jur prin casa îngustă a scărilor. Ne putem aşeza undeva? întrebă el.

Karsten Jespersen îşi veni în fire şi arătă spre uşa din spate a magazinului.

— Avem un birou aici.

Inspectorul Gunnarstranda scutură trist din cap.

— Mă tem că nu putem lăsa pe nimeni să se apropie de scena crimei.

Jespersen se holbă la el, surprins.

— Înţeleg că tatăl dumneavoastră locuia în această clădire, nu?

Karsten Jespersen aruncă o privire spre scări, de parcă s-ar fi gândit la ceva.

— Cred că puteţi veni cu mine, zise el în cele din urmă şi o porni înainte.

Paşii celor trei bărbaţi urcând la etaj răsunară prelung în casa scărilor. Ajungând pe palier, Jespersen se scotoci prin buzunare după chei, mormăind:

— O clipă…

Până la urmă le găsi, şi începu să o caute pe cea bună:

— Vedeţi dumneavoastră… Ingrid, soţia tatălui meu — am schimbat câteva cuvinte cu ea la telefon, dar…

Frølich dădu din cap înţelegător şi Jespersen dispăru în apartament, închizând grijuliu uşa după el. Palierul avea cam trei metri lăţime. La început fuseseră două uşi, fiecare de la câte un alt apartament, dar uşa numărul doi era acum blocată, fără clanţă şi vopsită în aceeaşi culoare cu peretele. În nişa din faţa uşii cineva pusese un vas de teracotă cu o plantă pipernicită.

— Erau singuri pe tot etajul, murmură Frølich.

— Cred că văduva, Ingrid, e distrusă, zise Gunnarstranda cu voce joasă.

Karsten Jespersen apăru în pragul uşii.

— Poftiţi înăuntru, îi invită el cu o voce slabă, ca şi cum s-ar fi temut că cineva l-ar putea auzi. Mai e aici o doamnă de la centrul medical — şi preotul. Dar în vechea mea cameră nu ne va deranja nimeni.

Ţinu uşa deschisă ca ei să intre şi tuşi stânjenit:

— V-ar deranja să vă scoateţi pantofii?

Gunnarstranda trase fermoarul de la galoşii lui vechi şi-i scutură de zăpadă. Dedesubt purta pantofi de piele lustruiţi. Stătu şi se uită la Frølich cum gâfâie îngenunchiat în hainele lui groase de iarnă. Cu părul încâlcit căzându-i pe frunte, acesta îşi dezlega şireturile de la bocancii lui militari, se descălţă şi Gunnarstranda văzu că purta şosete de lână vechi şi desperecheate. Jespersen deschise uşa şi din depărtare se auzi un murmur de voci.

Gunnarstranda se uită împrejur. Vestibulul era dominat de o oglindă ce mergea din tavan până la podea şi avea o ramă de lemn aurită. Pe alocuri erau pete, acolo unde argintul de pe dos se scorojise. În oglindă se vedea imaginea reflectată a trei fotografii înrămate de pe peretele din faţă. Gunnarstranda începu să le studieze. Imaginile prezentau mai mulţi tineri băţoşi şi cu un aer îndrăzneţ, îmbrăcaţi în pantaloni de pânză sau de postav, cu părul buclat şi cu mitraliere Sten la umăr.

— Piaţa Palatului Regal… Eliberarea de sub ocupaţia germană, zise Gunnarstranda către omul din uşă. E cineva din familie?

Karsten Jespersen dădu din cap.

— Tata, zise el şi arătă cu degetul spre silueta unui tânăr atletic stând degajat în faţa Palatului Regal. Gunnarstranda se uită cu atenţie la fotografie.

— Bineînţeles, zise el, scoţându-şi ochelarii ca să poată studia faţa bărbatului mai de aproape. Acum îl recunosc.

— Nu vreţi să…?

Jespersen ţinea uşa deschisă.

Trecură printr-o cameră cu mobilier din lemn masiv, apoi printr-o uşă glisantă, pe care Jespersen junior o deschise. Intrară într-o altă cameră, în mijlocul căreia era o enormă masă de sufragerie, iar pe perete un tablou mare cu un subiect naţional şi romantic: un fiord, raze de soare reflectate de stânca munţilor şi o căsuţă ţărănească spre care se îndrepta o fetişcană lăptăreasă îmbrăcată în costum naţional şi ducând pe umăr o cobiliţă de capetele căreia atârnau două găleţi. Bărbatul în costum de catifea reiată îi conduse la o altă uşă glisantă în faţa căreia se opri şovăitor, îşi drese glasul şi zise întorcându-se spre ei:

— Aici… aici… am crescut.

Gunnarstranda intră după Jespersen. Încăperea avea trei metri pe trei şi părea o combinaţie între o cameră de copil şi o garsonieră. Lângă perete, sub geam, era un birou. Cealaltă piesă de mobilier era o dormeză, deasupra căreia erau fotografii de familie. Jespersen se aşeză pe scaunul rotativ de lângă birou.

— Vă rog să luaţi loc, zise el arătând spre dormeză. Gunnarstranda rămase în picioare.

Când Frølich intră şi el în cameră, trebui să-şi lase capul în jos ca să nu se izbească de pragul de sus al uşii. Dintr-odată încăperea păru prea mică. Sacoul lui Frølich, fără îndoială de mărimea XXL, plesnea pe el, de parcă ar fi fost o haină de copil pe un butoi de vin. Faţa lui,

ascunsă de barbă şi bătută de vânt şi arsă de soare, era, ca întotdeauna, un model de stăpânire de sine şi lipsită de orice semn de emoţie. Sub sacou purta un pulover în dungi. Se prăvăli pe dormeză. Când îşi încrucişă picioarele, ajungea cu ele până la peretele din faţă. Gunnarstranda se uită lung la Frølich, apoi la Karsten Jespersen, care şopti:

— Daţi-i drumul.

Inspectorul se întoarse, trecu cu chiu cu vai de picioarele îmbrăcate în blue jeans ale lui Frølich şi ieşi pe uşă, îndreptându-se spre sufragerie, de unde strigă:

— Familia dumneavoastră locuieşte de mult aici?

— De când mă ştiu, răspunse Jespersen ridicându-se şi îndreptându-se cu viteză spre uşă. Cam de prin anii '50.

Se uită nervos la detectiv:

— Nu vreţi să veniţi înăuntru?

— Nu, răspunse Gunnarstranda, care stătea şi se uita la tabloul cu fiordul şi fetişcana cu laptele.

Rama era lată, sculptată şi dată cu aur. Se întoarse şi-şi trase un scaun de la masă.

— Eu stau aici. Dumneavoastră staţi acolo, ca să putem striga unul la altul.

Jespersen stătea în pragul uşii cu o expresie de tristeţe pe faţă. Bărbia îi tremura din cauza neîncetatelor spasme ale muşchilor de la maxilar.

— Cu ce vă ocupaţi? îl întrebă poliţistul.

— Mă ocup de magazinul de jos.

— Şi tatăl dumneavoastră?

— El se ocupă — se ocupa — de partea administrativă.

— Cum ar fi?

— Conturile de la bancă, bugetul — plus că mai avem şi un depozit…

— Continuaţi, zise Gunnarstranda pe un ton stăpânit, văzând că celălalt căzuse într-o reverie.

— Da, aici avem un magazin, iar în Ensjø, un depozit şi un birou.

— Aş vrea să arunc o privire prin depozit.

— Nicio problemă. E pe Bertrand Narversens vei.

Gunnarstranda dădu scurt din cap şi adăugă:

— Dar mi-ar trebui o cheie.

Jespersen tresări:

— Acum?

— Aveţi ceva împotrivă dacă scotocesc pe acolo?

— Bineînţeles că nu.

Jespersen ieşi din cadrul uşii, dădu din umeri, veni spre masă şi se aşeză pe unul din scaune, vizavi de poliţist şi cu spatele spre tablou. Scotoci prin buzunare, de unde scoase o legătură de chei, de pe care desfăcu o cheie de yală scurtă.

— Nu trebuie decât să descuiaţi…

Gunnarstranda luă cheia şi o puse în buzunar.

— Deci vindeţi antichităţi şi obiecte de artă la a doua mână?

Jespersen oftă adânc, îşi cuprinse tâmplele cu palmele şi încremeni astfel, cu capul aplecat şi ochii pironiţi spre tăblia mesei.

— Toată treaba asta e pur şi simplu groaznică, zise el în cele din urmă. Parcă aş avea vată în cap. Ar fi trebuit să verific dacă nu s-a furat ceva de jos…

— Puteţi face asta după ce am terminat…

Nedumerit, Jespersen se uită lung la Gunnarstranda. Capul îi tremură până ce în cele din urmă coborî privirea, văzu o pată pe masa bine lustruită şi începu să o frece cu degetul arătător.

— Singurul lucru de care sunt sigur este că e mort, murmură el.

— A fost ucis, zise Gunnarstranda. E de datoria noastră să stabilim exact ce s-a întâmplat, adaugă el după o clipă de gândire, după care îşi drese glasul. Dumneavoastră şi ceilalţi membri ai familiei veţi fi desigur ţinuţi la curent cu tot mersul anchetei.

Îşi îndreptă spatele şi-şi încrucişă picioarele.

Frank Frølich reuşise să iasă din camera aceea de copil prea mică pentru statura lui şi veni şi el în sufragerie. Se aşeză cu grijă pe un scaun de lângă masă, îşi dădu jos sacoul enorm şi scoase un carneţel. Gunnarstranda îşi puse capul în piept şi zise:

— Este şi mai greu pentru familia îndurerată atunci când pierderea pe care a suferit-o este urmată de o investigaţie criminală. Sper însă că dumneavoastră şi familia veţi fi înţelegători faţă de rolul pe care îl avem noi de jucat.

Karsten dădu din cap cu un aer absent.

Gunnarstranda îşi drese vocea.

— În ce v-aţi specializat?

— Cum adică?

— Ce fel de antichităţi vindeţi?

— În cea mai mare parte obiecte de o valoare deosebită.

— Adică?

— Adică lucruri ce nu au neapărat un anume stil sau design. Ceea ce contează e obiectul însuşi, dacă e într-o stare bună, dacă prezintă interes pentru cumpărător. Poate fi vorba de o maşină de scris Remington din anii '20 sau de o masă de ceai bine păstrată din epoca victoriană. Evaluăm fiecare obiect pe baza meritelor lui unice…

Gunnarstranda dădu din cap.

— Cărţi nu?

— Nu.

— Am văzut câteva volume de Thackeray pe unul din rafturile pe lângă care am trecut.

Jespersen făcu un mic gest cochet.

— Chiar le-aţi văzut? Ce simţ de observaţie! Da, într-adevăr, dădu el din cap. Atâta doar că toate cărţile din casa asta sunt ale lui Ingrid. Îi place să citească. Cu toate acestea noi nu prea vindem cărţi. Nu ies bani. Cel puţin în ceea ce ne priveşte. Magazinul nostru nu este un anticariat.

— Cum achiziţionaţi obiectele pe care le vindeţi?

— Cumpărăm angro şi bric-à-brac, mergem la licitaţii, importăm… poate că cel mai corect ar fi să spun că suntem brokeri. Ne ocupăm de eşalonul superior al pieţei.

— Şi ce înseamnă asta?

— Cum ce înseamnă? se miră Jespersen.

— Ce înseamnă eşalonul superior al pieţei?

— Poate însemna orice. Avem în stoc, bunăoară, mărfuri din Anglia şi Germania, dar şi din Gudbrandsdalen.

— Exportaţi ceva?

— Nimic.

— Ce vârstă avea tatăl dumneavoastră?

— Şaptezeci şi nouă de ani. Ar fi împlinit optzeci în martie.

— Şi se bucura de o sănătate de fier?

— A, da, era ca la cincizeci de ani, muncea în fiecare zi.

— Zdravăn om.

Karsten Jespersen îşi ţuguie buzele sarcastic.

— Cam aşa ceva.

— Şi nu avea de gând s-o ia mai încet?

— Nu.

Răspunsul era direct, fără niciun ascunziş.

Cei doi poliţişti schimbară priviri între ei.

— Afacerea era de familie?

— Cam aşa ceva.

— Şi moartea tatălui dumneavoastră are un efect negativ asupra ei?

— Desigur.

— Cine cumpăra mărfurile pentru magazin? Dumneavoastră? Tatăl dumneavoastră?

— Eu.

— Nimeni altcineva?

Karsten Jespersen îşi lăsă capul în jos şi adăugă:

— Tata se ocupa desigur şi de aprovizionare, dar mă consulta întotdeauna. Ca să spun aşa, sunt genul de om care ştie cum să vorbească cu clienţii. Deci cam aşa ne împărţeam atribuţiile.

— Ce fel de om era tatăl dumneavoastră?

Jespersen se uită nedumerit la Gunnarstranda. Acesta dădu din mână.

— Era un om amabil? Era ferm? Avea duşmani?

— Bineînţeles că nu.

— Deci nu avea niciun duşman?

— Aşa pe nepregătite nu-mi trece prin cap niciun nume.

— Avea vreun conflict cu cineva?

— Cu mai mulţi — într-un fel până şi cu mine.

— În ce fel?

— În felul lui. Aşa-i stătea în fire. Ştiţi dumneavoastră, era genul de om care trebuia să aibă mereu ultimul cuvânt.

— Chiar şi în particular?

— Şi în particular, şi în afaceri.

— Şi acum, care e situaţia dumneavoastră? Veţi prelua magazinul?

— Păi, cam aşa ceva. Magazinul este o societate cu răspundere limitată, aşa că din punct de vedere administrativ felul cum se rezolvă moştenirea are mai puţină importanţă.

Aici Karsten tuşi.

— Dar sunt singurul care ştiu cum să mă ocup de magazin zi cu zi… zi cu zi, murmură el gânditor, repetându-se şi aţintindu-şi privirile undeva în spaţiu.

— Ce părere aveaţi despre refuzul tatălui dumneavoastră de a se retrage?

— Vreţi să spuneţi că e posibil ca el să nu fi avut încredere deplină în mine?

Gunnarstranda nu răspunse.

— Da, s-ar putea, zise celălalt. În parte e vorba de mine. Deşi sunt strâns legat de această afacere, mă ocup totuşi şi de altceva…

Karsten tuşi încurcat.

— Încerc să scriu câte ceva pe cont propriu — or asta ia timp.

— Pe cont propriu?

— Da, mici articole pentru tot felul de reviste săptămânale, iar din când în când mai încerc şi câte o povestire, chestii care cer timp şi dăruire de sine.

— Semnaţi cu numele dumneavoastră?

— Da.

— Eraţi deci bucuros că tatăl dumneavoastră era încă în puteri şi nu voia să se retragă?

Jespersen oftă.

— Ce să spun? Bineînţeles că-i apreciam contribuţia, dar cred totuşi că ar fi trebuit să facă altceva.

Karsten continuă pe un ton şovăitor.

— Alţii la vârsta lui se odihnesc, se bucură de viaţă în fel şi chip, însă el nu. Cred că era fericit, vreau să spun că, aşa cum v-aţi exprimat dumneavoastră, avea o sănătate de fier.

Gunnarstranda dădu încet din cap.

— Nimeni nu s-ar fi gândit să-i ceară să se retragă, adăugă Jespersen. Îşi iubea munca.

— Aţi putea numi pe cineva cu care tatăl dumneavoastră avea vreun conflict?

— Mai uşor ar fi să-i numesc pe cei cu care nu avea. Tata era un om hotărât şi… încăpăţânat.

Jespersen găsi cuvântul pe care-l căuta.

— Să înţeleg că era un om dificil şi certăreţ?

— Aş spune mai degrabă că era dârz. Puternic. Iertaţi-mă, dar mi se pare ciudat să vorbesc despre el astfel.

— Locuia în acest apartament cu mama dumneavoastră?

Jespersen dădu din cap şi totodată se încruntă stânjenit.

— Nu e mama mea, e nevasta tatălui meu.

— Mama dumneavoastră mai trăieşte?

— Nu, zise Karsten Jespersen. Apoi, văzând că poliţistul nu spune nimic, adăugă: Tata s-a însurat cu Ingrid cu peste douăzeci de ani în urmă şi ea e de fapt cu doar şapte ani mai mare decât mine. Sper că vă daţi seama că e ciudat să vă referiţi la ea ca la mama mea.

— Mai aveţi fraţi sau surori?

Jespersen scutură din cap.

— Deci sunteţi singurul moştenitor?

— Va moşteni bineînţeles şi Ingrid, şi poate şi alţii dacă sunt menţionaţi în testament.

— Dar nu ştiţi nimic sigur?

— Despre ce?

— Despre testament. Dacă a lăsat vreunul.

— Nu cred că a lăsat. Oricum, eu nu am auzit nimic despre niciun fel de testament. Dar pot să vă dau numărul de telefon al avocatei la ale cărei servicii recurgea tata. Ea sigur ştie.

— Era bogat tatăl dumneavoastră?

— Ce înseamnă bogat?

— Adică se ştia că are bani?

Faţa lui Jespersen începu să tremure.

— N-aş prea crede. Avea o pensie — fiindcă de pe urma magazinului nu se alegea cu mare lucru. Împărţea profiturile cu unchii mei, Arvid şi Emmanuel. Erau trei proprietari, trei fraţi… şi apoi probabil ceva bani în contul lui de la bancă… plus apartamentul acesta…

— Multe obiecte de valoare?

— Hmm, zâmbi Jespersen, cu zâmbetul strâmb al negustorului.

— Câte o bijuterie ici-colo…

— Deci averea, cu alte cuvinte moştenirea, constă din magazin şi din bunurile mobile din apartament?

— Nu m-am prea gândit la asta…

— Dar nu bănuiţi cam ce avere avea tatăl dumneavoastră?

— Păi, aş zice că averea lui consta din apartament şi, cum spuneţi dumneavoastră, din bunurile mobile aflate în el, câteva obiecte de artă, şi, ei bine, bani, în diferite conturi bancare.

Poliţistul schimbă subiectul.

— Am înţeles că primul lucru pe care l-a făcut Ingrid Jespersen după ce a confirmat că victima era soţul ei a fost să vă sune pe dumneavoastră, nu?

— Da, iar eu am venit aici cât am putut de repede.

Gunnarstranda dădu încet din cap.

— Ne-a mai dat un telefon şi azi-noapte, adăugă Jespersen cu un zâmbet stânjenit. Voia să vorbească cu mine. Spunea că s-a trezit şi şi-a dat seama că tata nu era în patul lui. Primul ei gând a fost că cineva intrase în magazinul de jos. Dar Susanne, soţia mea, a liniştit-o şi Ingrid s-a culcat la loc.

Gunnarstranda se uită la el printre gene şi rezumă ceea ce i se spusese:

— Deci soţia victimei s-a trezit singură azi-noapte, v-a dat telefon ca să vorbească cu dumneavoastră, dar a vorbit cu soţia dumneavoastră, care a trimis-o înapoi la culcare. La ce oră a telefonat?

— La două şi jumătate.

Gunnarstranda privi câteva clipe în gol.

— O să vorbim şi cu doamna Jespersen, dar aş vrea să ştiu de ce v-a dat telefon în mijlocul nopţii?

— Au fost mai multe spargeri prin zona asta. De fapt, ne cam… şi aici Jespersen oftă adânc, ne cam aşteptam la aşa ceva.

Gunnarstranda tuşi şi întrebă:

— La ce anume?

— La o spargere.

Cei doi poliţişti îi aruncară o privire mirată.

Karsten Jespersen îşi drese şovăitor glasul. Gunnarstranda aşteptă o secundă, apoi îl întrebă:

— Aţi luat vreo măsură concretă la magazin pentru a preveni spargerile?

— Avem montate obloane de siguranţă la ferestre, aşa cum cere legea, şi bineînţeles că avem un sistem de alarmă. Ceea ce cred că s-a întâmplat azi-noapte este că tata

a dat o raită prin magazin să vadă cum stau lucrurile, cum face el de obicei.

— Nu s-a declanşat însă nicio alarmă azi-noapte.

— Nu, confirmă Jespersen după o scurtă şovăire.

— Unde credeţi că era tatăl dumneavoastră când Ingrid s-a trezit şi a constatat că e singură?

— Evident, nu putea fi decât jos, nu-i aşa?

Jespersen bătu cu vârful degetului arătător în tăblia mesei.

— Jos, în magazin.

— În toiul nopţii?

— Bineînţeles.

— Dar nu era ceva neobişnuit ca tatăl dumneavoastră să coboare în graba mare în magazin în toiul nopţii? Dacă stăm să ne gândim, avea aproape optzeci de ani.

— Tata era un om neobişnuit.

Gunnarstranda dădu gânditor din cap. Privi îndelung la Karsten Jespersen, care se uita în gol.

— Dumneavoastră unde eraţi? întrebă în cele din urmă poliţistul.

— Cum?

— Unde eraţi când Ingrid a telefonat azi-noapte?

Jespersen se uita în continuare în gol.

— Ce ciudat, zise el încet. Tata e mort în camera de jos. Nu e uşor să-mi descâlcesc sentimentele, durerea şi jalea…

Jespersen tăcu, trase aer adânc în piept, oftă şi continuă:

— Ingrid, soţia tatălui meu, e aici cu un preot. Eu stau cu poliţia la aceeaşi masă la care aseară am luat cu toţii cina şi ne-am simţit bine. Iar acum încerc nu numai să-mi amintesc cum era tata, ci şi să vă descriu această imagine dumneavoastră.

Îşi împreună mâinile pe masă.

— Simt ceva apăsător în jur, ceva… poate nu chiar duşmănie, ci mai degrabă ceva asemănător cu senzaţia pe care o ai când o afacere merge strună. Dar lucrul de care îmi dau seama acum este că, în timp ce încerc să înţeleg ce se petrece în adâncul sufletului meu, să ţin piept la tot haosul din mine, întrebarea de care mi-a fost groază de când am început să discutăm este tocmai aceasta: *Unde erai tu?* Unde eram eu? Dintr-odată răspunsul la această întrebare dobândeşte o nouă importanţă, o semnificaţie deosebită, un impact pe care nu mi le-aş fi putut imagina.

Jespersen tăcu. Cei doi poliţişti se uitară unul la celălalt.

Jespersen stătea gânditor, muşcându-şi buza de jos. Nu s-ar fi zis că mai avea de gând să continue.

Gunnarstranda rupse tăcerea. Tuşi, iar acest lucru îl făcu pe celălalt să ridice capul.

— Şi unde eraţi? reluă poliţistul întrebarea, privindu-l drept în ochi.

— Eram acasă. Nu se întâmpla pentru prima oară ca Ingrid să ne telefoneze la o asemenea oră. Susanne ştia că Ingrid ar fi bătut-o la cap până ar fi făcut-o să mă scoată din pat ca să vin aici. Ingrid cam are nervii în piuneze, plus că tot timpul este îngrozită că i se poate întâmpla ceva lui tata.

— Aţi auzit telefonul?

— Nu. Dormeam.

— Deci nu aţi discutat cu soţia dumneavoastră despre telefonul lui Ingrid atunci? Poate aţi făcut-o mai târziu?

— Nu, vreau să spun că am vorbit despre el azi-dimineaţă devreme.

— Dar soţia dumneavoastră nu era neliniştită de temerile lui Ingrid când aceasta v-a telefonat azi-noapte? A reacţionat la ele ca la nişte fleacuri?

— Bineînţeles că nu. Însă Ingrid era… Ingrid este… uneori cam isterică.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Ştiţi cumva dacă în ultimul timp tatăl dumneavoastră a primit cumva vreo ameninţare din partea cuiva?

— Nu... adică...

— Da?

Jespersen îşi puse amândouă mâinile pe masă.

— E o chestiune cam delicată, începu el.

Gunnarstranda îl încurajă politicos să continue.

— Aveam un angajat în Ensjø, la depozit. Lucra la noi de când îl ştiam. Unul Jonny.

— Jonny şi mai cum?

— Jonny Stokmo. Ei bine, acum câteva săptămâni s-a întâmplat ceva, nu ştiu ce, dar destul că tata l-a dat pe Jonny afară în doi timp şi trei mişcări.

— Adică l-a concediat?

— Da. Jonny a trebuit să-şi ia catrafusele chiar în ziua aceea, după ce lucrase la noi… ei bine, lucrase la noi ani în şir.

— Problema asta cu Jonny e recentă?

— Habar n-am. Nici tata, nici el nu voiau să discute despre ea. Dar presupun că era vorba despre ceva foarte serios şi personal. Altfel aş fi ştiut ce s-a întâmplat.

— Stokmo a venit să vorbească cu dumneavoastră?

— Nu.

Urmă o lungă tăcere. Apoi Jespersen continuă:

— Din acest motiv am crezut că treaba asta, vreau să spun cearta, era ceva personal, care-i privea numai pe ei doi. Altfel aş fi ştiut despre ce e vorba.

— Ştiţi cumva dacă Stokmo l-a ameninţat pe tatăl dumneavoastră?

— Nu. Tot ce ştiu este că aseară Jonny stătea în faţa uşii.

— La ce oră?

— Cam la treizeci de minute înainte ca tata să vină acasă, ceea ce s-a întâmplat la şapte.

Gunnarstranda încuviinţă tăcut pentru sine.

— Şapte seara? întrebă Frølich şi-şi ridică pixul în aer.

— Un pic mai târziu, să zicem şapte şi un sfert.

— Din ce trăieşte Stokmo acum? întrebă Gunnarstranda.

— Nu ştiu… Are un băiat care are un fel de atelier în Toshov. Poate că lucrează acolo.

Se lăsă din nou tăcerea. Frank Frølich îşi drese glasul şi frunzări prin carneţel.

— Spuneaţi, mormăi el, spuneaţi că tatăl dumneavoastră a avut oaspeţi aseară. Cine erau oaspeţii?

— Nu era o petrecere, ci o simplă cină în familie. Eu, soţia mea şi copiii.

— Cât aţi stat aici?

— Păi, am început un pic după şapte. Tata a întârziat şi a venit cam la şi un sfert. Am plecat pe la unsprezece.

— Unde fusese tatăl dumneavoastră până la şapte seara?

— La Ensjø, în birou.

— Sunteţi sigur?

— Da, nu prea mergea în altă parte.

— De obicei lucra până târziu?

— Lucra întotdeauna.

— Deci nu era nimic neobişnuit să lucreze până târziu? insistă Gunnarstranda.

— Nici obişnuit, nici neobişnuit. Uneori lucra până târziu. Dar Ingrid vă poate spune mai multe despre asta.

Gunnarstranda se uită la el lung şi în tăcere.

— Ţineţi multe arme în magazin?

— Câteva. Acesta este cel mai important motiv pentru care avem obloane de protecţie. Armele vechi sunt foarte căutate de colecţionari.

— Ce fel de arme?

— O muschetă, o halebardă, câteva revolvere care se încarcă prin faţă, tot felul de arme albe…

— O baionetă?

— Două. De ce?

Fură întrerupţi de zgomotul uşii care se deschise brusc şi de un tropăit de copil. Îşi făcu apariţia un băieţel de trei sau patru ani, îmbrăcat în pantaloni albaştri de catifea reiată şi cu un pulover cu pete de mâncare pe piept. Văzându-i pe cei dinăuntru, se opri, dar, după ce şovăi câteva secunde, se duse la Karsten Jespersen, care îi aruncă o privire nedumerită. Copilul avea bucle blonde, o faţă rotundă cu trăsături deschise şi-i curgea nasul. Îşi băgă câteva degete de la mâna stângă în gură şi se lipi de genunchiul tatălui său.

— Bunicul a murit, îl anunţă copilul pe Gunnarstranda.

— Se pare că a venit şi Susanne, zise Jespersen scuzându-se şi se întoarse către băieţel.

— Unde-i mami?

Copilul nu-i dădu nicio atenţie.

Se întinse şi dădu mâna cu Gunnarstranda.

— Min, zise copilul.

— De la Benjamin, explică Jespersen şi-i făcu poliţistului cu ochiul.

— Numai Min, insistă băieţelul numit Benjamin, dând din nou cu mâna prin faţa lui Gunnarstranda.

— Ia arată-mi ce-ai acolo, zise tatăl lui. O monedă?

Jespersen zâmbi forţat şi cu un gest autoritar întinse mâna spre copil.

— Vrei să-i dai moneda lui tati?

— Bunicul a murit, repetă copilul şi întoarse spre taică-său ochi mari şi rotunzi. A murit de tot.

— Da, zise Jespersen, făcându-le conspirativ cu ochiul celor doi poliţişti. Nu vrei să-l laşi pe tati să vadă moneda?

Copilul scutură din cap.

— Nu.

— Cred că pentru moment am terminat, zise Gunnarstranda către Frank Frølich.

— Nu vrei să-i dai moneda lui tati?

— Nu!

Ţipătul copilului răsună prin aer ascuţit ca un fierestrău.

Privirea din ochii lui Jespersen deveni ameninţătoare.

— Ai de gând să-i dai moneda lui tati?

Jespersen întinse din nou mâna spre cea a copilului.

— Nu! ţipă copilul. Tati-i un prost.

— Dă-mi moneda! repetă Karsten Jespersen tăios şi-l apucă pe băieţel de mână, silindu-l să-şi desfacă degetele unul câte unul.

Copilul opunea rezistenţă. Avea degetele albe şi plângea. Palma i se deschise şi ceva ca o broşă sau un ecuson de pus pe pălărie zbură din ea pe podea.

— Şşşt, zise Jespersen, care era din nou numai un zâmbet. Uite că nu aveai o monedă şi n-aveai nici bani, nu-i aşa?

Karsten Jespersen luă ecusonul şi-l ţinu în faţa ochilor lui Benjamin. Obiectul era dintr-un metal închis

la culoare şi avea pe el nişte figuri complicate. Copilul se oprise din plâns şi începu să se şteargă la ochi.

Cei doi poliţişti schimbară priviri între ei.

— Dă-mi-l, zise copilul şi se întinse după ecuson.

Taică-său îşi retrase mâna cu iuţeala fulgerului şi izbucni într-un râs răsunător, ceea ce făcu ca bărbia să-i tremure apucată iarăşi de un spasm.

Copilul ţipă din nou.

— Bine, ia-l, zise Jespersen iritat şi-i dădu ecusonul.

Copilul începu să scâncească, dar îl luă.

— Mergem? întrebă Karsten Jespersen ridicându-se în picioare.

În timp ce se îndreptau spre ieşire, Gunnarstranda se opri în faţa unei vitrine în care se vedeau cotoarele unor cărţi legate în piele albastră cu maron. Amabil, Jespersen aşteptă până ce Gunnarstranda termină de privit. Băieţelul ieşi în fugă pe uşa cea mai apropiată. Frølich se opri şi el şi se uită la nişte figurine albe dintr-un corp de sticlă montat pe perete. La început crezu că erau bibelouri obişnuite, dar avu un şoc când văzu ce făceau figurile: era ceva chinezesc şi pornografic, cu bărbaţi şi femei angrenaţi în diferite activităţi cu caracter sexual, totul fiind reprezentat cu o migală inimaginabilă. Dar nu era vorba doar de sex obişnuit: o femeie se împreuna cu patimă cu o zebră, iar alta cu o broască ţestoasă. O a treia figurină reprezenta doi bărbaţi rânjind lipiţi unul de altul şi masturbându-se reciproc. Statuetele nu lăsau nimic pe seama închipuirii şi erau realizate cu o grijă pentru detaliu cum Frølich nu mai văzuse niciodată. Karsten Jespersen îi adresă o privire condescendentă.

— Obiecte pentru colecţionari, zise el oftând şi adăugă: Sunt din fildeş, unul chiar din corn de rinocer.

— Antichităţi?

— Desigur, răspunse Jespersen, îndreptându-se spre vitrină şi arătând spre figurina ce reprezenta femeia şi broasca ţestoasă.

— Asta are o mie de ani.

Frankie se uită la Jespersen, care stătea cu braţele încrucişate pe piept şi cu un aer nerăbdător pe faţa apucată din nou de spasme.

— Ce simbolizează toate astea? întrebă poliţistul.

— Poftim?

— Cum trebuie interpretate...?

Jespersen îşi desfăcu palmele.

— Sunt obiecte de artă. N-au nicio semnificaţie...

— Dar motivele astea..., insistă Frølich, arătând spre femeia cu broasca ţestoasă, ele trebuie să simbolizeze ceva.

Jespersen repetă iritat:

— Nu simbolizează nimic. Sau vi se par frumoase, sau nu.

Frank reîncepu să examineze statuetele. Erau, fără îndoială, frumoase. Prezentau sexualitatea într-un fel plin de umor şi puneau în valoare frumuseţea trupului omenesc, indiferent cât ar fi fost de neobişnuit actul sexual. Bibeloul pe care-l arătase Jespersen era făcut din corn de rinocer şi reprezenta mai mulţi atleţi angrenaţi în sex în grup. Păreau cu toţii foarte fericiţi să participe la demonstraţii de gimnastică sexuală, deşi, din punct de vedere fiziologic, acestea păreau cam greu de executat. Asta înseamnă, îşi zise Frank, că nu ştiu mai nimic despre China.

— Sunt ale dumneavoastră?

— Nu, ţin de apartament.

— Au ceva valoare?

— Bineînţeles.

— Cam cât? întrebă Frølich în secunda în care pe uşă îşi făcu apariţia o femeie între două vârste.

— Aici erai, zise ea către Jespersen. Va trebui să te mai ocupi şi tu de copii. Eu nu pot... Femeia se întrerupse văzându-i pe cei doi poliţişti. Gunnarstranda îi întinse mâna.

— Inspector Gunnarstranda, de la Brigada de criminalistică.

Femeia îi scutură mâna. Frølich îşi zise că trebuie să fi fost frumoasă în tinereţe şi că până şi acum arăta bine, cu toate că faţa îi era acoperită de riduri fine şi de linii care-i trădau vârsta. Pentru un moment, Frølich nu reuşi să-şi dea seama ce o făcea să fie atât de atractivă — trăsăturile regulate, coafura la modă sau corpul bine conservat cu picioare fantastice. Da, era corpul, conchise Frølich, spatele drept ca de şcolăriţă şi rochia care se strângea pe ea exact unde trebuia. Jespersen era pe punctul să spună ceva, dar Gunnarstranda i-o luă înainte:

— Doamna Ingrid Folke Jespersen?

Femeia încuviinţă din cap.

— Permiteţi-mi să vă prezint condoleanţele mele.

Femeia dădu din nou din cap şi se uită calmă în ochii interlocutorului ei. Frølich băgă de seamă că acesta încă nu-i dăduse drumul la mână. Frølich făcu un pas înainte şi-şi întinse mâna:

— Frank Frølich.

— Noi tocmai plecam, interveni inspectorul Gunnarstranda parcă spre a o asigura pe femeie că nu va mai urma nimic, însă ea nu-l auzi. Cei doi poliţişti îi urmăriră privirea, care se îndreptă spre Karsten Jespersen şi văzură că ochii i se umplură de lacrimi.

— Karsten, şopti ea cu o voce îndurerată.

Izbucnirea ei de emoţie era aproape imperceptibilă, dar plină de deznădejde. Se uita la fiul soţului ei, care-i întorcea privirea băţos, încercând din răsputeri să-şi controleze emoţiile. Nu însă şi femeia, iar poliţiştii se uitau la Karsten Jespersen, parcă aşteptând ca acesta să spună cuvântul potrivit.

— T-te invidiază pentru volumele de Thackeray, se bâlbâi Jespersen şi arătă spre Gunnarstranda.

Trei capete se întoarseră spre acesta, care se uită lung la văduvă şi la fiul ei vitreg înainte de a îndrăzni să spargă tăcerea.

— Aşa este, zise Gunnarstranda, fără să dea nicio lămurire şi arătând cu capul spre vitrină. Nu văd nicăieri romanul *Barry Lyndon*.

— Filmul mi s-a părut mai bun, răspunse femeia din pragul uşii.

În aer încă se simţea o tăcere dramatică. Nimeni nu scotea un cuvânt şi se uitau cu toţii la ea. În cele din urmă, Ingrid Jespersen zise:

— Ei bine, aveţi dreptate. *Barry Lyndon* lipseşte, spre marea enervare a lui Reidar. Era un chiţibuşar şi nu putea înţelege cum de voiam o serie de cărţi care nu era completă.

— Ne-aţi putea acorda câteva minute? întrebă inspectorul de poliţie, dar femeia continuă, pierdută parcă în gânduri:

— Reidar nu avea deloc timp de citit.

Tăcerea nu mai era la fel de grea ca înainte. Cuvintele nerostite şi tensiunea dintre ea şi fiul ei vitreg dispăruseră.

— Nu sunt în dispoziţia necesară pentru a sta la discuţii, şopti Ingrid. Sunt epuizată. Azi-noapte n-am dormit mai deloc.

— Putem veni din nou mâine, zise Gunnarstranda. Doar două întrebări acum. Soţul dumneavoastră s-a dus la culcare aseară?

Ea scutură din cap.

— M-am trezit când mi-am dat seama că nu era în dormitor... Cel puţin aşa cred. Am luat un somnifer.

— La ce oră v-aţi culcat?

— Între unsprezece şi unsprezece şi jumătate.

— Şi i-aţi telefonat lui... Gunnarstranda arătă cu capul spre Karsten Jespersen.

— Da, zise Ingrid Jespersen. Când m-am trezit. Dar Karsten nu era acasă.

Privirile lui Ingrid şi ale lui Karsten Jespersen se încrucişară.

— Dormeam, zise Karsten în cele din urmă.

— Mi-am dat seama, spuse ea.

Ochii îi străluceau şi buzele îi tremurau. Voi să mai spună ceva, dar se răzgândi. Gunnarstranda sparse tăcerea:

— De ce aţi telefonat?

— M-am speriat. Reidar nu era acolo.

Poliţistul îi aruncă o privire scrutătoare.

— Aţi auzit zgomote dinspre magazin?

— Nu ştiu, zise Ingrid.

Gunnarstranda nu reacţionă la răspunsul ei. Îşi împletі degetele la spate şi aşteptă, dar femeia nu mai adăugă niciun detaliu.

— Credeţi că aţi auzit ceva? repetă inspectorul în cele din urmă.

— Nu ştiu, repetă femeia şi începu să-şi cureţe unghiile.

Avea mâini mici, palide, cu două inele masive pe degete. Unghiile fuseseră date cu ojă ruginie, care acum se scorojea.

— M-am speriat, adăugă era cu glasul pierit. Nu pot înţelege ce m-a apucat.

— Şi de ce v-aţi speriat?

— Pentru că Reidar nu era nicăieri.

Buzele reîncepură să-i tremure şi ochii ei negri se umplură de lacrimi. Se şterse pe obraji cu palma. Karsten Jespersen făcu un pas înainte şi-şi drese autoritar glasul, însă inspectorul îi făcu semn să nu întrerupă.

— După ce i-aţi telefonat lui Karsten Jespersen, v-aţi culcat la loc?

— Nu, răspunse ea repede.

Ceva se întâmpla cu ea, ca şi cum întrebările poliţistului referitoare la soţul ei ar fi făcut-o să-şi piardă controlul de sine. Când intrase în cameră avea pe faţă un calm aproape translucid, ca suprafaţa strălucitoare a unui lac într-o pădure. Acum această suprafaţă era agitată de valuri, sub care se ghicea o vulnerabilitate ascunsă.

— Am stat trează până când circulaţia a început să se înteţească afară în stradă, zise ea. Era dimineaţa devreme... foarte, foarte devreme.

Făcu o pauză şi-i aruncă o privire fiului ei vitreg, care se uită înapoi spre ea. Frølich nu prea ştia cum să interpreteze acest schimb de semnale.

— Şi apoi? o întrerupse Gunnarstranda. Ingrid Jespersen se întoarse spre el.

— Apoi am ajuns la concluzia că avusesem doar un coşmar şi că îmi închipuisem totul, zgomotele, mişcările, totul. Aşa că apoi...

Închise ochii.

— Da?

Ingrid Jespersen arătă cu degetul spre parter.

— Eram pe punctul să adorm din nou când...

— L-a văzut un trecător, zise Gunnarstranda. Am înţeles că apoi aţi coborât în magazin, unde se afla colegul nostru, Yttergjerde, şi că l-aţi identificat pe răposatul dumneavoastră soţ.

— Da.

Se uitară toţi trei la văduvă, care stătea cu privirea aţintită spre un colţ îndepărtat al încăperii şi-şi scrijelea oja de pe unghii.

— Uşa de la magazin era deschisă, zise Gunnarstranda.

Ea încuviinţă din cap.

— Cine avea cheile de la magazin?

— Eu şi tata, interveni Jespersen.

— Şi eu, zise Ingrid cu un glas obosit.

Gunnarstranda se întoarse spre fiul vitreg.

— Altcineva nu?

Jespersen se gândi câteva secunde.

— Poate Arvid şi Emmanuel, interveni Ingrid Jespersen.

— Posibil, adăugă în cele din urmă Karsten, gânditor. Da, categoric, preciză el. Arvid şi Emmanuel au şi ei chei.

— Cine sunt Arvid şi Emmanuel? o întrebă Gunnarstranda pe văduvă.

— Fraţii lui Reidar, răspunse aceasta.

— Avea cumva soţul dumneavoastră obiceiul să lase uşa deschisă când lucra seara în magazin? întrebă poliţistul.

— N-am idee, zise ea.

— Când a sosit poliţia, în magazin era întuneric, preciză Gunnarstranda. Stătea de obicei cu lumina stinsă când rămânea în magazin după program?

— Dacă ar fi aprins-o, ar fi făcut-o în biroul din spatele magazinului, preciză Karsten Jespersen.

Ingrid se duse repede şi se aşeză pe fotoliul de lângă bibliotecă, trăgând cu putere de tivul fustei care se ridicase atât de sus încât i se vedeau genunchii.

— Ciudat este că am înţeles numaidecât ce s-a întâmplat. Telefoanele erau de la poliţie.

Frølich se uită la Jespersen, care o pironea cu privirea pe Ingrid.

— Ştiu că ce spun e jalnic, continuă ea, dar totul era pur şi simplu îngrozitor...

Îşi şterse din nou lacrimile cu palma şi-şi trase nasul. Jespersen era roşu tot — de furie, presupunea Frølich — şi-l întrebă pe Gunnarstranda:

— Ei, n-a fost destul?

Poliţistul cel scund se uită la el cu o privire lipsită de expresie:

— Nu chiar.

— Am văzut că era mort, zise văduva. Nu mai ştiu la ce m-am gândit în clipa aceea. Nu voiam decât să plec de acolo.

Gunnarstranda se uită lung la ea.

— Vă mulţumesc, zise el. Trebuie să vă rog să nu discutaţi cu nimeni despre ceea ce aţi văzut în magazin, zise el calm, indicând că discuţia era încheiată. Aceeaşi obligaţie o aveţi şi dumneavoastră, se adresă el lui Karsten Jespersen. Îmi pare rău, dar aşa sunt regulile. Mă tem că va trebui să....

Făcu o pauză, după care adăugă:

— Vom face tot ce ne stă în puteri să nu întrerupem cursul normal al vieţii dumneavoastră şi sperăm că ne veţi înţelege.

10. Graffiti

Ca de obicei, în sala de autopsie, Frank Frølich simţi că e din nou pe punctul de a i se face rău din cauza ventilaţiei insuficiente. Respiră pe gură şi încercă să găsească un scaun. Până la urmă renunţă şi se alătură şi el celor doi bărbaţi care examinau cadavrul lui Reidar Folke Jespersen întins pe masa de disecţie din metal sub lumina unei lămpi de operaţie. Frølich îşi ţintui privirea asupra doctorului Schwenke şi a inspectorului Gunnarstranda.

— Ce e cu materialul din jurul gâtului? întrebă acesta.

— Aţă de cusut, zise Schwenke. Bumbac, sau cel puţin aşa pare.

Ridică firul tăiat cu foarfeca şi-l ţinu în lumină.

— Descriere: roşie, legată într-un nod dublu.

Cu mâinile împreunate la spate, Gunnarstranda privea fascinat, de parcă ar fi citit o scrisoare de la un avocat specializat în divorţuri. Un asistent de laborator scoase un scalpel şi se uită cu un aer întrebător de la cadavru la dr. Schwenke, care îşi punea mănuşile chirurgicale. Schwenke îi făcu lui Frølich cu ochiul.

— Rembrandt, nu? Oameni în negru adunaţi în jurul unui cadavru. Încă un pic şi-i scot vene roşii din braţe.

Schwenke desfăcu pielea ridată de pe abdomenul cadavrului, apoi îşi băgă degetele în incizia relativ curată de sub sfârcul drept.

— O singură înjunghietură, mormăi el, după care îşi trecu degetele peste celelalte semne de pe piele. Altfel, doar zgârieturi de suprafaţă.

Rana era larg deschisă. În mijlocul pieptului, pe stern, se vedeau o serie de numere şi litere scrise cu un pix albastru, greu de descifrat din cauza sângelui şi a zgârieturilor. Schwenke curăţă cu grijă sângele de pe ele.

— Arată ca nişte numere, nu? întrebă el, plimbându-şi degetele peste inscripţie.

— Figura asta e numărul unu. Însă primul simbol e o literă, I de la Ingolf.

— I unu-nouă-cinci, citi Frølich.

— Într-adevăr, confirmă Schwenke.

— Să fie ceva codat? întrebă Gunnarstranda resemnat şi repetă: „I unu-nouă-cinci“, după care i se adresă lui Schwenke: Şi ce e cu acele cruci de pe frunte?

— Trei cruci, toate de aceeaşi culoare. Cerneala e probabil aceeaşi ca pe piept.

Frølich se aplecă peste fruntea cadavrului. Schwenke îşi îndreptă spatele.

— Aceeaşi tăietură şi prin haine, care sunt năclăite de sânge. Înseamnă că, atunci când a fost ucis, omul nostru era îmbrăcat, conchise el cu un zâmbet strâmb, după care înşiră o serie de termeni medicali în dictafon.

Apoi i se adresă încet poliţistului:

— Graffitiurile au fost adăugate ulterior.

Frølich îi făcu loc femeii care venise să fotografieze cadavrul de pe masa de autopsie. Schwenke încă vorbea

în dictafon, iar Gunnarstranda privea cu atenţie la pieptul mortului.

— Un mesaj codat, murmură el pierdut în gânduri. Ucigaşul se deranjează să-şi dezbrace victima, îi scrie pe corp un mesaj codat şi apoi o pune la vedere în vitrină.

Îi făcură loc asistentului de laborator ca să spele cadavrul.

— Satanişti, interveni Schwenke dinspre dreapta şi-i făcu lui Frølich bonom cu ochiul.

— Ce tot vorbiţi acolo? întrebă Gunnarstranda pe un ton iritat.

— Făceam şi eu o glumă, zise Schwenke şi-i făcu din nou cu ochiul lui Frølich. Dar există cu adevărat ceva de ritual în toată chestia asta, nu-i aşa? În curând numai masonii şi sataniştii vor mai avea ritualuri, chicoti Schwenke.

— Mortul atârna de un fir de aţă şi avea trei cruci pe frunte. Nu-i mai lipsea decât un peşte în plisc.

Schwenke râse şi mai tare.

— Poate că tocmai asta vom găsi acum, zise el îndreptându-se spre masa unde asistentul îşi terminase treaba.

Făcu o buclă imaginară cu scalpelul în aer înainte de a executa incizia clasică, de la gât în jos stern şi pe abdomen, la stânga ombilicului până la începutul zonei pubiene. Se dădu deoparte pentru ca asistentul să poată face o tăietură prin cutia toracică. După sunet s-ar fi zis că despica rădăcini groase de copac prin straturi groase de noroi. Frølich simţi din nou nevoia de a se rezema de perete.

— Vrei să dai la raţe, Frølich? întrebă Schwenke jovial.

La un semn al asistentului, se răsuci spre cadavru, dădu înapoi ţesutul moale, înşfăcă zdravăn sternul şi-l trase în sus. Apoi scoase organele interne pe care le puse

pe o masă rezervată acestui scop. Asistentul le curăţă meticulos cu un jet de apă. Frølich se feri din direcţia jetului şi începu din nou să respire pe gură din cauza greţii pe care i-o provoca duhoarea ce umplu încăperea.

— Să vezi şi să nu crezi, mormăi Schwenke.

— Să vezi şi să nu crezi ce?

Schwenke explică:

— Întrebarea e cât ar mai fi dus-o.

— De ce?

Schwenke arătă spre intestinele mortului.

— Uite acolo.

— Şi ce să văd?

— Un rinichi atacat de cancer.

— Nu văd niciun cancer.

— Şi atunci ăsta ce e?

Schwenke ridică ceva ce semăna cu o portocală sângerie mâncată de jumătate şi scuipată afară.

— Ăsta nu seamănă a cancer?

— Gata, am înţeles. Dar omul trebuia să simtă ceva, nu?

— Nu ştiu. Forma asta de cancer e greu de detectat. Şi, dacă nu mă înşel, i-a atacat şi plămânii.

— Era pe moarte?

— Aşa s-ar zice.

— Şi s-ar putea ca el să nu fi avut habar?

— Nu ştim asta. Nu am dosarul lui medical. Vorbeşte cu medicul lui personal şi întreabă pe la spitale. Ceea ce vreau să spun este că se întâmplă destul de des ca la autopsie să se descopere forma asta de cancer.

Gunnarstranda dădu gânditor din cap.

— Şi rana? întrebă el în cele din urmă. Unghiul de pătrundere a lamei?

Schwenke studie felul în care lama străpunsese organele interne.

— S-ar părea că mişcarea a fost de jos în sus dintr-un unghi ascuţit. Un plămân perforat. Vase majore de sânge tăiate.

— O singură înjunghietură?

— Da, una singură, confirmă Schwenke şi trecu la organele abdominale.

Frølich îşi întoarse privirile în altă parte, la Gunnarstranda, care studia cu atenţie mişcările mâinilor lui Schwenke.

— Aţi mai putea spune şi altceva?

Schwenke ridică privirea.

— Ca de exemplu?

— Nu mai contează, zise Gunnarstranda şi începu să se scotocească furios prin buzunare.

— Fumatul interzis, zise Schwenke.

— Ce, fumez? se răţoi poliţistul arătându-i demonstrativ mâinile goale.

Schwenke se ridică în picioare şi zâmbi spăşit.

— Scuze... Ei bine, cred că, atunci când lama a perforat artere pline de sânge sub presiune, au ţâşnit şuvoaie, mormăi el şi adăugă: pe de alte parte, mi-ai spus că scena crimei era surprinzător de curată. Presupun că omul nostru a căzut lat pe podea. Însă, continuă Schwenke, ţinând cont că hainele sunt năclăite, probabil că şi ucigaşul a fost împroşcat din belşug.

— Cauza morţii?

— Nouăzeci la sută rana de la înjunghietură. Dar în vreo două ore îţi pot spune mai mult.

— Momentul morţii?

Schwenke se întoarse spre el.

— Moartea, dragul meu Gunnarstranda, e un proces. Omul nu e ca un mecanism digital care dintr-odată încetează să mai funcţioneze.

— Dar mi-aţi putea spune ceva despre momentul când...

— Creierul se poate să fie deja mort şi, cu toate astea, în peretele digestiv şi în globulele albe există încă viaţă, îl întrerupse Schwenke.

— ...a fost înjunghiat şi a căzut la pământ? continuă neabătut poliţistul.

— Trebuie să vedem care era temperatura corpului când am sosit noi şi s-o comparăm cu temperatura de lângă fereastră, apoi să examinăm conţinutul stomacului, să aflăm ce a mâncat la ultima lui cină şi la ce oră. Problema este că în camera în care se afla era o temperatură sub zero grade. Dacă temperatura creierului este aceeaşi cu cea a camerei, atunci termometrul nu ne poate spune nimic. În plus, rigor mortis încă durează. După cum văd eu lucrurile, cei de la laboratorul vostru de expertiză i-au cam forţat membrele când l-au adus aici. Ştii cumva ce a mâncat ultima dată?

— Friptură de ren, zise Gunnarstranda. Cândva între şapte treizeci şi zece seara.

Schwenke, care tocmai examina stomacul mortului, îşi ridică privirea.

— Cu sos de ciupercuţe, adăugă el. La care a băut vin roşu, aş zice ceva spaniol, cum ar fi tempranillo sau rioja.

Schwenke rânji văzând expresia de pe faţa lui Frølich:

— Hai că glumeam.

Deveni serios şi spuse pe un ton gânditor.

— Nu ştim cât era de frig în cameră şi asta s-ar putea să ne cam facă probleme.

11. Talmeş-balmeş

După autopsie, Gunnarstranda şi Frølich se întoarseră cu maşina la sediul poliţiei fără să-şi spună o vorbă tot drumul. Se duseră în biroul lor. Frølich se conectă la reţeaua de computere şi-şi scrise raportul. Gunnarstranda îşi notă mesajul încriptat de pe pieptul mortului. Se ridică în picioare şi-şi turnă rămăşiţa de cafea din termos. Era rece. Se strâmbă de neplăcere şi vărsă cafeaua în chiuveta de lângă uşă. Când ajunse în faţa oglinzii, se mai strâmbă o dată.

— Uneori când văd ce dinţi am, mă apucă bâţul, zise el. Sare la ochi că am coroane. Şi cu cât îmbătrânesc, cu atât se vede mai bine. Dacă apuc şaptezeci de ani, o să arăt ca un rând de dinţi de care cineva a atârnat un corp.

Frølich îşi îndreptă spatele.

— Ia să văd, zise el.

Gunnarstranda se întoarse spre el şi-şi desfăcu buzele. Frølich tresări la vederea priveliştii din gura acestuia.

— Într-adevăr, confirmă el, arăţi ca un şir de dinţi de care cineva a atârnat un corp. Ei, glumesc, încercă el să explice poliţistului mai în vârstă, care se uita în continuare la el cu un aer crunt.

Gunnarstranda îşi întoarse privirile, se duse la loc şi ridică de pe birou bucăţica de hârtie pe care-şi notase mesajul codat.

— S-ar putea să fie numele unei şosele, sugeră Frølich.

— Ce şosea începe cu I?

— Poate că nu e I. Poate că e un U din care s-a şters o parte. În Anglia arterele mari se numesc Şosele A, ca de exemplu A1, A2...

— A nu e U.

— Nu, dar trebuie să existe şosele sau drumuri care încep cu U, la fel cum există unele care încep cu A sau E. Zicem, de exemplu, Drumul European cutare sau cutare, nu?

— Ăsta e un I, îi replică Gunnarstranda. Nu A, nu E. Stă scris *I-o-sută-nouăzeci-şi-cinci*. Dar dacă tu crezi că e un drum sau o şosea, n-ai decât să afli dacă undeva în lume există artere de circulaţie care încep cu I sau U. Nu am nimic împotrivă, decât că în zona Oslo nu există aşa ceva, ca de altfel în toată Norvegia, iar noi nu avem autoritate judiciară în afara limitelor oraşului Oslo.

— Poate fi un parfum, insistă Frølich. Există unul care se numeşte „4711".

Gunnarstranda ridică bucăţica de hârtie în aer şi bătu cu degetele în ea.

— Ce scrie aici? întrebă el cu o bunăvoinţă care deveni ameninţătoare.

— OK, încuviinţă Frølich. Va trebui să venim însă cu idei noi dacă vrem să aflăm la ce se referă simbolurile astea. Tehnica se numeşte brainstorming — zici prima chestie care-ţi trece prin cap şi asta te duce la alta...

— Chiar aşa?

— Codul se poate referi la absolut orice — o marcă, o prescurtare, orice...

— De acord.

— Totodată, mâzgăliturile ar putea constitui şi o încercare de a ne deruta, observă Frølich. Ceva care să ne îndrepte pe o pistă greşită.

Gunnarstranda scutură sceptic din cap.

— Ce fel de om ar înjunghia un bătrân, l-ar lăsa să sângereze până moare şi ar mai avea atâta curaj încât să rămână la locul crimei lângă vitrina aceea enormă ce dă spre stradă? Cine ar avea atâta sânge rece încât, după ce victima îşi dă în sfârşit sufletul, s-o dezbrace şi atâta stăpânire de sine încât să ia un pix şi să scrie pe cadavru mesaje codate menite să ne deruteze pe noi şi apoi să expună cadavrul în vitrină? întrebă retoric Gunnarstranda.

— Nu, treaba asta a fost cu siguranţă plănuită.

Timp de câteva secunde se uită la celălalt poliţist şi adăugă:

— Gândeşte-te doar la riscuri. Vitrina, scrisul, plus că, aşa cum zice Schwenke, ucigaşul trebuie să fi fost împroşcat cu sânge din cap până în picioare. Dacă intenţia lui era să ne deruteze, ar fi putut s-o facă pe alte căi, mult mai convenabile.

— Ca de exemplu?

— Păi, ia gândeşte-te la Charles Manson, cel care a scris cu sânge „Talmeş-balmeş" pe pereţii locuinţei din Hollywood aparţinând lui... lui… asta... asta... cum o chema?

Frølich era fascinat de pocnetele seci pe care le făcea Gunnarstranda din degete, dar până la urmă îi spuse:

— Sharon Tate, soţia lui Roman Polanski.

— Da, cam aşa ceva, zise Gunnarstranda, ridicându-se şi începând să se plimbe de colo-colo prin birou.

— Ucigaşul ar fi putut să deseneze un craniu pe una dintre stemele vechi din magazin, sau să urineze pe cadavru, mă rog, să facă orice i-ar fi trecut prin cap.

— Nevasta, zise încet Frølich.

— Ce spui?

— Nevasta locuieşte la etajul de sus. Se poate furişa pe trepte neobservată, apoi face duş şi-şi spală hainele de sânge. Şi la urmă ne serveşte povestea că n-a dormit toată noaptea.

— E cu aproape treizeci de ani mai tânără decât moşulică, observă Gunnarstranda. Sunt toate şansele să fie încurcată cu cineva.

— Deci nevasta are un iubit?

Gunarstranda râse sarcastic:

— S-o spui lui mutu că l-a sunat pe Karsten Jespersen în toiul nopţii numai pentru că-i era frică. Dacă şi-a omorât bărbatul, atunci a dat telefon din două motive: să confirme povestea cu spargerea şi să-şi asigure un fel de alibi.

— Ăsta e indiciul principal? întrebă Frølich.

— Nu ştiu dacă e principal, dar oricum e un indiciu. Vreau să ştiu cine i-o trage nevestei...

— Dacă individul există, comentă Frølich cu un zâmbet.

— Există, sigur. Dacă nu, îmi mănânc pălăria.

— De unde ştii că există?

— Se vede de la o poştă.

— Ce poştă, dom'le? Tipa are peste cincizeci de ani!

— Şi ce dacă? Vrei să insinuezi că cineva trecut de cincizeci de ani nu mai are viaţă sexuală?

Frølich îşi dădu seama că discuţia o lua într-o direcţie periculoasă.

— N-am vrut să spun asta...

— Chiar? întrebă sarcastic Gunnarstranda.

— Voiam să spun că treburi de genul ăsta....

Frølich tăcu şi-i aruncă o privire şefului lui, care şedea şi se uita la el cu un aer mucalit.

— Ce gen?

— Sfinte Sisoe, izbucni Frølich, cu nervii întinşi la limită. Nu-ţi dai seama că totul e legat de hormoni? „Azi voi lucra până seara târziu, scumpo"... şi infidelitatea. Dar chestii din astea se întâmplă când ai treizeci de ani, nu?

— „Azi lucrez până seara târziu, scumpo"? îl îngână Gunnarstranda. Să înţeleg că ăsta e motivul pentru care nu vrei să-ţi pui pirostriile?

— Hai că nu ţine fenta, zise Frølich.

— Chestia e că am văzut-o pe nevasta victimei şi imediat am intuit că îşi face de cap cu cineva. Tu de ce nu te-ai gândit la asta?

— N-am idee, răspunse gânditor Frølich. Părea aşa de... cum să spun... aşa de stilată.

— Stilată?

— Da, stilată şi amabilă.

— Între noi fiind vorba, Frølich, crezi că un om la optzeci de ani...?

— Vrei să insinuezi că la optzeci de ani nu mai există viaţă sexuală?

Frølich îi plătea cu aceeaşi monedă.

— Fac pariu pe o sută de coroane, ripostă Gunnarstranda la ironia celuilalt. Nu, nu pariez. Îţi dau eu direct o sută de coroane din buzunar dacă înainte de încheierea acestui caz nu aflăm că doamna văduvă are un suflet pereche care-i alină suferinţa.

— Suflet pereche nu înseamnă amant.

— O sută de coroane. Pe neve.

Mai târziu, când Frølich plecase deja, Gunnarstranda rămase în birou şi se holba la telefon. Ultima dată când se întâlnise cu Tove Granaas, aceasta îl invitase la cină la un restaurant. Era pentru a treia oară de nici nu mai ştia câţi ani că ieşea cu o femeie la restaurant. Inspectorul Gunnarstranda nu voia să treacă prin umilinţa de a-i număra. Dar erau mulţi. Tove îl dusese la un local japonez specializat în sushi. Gunnarstranda nu mâncase niciodată aşa ceva şi recunoştea faptul cu uşurinţă. Dar nu avea de gând să pretindă că e mărginit şi nici că vine de la coada vacii. Aşa că i-a dat lui Tove mână liberă să comande ce dorea ea. Cina nu a fost chiar un dezastru. E drept că lui i-a scăpat orez în sosul de soia şi e la fel de adevărat că nu prea reuşea să-şi înfigă dinţii în bucăţile de peşte crud din sushi. Gustul însă se apropia de o experienţă religioasă. Vinul din orez numit sake era cald, avea un gust de alcool distilat acasă şi îndulcit cu zahăr, şi i s-a urcat imediat la cap, iarăşi ca alcoolul de casă. Masa lor era lângă cea a unui grup de japonezi care comandaseră cele mai spectaculoase mâncăruri de pe meniu, tot felul de chestii prăjite şi flambate pe care chelnerii le aduceau una după alta. Apoi apăru şi bucătarul la masa japonezilor şi dădu un spectacol de zile mari cu tot felul de ingrediente şi cuţite. Dar până şi japonezii s-au pilit cu sake. Unul dintre ei îi ţinu lui Gunnarstranda o prelegere despre cum se mănâncă cu beţigaşe. Până la urmă seara a fost un succes, îşi zise inspectorul. Cu toate că el ieşise din restaurant mai mult pe brânci şi cu toate că nu-şi amintea prea bine ce vorbise la masă. Nu mai ţinea minte nici unde şi cum se despărţise de Tove, cu toate că, mare minune, îşi amintea că s-a înţeles cu ea să iasă din nou împreună.

Acum însă, cu ancheta legată de crima asta, fu nevoit să accepte că de seara pe care o plănuise cu Tove nu se va alege nimic.

Se uită la ceas. Tove lucra ca soră medicală şefă la un spital. Era deja după-amiaza târziu, deci se prea putea ca ea să fie acasă. Era cuprins de nervozitate la gândul că îi va da telefon. Formă numărul cu degetele tremurând.

— Alo? auzi el vocea ei prietenoasă.

— Alo, zise inspectorul cu un zâmbet nervos adresat imaginii lui reflectată în geamul de la fereastră. Ştii cine e?

— Ştiu. Îţi mulţumesc pentru o seară aşa de plăcută.

— Da, a fost... bine.

— Categoric, întări ea.

— Cineva a fost ucis, zise el pe nepregătite.

— Deci trebuie să lăsăm peştişorii pe altă dată?

— Peştişorii?

— Sunt cuvintele tale. Mâncării îi ziceai „peştişori“, iar sake-ului „apă de foc“.

— Chiar aşa?

— Dar ne-am simţit minunat. Ce-am putea face în loc de mers la peştişori?

Gunnarstranda îşi drese glasul şi mărturisi:

— Nu m-am gândit.

Tove Granaas zâmbi.

— O cafea... Sunt sigură că vei avea destul timp să bem o cafea.

12. La răsărit de Eden

Arvid Folke Jespersen locuia în Uranienborg, chiar lângă centrul oraşului, într-unul dintre apartamentele vechi în care de obicei trăiau persoane în vârstă născute în zona aceea şi ale căror descendenţi nu reuşiseră să vândă locuinţa şi tot ce mai era prin ea vreunei agenţii de publicitate.

Era după-amiaza târziu şi Frank Frølich şedea în maşină privind liniştit la intrarea din faţă a clădirii. O sună pe Eva-Britt şi anulă planurile pentru seara aceea, deşi nu ar fi trebuit s-o facă. Cu toate că Eva-Britt se arătă foarte supărată, pentru Frølich era un act de libertate să scape de seara petrecută în faţa televizorului şi de celelalte distracţii de rutină la care, din păcate, ajunseseră ei doi. Rămase pentru o vreme în maşină holbându-se în gol. Cu câteva zile în urmă se uitase din nou la *Evadarea* — filmul plin de originalitate al lui Sam Peckinpah, cu Steve McQueen şi Ali MacGraw. Coincidenţa amuzantă era că soţia lui Doc din film era leită Anna din realitate. Acelaşi păr negru, aceiaşi ochi căprui, aceleaşi membre lungi şi zvelte. E drept că Anna avea ceva mai multă carne pe ea, dar altfel ea şi Ali MacGraw semănau ca două picături de

apă. Nu-şi putea scoate din cap întrebarea dacă reîntâlnirea lui cu ea se datora întâmplării sau nu. Era chiar ciudat, de parcă ideea de a mai vedea o dată filmul ar fi fost parte dintr-un plan mai general. Dar, îşi zise: „Nu ai nici un motiv să-i dai telefon, plus ai destulă bătaie de cap cu Eva-Britt". Scoase un oftat greu, coborî din maşină şi o porni pe scări spre apartamentul bătrânului care-l aştepta.

— Bineînţeles că voi încerca să vă ajut cu tot ce pot, zise Arvid Folke Jespersen, dându-i drumul lui Frølich în apartamentul care mirosea a praf şi a cărţi vechi.

Ca un anticariat, îşi zise Frølich, aplecându-se şi scoţându-şi cu greu bocancii militari. De după perdea se auzi un mic lătrat. Arvid trase perdeaua deoparte. Printre o mulţime de pantofi se vedea un coş plin de covoare vechi şi în el un căţeluş care tremura. Avea corpul înfăşurat într-un bandaj.

— Doamne, ce-ai păţit? Te-ai lovit? se adresă Frølich câinelui, care tremura cu urechile lipite de cap.

— Silvie are două coaste rupte, îi explică Arvid şi deschise uşa spre camera de zi. Trebuie să se odihnească, sărăcuţa de ea.

Frølich îl urmă pe Arvid într-o încăpere cu tavan înalt şi mobilier elegant. Praful se adunase în ghemotoace pe bordurile decorative de la baza pereţilor. Ferestrele erau acoperite de perdele groase care ocupau mult spaţiu şi de abia lăsau să intre o geană de lumina. Cei doi se aşezară la o masă pe care se afla o tavă cu o cafetieră şi cu ceşti de cafea, o zaharniţă, precum şi câteva sticle şi pahare.

— Cu toate că era cel mai mare dintre fraţi, eram sigur că Reidar va trăi mai mult decât mine, zise stăpânul apartamentului pe un ton mohorât.

Purta un costum în dungi late şi un lanţ de ceas la buzunarul de la vestă. La gât avea o cravată de mătase roşie.

— Reidar a supravieţuit la toţi şi la toate. În 1944, avionul lui a fost doborât deasupra Germaniei, dar a scăpat fără o zgârietură. Ai fi zis că îmbătrâneşte numai pe dinafară. Am impresia că în sinea lui se credea nemuritor. Aţi dori un pahar de porto pe lângă cafea?

Frølich scutură din cap.

— Vă dau perfectă dreptate, oftă Arvid şi ridică un pahar gol la înălţimea ochilor.

Găsi pe el o pată pe care o şterse cu batista înainte de a-şi turna ceva de băut.

— De câtva timp beau porto în loc de coniac. Nu e aşa de tare.

Frølich se aplecă după cafetiera masivă din sticlă de Jena galbenă. Când o atinse, capacul se deschise de la sine cu un pocnet slab. Frølich îşi turnă cafea.

— Cum vedeţi această crimă? Înţeleg că moartea fratelui dumneavoastră v-a luat pe nepregătite, şi cu atât mai mult o crimă...

Arvid scutură din cap.

— Hmm, murmură el. Mă depăşeşte.

— Dacă fratele dumneavoastră ar fi prins un hoţ în flagrant delict, ce credeţi că i-ar fi făcut?

Arvid puse sticla de porto înapoi pe masă şi se gândi câteva secunde.

— Nu prea ştiu ce să vă spun. E plină lumea de drogaţi disperaţi şi de oameni ca ei, pe care nu-i poţi înţelege. Dar dumneavoastră desigur ştiţi mai mult despre toate astea decât mine. Reidar era şi el conştient de asemenea lucruri. Ca toată lumea citea şi el ziarele şi se uita la televizor.

— Deci cum credeţi că ar fi reacţionat? S-ar fi ţinut deoparte, ar fi încercat să vorbească cu hoţul sau...?

— Cred că s-ar fi ţinut deoparte, sau poate că nu. Reidar avea o fire foarte hotărâtă. Odată ce i-a intrat ceva în cap, nu i-o mai scoteai nicicum. Eu sunt un pic altfel, mai precaut, şi nu-mi place să fie tensiune în jur. Ştiu că dacă aş fi fost în locul lui Reidar, m-aş fi ţinut deoparte sau cel puţin aş fi stat tăcut. Reidar însă nu s-a temut niciodată de nimic, sau poate că aşa a învăţat să fie. Trebuia să-şi păstreze această imagine de sine. Desigur, nu este exclus să-i fi spus intrusului să se care sau să-l fi ameninţat cumva.

Arvid sorbi din paharul cu porto.

— Groaznică treabă, absolut groaznică, murmură el.

Frølich sorbi din cafea, care era cam apoasă şi avea o culoare maroniu deschisă. La suprafaţă pluteau două bobiţe nemăcinate, din care una îi intră în gură. Când o scoase, i se lipi de vârful degetului arătător.

— A trecut mult timp de când nu l-aţi mai văzut pe fratele dumneavoastră? întrebă poliţistul, punând discret bobul de cafea pe farfurioară.

Bătrânul aşezat de cealaltă parte a mesei tresări ca şi cum s-ar fi trezit din gânduri adânci.

— Nu, Reidar a fost aici chiar ieri, cu Emmanuel. Apropo, i-am promis lui Emmanuel să-i dau telefon. Când plecaţi, vreţi vă rog să-mi reamintiţi să-i telefonez?

— Când a venit aici?

— Pe la prânz, să zicem un pic după.

— Un pic?

— Da, la câteva minute după ceilalţi. Cred că am stat şi l-am aşteptat un timp.

— Şi când a plecat?

— Să tot fi stat cam o oră.

— În ce ape se scălda?

Arvid îşi mângâie bărbia.

— Deloc în apele lui. Părea scos cu totul din fire.

Frølich îşi ridică sprâncenele, surprins.

— Da. Aţi văzut-o pe Silvie, căţeluşa mea. Ei bine, a încercat s-o omoare. Mare noroc că biata de ea a scăpat cu viaţă.

— A încercat să vă omoare câinele?!

Arvid dădu din cap.

— Ştiu că pare nebunie curată, dar Reidar a dat cu piciorul în ea, provocându-i o hemoragie internă serioasă şi rupându-i două coaste. Nici nu-mi vine să cred că Silvie mai e în viaţă.

— A lovit-o aşa de tare? De ce? L-a muşcat?

— Nu, Reidar pur şi simplu era de nerecunoscut. Părea foarte agitat. Nu cred că l-am mai văzut vreodată aşa. Şi după cum s-a purtat cu Silvie, nici nu-mi vine să mă gândesc la ce s-ar fi putut întâmpla dacă ar fi avut loc o spargere. Karsten a reuşit oare să vadă ce s-a furat?

Frolich îşi consultă carneţelul înainte de a răspunde cu o întrebare:

— De ce era agitat? V-aţi certat?

— Nici vorbă. Vreau să spun, am discutat chestiuni de afaceri. Eu, el şi Emmanuel. Noi trei, ştiţi dumneavoastră, suntem coproprietarii magazinului şi suntem, eram implicaţi cu toţii în mersul afacerilor. Eu şi Emmanuel ne-am dat seama că am îmbătrânit, aşa că ne-am retras, dar Reidar nici vorbă. Nu voia să se retragă nicicum.

— Ei, acum nu mai are de ales, zise Frølich pe un ton lipsit de emoţie.

În aceeaşi clipă îşi dădu seama că remarca lui putea părea deplasată, aşa că se grăbi să adauge:

— Era deci vorba de o ocazie specială? Cărui fapt i se datora întâlnirea asta de afaceri de ieri?

— Aţi spus bine, era o întâlnire de afaceri. Cu câtva timp în urmă am scos magazinul la vânzare şi au apărut nişte cumpărători, care au fost şi ei prezenţi ieri. Un anume domn Kirkenær şi soţia lui, sau, mă rog, o doamnă cu care cred că e căsătorit. Poartă amândoi verighetă. Kirkenær se pricepe bine la antichităţi, şi la fel şi ea, desigur.

— Deci v-aţi certat?

— Nu ne-am certat. Mai corect ar fi să spunem că nu ne-am înţeles.

— Referitor la ce?

— La vânzarea magazinului. Eu şi Emmanuel suntem mai mult decât mulţumiţi de oferta pe care a făcut-o Kirkenær, dar...

— Dar nu şi Reidar?

— Corect. Credeam că voia şi el să vindem. Reidar niciodată n-a spus nu când se ivea o ocazie să facem mai mulţi bani, dar, totodată, niciodată n-a admis ca şi noi să avem părerile noastre. Reidar era, ştiţi dumneavoastră, cam ciudat. Fiind cel mai mare dintre fraţi, credea că e normal să fie el şeful. Ei bine, pe chestiunea vânzării eu şi Emmanuel am crezut că va mârâi un pic, dar niciodată nu ne-am închipuit că se va enerva într-un asemenea hal. Asta s-a întâmplat după ce cumpărătorii au plecat. Planul nostru era să discutăm oferta ce ni s-a făcut, dar nu am mai ajuns la asta...

Cufundat în gânduri, Arvid îşi tot învârtea portoul în pahar.

— Şi asta a fost ultima dată când l-am văzut...
— Se simţea bine?
Arvid ridică mirat din sprâncene.
— Era cumva bolnav fratele dumneavoastră?
Arvid râse fără ca dintre buze să-i iasă vreun sunet.
— Reidar n-a fost bolnav niciodată. Vreţi să-mi spuneţi că a murit din cauza vreunei boli?
Frølich scutură din cap şi-şi mai turnă cafea.
— Şi acum dumneavoastră şi Emmanuel sunteţi singurii proprietari?
— Cred că va prelua Ingrid. Îl va despăgubi pe Karsten şi va prelua toată partea lui Reidar. Ingrid e o doamnă, care mai arată şi foarte bine.
— E cu mult mai tânără decât el.
— Aşa e. Reidar era un ţap bătrân, fără doar şi poate.
— Sunteţi sigur că soţia lui Reidar va prelua partea lui?
— Aşa aş zice.
Frank Frølich aşteptă.
— Marea problemă a lui Karsten este că Reidar şi Ingrid aveau drepturi comune asupra părţii lui din magazin.
— Ce vreţi să spuneţi?
— Cum adică, ce vreau să spun?
— ...marea problemă a lui Karsten...
Arvid zâmbi trist.
— Aş spune că lui Karsten i-ar mai fi plăcut să nu aibă treabă cu nimeni...
— Vreţi să spuneţi că ar fi vrut să fie singurul beneficiar?
— Nu ar fi fost primul care să vrea aşa ceva, nu?
— Nu ştiu, zise Frølich. Îmi daţi de înţeles că există o dispută referitoare la moştenire?
Arvid se uită lung la el înainte de a-l întreba cu o voce lipsită de inflexiuni:

— Ce vreţi să spuneţi?

Frølich îl studie din priviri. Poate că sugestia cum că între văduvă şi fiul ei vitreg ar fi existat o neînţelegere fusese făcută cu un scop anume. Bătrânul parcă se trezise din toropeală şi-şi dăduse seama că vorbea cu un poliţist, aşa că începuse să fie atent la ce spunea. Era o reacţie familiară. Frølich repetă:

— Există vreo neînţelegere asupra moştenirii apărută după moartea fratelui dumneavoastră?

— Nu ştiu.

— Deci nu am înţeles eu bine când aţi spus că fiul lui Reidar, Karsten, are o mare problemă?

Arvid rămase tăcut. Părea descumpănit.

— Ce-aţi vrut să spuneţi? insistă Frølich.

— Am vrut să spun că... Aşa-mi trebuie dacă-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala. Plus că nu vreau să fac probleme nimănui, nu? Karsten şi Ingrid sunt prieteni. Lupul în blană de oaie, dacă există aşa ceva, adică persoana pe care o deranjează cel mai mult că fiul fratelui meu nu este unicul moştenitor, e probabil Susanne, soţia lui Karsten. Dar lucruri din astea se întâmplă în toate familiile. După cum ştiţi...

— Am înţeles, i-o tăie Frølich. Deci există nelămuriri referitoare la cine e proprietarul magazinului?

— Aş spune că..., cel puţin până nu apare un testament, mă aştept ca Ingrid să-l moştenească pe Reidar.

— Şi veţi încerca s-o convingeţi să accepte oferta lui...?

— Kirkenær, se scrie cum se aude, K-I-R...

— M-am prins, zise Frølich şi făcu o buclă cu pixul prin aer spre a-i da de înţeles lui Arvid să continue.

— Nu mai ştiu ce m-aţi întrebat...

— Dacă Ingrid ar accepta ceea ce Reidar a refuzat, şi anume să vândă magazinul.

— Bineînţeles.

— Iar Karsten?

— Ce-i cu el?

— Karsten lucrează acolo, în magazin, nu?

— Păi i-am adus propunerea lui Kirkenær la cunoştinţă acum câtva timp şi cred că i s-a părut mai mult decât mulţumitoare.

— Dar dacă magazinul va fi vândut, Karsten îşi pierde slujba, nu?

— E discutabil cât de mult îl interesează serviciul ăsta. Karsten, vedeţi dumneavoastră, are alte ambiţii. În timpul liber scrie. Când nu sunt clienţi în magazin, se retrage în biroul din spate şi bate de zor la maşină. Când am adus vorba de vânzare, a fost departe de a se opune.

— Credeţi că acesta a fost motivul pentru care Reidar a refuzat oferta? Pentru că voia să apere interesele lui Karsten — adică slujba acestuia la magazin?

— Nu, nu cred aşa ceva, zise Arvid fără nicio ezitare.

— Păreţi foarte convins de ce spuneţi, observă poliţistul ridicându-şi privirile spre Arvid.

— Credeţi-mă că, dacă motivul pentru care Reidar a refuzat oferta ar fi fost Karsten, el nu ar fi făcut niciun secret din asta. Reidar era genul „ce-i în guşă-i şi-n căpuşă".

— Dar de ce credeţi că Reidar nu era de acord cu vânzarea?

— Pentru că voia să mai marcheze un punct în veşnica lui confruntare cu noi. Şi pentru că nu putea să conceapă să nu mai lucreze. Da, cred că acesta era motivul cel mai important. Reidar nu a acceptat niciodată că îmbătrâneşte. Pur şi simplu, ignora existenţa morţii.

Frølich îşi notă în carneţel aceste ultime cuvinte şi timp de câteva secunde rămase tăcut, formulându-şi următoarea întrebare:

— Jonny Stokmo. Am înţeles că era angajat la magazin.

— Era, dar nu mai este.

— Fiindcă Reidar l-a pus pe liber, nu? Din ce motiv?

— Mai degrabă invers, spuse Arvid cu un zâmbet slab. Aş zice, dar fără să am niciun indiciu, aş zice că Jonny punea probleme. E un tip cam dur, ştiţi dumneavoastră. Nimic personal între el şi Reidar, decât că amândoi erau mândri şi inflexibili. Şi s-a ajuns la un fel de chestiune de onoare.

— Dar care era motivul pentru care s-au certat?

— Dumnezeu ştie! Eu unul oricum nu ştiu.

— Reidar era genul de om care-şi făcea mulţi duşmani?

Arvid zâmbi cu toată gura.

— Dacă vă gândiţi la treaba cu Jonny, pot să vă spun că era ceva pur şi simplu pueril. Probabil că Reidar a zis sau a făcut ceva. Ne gândeam cu toţii că după un timp Jonny se va întoarce cu coada între picioare.

— De ce antichităţi? întrebă Frølich, pe un ton politicos.

— Mai doriţi cafea?

— Nu, mulţumesc.

Frølich se uită cum celălalt îşi turna porto. Pe vârful nasului lui albastru-vineţiu creşteau două fire de păr alb şi creţ. Frølich îşi repetă întrebarea.

— E o poveste lungă. Totul a început de la hârtia pentru ziare.

Arvid Folke Jespersen îşi încrucişă mâinile peste abdomen.

— Hârtie pentru ziare?

— Da, pe atunci niciunul dintre noi nu avea educaţie. Emmanuel fusese ucenic la un zidar. Şi că tot veni vorba, să ştiţi că el a construit casa de alături, pe lângă care aţi trecut când aţi urcat dealul. Nu de unul singur, desigur, ci cu alţii. Cât despre mine, eu am început la o bancă. Nu mai există de mult. Reidar era cel mai deştept dintre noi toţi, dar avea şi cea mai puţină educaţie. Lucra ca băiat de ziare la *Aftenposten*. În tinereţe avea tendinţe idealiste şi multă vreme s-a numărat printre puţinii naivi care credeau că te puteai îmbogăţi prin mijloace cinstite.

Frølich se uită la el de pe cealaltă parte a mesei şi văzu zâmbetul lui bonom.

— Bunăoară, Reidar era mereu deranjat de faptul că anumite lucruri se aruncă, şi apoi a aflat că tipografiile aruncau suluri întregi de hârtie, vreau să spun că atunci când se schimba hârtia în maşinile de tipărit rămâneau mereu metri buni nefolosiţi pe sul, de fapt o cantitate apreciabilă, fiindcă hârtia de ziar e, după cum ştim, aşa de subţire. Poate că rămânea cam atât pe fiecare sul — şi Arvid arătă cu degetele cam cât. Materie primă de cea mai bună calitate aruncată la gunoi.

Frølich dădu din cap. Încurajat, Arvid se aplecă spre el.

— Şi pe nimeni nu-l durea nicăieri de risipa asta. Reidar s-a oferit s-o scoată el de pe suluri, companiile de ziare erau fericite să scape de ea, aşa i-au dat-o gratis. Şi ca un făcut, pe vremea aceea, ştiţi dumneavoastră, era criză de hârtie în multe părţi ale lumii.

— Deci Reidar o revindea?

Arvid Folke Jespersen dădu din cap.

— Şi uite aşa şi-a început afacerea. Făcea bani buni din deşeuri. Apoi a trecut la antichităţi.

— Cine cumpăra hârtia?

— Oricine avea nevoie. Erau companii de ziare în America de Sud, în Africa...

Frølich dădu din cap.

— Şi apoi a trecut la antichităţi?

— Exact, încuviinţă Arvid.

— De ce?

— Păi... Arvid îşi îndreptă spatele în scaun. Cred că din mai multe motive. Dar cel mai important era cel financiar. Hârtia trebuia pusă pe suluri noi, cu alte cuvinte, trebuia făcut în aşa fel încât să poată fi folosită la tipărit. Câtă vreme Reidar primea hârtia gratis, cheltuielile de reînfăşurare şi de transport erau acoperite, numai că într-o bună zi s-a zis cu hârtia pe degeaba. Apoi a mai venit şi o criză economică — toate astea înainte de a începe exploatarea pădurilor din zonele tropicale. Azi, hârtia se face din arbori de eucalipt din junglă şi din cherestea ieftină din Rusia... Oricum, afacerea cu hârtia era ca şi moartă.

— Dar de ce antichităţi?

Arvid îşi înclină capul.

— De ce nu altceva? insistă Frølich. De ce tocmai antichităţi?

Arvid dădu din umeri şi-şi desfăcu palmele.

— Pe mine mă întrebaţi? replică el cu un zâmbet larg.

Frølich îl observă în tăcere. Arvid îşi sorbea vinul de porto şi zâmbea din spatele paharului.

— Întâi şi-ntâi cred că s-a datorat pasiunii lui Reidar pentru obiecte, pentru obiectele de calitate, zise el. Apoi mai era şi Margrethe, mama lui Karsten, care a murit demult. Margrethe era o snoabă cum nu s-a mai văzut. Îi plăcea să se înconjoare de lucruri frumoase şi scumpe.

Pe lângă toate astea, lui Reidar i-a venit ideea să facă bani din deşeuri, adică din tot felul de lucruri pe care alţii le aruncau. Era cu un pas înaintea timpului său. Acum toată lumea nu vorbeşte decât de reciclare şi refolosire şi re-mai ştiu eu ce. Aveţi însă dreptate. Treaba cu antichităţile probabil că a început de la ceva concret, numai că nu-mi mai amintesc de la ce anume. Destul că dintr-odată Reidar a început să cumpere şi să vândă tot felul de obiecte neobişnuite, şi apoi ne-am dat seama toţi trei că în felul ăsta făceam bani frumoşi. Dar cum a început de fapt? Zău că nu ţin minte.

Frølich îşi notă în carneţel: „De ce antichităţi? *Arvid F.J. nu dă niciun răspuns*“. Ronţăi gânditor capătul creionului şi întrebă:

— Aţi luat legătura cu fratele dumneavoastră mai târziu în ziua aceea?

— Care frate?

— Reidar. Aţi luat legătura cu el ulterior?

Arvid scuturã încet din cap.

Neştiind cum să se exprime, Frølich schiţă un zâmbet nesigur:

— Cam ciudat, nu? sugeră el pe un ton blând.

— Poftim?

— Cam ciudat să nu intraţi în legătură cu el după ce v-a stricat târgul, v-a luat câinele în şuturi…

— Nu am încercat să dau de el.

— Dar Emmanuel?

— Va trebui să-l întrebaţi pe Emmanuel.

Frølich se uită atent la bărbatul aflat de cealaltă parte a mesei. Dintr-odată devenise parcă distant şi ostil.

— Dumneavoastră şi Emmanuel nu aţi urzit niciun plan referitor la Reidar în ziua aceea?

— Urzit? Ce vreţi să spuneţi prin asta?

— Vreau să spun, explică Frølich punându-şi carneţelul pe masă, că dacă aş fi întâmpinat o asemenea rezistenţă din partea surorii mele — spun asta fiindcă nu am frate — cred că aş fi încercat să vorbesc cu ea. Mi se pare un lucru natural.

— Bineînţeles că ne-am făcut planuri.

— Da? Însă nu le-aţi concretizat?

— Nu.

— Deci nu aţi încercat să intraţi în legătură cu Reidar?

— Nu.

Frølich îşi luă carneţelul de pe masă.

— Trebuie acum să vă întreb ceva neplăcut, zise el circumspect, dar este obligaţia mea de serviciu să o fac: unde eraţi vineri noaptea?

— Aici.

— În acest apartament? Singur?

— Câinele meu, Silvie, era aici, cu mine.

— Ar putea oare cineva să confirme acest lucru?

— Credeţi că aş fi în stare să-mi omor fratele?

Simţindu-se vinovat, Frølich făcu o strâmbătură şi zise:

— Îmi cer scuze, dar este o întrebare la care am nevoie de un răspuns.

— Nu cred că există cineva în măsură să confirme că eram aici.

— V-a sunat cineva la telefon?

Jespersen scutură din cap.

— Aţi scos câinele la plimbare? V-a văzut cineva?

— Silvie îşi face treburile în lădiţa de pe verandă.

— Cât aţi stat la veterinar?

— Era deja întuneric. Cred că ne-am întors pe la cinci, cinci şi jumătate.

— Bine, zise Frølich şi-i aruncă o privire. Ar mai fi un lucru: numărul o sută nouăzeci şi cinci vă spune ceva?

— O sută nouăzeci şi cinci…? Arvid scutură din cap cu un aer concentrat. Nu, n-aş crede.

— Credeţi că numărul acesta avea vreo semnificaţie pentru fratele dumneavoastră?

— N-am idee, răspunse Jespersen ridicându-şi mâinile în aer. De ce întrebaţi?

Frølich nu răspunse.

Arvid Folke Jespersen rămase pierdut pe gânduri.

— O sută nouăzeci şi cinci. Nu, zău că n-am idee, îmi pare rău.

13. O fotografie veche

În aceeaşi după-amiază, inspectorul Gunnarstranda se duse cu maşina direct la depozitul fraţilor Folke Jespersen de pe Bertrand Narvesens vei. Cheia pe care o rechiziţionase de la Karsten Jespersen se potrivea perfect în yală. Păşi peste pragul înalt şi intră înăuntru. Uşa prevăzută cu un mecanism de autoînchidere se trânti singură după el şi ecoul se auzi mult timp în încăpere. Gunnarstranda privi în jur. Pretutindeni erau mese şi scaune puse unele peste altele, balansoare, cufere, cutii, dulapuri de bucătărie, orologii montate în cutii superbe şi lucrate la mare artă. Cercetă cu grijă pereţii până ce privirea îi căzu pe o fereastră aflată sus de tot. Prin ea se vedea lumina aprinsă. Îşi croi drum prin dezordinea din depozit până la o scară ce ducea la un palier de pe care se deschidea o uşă. Odată ajuns sus, se întoarse şi se mai uită o dată la mormanele de antichităţi. Între două dulapuri de bucătărie cu balamale ruginite văzu o sobă de tuci pentru încălzit cu cărbuni, iar lângă ea o statuie de lemn dat cu baiţ înfăţişând un copil de negru. Inspectorul se întrebă dacă aceste lucruri aveau vreo valoare. Poate că valorau o avere, dar, din câte se pricepea el, erau doar ciurucuri.

Deschise uşa şi intră într-o anticameră care se pare că era folosită şi ca bucătărie şi ca sufragerie. Dincolo de o altă uşă era un birou. Gunnarstranda examină cu atenţie masa. Era mare şi grea, în stil englezesc. Lemnul era de o nuanţă întunecată, aproape roşie. Tăblia mesei era lustruită şi pe ea nu se afla nimic în afară de un mic set de birou din plastic şi de o lampă cu aspect demodat. Mai făcu câţiva paşi şi-şi văzu imaginea reflectată într-o oglindă orizontală cu ramă de lemn. Se opri şi-şi aranjă părul cam rar, apoi se întoarse şi-şi lăsă privirea să rătăcească de la birou la pervazul ferestrei, pe care se afla un aparat telefonic, şi de acolo la un dulăpior cu dosare. Pe dulăpior bustul laureatului premiului Nobel pentru literatură, Bjørnstjerne Bjørnson, având pe cap o pălărie Stetson care-i venea bine, trona peste un talmeş-balmeş de nedescris. Se vedeau acolo un radio cu tranzistori, un casetofon din anii '70, un mic dispozitiv de perforat hârtie, un capsator, o rolă de scotch, o cutie cu clame şi un teanc de foi albe. Gunnarstranda îşi plimbă privirea de la dulăpior la birou şi înapoi. De ce capsatorul şi perforatorul erau pe dulăpior şi nu pe birou?

Se îndreptă spre orologiul de lângă oglindă. Arăta zece şi un sfert: nimic din el nu funcţiona. Greutăţile ce atârnau în interiorul cutiei de lemn păreau a fi conuri de pin. Reveni la birou şi se aşeză pe scaunul rotativ, un obiect scump confecţionat din lemn şi tapiţat cu piele. Era comod. Inspectorul se roti în ambele direcţii şi studie ba dulăpiorul, ba biroul. Trase sertarul de sus. Era burduşit cu pixuri, creioane, gume de şters, bandă pentru corectat şi sticluţe cu soluţie Tipp-Ex, rigle şi o mulţime de ştampile vechi. Luă una la întâmplare, o întoarse cu

faţa în sus şi se uită pe sub ochelari ca să citească literele inversate, ca în oglindă:

REIDAR FOLKE JESPERSEN
OSLO

O altă ştampilă avea pe ea un B mare, pentru a arăta categoria a doua de tarif poştal. Pe o a treia citi:

CONFIDENŢIAL

Închise sertarul la loc şi deschise altul. Acesta era plin de şurubelniţe, chei franceze şi fel de fel de cleşti. Într-un colţ al sertarului era o cutiuţă veche de ceai căreia îi lipsea capacul. Citi eticheta: „Ridgeway". În cutie erau şuruburi, cuie vechi, piuliţe şi cârlige.

Gunnarstranda deschise sertarul următor, în care găsi o faţă de masă albă împăturită şi o sticlă pe jumătate plină. Scoase sticla şi citi eticheta: „Bristol Cream". O destupă şi-i mirosi conţinutul. Alcool tare. Rămase aşezat pe scaun şi privi lung în gol. Sherry, îşi zise el, încercând să-şi aducă aminte dacă se întâmplase să cumpere vreodată sherry. Poate o dată sau de două ori. Sherry nu era una dintre băuturile lui preferate. Puse sticla la loc.

În birou era cald, iar lui îi era şi mai cald în paltonul gros de iarnă. Se ridică în picioare, se duse la fereastră şi puse mâna pe caloriferul electric. Era dat la maximum. Afară era întuneric. Între două clădiri văzu un gard de sârmă dincolo de care începea un drum. Două siluete îmbrăcate de iarnă mergeau spre un automobil în care se urcară. Farurile se aprinseră şi vehiculul dispăru din câmpul vizual al lui Gunnarstranda, dar la scurtă vreme reapăru între cele două clădiri. Stopurile împrăştiau o lumină roşiatică pe nămeţii de zăpadă. Plecă de la fereastră şi deschise uşa. În anticameră văzu o chiuvetă de bucătărie şi o masă din lemn de culoare deschisă.

În chiuvetă erau două pahare cu picior, cu rămăşite de lichid uscat pe fund. Îşi băgă nasul şi mirosi. O urmă de miros de vin întărit cu alcool. Probabil acelaşi lucru ca şi în sticlă. Îşi întoarse capul spre birou, se îndreptă încet spre el şi se reaşeză pe scaunul rotativ. Deschise sertarul de jos.

Masa a fost curăţată, îşi zise el şi se uită la obiectele de birou care acum stăteau pe pervazul ferestrei şi pe dulăpiorul pentru dosare.

Cineva pune o faţă de masă şi două pahare îşi zise el. *Cineva bea sherry. Reidar Folke Jespersen şi o altă persoană beau sherry. O altă persoană. O femeie.* Trebuia să fi fost o femeie. Faţa de masă. Sherry-ul. Îşi scoase telefonul mobil din buzunarul paltonului şi formă un număr. Scaunul scârţâi în ritm cu tonul din aparat. Îi răspunse o femeie, căreia îi comunică motivul pentru care sunase şi îi dădu adresa. Puse mobilul la loc şi dintr-un buzunar interior scoase un pix, pe care îl folosi spre a închide la loc sertarul ce conţinea sticla şi faţa de masă. Apoi, folosindu-se în continuare de pix, împinse deoparte setul de scris de pe birou. Dedesubt era un plic decolorat, iar sub plic o fotografie. Poliţistul se uită lung la ea: era o imagine ştearsă, alb-negru, înfăţişând o femeie cu un păr des şi negru coborându-i valuri pe umeri şi cu un zâmbet ironic pe buze, de parcă tocmai l-ar fi surprins pe Gunnarstranda scotocind prin birou şi l-ar fi mustrat cu blândeţe. Era tânără, n-avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani, poate chiar mai puţin, cu o aluniţă vizibilă clar pe partea dreaptă a bărbiei, la jumătatea distanţei dintre maxilar şi buza de jos.

Poliţistul se uită lung la fotografie. Îşi lăsă capul pe umăr şi încercă să-şi închipuie faţa femeii răvăşită

de trecerea anilor, cu muşchii căzuţi, cu riduri de-o parte şi de alta a gurii şi cu umbre adânci în zona aceea greu de definit dintre nări şi colţurile buzelor unde începe întinderea netedă a obrajilor. Încercă să şi-o închipuie cu ochii vârâţi mai adânc în orbite, poate cu cearcăne datorate anilor şi cu riduri în jurul gurii. Un lucru era însă sigur: pe această femeie nu o văzuse niciodată. Folosindu-se în continuare de pix, întoarse plicul pe partea cealaltă, unde văzu scrise cu creionul, cu o caligrafie buclată, patru cuvinte înşirate unul după celălalt, aşternute acolo cu mulţi ani în urmă: *Pentru că te iubesc.*

Gunnarstranda tresări când auzi uşa de jos trântindu-se. Se ridică în picioare şi se furişă până pe scări. De acolo văzu un cap pe care-l recunoscu: era al lui Karsten Jespersen, care împingea un cărucior de marfă, fără să-şi dea seama de prezenţa poliţistului. Se opri doar când ajunse în partea din spate a depozitului. Acolo propti căruciorul şi începu să mişte un dulap de haine decorat cu muluri.

— Bună ziua! strigă poliţistul.

Jespersen tresări şi se răsuci pe călcâie.

— Ce faceţi acolo? strigă Gunnarstranda.

— Acelaşi lucru voiam să vă întreb şi eu: asta e proprietate privată, răspunse calm Jespersen.

Gunnarstranda scutură din cap.

— Afară! ordonă el.

— Ce-aţi spus?

— În scurt timp zona asta va fi sigilată şi cercetată. Căutăm probe. Aşa că va trebui să aşteptaţi. Ce voiaţi să faceţi cu căruciorul?

— Să iau ceva de aici, zise Jespersen, necooperant.

— Ce anume?

— Treaba mea.

— Ce voiaţi să luaţi de aici?

— Ceva ce-mi aparţine.

— Ok, zise inspectorul de poliţie, în continuare indispus. N-am de gând să mă bag în certurile dumneavoastră legate de moştenire. Dar vă rog insistent să aşteptaţi.

Gunnarstranda coborî scările cu paşi autoritari.

— Afară!

Jespersen nu se clinti, separat de Gunnarstranda de un morman de antichităţi.

— Hai, îl îndemnă poliţistul, nerăbdător.

Jespersen tuşi.

— Tata mi-a dat mie dulapul ăsta, zise el după un timp.

— Va trebui să discutaţi acest lucru cu ceilalţi, nu cu mine. Nu vă atingeţi de nimic şi părăsiţi acest loc. Dumneavoastră şi ceilalţi beneficiari veţi fi informaţi când veţi putea avea acces din nou la proprietate.

— Dar ce importanţă are dacă...

— Afară!

Bărbia lui Karsten Jespersen tremura incontrolabil. Gura îi era contractată într-o grimasă.

— Nu vă permit să mă trataţi astfel, ameninţă el în drum spre ieşire.

— Luaţi şi căruciorul cu dumneavoastră, adăugă inspectorul pe un ton dur.

O dubă Toyota aştepta cu motorul pornit. Cineva era în ea. Gunnarstranda se apropie şi văzu că locul de lângă şofer era ocupat de o femeie solidă. Aceasta coborî geamul vehiculului şi strigă spre Karsten Jespersen:

— Dulapul, unde e dulapul?

Poliţistul se aplecă spre geam şi-şi vârî înăuntru mâna cu mănuşa pe ea.

— Susanne Jespersen? întrebă el.

Femeia nu păru să-l bage în seamă. Îşi întoarse capul spre Karsten.

— Dulapul? îl întrebă ea, în timp ce soţul ei deschise uşa glisantă şi împinse căruciorul înăuntru.

Următoarea ei izbucnire fu acoperită de zgomotul uşii care se închidea. Susanne mişcă din cap, cu ochii fixaţi pe bărbatul ei.

— Nu poţi să faci nimic?

— V-ar deranja să veniţi mâine la unsprezece dimineaţa la sediul poliţiei pentru a da o declaraţie? întrebă Gunnarstranda, adresându-se de fapt cefei ei.

Femeia se întorsese cu tot corpul spre Jespersen, care între timp urcase la volan.

— Ce, vrei să-mi spui că plecăm de aici cu mâinile goale? Răspunde odată, nătărăule!

Jespersen stătea îmbufnat şi cu trupul aplecat peste volan. Nu-i dădu femeii nicio atenţie şi băgă duba în marşarier.

— La ora unsprezece! strigă inspectorul după vehiculul care se îndepărta. Vocea lui fu acoperită de zgomotul motorului şi de înjurăturile şi cearta din cabina şoferului. Gunnarstranda se uită spre cer. Ningea. Un fulg i se lipi de lentila stângă a ochelarilor, fără să se topească. Gunnarstranda se uită spre pământ. Fulgii acopereau betonul ca un puf. Era genul de zăpadă care nu se lipea şi nu forma vârtejuri, ci mai degrabă se împrăştia când călcai prin ea, zăpada care i-ar fi dezamăgit pe copiii dornici să se dea cu sania. Inspectorul Gunnarstranda se întoarse în depozit ca să-i aştepte pe cei de la Laboratorul de expertiză criminalistică.

Două ore mai târziu se întâlni cu Tove Granaas la Café Justisen. După ce intră pe uşa cu clopoţei, Tove

cercetă cafeneaua din priviri, căutându-l pe Gunnarstranda. Acesta se ridică de la o masă din colţ şi-i zîmbi. Tove îi răspunse tot cu un zâmbet. Purta un poncho din lână gri cu alb şi o beretă asortată. Gunnarstranda vru să-i spună ce elegantă e, dar nu-i ieşi nimic pe gură. Aşa că îi făcu semn chelneriţei. Comandă încă o bere pentru el şi o cafea pentru ea. Începură să vorbească tot felul de fleacuri; Gunnarstranda ştia însă că nu era decât începutul. Tove Granaas niciodată nu s-ar fi mulţumit să discute despre cum i-a mers la serviciu; mai devreme sau mai târziu va ataca problema *lor*.

Gunnarstranda trebui să aştepte ceva timp până ce Tove trecu în sfârşit la chestiune. Inspectorul îşi ridică privirile spre şirul de fotografii făcute de un anume Hermansen, de baştină din Oslo, şi-şi trecu în revistă sentimentele. Dacă întrebarea pe care i-o pusese Tove ar fi venit de la altcineva, Gunnarstranda s-ar fi simţit enervat şi îndepărtat de ea. Numai că de data asta constată cu mirare că nu era enervat deloc. Netezi faţa de masă şi goli ultimii stropi de bere din jumătatea de litru pe care o comandase şi în cele din urmă admise cu greutate:

— Da, nu e uşor să vorbim de Edel.

Tove îşi ridică puţin ceaşca de cafea şi o învârti astfel încât zaţul se lipi de margini; apoi se lăsă pe spate pe scaun. Degetele cu care ţinea ceaşca erau lungi, cu unghii scurte şi fără ojă pe ele. Nu purta inele, doar un mic ceas de aur pe o brăţară îngustă la încheietura stângă. Nu se grăbea să vorbească. Studie faţa de masă; într-un târziu îşi ridică privirea, astfel că ea şi Gunnarstranda se uitară din nou unul în ochii celuilalt. Apoi întrebă:

— De ce?

Spre surpriza lui, Gunnarstranda se auzi răspunzând:

— Mi-e greu să nu mă las dus de sentimentalism.

— Sentimentalism?

— Moartea ei a devenit un lucru pe care l-am împărţit cu ea — ceva foarte personal. Ar fi un fel de trădare să schimb sau să modific cu ceva această experienţă comună.

Tove studie din nou faţa de masă.

— Cine a zis că trebuie să schimbi sau să modifici ceva?

El îi adresă un zâmbet slab.

— Poate că un cuvânt mai nimerit ar fi „tabu". Am senzaţia că aş viola un tabu dacă aş evalua sau… aş reface ceea ce eu şi ea am avut în comun.

— Dar dacă vorbim? Ar fi şi asta o refacere nedorită?

Gunnarstranda se gândi o vreme înainte de a răspunde:

— Ar trebui să caut cuvinte şi să le cântăresc. Dacă vorbesc despre ea e oricum o reevaluare.

— Şi asta până unde merge? întrebă ea cu un zâmbet strâmb. Undeva sensibilitatea asta trebuie să aibă o limită, nu? O parte din trecutul tău îţi aparţine cu siguranţă numai ţie… Fără îndoială e destul de personal şi de rezistent pentru a putea fi… evaluat. La urma urmei, acum stai aici cu mine, zise ea.

Gunnarstranda o privi. Nu mai zâmbea, ci se uita în ochii lui.

Îşi drese vocea.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nu vrei să ieşi cu mine pentru că nu vrei să mă cunoşti mai bine, nu-i aşa?

— Vorbeşti pe şleau.

— Bineînţeles.

Tove fu cea care sparse tăcerea.

— Şi tu vorbeşti pe şleau.

— Numai că eu nu ştiu încotro te îndrepţi tu.

Ea îşi puse ceaşca pe masă şi se aplecă spre el.

— Spui că nu vrei s-o trădezi pe soţia ta care e moartă, zise ea. Da, cuvântul pe care l-ai folosit a fost „trădare". Crezi oare că o trădezi dacă ieşi în lume cu mine?

— Sigur că nu.

— Dacă soţia ta ar fi aici să ne vadă, crezi că ar zice că o trădezi dacă te întâlneşti în continuare cu mine?

— Nu, m-ai înţeles greşit, zise el. Voiam să spun că anii... timpul pe care l-am petrecut cu Edel... anii şi tot ce-am trăit alături de ea nu sunt lucruri pe care le-aş putea împărţi prea uşor cu altcineva. Noi doi...

Şi aici Gunnarstranda se opri cu un zâmbet crispat pe faţă.

— Ce se întâmplă?

— Nimic, doar că am trecut bine de cincizeci de ani şi că...

Îşi scutură capul dintr-o parte într-alta.

— Şi că şi eu sunt bine trecută de cincizeci şi cu toate astea vorbim ca doi adolescenţi? sugeră Tove.

Gunnarstranda încuviinţă din cap.

— Da, poate că asta e. Apoi întrebă: Şi soţul tău?

— Vrei să spui fostul meu soţ?

Gunnarstranda încuviinţă.

— Ei bine, el crede că tot ce zboară şi cântă se mănâncă şi că astfel va fi fericit.

— Chiar?

— E nebun, explică ea.

Se uitară din nou unul la celălalt.

— Eşti dezamăgit? întrebă ea.

— Sunt oare dezamăgit?

— Da, pari dezamăgit.

— Nu sunt dezamăgit, zise el. Dar tu nu trebuie să-l prezinţi pe fostul tău soţ în culori negative, cel puţin nu de dragul meu.

Tove zâmbi.

— Am rămas prietenă cu Torstein. El e cel mai bun prieten pe care îl am şi pe care l-am avut până acum în viaţa mea. Şi sunt prima care mă plâng că e nebun.

— În ce fel e nebun?

— Torstein e matematician, un realist, foarte talentat, de altfel, poate chiar prea talentat. Când zic că e nebun, în afară de idei trăsnite ca de pildă cea cu mâncatul cântecului păsărilor, mă refer la faptul că încearcă să formuleze o teorie despre fenomenele suprasenzoriale.

— Un realist care cercetează fenomene suprasenzoriale?

— Da, şi mai ales fantome, preciză Tove zâmbind. Problema este că fantomelor le cam place să frecventeze cimitirele, nu? Şi să se arate noaptea. Ceea ce înseamnă că nu prea se fac văzute în timpul zilei. Teoria lui Torstein se bazează pe ideea că, atunci când *esenţa* sau *sufletul* unui mort părăseşte carnea, adică trupul, şi devine fantomă, ei bine, atunci activităţile în care se angrenează fantoma au tendinţa să se desfăşoare în cimitire în timpul nopţii, sau fantoma bântuie locurile unde a murit în chip tragic. Torstein îşi dedică talentul ştiinţific găsirii unei formule matematice pentru aceste fenomene. Caută să stabilească punctele din jurul unui cimitir sau al unei zone bântuite şi momentele din timpul zilei care indică activitate fantomatică. Adică forţa care controlează energia fantomelor. Închipuie-ţi că eşti fantomă, ideea fiind că poţi fi activ doar în anumite limite: bântui de aici şi până aici, dar nu şi mai încolo. Mai departe de aceste limite nu treci. Teoria lui Torstein se bazează pe ideea că, dacă fantomele

sunt active în anumite zone şi în anumite momente, atunci obiectivul lui e să determine aceste limite. Un alt obiectiv e să se situeze pe această limită şi s-o bâzâie, s-o înnebunească pe fantomă.

Tove tăcu.

— Glumeşti?

— Deloc. Torstein a umplut multe pagini cu calcule referitoare la aceste fenomene.

Gunnarstranda îşi drese glasul şi se uită lung la paharul gol. Nu ştia ce să spună.

Tove de-abia îşi stăpâni un chicot.

— Adevăratul scop al lui Torstein, pentru care a făcut demersuri să i se acorde o bursă, este să găsească o nouă formă de energie. Crede că trebuie să existe energie în punctele care delimitează activitatea fantomelor, şi această energie îl interesează mai mult ca orice. E convins că, dacă poate rezolva misterul acestei energii, va putea rezolva şi enigma parapsihologiei.

Tove tăcu din nou. În ochi i se citea nerăbdare şi se vedeau luminiţe ştrengare.

— Îţi trebuie cincisprezece ani de trăit cu el ca să-ţi dai seama că e nebun. Problema este că, după felul în care gândeşte şi acţionează, ai spune că e normal, numai că ceva nu e în ordine, şi te trezeşti cu valori-limită pentru fantome.

Gunnarstranda făcu o grimasă.

— Cred că te înţeleg, zise el, cred că înţeleg.

Îi făcu semn chelneriţei să aducă nota.

— Să nu crezi că scapi aşa uşor, zise Tove.

Gunnarstranda se uită la ea.

— Anchetă sau neanchetă, îţi poţi face timp să mergem la un film.

Băgă mâna în poşetă şi scoase două bilete.

— Am înţeles, cedă el şi luă unul din bilete.

— Pentru ce film sunt?

Ea îl privi şi surâse:

— „Fantome“.

14. Văduva neagră

Frank Frølich sună la uşa lui Ingrid Jespersen la opt şi jumătate dimineaţa. Ea îi spuse la interfon că era încă în pat.

— Nu-i nimic, pot să aştept, zise Frølich amabil.

— De fapt m-am trezit, dar sunt în capot.

Frølich trebui să se aplece pentru a putea vorbi în interfon.

— Nicio problemă. Aştept.

— Dar e aşa de frig, spuse Ingrid. Puteţi aştepta înăuntru.

— Sunteţi foarte amabilă, zise Frølich şi prin minte îi trecu imaginea lui Mr. Bean, pentru că stătea cu genunchii îndoiţi şi vorbea cu peretele.

— Uşa e deschisă, zise ea şi apăsă butonul ca el să poată intra.

Îl făcu pe Frølich să aştepte douăzeci de minute. Acesta se aşeză pe un taburet şi ajunse rapid la concluzia că în materie de bucătării Ingrid şi Eva-Britt aveau aceleaşi gusturi. Uşile de la dulapurile de pe perete erau toate la fel şi toate din sticlă. Când Ingrid ieşi din baie, Frølich simţi un val puternic de parfum. Deşi avea şi acum

cearcăne şi pungi mari sub ochi, faţa ei părea mai puţin încordată.

— Nu dorm bine, explică ea. Mă gândesc întruna că el a murit cu un etaj mai jos şi că eram poate trează în timp ce el îşi dădea sufletul într-o băltoacă de sânge.

Aruncă o privire în jur.

— Dar nu putem sta aici.

Îl conduse într-un salon dintr-o parte a apartamentului pe care poliţistul nu-şi amintea s-o fi văzut data trecută. De pe o masă rotundă luă un pahar şi o sticlă de vin goală.

— N-am dat în patima beţiei, îl asigură ea. Atâta doar că seara mă cam apucă nervii. Apartamentul e aşa de mare.

El dădu din cap.

— Înainte de a mă băga în pat mă uit prin toate dulapurile şi pe sub toate paturile. Încui toate camerele care au chei. Mi-e teamă că ar putea fi cineva acolo.

Poliţistul mai dădu o dată din cap.

— Nu îndrăznesc să iau un somnifer de teamă că nu mă trezesc dacă...

Frølich o aşteptă să continue, dar în loc de asta femeia zâmbi, cerându-şi parcă scuze şi-şi mângâie cu două degete dosul mâinii.

— Dacă...?

Ea fu trecută de un fior.

— Dacă vine cineva.

— Cine? întrebă el.

— Poftim?

— Cine să vină?

Ingrid privea ţintă înainte. El aşteptă.

— Îmi trece prin gând să mă mut la hotel, zise ea într-un târziu.

Frølich tăcea în continuare.

— Şi mă simt aşa de vinovată. Vreau să spun că... mi-e teamă să nu păţesc eu ceva, pe când cel care a murit e Reidar. Mă înţelegeţi?

Frank Frølich dădu aprobator din cap.

Femeia se aplecă spre el şi-l privi în ochi.

— Nu ştiu dacă a fost atacat sau…

Frølich îi susţinu privirea şi aşteptă să continue.

— Nu ştiu dacă nu sunt în pericol...?

— De ce aţi fi în pericol?

Ea se înfioră şi îl privi contrariată.

— A avut loc o spargere, nu?

Frølich nu zise nimic.

— Vreau să ştiu dacă sunt în pericol! se răsti ea.

— Vă e teamă că aţi putea fi atacată aici, în casă?

— Am oare motive să-mi fie? ripostă ea. Puteţi să-mi spuneţi asta?

Frank Frølich îşi drese glasul şi-şi cumpăni cu grijă cuvintele.

— Nu avem niciun motiv să credem că cineva din anturajul soţului dumneavoastră ar fi în pericol, zise el. Pe de altă parte, dacă dumneavoastră vă simţiţi ameninţată...

— Dar nu ştiu nimic! izbucni ea. Şi nici nu-mi spuneţi nimic!

— Vă simţiţi cumva ameninţată? repetă el.

Femeia nu spuse niciun cuvânt şi-şi coborî privirea. Frølich o studie cu atenţie. Îi stătea bine în negru. Mai mult decât atât, partea din faţă a rochiei consta dintr-o bucată de material transparent cu motive din dantelă. Pielea albă care se vedea dedesubt îi dădea un aer incredibil

de sexy. Silueta ei agilă şi plină de graţie îi amintea lui Frølich de ceva — da, de felul lipsit de efort în care o felină îşi controlează membrele, îşi zise el, încercând să-şi ascundă interesul subit pentru farmecele ei feminine. În acelaşi timp îşi dădu seama că femeia nu remarcase nimic; era în altă lume, cufundată în gânduri. Îşi veni în fire scuturată de un fior şi-şi încrucişă braţele pe piept, de parcă şi-ar fi amintit deodată că el se afla acolo.

— La început aţi fost dansatoare profesionistă, nu? întrebă el.

Ea nu păru să-l audă.

— Cred că mă mut, zise cu un glas ce venea de departe. Da, chiar că mă mut.

Frølich încercă pentru o clipă să se pună în situaţia ei. Se întrebă dacă nu ar trebui să repete ceea ce îi spusese şi să o asigure că nu avea niciun motiv să se simtă ameninţată.

— Ştiţi cumva dacă soţul dumneavoastră avea vreun motiv să se simtă ameninţat? întrebă el.

— Nu, zise ea.

— Doriţi să luăm măsuri speciale pentru a vă proteja?

Femeia îl privi lung.

— Dacă asta v-ar face să vă simţiţi mai liniştită...

— Credeţi că sunt caraghioasă?

— Deloc. E o simplă sugestie. Ne face plăcere să discutăm despre măsuri care ar contribui la îmbunătăţirea situaţiei dumneavoastră.

— Nu, zise ea, nu am nevoie de nicio protecţie.

Frølich se uită la ea cu atenţie pentru câteva clipe, apoi repetă:

— La început aţi fost dansatoare profesionistă, nu-i aşa?

— Cu mulţi ani în urmă, răspunse ea cu o voce slabă. Dar aveţi dreptate, am fost balerină. Apoi timp de câţiva ani am dat ore de balet, nu departe de aici. Aveam o mică încăpere pe Frognerveien, unde acum e un restaurant şi o cafenea. Merg să iau prânzul acolo destul de des sau, mă rog, din când în când. E plăcut să stau în locul acela şi să mă gândesc cum lucrurile se schimbă cu timpul, nu-i aşa? A fost şi un supermarket acolo — dacă mai ţineţi minte reţeaua de magazine IRMA. Ei au preluat spaţiul comercial de la mine. Dar, după cum spuneam, treaba asta s-a terminat, mă refer la şcoala de dans. M-am săturat şi, cu simţul meu pentru afaceri, lucrurile n-ar fi putut-o lua decât într-un singur sens.

— Deci nu v-aţi implicat în afacerea cu antichităţile?

— Deloc, zâmbi Ingrid cu jumătate de gură. Sunt o gospodină de modă veche. Plicticoasă.

— Nu spuneţi asta, zise Frølich şi se surprinse gândindu-se la o modalitate de a se da la ea.

Dunga de la ciorap îi îndreptă atenţia mai sus. Rochia stătea întinsă pe coapsele suple. Frølich tuşi şi-şi adună gândurile.

— Ce l-a făcut pe soţul dumneavoastră să fie interesat de antichităţi?

— A fost interesat dintotdeauna, zise ea. Vreau să spun că-l interesau forma şi estetica — cel puţin aşa am ajuns să ne întâlnim. În anii '70 sora mea lucra pentru administraţia locală, ca secretară la Biroul de Licitaţii din Brugata. Ştiţi dumneavoastră, locul acela unde o doamnă serioasă îşi poate amaneta verigheta dacă are nevoie urgentă de un strop de băutură...

Ingrid îşi desfăcu palmele.

— Şi oricât ar fi de greu de crezut, acolo m-am întâlnit cu Reidar.

— Amanetând ceva?

— Nu, ci datorită surorii mele. Reidar achiziţiona articolele care rămâneau nerăscumpărate. Ştiţi dumneavoastră, dacă amanetezi un obiect, trebuie să-l răscumperi într-un anume interval de timp. Dacă nu, obiectul va fi vândut la licitaţie. Reidar cumpăra ceasuri de perete şi bijuterii vechi, şi viori, şi mai ştiu eu ce. Odată, sora mea şi cu mine am fost invitate la o petrecere ce se dădea acolo; de fapt sora mea, Ragnhild, a fost invitată, numai că au apucat-o pandaliile la gândul că Reidar era văduv şi cu mult mai în vârstă decât ea. Aşa că m-am dus în calitate de damă de companie şi pentru că mă interesa designul şi aşa mai departe şi uite aşa am ajuns de la una la alta.

Frølich profită de ocazie şi se aplecă să-şi ridice carneţelul. Văduva părea acum dornică să răspundă la întrebări.

— Deci l-aţi întâlnit pe soţul dumneavoastră mulţumită antichităţilor?

— De obicei spun că mulţumită atracţiei pentru formă sau design. Cuvântul „antichităţi“ sună aşa de prăfuit. Şi, că tot veni vorba, trebuie să ştiţi că toate antichităţile pe care le vindea Reidar erau de bun-gust.

Frølich dădu din cap şi muşcă vârful pixului înainte de a o întreba:

— Deci nu-l interesau mărfurile la mâna a doua?

— Să fiţi bucuros că nu v-a auzit folosind această expresie, zise ea pe un ton plin de îngrijorare. „Mâna a doua“ — Reidar ura aceste cuvinte. Nu, obiectele cu care ne înconjurăm arată cine suntem, explică ea pe un ton profesoral.

Frølich dădu încă o dată din cap.

— Asta e problema cu noi, norvegienii, continuă ea cu o înflăcărare subită. Nu ne dăm seama cât este de important să ne înconjurăm cu frumuseţe. Uitaţi-vă la bisericile noastre. Sunt aşa de banale. Da, ştiu bine că totul se leagă de reforma religioasă şi de protestantism şi de ideea că aurul şi sclipiciul diminuează, zice-se, mesajul spiritual. Şi aşa şi e, nu? Numai că eu cred că... dacă am fi avut catedrale în ţara noastră, am fi avut o relaţie mai sănătoasă cu religia. Lucrurile care îţi plac, lucrurile cu care te înconjori spun ceva despre ce fel de om eşti, adăugă ea.

Frølich tuşi politicos şi făcu în aer un cerc cu pixul parcă spre a-şi cere scuze pentru lipsa lui de interes în materie de catedrale şi dornic să revină la subiect.

— Aţi mâncat aici... în seara crimei, zise el precaut.

Ingrid dădu din cap, dar nu spuse un cuvânt.

— Karsten, Susanne şi copiii au luat cina cu dumneavoastră şi cu domnul Jespersen?

— Să nu credeţi că ocolesc subiectul, răspunse Ingrid, dar pentru a-l înţelege pe soţul meu, trebuie să înţelegeţi ce simţea el pentru forme.

Frølich inspiră adânc:

— În acelaşi timp, este foarte important să înţelegem ce s-a întâmplat în zilele de dinaintea morţii lui. Puteţi să-mi spuneţi cum s-a desfăşurat ziua de vineri?

— Reidar s-a trezit devreme, începu ea, dar tăcu imediat.

— La ce oră? întrebă Frølich ca s-o facă să continue.

— Cam pe la şapte jumătate, spuse ea, tresărind. A plecat la magazin înainte ca eu să mă trezesc. După aceea n-am mai vorbit deloc cu el până la şapte sau şapte jumătate seara, când a venit acasă la cină.

— Dumneavoastră aţi fost acasă în tot acest timp?

— Nu, am ieşit la cumpărături, dar m-am întors pe la două şi jumătate.

— La cumpărături?

Ea încuviinţă din cap:

— Da.

Frølich îi aruncă o privire, dar Ingrid nu dădea niciun semn că ar fi vrut să intre în amănunte. Se uită ţintă în ochii ei.

— La cumpărături aşa, în general, sau vă trebuia ceva anume?

Ea îi întoarse privirea.

— Bineînţeles, căutam ceva, dar are asta vreo importanţă?

El ridică din umeri.

— Printre altele, m-am dus la GlasMagasinet.

Aici Ingrid tăcu şi nu părea că vrea să dea detalii.

Frølich întrebă:

— La ce oră aţi ieşit la cumpărături?

— Pe la unsprezece şi jumătate.

— Şi până atunci ce-aţi făcut?

— Am făcut duş, am citit ziarul... şi la zece sau poate la zece şi cinci am coborât în magazin să discut cu Karsten. Vedeţi dumneavoastră, el deschide magazinul la zece şi de obicei bem o cafea împreună în fiecare dimineaţă.

— Dumneavoastră şi Karsten Jespersen?

— Da, dar numai dacă nu sunt mulţi clienţi. Ieri nu era niciunul, aşa că am stat şi un pic de vorbă.

Ingrid îşi ţuguie buzele, ca şi când ar fi căzut pe gânduri.

— Da, am stat acolo cam trei sferturi de ceas. Era şi Benjamin cu noi, pentru că la grădiniţă era, cred, zi liberă. Benjamin alerga de acolo-colo şi făcea desene. Apoi am urcat înapoi în apartament, m-am îmbrăcat gros

ca să ies in oraş şi am plecat cândva între unsprezece şi unsprezece şi jumătate...

Lui Frølich îi trecu prin cap s-o întrebe ce discutase cu fiul mortului, dar renunţă şi întrebă:

— Şi aţi găsit ceva?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Aţi găsit ceva când aţi ieşit la cumpărături?

— Da.

Frølich aşteptă ca ea să continue. Însă în zadar.

— În timpul zilei v-a dat vreun semn soţul dumneavoastră? o întrebă.

— Da, mi-a telefonat, zise ea.

— Aici?

— Poftim?

— V-a dat telefon aici?

— Bineînţeles, îl repezi ea. Unde altundeva?

— Păi, ezită Frølich, ar fi putut să vă sune cât eraţi la cumpărături. La telefonul dumneavoastră mobil, sugeră el.

— M-a sunat aici.

— La ce oră? întrebă Frølich.

— Pe la trei după-amiaza. De obicei, vine acasă pe la patru. Dar ieri veneau Karsten şi Susanne. Numai că el a telefonat cu puţin înainte de trei ca să spună că va întârzia... şi că va sosi acasă pe la şapte.

— V-a spus şi de ce va întârzia?

— Nu.

— Nu vi s-a părut neobişnuit?

— Ce anume?

— Păi, nu era neobişnuit ca el să întârzie? Sau nu v-a spus niciodată din ce motiv?

— Nu, ştiam că era ceva legat de afaceri. Dar poate că a vorbit cu fraţii lui, Arvid şi Emmanuel. Arvid locuieşte în Uranienborg, iar Emmanuel departe de oraş, la Bærum.

Ingrid oftă.

— Mi-e pur şi simplu groază să vorbesc cu Arvid şi Emmanuel. Ştiu că au telefonat, dar nu reuşesc să mă adun şi să răspund.

— Vă amintiţi cumva ora exactă când soţul dumneavoastră a venit acasă?

— La şapte şi un sfert. M-am uitat la ceas. Ştiaţi că Jonny Stokmo a fost aici la şapte şi zece? Sau poate nu ştiţi cine e Jonny Stokmo? Ei bine, Jonny lucrează cu Reidar, dar nu a vrut să intre şi să-l aştepte înăuntru; cum cina era însă gata, iar noi stăteam şi-l aşteptam pe Reidar şi eu mă uitam pe fereastră după el, am văzut că şi Jonny îl aştepta pe Reidar; acest lucru m-a cam îngrijorat. Vreau să spun că era aşa de frig, aproape minus 20 de grade.

— Reidar şi Jonny lucrau împreună?

— Jonny e Jonny, zise Ingrid cu un zâmbet. Jonny este… Voiaţi să ştiţi cum s-a apucat Reidar de afacerea cu antichităţile. Cred că de fapt Reidar şi tatăl lui Jonny au pornit afacerea, cu mult timp în urmă.

Văzând expresia de pe faţa lui Frølich, ea dădu din cap.

— Tatăl lui Jonny a lucrat cu Reidar, dar asta s-a întâmplat înainte ca eu să-l cunosc pe Reidar. Nu l-am întâlnit niciodată pe tatăl lui Jonny. A murit înainte ca eu să mă căsătoresc cu Reidar.

Frølich termină de scris în carneţel şi-şi ridică privirile spre văduvă.

— Ce voia Stokmo când a venit aici?

— N-am idee. L-am poftit înăuntru, dar cred că avea impresia că erau prea mulţi de faţă. Karsten, Susanne,

copiii. Oricum, mi-a răspuns că nu are timp să aştepte. Cu toate acestea, a aşteptat afară, în stradă.

— Şi când a venit soţul dumneavoastră?

— Cred că au vorbit.

Frølich dădu din cap.

— Ce relaţii erau între soţul dumneavoastră şi Jonny Stokmo? întrebă el în cele din urmă.

— Păi…, începu Ingrid, dar până la urmă ridică doar din umeri, fără să răspundă.

— Întreb pentru că am auzit că Jonny Stokmo a fost concediat, zise Frølich şi o privi drept în ochi. Apoi adăugă: Pentru că aşa a vrut soţul dumneavoastră.

Ingrid ridică mirată din sprâncene.

— Dat afară? Sunteţi sigur? Nu…

Scutură din cap.

— Nu-mi vine să cred aşa ceva. Dar de ce mi-ar fi ascuns Reidar acest lucru? Vreau să spun, de ce nu mi-ar fi zis că existau neînţelegeri între el şi Stokmo?

Frølich ridică din umeri.

— N-aş putea să vă spun.

Apoi se uită prin notiţe şi continuă:

— Deci Reidar a venit acasă cu puţin înainte de şapte şi jumătate. Ce-a urmat?

— Am luat cina.

— Ce-aţi mâncat?

— Friptură de ren.

— Cum era atmosfera la masă?

— Ce înţelegeţi prin atmosferă?

— Adică era ca de obicei? Destinsă? Încordată?

Ingrid se gândi câteva clipe, apoi zise:

— Era ca de obicei. Centrul atenţiei, desigur, îl constituiau nepoţii lui Reidar. A fost o cină de familie tipică.

— S-a amintit numele lui Jonny Stokmo?

Ingrid se gândi din nou.

— Nu, nu cred că fost amintit…. Vreau să spun, i-am pomenit lui Reidar că Jonny venise să-l caute, dar atât. Şi acest lucru s-a întâmplat înainte de a începe să mâncăm.

— Nimic legat de afaceri?

— Karsten şi Reidar au stat ca de obicei de vorbă, însă după cină. Au discutat numai ei singuri.

— Doar ei?

— Da. Susanne m-a ajutat să debarasez masa şi să pun farfuriile şi tacâmurile în maşina de spălat vasele. Copiii alergau prin jur, iar Reidar şi Karsten şedeau în fotoliu cu câte un pahar de coniac. Presupun că au vorbit despre bani sau despre politică, cum făceau de obicei.

— Iar atmosfera era relaxată sau…?

Ingrid dădu gânditoare din cap.

— A sunat o dată telefonul, poate de mai multe ori, dar nu ştiu cine era, pentru că a răspuns Reidar. Părea foarte supărat.

— Aţi auzit ce s-a discutat la telefon?

Ea clătină încet din cap.

— Pe la ce oră a fost asta?

— Cred că pe la zece şi jumătate. Karsten şi Susanne se pregăteau să plece. Da, să tot fi fost zece şi jumătate. Cel mic adormise, iar Benjamin era mârâit şi imposibil de stăpânit. De obicei se culcă la nouă.

— Deci invitaţii au plecat la zece şi jumătate?

Ingrid încuviinţă.

— Poate mai degrabă spre unsprezece. Nu m-am uitat la ceas, dar după aceea am mai stat prin camera de zi şi m-am odihnit un pic înainte de ştirile de noapte, care se transmit la unsprezece.

— Şi Reidar?
— Poate că vorbea la telefon. Nu ştiu precis.
— Nu ştiţi ce făcea?
— Nu.
— A coborât în magazin?
— Nu. Stătea şi citea sau făcea altceva. După ştiri m-am dus la baie şi l-am auzit umblând prin cameră. Iar după aceea m-am dus la culcare şi am vorbit un pic cu el.
— De obicei se culca după dumneavoastră?
— Nu, nu se culca. Şi tocmai despre asta am vorbit... L-am întrebat dacă nu vine să se culce.

Ea tăcu. Frølich aşteptă. În mod vizibil, lui Ingrid îi venea tot mai greu să vorbească.

Deodată un zgomot ascuţit, de aparat electronic, întrerupse tăcerea. Era telefonul lui mobil. Frølich îi adresă femeii din fotoliu un zâmbet prin care încerca să se scuze şi se caută prin buzunare după telefon. Ea îşi şterse colţul ochiului cu degetul. Frølich se uită la ecranul telefonului. Era un mesaj de la Eva-Britt: *Te-ai putea opri în drum spre casă ca să iei nişte peşte proaspăt?* Frølich simţea cum îi creşte enervarea la cuvântul „casă". Îşi deconectă mobilul şi, imediat ce-l băgă în buzunarul de la sacou, Ingrid se ridică în picioare şi spuse:
— Vă rog să mă scuzaţi, după care ieşi pe uşă.

Frølich o auzi rupând un şerveţel de hârtie de pe rulou şi ştergându-şi nasul. Curând Ingrid reapăru cu mai multe şerveţele albe în mână. Se aşeză stânjenită. Ochii îi erau roşii şi umezi.
— Reidar mi-a spus spus că mai stă să citească, vorbi ea, de-abia stăpânindu-şi lacrimile, dintre care una, totuşi, curse până pe vârful nasului. Ingrid o şterse cu un şerveţel.
— Iar dumneavoastră v-aţi dus la culcare?

Ea dădu din cap.

— Am luat un somnifer, un Apodorm.

— De ce?

— Nu mă puteam linişti nicicum, aşa că am luat o pastilă.

— Dar mai târziu tot v-aţi trezit?

Ingrid se uita în gol. Frølich îşi repetă întrebarea:

— V-aţi trezit?

— Uneori am impresia că totul a fost un vis, zise ea, ştergându-şi din nou nasul. Da, acum am impresia că a fost un vis.

— Ce-a fost un vis?

— Faptul că m-am trezit.

— I-aţi telefonat lui Karsten Jespersen la două şi jumătate în noaptea aceea, continuă Frølich răbdător.

— Mi s-a părut că era cineva în cameră.

Frølich ridică din sprâncene.

— Podeaua era umedă, vedeţi dumneavoastră.

— Umedă?

— Da, erau pe ea pete de zăpadă topită, ca şi cum cineva ar fi intrat în cameră fără să-şi scoată pantofii şi ar fi lăsat urme. Am văzut clar: urme de zăpadă topită. Şi urma de la o talpă de pantof cu motivul acela în zigzag pe ea.

Frølich se uită la femeie. Tăcerea continua. Ingrid şedea ţeapănă şi se uita în gol de parcă ar fi studiat un punct de pe podea. Dar şi mai probabil, se uita la ceva din adâncul sufletului ei. Îşi mai şterse o lacrimă de pe nas.

— Eram paralizată. În toată viaţa mea nu mi-a fost aşa de frică. Eram sigură că cineva stătea şi mă urmărea din întuneric. N-am îndrăznit să fac nici cea mai mică mişcare.

Tăcerea îi învălui din nou.

Frølich îşi concentră atenţia pe bocancii lui militari. Zăpada care i se prinsese de şireturi se topise între timp,

iar la capătul unui şiret se formase un strop de apă care nu voia nicicum să cadă pe podea.

— Era cineva în cameră? întrebă el cu vioiciune.

Ea clătină din cap.

— De ce credeţi că pata era umedă?

— Reidar… începu ea, dar se opri spre a-şi stăpâni lacrimile.

— Credeţi că Reidar venise să se uite la dumneavoastră în timp ce dormeaţi? întrebă Frølich.

— Sună aşa groaznic când spuneţi asta…, dar nu putea fi nimeni altcineva, zise ea. Nu se auzea niciun sunet.

— Sunteţi sigură că pe podea era zăpadă şi apă? Nu cumva aţi visat?

— Când am şters podeaua nu am visat.

— Aţi şters-o? Când?

— După ce m-am trezit.

— Şi când a fost asta?

— Cred că la câteva minute după două şi jumătate.

Ingrid îşi suflă nasul într-un şerveţel.

— Eram aşa de obosită în noaptea aceea, deci s-ar putea să încurc lucrurile. Mai era şi somniferul, dar destul că eram înnebunită de frică şi nu reuşeam nicicum să adorm la loc. Trebuia să ştiu dacă era cineva în cameră, aşa că până la urmă am aprins lumina…

— Înţeleg.

— Da, cred că am stat aşa întinsă mult timp — dar când am făcut lumină, nu mai era aşa de rău.

— Ce lumină aţi aprins?

— Cea de pe noptieră. Vă pot arăta. Haideţi cu mine…

Se ridică în picioare şi Frølich o urmă. Ingrid împrăştia un val de parfum. Frølich nu-şi putea lua ochii de la

şoldurile ei agile şi fu din nou surprins de graţia cu care ea se mişca.

— Dormeaţi în aceeaşi cameră? întrebă el, jenat.

— Împărţim acelaşi pat. Aşa am făcut întotdeauna.

Femeia se opri brusc în pragul camerei şi Frølich se izbi de ea. Atingerea dintre corpurile lor îl străfulgeră până în plexul solar, dar Ingrid nu păru să bage de seamă.

Frølich începu să transpire din pricina faptului că stăteau atât de aproape. Îşi ceru scuze cu un zâmbet stingher şi păşi peste prag pentru a examina camera. Patul dublu era acoperit cu o cuvertură verde, iar pe stativul de lângă un fotoliu din faţa ferestrei stătea o plantă cu frunze extrem de bogate. Prin storurile albe trecea o lumină difuză. Pereţii erau zugrăviţi în verde, iar pe cel din spatele patului era atârnat un tablou în culori violente. Frølich nu reuşi să înţeleagă ce reprezenta tabloul, dar îşi dădu seama că-i place. Uitându-se la tablou şi la raftul înalt şi îngust încărcat cu cărţi şi reviste, se simţea ca un voyeur, cu atât mai mult cu cât se surprinse închipuindu-şi în ce poziţie citea femeia, ce cămaşă de noapte purta, de ce culoare, din ce material…

— Asta e lampa, zise ea, aducându-l înapoi la realitate.

De-o parte şi alta a patului era câte o noptieră din lemn, şi pe fiecare se afla câte o lampă mică, rotundă, cu un abajur mare.

Ingrid se apropie de pat şi aprinse una din lămpi.

— Aşa am făcut, zise ea, oprindu-se letargică lângă patul cel mare.

— Şi zăpada?

— Aici, spuse ea şi făcu doi paşi înainte; arătă cu degetul spre podea şi adăugă: Şi aici… şi aici.

Frølich îşi scărpină nasul cu pixul.

— Şi după aceea aţi spălat podeaua?

— Bineînţeles, răspunse ea, privindu-l suspicioasă.

— Mă întreb doar dacă nu ar fi trebuit să luăm nişte probe şi să le trimitem la laborator.

— Doamne, Dumnezeule, nu puneţi un cordon de poliţie în dormitorul meu, zise ea pe un ton scăzut, dar alarmat.

— Spuneaţi că vă era frică, zise Frølich. Daţi-mi voie să repet că nu există niciun motiv să credem că dumneavoastră sau oricine altcineva aţi fi în pericol. Credem că soţul dumneavoastră a fost ucis din motive personale. Cu toate acestea, dacă vă simţiţi ameninţată, vom ţine cont de asta. Dacă doriţi, nu vom ezita să luăm măsuri care…

— Nu, îl întrerupse ea. Nici vorbă. Vreau să stau în această cameră. Acesta este apartamentul meu.

— Bineînţeles, zise Frølich. Am spus ce am spus numai pentru ca dumneavoastră să înţelegeţi că…

— Nu, repetă ea, scuturând din cap.

— Ce-aţi crezut când v-aţi trezit şi aţi constatat că soţul dumneavoastră nu era acolo, în pat?

— Am crezut că Reidar venise în dormitor după ce făcuse o plimbare pe afară şi că voia să ia ceva, vreun document sau…

Ingrid se ridică şi, cu paşi siguri, se duse pe partea cealaltă a patului.

— Aici, arătă ea cu degetul. Şi acolo, pete umede.

Se reîntoarseră la fotoliile pe care şezuseră.

— Şi apoi? întrebă Frølich. Ce s-a întâmplat după aceea?

— M-am ridicat din pat şi m-am uitat în camera de zi şi prin tot apartamentul după Reidar. Desigur, nu era acolo.

— Şi atunci ce-aţi crezut?

— Nu ştiu ce-am crezut, dar eram înspăimântată. L-am sunat pe Karsten, zise ea.

— De ce-aţi făcut asta?

— Pentru că voiam să vină aici. Mi-era teamă că lui Reidar i se întâmplase ceva.

Frølich nu spuse nimic.

— Nu se auzea niciun sunet. În toată casa era o linişte mormântală.

Frølich dădu din cap. Apoi se uită spre podea, îşi puse talpa bocancului peste aceeaşi pată umedă de pe podea şi urmări cum un alt strop se forma la capătul şiretului plin de apă.

— Carevasăzică, aţi dat un telefon.

— Da, şi a sunat la nesfârşit — la urma urmei era în toiul nopţii —, dar în cele din urmă a răspuns Susanne…

Ingrid se strâmbă.

— Cred că avea impresia că mi-am pierdut minţile…

— Ce i-aţi spus?

— Am cerut să mi-l dea pe Karsten.

— Şi ea ce-a răspuns?

— Că nu e acasă.

— Şi cum aţi interpretat acest lucru?

— Mi-a părut rău de felul în care am procedat. Ar fi trebuit să acţionez mai cu tact. Nu m-am gândit că sun în toiul nopţii. Susanne, ştiţi dumneavoastră, e o fiinţă mai deosebită. Din când în când dă impresia că e geloasă pe Karsten. Eu…

Ingrid făcu o pauză.

— Da, zise Frølich lăsându-şi capul într-o parte şi aşteptând cu răbdare.

— Ştiu că sună cam ciudat, dar cred că de fapt Susanne se teme că eu şi Karsten…

— Deci aţi crezut că nu voia să-l trezească pe soţul ei pentru că se temea de intenţiile dumneavoastră?

— Ştiu că sună de-a dreptul deplasat.
— Avea vreun motiv să fie geloasă?
— Ce vreţi să spuneţi?
— Avea vreun motiv să fie geloasă?

Frølich îşi repetă întrebarea cu exact aceeaşi intonaţie ca şi mai înainte.

— Bineînţeles că nu. Susanne e mai deosebită. Nu ştiu cum altfel aş putea s-o descriu.

Frølich simţea că nu mai transpiră. Cu toate acestea, trebui să facă un efort ca, în loc să arunce priviri piezişe spre sânii plini şi şoldurile rotunde ale lui Ingrid Jespersen, să se uite direct în ochii ei. O înţelegea pe Susanne.

— Ce s-a întâmplat după aceea?
— V-am spus că eram îngrijorată pentru Reidar şi am rugat-o pe Susanne să-i spună lui Karsten ce se întâmplase când acesta avea să vină acasă.
— Şi apoi?
— M-am băgat la loc în pat.
— Dar v-aţi uitat prin tot apartamentul?
— Desigur, mă întrebam unde e Reidar…
— Aţi mai văzut băltoace din astea de zăpadă şi altundeva?
— În hol.
— Şi atât?
— Da.
— Deci cineva intrase din hol direct în dormitor?
— Am crezut că Reidar intrase să mă vadă pe mine sau să ia ceva dintr-un dulap.
— Când aţi constatat că nu e nimeni în apartament, nu v-aţi gândit că Reidar ar fi putut să fie în magazinul de la parter?

— Ba da, bineînţeles că mi-a trecut prin minte. Nu puteam dormi şi zăceam în pat cu tot felul de gânduri în cap, închipuindu-mi pe unde putea să fie Reidar, ce însemna zăpada de pe podea… Şi am stat aşa până ce am auzit zgomotul maşinilor dimineaţa.

— De ce nu aţi coborât în magazin ca să verificaţi?

— Sinceră să fiu, mi-era frică. Eram înspăimântată. Când poliţia a sunat la uşă am crezut, bineînţeles, că e Reidar.

O trecu un fior prin tot trupul şi-şi încrucişă braţele.

— Aţi auzit ceva neobişnuit?

— Ce vreţi să spuneţi?

Frølich se uită la ea fără să spună un cuvânt. Privirea ei era împăienjenită. Apoi Ingrid tuşi.

— Aţi auzit ceva în timpul nopţii? repetă poliţistul. Zgomote, paşi pe scări…?

— Paşi pe scări?

— Zgomote, repetă Frølich nerăbdător. Paşi, uşi închizându-se, orice.

— Nu cred.

— Nu credeţi?

Frølich se uită în ochii ei. Irişii erau verzi şi semănau cu două pietre preţioase pe un fundal de fetru alb într-o cutie de prezentare a unui bijutier.

— Nu, zise ea cu convingere. Nimic.

— Cum?

— Sunt sigură că nu am auzit nimic.

— Dar a trebuit să vă gândiţi la acest lucru.

— Nu mă credeţi? izbucni ea.

— Bineînţeles că vă cred. Atâta doar că trebuie să ştim fiecare detaliu şi uneori e posibil ca dumneavoastră să treceţi cu vederea anumite lucruri sau să vi se pară

că sunt neimportante, cu toate că pentru noi ele pot fi indicii importante. Şi când v-am întrebat dacă…

— N-am auzit niciun fel de zgomot! îl întrerupse ea mânioasă.

— OK.

Stăteau şi se uitau unul la celălalt.

Frølich îşi notă în carneţel: *Văduva dă din colţ în colţ când e întrebată dacă a auzit vreun zgomot.*

— Atunci cea mai probabilă ipoteză este că persoana care l-a ucis pe soţul dumneavoastră a făcut-o înainte ca dumneavoastră să vă fi trezit, gândi el cu voce tare.

Ea începu din nou să tremure şi exclamă:

— Nu ştiu nimic despre asta!

— Dar nu aţi auzit niciun fel de zgomot?

— Eram ca într-o stare de comă, de inconştienţă! Luasem un somnifer şi s-ar fi putut întâmpla o grămadă de lucruri fără ca eu să-mi dau seama.

— Am înţeles, zise Frølich. Mai este un lucru la care m-am tot gândit, mormăi el cu pixul în gură. Aţi spus că persoana care a fost în dormitor putea fi Reidar. Erau toate uşile închise şi încuiate când v-aţi trezit?

Ingrid sări în picioare.

— După cum v-am spus, acum totul mi se pare un coşmar. Zău că nu ştiu. Uşa de la dormitor era poate deschisă, dar…

Începu să umble de acolo-colo, apoi se aşeză la loc.

Printre gene, Frølich se uita cu încântare la priveliştea care i se oferea.

— Dar când v-aţi ridicat prima oară din pat şi eraţi înspăimântată, nu aţi verificat uşa de la intrare?

— Ba da, dar nu sunt sigură.

— Era încuiată?

— Nu ştiu. Cred că era. Da, era bineînţeles încuiată. De-aţi şti ce e în capul meu…

— Deci dacă fusese cineva în apartament, plecase de mult, nu?

Ea se uită la el bănuitoare.

— Ce vreţi să spuneţi prin asta?

— Vreau să spun că, din moment ce nu aţi auzit nimic, persoana care a lăsat urme de zăpadă pe podea trebuie să fi ieşit din apartament înainte ca dumneavoastră să vă fi trezit, nu?

Ea îl privi din nou, cu aceeaşi precauţie.

— Bineînţeles. Nu am înţeles ce voiaţi să spuneţi.

Frølich se uită din nou la ea şi se întrebă: *Oare minte?* Categoric, ceva o deranja. Întrevederea nu decursese ca pe roate.

— Lipseşte ceva din dormitor? întrebă el. S-a furat ceva?

— Nu, şi acesta e unul dintre lucrurile care mă fac să cred că Reidar a fost cel care a venit să se uite la mine în dormitor.

— Soţul dumneavoastră era sănătos?

Ea oftă:

— Ar fi bine dacă am avea cu toţii sănătatea lui!

— Deci nu se plângea de nimic?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nu se plângea de dureri de spate sau de rinichi sau de picioare…

— Nu.

Frølich dădu din cap ca pentru sine.

— Numărul o sută nouăzeci şi cinci vă spune ceva?

Nu pusese întrebarea de la bun început, tot gândindu-se cum s-o formuleze mai bine. Acum era mulţumit

de felul cum sunase, dar degeaba. Ea doar scutură din cap şi înalţă din umeri.

— Nimic?

— Nimic.

— Nicio legătură între soţul dumneavoastră şi acest număr — o sută nouăzeci şi cinci?

— Îmi pare rău, zise ea. Nu mă pot gândi la nimic.

— Acolo înăuntru… şi Frølich arătă cu mâna spre dormitor, acolo aţi spălat pe jos?

— Da…

Frølich rămase pe gânduri.

— Am putea totuşi arunca o privire…

Ingrid Jespersen oftă adânc.

— Dar dacă stau să mă gândesc, mormăi Frølich, ridicându-se în picioare, poate că nu e chiar necesar.

15. Chei rătăcite

— Poţi să stai liniştit, zise Gunnarstranda. Suntem cu ochii pe Ingrid Jespersen. Douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru.

Apoi căscă.

— Dacă are însă vreun sens să o facem, asta e o altă problemă. Mă interesează mai mult să mi se dea un inventar al obiectelor din magazin. Karsten Jespersen poate să verifice lista, continuă el. Ca să vadă dacă nu cumva s-a furat ceva.

Gunnarstranda se întinse şi căscă.

— Dar nu poate fi vorba de o spargere. E limpede ca lumina zilei. Singurul hoţ pe care l-am descoperit până acum e Karsten Jespersen. Conflictul clasic legat de moşteniri.

Inspectorul se ridică în picioare, se duse la birou, deschise sertarul şi-şi scoase săgeţile pentru jocul de darts.

— Ce vrei? întrebă Frølich, uitându-se pe rând la articolele decupate din ziare şi etalate pe birou.

— Ce oferi?

Frølich studie decupajele.

— Directorul Procuraturii Publice, ministrul de Justiţie, Pamela Anderson şi diferite celebrităţi.

— Vreun supermanechin care joacă rolul diavolului într-un film despre fantome?

— N-am. De ce?

— Am văzut ieri un film, explică Gunnarstranda, apoi întrebă: Care celebrităţi?

Frølich scutură din cap.

— Nu le ştii. Apar în diverse emisiuni tv sâmbătă seara.

— Dă-mi măcar una, zise Gunnarstranda şi luă o pagină din ziar, pe care o prinse cu ace de ţintă şi făcu cinci paşi înapoi.

— Nasul, zise el şi aruncă o săgeată, care o lovi pe femeia din fotografie într-unul dintre ochi.

— Nu-i rău, zise Frølich.

— Nasul, repetă Gunnarstranda.

Aruncă o altă săgeată, care o lovi pe femeie în bărbie.

Frølich dădu din cap în semn de apreciere.

— Ce credem despre povestea lui Ingrid Jespersen referitoare la musafirul nepofit din dormitor, la zăpada care se topea pe podea şi aşa mai departe?

— S-ar putea să fie adevărată, zise Gunnarstranda şi ţinti din nou.

— Păi, cum să fie adevărată dacă vizitatorul nu era moşulică al ei?

— Cheile.

— Care chei?

— Nasul.

Săgeata trecu pe lângă ţintă şi Gunnarstranda se strâmbă. Apoi explică:

— Nu erau niciun fel de chei.

— Unde?

— Nici în buzunarele mortului şi nici în magazin.

Se întoarse spre Frølich.

— Când bătrânul a coborât în magazin, a trebuit să deschidă uşa cu ceva, nu? Şi în acelaşi timp a trebuit să fie sigur că avea cheia la el ca să se poată întoarce în apartament, nu? Deci, dacă nu s-au găsit niciun fel de chei, asta înseamnă că făptaşul le-a luat el şi că le-ar fi putut folosi ca să intre în apartamentul lui Jespersen.

Aruncă ultima săgeată, care o nimeri pe femeia zâmbitoare din fotografie chiar în gură.

— De ce ar fi furat cheile mortului dacă nu avea de gând să le folosească? Oricum, lipsa cheilor este un motiv suficient de bun ca să o ţinem pe Ingrid Jespersen sub observaţie.

— Nu crezi că urmele de zăpadă le-a lăsat bătrânul?

— Ba da. În acelaşi timp însă, povestea asta cu cheile este un mister.

Gunnarstranda se duse la tablă, scoase săgeţile, făcu cinci paşi înapoi şi ţinti din nou.

— Ochiul drept!

Rată însă şi zise:

— Ingrid Jespersen declară că s-a culcat între unsprezece şi unsprezece şi jumătate. La ora aceea, Reidar era în apartament. Ingrid doarme până la două şi jumătate, când este trezită, după cum spune ea, de prezenţa în dormitor a unui musafir nepoftit…

— Nu, scutură Frølich din cap. Era singură, are însă impresia că Reidar a intrat ca să arunce o privire. Explicaţia cea mai probabilă este că Reidar a ieşit la o plimbare de seară. S-a reîntors în apartament, dar şi-a dat seama că trebuie să coboare în magazin şi avea nevoie de ceva din dormitor, probabil că de cheile de la magazin, aşa că a intrat în dormitor. Avea încă zăpadă pe pantofi. Apoi a coborât în magazin, unde a dat peste ucigaş şi a fost

omorât. Impresia mea este însă că femeia ne ascunde ceva. Când am insistat, a început să se poarte cu totul ciudat. Dar ce ne ascunde, habar n-am. Oricum, pretinde că a stat trează în pat de la două şi jumătate până la şapte dimineaţa. Schwenke zice că Jespersen a fost omorât între unsprezece şi trei noaptea. Dacă urmele au fost lăsate de Jespersen, Ingrid a fost probabil trezită de gălăgia stârnită de omor. Oricum, asta s-ar încadra în intervalul de timp pe care ni l-a dat Schwenke.

Gunnarstranda ţinti din nou.

— Apropo de chei…, remarcă Frølich, cel care ne-a deschis apartamentul a fost Karsten Jespersen.

Gunnarstranda aruncă săgeata, dar rată ochiul.

— Cred că ar trebui să-l întrebăm dacă a deschis cu cheile lui.

— Dar asta e cam ciudat, nu? se miră Frølich. De ce ar avea Karsten cheile de la apartament?

— Nu cred că e aşa de ciudat. La urma urmei, mortul era taică-său. Tu nu ai cheie la apartamentul mamei tale?

— Ba da, numai că mama trăieşte singură, iar tatăl lui Karsten avea o nevastă.

Se uitară unul la celălalt. Frølich conchise:

— Cred că nu înseamnă neapărat mare lucru. Apoi adăugă: Ingrid susţine că nevasta lui Karsten i-a spus că acesta nu era acasă la două şi jumătate noaptea. Iar Karsten are cheie de la apartamentul lui Reidar.

— Va trebui să-l întrebăm despre asta, oricum, zise Gunnarstranda, îndreptându-se spre tablă şi scoţând săgeţile. Chiar dacă Jespersen, fiul, era acasă, în pat, tot nu strică să-l întrebăm.

16. Testamentul

Inspectorul Gunnarstranda fu condus în biroul doamnei Movinckel, avocata lui Reidar Folke Jespersen, de o femeie tânără. Avocata era o femeie şi mai tânără. Când se ridică în picioare, Gunnarstranda observă că era un pic mai scundă decât el. Avea părul tăiat scurt şi o faţă rotundă, fără un singur rid. Pielea îi era albă, cu bujori în obraji, aşa cum Gunnarstranda îşi închipuia că arată o lăptăreasă. Când zâmbi, etală un şir de dinţi albi cu doi incisivi mari. Purta pantaloni evazaţi de culoare închisă şi un jerseu galben croşetat care se încheia cu nasturi.

— Păreţi surprins, zise ea.

— Iar dumneavoastră păreţi tânără, răspunse Gunnarstranda şi se uită în jur.

Încăperea nu arăta deloc a birou de avocat. Era decorată cu ficuşi aşezaţi pe pervazul ferestrei şi cu iederă luxuriantă. Pe pereţi se vedeau reproduceri în culori pastel după lucrări de Ferdinand Finne de la *Galleri F15* şi Carl Larsson de la galeria Moss.

— Nu credeaţi că un om în vârstă ar apela la serviciile unui avocat tânăr, care mai e şi femeie? Ei bine, aveţi dreptate. La început, domnul Folke Jespersen l-a ales pe

tata. Când am preluat biroul de avocatură, a fost unul dintre clienţii care şi-au asumat riscul de a lucra cu mine.

Doamna Movinckel arătă spre scaunul din faţa biroului.

— Cu ce vă pot fi de folos?

Gunnarstranda se aşeză şi-şi încrucişă picioarele.

— Aş vrea să ştiu dacă Reidar Folke Jespersen a lăsat vreun testament.

Ea îşi coborî privirea. Într-un târziu, spuse:

— Nu.

— Şovăiţi să spuneţi asta?

Ea îşi arătă din nou dinţii. Parcă ar avea obrajii tăiaţi dintr-un bostan, îşi zise Gunnarstranda. Plesnea de o prospeţime albă ca spuma laptelui. Probabil că se număra printre cei care nu se simt bine decât dacă în fiecare dimineaţă fac jogging.

— Şovăiţi, repetă el.

— Da, zise femeia, având încă pe buze surâsul acela care-i accentua rotunjimea obrajilor şi-i amintea lui Gunnarstranda de un bostan. A avut un testament până în ziua când a murit.

Gunnarstranda îşi supse dinţii şi-şi întinse picioarele.

— Înţeleg reacţia dumneavoastră, zise ea gânditoare şi cu privirea în pământ. Desigur, acesta este un caz mai delicat.

— Ce s-a întâmplat? întrebă poliţistul, nerăbdător să afle amănunte.

— În după-masa zilei de vineri, 13 ianuarie, mi-a dat telefon şi mi-a spus că vrea să-şi revoce testamentul.

— A telefonat? întrebă poliţistul pe un ton sumbru.

— Într-adevăr, confirmă ea. Şi ăsta e numai unul dintre motivele pentru care problema este delicată. Poate că va trebui să intervină instanţa succesorală.

— Sunteţi sigură că el era la telefon?
— Absolut sigură.
— Când a telefonat?
— După-masa târziu, cred că puţin înainte de ora cinci.
— Şi ce i-aţi spus?
— Ceea ce v-am spus şi dumneavoastră. Că era în ordine, dar că în mod oficial ar fi trebuit să vină la mine şi să-şi prezinte cererea în persoană.
— Şi el ce-a zis?
— Că nu are timp.
— Că nu are timp?
— Da.
— Şi cum aţi interpretat asta?
— Cred că era bolnav.

Gunnarstranda îşi lăsă capul într-o parte şi aşteptă.

— Nu cred că mai avea mult timp, continuă ea.
— V-a spus vreodată ceva despre vreo boală?

Femeia schiţă un zâmbet vag, de parcă şi-ar fi amintit de ceva nostim.

— Niciodată. Atâta doar că toamna trecută, prin octombrie sau noiembrie, l-am întâlnit pe Bygdøy allé. A venit în grabă spre mine şi părea, cum să spun, părea bolnav şi foarte bătrân. Avea în mână o frunză de copac, de la un arţar sau de la un castan…
— Avea lobii ca nişte degete?
— Degete?
— Semăna cu o mână cu cinci degete?
— Da.
— Atunci era castan sălbatic.
— Oricum, ideea este că m-a oprit din drum. Era aşa de surescitat că n-a zis nici bună ziua, aproape ca un copil. „Uitaţi", mi-a strigat, „aţi mai văzut vreodată o frunză

aşa de mare?“ Mă uitam uimită şi nu ştiam ce să spun. Din punctul meu de vedere, frunza aceea putea fi orice frunză din lume, galbenă desigur şi destul de mare. „Da“, i-am spus, „e o frunză frumoasă“. El radia de fericire, ca un copil. „Nu-i aşa? Trebuie să mă duc acasă să i-o arăt lui Ingrid.“ Şi cu asta a pornit-o cu paşi nesiguri în sus pe stradă.

Gunnarstranda se uită în gol. Avea fruntea încruntată.

— Şi acest incident v-a făcut să credeţi că era bolnav?

Ea dădu din cap cu o expresie serioasă pe faţă.

— M-am uitat după el. Acest om mândru, care dintr-odată părea cocârjat şi se ţinea cu greu pe picioare, şi apoi izbucnirea aceasta. Nu l-am mai văzut astfel niciodată, nici înainte, nici după aceea. Parcă voia să alerge acasă la mămica. Mi-amintesc că atunci mi-am zis: „nu mai are mult de trăit“.

— Deci era bolnav.

— Nu doar bolnav, ci cu un picior în groapă.

Femeia se încruntă.

— Părea fără vlagă, ca un muribund.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Şi testamentul?

— E aici, dar oficial a fost revocat şi nu va mai fi prezentat moştenitorilor.

— Când a fost făcut?

— Cu mult timp în urmă, înainte ca eu să preiau biroul de avocatură de la tata. Reidar a venit la mine vara trecută şi am citit amândoi textul. Asta a fost tot. Dar nu am făcut nicio modificare.

— Părea bolnav atunci?

— Nu, zâmbi ea. Doar bătrân.

— V-a dat vreun motiv pentru revocarea testamentului?

— Nu, scutură ea din cap.

— Şi când v-a telefonat, şi-a prezentat cerinţa fără niciun comentariu, fără să vă explice de ce v-a sunat la ora aceea anume?

Ea zâmbi din nou.

— Mă tem că nu. Mă aşteptam să-mi puneţi această întrebare. A trecut direct la subiect. Tot ce l-am întrebat a fost dacă ar vrea să facă un alt testament. Mi-a zis că nu.

— Fără nicio explicaţie?

— Fără.

— Şi apoi? întrebă Gunnarstranda nerăbdător.

— Testamentul? zise ea şi adăugă: E foarte scurt. Nimic surprinzător în el. Cred că veţi fi dezamăgit.

— Lăsaţi-mă pe mine să hotărăsc asta.

Fără alte cuvinte, avocata dădu deoparte hârtiile de pe birou şi deschise un plic din hârtie de Manila.

— Poftiţi. Consultaţi-l liniştit, zise ea şi-i înmână documentul.

17. Dispoziţie de seară

La cină, Eva-Britt servi somon arctic prăjit şi se plânse despre cât de greu îi fusese să facă rost de el. La început, Frølich nu dădu nicio atenţie remarcilor ei tăioase, dar degeaba. Eva-Britt îi reproşă că e nepăsător, apoi începu să-l bată din nou la cap că nu-l interesează relaţia lor, că fuge de răspundere din moment ce nici măcar nu a catadicsit să se oprească în drum spre casă şi să cumpere peşte, aşa cum îl rugase ea. Bineînţeles, se aşteptase la asta, aşa că s-a dus şi l-a cumpărat ea. În timp ce Eva-Britt îşi debita reproşurile, Frølich se uita la tăbliţa cu mesaje de deasupra frigiderului. *Acasă*, îşi spuse el, uitându-se la vederea pe care i-o trimisese odată Evei-Britt de la Bergen, unde participase la un curs, la etichetele de pe sticlele de Beaujolais Nouveau, la alte cărţi poştale de la prietenii ei, toate semănând evident una cu cealaltă şi înfăţişând litoralul Mării Mediterane. Şi chiar dedesubt, un aforism semnat de Piet Hein. Ştia că, dacă ar face un efort să-i răspundă Evei-Britt, ar exploda. Scopul ei era să se descarce de toată frustrarea înainte să treacă la masă, obiectiv pe care Frølich, generos, îi îngădui să-l atingă fără să

o întrerupă, astfel încât să-şi poată bea prima bere pe seara aceea fără ca ea să înceapă din nou.

După ce mâncară, Frølich începu să se gândească la Ingrid Jespersen. Îl obseda ideea că femeia aceasta trăise un sfert de secol cu un bărbat care era cu un sfert de secol mai bătrân decât ea. El şi Eva-Britt îşi ocupară fiecare locul stabilit în camera de zi, în faţa televizorului cu ecran lat. El făcu sonorul mic şi începu să treacă de la un canal la altul. Numai că îşi alesese prost ora. Nu erau decât reclame sau emisiuni de doi bani despre celebrităţi. Pe Eurosport se dădea un meci de box între doi combatanţi cam dolofani de categoria semimijlocie care se bălăbăneau de colo-colo în ring. De fiecare dată când apăsa pe telecomandă ecranul aparatului pâlpâia, proiectând pe pereţi o lumină verde-albăstruie până la Eva-Britt, care stăteau ghemuită în fotoliul ei alb, cumpărat de curând de la Ikea. Se cufundase în lectura unei cărţi de o anume Melissa Banks şi părea cu totul nepăsătoare la plictisul lui Frølich. Acesta stinse televizorul şi întrebă:

— De ce se hotărăsc femeile să se mărite cu bărbaţi bătrâni?

Eva-Britt îşi ridică ochii din carte şi-i trimise o privire rece.

— Mă întrebam de ce femeile tinere se mărită cu bărbaţi bătrâni.

— De fapt, eu sunt mai bătrână decât tine, zise Eva-Britt. Cu opt luni.

— Hmm…, ezită Frølich, neştiind ce cuvinte să folosească. Ţi-o mai aminteşti pe Rita?

Eva-Britt îşi ridică din nou privirile din carte.

— Rita?

— Era cu un an mai mare decât noi la liceu.

— O, la ea te refereai...

Eva-Britt răsfoi distrată prin carte, se întinse după un biscuit de pe masă şi muşcă din el.

— Era combinată cu… Anders, unul brunet… mai mare decât ea cu aproape cinci ani…

— Hmm, zâmbi Eva-Britt la ceva din carte.

— Se lăsa întotdeauna cu bătăi de cap înainte de vreo petrecere pentru că nimeni nu voia să-l invite, iar Rita insista şi răsinsista să fie invitat. Mai ţii minte?

Eva-Britt mesteca biscuitul.

— Nu erai şi tu îndrăgostită de Anders?

— Cum? ridică ea privirea.

— Era ceva între voi doi. La o petrecere…

Eva-Britt puse cartea jos şi Frank văzu că lobii urechilor începeau să i se înroşească.

— Ce vrei să insinuezi?

— Mă întrebam de ce femeile aleg bărbaţi mai bătrâni.

— Pe mine nu mă interesează deloc bărbaţii mai bătrâni!

— Am zis eu aşa ceva?

— Atunci vorbeşti despre lucruri de acum o mie de ani!

Frølich oftă.

— Când eşti cu Trude, nu discutaţi decât despre ce făceaţi în liceu, replică el. Profesori, băieţi de care v-a plăcut şi aşa-zisele nebunii pe care le-aţi făcut ca să sărbătoriţi terminarea şcolii!

Ea trase aer adânc în piept şi în ochi îi apăru o lumină ameninţătoare. Frølich simţi că nu are destulă energie pentru încă o rundă la ora asta târzie. Aşa că mai bine o las moartă, îşi zise el, surâzând diplomatic.

— Vezi tu, am discutat cu o femeie care e cu douăzeci şi cinci de ani mai tânără decât soţul ei. Vreau să spun că

e o femeie atrăgătoare, elegantă şi tot ce vrei, şi totuşi şi-a ales un bărbat aşa de bătrân. Nu înţeleg de ce.

— Asta fiindcă gândeşti greşit. Nu femeile aleg bărbaţi bătrâni, ci bătrânii aleargă după femei tinere!

— Hmm, oftă el, încercând să şi-o imagineze pe Ingrid Jespersen curtată de bărbaţi în vârstă.

Ce avea ea în comun cu mortul, în afara interesului pentru design? se întrebă el. Aceleaşi gusturi muzicale? Prieteni? Pe ea o interesa literatura, pe el nu. Pe de altă parte pe Karsten, fiul mortului, îl interesa literatura.

Eva-Britt îşi deschisese din nou cartea, dar se uita la el cu o privire mai blândă.

— De ce crezi că e un mister? S-ar putea să fi fost dragoste adevărată, zise ea dulce.

Frølich zâmbi ironic.

— Dragoste adevărată?

Ea îl privi cu subînţeles pe deasupra cărţii.

— Ca a noastră.

Frølich ocoli capcana şi întrebă:

— Şi dacă nu a fost dragoste adevărată, ca a noastră, ce altceva ar fi putut să fie?

— El e bogat?

— Cred că da.

— Femeia are o relaţie dificilă cu tatăl ei… vreau să spun, are părinţi divorţaţi… sau un tată marinar?

— N-am idee.

— Atunci nu poate fi vorba decât de bani şi de absenţa tatălui, se pronunţă Eva-Britt şi răsfoi prin carte, căutând pagina la care rămăsese. Pe de altă parte, fetele tinere, continuă, zâmbind, ghemuindu-se cu picioarele sub ea în fotoliu, fetele tinere aleg băieţi ceva mai mari decât ele

pentru că aceştia au mai puţine coşuri pe faţă, umeri mai laţi şi ceva mai multă experienţă decât anumiţi alţi băieţi.

Frank Frølich dădu din nou drumul la televizor.

— Te plictiseşti? întrebă ea.

Frølich ridică telecomandă şi apăsă pe un buton.

— Dacă mă plictisesc? Nu…

18. Salsa

Braţul pick-upului nu voia să se ridice. Sunetul din difuzoare semăna cu al unor ştergătoare de parbriz uzate mergând pe uscat. În cele din urmă Gunnarstranda se ridică din fotoliu, se duse la pick-up, apăsă pe maneta care ridica braţul dispozitivului şi suflă pe ac spre a îndepărta praful care se adunase acolo. Apoi puse acul înapoi pe disc. Din vechile difuzoare Tandberg ieşiră câteva scârţâituri, dar apoi primele sunete de chitară din cântecul interpretat de Peggy Lee, „Dragostea e după colţ", se strecurară în cameră. Gunnarstranda rămase gânditor în picioare lângă fereastră. Puse mâna pe geam şi simţi cum frigul pătrundea înăuntru. După aceea, aproape că îşi lipi obrazul de sticlă pentru a vedea ce arătau marcajele albastre de-abia vizibile ale termometrului montat pe zidul exterior. Minus 23 de grade. Jos, pe Bergensgata, o femeie îmbrăcată în palton trecu prin lumina de un galben intens a unui felinar. Îşi plimba câinele, un setter suplu, căruia gerul nu-i plăcea deloc. Mişcările lui, care în mod normal ar fi fost elegante şi elastice, acum erau ţepene şi şovăitoare. Coada şi capul îi atârnau. Femeia părea că îl trage cu forţa. Poliţistul privi

în urma lor o vreme, apoi se duse înapoi şi se reaşeză la birou. Se uită la bucata de hârtie pe care-şi notase mesajul codat de pe pieptul mortului. Îşi sprijini bărbia în palme, fără a-şi lua ochii de pe numere. În cele din urmă se întinse după sticla de whisky Ballantine's aproape plină, aflată pe o tavă lângă maşina de scris, şi scoase dopul. Îşi turnă cam de un deget într-un pahar cu fundul gros. Când duse paharul la gură, sună telefonul. Gunnarstranda luă receptorul.

— Tu eşti?

Era vocea lui Yttergjerde.

Gunnarstranda înghiţi şi simţi alcoolul arzându-l pe piept.

— Ce-ai zis? întrebă el cu glasul răguşit.

— De obicei mă repezi la telefon, spuse Yttergjerde. Am început să mă întreb dacă ai păţit ceva.

— Ce vrei? întrebă Gunnarstranda.

— Are pe cineva, zise Yttergjerde.

— Cum îl cheamă?

— Eyolf Strømsted. Are o şcoală de dans sau, cel puţin, aşa pare. Aseară a fost un curs de salsa şi dansuri africane. Ar fi trebuit să vezi, un negru cu o tobă şi cincizeci de femei norvegiene dând din fund.

— Şi cucoana noastră?

— La început am crezut că e una dintre cursante, dar s-a dus direct la un tip îmbrăcat în pantaloni galbeni şi o cămaşă argintie. Tipul avea la gură un microfon, cum poartă legate de gât prezentatorii de televiziune. Dădea din şolduri şi se bâţâia printre dansatoare, iar când urla în microfon îl auzeai şi pe el odată cu muzica din difuzoare… Şi că tot veni vorba, ce asculţi acum?

Gunnarstranda se uită spre pick-up.

— O cântăreaţă de jazz. Piese lente.

— Cu totul alt ritm. Ce-ţi spun eu era salsa. Când femeia şi-a făcut apariţia, s-a creat un pic de harababură pentru că tipul a trebuit să-şi găsească un înlocuitor.

— Ea te-a văzut? Eraţi în aceeaşi încăpere?

— Era plin de lume. Nu m-a văzut.

— Zi mai departe.

— Cei doi s-au dus la maşina ei şi au plecat. M-am ţinut după ei. S-au oprit în parcarea din faţa Muzeului Edvard Munch. Locul era destul de discret, sub copacii de lângă gardul ce înconjoară parcul Tøyen. Şi acolo i-am văzut stând şi mozolindu-se cam patruzeci de minute, şi făcând probabil şi altele. Apoi ea l-a dus pe tip înapoi la şcoala de dans, după care a mers acasă.

— Şi tu?

— După ce văduva a plecat, mi s-a terminat şi mie tura, aşa că m-am întors la şcoala de dans. Până la urmă tipul a ieşit şi a încuiat. S-a dus acasă pe jos. Locuieşte pe Jacob Aalls gate, în Majorstua. Acolo i-am găsit şi numele. A urcat pe scări acum cinci minute.

— Ai făcut o treabă bună, Yttergjerde. Du-te acum acasă şi încălzeşte-te. E aşa de frig.

— Mie nu mi-e frig niciodată, se lăudă Yttergjerde. Pe gerul ăsta oamenii iau ulei de peşte şi vitamine, dar fără niciun efect. Ce-ar trebui să facă ar fi să mănânce condimentat. Ţine minte şi tu. Pune trei-patru căţei de usturoi la ouăle de la micul dejun şi nişte ardei iute, cei mai buni sunt ăia care-ţi taie răsuflarea şi fac să te treacă sudorile. Cu o asemenea putere de foc la bord, mâinile nu-ţi mai îngheaţă niciodată. Poţi să umbli fără cămaşă pe un ger de minus 20 de grade şi vor ieşi aburi din tine. Nu tu un bacil, nu tu un virus, nimic nu va supravieţui în gura ta.

Poţi să omori cu răsuflarea plante sănătoase din ghiveci. Devii nemuritor, omule, nemuritor.

— Da, da, spuse Gunnarstranda.

— Da, zise şi Yttergjerde.

— Somn uşor, spuse Gunnarstranda şi puse jos receptorul înainte ca Yttergjerde să-i dea o reţetă şi pentru somn.

Bău restul de whisky din pahar. Apoi puse mâna pe pix şi desenă un triunghi pe o bucată de hârtie. În colţurile de jos scrise numele lui Ingrid şi al lui Reidar Folke Jespersen. În colţul de sus scrise Eyolf Strømsted. La urmă, desenă sub triunghi trei cruci şi avu grijă să le facă asemănătoare celor de pe fruntea cadavrului lui Jespersen.

19. Maşina parcată

Când Frølich intră în birou, Gunnarstranda era cufundat în lectura ziarului *Aftenposten*.

— Nimic despre noi? întrebă el.

Gunnarstranda scutură din cap.

— Şi cu testamentul ce e? întrebă Frølich.

Gunnarstranda lăsă ziarul în jos.

— Dezamăgitor. E doar o listă cu ce obiecte şi cui sunt lăsate. Karsten, de exemplu, primeşte nu mai ştiu ce dulap, şi aşa mai departe. Moşulică nu zice un cuvânt pe cine dezmoşteneşte sau cui îi lasă mai mult decât celorlalţi. Niciun beneficiar secret, nimic. Nu e decât o listă cuprinzând vreo douăzeci-treizeci de obiecte şi numele celor care le moştenesc, adică Ingrid şi Karsten.

— Şi care e consecinţa revocării testamentului?

— Consecinţa e că moştenirea va fi împărţită pornindu-se de la zero. Ingrid ia jumătate, plus partea ce i se cuvine din jumătatea bătrânului. Karsten va fi despăgubit şi cu asta, basta. Revocarea înseamnă că Ingrid şi Karsten trebuie să se pună de acord referitor la ce ia fiecare.

— Dar de ce să schimbe Reidar un testament fără niciun chichirez cu doar câteva ore înainte de a fi omorât?

Gunnarstranda oftă în loc de răspuns.

— Încă un mister pentru dosarele noastre.

— Ce fel de obiecte erau pe listă?

— Dulapuri, figurine pornografice chinezeşti şi alte asemenea chestii. Le-am notat pe toate. Tu ce-ai făcut?

Frølich oftă şi se frecă la ochi.

— Am luat declaraţii de la toţi cei domiciliaţi în imobil, zise el, consultându-şi notiţele. Te interesează?

— Da, dar pe scurt.

— La parter sunt numai magazine. Etajul întâi e ocupat în întregime de Ingrid Jespersen. La doi e un apartament ocupat de o pereche căsătorită, domnul şi doamna Holmgren, amândoi având între cincizeci şi şaizeci de ani. El lucrează la o firmă de închiriat unelte, ea e secretară. Vineri seara nu au auzit nimic. S-au uitat la televizor şi s-au culcat pe la douăsprezece şi jumătate. Mama bărbatului, Aslaug Holmgren, locuieşte în apartamentul de alături. Are aproape optzeci de ani şi crede că Reidar Folke Jespersen era un *caraghios arogant şi snob*, dar nu ne-a putut spune nimic despre seara de vineri. Nu mai aude prea bine şi se culcă după ce se uită la serialul despre FIB, cum îi spune ea. Nu e de acord ca radioteleviziunea norvegiană să dea programe cu omoruri şi crime aşa de târziu noaptea. Totodată vrea să se reia serialul cu *Inspectorul-şef Derrick* şi e de părere că noi, poliţiştii, am avea mult de învăţat din el. A declarat că s-a dus la culcare pe la unsprezece şi că nu a auzit nimic.

Inspectorul Gunnarstranda îşi muşcă buza de jos, căzut pe gânduri.

— Şi ăştia sunt toţi locatarii din imobil? întrebă el.

— Am vorbit şi cu cei din imobilul de vizavi, răspunse Frølich. Au remarcat o maşină misterioasă.

— Adevărat?

— Am încercat să stabilesc din ce apartamente se vede magazinul şi, cum crima a avut loc noaptea, asta înseamnă un număr considerabil de locuinţe.

— Ce gen de oameni?

— Un adevărat eşantion al populaţiei din sectorul 3 al oraşului. Un tipograf care lucrează la ziarul *Vårt Land*. Trăieşte singur şi are un câine. Apoi o pereche de tineri, el operator la televiziunea norvegiană, ea, angajată la *Dagbladet*. Am vorbit şi cu o femeie care lucrează la o editură şi ea mi-a spus că-şi va întreba copiii, doi adolescenţi care nu erau acasă la ora când s-a comis crima. Femeia mi-a spus că a remarcat un taxi parcat în faţa magazinului de antichităţi timp de mai bine de o oră, sau cel puţin aşa susţine ea.

— Un taxi?

Frølich dădu din cap.

— Şi ăsta e singurul indiciu pe care l-am obţinut până acum. Un taxi — am întrebat dacă lumina de serviciu era aprinsă sau nu. Ea mi-a spus că era aprinsă. Şi că i s-a părut ciudat că maşina aştepta cu motorul mergând şi că a stat în faţa magazinului aşa de mult timp.

— Cât?

— Cel puţin o oră, susţine femeia. Problema este că asta se întâmpla înainte de zece, zice ea. Se pare că femeia a lucrat până târziu, avusese o şedinţă, aşa că a venit acasă doar la opt, la o jumătate de oră după sosirea lui Jespersen. Nu e sigură dacă taxiul era sau nu deja acolo. Dar, după ce a făcut duş, s-a uitat afară şi a văzut că maşina era acolo, sub fereastra ei, cu motorul mergând. Cu cel puţin patruzeci şi cinci de minute mai târziu s-a mai uitat o dată pe fereastră şi acelaşi taxi era tot acolo.

— S-a…?

— Stai că ajung şi la asta, îl întrerupse Frølich. S-a mai uitat şi a treia oară, înainte de a merge la culcare. În stradă era parcat un taxi marca Mercedes. Ea crede că taxiul pe care-l văzuse mai înainte şi care aştepta cu motorul mergând era tot un Mercedes. Dar maşinii pe care a văzut-o înainte de culcare nu-i mergea motorul…

— Ce culoare avea?

— Întunecată.

Cei doi poliţişti se uitară unul la celălalt.

— E foarte posibil să fi fost trei taxiuri diferite, zise Gunnarstranda. Cel puţin jumătate din taxiurile din Oslo sunt Mercedesuri. Iar zona aceea este una dintre cele mai populate din oraş.

— La ultimul etaj locuiesc doi bărbaţi, continuă Frølich. Unul din ei lucrează la radioul local şi-şi spune „Terje Telemonstrul". Poate că ai auzit de el. E un fel de terorist care sună lumea la telefon. Dacă victima lucrează la un hotel, atunci îi spune că e în tura de noapte şi că s-a închis în dulapul unde se ţin măturile şi că e mort de foame, sau sună la spital, la urgenţă, şi-l întreabă pe medicul de gardă ce să facă pentru că tocmai făcea amor cu nevasta şi nu-şi mai poate scoate chestia din păsărica ei. Haios tipul.

— Da, foarte haios, zise Gunnarstranda mucalit.

— Oricum are succes. Trăieşte în apartament cu un fel de travestit, un tip mai artist care face tot felul de chestii egiptene, de exemplu dansează din buric. Iar dansatori din buric de sex masculin nu vezi chiar în fiecare zi.

— Ei, şi au văzut ceva?

— Nimic. Tot ce am aflat e pontul cu taxiul, conchise Frølich.

— Ce părere au oamenii despre moşulică al nostru?

— Un necunoscut în vârstă. Cei care ştiau cine era au făcut legătura dintre el şi magazinul de antichităţi. Numai Holmgren şi nevastă-sa ştiau că era căsătorit cu Ingrid. Mai mulţi au recunoscut-o pe ea, pentru că se ţine bine.

Frølich rânji şi începu să-i imite.

— *„O, la ea vă referiţi? Doamna aceea frumoasă, care, deşi nu e chiar tinerică, se ţine aşa de bine?“*

— Grozav, mormăi Gunnarstranda.

— Omul care locuieşte singur cu câinele m-a întrebat dacă ştiu cine îi fură ziarul. Mi s-a părut cam într-o dungă. Închipuie-ţi că şi-a pus o lentilă specială în vizorul de la uşă ca să vadă cine îi fură ziarul dimineaţa.

— Are simţul observaţiei?

— Aş zice că da, numai că toată atenţia lui se concentrează pe uşă. N-a fost în stare să-mi spună un singur lucru despre ce se întâmplă pe stradă. Cât despre perechea de tineri, el la TV, ea la *Dagbladet*, şi-au petrecut toată seara la un restaurant pescăresc şi-au venit acasă la cinci dimineaţa.

— Deci n-au văzut nimic.

— Nimic. S-au întors cu taxiul, dar n-au remarcat nicio maşină parcată în faţa imobilului. Am numărul taxiului cu care au venit acasă. Operatorul tv a păstrat chitanţa, aşa că o să vorbesc cu şoferul de taxi, poate că a văzut el ceva. Dar tinerii erau cam piliţi, aşa că s-au băgat în pat fără să observe ce se întâmpla în vitrina de vizavi. Apropo, au confirmat că luminile din vitrină nu s-au aprins toată noaptea.

Gunnarstranda se şterse pe buza de sus.

— Ia fii atent ce-am găsit… Chestii pe care le-a scris Karsten, murmură el, ştergându-se din nou pe buză.

— Unde?

— Într-un articol dintr-o publicaţie veche — ca să vezi câte vechituri păstrează omul, zise Gunnarstranda. Revista se numea *Farmand*.

— *Farmand?*

— Da, o foaie pentru intelectualii reacţionari de odinioară. Şi-a încetat apariţia cu mulţi ani în urmă.

— Şi despre ce scria Karsten?

— Despre închisori.

— Sfinte Sisoe! Şi e ceva de capul lui? Mă refer ca scriitor?

Gunnarstranda deschise sertarul de sus al biroului şi începu să scotocească.

— Am găsit o chestie cu totul interesantă despre un tip care a luat-o razna după ce a fost pus singur în celulă, dar în rest…

Gunnarstranda dădu din umeri, scoase o pensetă din sertar, se duse la oglinda de lângă uşă şi continuă:

— În rest, idei banale despre felul cum sunt trataţi criminalii. Cu toate acestea, oricât ţi s-ar părea de ciudat, nu era nimic din mârâielile obişnuite despre felul cum sunt trataţi cei arestaţi şi despre drepturile omului.

— O fi fost linia oficială a publicaţiei, observă Frølich. Odată ce foaia era, după cum spui tu, reacţionară.

Cu o expresie concentrată, Gunnarstranda ţinu penseta în dreptul feţei şi îşi scoase un fir de păr dintr-o nară. Îşi studie cu atenţie captura.

— S-ar putea să ai dreptate, încuviinţă el.

20. Paltonul

— Unde să-mi pun paltonul? întrebă Susanne Jespersen după ce-şi dădu jos mantoul de culoare închisă, tivit cu blană, pe care i-l întinse lui Frank Frølich. Apoi privi în jur: Şi ce-aţi făcut cu impertinentul ăla de şef al dumneavoastră?

Frølich stătu şi se gândi o clipă ce-ar putea face cu paltonul cel gros. Până la urmă se hotărî, mută câteva lucruri de pe măsuţa din faţa canapelei şi-l puse pe ea.

— Am fost la un avocat, zise Susanne Jespersen. Nu are voie să ne trateze astfel. Aşa că va avea de suferit consecinţele, ţineţi minte ce vă spun!

— Bineînţeles, mormăi Frølich. Ştia că îşi pusese carneţelul undeva, îl avusese în mână, îl folosise când îşi scrisese raportul, dar acum habar n-avea unde era.

— M-am interesat de şeful dumneavoastră, îşi continuă Susanne tirada. Şi am aflat că nu e chiar regina balului de sâmbătă seară. Cunosc ceva lume pe unde trebuie, aşa că refuz să-i mai suport mojicia. Puteţi să-i transmiteţi acest lucru din partea mea!

— Bine, doamnă, zise Frølich, continuând să se uite după carneţel pe biroul lui şi pe cel al şefului. Nici urmă.

Susanne se studie în oglindă şi-şi aranjă cordonul pe care şi-l pusese peste rochie.

— Vom merge şi vom lua ceea ce este proprietatea noastră personală. La urma urmei, Karsten este însuşi magazinul. Vom lua ce este al nostru, vă spun eu. Să nu creadă piticul acela tiranic că poate să bage frica în noi! Aţi priceput?

— Categoric, zise Frølich şi-şi scărpină nasul. „I-am luat paltonul şi…“ murmură el pentru sine.

— Pe lângă toate astea, a trebuit să-mi iau zi liberă de la serviciu, să amân întâlniri importante, dar să ştiţi că n-o să se mai întâmple. M-am interesat şi am aflat că aveţi nevoie de ordin judecătoresc!

Frølich îşi găsi carneţelul sub palton. Îl ridică şi acolo era, pe măsuţă.

— Să ştiţi că v-am prins cu mâţa-n sac! N-aveaţi niciun ordin!

— Vă rog să luaţi loc, zise Frølich şi arătă spre un scaun gol.

— Mi se pare normal! Dacă biata de mine tot am făcut efortul de a veni aici, măcar să stau, zise Susanne Jespersen. Ca să terminăm odată, preciză ea, încrucişându-şi mâinile pe poşeta pe care o ţinea în poală.

— Exact, spuse Frølich.

Sună telefonul.

— Scuzaţi-mă, făcu el şi se îndreptă spre biroul lui Gunnarstranda.

Luă receptorul.

— Biroul lui Gunnarstranda, zise el în aparat.

Se uită la Susanne Jespersen cu gândurile aiurea. Femeia se studie în oglinda de pe perete, îşi aranjă părul

lung, bägă mâna în poşetă şi scoase un ruj cu care se dădu pe buze.

— Da, a sosit, spuse Frølich. Bine, o să ţin minte, adăugă el şi puse receptorul jos.

Susanne se aşeză şi începu să se strâmbe. Pentru o clipă, Frølich crezu că e apucată de convulsii, dar apoi îşi dădu seama că se dădea cu ruj pe buze. Se întrebă câţi ani putea să aibă. Treizeci şi cinci, îşi zise, între treizeci şi cinci şi patruzeci, dar nu mai mult de patruzeci. Era mai plinuţă, cu umeri cam căzuţi şi cu buze subţiri. Acum, după ce şi le dăduse cu ruj, arătau ca o mâzgăleală roşie pe o pânză cenuşie.

— Deci soacra dumneavoastră a telefonat în toiul nopţii?

— Oh, Doamne! suspină Susanne, stoică. Presupun că vă referiţi la soţia fostului meu socru, Ingrid Folke Jespersen, născută Rasmussen. Şi corect ar fi să spunem că *m-a sunat*... Susanne pronunţă ultimele cuvinte cu un rictus. Vedeţi dumneavoastră, Ingrid Folke Jespersen, născută Rasmussen, nu telefonează, nu face apeluri telefonice, ea te *sună*. Şi face acest lucru când îi cade ei bine, la şase, la cinci, la patru, la trei sau la două noaptea. Îi era aşa de *frică*!

— Deci a sunat?

— Karsten! Mi-e aşa de *frică*! Vino şi ţine-mă în braţe, Karsten!

Frølich se uită la ea calm.

— Vreţi să spuneţi că ea şi soţul dumneavoastră au o relaţie sentimentală? întrebă el cu răceală.

— Cum îndrăzniţi?!

— Răspundeţi la întrebare! i-o reteză Frølich.

Susanne îşi pierdu stăpânirea de sine.

— Nu, nu vreau să spun nimic de genul acesta.

Frølich simţi că era mai bine să nu spună nimic. Aşa că se mulţumi să-şi noteze răspunsul femeii.

— Dar este o pisăloagă cum nu s-a mai văzut. Uneori parcă ar încerca să-l prindă pe Karsten când e singur. Din acest motiv nu l-am trezit când a telefonat în noaptea aceea…

Susanne era pe punctul de a redeveni ea însăşi, însă adăugă iritată:

— Dar nu-mi pare rău! La urma urmei, era trecut de două şi jumătate noaptea. Trebuie să înţeleagă şi ea ca toată lumea că nu poţi da telefoane în toiul nopţii chiar dacă patul bărbatului tău e gol. Ce-ar trebui să fac dacă soţul meu ar ieşi la chefuri în oraş sau ar veni acasă târziu? Să-i sun pe toţi cei pe care-i cunosc? Ei?

Frølich se uită lung la femeia din fotoliu. Închipuie-ţi că eşti însurat cu ea, îşi zise posomorât. Închipuie-ţi că te trezeşti dimineaţa lângă ea în pat! În fiecare dimineaţă. Închipuie-ţi că vii acasă la ea după o zi lungă şi obositoare la serviciu. Se surprinse transmiţându-i imaginar lui Karsten simpatia sa.

— Deci soţul dumneavoastră a fost acasă toată noaptea?

— Da.

— Aveţi cumva o cheie la apartamentul de pe Thomas Heftyes gate? Dumneavoastră sau soţul dumneavoastră?

— Karsten are, zise ea. La urma urmei, acolo a crescut, nu?

— Dar dumneavoastră nu aveţi?

Ea scutură din cap.

— Deci când Ingrid v-a dat telefon, l-aţi lăsat pe Karsten să doarmă. Vă rog să-mi spuneţi ce v-a zis, cuvânt cu cuvânt.

— A zis aşa: „Susanne, sunt eu, Ingrid. Poţi să-i spui lui Karsten să vină până aici? Reidar nu e acasă şi mi-e frică."

— Vi s-a părut că era într-adevăr atât de speriată cum pretindea?

Susanne tresări şi din ochi începură să-i ţâşnească flăcări.

— Vreţi să spuneţi că…?

— Nu, zise Frølich pe un ton ferm. Nu vreau să spun nimic de acest gen. Vă rog doar să-mi spuneţi cum aţi interpretat dumneavoastră situaţia.

— Ei bine, mi-am pierdut cumpătul. Era două şi jumătate noaptea. Dormisem doar două sau trei ore. Dar îmi amintesc bine ce-a spus ea. Am fost şi eu destul de şocată!

— Şi ce i-aţi răspuns?

— Că îi voi spune lui Karsten că a telefonat.

— Da?

— Ea a zis ceva despre o spargere şi că era speriată…

Frølich o aşteptă să continue.

— Nu-mi mai amintesc fiecare cuvânt. Era oricum ceva referitor la o spargere şi la faptul că era speriată. Nu-mi prea venea să ascult ce zicea. Toată seara au vorbit despre spargeri, vreau să spun în seara când am fost la ei la cină.

— Au discutat despre spargeri?

— Da, a fost o seară îngrozitoare — foarte deprimantă. Ştiţi despre ce-am vorbit? Despre cât e de fragedă friptura. Şi despre mâncare şi despre posibilitatea ca la magazinul de la parter să aibă loc o spargere.

— Şi asta reprezenta o abatere de la tipic?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Adică erau toate cinele la fel de plictisitoare sau de data asta exista ceva deosebit?

— Exista ceva deosebit. Ingrid părea foarte nervoasă, ceea ce nu i se prea întâmplă. Reidar era posac, dar el aşa e mereu.

— Ce vreţi să spuneţi prin „Ingrid părea nervoasă"?

Susanne reflectă o clipă.

— A răsturnat un pahar cu vin pe faţa de masă. Avea mişcări stângace şi s-ar fi zis că nervii îi erau întinşi la maximum. Era surescitată, nici mai mult, nici mai puţin.

Frølich îşi notă aceste cuvinte.

— Problema este că felul în care Ingrid a vorbit în seara aceea despre spargere şi despre cât îi era de frică, mi s-a părut, ei bine, mi s-a părut un pic tras de păr.

— Tras de păr?

— Da, un pic prea evident, de parcă s-ar fi folosit de treaba asta ca să-l scoale pe Karsten în toiul nopţii. Aşa că i-am spus că nu e acasă şi i-am închis telefonul.

— Vreţi să spuneţi că pe Ingrid o interesează soţul dumneavoastră?

— N-am zis asta!

— Din câte înţeleg eu, Ingrid e în relaţii mai bune cu soţul dumneavoastră decât cu dumneavoastră.

— Aşa este. E o observaţie bună. Exact. Dumneavoastră aţi spus-o.

— Şi care este cauza?

— Mă întrebaţi pe mine?

— În general despre ce discută soţul dumneavoastră cu Ingrid?

— Despre cărţi.

— Ca să vezi! Cărţi.

— Ştiţi, Karsten are talent la scris. Vorbeşte la radio şi scrie articole în ziar. Ingrid însă nu face decât să citească romane. Şi i-a intrat în cap că ea şi Karsten au ceva în comun.

— În seara aceea, zise Frølich apăsat, în seara aceea când aţi fost în vizită la Reidar, aveţi cunoştinţă de vreun eveniment ieşit din comun, de pildă dacă a bătut cineva la uşă sau dacă a sunat cineva la telefon?

— De câteva ori a sunat telefonul.

— De câteva ori?

— Da, l-am văzut pe Reidar vorbind la telefon, dar pe mine nu mă interesează să ştiu cine cu cine vorbeşte.

— Deci Reidar îi suna pe alţii?

— N-am idee. L-am văzut doar vorbind la telefon şi atât.

— De câte ori a vorbit?

— O dată, poate de două ori, poate de trei. Nu am urmărit.

— Dar trebuie să ştiţi dacă s-a vorbit o dată sau de trei ori.

— S-a vorbit mai mult de o singură dată. Asta e tot ce vă pot spune.

— OK, zise Frølich şi, înainte ca ea să poată continua, se grăbi să adauge: Ingrid v-a sunat în toiul nopţii, dar v-a mai sunat o dată şi după aceea, dimineaţa.

— Da, la şapte şi jumătate. Numai că atunci a răspuns Karsten. Doamne, ce rău îmi pare că am dus copiii la magazin, cu bunicul zăcând acolo, mort!

— L-am întâlnit pe băieţelul dumneavoastră. Drăguţ copil.

— Hm, mormăi Susanne.

— Îl simpatizaţi pe socrul dumneavoastră?

— Da, răspunse Susanne fără niciun ocoliş.

— Adevărat?

— Uneori îl ajutam să-şi facă bilanţul financiar anual. Am pregătire în acest domeniu, al contabilităţii. Mă descurc bine cu cifrele. Puteţi spune ce doriţi, dar Reidar Folke Jespersen a fost un om de treabă. Un om de nădejde.

— Credeţi că avea mulţi duşmani?

— Avea şi prieteni, şi duşmani. Eu eram un prieten. Dar duşmani? Fără îndoială că avea şi din ăştia. Dar faptul nu mă deranjează. Eu l-am considerat prieten.

— Deci vi se pare că… Frølich îşi căuta cuvintele. Vi se părea că starea sănătăţii lui era bună?

Susanne se aplecă spre el.

— Omul acela ne-ar fi băgat pe toţi în groapă. Pe toţi.

— Numerele unu-nouă-cinci, înseamnă ele ceva pentru dumneavoastră?

Ea dădu din umeri.

— Deci nu le puteţi asocia cu nimic? Pe niciunul? Poate doar pe unul? Niciunul nu are legătură cu socrul dumneavoastră? Cu conturile lui? Cu impozitele? Nimic?

Susanne se uita în gol.

— N-am idee, zise ea în cele din urmă.

— Şi soţul dumneavoastră? Era în raporturi bune cu tatăl lui?

Frølich nici nu puse bine întrebarea că îi şi păru rău. În ochii martorei apăru o lumină suspectă, conspirativă.

— Bineînţeles, zise Susanne şi adăugă: Oare nu mai există niciun alt ofiţer de poliţie care să lucreze la acest caz? La urma urmei, este vorba de o crimă care trebuie rezolvată.

— Vă mulţumesc, spuse Frølich şi-i întinse paltonul. Pentru moment nu mai am alte întrebări.

21. Reflecţie

Emmanuel Folke Jespersen locuia într-o fundătură în Haslum. Maşinile stăteau parcate de-a valma de-a lungul gardurilor acoperite cu un strat gros de zăpadă. Plugurile îşi făcuseră deja drum pe acolo. Inspectorul Gunnarstranda parcă într-un spaţiu liber dintre două vehicule. În faţa lui era un şir de patru case roşii cu terase, fiecare cu un petic de grădină în faţa uşii. Ca într-o fotografie, o pisică negru cu alb stătea liniştită pe prag. Pragul fusese curăţat. Mătura din fibre de palmier african era albastră, cu coada decorată cu trandafiri în stil norvegian. Imediat ce Gunnarstranda puse piciorul pe treapta joasă şi apăsă pe sonerie, pisica se ridică şi veni să se frece de piciorul lui drept.

Uşa fu deschisă de o femeie tânără şi grăsuţă, cu ochelari şi cu păr creţ.

— A, tu erai, râse ea un pic dezorientată, adresându-i-se pisicii, care se strecură înăuntru. Apoi se uită la Gunnarstranda, pe care-l întrebă: Sunteţi de la poliţie?

Ţinea uşa deschisă, aşa că Gunnarstranda dădu din cap.

— Bunicul este în camera de zi.

Gunnarstranda îşi atârnă paltonul în cuierul pe care femeia i-l arătă. Din interiorul apartamentului se auzea o muzică domoală la vioară.

— Plec numaidecât, zise femeia către Gunnarstranda. Atâta doar că i-am promis să-i dau o mână de ajutor.

Gunnarstranda o urmă pe un coridor îngust. Trecură de o scară ce ducea la etaj şi intrară într-o cameră mai mică, mobilată cu un pian, o canapea şi două fotolii din piele în stil englezesc. Muzica de vioară venea dintr-o veche instalaţie stereofonică aşezată sub fereastră, într-un loc accesibil pentru Emmanuel Folke Jespersen, care se chinuia să se ridice în picioare şi să-i întindă mâna lui Gunnarstranda.

Gazda avea un obraz rotund, cu o bărbie puternică şi ochi saşii. Părul era complet alb şi strălucea ca beteala de pe un pom de Crăciun.

— Eu am plecat, zise femeia după ce turnă cafea pentru Jespersen şi poliţist.

— Bine, spuse gazda şi aruncă o privire spre masa pe care se aflau o cafetieră decorată cu motive florale, căni şi o tavă cu biscuiţi. Din buzunarul cămăşii lui roz, Jespersen scoase un trabuc lung şi subţire.

— Vă deranjează dacă fumez?

— Deloc, răspunse Gunnarstranda, scoţându-şi ţigara lui rulată cu mâna şi punând-o pe masă.

Se încruntă din cauza soarelui de iarnă care-i venea prin fereastră drept în ochi.

— Trebuie să mă mut, zise el şi se aşează la capătul opus al canapelei.

Emmanuel se întoarse şi-şi ridică braţul în semn de salut pentru femeia care închise uşa după ea.

— Nepoata mea, Kristin. Bună fată, mă ajută.

Aprinse bricheta şi trase primul fum de trabuc în piept. Din difuzoare muzica venea în crescendo.

— Ce frumos! observă Gunnarstranda.

— O stea în ascensiune, explică Jespersen, făcând un rotocol de fum, care tremură şi se ridică în lumina soarelui, apoi se risipi încet.

Gunnarstranda luă carcasa CD-ului de pe măsuţa dintre ei.

— Şi mai arată şi bine. Tinerele astea violoniste sunt trăsnet. Instrumentul la care cântă e mai mult sexualitatea decât vioara.

Gunnarstranda se uită la carcasa CD-ului. Fotografia înfăţişa o femeie tânără şi frumoasă, cu părul negru, pozând cu o vioară în mână pe un fundal urban sinistru, clădiri cu un joc de umbre întunecate. Era îmbrăcată provocator şi machiată voluptuos. Se uita drept la el, iar buzele îi erau umede şi întredeschise.

— Acum câţiva ani aş fi zis că e manechin, dar azi nu mai ştii, spuse el şi arătă spre difuzoare. Oare ea cântă?

Emmanuel Folke Jespersen dădu din cap, amuzat, şi rulă trabucul între degete.

— Ea. Ba mai mult, se spune că la concert cântă îmbrăcată în costum de baie. Închipuiţi-vă. Dar aşa merg lucrurile în ziua de azi. O violonistă talentată trebuie să poarte bikini ca să aibă succes!

Gunnarstranda dădu din cap:

— Îmi aminteşte de… începu el, dar se opri când Jespersen făcu semn cu trabucul spre a-i atrage atenţia asupra unui pasaj de virtuozitate.

Gunnarstranda ascultă politicos până ce orchestra intră din nou. Apoi continuă:

— Pe la începuturile carierei mele de poliţist, asta să fi fost prin… nu mai ţin minte când, oricum, de mult, lucram în nordul ţării. O doamnă din Oslo şi-a deschis un salon de coafură în subsolul casei, dar nu a avut niciun client până ce n-a început să taie părul clienţilor îmbrăcată doar în costum de baie.

— Ei, vedeţi? Doriţi cafea?

Jespersen ridică în aer cafetiera.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Clienţii erau bărbaţi necăsătoriţi şi elevi de şcoală şi soţi care-şi schimbau nevestele cu alţii… cozi lungi de bărbaţi care voiau să se tundă, unii dintre ei chiar de mai multe ori pe săptămână! Nimic surprinzător în chestia asta, fiindcă femeia era drăguţă foc, dar, când până şi preotul s-a dus să se tundă, femeile din zonă au intrat în acţiune.

Jespersen pufni în râs.

— Şi v-aţi dus şi dumneavoastră?

— Nu, am fost trimis acolo în legătură cu nişte acuzaţii cum că femeia mai făcea şi alte operaţii de tuns şi ras, uneori chiar şi fără să poarte costum de baie.

Gunnarstranda îi dădu carcasa CD-ului înapoi lui Jespersen.

— Deci costumele de baie nu sunt nimic nou în domeniu, conchise el, întinzându-şi picioarele şi făcând gesturi de apreciere a muzicii care ieşea din difuzoare. Categoric că se pricepe.

— Cântă Schubert, zise Jespersen. Care, că tot veni vorba, era compozitorul preferat al lui Reidar.

— Serios?

— Da, Reidar avea o latură pe care nu o arăta la toată lumea. O latură, cum să-i spun? Mai puţin dură pe care o rezerva pentru un grup restrâns de oameni.

— Eraţi şi dumneavoastră unul dintre aceştia?

Jespersen ridică din umeri şi dădu drumul spre tavan unui alt rotocol de fum, unul mai puţin reuşit de data asta.

Gunnarstranda îşi luă ceaşca de cafea de pe măsuţă.

— Aţi avut o discuţie împreună cu fraţii dumneavoastră zilele astea… Mi s-a spus că v-aţi întâlnit acasă la domnul Arvid.

Luă o gură de cafea şi puse ceaşca înapoi pe măsuţă.

— Într-adevăr. Dar a fost o întâlnire tristă. Să ne despărţim aşa.

— Aşa cum?

— Am avut o mică neînţelegere şi Reidar s-a supărat. Mare păcat că a murit fără să apucăm să ne împăcăm.

— O neînţelegere?

— Da, au apărut nişte cumpărători pentru magazin. O pereche căsătorită, Iselin şi Hermann. Ceea ce, cred eu, că era un lucru excelent. Vreau să spun că noi… noi trei… ne descurcăm binişor, dar tot ar fi bine să primim ceva bani într-o singură tranşă şi să nu ne mai batem capul cu nimic.

— Şi nu v-aţi înţeles în privinţa preţului?

Jespersen dădu din cap cu gravitate.

— Reidar nu voia să vindem.

— De ce?

— N-am idee.

— S-a răzgândit pe nepusă masă sau nu ştia de vânzare?

— Ştia. Până atunci nu se împotrivise pe faţă, avusese doar unele rezerve. Acesta a şi fost motivul pentru care ne-am întâlnit.

— Spuneţi că nu ştiţi de ce a refuzat oferta. Poate că a făcut-o în interesul lui Karsten, fiul său, care lucrează la magazin, nu?

Emmanuel îşi lăsă încet capul într-o parte, ca şi cum ar fi reflectat.

— E şi asta o posibilitate, desigur… murmură el, numai că mi se pare un pic trasă de păr. Nu ştiu de ce. Ştiţi dumneavoastră, Reidar era aşa de imprevizibil. Nu dădea…

Jespersen scutură din nou din cap.

— Ca să înţelegeţi de ce şovăi, ar fi trebuit să-l cunoaşteţi pe Reidar.

Emmanuel gâfâia încercând să-şi schimbe poziţia în fotoliu, apoi întinse braţul şi reduse volumul aparatului. El şi poliţistul se uitară unul la celălalt. Jespersen se aplecă spre Gunnarstranda.

— Reidar nu dădea doi bani pe Karsten, zise el. Reidar…

Jespersen se aplecă şi mai mult, ca şi cum ar fi vrut să dea impresia că dezvăluie un secret.

Poliţistul se aplecă şi el spre Jespersen.

— Reidar era de modă veche, continuă bătrânul. Înţelegeţi ce vreau să zic?

Gunnarstranda nu răspunse.

— În timpul războiului, Reidar a făcut nişte lucruri de care nici dumneavoastră, nici eu nu vrem să ştim. Reidar nu era un om afectuos. Pe Karsten îl trata dur şi asta se vede. Are personalitatea zdrobită. Face pe el din orice. Dar Karsten e acum adult, are o căsnicie fericită şi bani destui. Susanne câştigă frumos, e contabil-şef şi aşa mai departe. Dar lui Reidar niciodată nu i-a păsat de interesele lui Karsten. Cât despre Karsten, lui nu i-a prea păsat de magazin. A lucrat acolo toţi aceşti ani fiindcă i-era frică

de taică-său. Dar ceea ce vrea el este să aibă o carieră ca scriitor.

Jespersen îşi îndreptă spatele şi trase din trabuc.

— Are succes?

— În ce?

— În jurnalistică.

— Păi, a scris câteva reportaje pe teme la care se pricepe, de exemplu nişte articole foarte interesante despre casa de licitaţii Sotheby's de la Londra şi alte chestii de genul ăsta. Îmi amintesc că i s-a acceptat un articol despre bijuteriile reginei mamă. Cred că publicaţia era… probabil *Aftenposten*.

— Serios?

— Da. Numai că asta s-a întâmplat cu ceva timp în urmă. În mod normal traduce desene animate.

Emmanuel Jespersen rânji sarcastic, cu trabucul în colţul gurii.

— Aruncă pistolul, escrocule! Na, bang, puf!

Exclamaţiile erau prea mult pentru emfizemul lui: se făcu roşu ca racul în urma unui acces de tuse.

Gunnarstranda aşteptă politicos ca Emmanuel să-şi vină în fire.

— Mi se întâmplă şi mie, zise el plin de compasiune când respiraţia bătrânului reveni la normal. Cred că e din cauza fumatului.

— Da, s-ar putea să fie şi asta. Dar la naiba, ce rost are să te laşi de fumat când ai trecut de şaptezeci? Oricum nu mai trag în piept. Şi totul e în ordine atâta vreme cât trabucul e destul de tare.

— Mda, eu tot mai trag în piept, recunoscu poliţistul.

— Şi eu mai trişez câteodată.

— Dar să revenim la Karsten, zise poliţistul. Oare n-ar fi considerat vânzarea ca pe un fel de ameninţare? Vreau să spun, dacă dintr-odată ar fi trebuit să renunţe la o slujbă de care depinde de atâţia ani…?

Jespersen se uită încruntat dar amuzat la poliţist, spre a-i sugera că înţelesese ce se ascundea în spatele întrebărilor lui, apoi scutură din nou din cap.

— N-aş zice. Cred că mai degrabă i s-ar părea ca un fel de eliberare…

— Şi dumneavoastră? întrebă inspectorul.

— Eu?

— Cred că v-a părut rău că vânzarea magazinului s-a dus pe apa sâmbetei…

Jespersen dădu din cap.

— Da, dar nu chiar aşa de rău, adăugă el prudent.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Vreau să spun că nu în aşa măsură, încât să-i fac rău fratelui meu.

În liniştea care se lăsă Gunnarstranda dădu din cap ca pentru sine şi privi în jur. Pianina era un Brüchner negru, model mai vechi. Deasupra, atârna un tablou înfăţişând o pajişte înflorită, având ca punct central o margaretă. Pe celălalt perete se găsea un tablou cu un subiect marin — ambarcaţiuni pe furtună. Un vas cu pânze era cu o jumătate de lungime în urma unui vapor care tăia valurile vajnic.

— În ce raporturi eraţi cu fratele dumneavoastră?

— Apropiate, dar totodată distante, mormăi Jespesen, făcând mişcări circulare cu trabucul în scrumieră spre a scutura scrumul. Aveam fiecare familia noastră, dar ne vedeam în mod regulat. Relaţii apropiate, dar distante, este o expresie potrivită.

— V-aţi întâlnit acasă la celălalt frate al dumneavoastră, Arvid, nu-i aşa?

— Da. Şi i-am invitat şi pe cumpărători, o pereche căsătorită foarte simpatică. Ştiu totul despre antichităţi şi noi credeam că vânzarea va merge ca pe roate, când a apărut Reidar… De cum l-am văzut, mi-am dat seama că vom avea probleme. Era într-o dispoziţie groaznică.

— Părea surprins?

— Adică?

— Părea surprins de… situaţie, de prezenţa celor doi cumpărători? Ştia de ofertă?

— Da, toţi trei căzuserăm de acord asupra vânzării, deşi cel care se ocupa direct de ea era Arvid, zise Jespersen căutându-şi cuvintele. El era motorul.

— Motorul?

— Da, el s-a zbătut cel mai mult.

— Deci Reidar nu era la curent cu ce se petrecea?

Jespersen scutură din cap.

— Nu, nu ar fi corect să spunem asta. Eu şi Reidar am lăsat detaliile concrete pe seama lui Arvid.

— Deci Reidar nu se opunea vânzării?

— Nu, şi asta e partea cea mai ciudată. Cred că în ziua aceea s-a întâmplat ceva. Fiindcă n-a cedat nici în ruptul capului — avea un moment de proastă dispoziţie.

Gunnarstranda îşi scoase punga cu tutun şi începu să-şi ruleze o ţigară.

— Morocănos şi atâta tot?

Jespersen îşi desfăcu braţele.

— Ceva s-a întâmplat sigur. Din clipa în care Reidar a intrat pe uşă, am văzut că era furios. Apoi nu mi-a mai plăcut aranjamentul, vreau să spun faptul că soţii Kirkenær au sosit înaintea lui Reidar. Ştiţi, asta dădea de înţeles că

era ultimul, un fel de outsider, şi am impresia că nu-i prea plăcea acest lucru.

Jespersen schiţă un zâmbet anemic.

— De fapt, *ştiu* că nu-i plăcea deloc.

Jespersen scutură din cap în semn de deznădejde.

— Nu putea suferi să fie ultimul.

— Dar care credeţi că era motivul pentru dispoziţia lui aşa de proastă?

— N-am idee. Poate că se certase cu Ingrid. Numai că…

Jespersen scutură din cap.

— Nu, asta se întâmpla foarte rar. Zău că nu ştiu.

— Cum vedeaţi relaţia dintre ei? Mă refer la căsnicia lor. Fratele dumneavoastră era mult mai în vârstă.

— Adică dacă Ingrid…?

— Da, dacă doamna Jespersen făcea ochi dulci altor bărbaţi.

Jespersen scutură din cap cu un aer serios şi întrebă:

— Aţi întâlnit-o?

— Bineînţeles. Numai că dumneavoastră o cunoaşteţi mai bine decât mine.

— Este genul fidel, zise Jespersen. Întotdeauna un pic cu capul în nori, ştiţi, îi plăcea să danseze, dar îi era fidelă, foarte fidelă lui Reidar.

— Deci nu credeţi că ar avea pe cineva?

Jespersen zâmbi timid.

— Nu, aşa ceva…

Scutură din cap şi conchise:

— Nici vorbă.

— Dar, ca să revenim la întâlnirea de la Arvid, Reidar era furios?

— Nu. N-a prea vorbit în timpul cât, cum să-i spun, cât cumpărătorii erau de faţă, dar după ce aceştia au plecat, a fost sfârşitul lumii.

— În ce sens?

— În sensul că a respins propunerea lui Kirkenær fără ca măcar să o discute, fără ca măcar să *vrea* să o discutăm, deşi acest lucru nu era deloc neobişnuit la el. Ceea ce m-a uimit însă a fost restul. Când am început să ne certăm, Reidar s-a înfuriat în aşa măsură că a dat cu piciorul în căţeluşa lui Arvid.

Jespersen zâmbi stânjenit.

— Niciodată nu-l mai văzusem pe Reidar într-un asemenea hal, vreau să spun purtându-se aşa de copilăreşte, spărgând lucruri şi aşa mai departe. Astfel s-ar fi purtat un bărbat tânăr şi gelos.

Jespersen scutură din cap.

— Foarte ciudat.

— Când a sosit, nu a dat niciun semn referitor la ce va urma?

Jespersen scutură din nou din cap.

— Tocmai că nu, şi acest lucru a fost şi mai ciudat. Pentru că nu juca teatru. Ştiţi, Arvid a fost distrus din cauza câinelui, aşa că nici vorbă să mai discutăm despre propunere. Întâlnirea a eşuat. După aceea m-am întrebat dacă nu cumva asta şi urmărise Reidar.

— Cum adică „urmărise“?

— Adică să facă în aşa fel încât întâlnirea să se termine fără niciun rezultat, el să plece şi să scape de noi. Pentru că, vedeţi dumneavoastră, eu şi Arvid nu ne-am lăsat. I-am ţinut piept. Iar când am făcut presiune asupra lui, doi contra unul, ei bine, atunci a dat cu piciorul în Silvie.

Gunnarstranda îşi urmări cu degetul conturul buzelor.

— Înţeleg, murmură şi se uită împrejur. Vă plac cuvintele încrucişate? întrebă el.

— Da, răspunse Jespersen, care urmărise privirea lui Gunnarstranda şi văzuse că acesta se uita la biblioteca ticsită cu volume de rebusistică şi dicţionare. Se vede că sunteţi detectiv…, remarcă el şi arătă spre publicaţiile de sub măsuţă. Într-adevăr, nepoţii îmi aduc fel de fel de reviste cu rebusuri şi cuvinte încrucişate. Asta e pasiunea mea. De ce întrebaţi?

Gunnarstranda scutură din cap.

— Fără niciun motiv special…. Vedeţi dumneavoastră, m-am izbit de un rebus pe care încerc să-l rezolv, dar nu reuşesc.

— Hai să vedem despre ce e vorba, îl îmbie Jespersen.

Gunnarstranda se uită în ochii lui şi zise:

— E vorba de patru simboluri — primul e I de la Ingolf, apoi numărul unu, apoi numărul nouă şi în final numărul cinci. I — o sută nouăzeci şi cinci.

Jespersen îşi lăsă capul într-o parte.

— Hmm, mormăi el. Trebuie să mă gândesc.

— Vă rog, zise poliţistul şi continuă: Aţi luat legătura cu Reidar după aceea?

— Hmm, deci nu există niciun alt indiciu, doar patru simboluri, litera I şi o sută nouăzeci şi cinci?

Gunnarstranda dădu din cap.

— Atât. I o sută nouăzeci şi cinci. Apoi îşi repetă întrebarea: Aţi luat legătura cu el?

— Am încercat. I-am dat telefon.

— Când a fost asta?

— Pe la şase seara. Am încercat de vreo două ori, mai întâi acasă, dar Ingrid mi-a spus că Reidar îi telefonase că

va veni târziu, apoi la depozitul din Ensjø, unde însă nu a răspuns nimeni.

— Pe la ce oră?

— Pe la şase şi jumătate seara, nu mai ţin minte exact.

— Hmm.

Gunnarstranda îşi aprinse una dintre ţigările rulate cu mâna.

— Şi când aţi mai încercat?

— La zece şi jumătate seara. Reidar mi-a spus că nu vrea să discute despre ce s-a întâmplat la întâlnire. Karsten şi restul familiei erau acolo, aşa că a vorbit puţin.

— Aţi fost pe la el după aceea?

Jespersen se uită sumbru la poliţist şi scutură energic din cap.

— Nu, n-am fost.

— La ce oră v-aţi culcat?

Jespersen se gândi înainte de a răspunde:

— La unu, poate unu şi jumătate.

— Aţi fost singur acasă?

Emmanuel dădu din cap că da.

— Cum aţi aflat de crimă?

— Am telefonat a doua zi şi mi-a răspuns un preot. Cel care venise la Ingrid.

Gunnarstranda trase fumul în piept şi timp de câteva secunde se concentră pe capătul aprins al ţigării.

— Îmi pare rău, dar mă tem că trebuie să vă pun aceste întrebări, se scuză el şi pentru o clipă privirea lui o întâlni pe cea a lui Emmanuel Folke Jespersen.

Acesta înţelese despre ce era vorba. Şi în momentele acelea nu era decât un om trist, cu maxilare grele, o burtă lăbărţată, ochi goi şi un trabuc stins între degete.

După vizita la Emmanuel Folke Jespersen, Gunnarstranda se întoarse la Oslo. Pe drum făcu un ocol prin Røa. O luă pe Griniveien, dar, înainte de a ajunge la Sørkedalsveien, o coti spre Røahagan, una dintre străzile tipice cu case vechi din partea vestică a oraşului unde, de-a lungul anilor, terenurile fuseseră împărţite în parcele mai mici, astfel încât un număr tot mai mare de reprezentanţi ai păturii mijlocii să-şi poată construi palate kitsch acolo unde mai înainte nu fuseseră decât livezi umbroase de meri. Casa lui Karsten şi a lui Susan Jespersen era roşie, un fost imobil, în stil funcţionalist, construit în anii 1930 şi modificat astfel că nu se mai putea recunoaşte nimic din stilul original.

Pentru câteva clipe, poliţistul stătu descumpănit pe aleea ce ducea la casă. Cu ani mulţi în urmă, născocise împreună cu un coleg un cod. Când trebuiau să vorbească în prezenţa altora despre cei pe care îi interogaseră, se refereau la aceştia prin iniţiale. O femeie devenea astfel LH, iar un bărbat LTP. Folosea acest limbaj codat atât pentru ca martorii şi cei interogaţi să nu înţeleagă mesajele pe care le schimba cu colegul său, cât şi pentru că iniţialele erau utile când se ajungea la concluzii. LH, de exemplu, era prescurtarea pentru *løgnhals*, adică „mincinoasă“, iar LTP pentru *liker trynet på'n*, adică „îmi place cum arată“. Aveau o întreagă listă cu asemenea prescurtări pe care le foloseau cu multă eficienţă.

Gunnarstranda şi Frølich nu recurgeau însă niciodată la asemenea metode, motivul fiind, îşi zise Gunnarstranda, că amândoi erau din start pe aceeaşi lungime de undă. Din când în când, se întâmpla totuşi să dea amândoi cu bâta în baltă. În clipa aceea, de exemplu, Gunnarstranda încerca să dea de capătul unei chestii pe care ştia că

Frølich, colegul lui mai tânăr, o va trece cu vederea, poate cu bună ştiinţă, poate din alte motive. Inspectorul Gunnarstranda era de părere că oamenii îşi construiesc o platoşă morală care îi ajută în cele mai multe cazuri. Era perfect conştient că teoria asta a autoprotecţiei nu era lipsită de neajunsuri, aşa că se străduia mereu să o testeze şi să-şi evalueze concluziile din puncte de vedere neaşteptate. Iar acum, când stătea în faţa casei lui Karsten Jespersen, problema era că în toate indiciile de care dispunea nu găsea nicio logică. Ştia, de exemplu, că la preţurile de azi, puţini şi-ar fi putut permite o casă în zona vestică a oraşului. Pe de altă parte, nu găsea nicio explicaţie pentru felul în care Karsten şi Susanne ajunseseră să locuiască în imobilul din faţa lui. Ce-i drept, poate că era casa în care crescuse Susanne. Cu toate acestea, în momentul actual aşezarea geografică a clădirii era lipsită de orice importanţă. Se uită la faţadă. Treptele ce duceau la uşa principală erau din cărămidă, însă pe fundaţii de proastă calitate. După atâţia ani, din cauza îngheţului la sol, treptele se deplasaseră şi apăruseră fisuri care se lărgiseră şi mai mult datorită zăpezii. Însă zidăria propriu-zisă nu dădea niciun semn de prăbuşire. Casa, fiind printre cele mai vechi din zona aceea, nu prezenta niciuna din trăsăturile menite să indice statutul social al proprietarilor, ca în cazul construcţiilor mai noi. Astfel, la exterior nu era acoperită cu panouri din lemn, nu avea gazon pe acoperiş şi nici ţigle din sticlă importate din Olanda. Şi, dat fiind că în faţa garajului nu se vedea nicio maşină, partea dinspre stradă a clădirii în care locuia Karsten Jespersen era la fel de simplă şi de nepătruns ca şi omul însuşi. Se întrebă dacă aceasta era o concluzie importantă, cu alte cuvinte dacă anonimatul lui Jespersen

era ceva ce se vedea limpede şi dacă, prin urmare, merita toată atenţia lui.

Într-un final, sună la uşă şi trebui să aştepte mult timp până să i se deschidă.

— Am trecut din întâmplare fără să ştiu dacă sunteţi acasă, zise Gunnarstranda pe un ton amabil. Am închis magazinul dumneavoastră.

Din hol se duseră direct în camera de lucru a lui Karsten Jespersen. Cum nu se poate mai nimerit, îşi spuse Gunnarstranda sarcastic. Dar încăperea avea ceva plăcut. Pretutindeni, din podea până în tavan, rafturi pline de cărţi. În faţa ferestrei era un birou vechi de culoare cafenie, pe care se afla o maşină de scris veche şi neagră, marca Royal, contrastând puternic cu două enorme difuzoare-coloană de pe peretele opus. Gunnarstranda se întoarse plin de speranţă spre sistemul hifi, văzând în el o posibilă expresie a emoţiilor mai adânci ale omului care-l folosea. Un amplificator nu prea înalt dar extrem de lung pe orizontală era aşezat pe o dală de piatră ce semăna cu marmura. Difuzoarele aveau o formă triunghiulară şi aproape că atingeau tavanul. În faţa lor erau două fotolii cu un design modern şi cu spătare ajustabile.

— Am venit să vă întreb ce aţi discutat cu tatăl dumneavoastră în seara când a fost ucis, explică Gunnarstranda după ce luă loc într-unul dintre fotolii.

Jespersen se aşezase la birou.

— Ce am vorbit cu tata în seara aceea? întrebă el şovăitor.

— Da, când v-aţi dus la el la cină.

— O, nimic special, doar ce se trăncăneşte la masă. Am vorbit despre mâncare şi dacă ar trebui să-i obligăm pe

copii să mănânce tot ce aveau în farfurie şi alte lucruri de genul ăsta.

— Şi apoi? Mi s-a spus că după cină dumneavoastră şi tatăl dumneavoastră aţi băut câte un coniac — singuri.

— Aşa este. În cea mai mare parte am vorbit despre magazin. L-am întrebat despre preţurile mai multor articole şi el mi le-a comunicat.

— Ce fel de articole?

Jespersen trase un sertar de la birou şi-şi puse piciorul pe el.

— O masă, o uniformă veche, două pahare din Nøstetangen. Erau toate achiziţii noi şi — sunt toate acolo, în birou.

— Care birou?

— Al meu. De la magazin.

— Acesta a fost singurul lucru pe care l-aţi discutat?

— Să nu credeţi că era un fleac. Preţurile pentru antichităţi nu se stabilesc cât ai bate din palme. I-am sugerat să ne luăm paharele şi să coborâm în magazin ca să vadă şi el despre ce e vorba, dar mi-a spus că nu are chef. Ceea ce nu era chiar aşa de neobişnuit. La urma urmei, era într-o vineri. Mi-a spus că se va uita a doua zi dimineaţa, adică sâmbătă...

— Să fie ăsta motivul pentru care s-a dus în magazin în seara aceea după ce dumneavoastră şi familia dumneavoastră aţi plecat? Ca să se uite la articolele de care i-aţi pomenit?

— Tot ce se poate, zise Jespersen. Nu ştiu.

— Atunci de ce credeţi că a coborât în magazin? întrebă Gunnarstranda.

— Probabil a vrut să vadă ce e cu obiectele acelea, care tocmai sosiseră...

— Însă nu a vrut să coboare în magazin cu dumneavoastră când i-aţi propus?

— Într-adevăr, nu a vrut. Aşa că mi se pare cam ciudat că a coborât de unul singur mai târziu. Nu ştiu ce să zic, tata a fost mereu imprevizibil.

— Ce-aţi crezut când aţi auzit că a fost găsit mort în magazin? Cum v-aţi explicat prezenţa lui acolo?

— Mi-am zis că se dusese să vadă dacă totul era în ordine, dacă uşile erau închise sau poate că voia să ia ceva de acolo. Nu m-am prea gândit la asta.

— Dacă ar trebui să stabilim motivul pentru care s-a dus în magazin, la câte asemenea motive v-aţi putea gândi?

— Bănuiesc că s-a dus să verifice uşile. Nu cred că era aşa de nerăbdător să vadă articolele despre care am adus eu vorba. Şi să nu uităm că mi-a spus că va arunca o privire a doua zi.

— Credeţi că ar fi putut aranja o întâlnire cu cel care l-a ucis? întrebă Gunnarstranda.

Jespersen se uită la el uimit.

— Sună ciudat?

— Nu, dar asta înseamnă că nu e vorba de o spargere, nu-i aşa?

— Nu există nicio urmă de intrare forţată, deşi încă nu ştim dacă s-a furat sau nu ceva.

— Dacă mă lăsaţi să intru, vă spun eu.

Gunnarstranda îşi întinse picioarele şi-şi aranjă spătarul fotoliului. Era foarte confortabil.

— Nu putem face asta. Cel puţin pentru moment. Trebuie să terminăm de prelevat probe pentru laborator. Veţi primi o listă a obiectelor pe care le luăm în evidenţă în magazin şi atunci veţi putea vedea ce şi cum.

— Dar de ce...?

Gunnarstranda îl întrerupse.

— Pentru că magazinul este scena unei crime. Nu mai avem ce discuta despre acest subiect.

Jespersen rămase tăcut.

— Folosiţi o maşina de scris? întrebă poliţistul, arătând spre obiectul cel negru de pe masă. Nu folosiţi un computer?

Jespersen scutură din cap.

— O maşină de scris şi un stilou. Au stil. Nu mă pot vedea scriind altfel.

— Dar e aşa de veche, observă poliţistul şi arătă cu capul spre maşina de scris. Nu are clapă de corecţie, nimic.

— Hemingway aşa scria, zise Jespersen.

Auzind această replică, Gunnarstranda rămase pe gânduri şi-şi zise că trebuie să-şi noteze apariţia unei noi fisuri în faţada cenuşie a lui Karsten.

— Şi despre ce altceva a vorbit tatăl dumneavoastră?

— În rest? Nu prea mai ţin minte, zise Jespersen şi dădu din umeri.

— A amintit de o întâlnire cu fraţii lui?

— Da, a amintit de ea, aveţi dreptate.

— Şi ce a spus?

— Mai nimic. Doar că a trecut pe la Arvid şi a pus capăt tărăşeniei cu vânzarea magazinului.

— Şi dumneavoastră aţi uitat să ne spuneţi asta?

Jespersen se strâmbă. Bărbia îi tremura din cauza unor mici ticuri succesive.

— Nu, zise el. Nu am uitat, dar... mă înţelegeţi...

Gunnarstranda nu spuse nimic şi rămase în aşteptare.

Karsten Jespersen îşi sprijini bărbia în palme de parcă ar fi încercat să găsească modul cel mai bun de a-şi exprima gândurile.

— Dacă l-aţi fi întâlnit pe tata când era tânăr..., începu el cu privirea spre tavan. Vedeţi dumneavoastră, ştiam de toate astea...

Îşi flutură mâna căutându-şi cuvintele.

— ...de toate negocierile astea legate de vânzare. Mi-a spus Arvid. Cred că el şi Emmanuel erau îngroziţi la gândul că aş fi fost împotrivă. Doar eu sunt cel care mă ocup de magazin...

Gunnarstranda nu spuse nimic. Aştepta.

— Dar eu nu eram împotrivă. Vreau să spun că nu eram împotriva vânzării. Dacă vreau, deschid un magazin la mine în casă. Doamne, doar am relaţii...

Se aşeză mai bine în fotoliu şi căzu pe gânduri.

— Deci nu aţi avut nicio obiecţie?

— Niciuna. Numai că după aceea tata a trecut la atac, aşa cum ştiţi. Asta s-a întâmplat seara târziu. Tocmai discutam la un pahar de coniac. Eu îi spuneam despre paharele gravate, uniforma completă cu medalii şi panglici, dar el se uita doar crunt şi dintr-odată parcă mi-ar fi turnat o căldare de apă peste cap: *Am zădărnicit vânzarea magazinului. Nu vrei să-i telefonezi lui Arvid ca să-i mai alini durerea?* Era aproape comic...

— A folosit chiar aceste cuvinte?

— Da. Ştia că Arvid mă ţinea la curent cu ce se întâmplă. Da, tata s-a exprimat chiar aşa. Şi mi-a mai spus că era supărat pe mine. Credea, probabil, că umblu pe la spatele lui sau mai ştiu eu ce...

— Şi dumneavoastră ce-aţi spus?

— Mai nimic. De fapt, el ar fi trebuit să mă informeze despre negocieri, nu Arvid. Tata ştiuse tot timpul de ofertă şi de tot ce a mai urmat. Şi până atunci, nu avusese nicio obiecţie. Aşa că i-am spus că mi-era totuna dacă

magazinul se vindea sau nu, ceea ce era adevărul adevărat. Dacă el, Arvid şi Emmanuel se hotărau să vândă, eu m-aş fi descurcat oricum. Şi, în cele din urmă, i-am spus că Arvid luase legătura cu mine să vadă dacă am ceva împotrivă. Aşa că i-am spus lui tata ceea ce îi spusesem şi lui Arvid. Şi am adăugat că mi se părea ciudat că cel care m-a informat fusese Arvid. Cu asta, am lăsat baltă subiectul.

— Aţi încheiat discuţia?

— Nu, dar n-am mai vorbit despre Arvid, Emmanuel sau despre vânzare.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Cum vi s-a părut că era în seara aceea? Altfel decât înainte?

— Nu, era la fel de morocănos ca de obicei.

Karsten schiţă un zâmbet slab.

— De felul lui, tata era cam ursuz.

— Din ce motiv?

— Adică?

— Era cumva bolnav? Vreau să spun că s-ar putea să fi fost morocănos pentru că era bolnav.

Jespersen zâmbi.

— Tata nu prea era bolnav.

Gunnarstranda dădu din cap.

— De fapt, tatăl dumneavoastră era bolnav, zise el. Avea tumori pe rinichi. Diagnosticul medicului este că avea cancer, lucru pe care probabil că nu-l ştia.

Gunnarstranda tuşi.

— Deci întrebarea este dacă a vorbit cu dumneavoastră despre vreo boală.

— Niciodată, răspunse Jespersen şi rămase cu privirea aţintită în gol. Cancer? îngână el cu glasul pierit.

Gunnarstranda îşi drese vocea.

— Dar să revenim la seara de dinaintea crimei. A vorbit la telefon cât aţi fost acolo?

— Se prea poate să fi primit vreun telefon, dar el nu a sunat pe nimeni.

— Ştiţi cumva cu cine a vorbit?

— N-am idee. Mă gândeam la altele. Copiii erau deja cam obosiţi... Ca să vezi! Avea cancer!

Din buzunarul interior al sacoului Gunnarstranda scoase fotografia veche pe care o găsise sub setul de scris de pe biroul lui Reidar Jespersen. I-o întinse lui Karsten şi întrebă:

— O cunoaşteţi pe această persoană?

Karsten se uită atent la fotografie şi ridică din umeri.

— Nu.

I-o înapoie lui Gunnarstranda.

— N-aţi mai văzut-o niciodată?

— Niciodată.

— Am găsit-o printre hârtiile tatălui dumneavoastră. Am crezut că ar putea fi mama dumneavoastră.

— A mea?

Jespersen clătină din cap şi zâmbi.

— Nici vorbă, mama era blondă, nu semăna deloc cu această persoană.

Jespersen se ridică în picioare şi se îndreptă spre peretele dintre cele două difuzoare, de pe care luă o fotografie înrămată. Într-o mână ţinea fotografia, în cealaltă, rama.

— Poftim, zise el dându-le pe amândouă inspectorului. Puteţi să vă convingeţi.

Mama lui Karsten fusese o femeie blondă cu părul tuns scurt. Lui Gunnarstranda i se păru că recunoaşte

bărbia şi ochii lui Karsten în trăsăturile ei. Fotografia fusese făcută în Bygdøy şi o reprezenta pe mama lui Karsten aşezată la o masă într-o cafenea. În spate se vedea Muzeul Fram.

Lui Gunnarstranda îi păru dintr-odată rău că nu arătase fotografia şi altora.

— Credeam că e mama dumneavoastră, zise el gânditor. Şi, că tot veni vorba, de-abia acum îmi dau seama că n-am văzut fotografii cu ea.

Jespersen tuşi.

— Nimic neobişnuit. Nu cred că Ingrid ar fi fost de acord să pună pe pereţi fotografii ale mamei mele. Ingrid este o femeie pe cinste, dar asta ar fi fost prea mult. Există câte fotografii vreţi care o arată pe mama, dar toate sunt în albume.

Karsten Jespersen puse fotografia înapoi pe perete.

22. Moştenirea

— Ce-ai ţinut în astea? Gudron lichid?

Frølich încercă să spele ceştile în chiuvetă înainte de a turna în ele cafea de la automat. Ceaşca de porţelan a lui Gunnarstranda, furată de la o cantină cu mult timp în urmă, era aproape maronie pe dinăuntru din cauza depunerilor. Ceaşca lui Frølich era din ceramică verde, un obiect artistic pe care îl primise cadou de la Anna, cea care făcea inventarul obiectelor de la locul crimei. Frølich stătea şi se gândea la Anna şi la noaptea pe care o petrecuseră împreună după cina de Crăciun cu aproape o lună în urmă. Frank Frølich nu prea avea obiceiul s-o înşele pe Eva-Britt — şi, în rarele ocazii când o făcea, avea remuşcări şi se frământa cumplit la gândul că femeia ar fi putut rămâne gravidă sau el s-ar fi putut trezi cu o boală venerică. După noaptea cu Anna nu avu însă niciuna din aceste temeri. În timp ce apa de la robinet şiroia în ceaşca murdară a lui Gunnarstranda fără să o facă să pară câtuşi de puţin mai curată decât cu cinci minute mai înainte, Frølich îşi zise că ar putea totuşi să-i dea Annei un telefon ca să vadă ce se mai aude cu inventarul

obiectelor din magazinul lui Reidar Folke Jespersen. Se uită la imaginea lui din oglindă.

— Dar de ce? se întrebă el. De ce vrei să faci una ca asta?

— Ce spui? zise Gunnarstranda din scaunul pe care stătea. Inspectorul răsfoia ediţia de seară a ziarului *Aftenposten*.

— Cum ce? întrebă Frølich.

— Păi tu ziceai ceva, nu eu, spuse Gunnarstranda cu nasul în ziar.

Frølich îşi îndreptă spatele şi înţelese de ce voia s-o revadă pe Anna. Ea nu făcuse nicio singură aluzie la aventura lor, cu toate că, atunci când se reîntâlniseră în magazinul de antichităţi al lui Jespersen, în ochii ei apăruseră lumini jucăuşe. Turnă cafea în ambele ceşti.

— Spuneam că telefonul lui Jonny Stokmo e mort, îi zise el lui Gunnarstranda şi, totodată, îi puse ceaşca de cafea în faţă. Stokmo a dispărut de pe faţa pământului.

— Încă un motiv să verificăm ce e cu el.

— Putem începe cu fiu-său, cel cu magazinul de fiare vechi din Torshov, zise Frølich şi se strâmbă luând o gură de cafea. Mergi tu sau mă duc eu? întrebă el.

— Mă duc eu, zise Gunnarstranda şi se uită la el. Ce crezi despre fraţi? Aveau vreun motiv?

Gunnarstranda împături ziarul la loc.

Frølich, a cărui minte era încă la Anna şi la felul cum părul ei îi gâdilase nasul într-o anume noapte din urmă cu o lună, încercă să-şi controleze firul gândurilor şi afişă o expresie concentrată de dragul lui Gunnarstranda, care se uită la el cu un aer cam bănuitor.

— Ce e?

— Reidar şi Ingrid posedau totul în comun, răspunse Frølich, deja stăpân pe sine. Nimeni nu avea nicio

obiecţie. Biroul de Înregistrare a Bunurilor Familiale din Brønnøysund nu are în evidenţă nicio proprietate separată nici pentru soţ, nici pentru soţie. Testamentul a fost revocat. Practic asta înseamnă că, dacă Ingrid Jespersen pune frumuşel mâna pe bunurile lui moşulică…

Frølich lăsă propoziţia neterminată.

— Nu poate. Karsten Jespersen are şi el dreptul la o parte din moştenire, zise Gunnarstranda. Nu e copilul ei, deci are şi el dreptul la o parte din ce-a lăsat bătrânul.

— Dar să presupunem că Ingrid are mână liberă asupra întregii părţi a lui moşulică, zise Frølich. A recunoscut singură că vrea să scape de ea. Cu alte cuvinte, din moment ce Reidar e mort, vânzarea ar trebui să decurgă fără niciun obstacol.

— Vrei să spui că ăsta ar constitui un motiv pentru ca fraţii să…?

— Vreau să spun că ar fi o prostie să nu luăm acest lucru în consideraţie, răspunse Frølich. Cel care punea beţe în roate nu mai e. Fiecare dintre fraţi deţine o treime. Mai mult, toată lumea spune că pe Karsten nu-l interesează magazinul. Cu toate acestea, nu ştim cine îl va prelua. Trebuie să ne aşteptăm la discuţii între Karsten şi văduvă — dar impresia mea este că ăştia doi se înţeleg de minune. Legea spune că fiul, Karsten, are dreptul la un anumit procentaj din moştenire, care, în acest caz, e egal cu jumătatea ce-i revenea lui Reidar din proprietatea pe care o avea în comun cu Ingrid. Deci, având în vedere acest lucru, persoana care beneficiază cel mai mult de pe urma morţii lui Reidar e Ingrid, nu Karsten.

— Nu ştim nimic despre mama lui Karsten — decât că a decedat, zise Gunnarstranda.

— Ce-i cu ea?

— Karsten are dreptul la o parte din moştenire şi prin ea. Nu ştim dacă această trecere a ştafetei a fost efectuată sau nu. Luând toate acestea în considerare, părerea mea este că moştenirea lui Reidar este atât de complicată, încât mă îndoiesc că…

Gunnarstranda făcu o pauză.

— De ce anume te îndoieşti?

Gunnarstranda scutură din cap.

— Nu ştiu. În orice caz e greu să găsim un mobil al crimei bazându-ne doar pe chestiunea moştenirii.

— Poate că ar trebui să insistăm să ni se dea odată inventarul magazinului, zise Frølich după câteva clipe de gândire.

— De ce?

Frølich rămase cu privirea pironită în gol, ca într-un vis.

— Ei bine, de asta mă pot ocupa eu.

— Nu-mi vine să cred că fraţii i-au făcut de petrecanie lui Reidar numai pentru că tărăgăna vânzarea magazinului, observă sceptic Gunnarstranda.

— Tărăgăna?

— Da. Ceilalţi doi erau în majoritate, deci, dacă s-ar fi trecut la vot, Reidar ar fi pierdut.

— Numai că, spunând asta, uiţi de felul în care se prezentau raporturile dintre ei, îl întrerupse Frølich. Avem de-a face cu membrii aceleiaşi familii. Cei trei fraţi se cunosc cum nu se poate mai bine. Reidar e lumina călăuzitoare, cel care e mereu la pupitrul de comandă, care a fost mereu la pupitrul de comandă şi care îi sileşte pe ceilalţi să facă aşa cum vrea el. Şi pe uşă intră fâl-fâl o ofertă. Rezultatul: doi dintre fraţi prind din zbor ocazia de a face bani albi pentru zile negre — dar Reidar se opune. Ceilalţi

doi s-au obişnuit să cedeze în faţa lui Reidar, dar de data asta… Nu e cam bătător la ochi că fratele cel mare e omorât?

— Totul e bătător la ochi dacă împrejurările sunt prielnice, răspunse filosofic Gunnarstranda.

— Şi, colac peste pupăză, îl mai avem şi pe Karsten, fiul, care s-a cam săturat să lucreze pe ochi frumoşi pentru taică-său…

— Astea-s doar presupuneri!

— Dar, ia gândeşte-te, Karsten a crescut în umbra unui tată macho. N-a avut voie niciodată să-i fie frică. Sunt sigur că, atunci când în copilărie îi era frică de vreo umbră de după uşă, taică-său…

Gunnarstranda se rezemă de spătarul scaunului şi aşteptă finalul propoziţiei. Dar acesta nu veni.

— Da? întrebă el.

— L-ai văzut cu ochii tăi. Karsten e cu nervii la pământ.

— Şi ce dacă?

— Cei doi fraţi ştiu că singurul obstacol în calea vânzării e Reidar. Nici Ingrid, nici Karsten nu au nimic împotrivă. Aşa că…

— Nu trebuiau decât să ridice mâna la una din întrunirile consiliului de administraţie, obiectă Gunnarstranda. Deţineau majoritatea, nu?

— Dar ştim că Reidar i-a dat drumul ucigaşului în magazin, insistă Frølich.

— Ar fi putut da drumul la o mulţime de lume, nu neapărat fraţilor lui.

Gunnarstranda aruncă o privire în sus spre colegul lui mai înalt.

— Şi mai uiţi ceva. Mi-ai spus că Arvid are un câine, Silvie. Nu crezi că asta arată că omul e cam moale?

— Nu, dimpotrivă. Dacă luăm şi câinele în consideraţie, am avea încă un motiv pentru ca Arvid să… Şi apoi, să nu uităm că Reidar a încercat să omoare animalul în şuturi.

— N-aş crede. E genul de câine cum au babele virgine, nu?

Frølich se încruntă.

Gunnarstranda îşi ridică braţele în aer, căutându-şi cuvintele.

— Da…, un mic şobolan cu blană. Numai târfele mai bătrâioare şi homosexualii au astfel de vietăţi.

Frølich amuţi. Se uită la şeful lui cu ochi mari.

— Bunica mea avea un câine exact ca ăsta, se bâlbâi el.

— OK, zise Gunnarstranda, bătând în retragere.

Îşi ţuguie buzele şi îşi încreţi obrajii într-o expresie greu de descris.

— Sunt sigur că Arvid e un tip perfect normal, dar nu cred că trebuie să dăm prea multă importanţă moştenirii lui Reidar Folke Jespersen. Singurul punct de interes pentru noi este faptul că a revocat un testament ce nu conţinea nimic deosebit şi că a făcut-o cu puţin timp înainte de a fi ucis.

Tuşi, apoi se uită în gol câteva clipe.

— Oricum, e prea devreme să ne concentrăm numai asupra fraţilor. Cel cu care am stat de vorbă, Emmanuel, poate fi autorul mesajului codat de pe cadavru, dar nu e genul bătăuş. De-abia putea să-şi ridice fundul ca să ajungă la scrumieră.

Gunnarstranda aruncă încă o privire furişă spre Frølich.

— Ne e frică de umbrele de după uşă? întrebă el.

— Tuturor copiilor le e frică de întuneric.

— Ce umbre de după uşă?
— Umbre, chestii de care ţi-e frică.
— Dar după uşă? Poţi vedea umbre prin uşa închisă?
Frølich se uită la el.
— Atunci sub pat, aşa e mai bine?
Gunnarstranda îşi înălţă braţele în aer, resemnat.
— Absolut.
Apoi îşi drese glasul şi se ridică în picioare.
— Gata, trebuie s-o şterg, am ceva treabă, mormăi el, întinzându-se după palton.

23. Prieteni vechi

Gunnarstranda mergea agale pe Vogts gate, uitându-se după atelierul lui Stokmo junior. Dădu deoparte câteva fâşii de plastic ce atârnau la înălţimea feţei — o invenţie al cărei sens nu-l putea pricepe nicicum. Aveau oare chestiile astea vreun rost ori constituiau doar un ajutor pentru ca orbii să nu se rătăcească iarna? Pe trotuar era gheaţă. Când trecu un tramvai, Gunnarstranda trebui să se lipească de zid. În cele din urmă, găsi numărul pe care îl căuta. Cu toate acestea, dat fiind că deasupra intrării nu era nicio firmă, şovăi o vreme înainte de-a se îndrepta spre curtea din spate. Trecu pe lângă un camion cu stivuitor murdar, cu o canistră de benzină în spatele scaunului şoferului, şi se opri ca să se uite la o scară din fier ruginit ce urca în diagonală pe calcanul clădirii cu două etaje. Fiecare treaptă consta din trei bucăţi de metal cu caneluri, însă de marginea celor mai multe atârnau ţurţuri mari de gheaţă. Gunnarstranda se ţinu strâns de balustradă în timp ce urca. Fereastra la care ajunse era întunecată. Se uită înăuntru prin geam şi văzu o maşină de cusut veche marca Singer, aşezată pe un banc de lucru. În spatele ei, un tobogan zăcea aruncat pe o rână pe

podea, iar de-a lungul pereţilor erau cutii de carton pline cu fel de fel de fiare vechi. În spatele încăperii se desluşea o uşă. Gunnarstranda apăsă pe clanţa uşii de la intrare. Era încuiată. Îşi îndreptă spatele şi se uită în jur. Nu se vedeau decât casele din vecinătatea curţii din spate — construcţii vechi, cu tencuiala scorojită. Partea inferioară a pereţilor din curte era pe jumătate lambrisată. Dinspre stradă se auzi claxonul unei maşini şi zăngănitul unui tramvai. Jos, în curte, erau două maşini de spălat abandonate pe un morman de ţevi. O uşă se deschidea larg spre un atelier în care se vedeau cilindri de gaz pentru aparate de sudură şi câteva dispozitive enorme de tăiat sârmă pe cabluri încolăcite. Gunnarstranda se înfofoli şi mai strâns în palton şi coborî treptele cu mare grijă. Zăpada se acumulase la baza pereţilor şi se lipise ici-colo şi de tencuială. Ca şi cum ar fi avut loc o bătaie cu bulgări. Gunnarstranda se uită prin uşa întredeschisă a atelierului. Nimeni înăuntru. Merse înainte şi dădu colţul până ajunse în curte. Acolo înţelese de ce stratul de zăpadă se înălţa aşa de mult pe zid: sub o fereastră din sticlă armată stătea o suflantă marca Norlett. Înăuntru era lumină.

Când Gunnarstranda intră, trei capete se întoarseră spre el. Doi bărbaţi îmbrăcaţi în salopete pătate de ulei şedeau la o masă, având în faţă sendvişurile pentru prânz şi un termos. Al treilea bărbat, un mustăcios cu un aer vajnic, şedea la birou. Pe cap purta o caschetă de baseball cu cozorocul întors spre spate şi cu inscripţia SAMVIRKE ASSURANCE.

— Îl caut pe Jonny Stokmo, zise inspectorul Gunnarstranda.

— Nu-i aici, zise mustăciosul cu amabilitate, ridicându-şi ceaşca la buze. Pe ceaşcă era aceeaşi inscripţie ca şi pe caschetă. Bărbatul sorbi din cafea.

— Dar numele vă spune ceva? continuă inspectorul.

Unul dintre bărbaţii în salopetă rânji, arătându-şi doi dinţi de sus, ceea ce îl făcea să semene cu un şoarece adulmecând aerul. Nu se vedea nimic prin lentilele ochelarilor săi.

Cu mişcări lente, mustăciosul îşi puse ceaşca de cafea pe masă, apoi se uită la ceilalţi doi şi începu şi el să rânjească.

— La naiba! oftă el şi-şi linse stropii de cafea de pe mustaţă.

Izbucnirea lui constitui un semnal pentru al treilea, care exclamă cu un fel de nechezat:

— Prăjiţi-i! Prăjiţi-i cu sare şi piper!

Mustăciosul nu-i dădu nicio atenţie.

— Vreţi nişte cafea? îl întrebă pe poliţist. Nu-l băgaţi în seamă pe Moses, zise el, arătând cu capul spre cel care scosese sunetul asemănător unui nechezat: e nebun.

— Îi filează o lampă, spuse ochelaristul cu dinţii de şoarece.

— Plecat cu sorcova, întări Moses.

Omul de la birou se uită la Moses.

— Ce tot îndrugi acolo? Nimeni nu înţelege nimic.

Mustăciosul arătă spre Gunnarstranda, care consideră că era momentul prielnic pentru a se prezenta:

— Inspector de poliţie Gunnarstranda, de la Brigada de criminalistică.

— La naiba! răspunse cel de la birou, zâmbind pe sub mustaţă.

— Prăjiţi-i în unt, zise Moses, făcându-l pe cel cu dinţii de şoarece să chicotească şi să se lovească cu mâinile peste coapse. Prăjiţi-i în unt, repetă el. Cu macaroane!

— Nu, mai bine puneţi-i la saramură! continuă Mosees. La butoi cu ei, cu ulei de peşte şi cu sare, aranjaţi cu botul în fundul celorlalţi.

— Moses încearcă să găsească cele mai groaznice feluri de a găti cod, explică mustăciosul. Ei, gata, vino-ţi în fire, idiotule! i se adresă el lui Moses.

— Gândeşte-te la altceva pentru cină, zise cel cu dinţi de şoarece.

— Îl cunoaşte cineva pe Jonny Stokmo?

— E tatăl meu, spuse mustăciosul şi-şi scoase cascheta, dând astfel la iveală o chelie lucioasă înconjurată de o coamă de păr cărunt strâns la spate într-o coadă de cal.

— Trebuie să vorbesc cât de repede cu tatăl dumnea-voastră, zise Gunnarstranda.

— Înţeleg, replică fiul. Păcat că el nu înţelege. Ce părere ai, Moses?

— La fermă, spuse acesta.

— Doamne, eşti chiar nebun! făcu mustăciosul şi-şi întoarse scaunul spre Gunnarstranda. Dacă vrei să auzi adevărul, ascultă-i pe beţivi şi pe nebuni.

— Unde-i ferma? întrebă Gunnarstranda încet.

Stokmo junior îşi întoarse scaunul la loc şi luă un ziar de pe birou.

— În fotografie arătaţi mai tânăr, zise el şi-i arătă lui Gunnarstranda ziarul.

Inspectorul se uită la propria lui poză.

— Şi încă aveţi păr pe cap, adăugă Stokmo fiul.

Gunnarstranda fusese întotdeauna nemulţumit de fotografia pe care o publica ziarul. Tocmai se întorsese

dintr-o vacanţă în sudul Europei şi în fotografia făcută atunci se încrunta ca un idiot. Avea faţa roşie ca racul, pungi sub ochi şi, fiind atât de scund, trebuia să privească în sus spre obiectiv.

— Unde e ferma? întrebă el din nou pe un ton autoritar.

— Îl ştiţi pe Bendik Fleming? întrebă mustăciosul.

Gunnarstranda dădu încet din cap.

— Vă trimite salutari, zise mustăciosul.

Gunnarstranda dădu din nou din cap:

— Nu l-am mai văzut de mulţi ani, spuse el gânditor. Cam de prin 1992. S-a dat la fund vreo câţiva ani…

— Staţi bine cu memoria, observă cel cu dinţii de şoarece, întinzându-şi mâna neagră şi pătată de ulei după o felie de pâine din cutia în care îşi aducea mâncarea pentru prânz. Muşcă zdravăn din ea şi începu să mestece, dus pe gânduri.

— Ce mai face Bendik? întrebă Gunnarstranda.

— Cu băutura.

— Asta nu-i prea bine, replică Gunnarstranda compătimitor.

— Atâta doar că acum nu mai face scandal când se îmbată. Acum râde.

— Mai bine decât să omoare oameni, remarcă Gunnarstranda şi, după ce-şi drese glasul, adăugă: transmite-i salutări din partea mea.

Toţi trei se uitară la el.

— Tatăl dumneavoastră nu are telefon? întrebă poliţistul.

— Ba da, unul mobil, dar îl ţine închis.

— De ce?

— Pentru că se aşteaptă să-l sunaţi, rânji mustăciosul.

— Unde este ferma? întrebă pentru a treia oară, dar cu blândeţe, Gunnarstranda.

Omul numit Moses se dădu jos de pe masa pe care şedea, traversă încăperea şi arătă spre o fotografie de pe peretele din faţă: reprezenta o fermă văzută din avion.

— Poftim, zise el şi rânji spre şeful lui care era aşezat la birou.

Gunnarstranda se uită la ceas. În scurtă vreme urma să ia dejunul în oraş. Aşa că îl întrebă pe Stokmo junior dacă i-ar putea desena o hartă.

Două ore mai târziu, Gunnarstranda intra pe uşa restaurantului Hansken, unde Tove Granaas îl aştepta, cufundată în lectura unei cărţi.

Gunnarstranda o întâlnise pentru prima oară în împrejurări mai puţin intime, la o întrunire a asociaţiei locale a grădinarilor amatori. Subiectul de la ordinea zilei erau crinii. Gunnarstranda îl ştia pe cel care urma să vorbească, aşa că nu avea niciun chef să-l întâlnească şi nici nu credea că ar fi avut ceva de învăţat de la el. Ar fi stat deci acasă şi în seara aceea, numai că preşedintele asociaţei îi dăduse telefon cu câteva ore înainte ca să-i amintească de şedinţă. Vorbitorul, un bătrân pe care-l chema Bøhren, era un birocrat arogant ieşit la pensie, căruia îi plăcea să-l provoace pe poliţist la fel de fel de polemici pe teme botanice.

Gunnarstranda îi spusese preşedintelui asociaţiei că îşi răcea gura de pomană încercând să-l convingă să devină membru, pentru că oricum se abonase deja la publicaţia asociaţiei, lucru pe care preşedintele îl ştia de altfel foarte bine. Şansele să devină membru erau egale cu zero, aşa cum spusese cum nu se putea mai limpede

cu o lună înainte, când făcuse o prezentare cu diapozitive pe tema plantelor pentru soluri calcaroase.

Cu toate acestea, Gunnarstranda o porni spre sala de sport cu nelipsitele scaune de plastic aliniate de-a lungul barelor de gimnastică de pe pereţi. Intră prin uşa de incendiu, salută din cap la dreapta şi la stânga şi găsi un loc liber într-un colţ îndepărtat al sălii. Majoritatea participanţilor soseau în grupuri de câte doi. Îşi spuse că nu îl deranjează să stea de unul singur atâta vreme cât putea să scape de Bøhren, pensionarul umflat în pene care lucrase la Ministerul Justiţiei şi căruia îi plăcea să se asculte vorbind. Stătea cu ochii aţintiţi asupra uşii de la intrare, când o mână ducând un termos de cafea intră în câmpul lui vizual.

— E liber? întrebă femeia.

Dar, înainte ca Gunnarstranda să fi putut răspunde, ea se şi aşeză.

— Mă bucur să vă reîntâlnesc, zise ea.

Gunnarstranda era conştient că o mai văzuse pe undeva şi se chinui să-şi amintească unde anume.

— Mi-aţi pus nişte întrebări referitoare la o crimă, începu ea, văzându-i reacţia. La serviciu, preciză ea.

— Tove, se bâlbâi inspectorul, cucerit din nou de zâmbetul ei. Tove Granaas.

— Nici nu-mi vine să cred că, ultima oară când ne-am întâlnit, nici nu m-ai recunoscut.

Gunnarstranda se simţea prost la gândul că îi ascultase şi ea cuvântarea.

— Ai fost la ultima şedinţă?

Mâna ei îl trezi din nou din reveria în care căzuse.

— Te urmăresc, zise ea. Ca inspector de la Brigada de criminalistică, eşti aproape o celebritate.

Un bărbat care şedea la o masă alăturată îşi ridică în aer ceaşca de cafea spre a da de înţeles că era goală. Tove se întinse după termos şi i-l dădu dintr-o singură mişcare. Gunnarstranda simţi un uşor miros de parfum când ea se aşeză la loc. Avea un aer vărătic, îmbrăcată cum era într-un simplu jerseu tricotat şi o pereche de jeanşi. Avea mâini mici, cu degete puternice şi unghii tăiate scurt. Mâini care s-au obişnuit să muncească, îşi zise el. Când îşi ridică ochii, privirea ei atentă era îndreptată tot spre el. Îşi sprijinise capul în palme şi vorbea despre problemele pe care le avea legate de cultivarea narciselor.

— Plantez bulbii în straturi corespunzătoare, toamna, dar întotdeauna se întâmplă ceva şi nu răsar niciodată.

— Drenaj prost. Sapă gropi adânci şi umple-le cu pelete de argilă expandată sau nisip.

— Cât de adânci să fie?

— Cât trei bulbi puşi unul peste altul sub pământ.

— Pare aşa de uşor când îmi spui tu ce să fac.

— Şi în fiecare gaură pune cât mai mulţi bulbi, cincisprezece, douăzeci, astfel ca primăvara să ai un grup bogat şi frumos de narcise.

Îl cuprinsese o asemenea înflăcărare, încât se aplecă peste masă şi se trezi spunând fără să vrea:

— Pot să te ajut.

După ce spuse cuvintele acestea, îi venea să-şi muşte limba.

— E oricum prea târziu, zise ea. E deja iarnă.

Gunnarstranda înghiţi în sec, plin de recunoştinţă. Apoi adăugă:

— Pentru început, poţi să le plantezi în interior şi le scoţi afară când a trecut pericolul de îngheţ, o consolă el.

Puţin mai târziu îl văzură intrând pe Bøhren, fără cravată, însă cu o eşarfă caraghioasă la gât. Acesta se opri şi, sprijinindu-şi trupul deşirat în baston, se uită prin sală cu o mutra acră. Poliţistul ştia că îl caută pe el. Şi totuşi, imediat ce simţi ochii lui Bøhren fixându-se asupra lui, îşi întoarse privirea în altă parte.

— Uite-l pe Bøhren, zise Tove cu voce tare.

Bătrânul se uita drept spre ei, dar nu făcu nicio mişcare.

Gunnarstranda îl salută încet din cap.

Pensionarul îi întoarse privirea măsurat, de parcă s-ar fi uitat prin microscop, apoi se răsuci pe călcâie şi o porni şonticăind în direcţia opusă.

— Sper că nu i-am luat locul, şopti Tove conspirativ.

— Pentru numele lui Dumnezeu, stai unde eşti, răspunse Gunnarstranda tot în şoaptă.

Şi, pentru a treia oară într-un timp neobişnuit de scurt, ea îl strânse din nou de braţ.

De atunci, niciunul din ei nu se mai duse la şedinţele asociaţiei grădinarilor amatori. În schimb, ieşiră la restaurant de trei ori.

Gunnarstranda se aşeză şi, văzând zâmbetul ei, aştepta cu multă plăcere atât conversaţia, cât şi masa propriu-zisă.

24. Casa din pădure

„Companie, stai!“ îşi ordonă Frølich sieşi, reamintindu-şi de marşurile fortaţe în echipament complet pe care trebuia să le execute cu mulţi ani în urmă. Ploaia care cădea din cer, uniforma leoarcă, el înţepenit, îngheţat, cu muşchii refuzând să facă o singură mişcare. Altă soluţie nu era decât să aştepte, să stea nemişcat şi să aştepte până când cerul sau un ofiţer anunţau că a intervenit o modificare în situaţie. Iar acum era cu Eva-Britt la restaurant. Deşi terminaseră de mult de mâncat, deşi el avea mii de lucruri de făcut, era de datoria lui să aştepte politicos. Asta făcea parte dintr-un ritual pe care şi-l creaseră ei doi, pentru că Eva-Britt nu putea să sufere să facă ceva în grabă. Totodată, era un ritual pe care el începuse să-l urască din toată inima. În spatele aparenţei lui calme se luptau două sentimente opuse: senzaţia de stres cauzată de inactivitate şi senzaţia de iritare că se lasă călcat în picioare numai ca ea să se simtă mulţumită. Îşi întinse picioarele, rupse celofanul de pe a treia sau a patra scobitoare şi privi în jur. La masa de alături, un bărbat tânăr şi chel asculta ce-i spunea o femeie de aceeaşi vârstă. În timp ce vorbea, ea gesticula cu ambele mâini.

Frølich înţelese că era chelneriţă. Îi vorbea cheliosului despre clienţii nesuferiţi, în timp ce acesta încerca să-şi înăbuşe un căscat şi se juca şi el cu o scobitoare.

Privirea lui Frølich rătăci prin restaurant şi în cele din urmă se opri pe chipul Evei-Britt, care vorbea întruna de mai multă vreme. Frølich habar n-avea despre ce anume.

„Cum de-am ajuns aici?“ se întrebă, golindu-şi paharul cu o răbdare autoimpusă şi uitându-se la faţa ei care continua să vorbească; buza de jos, pe care odată el nu voia decât s-o muşte până la sânge, ochii a căror strălucire, ascunsă în spatele pleoapelor coborâte, o comparase cu valurile Mediteranei. „Cum de-am ajuns *amândoi* aici?“

Cu câţiva ani în urmă, lucrul cel mai normal şi mai simplu ar fi fost să pună capăt acestui turuit cu un sărut. Azi însă ea s-ar supăra, s-ar simţi jignită, iar lui Frølich i-ar fi ruşine de gestul său. Plus că s-ar putea să răstoarne paharele pe faţa de masă.

Frølich se gândi la buricul ei, la adâncitura abdomenului, la rotunjimea lui dimineaţa, când se întindea. Dar acestea erau imagini pe care trebuia să le caute fiindcă nu mai apăreau de la sine.

„Unde oare a dispărut fiorul?“ se întrebă, uitându-se la ea cum îşi întindea picioarele lungi sub masă. Purta cizme care-i veneau până la genunchi, fără de care Eva-Britt nici n-ar fi fost ea însăşi, soclul pe care se ridica statuia trupului ei — încălţăminte accentuând acel mister erotic spre care arată piciorul femeii şi pe care ochiul bărbatului îl caută.

Numai că acum el nu simţea nimic. Şi, după cum îşi închipuia, probabil că şi ea avea aceeaşi senzaţie de gol. „Oare de ce ne mai prefacem?“ se întrebă el.

Mâncaseră file de pui-de-mare. În timp ce chelnerul le lua farfuriile, Eva-Britt rămase tăcută, iar pentru o fracţiune de secundă, Frølich văzu în ochii ei panică. Dar imediat ce chelnerul plecă, ea începu din nou. Acum avea ce avea cu prezentatorii de la televiziune şi cu banalitatea noilor seriale.

— Nu-i aşa? întrebă ea şi, pentru o clipă, Frølich văzu în ochii ei o pornire de violenţă. Poate fiindcă avea impresia că l-a prins cu gândurile aiurea.

— Am avut această discuţie despre televiziune aseară, nu-i aşa? răspunse el încet. Am discutat şi am răsdiscutat.

Ea se simţi jignită. Asta fiindcă i-am răspuns prea brutal, îşi zise el. Cu alte cuvinte, dacă nu arăţi interes sau dacă arăţi interes insuficient înseamnă că eşti brutal. Totuşi, Frølich se simţea din ce în ce mai iritat şi mai întărâtat deoarece pentru ea era o jignire simplul fapt că el avea impresia că-şi pierde timpul. Eva-Britt era jignită, niciodată furioasă, însă niciodată nu lăsa să se vadă cum se simţea cu adevărat. Aşa că se retrăgea într-o stare de spirit pe care şi-o construia singură, un fel de pustietate din care nu observa nici esenţa schimbărilor de atmosferă şi nici ceea ce le dădea substanţă — o zonă demilitarizată a Evei-Britt. Aici importantă era dezarmarea, găsirea cât mai grabnică a unui teren neutru. Ca de obicei, Eva-Britt pufăi din obraji spre a imita o minge de plajă.

— Încă un pic şi *crăp*, zise ea. Umflată la maximum! Expresia se referea la obrajii ei plini de aer. Umflată la maximum!

Frank Frølich dădu rece din cap.

— Peştele ăla aproape că a făcut explozie pe *papilele mele gustative*!

Frølich dădu din nou din cap în timp ce chelnerul le aduse cafea şi coniac. Eva-Britt luă o înghiţitură dintr-al ei şi se linse cu limba pe buze.

— Mm, plescăi ea, acum am impresia că *papilele mele gustative o iau razna*.

Frølich încuviinţă din cap.

— Ultima dată când am fost aici am început cu melci. Mai ţii minte? Apoi am luat ravioli cu salvie şi unt pur, grăsime su-tă-la-su-tă, şi la urmă filet mignon!

Frølich aprobă printr-o mişcare a capului.

— Încă un pic şi-aş fi crăpat. Stăteam uite aşa…

Eva-Britt îşi umflă obrajii.

— Umflată la maximum!

În sinea lui Frølich repetă această expresie şi dădu din nou din cap. Apoi se uită afară pe fereastră pentru că ştia că Eva-Britt s-ar simţi şi mai mult jignită dacă el s-ar uita la ceas prea insistent. Vizavi, ceasul din vitrina bijutierului strălucea în întuneric. Arăta zece şi zece.

Frølich reuşi să obţină de la Eva-Britt permisiunea de a se reîntoarce la serviciu pentru o oră, dar numai cu condiţia de a veni să petreacă noaptea la ea. Deci la miezul nopţii era acolo. Eva-Britt tocmai ieşea din baie. Purta o cămaşă de noapte, ceea ce îl făcu pe Frølich să înţeleagă că Julie se culcase deja. Era obosit şi făcu un duş fierbinte. Când termină, ea era deja în pat, aşteptându-l goală şi caldă sub pilotă. De cum se băgă şi el în pat, ea îi apucă sexul cu ambele mâini. Făcură dragoste mult timp, în diferite poziţii, dar el avea în cap fantezii despre Anna. După aceea dormi buştean, visând în continuare despre Anna. Se făcea că stă întinsă peste el, ca în zorii acelei zile din urmă cu aproape o lună, şi că se ridică în

capul oaselor, dar, în clipa când se uită la ea, îşi dă seama că faţa ei e a lui Ingrid Jespersen. Se trezi înfiorat. Era în toiul nopţii şi el avea o erecţie. Stătu întins în pat minute în şir, holbându-se în întuneric, înainte de a se rostogoli din nou peste Eva-Britt şi de a începe să o mângâie până ce ea se trezi. În dimineaţa următoare luă micul dejun în pat. Eva-Britt îi adresă un surâs cald şi blând şi-i spuse că nu are nimic împotrivă să trăiască separat atâta vreme cât amândoi fac efortul ca relaţia lor să meargă cât mai bine.

O duse pe Julie cu maşina la şcoală, apoi se îndreptă spre frontiera cu Suedia. Începe o nouă zi de iarnă, cu ger năprasnic. Sub zăpada imaculată, câmpurile din Østfold se întindeau străjuite de o parte de pădure şi de cealaltă de şosea. Cerul era ca un pergament albastru. Copacii îşi întindeau crengile groase spre cer şi, dacă nu ar fi fost bruma îngheţată de pe ele, ar fi semănat cu nişte litere chinezeşti — sau cu nişte statui îmbrăcate într-o armură albă de chiciură şi cristale de gheaţă.

După ce se rătăci de mai multe ori, Frølich găsi în cele din urmă lacul acoperit de gheaţă. Ici-acolo, prin zăpadă, ieşeau vârfuri de plante gălbejite deasupra cărora se adunase un stol de ciori. Ascultându-le croncănitul, s-ar fi zis că la ordinea de zi aveau o temă destul de plicticoasă. Zăpada strălucea şi reflecta lumina orbitoare; dacă nu ar fi fost aşa de frig, ar fi fost o vreme perfectă pentru schi. Din coşul fermei care nu putea fi decât cea a lui Jonny Stokmo ieşea fum. Frølich coti şi urcă pe panta nu prea înclinată ce ducea spre construcţia cea albă şi trecu de un hambar. Apoi ajunse într-o curte. Sub o pasarelă ce ducea la hambar se afla un tractor fabricat în Bielorusia şi prevăzut cu un plug de zăpadă. Avea evident

o garnitură lipsă pentru că sub motor era o pată neagră de motorină. Lângă o camionetă Mazda ruginită era un butoi cu motorină aşezat vertical. Frølich se întoarse spre fermă şi observă mişcare în spatele ferestrei. Uşa de la intrare se deschise brusc şi în prag apăru un bărbat îmbrăcat într-o cămaşă cadrilată şi cu o mustaţă pe oală.

Mirosul din încăpere mirosea era un amestec de transpiraţie, răşină, fum de ţigară şi ulei rânced. Pereţii erau goi, podeaua acoperită cu linoleum. Jonny Stokmo se aplecă şi puse mâna pe soba cilindrică în care ardeau buşteni spre a vedea dacă mai trebuia să adauge lemne, apoi închise uşa după Frølich. Acesta văzu că Stokmo purta ghete de iarnă, aşa că se hotărî să nu se descalţe.

— Nişte ticăloşi unul şi unul, zise Stokmo ca răspuns la întrebarea lui Frølich dacă îi cunoştea pe membrii familiei Jespersen.

Se aşezase pe un balansoar în faţa televizorului. Frølich se îndreptă spre o canapea de cealaltă parte a unei măsuţe acoperite cu ziare şi cu scrumiere pline de mucuri.

Stokmo bombăni:

— Te-ar jupui de viu. Odată poate că aveam o părere bună despre Reidar, dar asta a fost cu mult timp în urmă. E şi el ca toţi ceilalţi.

— Care ceilalţi? îl întrerupse Frølich, scoţându-şi carneţelul jerpelit.

— Neisprăviţii ăia de fraţi ai lui. Aşa-i tot neamul şi aşa-i şi fiu-su, Karsten. Ce naşte din pisică… Tata l-a cunoscut bine pe Reidar. Eu nu, şi acum nefericitul de el e mort. V-aţi întrebat vreodată pe ce se ciorovăiesc fraţii? Pe o tarabă de la colţul blocului. La naiba, nu-i decât o şandrama plină de vechituri! V-aţi gândit vreodată la asta? Magazinul ăla e ca vai de el, plin doar cu gioarse, în afară

de câteva lucruri pe care Reidar le-a şterpelit de la alţii sau pe care alţii le-au aruncat la gunoi. Înţelegeţi? Nişte ticăloşi unul şi unul!

Stokmo se strâmbă sub mustaţa lui de camionagiu.

— Poate că, dumneavoastră fiind poliţist şi aşa mai departe, n-ar trebui să-mi dau drumul la gură, dar tot am de gând să vă spun pe şleau cine a fost Reidar: un prăpădit de negustor de ţoale vechi care şi-a făcut rost de o târfuliţă ţeapănă şi de un apartament în cartierul de vest. Dar nu veţi auzi asta de la mine. Nu, Reidar Folke Jespersen a fost un om de afaceri, un mare mahăr cu părul cărunt şi barba albă, care pe vremuri se tutuia cu eroul rezistenţei noastre naţionale, Max Manus, şi care de Ziua Independenţei îşi punea pe cap o beretă neagră! Să-l fi văzut pe boşorog cărând o valiză pe trepte până la taraba la care ţinea ca la ochii din cap. Închipuiţi-vă! Reidar era un bătrân care credea că va trăi veşnic dacă se dă pe bicicleta medicală de două ori pe săptămână. L-am văzut cu ochii mei, vă jur pe tot ce am mai scump. Eram singurul care mai şi muncea pe acolo. Cine credeţi că mergea cu camioneta pe la casele nenorociţilor care tocmai îşi dăduseră duhul sau pe la demolări ca să vină încărcat cu birouri vechi, dulăpioare de pus în colţ, ori sobe de tuci? Şi cine le curăţa ca să poată fi scoase la licitaţie sau vândute la talcioc?

— Dar Reidar avea de grijă de toată familia. Fără îndoială ca fiu-său avea ceva venit…

— Karsten merge pe cincizeci. Ce credeţi că păzeşte în magazin când are doi clienţi pe zi? Stă în camera din spate şi scrie romane pornografice şi aşa-zise povestiri adevărate pentru tot felul de reviste. Nu magazinul îl ţine

pe Karsten, ci nevasta. E contabil-şef la o firmă importantă din Oppegård.

— Deci Karsten lucra pe gratis?

Stokmo scutură din cap.

— Trebuie să înţelegeţi că nimic nu era normal la Reidar. Avea optzeci de ani, dar nu voia să-i predea magazinul lui fiu-său. Gândiţi-vă la asta!

— Dar de ce? întrebă Frølich.

— Pentru că uneori venea câte o târfă de lux din Frogner, zise Stokmo cu amărăciune, care plătea o mie de coroane pentru cine ştie ce lemnăraie putredă, iar cel care băga banii în buzunar era Reidar, fără TVA, fără nimic, la negru. Vă spun eu că Reidar era un ticălos!

— Vreţi să ziceţi că era lacom?

— Lacom e puţin spus. Uitaţi-vă împrejur, continuă Stokmo cu ostilitate şi arătă prin cameră cu braţul lui vânos de om obişnuit cu munca. Ce vedeţi aici nu e mare lucru, mizilicuri de arendaş, dar Reidar l-a fraierit pe tata să-i dea tot ce avea valoare în casa asta şi apoi a vândut lucrurile ca antichităţi. Odată am găsit un banc de lucru la un dulgher din Gran, apoi am dat şi peste un scaun care se potrivea şi m-am gândit să pun totul în depozit, dar până să mă trezesc, Reidar l-a şi vândut ca masă de sufragerie antică şi a băgat în buzunar zece mii de coroane — din care eu nu am văzut nimic, nici măcar o leţcaie. Am fost de faţă când Reidar a vândut o cască veche de motociclist pretinzând că e un bol pentru orez din Congo. Ăsta era Reidar pe care îl ştiam eu. Nu iubea decât banii şi pe el însuşi.

Frølich îl cântări calm pe Stokmo din priviri. Amândoi rămaseră apoi tăcuţi câteva secunde.

— Lacom e puţin spus, repetă Stokmo.

— Dar dumneavoastră, zise poliţistul încet şi-şi ridică privirea din carneţel, dumneavoastră aveaţi un venit de pe urma magazinului.

— Da.

— Şi ce făceaţi? Vă ocupaţi de transport, de aprovizionarea cu mărfuri de mâna a doua?

— Mărfuri de mâna a doua şi antichităţi. Şi, după cum spuneam, goleam case după moartea proprietarilor, sau pe cele ce urmau să fie demolate, chestii de genul asta. Reidar îmi dădea telefon, iar eu săream în camionetă şi mă duceam unde avea nevoie de mine.

— Deci nu aveaţi cu el raporturi de muncă bine definite?

— Nu.

— Şi apoi totul s-a terminat?

— Da. M-a dat afară acum trei săptămâni.

— Din ce motiv?

Stokmo şovăi câteva secunde, apoi răspunse:

— *Asta* e o chestiune personală.

— Nu poate fi personală când una dintre persoanele implicate este moartă.

— Era legat de bani — totul e legat de bani când e vorba de familia Jespersen.

— Va trebui să fiţi ceva mai explicit.

— Niciodată nu mi-a dat banii pe care mi-i datora. Iar eu mă cam săturasem.

— Deci aţi plecat?

— Eu să plec? Nu, am refuzat să mă duc când rahatul ăla mi-a dat telefon.

— Unii spun c-a fost invers. Că Reidar v-a dat afară.

Stokmo rânji.

— Nu v-am spus? Nişte ticăloşi unul şi unul.

— Deci Reidar nu v-a dat afară?

Sprâncenele lui Stokmo se încruntară parcă de la sine, iar el îşi strânse pumnii.

— Sunteţi tare de auz?

Frølich se uită intens în ochii lui Stokmo până ce expresia agresivă a acestuia se mai atenuă.

— Eraţi angajatul lor sau eraţi plătit pentru fiecare prestaţie în parte?

Stokmo era din nou mai destins, lucru demonstrat de poziţia încrucişată a picioarelor.

— Reidar Folke Jespersen ar fi văzut o monedă de 50 de øre pe trotuarul de vizavi, zise el. Deci credeţi că un asemenea om ar fi plătit taxele de securitate socială cum face orice patron? Răspunsul este nu. Niciodată nu am fost angajatul lor. După fiecare prestaţie le trimiteam câte o factură.

— Spuneaţi că s-au ciorovăit în legătură cu magazinul, continuă Frølich, întorcând o pagină în carneţel.

— Aşa cum am spus, s-au ciorovăit în legătură cu chichineaţa aia. Fiecare voia o parte din caimac şi fiecare voia să câştige bani din ciurucuri. Dar facturile mele nu le-au plătit.

— Cu ce câştig se alegeau fraţii lui Reidar de pe urma magazinului?

— Păi, ei sunt patronii şi proprietarii, nu? Toţi trei. Acum au mai rămas doi. Plus că magazinul era o societate cu răspundere limitată, deci adio Ingrid. Foarte bună fenta, vedeţi dumneavoastră. Făcându-i de petrecanie lui Reidar, au scăpat şi de cucoană. Dintr-un singur foc. Aşa că n-au mai rămas decât Karsten, Arvid şi Emmanuel. Acum nu trebuie decât să aşteptaţi să apară testamentul şi ucigaşul v-a picat deja în gheare.

Stokmo rânji viclean şi se ridică în picioare. Apoi se duse la dulapul de lemne de lângă uşa bucătăriei, scoase doi buşteni de mesteacăn, făcu câţiva paşi mari până la sobă şi se lăsă în genunchi. Frølich văzu cum pune mâna pe buşteni, dă cu ei jarul deoparte şi-i bagă cu forţa în sobă, după care închide uşa şi reglează tirajul.

Frølich încercă să urmărească raţionamentul lui Stokmo, dar se dădu bătut. Astfel că îi zise acestuia:

— Dar dacă, aşa cum spuneţi dumneavoastră, magazinul nu valorează nimic, teoria asta nu prea stă în picioare.

Stokmo se ridică. Ochii îi scânteiau.

— Ce teorie?

— Teoria că unul din moştenitori îl omoară pe Reidar ca să pună mâna pe magazin.

Stokmo se aşeză la locul lui din balansoar, scoase din buzunarul de la piept un pacheţel de tutun şi-şi rulă o ţigară.

— Păi asta e partea tragică, nu? Se luptă între ei pentru nimic. E ca şi cum te-ai uita la ce fac moştenitorii vreuneia din fermele de aici. Fraţii nu mai vorbesc cu fraţii, surorile se ceartă şi se păruiesc cu surorile pentru bucăţele de pământ cât palma care nu produc nimic. În câţiva ani, când vom fi intrat în Uniunea Europeană, toate aceste mici proprietăţi vor fi puse sub lacăt şi abandonate, ceea ce nu-i împiedică pe moştenitori să-şi scoată ochii. Mai ţineţi minte cazul acela din Skedsmo de acum câţiva ani, când a fost ucisă o întreagă familie? Mama, tatăl, fiica? Aşa e şi aici. Haideţi să fim realişti. Reidar administra un magazin cu mărfuri la mâna a doua, o chichineaţă de mai puţin de cincizeci de metri pătraţi, din care nu făcea destui bani ca să-şi plătească datoriile. Aşa că pentru asta se luptau, pentru asta au ucis.

— Ce sumă vă datora?
— Mă priveşte.
— Dar credeţi că avea destui bani ca să vă plătească?
— Fără comentarii.
— Cum?
— Am zis „fără comentarii".

Frølich se îndreptă în scaun.

— Domnule Stokmo, acesta este un interogatoriu al poliţiei, nu o conferinţă de presă.

Stokmo tot nu răspunse.

Frølich dădu din cap.

— Ce credeţi, Reidar avea o avere mare?
— N-aş zice.
— Trebuie să fi avut ceva bani la bancă, lansă pastila Frølich.

Stokmo ridică din umeri.

— Dar aţi fost acolo în seara în care a fost ucis, nu?

Stokmo dădu din cap.

— Ce căutaţi acolo?
— Voiam să vorbesc cu Reidar.
— Despre ce?
— Despre datorii.
— Şi aţi vorbit?
— Nu.

Frølich îşi notă răspunsurile şi-şi ridică privirea din carneţel. Nu spuse niciun cuvânt. Într-un târziu, Stokmo îşi aprinse ţigara pe care şi-o rulase. Trase fumul adânc în piept fără să expire. Apoi se aplecă înainte în scaun, cu mâinile făcute căuş în jurul ţigării, cu ochii în gol şi ţinând în continuare fumul în piept.

Frølich se întrebă cât va rezista fără să vorbească. Omul se lăsă pe spate şi păru aproape pierdut în gânduri,

legănându-se înainte şi înapoi. Scârţâitul tălpilor arcuite pe linoleum, împreună cu pocnetul buştenilor de mesteacăn şi cu şuieratul tirajului din soba de tuci erau singurele sunete ce se auzeau în încăpere. Pe neaşteptate, Stokmo se ridică, de parcă s-ar fi trezit dintr-un vis.

— Ce mai vreţi să ştiţi? întrebă el.

— Vreau să ştiu ce s-a întâmplat în noaptea când v-aţi întâlnit cu Reidar, zise Frølich.

— A venit acasă cu un taxi, iar eu i-am cerut banii pe care mi-i datora. El mi-a zis să mă duc la dracu, a intrat pe uşă şi s-a dus acasă la nevastă.

— Aţi aşteptat afară?

— Mai întâi m-am dus şi am sunat la uşă, dar el nu era acasă, iar nevastă-sa mi-a spus că trebuie să vină în orice clipă.

— Ce-aţi făcut după ce Reidar a intrat în clădire?

— Am plecat.

— Unde v-aţi dus?

— La o doamnă pe care o cunosc.

— Cum o cheamă?

— Carina. Locuieşte pe Thereses gate.

— Cât aţi stat acolo?

— Nu mai ţin minte. Am fost ocupaţi câteva ore. Apoi m-am dus acasă la fiu-meu. Când vin în oraş, dorm la el. Aşa am făcut şi atunci, iar dimineaţa m-am întors aici.

— La ce oră aţi ajuns la fiul dumneavoastră?

— Aş zice că pe la unsprezece.

— Aţi mai încercat să luaţi legătura cu Reidar?

— Depinde ce înţelegeţi prin asta.

Frølich îşi încruntă sprâncenele.

— Am mai încercat dimineaţa devreme.

— La ce oră?

— La opt… când m-am dus în Ensjø. Fraţii Jespersen au un depozit şi un birou acolo.

Stokmo tăcu.

— L-aţi aşteptat pe Reidar în Ensjø sâmbătă-dimineaţa la ora opt?

— Asta am spus.

— Şi s-a arătat la fel de neînţelegător ca şi vineri-seara?

— Nu s-a arătat nicicum. N-a venit. Am aşteptat până la unsprezece. Trei ore în maşină. Al dracului, nu şi-a făcut apariţia.

— Sunteţi sigur?

— Credeţi că aş sta aici îndrugând minciuni? Nu era acolo. Din cauza asta seara m-am dus în Thomas Heftyes gate.

— Şi între timp unde aţi fost?

— La fiu-meu, Karl-Erik, să-i dau o mână de ajutor. Până pe la cinci. Apoi am mâncat ceva şi după aceea m-am dus acasă la Reidar.

— Fiul dumneavoastră era acasă când v-aţi dus la el, după ce aţi fost în Thomas Heftyes gate?

— Cred că da.

— Cum adică *credeţi*? Nu aţi vorbit cu el?

— Nu. Am auzit prin uşă vocea unei femei. Karl-Erik locuieşte deasupra atelierului. Cred că aţi fost deja la el, în Torshov, din moment ce aţi ajuns aici fără să cereţi indicaţii. Dacă femeia rămâne peste noapte, de obicei dorm în camera din spatele biroului. Aşa că m-am dus direct acolo şi am dormit neîntors până dimineaţa.

— V-aţi întâlnit cu Reidar Folke Jespersen pe la şapte şi un sfert. Apoi v-aţi dus la Carina. Carina şi mai cum?

— Habar n-am, mormăi Stokmo şi începu să se gândească cu voce tare: Smidt? Smestad? Ceva ce începe cu S. Nu mai ţin minte.

— Aveţi numărul ei de telefon?

— Da. Am şi adresa.

— Ok. Deci întâi v-aţi dus la această Carina, la care aţi stat până pe la unsprezece fără un sfert?

— Tot ce se poate.

— Deci la ce oră aţi ajuns în Torshov? Pe la unsprezece?

— Cam aşa.

— Şi v-aţi dus imediat la culcare?

— Probabil că mai întâi am fumat o ţigară şi am citit puţin ziarul…

— La ce oră v-aţi culcat?

Stokmo dădu din umeri.

— Nu m-am uitat la ceas.

— Şi n-aţi vorbit cu nimeni?

— Nu.

— V-aţi mai întors la Jespersen în seara aceea?

— V-am spus că nu!

Frølich se uită la el cu atenţie, neştiind ce să creadă.

— A doua zi dimineaţa v-aţi întâlnit cu fiul dumneavoastră?

— Doamne, Dumnezeule, era sâmbătă, nu? Iar femeia aia era la el.

— Cu alte cuvinte….

— Cu alte cuvinte nu am alibi, cum spuneţi dumneavoastră, nu? se răsti Stokmo.

— De ce sunteţi aşa de agresiv? îl întrebă Frølich.

— Nu sunt agresiv. Doar că m-am cam săturat să tot batem apa în piuă. N-am mai avut nimic de-a face cu Reidar şi cu familionul lui pentru că mă săturasem de ei până-n gât! răbufni Stokmo, ilustrându-şi spusele cu un

gest al mâinii. Apoi continuă: Dar voiam să-mi dea banii şi am fost suficient de tâmpit să mă duc să-i cer.

Bărbatul izbi cu pumnul în masă. Frølich se uită la el. Pe faţa întunecată a lui Stokmo nu se citea decât mânie. Încercă să şi-l închipuie flituit de un bătrân de optzeci de ani, dar se lăsă păgubaş şi întrebă:

— Aţi spus că exista o legătură între Reidar şi tatăl dumneavoastră, nu?

— Erau prieteni vechi.

— Deci l-aţi cunoscut pe Reidar prin tatăl dumneavoastră?

— Da. Mai aveţi multe întrebări? Trebuie să tai lemne şi să mă duc la budă.

Frølich se gândi ce să spună.

— Nu sunt sigur că am tot ce-mi trebuie. Deci se prea poate să trebuiască să mai stăm de vorbă.

— Atunci hai să-i dăm bice acum.

— Ce sumă vă datora Reidar?

Stokmo rânji sarcastic.

Frølich se ridică în picioare, se duse la fereastră şi se uită la câmpul acoperit parţial de zăpadă care se întindea până la lacul îngheţat. Streaşina unui hambar acoperea o parte din vârful dealului din direcţia opusă. Sub copaci se adunaseră câteva căprioare. Mestecau paie, pentru că cineva pusese pe zăpadă un balot. Sub ochii lui Frølich se întindea un peisaj de iarnă idilic şi armonios.

— Că tot veni vorba, e foarte frumos aici, îi zise el celui din balansoar. Dacă aş locui aici, nu aş fi furios tot timpul.

Stokmo nu răspunse.

— Ce vă spune numărul o sută nouăzeci şi cinci? întrebă Frølich pe neaşteptate de lângă fereastră.

— Ceea ce-mi spun numerele unu sau şapte sau cincizeci şi doi. Adică nimic.

Frølich se uită la el cu atenţie.

— Hmm, mormăi el. Aţi mai fost condamnat la închisoare, nu?

Aşteptase mult timp până să dea această lovitură pentru că ştia că va ţinti unde trebuie. Stokmo îşi lăsă umerii în jos şi se încruntă; ochii îi sticliră ca ai unui animal hăituit.

Se uitară unul la celălalt: Frank Frølich rezemat de perete, Jonny Stokmo cocârjat în scaun.

— Nu prea dă bine să vă ascundeţi aici, mai ales că aţi fost printre ultimii care l-au văzut pe Reidar Folke Jespersen în viaţă.

— A fost…

— Gura! se răsti la el Frølich. Apoi continuă: Aţi recunoscut singur că aveaţi nişte conturi de reglat cu Folke Jespersen. Aţi fost printre ultimii care l-au văzut în viaţă. Nu aveţi un alibi pentru seara crimei. Iar povestea pe care mi-o spuneţi este al naibii de trasă de păr.

Stokmo se uită la podea.

— V-am dat această ocazie şi vă asigur că n-o să v-o mai dau încă o dată. Deci: doriţi să mai adăugaţi ceva la ceea ce mi-aţi declarat?

Stokmo scutură încet din cap.

— Vă aduc la cunoştinţă că trebuie să staţi la dispoziţia noastră în orice moment, zise Frølich încet, dar ferm. S-ar putea să vă convocăm inopinat. Dacă vă dau telefon şi nu răspundeţi, fie şi o singură dată, trimit doi oameni să vă aresteze şi vă trimit înapoi în penitenciar. Aţi înţeles?

Stokmo dădu din cap.

Frølich se uită la ceas.

— Până atunci, vorbi el mai departe, încercaţi să găsiţi pe cineva care să confirme ceea ce mi-aţi spus despre seara de 13 ianuarie.

25. Prin foc

Parcarea de lângă cimitirul Vestre era plină şi Gunnarstranda întârziase. În jurul gurii avea bobiţe de gheaţă când puse mâna pe clanţa grea a uşii de la capelă. Dar, înainte de a trage de ea, cineva o deschise încet de dinăuntru. Un angajat de la firma de pompe funebre, îmbrăcat în negru, îl lăsă să intre.

—*… care a trăit o viaţă lungă şi plină de peripeţii*, răsuna în difuzoarele din capelă vocea metalică a preotului. Încercând să nu facă zgomot, Gunnarstranda se strecură până la un scaun din ultimul rând, lângă culoarul ce ducea la altar. Observă că o altă persoană oficială se uita la el şi salută din cap. Omul îl privi. Sicriul lui Reidar Folke Jespersen era alb şi avea mânere de alamă. Stătea aşezat pe un catafalc în faţa altarului. Micul baldachin de deasupra lui era decorat cu coroane şi buchete de flori. O panglică lungă de la una dintre coroane cobora de-a lungul culoarului ce ducea spre altar. Gunnarstranda îşi scoase mănuşile centimetru cu centimetru. În capelă era cald, însă majoritatea participanţilor la slujbă erau îmbrăcaţi în paltoane groase. Ochelarii i se aburiră. Şi-i scoase şi îi şterse cu batista. În acelaşi timp, încerca să se uite

la frescele de pe pereţi. Îşi puse ochelarii la loc şi aruncă o privire la cei strânşi în capelă. În rândul din faţă se vedeau capetele lui Karsten şi Ingrid. Susanne Jespersen încerca să-şi impună autoritatea asupra celor trei copii care nu voiau nicicum să stea la locul lor. Îi arunca priviri frustrate soţului său, Karsten, care părea să fi uitat de prezenţa ei şi-şi ţinea ochii aţintiţi spre preotul care oficia slujba.

— *În tinereţe, Reidar Folke Jespersen a înfruntat moartea şi teroarea în ţara noastră devastată de război,* răsună vocea acestuia în difuzoare. Preotul avea cam patruzeci de ani şi vorbea în dialectul din sudul Vestlandului. Primele trei rânduri de scaune erau pline, restul participanţilor stând risipiţi care pe unde în capelă. Gunnarstranda zări capetele celorlalţi doi fraţi Folke Jespersen şi se uită după Jonny Stokmo, pe care însă nu-l văzu nicăieri. Privirea lui se opri asupra coşciugului şi-şi reaminti cum arătase mortul — mai întâi expus în vitrina magazinului, apoi pe masa de autopsie a profesorului Schwenke.

Uşa aflată chiar în spatele lui se deschise şi inspectorul se răsuci în scaun să vadă cine intrase. Era o femeie, care luă şi ea loc pe ultimul rând, însă de cealaltă parte a culoarului despărţitor. Când se aşeză, scaunul scârţâi. Gunnarstranda se uită la ea pe furiş. Era îmbrăcată într-o canadiană groasă, care-i venea până la mijlocul coapsei. În poală avea un trandafir roşu învelit în celofan. Avea părul blond, tuns scurt, o pieptănătură care îi accentua tinereţea şi trăsăturile armonioase. Părul dat pe spate cu peria i se ridicase şi acum părea că trecuse printr-o rafală de vânt. Era o adevărată frumuseţe — o rază de soare dintr-o fereastră tăiată în partea de sus a peretelui trecu prin capelă şi-i lumină conturul obrajilor. Femeia înghiţi.

Poliţistul îşi dădu seama că femeia observase că se uita la ea, aşa că îşi mută privirea spre podea. Preotul vorbea despre cât de mult îi plăcuse lui Reidar Folke Jespersen să facă plimbări prin munţi şi să admire frumuseţea naturii. Gunnarstranda îşi înăbuşi un căscat. Nepoţii din primul rând se cam săturaseră de slujbă şi glasurile lor mânioase de copii alintaţi se auziră tot mai tare — se certau cu Susanne, care-i mustra în şoaptă, dar vocea i se auzea totuşi până în ultimul rând. Gunnarstranda deveni conştient de o încărcătură electrică în aer şi privi spre stânga. Femeia care se uitase le el îşi mută numaidecât privirea în jos.

Când preotul termină, luă cuvântul Karsten Jespersen. Stătea cu ochii aţintiţi spre tavan şi cu mâinile la spate. Vorbea despre *tati* solemn, dar fără să fie pompos. Bărbia îi tremura incontrolabil. Amintea mereu de faptele de arme ale lui *tati* din timpul războiului şi de cât era de mândru de ele.

Vorbi apoi un bătrân cu trăsături ascuţite, care îşi exprimă respectul pentru defunct luând poziţia de drepţi în faţa catafalcului. Când preotul întrebă dacă mai vrea cineva să spună ceva, Gunnarstranda se hotărî să se retragă înainte de sfârşitul slujbei. Într-o fracţiune de secundă observă că şi frumuseţea blondă se ridicase în picioare. Stătu aşa, în aşteptare, câteva secunde, apoi o porni spre altar cu paşi uşori şi cu o eşarfă roşie fluturându-i pe umăr. Puse trandafirul pe catafalc, făcu o reverenţă şi rămase nemişcată. Omul de la serviciul de pompe funebre îi făcu semn să treacă la microfon, dar femeia nu-l băgă în seamă. Rămase la locul ei, tăcută, stăpână pe sine, cu spatele spre cei adunaţi în capelă şi cu capul aplecat, ca şi cum ar fi meditat la ceva. După o vreme,

se întoarse pe călcâie şi o porni înapoi cu privirea aţintită drept înainte.

Gunnarstranda se uită la faţa ei şi i se păru că desluşeşte ceva familiar în linia bărbiei şi a buzelor.

Karsten Jespersen, Ingrid, văduva, şi Susanne, mama copiilor de nestăpânit, se întoarseră cu toţii spre femeie şi priviră uimiţi în urma ei, pe când ea ieşi din capelă. Când uşa cea grea se trânti, îşi întoarseră din nou privirile spre coşciug. Gunnarstranda se ridică în picioare şi o porni spre ieşire.

Frigul îl izbi în faţă de cum scoase piciorul afară, iar soarele care se lăsase aproape de linia orizontului îl orbea. Cu mâna streaşină la ochi se uită după femeie, dar fără succes. Gunnarstranda îşi puse mănuşile şi porni să coboare treptele, enervat că femeia îi scăpase.

— Nu aveţi cumva un telefon mobil la îndemână? întrebă o voce din spatele lui.

Gunnarstranda se răsuci pe călcâie.

— Pentru ce vă trebuie? întrebă el încet.

Ea stătea rezemată de peretele de lângă uşa bisericii. Sunetul înăbuşit al orgii şi vocile celor dinăuntru cântând psalmi se auzeau până afară. Ea făcu un pas înainte şi-şi aprinse o ţigară. Tremura toată şi avea degete lungi, albe. Pe degetul mare al mâinii stângi avea un inel cu o piatră mare şi neagră.

— Voiam să chem un taxi, zise cu un tremurat uşor.

— Unde vreţi să mergeţi?

Femeia îl privi.

— Sunteţi cu maşina?

Poliţistul dădu din cap.

— Merg în Torshov.

— Bine. Veniţi cu mine, zise Gunnarstranda şi o luă înainte spre parcare.

Câteva clipe mai târziu, când se urcară în maşină, pe parbriz erau deja câteva flori de gheaţă. Gunnarstranda porni motorul, dădu dispozitivul de dezgheţat la maximum, îşi frecă mâinile şi se scotoci prin buzunare după o ţigară. Femeia şedea ţeapănă lângă el fără să spună un cuvânt. Gunnarstranda remarcă faptul că îşi aruncase ţigara. Pentru o secundă, îi trecu prin cap să-şi aprindă şi el una, dar renunţă şi-şi puse ţigara rulată cu mâna înapoi în buzunar.

Până să ajungă la intersecţia dintre Skøyenveien şi Sørkedalsveien, din cauza aerului cald pe parbriz apăruse o porţiune dezgheţată care semăna cu o semilună şi vizibilitatea se îmbunătăţise. Trecu un tramvai. Dură mult până să se schimbe culoarea semaforului.

Inspectorul Gunnarstranda se folosi de aşteptare pentru a-i întinde mâna femeii.

— Gunnarstranda, zise el.

— Wyller, răspunse ea, aruncând o privire condescendentă mâinii pe care o strânse într-un sfârşit, după ce inspectorul o ţinu întinsă câteva secunde.

— Nu aveţi şi un nume de botez? întrebă el.

— Dar dumneavoastră? zâmbi femeia amuzată de propria-i replică, dar fără să dea niciun semn de plăcere. Apoi privi tăcută afară pe fereastră.

— Sunt poliţist, zise Gunnarstranda când culoarea semaforului se schimbă în verde.

— Iar eu sunt actriţă, replică ea, adresându-se mai mult ferestrei.

— L-aţi cunoscut pe Folke Jespersen?

— Vă rog să tăceţi, zise ea tăios.

Gunnarstranda îşi zâmbi sieşi.

Tăcură amândoi. La Smestad Gunnarstranda o coti la dreapta şi o luă pe inelul de centură 3. Ea deschise gura numai după ce trecură de ghereta de taxare de lângă staţiile de cercetare.

— Puteţi să mă lăsaţi lângă stadionul Ullevål. Oriunde.

— Vă duc până acasă, se oferi Gunnarstranda.

— De ce?

— Fiindcă investighez uciderea lui Reidar Folke Jespsersen.

Femeia nu spuse nimic.

— L-a cunoscut pe tata, zise ea într-un târziu pe un ton mai degrabă meditativ decât prietenos.

— Cine?

— Folke. L-a cunoscut pe tata.

— Cine e tatăl dumneavoastră?

— E mort.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Unde locuiţi?

— Pe Hegermanns gate.

— Pe lângă fântâna cu tauri?

— Mai departe. Spre Marcus Thranes gate, inelul de centură 2.

Gunnarstranda încetini la semaforul de lângă stadionul Ullevål. Semnaliză la dreapta. Soarele coborâse atât de aproape de orizont, că se vedeau doar siluetele trecătorilor. Poliţistul lăsă jos parasolarul şi se aşeză astfel încât să vadă mai bine.

— Cum s-au întâlnit?

— Cine cu cine?

— Jespersen şi tatăl dumneavoastră.

— Erau prieteni.

Gunnarstranda făcu un semn aprobator din cap.

— Care e numele dumneavoastră de botez?
— Am două.
— Şi eu, zise poliţistul.
— Pe care să vi-l spun?
— Pe amândouă.
— Vă întrebam pe care dintre cele două nume de botez *ale mele* să vi-l spun?
— Pe cel care vă place mai mult.

Trebui să pună din nou frână. Ea se ţinu de tabloul de bord, zâmbi şi zise:

— Hege.

Gunnarstranda repetă numele, savurându-i sonoritatea.

— Hege Wyller... Şi pe tatăl dumneavoastră?
— Harald Wyller.

Gunnarstranda îi aruncă o privire sceptică. Asta era tot ce putea face, mergând cu 80 de kilometri la oră. Ea se uita înainte, zâmbind, de parcă s-ar fi gândit la ceva amuzant.

— Deci sunteţi actriţă?

Ea aprobă din cap. Îşi continuară drumul în tăcere. Când ajunseră aproape de Hegermanns gate, Gunnarstranda întrebă din nou:

— Cât de bine l-aţi cunoscut pe Folke Jespersen?
— Nu l-am cunoscut deloc.
— Dar aţi pus un trandafir pe coşciugul lui.
— Nu credeţi că-l merita?

Gunnarstranda nu răspunse.

— Acolo, zise ea şi arătă cu mâna. În faţa aleii, după Toyota aceea roşie.

Gunnarstranda încetini. Ea se întinse imediat să deschidă portiera.

— Când l-aţi văzut ultima oară pe Folke Jespersen în viaţă? voi să ştie inspectorul.

Femeia încremeni pentru o secundă, dar oricum deschise portiera câţiva centimetri.

— Când? repetă poliţistul.

— Nu-mi amintesc.

— Demult?

— Da.

Ea deschise portiera larg şi ieşi din maşină. Gunnarstranda dădu şi el să iasă.

— La revedere, zise femeia şi trânti portiera.

Gunnarstranda se ridică; ţinea un picior pe pământ, pe celălalt încă în maşină. O urmări cu privirea, cum se îndrepta spre clădirea cu faţada de cărămidă. Se uitară unul la celălalt pentru câteva secunde, apoi ea dispăru pe uşă.

Gunnarstranda ieşi din maşină şi se îndreptă spre imobil. Lângă unul din butoanele interfonului văzu numele ei gravat cu alb pe o plăcuţă neagră: GRO HEGE WYLLER.

26. Pas de deux

— Un, doi, cha-cha-cha, un, doi, cha-cha-cha!

În încăperea în care se simţea un miros puternic de închis ca într-o sală de gimnastică, erau doar două persoane, un bărbat şi o fată, exersând paşi de dans. Bărbatul făcea piruete şi-şi încordase spatele ca un toreador. Purta un pulover de lână scurt şi lăbărţat peste un tricou galben de balerin. Era de înălţime potrivită, cu părul creţ şi o constituţie foarte atletică. Se învârtea în jurul unei adolescente de şaptesprezece sau optsprezece ani, care încerca să-i imite mişcările. Muzica de dans ce ieşea din difuzorul unui aparat stereo aşezat pe podea era acoperită de strigătele lui.

— Un, doi, cha-cha-cha!

Bărbatul bătu tare cu piciorul în podea.

— Ei, hai odată! strigă el, dându-şi capul pe spate într-un vârtej de cârlionţi demni de o stea de cinema.

— Nu fi aşa de lentă şi fără viaţă! Ridică-ţi picioarele!

Fata purta un costum de gimnastică şi jambiere. Părul ei blond, pe care şi-l strânsese într-o coadă, începea să iasă de sub elastic. Bărbatul îi dădu drumul şi-i mai arătă o dată paşii, studiindu-şi corpul în oglindă. Muşchii

de pe coapse şi de pe fese ieşeau în relief prin costumul de dans. Schimbă o scurtă privire cu Frank Frølich, care se uită la ceas. Aştepta de douăzeci de minute aşezat pe o bancă din sală. Fata părea atât de epuizată, încât lecţia nu mai putea continua mult.

Şi într-adevăr, cinci minute mai târziu cei doi bărbaţi rămaseră singuri.

— Eyolf Strømsted? întrebă Frølich şi îi întinse mâna. Am venit să vorbim despre Ingrid Jespersen, zise el după ce se prezentă.

— Doamne, ce situaţie! exclamă Strømsted, ştergându-şi transpiraţia de pe faţă.

— Avem toate motivele să credem că sunteţi în relaţii foarte bune cu Ingrid Jespersen, zise Frølich.

— Asta-i un fel de a spune, se eschivă Strømsted uitându-se drept în ochii lui Frølich.

— Fac parte dintr-o echipă care anchetează uciderea soţului ei, continuă Frølich fără a da alte detalii.

Privirile lor se încrucişară, fără ca Strømsted să clipească. Dar Frølich nu se grăbea. Îşi alese cu grijă cuvintele.

— Ştim că dumneavoastră şi Ingrid Jespersen întreţineţi o relaţie intimă.

— Şi cine spune asta? întrebă Strømsted pe un ton cumpătat. Ea?

— Aţi fost văzuţi împreună, zise Frølich ridicându-se şi începând să caute prin geantă. Aveam câteva fotografii care să dovedească acest lucru, dar…

Poliţistul renunţă să mai caute.

— Se pare că nu le-am luat cu mine, explică el. Oricum, la o zi după ce Reidar Folke Jespersen a fost găsit mort, dumneavoastră şi văduva aţi fost văzuţi într-o maşină parcată, angajaţi într-o activitate cu caracter intim.

Strømsted respiră greu.

— Când v-aţi întâlnit cu ea ultima oară? întrebă Frølich cu blândeţe.

— Duminică. Ne-am dus cu maşina în parcarea din faţa Muzeului Munch.

— Şi înainte de asta?

— Vineri… 13 ianuarie.

Frølich luă notiţe. Apoi îşi ridică privirea.

— Puteţi să-mi spuneţi ce s-a întâmplat în vinerea aceea?

— A trecut pe la mine între unsprezece şi jumătate şi douăsprezece — înainte de prânz. Peste o jumătate de oră ne-am băgat în pat, după ce mai întâi am băut un ceai şi am stat puţin de vorbă. Asta facem mereu — în fiecare vineri.

Strømsted se opri, iar Frølich se uită la el. Dansatorul avea o expresie dură pe faţă.

— Şi cam peste o jumătate de oră dă telefon bărbatu-său. Dă telefon când noi tocmai ne regulam. Grozav lucru, nu? întrebă el rânjind.

— Ce-aţi spus?

— Că noi ne regulam şi el dă telefon.

Frølich se uită cu severitate la interlocutorul lui. Fruntea de sub cârlionţi era acoperită cu broboane de sudoare.

— Cine a dat telefon?

— Babalâcul ei. Victima. Reidar Folke Jespersen.

— Şi ce voia?

— Să vorbească cu nevastă-sa.

— Şi a vorbit?

— Da.

Strømsted se uita încă drept înainte, spre oglinda de pe peretele din faţă. El şi poliţistul schimbară priviri în oglindă.

— De cât timp durează relaţia dumneavoastră cu doamna Jespersen?

— De mult prea mult!

— Ce vreţi să spuneţi?

Strømsted îşi trecu degetele prin cârlionţi.

— Vreau să spun că această situaţie mi se pare de-a dreptul îngrozitoare.

— Care situaţie?

— Situaţia în care eu trebuie să stau şi să răspund la întrebările dumneavoastră jenante, deşi în orice clipă poate intra pe uşă unul din elevii mei.

— De cât timp durează relaţia dumneavoastră cu doamna Jespersen?

— Cam de trei ani.

— V-aţi întâlnit vreodată cu Reidar Folke Jespersen? întrebă Frølich.

— O dată. Cu ani în urmă, când dansam cu Ingrid.

— Şi l-aţi mai văzut de atunci?

— Niciodată.

Strømsted se şterse pe frunte cu dosul palmei şi trase de partea din faţă a puloverului. Apoi îl ridică spre a lăsa aerul să intre.

— Cât e ceasul? întrebă el.

— Şi cinci, zise Frølich.

— În câteva minute vine un alt elev.

— Nu-i nimic. În vinerea aceea v-aţi întâlnit cu Folke Jespersen?

Strømsted păli.

— Dacă m-am întâlnit cu bărbatu-său? Nu.

Se şterse din nou pe faţă cu prosopul. Apoi zâmbi. De sub buza de sus apăru un şir de dinţi perfecţi. Avea un zâmbet cuceritor, deşi exersat de multe ori. Frølich înţelese cu limpezime că acest bărbat le făcea pe femei să li se taie picioarele.

— Cât a stat Ingrid la dumneavoastră?

— Până la trei şi ceva.

— Ce-aţi făcut după ce Reidar a telefonat?

Strømsted rânji.

— Ce credeţi că am făcut?

— Răspundeţi doar la întrebare!

— Am continuat.

Strømsted se uită încruntat şi provocator la poliţist.

— Mi-a luat-o la supt, preciză el cu un zâmbet fix.

— Aţi vorbit cu ea despre telefonul pe care îl primise?

— În momentele acelea nu se prea putea vorbi cu ea.

Răbdător în continuare, Frølich trase adânc aer în piept. Strømsted se uita în gol, pierdut în gânduri şi cu gura întredeschisă.

— Hmm, îmi pare rău. Nu este o situaţie prea plăcută. Despre ce-am vorbit? Păi, am vorbit despre bărbatu-său. Şi mai ales despre cât de mult ştia, de când ştia şi care ar fi putut fi urmările.

— Ce vreţi să spuneţi prin asta?

— Prin ce?

— Care ar fi putut fi urmările? Ale faptului că o sunase soţul ei?

Strømsted zâmbi visător.

— A fost prinsă înşelându-şi bărbatul, nu? Deci se gândea la ce viitor mai putea să aibă căsnicia lor. Era extrem de tulburată.

— Deci bărbatu-său nu-i prea dădea telefoane?

— V-aţi pierdut minţile?

— Deci prin acest apel telefonic bărbatu-său a dat în vileag infidelitatea ei? Asta voiaţi să spuneţi?

— Da.

— Credeţi că voia să pună capăt căsniciei?

— Ce vreţi să spuneţi prin asta?

Frølich explică:

— Credeţi că-i părea rău că fusese prinsă? Credeţi că exista riscul unui divorţ?

— Hmm, spuse Strømsted. Păi, vă puteţi da seama. Bărbatu-său dă telefon în timp ce ea… ea… Cred că treaba asta a cam dat-o peste cap, ca să zic aşa. În această situaţie, s-ar putea spune că a dat-o peste cap la modul propriu.

De sub buza de sus apărură din nou dinţii aceia impecabili. Frølich simţea că începe să nu-i mai placă surâsul lui Strømsted.

— Cred că-i era groază de ce avea să urmeze în seara aceea, zise dansatorul pe un ton mai direct.

— Din ce motiv?

— Păi, ia gândiţi-vă, ai fost prinsă în flagrant delict, apoi trebuie să mergi acasă la bărbatu-tău şi să petreci toată *seara cu el*.

— De ce a telefonat Reidar?

— Voia să pună capăt activităţilor noastre.

— Sunteţi sigur de asta?

— Da, mi-a spus ea ce-au vorbit la telefon. A fost o discuţie foarte scurtă.

— Ce-aţi făcut mai târziu în seara aceea? întrebă Frølich.

— Am stat acasă.

— Poate cineva să confirme acest lucru?

Strømsted se ridică în picioare şi se îndreptă spre oglinda de pe peretele din faţă. Apucă bara montată acolo

şi-şi înălţă piciorul drept cu o singură mişcare suplă. Era o poză de balet clasică.

— Acesta este momentul adevărului? întrebă el teatral, uitându-se la Frølich în oglindă. Dacă spun că da, mă lăsaţi să plec, domnule poliţist?

Frølich îşi privi propria imagine din oglindă. Era opusul dansatorului pe toată linia. Părul lui cărunt era neîngrijit şi fără viaţă. Barba îl făcea să arate abătut. Trupul îi era prea mare şi prea greoi.

Eyolf Strømsted era o statuie. Muşchii şi tendoanele se împleteau pe corpul lui ca sfoara pe un ghem. Părul creţ îi punea în evidenţă frumuseţea aproape feminină a feţei bărbierite cu grijă.

— Asta înseamnă că răspunsul este nu? întrebă Frølich glumeţ.

Lui Strømsted îi făcea plăcere să-şi vadă trupul în timp ce-şi lăsă piciorul jos fără nicio grabă şi apoi continuă mişcarea până ce aceasta se transformă într-o alunecare şi în final într-un şpagat.

— Bineînţeles că nu, zise el propriei lui imagini. După apelul acela telefonic mi-am dat seama că relaţia cu Ingrid Jespersen nu a fost poate cea mai inteligentă mişcare pe care aş fi putut-o face.

Apoi zâmbi.

— Şi da, în orice moment cineva poate să confirme faptul că am fost acasă. Toată seara şi toată noaptea.

27. Doamna în zăpadă

Dimineaţa următoare, Gunnarstranda încercă s-o sune pe Ingrid Jespersen, dar nu reuşi. Apoi citi rapoartele despre caz şi, din discuţia avută de Frølich cu văduva, inspectorul află mai întâi că acesteia nu-i prea venea să ridice receptorul şi apoi că îi plăcea să ia prânzul la un mic bistrou de care o legau amintiri.

Trebui să dea alte trei telefoane şi să întrebe în stânga şi în dreapta, dar la douăsprezece şi jumătate îşi parcă deja Skoda Octavia aproape nouă pe Frognerveien. Merse apoi câţiva metri pe jos până la bistrou, deschise uşa şi-şi dădu paltonul garderobierei ce părea vietnameză. Se uită la imaginea lui din oglindă, îşi aranjă părul cam rar şi se întoarse să arunce o privire în local.

— Doar o singură persoană? întrebă o femeie îmbrăcată în negru care era chelneriţă-şefă.

— Mă tem că da, răspunse poliţistul ca şi cum s-ar fi apărat de o învinuire. Însă mă gândeam să mă aşez la masa lui Ingrid Jespersen.

Arătă spre fereastră, unde văduva, cufundată în citirea ziarului, mânca spaghete.

— Îmi daţi voie? întrebă inspectorul.

Ea nu înţelese de la început ce voia. Ridică privirea spre el şi nu păru deloc deranjată.

— Doriţi să staţi jos? Bineînţeles, poftiţi.

Ingrid arătă cu braţul spre un scaun liber şi împături încet ziarul, *Verdens Gang*. O fotografie ce-l înfăţişa pe Reidar Folke Jespersen în tinereţe dispăru printre pagini.

— Presa zice că aveţi unele indicii, remarcă ea.

Gunnarstranda zâmbi şi făcu semn din cap spre chelner, care îi aduse meniul.

— Doar cafea, zise el. Neagră, fără nimic. Apoi i se adresă lui Ingrid: Presupun că aţi dedus că nu eliminăm nicio posibilitate...

Ea dădu din cap, după care întrebă:

— De unde ştiaţi că sunt aici?

— Pentru că nu eliminăm nicio posibilitate, răspunse el mai în glumă, mai în serios.

Surprinsă, ea avu un rictus de neplăcere.

— Ce să spun...

Se uită la farfurie, dar pofta parcă îi pierise.

— Mă ţineţi sub observaţie?

Gunnarstranda luă ceaşca de cafea fără să răspundă şi amestecă în ea uitându-se în gol. Chelnerul întinse mâna după farfuria lui Ingrid cu o privire întrebătoare.

— Mulţumesc. Mi-a fost de-ajuns, zise ea.

Poliţistul îşi făcea de lucru cu linguriţa în ceaşca de cafea, uitându-se după chelnerul care pleca.

— Mă ţineţi sub observaţie? întrebă din nou Ingrid.

— Vă protejăm cât putem de bine.

— Însă...

— Numele Eyolf Strømsted vă spune ceva? o întrerupse poliţistul.

Ingrid Jespersen lăsă ochii în jos şi nu spuse nimic. Gunnarstranda se aşeză mai bine în scaun.

— În limbajul dumneavoastră asta se numeşte să tragi fără avertisment? întrebă ea, cu privirea lăsată în continuare în jos.

Gunnarstranda nu răspunse.

— Sau cum? continuă ea cu o energie reînnoită în voce şi ridicându-şi capul. Privirea ei părea obosită, dar în acelaşi timp plină de agresivitate.

— V-am pus o întrebare, zise Gunnarstranda calm. Sau răspundeţi la ea, sau nu. Dar aveţi grijă să răspundeţi sincer.

— Mă protejaţi… murmură Ingrid. Nu-i mai bine să spuneţi că mă spionaţi?

Gunnarstranda nu răspunse. Luă doar o gură de cafea.

— Ne cunoaştem, zise ea pe un ton mai ferm. Ne cunoaştem foarte bine. Dar presupun că ştiţi asta.

Gunnarstranda dădu din cap.

— De foarte mult timp. Este… a fost pe vremuri elevul meu. Fost dansator.

— De cât timp întreţineţi o relaţie amoroasă cu el?

— De trei ani.

— E ceva, nu?

— Există relaţii care durează şi mai mult, fără ca nimeni să ştie.

— Bineînţeles.

Ingrid se aplecă şi se scărpină pe picior.

— Doamne, mi-a aşa de cald…

Gunnarstranda observă că între sprâncene avea un rid care îi dădea un aer hotărât şi sever.

— Ce planuri aveţi? o întrebă.

Ea îşi îndreptă spatele.

— Ce vreţi să spuneţi?

Gunnarstranda o privi în ochi.

— Mă întrebam ce înseamnă Strømsted pentru dumneavoastră. O simplă aventură sau mult mai mult?

— Mult mai mult?

Ingrid îşi lăsă privirea în jos şi-şi sprijini capul în palmă.

— Nu-i destul că suntem împreună de trei ani?

— Aş vrea să-mi răspundeţi la întrebare.

— Dacă e o simplă aventură sau mai mult? Credeţi că deosebirea pe care aş face-o între sex şi iubire vă va spune ceva despre mine?

Plin de răbdare, Gunnarstranda mai luă o gură de cafea.

— Ştiţi ce-am auzit? zise ea uitându-se pe fereastră. Am auzit că, oricât ar fi de sălbatică dorinţa sexuală, ea va fi mereu însoţită de un sentiment de gol.

Stăpână pe sine, Ingrid se întoarse spre el. Tăcu câteva secunde, după care se avântă:

— Sexul, începu ea, sexul are de-a face cu trupul, e un fenomen fizic care poate fi calculat şi definit, o curbă matematică caracterizată de creştere, de maxime şi de minime. Sexualitatea există în virtutea formei ei.

Schimbară priviri între ei. Poliţistul nu spuse nimic. Ingrid continuă:

— Sexualitatea e invenţia omului şi, ca toate invenţiile de acest fel, are imperfecţiuni. Sexul conţine o anticipare, prezicere a ceva diferit şi mai amplu. În mod inevitabil, materia fizică atinge un punct de saturaţie, din simplul motiv că are limite fizice. Acelaşi lucru e valabil şi pentru sex. Ţine prin urmare de însăşi natura erotismului să ajungi să te saturi, fie de partener, fie de actul sexual.

Pierdută în gânduri, Ingrid se uită prin bistrou şi continuă:

— Pe de altă parte, există o energie care nu depinde de apropierea fizică. Dorinţa emoţională şi psihologică de a fi împreună resimţită de doi oameni este o formă autentică de iubire, o iubire care nu cunoaşte graniţe, care nu poate fi distrusă, care nu păleşte şi nu moare niciodată.

Gunnarstranda se uită la ea peste ceaşca de cafea. Avea impresia că Ingrid îi ţine o prelegere învăţată pe de rost şi că în acest moment încearcă să-şi amintească ceva ce tocise pentru şcoală. Trebui să înghită în sec. Cuvintele ei îi amintiseră de Edel. Îşi drese vocea ca să se facă auzit — într-atât era de puternică senzaţia că ea i se adresa direct lui.

— Bine spus, încuviinţă el şi tuşi din nou. S-ar putea ca şi eu să fi auzit ceva asemănător. Dar oare chiar aşa să fie? Cei mai mulţi ar încerca mai degrabă să unească aceste două aspecte în viaţa lor amoroasă. Sau, cel puţin, cei care îşi aleg prin căsătorie un partener pentru o viaţă întreagă.

— Dar dacă nu e cu putinţă?

— Ce anume?

— Pentru unii poate că nu e cu putinţă să unească aspectul fizic cu cel emoţional, zise Ingrid. Apoi adăugă: Pentru Reidar aşa era.

— Pentru Reidar? se miră poliţistul. Aveam impresia că vorbeaţi despre dumneavoastră înşivă.

Ea scutură din cap.

— Eu nu ştiu ce să zic despre acest lucru. Niciodată n-am avut o părere fermă. Dar m-am întrebat adesea de ce-ar trebui să trăiesc în abstinenţă şapte ani.

— Era impotent?

— Impotent?

Ingrid îi zâmbi trist.

— Vă daţi seama că încercaţi să justificaţi ani întregi de dezechilibru printr-un singur cuvânt? Mă întrebaţi dacă era impotent şi vă aşteptaţi să lămuresc totul printr-un simplu „da" sau „nu". Ei bine, ce să clarific? V-aţi gândit vreodată ce-mi cereţi? Foarte bine, fie cum vreţi dumneavoastră. Pot spune „da". În ultimii ani, Reidar nu mai era capabil de activitatea fizică prin care se fac copiii. Şi ce dacă? Înseamnă oare că dragostea noastră era mai puţin pură sau….

Ingrid se uită spre tavan căutându-şi cuvintele.

— …sau mai puţin tandră, mai puţin caldă? N-aş crede. N-aţi avut nimic de obiectat la deosebirea pe care am făcut-o între erotism şi dorinţa de a fi cu cineva. Acestea erau cuvintele lui Reidar. Le repeta atât de des, iar eu m-am gândit de-atâtea ori la ele că i-am învăţat argumentele pe dinafară. Reidar nu avea probleme hormonale. În ceea ce îl priveşte, deosebirea dintre sexualitate şi dorinţa de a fi cu cineva era o chestiune intelectuală. Pentru el erotismul era un capitol încheiat. Ca să spun o banalitate, nu mai voia să facă dragoste cu mine. Mult timp am crezut că mă dispreţuia sau că-i păream neatractivă sau dezgustătoare. Bineînţeles că nu era aşa. Reidar era un om aşa de direct, aşa de necomplicat — deci mi-a spus adevărul. Pe măsură ce îmbătrânea, făcea tot mai mult deosebirea dintre iubirea fizică şi dorinţa psihologică de a fi cu fiinţa iubită. Pe prima o dispreţuia, pe cea de-a doua o aprecia.

— Dar ce înseamnă toate acestea?

Ea scutură din cap deznădăjduită.

— Ce să însemne? Înseamnă că ştiţi despre mine ceva ce nimeni altul nu ştie. Înseamnă că m-aţi făcut să-mi

destăinuiesc dragostea pentru soţul meu. Înseamnă că mă simt ca o târâtură!

— Existau alte femei în viaţa lui?

— Nu. Nici vorbă.

— Frecventa prostituate?

— Mai degrabă ar fi murit.

— Şi atunci după cine tânjea?

— Cine ştie?

Ingrid îşi aţinti ochii în gol şi îşi încruntă fruntea.

— Cred că tânjea după soţia lui care a murit, predecesoarea mea.

— S-a exprimat el astfel?

— Nu. Niciodată nu a recunoscut acest lucru, dacă asta voiaţi să ştiţi. Că tânjea după ea e o simplă presupunere de-a mea. Pe de altă parte, această presupunere se bazează pe ani mulţi de convieţuire. În două cuvinte, căsnicia mea a fost un eşec.

— Eşec?

— Poate că e un cuvânt cam exagerat. Să spunem doar că vă puteţi baza pe evaluarea pe care v-am dat-o.

— Cum caracterizaţi legătura dumneavoastră de acum? Ca erotism sau ca dorinţa de-a fi cu fiinţa iubită?

— Nu împărtăşesc vederile lui Reidar. Eu una fac ceea ce mi se pare drept. Şi, din punctul meu de vedere, mi se pare drept să mă întâlnesc cu Eyolf.

— Păi atunci, întrebarea mea de mai înainte e cum nu se poate mai la obiect. Aveţi planuri împreună?

Ea scutură din cap.

— Nu, nu avem niciun fel de planuri.

— V-aţi despărţit?

— Nu, însă…

Ingrid dădu din umeri.

— Cred că vom continua ca şi înainte…

— Ce înseamnă acest lucru?

Ea zâmbi strâmb.

— Domnule inspector…

Gunnarstranda ridică mâna ca s-o oprească:

— Ce înseamnă acest lucru? repetă el răspicat.

Câteva secunde ea nu ştiu ce să răspundă.

— Ne întâlnim o dată pe săptămână.

— Unde?

— La el acasă. Locuieşte pe Jacob Aalls gate. Dar dumneavoastră ştiţi deja acest lucru.

Trase aer în piept şi se mai linişti.

— Dacă stau şi mă gândesc, acum Eyolf ar putea veni la mine odată ce Reidar… nu mai e.

Se uită în ochii lui, sfidător.

Gunnarstranda încuviinţă încet din cap.

— Mda, nu mai aveţi motive să umblaţi prin parcări…

Ea se îndreptă în scaun, se uită încruntată la masă pentru câteva secunde, apoi îşi ridică ochii până îi întâlni pe ai lui. Era roşie la faţă, roşie de furie, înţelese el.

— Investighez un caz de omucidere, zise inspectorul cu blândeţe. Nu mă interesează ce faceţi dumneavoastră cu Strømsted prin vehicule aflate în parcările din Oslo.

— Zău? Şi atunci de ce ne spionează oamenii dumneavoastră? se răsti ea.

— Pentru că vreau să rezolv cazul. Şi pentru că am nevoie să ştiu cât mai multe despre dumneavoastră şi despre oamenii pe care-i cunoaşteţi. Şi, necunoscând motivul pentru care a fost ucis soţul dumneavoastră, trebuie să fim mereu pe fază. Dar în primul rând am nevoie să ştiu ce făceaţi dumneavoastră şi soţul dumneavoastră

în zilele de dinaintea crimei. L-aţi întâlnit pe Strømsted în această perioadă?

— Da.

— Când?

— Mereu în aceeaşi zi a săptămânii. M-am dus la Eyolf vineri, 13 ianuarie.

Privi în pământ ca şi cum şi-ar fi adunat puterile pentru a se uita sfidător în ochii poliţistului, având pe buze un mic zâmbet răutăcios.

— Ne-am băgat în pat cândva între douăsprezece şi unu şi am stat acolo… cam două ore. Am aţipit în timp ce Eyolf pregătea dejunul. Spaghete. Penne all'arrabbiata. Îi ies mai bune decât aici, în acest bistrou. Şi am plecat pe la trei. Mulţumit?

— Voi fi în curând, zise poliţistul aplecându-se şi punându-şi coatele pe masă. N-aţi amintit nimic despre aceste lucruri în declaraţia dumneavoastră anterioară.

Ea nu răspunse.

Gunnarstranda rămase pe gânduri. O interoga, deşi nu ar fi trebuit s-o facă într-un local. Dar, odată ce începuse, nu se mai putea opri. Aşa că o întrebă:

— Să înţeleg că vreţi să vă schimbaţi declaraţia?

Ea îl privi.

— Îmi luaţi declaraţia aici?

— Puteţi trece pe la Grønlandsleiret azi după ora cinci. Declaraţia dumneavoastră va fi gata la recepţie. Nu trebuie decât să semnaţi. Totuşi, e mai bine ca mai întâi să o citiţi. Dacă e ceva ce nu corespunde cu ceea ce s-a întâmplat în realitate, lăsaţi totul aşa şi luaţi legătura cu mine fără întârziere.

— Bine.

— Fără întârziere înseamnă pe loc.

— Am priceput.

— La o zi după ce soţul dumneavoastră a fost găsit mort în vitrina magazinului, v-aţi dus la şcoala de dans pe care o conduce iubitul dumneavoastră. L-aţi luat pe sus, motiv pentru care el a trebuit să-şi găsească un înlocuitor. V-aţi dus cu maşina în parcarea dintre Muzeul Munch şi Grădina Botanică. De ce?

— Aşa, zise ea într-o doară şi-şi pecetlui gura cu degetele.

Gunnarstranda zâmbi strâmb.

— Vreţi să-mi daţi de înţeles că asta este o chestiune personală?

— Bineînţeles.

— Voi repeta întrebarea şi vă cer să răspundeţi la ea: de ce v-aţi dus la Eyolf Strømsted în duminica aceea?

— Pentru că avem relaţia pe care o avem, zise ea pe un ton iritat. Pentru că aveam nevoie să fiu lângă el.

— Dar de ce într-o parcare?

— De ce nu?

Se uitau unul la altul în tăcere.

— Îmi pare rău dacă nu sunteţi mulţumit, zise ea într-un târziu. Dar alt răspuns nu am.

— Ce i-aţi spus lui Reidar când v-a sunat?

— Cum?

Ochii lui Gunnarstranda scânteiară.

— Aţi auzit bine ce v-am întrebat. Ştiu că Reidar a dat telefon când dumneavoastră şi Strømsted eraţi în pat.

Ea închise ochii şi păli ca şi cum Gunnarstranda i-ar fi dat o palmă.

— Eyolf v-a…?

— Răspundeţi, îi ordonă poliţistul.

— Nu-mi place să vorbesc despre acest lucru, şopti ea.

— Răspundeţi!

— Mi-a cerut să…

Gunnarstranda bătu cu degetele în masă în semn că-şi pierde răbdarea.

Ea trase aer în piept şi se uită afară pe fereastră. Poliţistul îi urmări privirea. Pe partea cealaltă a străzii o femeie într-un palton mulat pe corp ieşi dintr-o maşină şi se furişă într-un salon de coafură.

— Era ceva tipic pentru Reidar, zise Ingrid. Făcea totul într-un mod eficient. Mi-a dat telefon, probabil pentru a mă face să înţeleg că ştia. Mi-a cerut să nu mă mai văd cu Eyolf. Atât.

— V-a cerut?

— Mai degrabă mi-a ordonat.

— Şi dumneavoastră ce-aţi răspuns?

— Nimic. A închis.

— Dar mai târziu, când aţi rămas singuri în seara aceea, ce-a zis?

— Nu am discutat despre această chestiune.

— Cam ciudat.

— Nu-l cunoşteaţi pe Reidar. N-aveam nici dorinţe şi nici îndrăzneala de a aborda subiectul.

— Fuseseră prinsă în flagrant delict.

— Da.

Ingrid, emoţionată, se frecă la ochi cu degetul.

— Poate că v-aţi folosit de acest lucru ca motiv.

— Motiv? zâmbi ea resemnată. De ce oare mi-ar fi folosit ca motiv? De fapt, eram gata să mă despart de Eyolf.

— Asta depinde de cât e de adevărat ceea ce-mi spuneţi.

Urmă un alt zâmbet obosit:

— Ce credeţi, domnule inspector Gunnarstranda? Credeţi că spun adevărul? Ştiu că aţi discutat acest caz cu alţii.

— Daţi-mi voie să mă exprim în felul următor, zise Gunnarstranda cu asprime. Dacă nu prezentaţi dovezi sau informaţii relevante pentru acest caz, ceea ce spuneţi nu va conta în favoarea dumneavoastră.

Gunnarstranda trase adânc aer în piept.

— Susţineţi că în vinerea aceea eraţi pe punctul de a pune capăt relaţiei dumneavoastră cu Eyolf Strømsted. Dar cum se explică atunci faptul că la scurt timp după aceea v-aţi întâlnit cu el din nou?

— Aveam nevoie să-l văd. Aveam nevoie să-l întâlnesc.

— De ce?

— Pentru că soţul meu fusese ucis, pentru că mă simţeam singură şi pentru că aveam nevoie să mă ţină cineva în braţe. La naiba, e chiar aşa de greu să înţelegeţi?

— Deloc, doar că e posibil să fi avut şi alte motive pentru a-l întâlni, motive pe care le ascundeţi.

Ea scutură din cap cu tărie.

— Poate că dumneavoastră şi Reidar v-aţi certat vineri-seara când eraţi singuri.

Ea rămase tăcută.

— Şi dacă aşa s-a întâmplat, ne putem gândi la o serie de consecinţe.

Ingrid era în continuare tăcută.

— V-aţi certat în seara aceea?

— Nu.

— Faptul că întreţineţi o relaţie cu un alt bărbat nu e ceva ce-aş putea trece cu vederea în această investigaţie.

— Înţeleg.

— Atunci sunt sigur că înţelegeţi că va trebui să mai discutăm despre această chestiune.

— Nu ştiu dacă voi putea înţelege aşa ceva.

— De ce credeţi că Reidar n-a venit la culcare în seara aceea?

— N-am idee, se răsti ea. Poate aveţi dumneavoastră.

— Eu nu pot decât să formulez ipoteze — şi să-i pun pe alţii să le confirme sau să le dezmintă.

— Nu m-am certat cu Reidar.

— În seara aceea aţi menţionat dumneavoastră sau a menţionat soţul dumneavoastră numele lui Strømsted?

— Nu.

— Şi acest lucru mi se pare cam ciudat.

— Îmi pare rău, dar n-am ce să vă fac. Numele lui Eyolf nu a fost menţionat deloc în seara aceea.

— A trebuit deja să vă schimbaţi declaraţia o dată. Aşa că vă întreb din nou: în seara aceea aţi discutat sau nu cu soţul dumneavoastră despre faptul că îl înşelaţi?

— Răspunsul este nu, murmură ea neabătut, cu ochii lăsaţi în jos.

Poliţistul se uită la ea.

— Ştiţi cumva dacă Strømsted are şi alte legături? întrebă el încet.

— Întrebaţi-l pe el. Nu pe mine.

— E amantul dumneavoastră de atâta timp. E imposibil să nu vă fi gândit la această posibilitate, adică dacă se mai întâlneşte şi cu alte persoane.

— Bineînţeles. Presupun că se întâlneşte şi cu alte femei din când în când. Dar dacă se culcă sau nu cu ele… Am luat hotărârea de a nu intra în speculaţii.

— Atunci aflaţi că trăieşte cu cineva, zise Gunnarstranda.

Pentru o fracţiune de secundă Ingrid făcu ochii mari, apoi privi în jos, înghiţi în sec, scutură din nou din cap şi izbucni într-un râs dispreţuitor.

— Exclus, refuz să cred aşa ceva.

Poliţistul, surprins, zâmbi cu blândeţe.

— Nu ştiaţi că trăieşte cu cineva?

— Nu vă cred.

— Pe ce bază?

— De trei ani mă duc la el acasă o dată pe săptămână. Niciodată n-am văzut o singură pereche de chiloţi de damă sau un pachet de tampoane în acel apartament, sau pantofi cu toc înalt sau…

— N-aţi remarcat că are un pat dublu?

— Toţi bărbaţii au paturi duble.

— Chiar?

Gunnarstranda înghiţi în sec, apoi îşi ţuguie buzele de parcă tocmai ar fi aflat ceva nou, şi o întrebă:

— Cum vă explicaţi atunci că duminică seara, când aţi apărut pe neaşteptate la cursul lui de dans, nu v-a invitat la el acasă? Cum vă explicaţi că aţi sfârşit prin a vă duce într-o parcare?

— Nu-i treaba dumneavoastră.

— Ei bine, Eyolf Strømsted trăieşte cu un bărbat, zise Gunnarstranda pe neaşteptate.

Ingrid se trase înapoi. Privi afară pe fereastră, îşi încrucişă în poală mâinile care începuseră să-i tremure şi, după ce aruncă o privire la masa goală, sări în picioare şi-şi înşfăcă poşeta. Fără un cuvânt se întoarse pe călcâie şi o porni spre ieşire. Inspectorul Gunnarstranda se uită după ea. Garderobiera ce părea de origine vietnameză caută printre paltoane, scoase unul de pe un umeraş şi i-l înmână cu un zâmbet lui Ingrid Jespersen, care se îmbrăcă stând cu spatele la inspector. Apoi se răsuci pe călcâie şi ieşi din bistrou. Când trecu prin faţa geamului unde şedea Gunnarstranda, nu-l învrednici nici măcar cu o privire. Şi în aceeaşi clipă alunecă pe o porţiune

de trotuar înghețată și căzu. Aterizã pe o coapsã și pe un braț. Un bărbat tânăr cu un breton lung pe frunte alergă să o ajute. Ea îl opri cu un semn din mână și se ridică singură pe un genunchi. Nu era ușor, pentru că pantofii ei nu aveau talpă antiderapantă. Pe spatele paltonului era plină de zăpadă. Avea zăpadă și în păr și pe ciorapi. Preț de câteva secunde rămase sprijinită de un aparat de pontat parcarea. Pe trotuarul de vizavi doi copii izbucniră în râs și arătară cu degetul spre ea. Totul dură mai puțin de treizeci de secunde, însă ea nu se uită în direcția polițistului nici măcar o dată. Când Gunnarstranda își veni în cele din urmă în fire, lângă el stătea același chelner, care flutura în aer o bucată de hârtie.

— V-am pregătit nota de plată, zise el încet și puse hârtia pe masă.

28. Motive

Frølich mergea cu paşi grei pe coridor când îl văzu pe Gunnarstranda stingând luminile şi închizând uşa după el. Se reîntoarseră amândoi în birou. Înăuntru mirosea acru a ţigări, ca într-un compartiment de tren de pe linia Østfold.

Frølich se aşeză şi-şi puse picioarele pe birou, apoi frunzări prin declaraţia revizuită a lui Ingrid Jespersen.

Gunnarstranda fuma lângă fereastra întredeschisă.

— Apropo, există o reclamaţie împotriva noastră, zise el.

— A noastră?

— Mai exact împotriva mea, preciză Gunnarstranda. Cineva susţine că fumez în zona de nefumători.

Înclină spre el scrumiera montată pe un stativ înalt aflat în spatele scaunului şi se uită în ea.

— Sper că nu ai fost tu.

Frølich se întoarse spre el.

— Eu? Nu.

— Reclamaţia era anonimă.

— Ce contează cine te reclamă? Ai putea fuma şi tu afară, ca toată lumea.

— Fumez afară.

— Şi mai fumezi şi înăuntru.
— Eşti sigur că nu tu m-ai reclamat?
— Sunt sigur.
— Hmm!

Gunnarstranda se aşeză, puse ţigara pe marginea scrumierei cu picior şi se concentră asupra lui Frølich, care încă studia raportul.

— Să presupunem că Ingrid e cea care i-a făcut de petrecanie lui bărbatu-său, începu Frølich. Infidelitatea ei a fost dată în vileag. Reidar o prinde cu fofârlica, îi dă telefon, o ameninţă şi-i spune s-o termine cu gagiul. Cu ce-ar fi putut-o ameninţa? Cu divorţul? Păi ea are cincizeci şi patru de ani, iar el optzeci...

— Şaptezeci şi nouă, îl corectă Gunnarstranda.

— OK, zise Frølich. Ce nu înţeleg e de ce s-ar teme Ingrid că adulterul a ieşit la iveală. Cu ce ar fi putut-o ameninţa Reidar? Sau ce are ea de pierdut dacă divorţează? Partea ei din moştenire?

Gunnarstranda se uita la el fără să-l vadă.

— Da, zise acesta. Şi-ar pierde partea din moştenire, dar problema asta nu e aşa de presantă. Oricum, dacă divorţează, ia jumătate.

Frølich puse raportul pe birou.

— Ia închipuie-ţi atmosfera în care a decurs cina! exclamă el. Liniştea din sufragerie. Fiul lui Reidar, nora şi nepoţii sunt cu toţii acolo în timp ce el şi nevastă-sa îşi trimit unul altuia tot felul de semne — până ce invitaţii pleacă şi atunci mi-e imposibil să cred că Ingrid n-a discutat problema cu bărbatu-său!

— De ce?

Frølich oftă, cuprins de exasperare.

— Păi nu se putea să n-o discute, nu? Trebuie să meargă la culcare. Să ajungă la intimităţi…

— Nu ştim asta.

— Nu mă gândesc neapărat la sex. Dar există ceva intim în faptul că seara te culci în acelaşi pat cu cineva. Că împarţi aşternutul cu această persoană. El, Jespersen, tocmai şi-a prins nevasta cu un alt bărbat. Strømsted e tânăr şi viril, un bărbat pe care Ingrid a pus ochii pentru că vrea sex din relaţia cu el. Ia gândeşte-te: Jespersen are aproape optzeci de ani şi e impotent. Faptul că nevastă-sa şi-a luat amant e ca o palmă peste faţă. Nu încape îndoială că în seara aceea au vorbit despre infidelitatea ei!

— Nu neapărat.

Frølich, uimit, întrebă:

— Chiar nu crezi că au vorbit despre asta?

— Nu cred că au vorbit neapărat despre infidelitatea ei, preciză Gunnarstranda.

— De ce?

— Pentru că există lucruri despre care oamenii cred că e mai bine să nu vorbească.

— Dar aici e vorba de adulter!

— Ştiu că e vorba de adulter, numai că s-ar prea putea ca tu şi Reidar Folke Jespersen să nu aveţi acelaşi cod moral.

— Cod?

Gunnarstranda dădu din mână.

— Lasă, hai să trecem peste asta. Unde am rămas?

— La ipoteza mea că au început să se certe. Cred că Ingrid a devenit agresivă când Reidar a refuzat să vorbească cu ea — sau când a insistat ca ea s-o termine cu Strømsted. Probabil că a refuzat să doarmă în acelaşi pat cu ea pe motivul că a fost necredincioasă. Nu e exclus ca el să fi coborât în magazin ca să doarmă acolo. Ingrid

nu putea suporta să-l vadă bosumflat, aşa că a coborât după el, iar în magazin cearta a continuat, până ce ea a pus mâna pe o baionetă ce atârna pe perete şi l-a înjunghiat!

Frølich făcu mişcări în aer spre a arăta despre ce fel de acţiune era vorba.

— De ce să doarmă în magazin? De ce nu pe una dintre multele canapele din apartament?

— Bine, atunci nu a coborât în magazin ca să doarmă acolo, ci ca să se uite la obiectele de care-i vorbise Karsten — sau să verifice dacă uşa era încuiată, sau doar să stea şi să se gândească la ce s-a întâmplat. Niciuna din aceste presupuneri nu schimbă nimic. Faptul este că ea a venit după el şi l-a înjunghiat!

— Şi apoi?

— Adică?

— Adică ce s-a întâmplat după aceea? întrebă Gunnarstranda cu interes.

— Păi, l-a dezbrăcat de haine, i-a mâzgălit chestiile alea pe piept şi pe frunte şi a târât cadavrul până în vitrina magazinului. Ştim toate acestea...

— Da, le ştim, dar dă-i înainte. Şi după aceea ce s-a întâmplat?

— Ei bine, după aceea Ingrid urcă înapoi în camera ei, unde o apucă panica. Se preface că a avut o criză de nervi şi încearcă să găsească o cale de a ieşi din belea.

Frølich îşi ridică braţele în aer.

— Aşa că-i telefonează lui Karsten ca să răspândească povestea cu spargerea care, chipurile, a avut loc în magazin.

— Şi apoi?

Cu o mişcare a mâinii, Gunnarstranda îşi îndemnă colegul să continue.

— Ar fi putut să-i dea telefon amantului, zise Frølich pe un ton triumfător. Dacă ar fi fost cu adevărat înspăimântată, ar fi trebuit să-i dea telefon amantului. Numai că ea nu face acest lucru; îi telefonează fiului lui Reidar. Ce alt motiv ar fi putut avea decât să-şi asigure un alibi…?

— Bine, şi apoi…?

Frølich încercă să explice:

— Însă lucrurile nu ies aşa cum a plănuit ea. Susanne, nevasta lui Karsten, îi taie macaroana, reamintindu-i că e ora două şi jumătate noaptea. Aşa că Ingrid stă trează şi-şi roade unghiile până dimineaţa. Noroc că apare femeia cu ziarele. Ceea ce înseamnă că nu ea trebuie să dea peste cadavru. Şi că nu ea trebuie să dea telefon la poliţie.

— Teoria asta a ta are lacune.

— Da, dar e măcar o teorie. Când am întrebat-o dacă în noaptea aceea a auzit zgomote, i-a pierit piuitul. Sunt sigur că ascunde ceva. Absolut sigur.

— Tot ce se poate, încuviinţă inspectorul, gânditor.

Se uitară unul la celălalt. Apoi Gunnarstranda adăugă:

— Bine, dar de ce să pună cadavrul în vitrină?

Frølich se gândi câteva secunde.

— Întrebarea asta va trebui s-o adresăm tuturor suspecţilor. Ca un contraargument la teoria pe care ţi-am prezentat-o nu e relevantă.

— Nu e relevantă? Ipoteza ta că nevasta ia cadavrul soţului ucis şi-l pune la vedere în vitrină este de-a dreptul ilogică. Dacă ar fi încercat să ascundă faptul că ea l-a omorât şi să pretindă că totul e opera unui spărgător, logic ar fi fost să lase cadavrul acolo unde era, pe podea — şi cu hainele pe el. De asemenea, logic ar fi fost să strice uşa sau să spargă o fereastră, mult mai logic decât să dezbrace cadavrul şi să-l târască până la vitrină.

Amândoi se uitară tăcuţi în gol.

— Poate că Reidar a ameninţat-o că divorţează şi că ea îşi va pierde partea din moştenire, zise Frølich într-un târziu. Asta ar explica de ce şi-a revocat testamentul. De asemenea, ar explica de ce nu i-a cerut avocatei să întocmească unul nou.

Surescitat, Frølich sări în picioare.

— Păi, bineînţeles! E cum nu se poate mai evident! Uite ce s-a întâmplat! Reidar s-a folosit de divorţ şi de ameninţarea cu dezmoştenirea ca să pună presiune pe Ingrid.

Gunnarstranda scutură sceptic din cap.

— Am discutat deja problema moştenirii.

— Atunci… gândi Frølich cu voce tare. Atunci de la bun început Ingrid l-a luat pe ţapul cel bătrân pentru bani. Toată lumea spune că femeile care se mărită cu boşorogi o fac pentru bani. Presupunând că acest lucru este valabil şi în cazul ei, Ingrid a rezistat aproape douăzeci şi cinci de ani aşteptând să pună mâna pe avere şi acum acest vis e pe punctul de a se spulbera datorită infidelităţii ei. Aşa că îl omoară pe Reidar, înainte ca el să întocmească un nou testament prin care să-şi lase averea altora.

— Am două argumente împotrivă, obiectă Gunnarstranda. În primul rând, averea de care vorbim este mai mult ca sigur destul de modestă. Ce-i drept, Reidar şi nevasta posedau un apartament scump în Frogner şi presupun că nu prea aveau greţuri în materie de bani, dar nu există niciun indiciu că Jespersn ar fi lăsat în urmă o mare avere. A doua obiecţie este că nu cred că Ingrid Jespersen e genul de femeie care s-ar mărita cu cineva numai pentru bani. Şi nu în ultimul rând, nu sunt deloc sigur că infidelitatea ei îl deranja pe Reidar chiar aşa de mult.

— Păi, a dat telefon, argumentă Frølich. Şi i-a cerut nevesti-sii să nu se mai întâlnească cu Strømsted.

— Aşa e, dar nu trebuie să uităm că Reidar a fost conştient de această diferenţă de vârstă încă de la bun început. Ţii minte ce-am spus când am văzut-o pe Ingrid pentru prima oară? Am spus că sunt sigur că are un amant. Deci de ce-ar fi văzut Reidar lucrurile altfel? Impresia mea este că el se aştepta ca, din când în când, ea să-şi găsească pe câte unul ca să-i facă treaba aia ca băieţii.

Frølich se gândi la ceea ce spusese Gunnarstranda, dar apoi găsi un contraargument.

— Dacă Reidar Folke Jespersen ar fi acceptat ca nevastă-sa să se întâlnească cu alţi bărbaţi, nu văd de ce s-ar fi deranjat să dea telefon chiar în ziua aceea, nu?

— Nu ştiu de ce i-a dat telefon. Poate că a făcut-o ca s-o sperie, ca să-i arate că ştie de relaţia ei cu Eyolf, zise Gunnarstranda gânditor, s-o avertizeze să-şi bage minţile în cap. Ceva s-ar fi putut…

— Posibil, îl întrerupse Frølich. Dar nu e lipsit de semnificaţie că îi dă telefon nevesti-sii chiar în timp ce aceasta îl înşală şi că peste câteva ore îşi sună avocata ca să-şi retracteze testamentul, care testament, orice ai spune, e, totuşi, oarecum favorabil ei. Lucrul ciudat este că la scurt timp după aceea Reidar este omorât. În plus, treci cu vederea oaia neagră prin excelenţă, adică pe Strømsted. E foarte posibil să fie implicat.

— …ceva s-ar fi putut întâmpla, continuă neabătut Gunnarstranda, ceva ce a avut drept consecinţă faptul că Reidar a sunat acasă la Strømsted.

— Dar ce anume ar fi putut fi?

Fură întrerupţi de ţârâitul telefonului. Gunnarstranda luă receptorul, ascultă timp de câteva secunde, apoi spuse:

— Bravo, Yttergjede. Ţine-te după ei.

Puse receptorul jos şi zise:

— Probleme în paradis. Era Yttergjerde. Ingrid are o nouă întrevedere între patru ochi cu Eyolf. Merg cu maşina pe unde îi apucă.

— Se pun de acord ce să declare poliţiei? întrebă Frølich.

— S-ar părea mai degrabă că se ceartă.

Schimbară o privire.

— După cum bine ştim, cei doi întreţin o relaţie. Ar fi deci ciudat dacă nu ar sta de vorbă.

Frølich se scărpină în barbă.

— Ceea ce nu e ciudat e faptul că Ingrid e furioasă, zise el. Strømsted a recunoscut că e combinat cu ea, în timp ce Ingrid mi-a turnat minciuni.

— Să vedem dacă semnează noua declaraţie, spuse Gunnarstranda, cu o expresie gânditoare pe faţă. Acest Strømsted întreţine o relaţie de lungă durată cu un bărbat. Asta în timp ce i-o trage lui Ingrid Jespersen o dată pe săptămână. Întrebarea este: de ce?

Inspectorul Gunnarstranda îşi dădu singur răspunsul.

— Cred că pentru a-şi satisface pornirile bisexuale. Dacă ar fi nebun după Ingrid, n-ar trăi cu altcineva, nu?

— Vrei să spui că, din moment ce trăieşte cu cineva, Strømsted nu poate fi ucigaşul? întrebă Frølich şi adăugă: nu ştim prea multe despre sentimentele care-i leagă pe cei doi. Nu e deloc exclus ca Eyolf să se culce cu Ingrid pentru câteva coroane din profiturile de la magazin.

Fruntea lui Gunnarstranda era în continuare ridată.

— La o zi după moartea lui Reidar se duc la mama dracului, în Tøyen Park, zise Frølich vorbind apăsat. Asta când amândoi locuiesc în cea mai selectă zonă din Oslo. Ce alt motiv ar fi avut să meargă cu maşina până în

Tøyen Park decât să se ascundă de noi şi să fie siguri că poveştile pe care ni le toarnă nouă se potrivesc?

Îşi desfăcu palmele.

— Şi acum o fac din nou.

— Cred că ai dreptate. Până la Tøyen e ceva de mers.

— De ce s-ar duce până acolo dacă nu pentru a scăpa de Yttergjerde?

Surescitat, Frølich sări în picioare.

— Chiar dacă nu se puteau duce acasă la Strømsted, din cauza partenerului acestuia, ar fi putut totuşi merge la Ingrid. Dar de ce n-au făcut-o? Păi, întâi şi întâi, pentru că în faţa clădirii sunt poliţişti. Apoi, pentru că ar trebui să facă ştii tu ce deasupra magazinului unde s-a comis omorul. Închipuie-ţi noaptea crimei şi pe Ingrid verificând uşile din apartament. Dacă Strømsted e complicele ei în toată chestia asta, atunci ea este calul troian.

Gunnarstranda oftă.

— Dacă Ingrid este calul troian şi-l lasă pe ucigaş să intre, atunci de ce ne toarnă povestea cu zăpada de pe podea? Dacă ea-i dă drumul în casă, de ce nu-şi ţine gura despre băltoacele de apă? La urma urmei, băltoacele sunt un indiciu că era cineva în apartament!

— Dar ce ne facem dacă, de fapt, Ingrid s-a trezit în toiul nopţii cuprinsă de panică şi i-a dat telefon lui Karsten şi doar după aceea a fost vizitată pe neaşteptate de ucigaş...?

— Atunci nu mai este calul nostru troian, conchise Gunnarstranda.

— Nu, dar dacă asta s-a întâmplat, atunci ea scorneşte povestea cu zăpada de pe podea numai ca să ne deruteze pe noi! Scopul ar fi să ne facă să credem că cineva fusese în apartament *înainte* ca ea să se trezească, în timp ce

musafirul şi-a făcut de fapt apariţia *după* ce l-a sunat pe Karsten.

— Bineînţeles că e posibil...

— Ba mai mult, poate că Strømsted l-a omorât pe bătrân fără ca Ingrid să ştie, se avântă Frølich. Strømsted îl omoară pe Reidar. Apoi ia cheile din buzunarul acestuia, urcă la primul etaj, intră în apartament, vorbeşte cu Ingrid şi-i spune ce-a făcut şi…

— Două argumente împotrivă, îl întrerupse Gunnarstranda.

Frølich respira greu.

— Mai întâi, Strømsted a menţionat de la bun început apelul telefonic al lui Reidar care a întrerupt runda de giugiuleală cu Ingrid. N-avea niciun motiv s-o facă. Cu alte cuvinte, ne-a servit pe tavă un motiv perfect valabil pentru a-l ucide pe Reidar. Acest lucru poate să însemne că n-are nimic de ascuns. În al doilea rând…

Gunnarstranda făcu o pauză.

Frølich stătea şi se uita la el.

— …rămâne problema cu vitrina şi cu inscripţia de pe corpul victimei.

— Detaliul ăsta rămâne o problemă indiferent cine l-a ucis pe Reidar, zise Frølich, respingând oarecum iritat obiecţia lui Gunnarstranda.

— Corect, încuviinţă Gunnarstranda. Dar în adâncul sufletului sunt convins de un lucru: ceea ce ucigaşul a făcut cu cadavrul are o anume logică! Ba mai mult, se pare că relaţia dintre Ingrid Jespersen şi profesorul de dans, Eyolf Strømsted, nu este lipsită de ascunzişuri. El trăieşte cu un alt bărbat homosexual. Iar Ingrid Jespersen nu pare să „ştie“ nimic despre această relaţie gay.

Gunnarstranda făcu în aer cu degetele semnul pentru ghilimele.

— Să fi văzut cum s-a năpustit afară din bistrou. Merita un premiu Oscar. Şi, ca un făcut, a căzut în nas chiar în faţa mea.

— Nu prea e genul care să cadă în nas.

— Poate că nu, dar îmi vine greu să cred că nu ştia de orientarea sexuală a lui Strømsted. Niciodată n-am întâlnit o femeie care să nu-şi dea seama dacă un bărbat e gay sau nu. Ia gândeşte-te: de ani întregi Ingrid Jespersen se regulează cu gagiul o dată pe săptămână, în apartamentul partenerului acestuia! E foarte puţin probabil să nu fi ştiut că Strømsted era gay.

— E bisexual, nu gay.

— Yttergjerde zice că-şi unduie fundul mai abitir decât participanţii la proba olimpică de marş!

Frølich ridică din sprâncene.

— Chiar aşa? se miră el. Eu nu-i pot deosebi pe gay de heterosexuali. Mai ales când participă la proba de marş. N-aş fi zis niciodată că Strømsted e bisexual.

— Nu eşti femeie!

— Ce, tu eşti?

— Păi…

Frølich rânji.

Gunnarstranda schimbă subiectul.

— Hai să trecem la altele. Oricum, ea mai mult ca sigur că ştia. Se prea poate ca Ingrid să fie în spatele omorului, dar pentru moment nu cred că e cazul să mizăm totul pe această presupunere. Ţinând cont că Strømsted trăieşte cu un bărbat, mi se pare foarte puţin probabil să ucidă pe cineva de dragul ei.

— Deci căutăm altă explicaţie?

— Ca de obicei, totul se leagă de cine ce-a făcut şi când, zise Gunnarstranda sastisit. Frunzări cu degetul prin foile pe care le avea în mână.

— Va trebui să stăm de vorbă cu partenerul lui Eyolf Strømsted şi să aflăm dacă poate confirma alibiul acestuia. Dar mai întâi să vedem dacă văduva va semna această declaraţie sau dacă se va deranja să vină până aici.

Se întoarse şi alese un alt document.

— Acesta e raportul laboratorului referitor la ce s-a găsit în biroul de pe Bertrand Narvesens vei. Sunt amprente pe ambele pahare de sherry. Dintr-unul a băut Reidar, din celălalt altcineva.

— Ai vreo idee cine?

Gunnarstranda rânji.

— Oricine ar fi fost, nu figurează în datele noastre. Impresia mea este că e vorba de o femeie. Care nu era nevastă-sa.

29. Doamna în roşu

Gunnarstranda o luă prin centru. Se opri să se uite la copiii care patinau pe muzică disco pe gheaţa din jurul fântânii din Spikersuppa. Reflectoarele aruncau o lumină albă şi tăioasă, transformând totul în decorul unui film ce s-ar fi turnat acolo; zăpada spulberată de patine părea zahăr pudră. Două femei tinere, având în jur de douăzeci de ani, se mişcau stângaci pe gheaţă şi chicoteau, încântate că lumea se uita la ele.

Gunnarstranda merse înainte pe Lille Grensen, o luă apoi pe Akersgata, trecu prin faţa Parlamentului până ajunse la Café Justisen, unde bău pe îndelete o cafea, citi două gazete de scandal şi ascultă vorbele de duh ale obişnuiţilor casei. Un vagabond, proaspăt spălat şi pieptănat, îmbrăcat în haine de la Armata Salvării, se aşeză cu un icnet la o masă lângă fereastră. Chelneriţa, care era foarte drăguţă, îi aduse cartofi, un ou la capac şi o bere.

— Roger, te-ai spălat pe mâini? îl întrebă ea cu severitatea unei mame.

— Sunt curat ca un penticostal din Philadelphia, oftă Roger, începând să înfulece mâncarea şi luând o gură de bere.

Gândindu-se la replica vagabondului, Gunnarstranda ieşi din cafenea. Uşa se trânti după el. Afară era deja întuneric. O porni pe Storgata ca să ia tramvaiul şi să-i facă o vizită lui Gro Hege Wyller.

Când apăsă pe butonul interfonului şi se prezentă, ea şovăi dacă să-i dea drumul sau nu. În cele din urmă, se auzi totuşi un bâzâit şi uşa se deschise. Pe scări lovi fără să vrea balustrada cu piciorul şi stârni un zgomot metalic care se auzi mult timp.

Gro Hege Wyller nu păru surprinsă să-l vadă.

— Ştiam că vă veţi întoarce, zise ea, ţinând uşa deschisă.

Gunnarstranda păşi pe lângă ea în garsoniera în care se vedea că locuia o femeie tânără cam strâmtorată cu banii. La origine fusese un apartament spaţios, care fusese apoi împărţit în unităţi mai mici. Cea pe care o ocupa Gro Hege Wyller fusese poate o cameră de serviciu sau o debara. Avea tavanul înalt şi o suprafaţă nu mai mare de treizeci de metri pătraţi. Partea care era folosită drept cameră de zi se înălţa pe un fel de treaptă mai lată pe care stăteau o canapea şi un fotoliu, peste care ea pusese cuverturi din stofă mov-închis. Podeaua era folosită ca pat, cu tot felul de perne şi cearşafuri din care se vedeau doar colţurile. Trei perechi de chiloţi de damă şi nişte dresuri se uscau pe caloriferul de sub fereastră.

Gro Hege Wyller stătea lângă uşă şi-l măsura pe Gunnarstranda din priviri. Purta o pereche de jeanşi vechi, mulaţi pe corp, care coborau periculos de jos pe coapse şi lăsau să se vadă ombilicul, în a cărui adâncitură era montată o perlă argintie.

Fără prea multă vorbă, inspectorul de poliţie Gunnarstranda se aşeză pe un fotoliu. Pe masă era un televizor

portabil cu un ecran de 25 de centimetri şi cu antena întinsă.

— Când l-aţi văzut pe Reidiar Folke Hespersen ultima oară? întrebă el cu blândeţe.

— Cu o zi înainte să moară, răspunse ea.

— Joi sau vineri?

— Vineri, 13 ianuarie.

Se uitară unul la celălalt. Ea îi înfruntă privirea, ceea ce îl făcu pe Gunnarstranda să nu comenteze asupra faptului că anterior ea dăduse un alt răspuns la această întrebare.

— Care a fost scopul întâlnirii dumneavoastră cu el?

— Profesional.

— Aţi mai lucrat pentru el înainte?

— Da.

— Muncă de birou?

— Nu.

Gunnarstranda aşteptă detaliile.

— Ne întâlneam o dată pe lună. Mereu la aceeaşi oră, continuă ea şi se întinse pe canapea. În Ensjø — pe Bertrand Narvesens vei.

Hege îşi puse un picior sub ea.

— Unde amândoi beaţi sherry, preciză Gunnarstranda.

— Da, beam sherry şi ascultam Schubert.

— Şi în asta consta munca dumneavoastră?

— Primeam două mii de coroane. Pe oră.

Hege îşi flutură teatral mâna şi-şi dădu ochii peste cap. Apoi adăugă:

— După cum vedeţi, aveam nevoie de banii ăştia.

— Vă prostituaţi?

Ea oftă şi scutură din cap cu seriozitate spre a sublinia cât de stupidă i se părea întrebarea:

— Nu, zise. Nu m-am prostituat niciodată. Nici nu mi-ar trece prin cap să fac aşa ceva.

— Striptease?

Hege îi adresă o privire dispreţuitoare şi scutură din cap:

— Par chiar aşa de ieftină?

Poliţistul aşteptă o vreme, apoi întrebă:

— Ei bine, atunci ce făceaţi?

— Sunt actriţă. Jucam teatru.

Ea zâmbi văzând expresia poliţistului.

— Folke mă plătea să joc într-o piesă scrisă şi pusă în scenă de el. Niciodată nu a repetat-o cu mine. Niciodată.

— De ce-i spuneţi Folke? întrebă Gunnarstranda.

— N-am idee. Nu-mi place numele de Reidar. Sună tâmpit.

— De cât timp făceaţi acest lucru?

— Care lucru?

— Jucatul în piesă.

— De un an şi jumătate.

— Ce fel de om era Folke Jespersen? întrebă Gunnarstranda.

Hege se gândi înainte de a răspunde.

— Drăguţ. De treabă, zise ea în două vorbe. Era bătrân şi impotent, lucru despre care vorbea fără nicio reţinere. Am ajuns foarte apropiaţi, tot jucând şi răsjucând aceleaşi roluri. Dar nu voia să se apropie de mine fizic.

— Iar dumneavoastră?

— Nu ştiu, zise ea, aplecându-se în faţă, cu mâinile împreunate şi cu o expresie concentrată. Aş susţine totuşi că sentimentele pe care le nutream unul pentru celălalt erau… ca un fel de iubire, continuă, uitându-se la un punct nedefinit din depărtare. O iubire deloc năvalnică

şi deloc pătimaşă pe care o jucam şi o rejucam în cămăruţa aceea timp de o oră sau două — la intervale de săptămâni.

Gunnarstranda aşteptă, pentru că ea încă nu terminase ce avea de spus.

— Era… priceput. Avea simţul ironiei, al misterului şi…

Se opri, ezitând.

— Şi? insistă ofiţerul de poliţie.

— Era captivat de prezenţa mea. Acest lucru este important: era captivat de prezenţa mea.

Se lăsă tăcerea.

— Era manierat, adăugă ea. Îmbrăcat cu grijă. Mirosea a cafea, a ţigări şi a ceva… deosebit…

Pentru o clipă buzele ei tremurară de emoţie.

— Cum se face că v-aţi dus la el să jucaţi din nou piesa chiar în ziua aceea?

— Nu ştiu.

— De ce chiar în ziua aceea? insistă ofiţerul de poliţie.

— Nu ştiu. În mod normal, n-ar fi trebuit s-o jucăm atunci.

— Poftim?

Lui Gunnarstranda i se tăie glasul şi se aplecă spre ea, mânat de un interes subit.

— Da, în mod normal, n-ar fi trebuit s-o jucăm atunci. Liniştiţi-vă, păreţi aşa de surescitat.

— Cum adică, n-ar fi trebuit s-o jucaţi în ziua aceea? Nu aşa era planul?

— Nu. Mi-a dat telefon să vin.

— Când?

— A sunat cam între două şi două şi jumătate. M-a întrebat dacă am putea să dăm reprezentaţia mai curând, şi nu pe 23, cum era planificat.

— Cât de des s-a mai întâmplat să vă telefoneze şi să ceară să schimbaţi data reprezentaţiei?

— Niciodată.

Gro Hege scutură din cap.

Gunnarstranda se lăsă pe spate în fotoliu. Degetele îi tremurau.

— Deci, în optsprezece luni, niciodată n-a schimbat data şi niciodată n-a modificat nimic?

— Niciodată.

— V-a dat vreun motiv de ce-a făcut-o atunci?

— Nu.

Poliţistul aşteptă.

— Nu l-am întrebat, adăugă ea.

— De ce?

— Pentru că m-am bucurat că-mi cere să vin.

Gunnarstranda se uită la ea cu scepticism.

— Ce fel de piesă era?

— Una în care jucam rolul unei femei şi aveam de spus două replici.

— Pentru care aveaţi nevoie de două ore?

— Era vorba de teatru, de improvizaţie. Erau două replici pe care trebuia să le spun de fiecare dată, indiferent ce formă ar fi luat dialogul nostru improvizat. Aveam mai multe conversaţii, în acelaşi cadru, cu acelaşi punct de plecare — o piesă pe care o repetam mereu şi mereu, dar care avea de fiecare dată alt deznodământ. Cele două replici erau două puncte fixe într-o reprezentaţie mai amplă, pe care nu o repetam. Replicile nu se schimbau niciodată şi erau atât de importante, încât Folke nu m-a angajat decât după ce-am dat o probă de care el s-a arătat mulţumit. Da, dădu ea din cap şi zâmbi văzând gura

deschisă a ofiţerului de poliţie, a trebuit să dau o probă. Credeţi că glumesc, nu? Însă era ceva serios.

— Deci, faptul că tatăl dumneavoastră l-a cunoscut pe Folke Jespersen era o aiureală?

— Nu era nicio aiureală. Era o minciună.

— Şi ce replici aveaţi de spus?

Ea se lăsă pe spate pe canapea.

— Scena era aceeaşi de fiecare dată. El acoperea biroul cu o faţă de masă albă şi punea pe ea două pahare de sherry. Pe pervazul ferestrei era un casetofon vechi cu un sunet hârâit…

Nerăbdător, Gunnarstranda dădu din mână, îndemnând-o să continue.

— …iar el se aşeza acolo…

Hege arătă spre scaunul de lângă masa ei, apoi se ridică în picioare, traversă încăperea până la uşa de la intrare, unde se opri şi se sprijini cu spatele de ea.

— …eu bat… zise ea şi bătu cu degetele în uşa din spatele ei.

Apoi continuă:

— …şi intru… şi reîncepem una dintre conversaţiile pe care le-am avut anterior. O, şi am uitat să spun că port o rochie roşie — dacă vreţi, pot să v-o arăt — şi o perucă neagră.

— O perucă?

— Da, o perucă. Cu păr lung şi negru care-mi vine până pe umeri.

— Altceva?

— Şi o aluniţă. Ea îşi arătă obrazul stâng. Un mic punct negru, făcut cu creionul dermatograf aici…

Ofiţerul de poliţie dădu afară aerul din piept şi fluieră:

— O aluniţă pe obraz, repetă el.

Hege aprobă din cap.

— Şi ce-i cu replicile? întrebă Gunnarstranda nerăbdător, urmărind-o din ochi în timp ce ea se trânti înapoi pe canapea.

Hege răspunse cu ochii închişi, de parcă ar fi făcut un efort enorm ca să vorbească.

— *Când esenţa vieţii se reduce la amintiri, e vorba întotdeauna de fragmente din lucrurile bune care ni s-au întâmplat. Doar ele rezistă timpului şi doar ele fac din amintire cel mai preţios din toate avuţiile noastre. Nu e vorba doar de capacitatea de a ne aminti, de a merge pe propriile noastre urme, ci şi de nevoia de a ne păstra sufletul şi de a rămâne cei care am fost.*

— Şi trebuia să spuneţi această replică de fiecare dată?

Ea dădu din cap.

— La un anumit moment în timpul reprezentaţiei rosteam aceste cuvinte — adesea în două fragmente. Mai întâi prima frază, a doua unde se potrivea. Ajunsese un fel de joc. Folke aştepta să trec la partea următoare, dar îmi punea piedici în cale şi îndrepta conversaţia în direcţii în care era greu să ajungi la o încheiere. Cu toate acestea era teatru — dur şi pretenţios —, dar teatru.

Inspectorul de poliţie răsfoi în carneţel până ajunse la o pagină albă, îi dădu femeii pixul şi îi ceru să scrie cuvintele cu pricina.

— Dialogul, îi explică el.

Hege luă pixul şi carneţelul şi începu să noteze pe pagina albă. Gunnarstranda observă că scria cu mâna stângă şi că ţinea pixul într-un fel cam neobişnuit.

— Mai era şi altceva? o întrebă când ea termină de scris.

Hege îşi lăsă umerii în jos.

— Multe detalii rămâneau la alegerea mea. Cum începeam conversaţia după ce intram, în funcţie de ce stare de spirit aveam. Uneori puteam să deviez după plac — sau aproape după plac. Dar cadrul rămânea mereu acelaşi: sherry-ul, muzica lui Schubert…

Hege se opri, şovăind.

— Schubert? se miră Gunnarstranda.

— Da, mereu Simfonia a Opta a lui Schubert, „Neterminata", pe casetofon…

— Care era tema discuţiei din ziua aceea?

— Iertarea.

— Ca să vezi! exclamă Gunnarstranda nerăbdător.

— Am vorbit despre iertare, despre iertare ca fenomen al conştiinţei.

— S-a menţionat vreun nume?

— Absolut niciunul.

— Vreun eveniment anume?

— Nu de către Folke, dacă asta doriţi să ştiţi.

— Care însă voia ca dumneavoastră să-l iertaţi?

Ea aprobă din cap.

— De ce? Care era motivul pentru care voia să fie iertat?

— Nu am înţeles niciodată. În afară de….

Gunnarstranda aşteptă cu respiraţia tăiată, dar Hege nu spuse nimic. Mai mult, îşi mută privirea. El îşi drese glasul:

— Ştiţi cumva care era scopul acestor reprezentaţii?

— Bineînţeles că la început m-am gândit şi eu la fel de fel de lucruri, dar pe măsură ce trecea timpul…

Hege făcu o pauză.

Gunnarstranda se uită lung la ea.

— Cred că era destul de clar. Folke voia să fiu altcineva, o femeie la care visa, dar la care nu putea ajunge niciodată. Nu prea-mi plac astfel de lucruri.

— De ce nu?

Ea zâmbi cu amărăciune.

— Visa la o femeie la care nu putea ajunge. Mă avea însă pe mine. O parte din fiinţa mea care în clipa aceea era acolo, în acea cameră. La început mi-a cerut să mă prefac că sunt altcineva, dar… la început credeam că despre asta va fi vorba, şi anume că eu voi fi visul lui secret despre o femeie pe care nu o cunoşteam, dar s-a dovedit că nu era deloc astfel. Nu, zise ea şi scutură energic din cap, ca şi cum ceea ce voia să spună ar fi fost un lucru prostesc.

— Spuneţi, o îndemnă detectivul.

— Odată am fost bolnavă. Cred că s-a întâmplat cu şase sau şapte întâlniri în urmă, deci cam acum o jumătate de an, când am avut gripă, febră 40, şi a trebuit să anulez.

Hege zâmbi.

— Pe Folke l-a apucat amocul. Mi-am găsit o înlocuitoare, o altă actriţă, o fată excelentă, dar el nici n-a vrut să audă. Mă voia pe mine.

Hege îşi ridică privirea spre Gunnarstranda.

— Înţelegeţi? întrebă ea. Mă voia pe mine şi pe nimeni altcineva! Deşi purtam rochia femeii la care visa şi-mi puneam peruca ei, nu mai era vorba de ea, ci de mine!

Gunnarstranda se ridică în picioare şi începu să se plimbe de colo-colo prin garsonieră. Se opri la fereastră şi privi afară la copacii aliniaţi de-a lungul şoselei, la ramurile lor grele, lipsite de frunze, care se întindeau în aer.

— Însă iertarea avea mai mult ca sigur de-a face cu această femeie, zise vocea sfioasă din spatele lui.

Inspectorul de poliţie Gunnarstranda se întoarse.

— A trebuit să-l iert în numele ei. Părerea mea e că Folke i-a făcut cândva acestei femei o figură urâtă şi n-a mai apucat să îndrepte lucrurile.

Cufundat în gânduri, Gunnarstranda dădu doar din cap:

— Şi ultima oară când s-au întâmplat toate acestea a fost în seara zilei când a fost omorât. Cum suna cealaltă parte a dialogului?

Gunnarstranda se întoarse, ocoli scaunul şi încercă să-i prindă privirea lui Hege. Ea însă continua să se uite undeva în gol.

— Care era ultima parte a dialogului?

Hege şovăi.

Gunnarstranda se uită la ea.

— Cine era femeia în numele căreia trebuia să-l iertaţi pe Jespersen?

Ea scutură din cap.

— N-am idee.

Gunnarstranda oftă.

— Nu se poate. Trebuie să ştiţi. Vi se cerea să jucaţi rolul unei anumite persoane. Sunteţi actriţă, deci nu se poate să nu fi întrebat despre rol!

— Zău că n-am idee.

— Dar nu se poate să nu fi simţit nevoia să întrebaţi — era doar vorba de o femeie cu părul mai lung, cu o aluniţă pe obraz şi cu silueta şi trăsăturile dumneavoastră, presupun, zise Gunnarstranda. Apoi adăugă pe un ton de melodramă: vreţi să vă spun ceva? Am o poză de-a ei…

Gro Hege Wyller se albi la faţă. Privirea pe care i-o adresă poliţistului exprima suferinţă şi îndoială, iar trupul

ei părea cuprins de o rigiditate pe care Gunnarstranda n-o mai văzuse până atunci.

— Semănaţi cu ea, zise poliţistul fără emoţie în glas. Mi-am dat seama de acest lucru — la înmormântare.

— Nu vă cred, murmură ea, pe un ton ceva mai ferm.

Apoi îşi spuse din nou părerea:

— Vreţi să mă păcăliţi.

Gunnarstranda se lăsă pe spate în scaun. Îşi încrucişă picioarele şi aşteptă ca nesiguranţa să pună stăpânire pe ea.

— De ce v-aş minţi? întrebă el în cele din urmă.

— Unde e fotografia?

Gunnarstranda arătă cu mâna spre buzunarul de la piept.

— Aici.

— Vreau s-o văd!

Gunnarstranda şovăi.

— N-am voie s-o văd? întrebă ea.

— De ce vreţi s-o vedeţi?

— Vreau să văd fotografia, repetă Hege pe un ton categoric.

Gunnarstranda zâmbi poznaş:

— Vă întrebaţi cumva dacă stăpâneaţi îndeajuns rolul, dacă aţi reuşit să intraţi în pielea personajului?

— Nu, zise ea răspicat.

— Sunteţi sigură?

Gunnarstranda zâmbi rece.

— Erau două fragmente de dialog, care mai mult ca sigur că aveau ceva de-a face cu femeia, nu?

— Dacă vă spun a doua parte a dialogului, mă lăsaţi să văd fotografia? îl întrerupse ea.

— Bine.

— *Te iubesc*.

— Poftim?

— Aşa suna a doua parte a dialogului: *Te iubesc*.

Hege stătea cu ochii închişi, transpusă în altă lume. Din nou poliţistul desluşi ceva în conturul feţei, în strălucirea pielii în contact cu lumina care îl făcu să amuţească şi să aştepte fascinat ca ea să-şi redeschidă încet ochii. Gunnarstranda şi femeia schimbară priviri între ei.

— Fotografia? întrebă ea.

Gunnarstranda îşi băgă mâna în buzunar şi scoase fotografia pe care o găsise în biroul lui Jespersen. O acoperi cu mâna şi tuşi discret.

— Sunteţi sigură că vreţi s-o vedeţi?

Schimbară din nou o privire. Inspectorul se uită în ochii albaştri ai lui Hege şi pentru o clipă desluşi în ei o vulnerabilitate care îl făcu să înghită în sec. În acelaşi timp văzu şi că ea îşi dăduse seama de acest lucru şi că faptul o durea, după felul cum îşi atinti privirea în gol şi şopti:

— Nu..., poate e mai bine să n-o văd.

Gunnarstranda nu făcu nicio mişcare.

— Ei bine, zise Hege, asta e tot?

— Aţi simţit..., începu el, trecându-şi degetele peste buze, aţi simţit ceva deosebit în ziua aceea?

— Păi, de fiecare dată era ceva deosebit, însă atunci mi s-a părut puţin cam... trist, zise ea cu vocea întretăiată.

— Trist in ce fel?

— A început să plângă, răspunse ea. Nu tare, doar un pic. Ceva ce nu s-a mai întâmplat niciodată. Nu ştiu. Cred că era mai trist ca de obicei, mai tăcut, puţin dezorientat.

Gunnarstranda se uită la ea cu atenţie: părea transpusă într-o altă dimensiune. Când, într-un târziu, Hege îşi ridică privirea spre el, parcă ar fi ieşit dintr-o apă adâncă. Clipea des ca să-l vadă mai limpede.

— După aceea ce s-a întâmplat? întrebă el încet şi puse fotografia înapoi în buzunar.

— Am luat amândoi un taxi.

Gunnarstranda aşteptă.

— De la depozit, zise ea. Din Ensjø.

— În ce direcţie?

— Spre casă.

— Amândoi?

— Eu am coborât, el a mers mai departe. Cred că s-a dus şi el acasă.

— Cine a chemat taxiul?

— El.

— Şi nu aţi observat nimic în faţa clădirii din Bertrand Narvesens vei când aţi coborât?

Ea aruncă o privire scurtă peste umăr.

— Ce vreţi să insinuaţi?

— Nimic. Puneam doar o întrebare — şi reacţia dumneavoastră îmi spune că aţi văzut într-adevăr ceva.

Ea nu răspunse.

Poliţistul se ridică în picioare, împinse măsuţa deoparte şi se lăsă pe vine în faţa femeii aşezate pe canapea.

— N-aveţi nimic de pierdut, murmură el. Şi nimic de câştigat. Cine zice A zice şi B. Aşa e jocul. Credeţi-mă, ştiu regulile…, îl joc de o jumătate de viaţă. Aşa că să nu mă minţiţi. Şoferul era cineva cunoscut?

Hege îşi coborî privirea.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Gata cu *Ce vreţi să spuneţi*. Nu mai ţine, se răsti la ea Gunnarstranda. Răspundeţi la întrebare. Îl cunoşteaţi pe şofer?

— Am venit cu taxiul.

— Fir-ar să fie, răspundeţi odată la întrebare!

— Îl cheamă Richard. Locuieşte aici, în această clădire. E taximetrist. Apoi adăugă pe un ton iritat: Nu vă mint.

Gunnarstranda scoase un mic oftat şi se lăsă pe spate în fotoliu.

— I-aţi cerut dumneavoastră acestui taximetrist să vă ducă la depozitul lui Jespersen de pe Bertrand Narvesens vei sau, pur şi simplu, a apărut din întâmplare când aveaţi nevoie de o maşină?

— L-am întrebat dacă are chef să mă ducă — pentru că, atunci când a telefonat Folke, era aici.

— Aici, cu dumneavoastră?

— Da.

— Dumneavoastră şi şoferul de taxi aici, singuri?

— Da.

— Şi de ce n-aţi menţionat acest lucru de la bun început?

— Nu ştiu.

— Sunteţi un cuplu?

— Nu.

Poliţistul se uită la ea cu scepticism. Hege nu-i dădu nicio atenţie.

— Richard şi mai cum?

— Ekholt. Richard Ekholt. Lucrează în tura de seară şi cea de noapte. Odată m-a adus acasă şi mi-a dat cartea lui de vizită. După aceea am mai apelat la serviciile lui încă de câteva ori, când mi-era greu să găsesc un taxi, noaptea târziu, de exemplu. E foarte convenabil să pot suna pe cineva pe care-l cunosc. Da, am făcut-o de câteva ori. Iar acum lui i-a intrat în cap că mă iubeşte.

— L-aţi mai văzut pe Ekholt în ziua aceea?

Ea nu zise nimic.

Gunnarstranda îşi mângâie buzele nervos.

— Vă asigur că e relevant pentru cazul pe care îl investighez.

— Ceva s-a întâmplat, motiv pentru care nu vreau să-l mai întâlnesc.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

Gunnarstranda se uită la ea cu atenţie.

— V-a făcut vreun rău? întrebă el încet.

— Nu fizic.

Gunnarstranda aşteptă.

— S-a purtat urât — pe drum era prost dispus şi pus pe ceartă, iar când am ajuns, a început să mă pipăie şi a încercat să mă dezbrace. A trebuit să fug. Afară era al naibii de frig, iar drumul alunecos.

Se uită la Gunnarstranda de parcă ar fi retrăit scena.

— Şi-a ieşit din minţi. Cred că era gelos fiindcă ştia că mă întâlnesc cu un alt bărbat.

— Unde v-aţi dus?

— La Folke. Cheia era, ca de obicei, în cutia poştală. Din fericire, am reuşit să descui uşa şi să o închid înainte ca Richard…

— Aţi păţit ceva?

— Nu, dar eram totuşi furioasă.

— I-a menţionat incidentul lui Jespersen?

— Da, şi l-am inclus în piesă. Pe tema iertării, zise pe un ton lipsit de expresie şi cu privirea aţintită spre masă.

Poliţistul se uită la ea fără să scoată un cuvânt.

— După aceea am avut un şoc. Vedeţi dumneavoastră, niciodată nu m-aş fi gândit că mă va aştepta, dar exact asta s-a întâmplat, spuse ea într-un târziu. Când eu şi Folke am ieşit să luăm taxiul, maşina lui Richard era parcată în

același loc. El stătea înăuntru și sunt sigură că ne-a urmărit până aici.

— Cum puteți să fiți așa de sigură?

— Tocmai voiam să deschid ușa imobilului, pentru că taxiul mă lăsase aici, iar Folke mergea mai departe spre casă. Căutam cheia prin poșetă când l-am văzut pe Richard trecând cu mașina și urmărindu-l pe Folke.

— Sunteți sigură că-l urmărea?

— Da.

— Ați informat poliția despre ce s-a întâmplat?

— În legătură cu ce?

— Că v-a agresat în mașină.

— Nu era nimic de informat. Incidentul mi-a arătat ce fel de om este Richard.

Gunnarstranda își băgă mâna în buzunar, de unde scoase un pix și întrebă:

— Aveți o foaie de hârtie?

Ea se uită în jur.

— Lăsați, zise polițistul, și luă ziarul de pe măsuță.

Pe spațiul alb de pe marginea paginii scrise mesajul codat de pe pieptul lui Reidar Folke Jespersen și i-l arătă femeii.

— Vă spune ceva?

— Sunteți sigur că litera de aici e corectă? întrebă ea.

Gunnarstranda tresări.

— De ce?

— Cred că numărul taxiului lui Richard este 195, zise ea. Numai că litera din față e A, nu I.

30. Uniforma lipsă

Când inspectorul Gunnarstranda se întoarse acasă în seara aceea, mai întâi se opri şi se uită la peştişorul care înota în bolul a cărui apă era mai mult verde decât transparentă. Cu toate acestea, reuşi să reziste privirilor pline de reproş pe care i le arunca vietatea. Se duse în bucătărie şi-şi prăji două ochiuri cu o jumătate de pachet de şuncă afumată, pe care le devoră împreună cu două felii de pâine prăjită şi un pahar cu lapte. Făcu apoi un duş fierbinte, se aşeză la masa de lucru şi începu să frunzărească prin raporturile referitoare la cazul Jespersen. În cele din urmă se duse la un vechi cufăr de marinar din care scoase una din sticlele de whisky pe care le ţinea acolo. Îşi turnă un pahar pe care îl goli în timp ce-şi redacta raportul despre vizita la Gro Hege Wyller. După ce termină de citit ceea ce scrisese, se duse la telefon şi formă numărul lui Frank Frølich. Acesta răspunse cu un căscat.

— Eu sunt, zise Gunnarstranda.

— Ştii cât e ceasul? îl întrebă Frølich cu reproş.

— Mai ţii minte că unul din martorii domiciliaţi pe Thomas Heftyes gate a amintit ceva despre un taxi care aştepta în faţă cu motorul mergând? întrebă Gunnarstranda.

— Da, căscă din nou Frølich. O femeie care lucrează pentru Editura Egmont, care publică literatură pentru copii.

— Cred că şoferul se numeşte Richard Ekholt.

— OK.

— Am de gând să-l convoc la secţie pentru întrebări. Aş vrea însă ca tu să vezi dacă are dosar şi să vorbeşti cu dispeceratul de taxiuri sau să găseşti nişte informatori de încredere care au contacte prin mediul ăsta.

— Informatori?

— Ekholt lucrează în tura de noapte, aşa că e imposibil să nu-i cunoască pe vreo câţiva din muşteriii noştri obişnuiţi. Şi, colac peste pupăză, numărul taxiului lui este 195. Dormeai?

— Ce-ai zis?

— Te întrebam dacă dormeai.

— Nu, spuneai ceva despre un număr.

— Da, am spus că numărul taxiului lui Richard Ekhold este A195.

— Măi, al naibii!

— A195, Frølich, nu I. A nu e I.

— Dar nu se poate ca totul să fie o simplă întâmplare.

— Fiecare zi pe care o trăim fără să murim e o întâmplare. Faptul că unul din spermatozoizii lui taică-tău a câştigat lupta pentru ovulul maică-tii şi ai apărut tu este o întâmplare. Este o întâmplare că omenirea trăieşte pe Pământ şi nu pe Marte. Dormeai?

— Cum poţi să întrebi aşa ceva? Ai idee cât e ceasul?

— Nu, dar aud muzică la tine.

— N-am spus că m-am culcat.

— Altceva?

— A sunat Glenn Moseng.

— Ăsta cine mai e?

— Are un local unde vinde cafea şi gofre în Jacob Aalls gate. Şi partea interesantă este că localul se află chiar în faţa clădirii în care locuieşte Strømsted, amantul lui Ingrid. Acest Glenn Moseng a recunoscut fotografia lui Folke Jespersen în ziar. Pe data de 13 ianuarie, mortul nostru a stat în localul lui Moseng de pe la nouă până pe la unsprezece şi ceva, douăsprezece.

Gunnarstranda fluieră de uimire.

— Înseamnă că Stokmo ne-a spus adevărul, continuă Frølich. Reidar Folke Jespersen nu s-a dus direct la lucru, ci s-a oprit la această cafenea ca s-o aştepte pe nevastă-sa.

— Dar când ea şi-a făcut apariţia, îndreptându-se spre locuinţa amantului, nu a oprit-o, replică Gunnarstranda trântindu-se într-un fotoliu, cu telefonul în mână.

— Şi ce-a făcut omul nostru acolo, la cafenea?

— A băut cafea şi a citit ziarele, timp de cel puţin două ore.

Gunnarstranda reflectă în tăcere la ceea ce auzise. Frølich continuă pe un ton mai vioi.

— Se ceartă cu fraţii lui, apoi o sună la telefon pe nevastă-sa în timp ce aceasta se giugiuleşte acasă la amant. Mereu ne întoarcem la nevastă şi la amant, observă Frølich plin de însufleţire. Motivul şi ocazia.

— Altceva? întrebă Gunnarstranda, înghiţindu-şi un căscat.

— Am dat de prietena lui Jonny Stokmo, *Carina*. E o prostituată a cărei bază de operaţii este un apartament în Thereses gate. A confirmat că Jonny a fost la ea în seara aceea. Ceea ce nu-şi mai aminteşte exact e momentul când a plecat.

— Nu şi-l mai aminteşte?

— Nu. Stokmo a picat pe neaşteptate, iar la miezul nopţii ea avea întâlnire cu nu mai ştiu ce vedetă de la televiziune. Aşa că i-a făcut vânt lui Stokmo devreme, ca să mă exprim ca ea. A mai avut timp să facă duş şi să strângă prin cameră înainte ca tipul de la televiziune să sune la uşă. Nu e deci deloc exclus ca Stokmo să se fi dus la culcare la unsprezece, aşa cum susţine.

Gunnarstranda căscă.

— Se pare că avem ceva de lucru mâine.

Inspectorul remarcă privirea plină de reproş a lui Kalfatrus, peştişorul din acvariu, şi simţi mustrări de conştiinţă.

Îndată ce termină de vorbit la telefon, se hotărî să golească bolul. Trebui să caute prin mai multe dulapuri în bucătărie până ce, în sfârşit, dădu peste dispozitivul de tras vin al lui Edel. Echipat cu o găleată, Gunnarstranda băgă tubul în bol. Trase puţină apă şi se strâmbă scârbit, apoi scuipă în găleată. Lăsă apa să se scurgă până ce în bol nu mai rămase decât de vreo cinci centimetri. Apoi luă o carafă şi un termometru. Kalfatrus înota în cercuri pe fundul bolului şi se uita la el acuzator.

— E vina boşorogului de Folke Jespersen, se scuză Gunnarstranda.

În clipa aceea sună telefonul.

Gunnarstranda luă receptorul şi strigă în el:

— Da!

— Sunt Karsten Jespersen.

— Da?

— Îmi cer scuze că vă sun la o oră aşa de târzie, dar tocmai am aruncat o privire la inventarul articolelor din magazin…

— Şi?

— Nu pare să lipsească nimic de valoare.
— Ce vreţi să spuneţi?
— Vreau să spun că lipseşte un singur lucru. O uniformă.
— O uniformă?
— Da, era într-o cutie de carton cafenie în biroul meu.
— Ce fel de uniformă?
— Nu prea ştiu. N-a fost despachetată. Cutia era adresată tatălui meu. I-am spus de ea în ultima seară. A fost unul din lucrurile despre care am vorbit.

Gunnarstranda cercetă din priviri masa, căutând o ţigară. Îşi pipăi buzunarele.

— Da, îmi amintesc, mormăi el. Aţi mai pomenit de ea, iar acum îmi spuneţi că nu e trecută pe lista de inventar pe care v-am dat-o?
— Într-adevăr. Nu e pe listă.
— Poate că e trecută, însă în termeni vagi. Există pe listă ceva de genul „cutie cu îmbrăcăminte“ sau „articole militare“?
— Nu, nu e nimic.
— Şi n-aţi despachetat-o? Atunci de unde ştiţi că în cutie era o uniformă?
— Nu am avut timp să fac mare lucru, dar cutia asta am deschis-o. Înăuntru era o uniformă dintr-o ţesătură de lână, de culoare albăstruie, cum poartă militarii.
— Albăstruie? Bleumarin? Bleu-cenuşie? întrebă Gunnarstranda, care până la urmă găsi o ţigară începută, dar neterminată în scrumiera de pe masă. O aprinse.
— Bleu-cenuşie.
— Deci mai mult cum poartă aviaţia, nu marina?
— N-am idee.
— Nu era cumva uniforma unui conductor de tramvai? Chiar şi personalul de la parlament poartă uniforme.

— Era o uniformă militară; cu galoane şi decoraţii. Însă m-am uitat la ea doar în treacăt. I-am amintit de ea lui tata, ca şi de cele două pahare din sticlă de Nøstetangen, care sunt pe listă, dar el nu părea prea interesat.

— Deci credeţi că în seara aceea a coborât în magazin ca să se uite la uniformă?

— Nu mi-l pot închipui făcând asta.

Gunnarstranda trase lacom aer în piept şi zise:

— Ştiţi cumva dacă uniforma avea vreo valoare deosebită?

— După cum v-am spus, n-am apucat s-o văd, zise Karsten Jespersen.

— Cine a trimis cutia?

— N-am idee. Nu-mi amintesc. Dar nu cred că avea pe ea adresa expeditorului.

— Dar n-ar fi cam ciudat să trimită cineva tatălui dumneavoastră o uniformă şi să rămână anonim?

— Păi…

— Expeditorul era anonim, nu?

— Nu ţin minte, n-am acordat atenţie.

— I-aţi spus tatălui dumneavoastră?

— Ce să-i spun?

— Că pe cutie nu era scrisă adresa expeditorului?

— Da, cred că i-am spus. Sau poate că i-am spus că a sosit o uniformă, dar că n-am apucat să văd ce e cu ea. Părea completă, cu pantaloni şi jachetă.

— Cutia mai e încă acolo?

— Nu, pe inventar nu figurează nicio cutie de carton.

— Deci lipsesc o uniformă şi o cutie de carton?

Gunnarstranda încercă să şi-i închipuie pe cei doi stând singuri cu cafeaua şi coniacul în faţă, cu copiii

făcând tărăboi prin tot apartamentul şi cu aerul încărcat de lucruri nerostite.

— A primit câteva telefoane în seara aceea. Poate că l-a sunat cel care a trimis uniforma?

— Desigur, se poate şi asta, recunoscu Jespersen. Dar n-avem cum să ştim.

— OK, zise Gunnarstranda. Vă mulţumesc că mi-aţi telefonat. Mi-a fost de mare ajutor.

După ce puse jos receptorul, rămase pentru câteva clipe nemişcat şi-şi mângâie nervos buzele cu degetele. Îşi veni în fire cu un tresărit nervos, apoi se duse în bucătărie, ca să umple carafa cu apă călduţă. Cu mare grijă, goli carafa în bol. Apoi deschise pacheţelul cu hrană pentru peşti şi presără câteva firimituri pe suprafaţa apei.

— Larve de muscă uscate şi picioare de păianjen afumate, murmură el către peştele care începu să ciugulească. Un meniu demn de un rege.

Gunnarstranda îşi mai turnă un whisky, se aşeză şi întoarse o filă din mormanul de documente din faţa lui. Pe pagina de sus era o copie a fotografiei pe care o găsise ascunsă sub setul de pe biroul lui Reidar Folke Jespsersen. De data asta, femeia parcă râdea — de el.

31. Să nu dezgropăm morţii

A doua zi, chiar după micul dejun, Frank Frølich începu să-l caute pe şoferul taxiului cu numărul A195, iar Gunnarstranda petrecu o zi lungă la birou citind declaraţii ale martorilor, copiind rapoarte şi dând telefoane peste telefoane care rămaseră mai mult sau mai puţin fără rezultat. Spre seară, inspectorul îşi luă catrafusele şi o porni spre Centrul de Unelte şi Metale al lui Stokmo din Torshov. Ferestrele atelierului erau întunecate, însă prin cele ale apartamentului de la primul etaj se vedea o lumină galbenă primitoare, care se răspândea în curte. Inspectorul de poliţie Gunnarstranda îşi ridică ochii spre cer, care era cenuşiu din cauza ceţii de iarnă şi a poluării. Îl trecu un fior şi o porni în sus pe treptele alunecoase, ţinându-se bine de balustradă. Trebui să bată cu putere de trei ori în uşă înainte ca fiul lui Stokmo, Karl-Erik, îmbrăcat într-un trening şi încălţat cu nişte adidaşi jerpeliţi, să-i deschidă şi să-i spună:

— Poftiţi înăuntru.

În apartament mirosea a mâncare. O femeie zveltă, în jur de treizeci de ani, stătea în faţa televizorului din camera de zi. Avea în poală o farfurie cu ceea ce părea

a fi peşte gratinat. La televizor era o reclamă în care un bărbat dădea cu spray peste articole de mobilier de grădină murdare şi apoi le ştergea cu o cârpă, iar acestea luceau de curăţenie.

Gunnarstranda o salută pe femeie printr-o înclinare a capului. Era desculţă, purta colanţi de jogging şi o flanelă neagră fără mâneci. Pielea îi era neobişnuit de bronzată pentru această perioadă a anului. Pe fiecare braţ avea câte un tatuaj negru-albăstrui, iar când zâmbea i se vedea un canin lipsă. Când cei doi bărbaţi se aşezară, femeia plecă tiptil la bucătărie.

La televizor, un culturist demonstra virtuţile unui aparat de fitness. Karl-Erik Stokmo luă telecomanda şi făcu volumul mic. Gunnarstranda trecu direct la obiect.

— Tatăl dumneavoastră n-are alibi pentru noaptea crimei. Apoi adăugă: şi e păcat. Susţine că vineri seara s-a culcat la unsprezece în camera din spate de deasupra atelierului.

Poliţistul arătă cu capul în direcţia unde era atelierul.

— Acolo.

Stokmo se lăsă pe spate în fotoliul Stressless şi-şi puse picioarele pe suportul încorporat.

— Era aici la unsprezece în noaptea aceea?

Stokmo oftă.

— Presupun că da.

— Presupunerile nu fac doi bani. Puteţi jura că tatăl dumneavoastră a venit aici şi a dormit toată noaptea în camera din spate?

— Nu, zise Stokmo. Ştiu că a fost aici, dar nici nu l-am văzut şi nici n-am vorbit cu el.

— Nu puteţi preciza la ce oră a sosit sau la ce oră a plecat?

— Ştiu doar c-a fost aici, repetă Stokmo. Lillian! strigă el în direcţia bucătăriei.

Femeia deschise uşa şi se opri în prag. Pe mâini avea două mănuşi galbene pentru spălat vasele. De undeva din spatele ei se auzea apa curgând în chiuvetă.

— Ai idee la ce oră a venit tata aici vineri seara? o întrebă Stokmo.

Femeia se uită lung la Gunnarstranda.

— Am auzit doar maşina pornind a doua zi dimineaţa, zise ea.

— Aşa e, confirmă Stokmo. Era maşina lui.

— La ce oră s-a întâmplat asta?

Femeia îşi frecă bărbia de umăr.

— Dimineaţa, înainte ca noi să ne trezim.

— Înainte sau după ora douăsprezece?

— Cred că înainte. Nu? ceru ea din priviri confirmarea lui Stokmo, care dădu doar din urmeri.

— Dar l-a văzut efectiv vreunul din dumneavoastră pe el sau maşina lui?

Stokmo scutură din cap.

Gunnarstranda se uită după femeie când aceasta se întoarse în grabă în bucătărie ca să oprească apa. După o vreme reveni în prag şi zise :

— Nu. Dar sunt sigură că era camioneta lui.

Stokmo dădu din cap.

— Rabla aia are amortizorul terminat, aşa că o auzi de la o poştă.

— Dacă cineva ar fi pornit camioneta în toiul nopţii, aţi fi auzit-o?

Cei doi se uitară unul la celălalt, apoi ridicară amândoi din umeri.

— Aţi auzit vreun zgomot de camionetă în noaptea aceea?

Amândoi scuturară din cap.

— Grozav, zise Gunnarstranda cu ochii pe femeie, care-şi arătă din nou caninul lipsă.

— Dumneavoastră sunteţi cel care-l cunoaşteţi pe Bendik, nu? întrebă ea.

Gunnarstranda aprobă din cap.

— Bine, zise ea, închizându-se din nou în bucătărie.

Stokmo îşi drese glasul.

— A trăit cu Bendik, explică el.

— Şi acum, după cum văd, trăieşte aici, remarcă Gunnarstranda uitându-se prin cameră.

Pe canalul TV Shop o femeie în bikini, cu o siluetă impecabilă, arăta cum se foloseşte aceeaşi maşină de fitness de mai devreme. Pereţii erau aproape goi, doar pe uşă se afla o carapace de broască ţestoasă având pictat pe ea un vultur cafeniu cu un cap alb. Gunnarstranda se uită la vultur, care se uită înapoi la el cu singurul lui ochi.

— Ştiţi de ce era tatăl dumneavoastră aşa de supărat pe Reidar Folke Jespersen? îl întrebă pe Stokmo.

— Cred că era ceva legat de bunicul, care pe vremea războiului ajuta oamenii să treacă graniţa.

— Îmi daţi voie? întrebă Gunnarstranda, scoţându-şi din buzunar punguţa cu tutun.

Stokmo dădu din cap şi luă o ţigară din pachetul de „Prince“ de pe masă. Apoi zise:

— Am auzit că Jespersen avea o tipografie ilegală la Oslo, unde tipărea manifeste cu ştiri de la Londra şi alte astfel de chestii. Dar cineva l-a turnat şi a trebuit să fugă din ţară.

— Aşa am auzit şi eu, zise Gunnarstranda, aprinzându-şi ţigara.

— Ei bine, cel care l-a ajutat pe Folke Jespersen să treacă graniţa în Suedia a fost bunicul.

Stokmo trase fumul în piept şi-şi încrucişă picioarele.

— Spre sfârşitul războiului, bunicul a fost prins de o patrulă de grăniceri germani, aşa-numiţii *Grepo*. Cât pe ce să-l împuşte. Bătrânul a intrat în panică şi a dat să fugă spre pădure. Naziştii i-au strigat să se oprească, dar el făcea pe el fiindcă era înarmat. Când naziştii i-au strigat să se oprească, şi-a scos arma să tragă, dar s-a împiedicat de o rădăcină de copac şi a căzut lat într-o baltă, cu mâna în care ţinea arma acoperită de noroi. Aşa că a dat drumul armei şi s-a ridicat în picioare. Neînarmat. Nemţii l-au percheziţionat, dar n-au găsit nimic — avea un înger păzitor, nu? —, iar bunicul le-a zis c-a ieşit la cules afine. I-au dat drumul, dar i-au ordonat să se prezinte a doua zi la poliţia din Halden.

Stokmo scutură scrumul de la ţigară şi suflă fumul prin buzele ţuguiate.

— Şi s-a prezentat?

— Da, reuşind astfel să evite orice bănuială. Numai că, vedeţi dumneavoastră, aici e clenciul. Pentru că bătrânul a scăpat aşa de uşor, au început să circule tot felul de zvonuri. E o poveste lungă; cei pe care îi ajuta să iasă din ţară îi plăteau bani frumoşi şi-i făceau o groază de cadouri, pe care el le ascundea. Nu ştiu ce valoare aveau, dar sunt sigur că e vorba de o sumă considerabilă. Mulţi din evreii pe care-i trecea peste graniţă erau bogaţi, aurari şi bijutieri, ştiţi dumneavoastră, aşa că îşi puteau permite să fie generoşi. Numai că, imediat după război au început să se audă poveşti despre refugiaţi evrei jefuiţi de călăuze

de frontieră lacomi şi aşa mai departe. Se auzeau, de asemenea, zvonuri despre bunicul pentru că unii intraseră la bănuieli după întâmplarea cu nemţii din care scăpase aşa de uşor. Din toate aceste motive, bătrânul n-a îndrăznit să facă nimic cu aceste cadouri după război. Cel care s-a angajat să le vândă, să fie mijlocitorul, a fost Folke Jespersen.

Gunnarstranda îşi răsuci o ţigară pe care şi-o aprinse cu o brichetă Zippo.

— Mda, zise el. Deci zvonurile care au început să circule spuneau că bunicul dumneavoastră lucra pentru germani?

Stokmo dădu cu tristeţe din cap.

Gunnarstranda trase fumul în piept şi spuse gânditor:

— Ajuta oamenii să treacă graniţa şi avea o reputaţie îndoielnică. Am priceput. Dar de unde animozitatea dintre bunicul dumneavoastră şi Jespersen?

Stokmo îşi stinse ţigara în scrumieră şi se lăsă pe spate în scaun.

— Am vorbit cu tata acum vreo două săptămâni, începu el.

— Şi?

— Ştiam deja multe despre cele petrecute. Dar povestea despre întâlnirea cu nemţii de la Halden e nouă. La fel cea despre Folke Jespersen vânzând cadourile primite de bunicul. Vedeţi dumneavoastră, nici tata nu ştia de treburile astea şi nici despre obiectele din argint şi toate celelalte care au trebuit ascunse în timpul războiului. Însă, ca un făcut, nu demult a găsit nişte acte vechi, care se referă la înţelegeri dintre bunicul şi Folke Jespersen şi arată cât de mult îi datora acesta bătrânului. Dacă ne luăm după tata, datoriile acelea n-au fost plătite niciodată şi Folke Jespersen l-a escrocat pe bunicul de o groază de bani.

— În ce fel?

— Jespersen s-a înţeles cu bunicul să vândă toate lucrurile acelea, numai că niciodată nu i-a dat banii obţinuţi astfel.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Înţeleg, mormăi el.

— Pe mine, sincer vorbind, mă doare în cot, dar tata a pus treaba asta la inimă. Cred că unul din motive îl constituie persecuţiile la care a fost supus în tinereţe, când i se spunea că este fiul unui spion nazist şi aşa mai departe. Ceea ce mă sperie e partea personală. Vedeţi dumneavoastră, tata i-a cerut bani lui Folke Jespersen şi în ultimul timp puţin a lipsit să nu se încaiere cu el.

— Să-l ia la bătaie?

— Versiunea lui Folke Jespersen este că bunurile au fost furate de la evrei în timpul războiului. Ceea ce e groaznic. Întâi şi întâi, bunicul a fost cel care l-a dus pe Folke Jespersen în Suedia, iar după aceea au lucrat împreună ani buni. Dar, după ce moşul a murit, Reidar Folke Jespersen a început să spună despre el că a fost un nemernic. Din acest motiv tata crede că Folke Jespersen îl şantaja. Mai mult, bunicul nu a făcut nici cel mai mic efort pentru a recupera banii pe care i-i datora Jespersen. Tata crede că Folke Jespersen îl avea pe moşul cu ceva la mână, că îl ameninţa cu tot felul de porcării şi scorneli, cum că i-ar fi jefuit pe evrei în timpul războiului şi că ar fi spionat pentru nemţi.

Gunnarstranda dădu gânditor din cap.

— Deci tatăl dumneavoastră era pornit tare pe Reidar Folke Jespersen, conchise el. Dar de ce-i pasă mai mult, pentru ce vrea să se răzbune? Pentru bani sau pentru onoarea pierdută? Sau poate pentru ambele?

Stokmo dădu din umeri.

— După cum v-am spus, pe mine mă doare în cot. Dar cred că din punctul de vedere al tatei, onoarea e pe locul întâi.

— E de înţeles, zise Gunnarstranda. Numai că povestea asta poate fi un motiv pentru ca tatăl dumneavoastră să…

— Haideţi să judecăm logic. De ce l-ar fi ucis tata pe Folke Jespersen? Odată mort, nu are cum să mai scoată pata de pe numele bunicului, iar tata nu primeşte nici el satisfacţie.

— Nu e exclus ca tatăl dumneavoastră să-şi fi pierdut controlul. Se întâmplă mereu astfel de lucruri. Aţi spus singur că pentru el chestiunea asta a ajuns ceva personal.

— Dar tata nu e un copil, obiectă Stokmo junior. Niciodată nu ar fi atât de nebun încât să-i facă rău fizic lui Folke Jespersen.

Gunnarstranda se ridică în picioare. În bucătărie se făcuse linişte.

— Dar e unul dintre suspecţi? întrebă Stokmo, ridicându-se şi el.

Cei doi ieşiră în vestibul, unde Gunnarstranda îşi puse paltonul.

— Va trebui să dea o declaraţie, ceea ce înseamnă că e unul din martori.

Se întoarse spre oglinda de pe perete, de fapt trei oglinzi pătrate montate una peste alta. Trupul lui părea astfel compus din trei segmente: capul şi gâtul, partea de sus a pieptului şi picioarele. Se încheie la palton şi-şi aranjă părul.

— Va trebui să aibă încredere în adevăr şi în noi, zise el ca o concluzie a discuţiei şi deschise uşa.

Zece minute mai târziu, când era deja în maşină, în drum spre casă, unde voia să facă un duş şi să se schimbe

înainte de a merge la teatru cu Tove Granaas, Frølich îl sună pe mobil.

Gunnarstranda îi spuse colegului său mai tânăr să aştepte până trage pe dreapta, ceea ce şi făcu, oprindu-se chiar lângă podul Bentse.

— Tocmai am vorbit cu o anume doctoriţă Lauritsen de la secţia de oncologie a spitalului Ullevål, începu Frølich.

— O cunosc, zise Gunnarstranda.

— De unde?

— A tratat-o pe soţia mea.

— Înţeleg.

— Ei, şi? continuă neabătut Gunnarstranda. Probabil că Reidar Folke Jespersen a fost şi el pacientul ei, nu?

— Cam aşa ceva, zise Frølich. Oricum, i-a spus lui Folke Jespersen că are cancer în stadiu terminal. Însă şi mai interesant este momentul când i-a spus acest lucru.

— Ei, nu!

— Da, avem din nou de-a face cu ziua de vineri, 13 ianuarie. Folke Jespersen i-a dat telefon doctoriţei Lauritsen la patru după-amiaza ca s-o întrebe de rezultatele analizelor pe care le făcuse. La început, doctoriţa n-a vrut să-i spună nimic la telefon şi i-a recomandat să vină la cabinet. Numai că Jespersen s-a înfuriat şi a început s-o tracaseze. Întrebările lui deveneau atât de directe că, în cele din urmă, a trebuit să-i spună că avea un cancer în stadiu metastatic. I-a făcut o programare pe care el n-a respectat-o.

— În ce stadiu era cancerul?

— I-a spus moşului că mai avea cel mult două luni de trăit. Şi acest lucru cu o jumătate de oră înainte ca el să-i dea telefon avocatei şi să-şi revoce testamentul.

32. Scurtă întâlnire

În faţa bancomatului de la poşta din Egertorget stătea o femeie. Aşteptând ca ea să-şi termine tranzacţia, Frølich se uita la tânărul care cânta la chitară în faţa staţiei de metrou. Efectul temperaturilor sub zero asupra unui instrument muzical atât de delicat, nemaivorbind de unghiile chitaristului, era o problemă care-l preocupase pe Frølich dintotdeauna. Artistul purta mănuşi fără degete şi umbla tremurând în jurul unor difuzoare montate pe un cărucior de supermarket, în acelaşi timp cântând din voce puţinilor care-l ascultau: doi drogaţi cu bărbi de înţelepţi şi haidamacul care păzea intrarea la barul Tre Brødre.

Femeia de la bancomat îşi termină tranzacţia şi se întoarse pe neaşteptate spre Frølich.

— Bună! exclamă ea şi făcu o strâmbătură de durere, ducându-şi mâinile la şale şi scăpând punga de cumpărături din mână.

Frølich o prinse înainte de a ateriza pe trotuar. Femeia era Anna. Stătea îndoită din mijloc, râzând şi respirând greu.

— Ce se întâmplă? întrebă el.

— Spatele, spuse ea gâfâind. Am o criză teribilă de sciatică. M-ai speriat, stând aşa de aproape în spatele meu.

— Oh, zise Frølich. Preţ de câteva secunde se uitară nemişcaţi unul la celălalt.

Anna purta o haină groasă din lână multicoloră şi o pereche de jeanşi decoloraţi. Îşi freca mâneca hainei. Dintr-odată, Frølich deveni conştient de gerul năprasnic.

— Mulţumesc pentru listă, zise el. Mai mult nu reuşi să spună.

— Ce listă? se miră ea.

— Cea cu obiectele din magazinul de antichităţi, preciză el cu un zâmbet stânjenit.

— Ah, n-ai pentru ce, răspunse ea tot cu un zâmbet.

Frølich îşi dădu seama că artistul ambulant cânta „The Streets of London". Avea o voce frumoasă. Din spatele poliţistului, un bărbat cu faţa roşie şi cu un palton şi o pălărie de lână îl întrebă pe un ton cam răstit dacă stătea la rând la bancomat.

Frølich îl lăsă înaintea lui.

— E frig, îi zise el Annei, punându-i pe trotuar punga de plastic. Înăuntru era o sticlă care ar fi putut să se răstoarne, aşa că o sprijini cu piciorul.

— Nu vrei să mergem să ne aşezăm undeva?

Ea îşi întoarse încet capul spre ceasul cu o reclamă la ciocolata Freia de deasupra restaurantului „Mamma Rosa".

Lui Frølich îi venea să-şi muşte limba pentru invitaţia prea îndrăzneaţă pe care tocmai o făcuse şi încercă să dreagă lucrurile:

— Dar poate că te grăbeşti?

Ea prinse sugestia din zbor.

— Da, de fapt mergeam la cineva la spital — în Aker.

Nu preciză despre cine era vorba, iar Frølich nu avu destul curaj s-o întrebe.

— Atunci rămâne pe altă dată?

— Cred că da, zise ea cu un tremur uşor. Găsim noi când.

— Când?

— Poate mergem la o bere într-o zi după serviciu?

El dădu din cap. Expresia „într-o zi" era cam descurajatoare şi nu conţinea niciun angajament precis. Pe de altă parte, nici el nu avea vreo sugestie mai concretă.

O porniră în jos pe Akersgata, pe lângă sediile ziarelor *Aftenposten* şi *Dagbladet*. El îi ducea punga. Mergeau încet.

— Cel mai rău e când tuşesc, zise ea. Râsul nu pune probleme — mă refer la sciatică.

Când autobuzul apăru de după colţul lui Apotekergata, accelerară ritmul tot mai mult, astfel că ultimii metri până la staţie îi făcură aproape în fugă.

— Ai grijă, îi zise Frølich în timp ce mergeau şchiopătând pe trotuarul îngheţat.

Ea îşi zâmbi sieşi.

Când Anna puse deja piciorul pe scara autobuzului, el îşi dădu seama că nu conveniseră cum să se întâlnească. Strigă deci după ea:

— Unde ?

Uşa se închise cu un zgomot înfundat, iar Frølich şi Anna izbucniră în râs şi schimbară priviri ca într-o pantomimă prin uşa de sticlă.

Ea îşi mişcă buzele spunând ceva şi arătă cu degetul spre piept pretinzând că ţine la ureche un telefon.

— Eu? strigă Frølich. Vrei să te sun?

Dar autobuzul plecase deja, iar el vorbea singur.

33. Mana cerească

Gunnarstranda se duse după Tove Granaas la şapte şi jumătate. Luase deja hotărârea de a nu coborî din maşină şi i-o şi spusese clar la telefon. „Când vezi maşina intrând pe alee, te rog, coboară.“ Tove locuia cu chirie, ocupând primul etaj al unei case din Sæter care semăna cu o cabană din Alpi şi era aşezată în mijlocul unei livezi în care creşteau meri bătrâni. Din cauza emondărilor făcute prost şi pe fugă, pomii arătau ca nişte prăjini din care creşteau surcele. Tove se plângea tot timpul că merele erau mici şi pline de viermi. Gunnarstranda ştia prea bine că nici nu te puteai aştepta la altceva cu asemenea pomi. Numai că nu spuse niciun cuvânt, pentru că, dacă l-ar fi scăpat gura, ar fi trebuit să facă el emondarea, lucru pentru care nu avea nici chef, nici energie. Casa aparţinea unei perechi căsătorite, trecută de cincizeci de ani, genul de oameni care o pornesc cu rulota după ei de-a lungul coastei Suediei şi care îşi fac plimbarea de seară în ţinută asortată ca la o ieşire la iarbă verde.

— Când vin acasă de la serviciu, femeia se ascunde ca să nu-mi dea bună ziua, se plângea Tove. Nu avem nimic în comun.

— Dar puteţi măcar sta de vorbă?

— Da... când îmi măresc chiria, deşi asta este sarcina bărbatului. Vine să mă anunţe de mărire, îmi zice că hâr, că mâr, dar nu îndrăzneşte să iasă din vorba nevesti-sii, care, când el sună la uşă, se ascunde sub scară şi, de cum deschid, începe să-i dea indicaţii nepreţuite. Auzindu-i cum şuşotesc, ai zice că pe undeva cineva a uitat un sifon din care iese gazul.

Oricât ar fi fost de pitoreşti proprietarii, Gunnarstranda n-avea niciun chef să-i întâlnească. Era prea bătrân să sune la uşa unei femei şi să aştepte ca un copil de şcoală să i se deschidă. Dar când intră cu maşina pe alee şi ridică privirea spre etaj, o văzu pe Tove făcându-i semn cu mâna de la o fereastră. Peste trei minute era deja în maşină.

Când coborâră serpentinele pe Kongsveien, văzură luminile oraşului licărind sub ei ca şi cum cerul s-ar fi răsturnat cu susul în jos. Gunnarstranda dădu drumul la radio. Aveau noroc, pentru că producătorului emisiunii îi plăcea muzica liniştitoare. Când se apropiară de parcarea pe multiple nivele de la centrul Ibsen, Billie Holiday cânta „I love you, Porgy", dar odată ajunşi înăuntru, din difuzoare nu mai ieşea decât un fâşâit de paraziţi.

Tove se uită la el.

— Eşti singurul om pe care-l cunosc care nu are în maşină nici casetofon, nici CD player, zise ea.

Gunnarstranda făcu volumul mai mic, rotind butoanele lucioase de atâta uz ale vechiului radio de bord.

— L-am cumpărat în '72. Dacă-ţi iei maşină nouă nu înseamnă neapărat că trebuie să-ţi schimbi şi radioul.

În drum spre ascensor, trecură pe lângă un şir de vehicule parcate unul după celălalt şi Gunnarstranda zise:

— Problema este că radioul nu mai e ca altădată. Cu ani în urmă puteai citi programul în ziar şi-ţi alegeai ce-ţi plăcea. Existau emisiuni deosebite, discuţii cu scriitori

respectaţi sau actori cu voci minunate care citeau texte clasice, ca de exemplu Aase Bye citind nuvela „Amenone albe printre stânci“ a lui Hans E. Kinck.

Ţinu uşa deschisă pentru ca Tove să poată păşi în zona de aşteptare de lângă lifturi. O însoţi şi el.

— Şi chestia era că puteai să-ţi programezi cafeaua de după-masă astfel încât să nu pierzi mari momente transmise la radio, continuă el. Dar acum totul se reduce la o avalanşă de sunete fără noimă. Crainicii nu debitează decât tâmpenii despre ei înşişi, îşi difuzează pe calea undelor ignoranţa diluată cu muzică uşoară, apoi numesc lăbăreala asta „veştile dimineţii“ sau „cronica de după-masă“ sau „buletinul rutier“. Şi dacă pe undeva în toată vorbăria s-ar ascunde un singur moment de adevăr şi valoare, ceva ce ar merita un pic de concentrare, respect sau meditaţie, crede-mă că ar trece pe lângă tine fără să observi nimic, exceptând cazul fericit că te-ai afla în maşină chiar în clipa aceea şi vocea ar traversa eterul până la tine. Dar se pare că numai eu sunt aşa de depăşit...

— Aşa se pare, conchise ea cu un zâmbet, apoi rămase tăcută pentru că apărură un bărbat şi o femeie care aşteptau şi ei ascensorul.

Acesta veni după câteva secunde. Uşa se deschise şi intrară toţi patru. Se uitară unii la ceilalţi în oglindă.

Tove îl ţinu ferm de braţ în timp ce coborâră agale pe Kristian IV gate şi intrară pe uşile de sticlă ale Teatrului „Det Norske“. Se uitară prin foaier.

— Suntem printre primii, zise Gunnarstranda.

— Eşti neliniştit? întrebă ea încet şi fără să-i dea drumul la braţ.

— Poftim?

— Eşti neliniştit? insistă ea.

Gunnarstranda tuşi şi aruncă o privire la imaginea lui din oglinda lângă care stătea.

— De ce întrebi?

— Pentru că îmi pari încordat şi un pic distant.

— Nu sunt neliniştit.

— Nu-ţi face plăcere să fii cu mine?

— Ba da.

Gunnarstranda îşi drese glasul şi adăugă:

— E bine.

Ea îi dădu drumul la braţ şi se aşeză în faţa lui cu capul lăsat întrebător pe umăr.

— Să mergem altundeva? La un film sau la o bere într-un bar întunecat?

— Nu, e bine aici. Dar poate că ar trebui să vorbim despre altceva.

Ea îl luă din nou de braţ şi-l conduse spre nişte scaune neocupate. Îi făcu semn cu mâna unei femei aflate într-un alt colţ al foaierului şi explică în şoaptă:

— N-am mai văzut-o de ani buni. Toţi vechii mei prieteni sunt aici, la teatru. Şi eu habar n-aveam.

— Da, numai populaţie între cincizeci şi o sută cincizeci de ani...

— Pe unde-ţi umblă gândurile? întrebă ea. Mai mult ca sigur că nu pe-aici...

— La nişte cifre şi litere.

— Seminţe de mană?

— Ce vrei să spui?

— C-aş vrea să beau ceva! exclamă ea. Adu-mi, te rog, un sherry.

Pe Gunnarstranda îl trecu un fior.

— Bine. Eu o să iau un pahar de vin roşu. Să nu văd sherry-ul... Dar ce ziceai referitor la seminţe? întrebă el,

după care îi dădu mănuşile să i le ţină pentru o clipă şi-şi băgă mâna în buzunar, căutându-şi portofelul.

— Seminţe de mană, repetă ea, după care explică: presupun că, dacă le semeni, vei obţine pâinea care a căzut din ceruri asupra israeliţilor când rătăceau înfometaţi prin deşert.

— Şi cum ai ajuns la asta?

— Mi-a venit pur şi simplu în cap când ai spus „cifre şi litere". Ştii, bunica era extrem de credincioasă. Pe dulapul din bucătărie ţinea un bol plin cu bucăţele de hârtie, mii de bucăţele pe care erau scrise cifre şi litere, ca, de exemplu, Ez 5, 4, sau Luca 8, 12. Erau citate din Biblie, Cartea lui Ezechiel...

Gunnarstranda încremeni.

— Bineînţeles, murmură el.

— Da, într-adevăr. Mana cerească. Citatul biblic al zilei. Cred că era penticostală.

— Din Biblie, oftă inspectorul Gunnarstranda, prăvălindu-se pe banchetă.

— Ce-ai păţit?

— I de la Ioan. Nouăsprezece, cinci.

— Evanghelia după Ioan. Capitolul 19, versetul 5, zise Tove cu un zâmbet ştrengăresc. Ce se aude cu sherry-ul?

— Bristol Cream, zise Gunnarstranda, căzut pe gânduri. Îţi place marca asta?

Ea dădu din cap.

— Ce-o fi. Nu mă pricep la mărcile de sherry.

— Atunci hai să mergem la barul „Library" de la Hotel Bristol. E chiar vizavi, propuse Gunnarstranda cu blândeţe. Poţi să bei o sticlă întreagă dacă ai chef...

— Un pahar e de-ajuns, zise ea. Dar de ce să plecăm de aici?

— Pentru că vreau să pun mâna pe o Biblie.

Cinci minute mai târziu la barul „Library“ de la Hotel Bristol nu era niciun loc liber. Gunnarstranda începu să-şi plimbe nervos degetele de-a lungul buzelor.

— Fir-ar să fie, mormăi el.

— Calmează-te, zise Tove cu un zâmbet.

— Trebuie să...

— Păi n-ai o Biblie acasă ca tot omul?

Se întoarse spre fereastră, de unde se vedea intrarea teatrului.

— Pariez că piesa e cum nu se poate mai plicticoasă, zise Tove.

— Cum? *John Gabriel Borkman* te plictiseşte? Şi eu care credeam că Ibsen e pe dunga ta! se miră el.

— Da, dar nu şi limba de la sfârşitul secolului al XIX-lea. Să-l traduci pe Ibsen în limba de azi este culmea imbecilităţii din cultura norvegiană.

Tove îşi strecură braţul sub al lui.

— Hai să mergem la tine acasă, zise şi se uită în ochii lui. Dacă ai curajul...

În timp ce Gunnarstranda scotocea după un exemplar din cele trei Biblii în norvegiană ale lui pe rafturile pe care le construise într-un dulap pentru pantofi de pe hol, Tove stătea în picioare în pragul uşii ce dădea în camera de zi şi se uita cu atenţie la televizorul cu ecranul întors spre perete, la imaginile cu subiect botanic de pe spătarul fotoliului, la vechiul lampadar sculptat, ba chiar şi la peretele propriu-zis acoperit de rafturi ticsite cu volume de diferite culori şi mărimi, broşate, cartonate, cu o mulţime de reviste şi broşuri vârâte printre cărţi, astfel că biblioteca semăna cu un bloc supraaglomerat dintr-un ghetou exotic. Tove citi ce scria pe cotoarele cărţilor, observă fără un cuvânt portretul lui Edel şi-şi

lăsă privirea să rătăcească până la bolul în care înota peştişorul.

— Deci ăsta e animalul tău de companie? izbucni ea.

Inspectorul găsise două Biblii, pe care le puse pe biroul de lângă fereastră. Le răsfoi pe amândouă înainte de a-şi ridica privirea spre Tove.

— Să ştii că n-am sherry, zise el. Dar am un whisky bun.

Tove se întoarse interesată spre el.

— Unde?

— În lada de lemn, zise Gunnarstranda şi arătă cu capul spre cufărul de marinar de lângă şemineu.

— Aici? întrebă Tove, ridicând capacul şi uitându-se înăuntru la sticlele aranjate stâns una lângă alta. Ai destul whisky, murmură ea, ridicând sticlele rând pe rând şi citind ce scria pe etichetă. Din care vrei?

— Dintr-una care e deja deschisă, zise Gunnarstranda, urmărind cu degetul rândurile de pe pagina de cuprins a uneia din Biblii. Luca... Ioan... murmură el.

Tove se hotărî să încerce o sticlă de Ballantine's plină pe un sfert, aşa că se duse în bucătărie, găsi două pahare cu fundul gros şi turnă în ele. Gunnarstranda luă paharul pe care i-l dădu ea, pierdut în gânduri.

— Ia fii atentă la asta, zise el şi arătă pasajul cu degetul.

— Ce spune?

— Că Iisus şi Pilat din Pont...

— Sănătate, *Skål*, închină Tove. Pentru bunica.

— Şi pentru Pilat din Pont, adăugă Gunnarstranda.

Tove oftă, uitându-se la paharul de whisky cu un aer apreciativ.

— Pilat se spală pe mâini, iar iudeii pun pe capul lui Iisus o coroană de spini. Cele trei cruci de pe fruntea mortului. Coroana de Spini! Firul de aţă roşie în jurul gâtului, mantia purpurie.

Gunnarstranda rămase cu ochii aţintiţi în depărtare, apoi întrebă gânditor:

— Dar de ce?

— Tu eşti poliţistul, zise Tove.

Scoase de pe raft câteva cărţi şi le citi titlurile, în timp ce Gunnarstranda continua să frunzărească prin Biblie şi să citească.

După o vreme Tove îşi mai turnă whisky şi-l întrebă şi pe el dacă mai vrea. Gunnarstranda ridică privirea şi scutură din cap. Primul whisky era neatins în pahar.

— Asta e chiar interesant, mormăi el. Există patru evanghelii, însă numai trei menţionează această întâmplare. Excepţia este Luca...

Răsfoi paginile ca să-i arate lui Tove pasajul cu pricina.

— Te cred, zise ea şi mai luă o înghiţitură. Al naibii de bun whisky.

— Luca nici nu aminteşte acest episod. Nu spune nimic de mantia purpurie, de coroana de spini şi de râsetele gloatei. În schimb vorbeşte despre Irod. În general, Luca pare să fie pe un făgaş greşit. Pe când toţi ceilalţi sunt de acord că lui Iisus i s-a dat o mantie purpurie...

— Aţa roşie, îl întrerupse Tove. Ai amintit deja de ea.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Trei din trei evanghelişti sunt de acord şi în privinţa coroanei de spini şi a faptului că Iisus a fost arătat gloatei care şi-a bătut joc de el. Numai că la acest punct excepţia este Ioan.

Tove se uită la fundul paharului spre a se convinge că era din nou gol.

— Cred că mai beau unul, zise ea şi apucă sticla. *Skål*!

Gunnarstranda îşi ridică paharul, sorbi din el şi citi cu voce tare.

— *„Şi ostaşii, împletind cunună din spini, I-au pus-o pe cap şi L-au îmbrăcat cu o mantie purpurie. Şi veneau către El şi ziceau: Bucură-te, regele iudeilor! Şi-I dădeau palme. Şi Pilat a ieşit iarăşi afară şi le-a zis: Iată, vi-L aduc pe El afară, ca să ştiţi că nu găsesc în El nici o vină."*

Gunnarstranda îşi ridică privirea din text şi preciză:

— Şi acum urmează pasajul cu adevărat relevant, Ioan 19:5. *„Deci a ieşit Iisus afară, purtând cununa de spini şi mantia purpurie. Şi le-a zis: Iată Omul!"*

Tove veni spre el de-a lungul bibliotecii, cu paharul în mână. Surescitat, Gunnarstranda se ridică în picioare şi spuse:

— Numai în Ioan întâlnim rândurile astea. Dacă există vreun motiv pentru care ucigaşul l-a citat pe Ioan şi nu pe Marcu sau Matei, atunci acesta nu poate fi decât că numai în Ioan există cuvintele: „Iată Omul!"

Tove se întoarse câţiva centimetri spre el, cu un surâs binevoitor pe buze, şi sorbi din whisky înainte de a se întoarce la bibliotecă.

— Numai că atunci..., continuă inspectorul de poliţie Gunnarstranda, concentrându-se, ... atunci întrebarea este: Ce vor să însemne aceste cuvinte? Şi cine le-a spus?

— Le-a spus Pilat, răspunse Tove. Sunt cuvintele lui.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Pilat din Pont spune că nu găseşte în Iisus nicio vină, apoi arată gloatei pe prizonierul umilit şi spune: „Poftim, uitaţi-vă la el!"

Gunnarstranda se încruntă.

— Numai că din punct de vedere gramatical, din moment ce pronumele „el" apare după numele propriu „Iisus", normal ar fi să interpretăm propoziţia ca pe o declaraţie făcută de prizonier, adică de Iisus.

— Aşa e, zise ea fără cea mai slabă urmă de interes în voce.

— Deci întrebarea este: Cu cine se identifică autorul pasajului care urmează?

Şi Gunnarstranda citi din nou din Biblie:

— *„Deci a ieşit Iisus afară, purtând cununa de spini şi mantia purpurie. Şi le-a zis: Iată Omul!"* Prin urmare, nu e deloc limpede cine spune aceste cuvinte şi care este sensul lor.

— A fost răstignit? întrebă Tove, cu oarecare greutate în vorbire.

— Iisus?

— Nu, anticarul!

— Era negustor de antichităţi, nu anticar. Şi nu, Reidar Folke Jespersen nu a fost răstignit, preciză pe un ton cam înţepat Gunnarstranda. Nu avea niciun fel de răni pe mâini sau pe picioare, ceea ce înseamnă că importante erau citatul şi faptul că a fost expus în vitrină, metoda prin care a fost ucis fiind lipsită de semnificaţie. Situaţia, citatul şi umilirea, astea trebuie să fi fost punctele relevante. Însă dacă aceste cuvinte au fost spuse de Pilat din Pont, atunci trebuie să vedem în ele o rugăminte în favoarea lui Iisus, ca şi cum i-ar fi implorat pe iudei să nu-şi piardă minţile: „Uitaţi-vă, acum că l-aţi umilit, fiţi milostivi!" Dar dacă cel care le-a rostit a fost Iisus, atunci interpretările sunt multiple. La urma urmei, pretinde că e fiul lui Dumnezeu, nemuritor şi aşa mai departe, şi spune: „Iată-mă pe mine, iată omul!"

Tove îşi controlă un acces de râs.

— Ce e? întrebă Gunnarstranda dezorientat.

— Sper că treaba asta nu-ţi face rău, chicoti ea. Sper că nu te apucă zelul religios.

Aici Tove râse cu toată gura. Gunnarstranda se holbă la ea uluit.

— Oh, Doamne-Doamne şi vai de mine! zise ea, redobândindu-şi controlul de sine. E din cauza whisky-ului. Fenomenal de bun. Cred că mai beau unul.

— Dar poate fi şi din cauza unui sentiment de vinovăţie, medită Gunnarstranda în timp ce Tove turnă câte o porţie pentru amândoi. Acest episod — în care Pilat din Pont nu vrea să-l execute pe Iisus şi se oferă să-l pună în libertate, însă gloata îi spune să-l elibereze pe celălalt.... cum îl cheamă?

— Baraba, zise Tove aplecându-şi obrazul spre peştişorul Kalfatrus din bol. Baraba-i bun, barbun! exclamă ea apoi, pe un ton glumeţ. Barbunul e un peşte, nu?

— Da, exact, Baraba. Iar Pilat vrea să se spele pe mâini şi să nu aibă nimic de-a face cu toată tărăşenia. Toate aceste aspecte din episodul respectiv se pot prea bine lega de... sentimentul de vinovăţie...

Tove rânji sarcastic:

— Cum îl cheamă?

— Pe cine?

— Pe peşte.

— Al patrulea crai de la răsărit.

— Al patrulea?

— În Biblie sunt trei. El e al patrulea.

— Peştele tău e al patrulea crai?

Trăsăturile chipului ei se adunară toate într-un imens semn de întrebare. Apoi se risipiră într-un zâmbet larg.

— Doamne, whisky-ul mi s-a urcat la cap!

— Kalfatrus, zise Gunnarstranda.

— Poftim?

Gunnarstranda zâmbi.

— Vezi? exclamă triumfătoare Tove. Ia uită-te la tine! *Ştii* să râzi!

De data asta zâmbiră amândoi.

— Îmi cer scuze, îngăimă ea. Nu te las să gândeşti.

Făcu câţiva paşi nesiguri spre sticlă.

— Şi-ţi spui: Las'că rezolv eu asta!

— Ce spuneam?

— Ceva despre vinovăţie.

— A da, Pilat spune că omul este nevinovat. Totul e aşa de încurcat...

Gunnarstranda se încruntă.

— Propoziţia din textul biblic poate fi o referinţă la o discuţie despre personajul christic. E oare cu adevărat fiul lui Dumnezeu, e oare divin sau uman? Ca rege al iudeilor e luat în batjocură. Ideea de rege..., ştii tu, concepţia iudeilor despre Mesia era cea despre un împărat atotputernic care îl zdrobeşte pe duşman şi se proclamă stăpân peste toţi şi toate, numai că apare dintr-odată acest Iisus care foloseşte noţiunea de rege în sens metaforic şi spiritual. Aşa că propoziţia are de-a face cu relaţia dintre noţiunile de rege, Dumnezeu, om şi tată. Numai că întrebarea este dacă faptul că Reidar a fost expus în vitrina magazinului are sau nu vreo importanţă şi dacă este sau nu rezultatul unui sentiment de vinovăţie — pentru că, la urma urmei, partea cu Pilat din Pont se referă la o procedură legală...

— *Skål*, zise Tove.

Gunnarstranda luă o înghiţitură din pahar.

— Şi ce ne facem dacă toate elementele sunt prezente aici? Legea, vinovăţia, umilirea publică, imaginea lui Dumnezeu?

— Patricid, sintetiză Tove.

Gunnarstranda îşi ridică ochii. Femeia ţinea sticla între degetul mare şi arătător şi o bălăngănea în aer.

— Goală!
— Ce-ai spus?
— Că e goală, răspunse ea.
— Înainte de asta.
— Că nu eşti chiar aşa de beat.
El zâmbi larg.
— Hai, du-te şi mai ia o sticlă.
— Minunat, zise ea şi se aplecă să scoată o altă sticlă din cufărul de marinar.
— Ce spuneam?
— Ziceai ceva de patricid. Dar ce motiv crezi că ar fi avut Karsten Jespersen pentru a-i face de petrecanie lui taică-său?
— Motivul numit răzbunare, zise Tove deschizând sticla, pe care apoi o ridică la înălţimea ochilor ca să citească ce scria pe etichetă. Glenlivet. Aşa ceva e mai mult ca sigur scump, dar bun.
— Ce fel de răzbunare?
— Tu eşti poliţistul.
Gunnarstranda îşi goli paharul şi se frecă cu mâinile pe obraji.
Tove se lăsă pe spate pe canapea. Îşi aruncă pantofii din picioare şi-şi puse pe măsuţă tălpile înguste în ciorapi de nailon.
— Doamne, ce mă bucur c-ai terminat cu poantele alea biblice, oftă ea şi se uită lung la el cu un surâs ironic pe buze. Sunt în casa ta, aşa că frumos ar fi să te întreb.
Puse sticla pe masă şi începu să se scotocească prin poşetă.
— Te deranjează dacă fumez?

34. În paşi de dans

În noaptea aceea Frank Frølich o visă pe Linn, deşi nu o mai văzuse de cel puţin cincisprezece ani. Se făcea că erau amândoi în cabana ei. La fereastră ciripeau de zor păsările. El stătea întins pe o parte în pat şi simţea pe picioare căldura razelor soarelui. Prin fereastra întredeschisă intra parfumul dulce al verii. Lângă el Linn se întorsese pe spate, aşa că acum îi putea admira muşchii bine conturaţi ai stomacului. Soarele proiecta peste pat umbra clar definită a pătratelor de lemn ce compuneau cadrul ferestrei. Părul lui Linn se revărsa peste pernă. O mlădiţă de iederă cobora spre duşumea şi atingea hainele lor de corp aruncate grămadă acolo. Apoi deodată nu mai erau în cabană, ci într-o dumbravă, toamna. Aerul era tăios. În faţa lor se întindea un lac, iar frunzele fagilor de pe malul celălalt erau deja galbene cu strălucire portocalii. Imaginea lor în apa întunecată era atât de clară încât părea mai bine definită decât în realitate. Acum nu mai era cu Linn, ci cu Eva-Britt, care avea o şuviţă de păr între buze şi se uita printre gene în timp ce arunca frunze de mesteacăn spre el. Frunzele erau uscate şi, în loc să cadă spre pământ, se lăsau duse de o rafală de vânt, tot

mai sus, până ce deveneau mici cât firele de praf şi în cele din urmă se mistuiau în văzduh. Îşi întoarse privirile de la Eva-Britt şi văzu o bibliotecă. Nu reuşi să citească titlurile de pe cotoarele cărţilor — erau prea departe. În schimb, pe uşă văzu fotografia unei motociclete, Harley-Davidson Fat Boy, pe care o conducea o brunetă cu picioare lungi, îmbrăcată în jeanşi mulaţi şi cu sânii dezgoliţi. Era Anna. Se trezi şi-şi dădu seama că era acasă în pat. Singur. Fără Linn, fără Eva-Britt. Doar cu hainele aruncate pe podea. Pe uşa dulapului era fotografia motocicletei Harley-Davidson Fat Boy — dar fără Anna.

În cele din urmă îşi scoase un picior de sub pătură şi se uită la imaginea lui jalnică din oglindă. Slavă Domnului, dimineaţa nu-l sâcâia nimeni.

O oră mai târziu ieşea pe uşa apartamentului. Afară se mai încălzise, cam până la zero grade, şi peste noapte începuse să ningă. Plugurile de zăpadă împroşcaseră maşinile parcate de-a lungul trotuarului cu un strat de zloată lipicioasă. Loviturile ritmice ale unei lopeţi îi dădură de înţeles că un funcţionar zelos voia să meargă cu orice chip la slujbă cu maşina. Totuşi, când motorul porni, suna gripat. Deşi rece, aerul era umed şi înecăcios. Sunetele parcă se târau prin stratul de zăpadă care amortiza totul. Frank Frølich ar fi dat orice să fie vară, dimineaţa, iar el să se trezească cu soarele încălzindu-i picioarele.

Când ajunse la barul de la Hotelul Continental, văzu un loc liber pe una dintre canapelele de piele din spatele încăperii. Majoritatea clienţilor erau mahări din industrie îmbrăcaţi în paltoane Hugo Boss, pe care acum le dădeau jos. În afară de ei, mai erau prezente cetele de mame machiate sălbatic şi îmbrăcate în blănuri — târându-şi odraslele stângace, toate la vârsta adolescenţei, toate cu

sâni mari şi buza de jos bosumflată, toate aruncând priviri lung exersate de căprioare cu ochii mari spre bărbaţii ce păreau cei mai înstăriţi.

Frank Frølich îşi comandă o cafea, care îi fu adusă într-o cafetieră. Curând după aceea, în foaier intră cu paşi elastici un bărbat îmbrăcat într-un sacou roşu. Una din femeile de la bar arătă spre Frank Frølich, care se ridică în picioare şi dădu mâna cu nou-venitul. Hermann Kirkenær avea părul scurt şi cârlionţat. Pe vârful capului începuse să chelească. Umbla neras şi cu un cercel în urechea stângă. După ce se aşeză, femeia care i-l arătase pe poliţist îi aduse un pahar de coca-cola.

Kirkenær spuse că el şi soţia lui locuiau în Tønsberg, însă ori de câte ori aveau treabă în oraş stăteau la Continental, cum era cazul şi azi, când aveau de mers în trei locuri spre a vedea nişte antichităţi.

— Dar am impresia că vreţi să vă mutaţi la Oslo, nu-i aşa?

— Da, zise Kirkenær şi se uită peste umărul lui Frølich, care se întoarse şi el şi văzu aşteptând în spatele lui o femeie înaltă cu păr lung şi o privire atentă. Iselin, ţi-l prezint pe Frank Frølich, spuse Kirkenær.

Mâna femeii era caldă şi uscată, cu degete lungi. Era îmbrăcată într-o jachetă scurtă şi o fustă care îi acoperea genunchii. Se aşeză pe canapea lângă Kirkenær. Gura ei mare era urâţită de un herpes pe buza de jos. Când ea îl fulgeră cu privirea, Frank Frølich îşi lăsă ochii in jos.

— Inspectorul Frølich investighează cazul morţii lui Reidar Folke Jespersen, explică Kirkenær.

— Ce lucru groaznic, zise Iselin Varås pe un ton compătimitor.

— Iselin reacţionează la toate cu o sinceritate totală, observă Kirkenær, fără să catadicsească să-şi ascundă

sarcasmul, după care i se adresă femeii pe un ton aspru, oscilând între dispreţ şi aroganţă: Este o trăsătură foarte dulce de-a ta, dragă, dar poliţia vrea să ştie de fapt dacă am avut vreun contact cu Reidar înainte de întâlnirea din apartamentul lui Arvid din ziua de vineri, 13 ianuarie.

Iselin Varås ţinea în mână un tub cu strugurel de buze, cu care se dădu cu grijă pe herpes.

— Probabil că am schimbat câteva vorbe, zise ea. Tu îl întâlneşi pe Reidar şi înainte, nu-i aşa? Eu nu.

— Ideea era să luăm legătura cu Arvid, fratele lui, continuă Kirkenær. Înainte de a ajunge la fraţii Jespersen am scris la mai mulţi… la mai multe magazine. Apoi, dintre fraţi, mai întâi ne-am adresat lui Reidar, dar cel care ne-a contactat a fost fratele lui, Arvid. El a reacţionat la scrisoarea noastră, ca să spun aşa.

Dacă scrisoarea i-a fost trimisă lui Reidar, probabil că fraţii au discutat despre ea, îşi zise Frølich şi se lăsă pe spate când chelneriţa aduse o sticlă de apă minerală Ferris şi turnă cu mişcări domoale în paharul lui Iselin. Aceasta se uită cum apa făcea spumă în pahar, apoi zise:

— Reidar era proprietarul oficial.

Când chelneriţa plecă, îşi ridică paharul să închine cu Frølich, care, politicos, îşi înclină şi el ceaşca de cafea.

— De fapt au avut o atitudine foarte pozitivă, toţi trei fraţii, zise ea şi-şi puse paharul înapoi pe masă. Apoi îşi adună părul cu ambele mâini şi-l răsuci într-o coadă de cal, pe care o prinse cu un elastic.

— Încă nu au spus nu, continuă Kirkenær. Şi desigur, s-ar putea să…

— Hermann, îl întrerupse ea pe un ton matern.

— Ce e?

— Hermann, omul e mort, zise ea fulgerându-l cu privirea. Apoi îşi dădu din nou cu strugurel pe buză.

Era evident că bărbatului nu-i plăcea să fie astfel pus la punct, însă ea continuă neabătută:

— Aşteptăm ca fraţii să ne contacteze din nou. Nu ştiam că Reidar Folke Jespersen era împotriva vânzării. Credeam că toţi trei se puseseră deja de acord, însă dacă acum lucrurile stau cum stau…

— Nu mai lipseau decât semnăturile de pe contract, o întrerupse Kirkenær, aruncându-i o privire mânioasă.

— Când v-aţi întâlnit cu fraţii aţi simţit că între ei exista vreo neînţelegere?

Amândoi soţii clătinară din cap.

— Sunt sigură că nu, accentuă ea, jucându-se cu tubul de strugurel. Şi tot sigură sunt că Reidar nu a spus nimic când am fost la Arvid.

Zâmbi şi schimbă cu soţul ei o privire care voia poate să exprime faptul că împărtăşeau amândoi o anume experienţă amuzantă.

— Dar poate că Arvid a spus ceva.

— Să ştiţi că flăcăul Arvid e nebun după Iselin, preciză Hermann Kirkenær jovial, după care continuă pe un ton menit s-o facă pe soţia lui să priceapă încotro bătea. Vedeţi dumneavoastră, sunt însurat cu o femeie care pur şi simplu înfloreşte în tovărăşia bărbaţilor mai copţi.

— Ce-i rău când unei femei îi place să se simtă atrăgătoare? întrebă ea, ducându-şi cu o mişcare şovăitoare degetul arătător la buza cu herpesul.

— Nimic. Dar să nu se ofere singură, i-o trânti Kirkenær.

Remarca era directă şi usturătoare. Frølich găsi mai nimerit să se uite la tablourile de pe pereţi. Se gândi la Eva-Britt şi la felul cum uneori îl călca pe nervi. La gândul

că asta poate duce la asemenea manifestări în prezenţa altora îl trecură sudorile.

Iselin Varås zise pe un ton din care răzbătea efortul pe care-l făcea să se controleze:

— Unii spun că Hermann e un om aşa de amabil.

Se lăsă o tăcere stânjenitoare. Iselin se concentra asupra paharului de apă minerală.

— Din câte ştiu, vă ocupaţi cu comerţul de antichităţi, zise Frølich ca să mai reducă din tensiune.

Kirkenær nu spuse nimic. Iselin îşi ridică privirea şi dădu din cap.

— Şi de ce-aţi ales chiar acest magazin?

Iselin îşi drese glasul.

— Ne-am bazat pe o evaluare generală legată de starea actuală a comerţului cu antichităţi.

— Multe firme sunt administrate într-un mod neprofesional, adăugă Kirkenær.

— Şi de aici, dificultatea de a reîncepe de la zero, zise ea.

Era limpede că herpesul o deranja pentru că scoase din nou tubul cu strugurelul de buze.

— Căutăm un magazin care nu există de azi, de ieri într-unul din cartierele bune ale oraşului, zise ea. Ştiţi dumneavoastră, se cumpără nu numai firma, ci şi renumele ei.

— Aţi mai făcut oferte şi altora?

Kirkenær dădu din cap.

— Ce fel de renume aţi fi cumpărat de la fraţii Jespersen?

Bărbatul şi femeia se uitară unul la celălalt.

— Răspunde tu, zise ea.

El îşi întinse braţele în aer.

— Vând lucruri de calitate, explică el.

— Şi au gust, adăugă ea. Da, au bun-gust.

Frølich îşi ridică ceaşca de cafea de pe masă. Era goală, aşa că o puse la loc.

— Dar de ce puneţi totul la bătaie pentru această tranzacţie?

Neştiind ce să răspundă, cei doi se holbară la el.

— Ce făceaţi înainte? întrebă Frølich.

— Eram profesoară, spuse ea. Specializată în limba norvegiană şi în istoria artei.

Aruncă o privire spre soţul ei şi zâmbi.

— Acum e rândul tău.

— Ghiciţi, zise acesta către Frølich, care, în loc de răspuns, ridică din umeri.

Kirkenær dădu deci el răspunsul.

— Automobile.

— Să zicem că era dealer de maşini, preciză ea cu oarecare ironie. Vedeţi dumneavoastră, Hermann e ferm convins că ceea ce contează e felul cum vinzi, nu ceea ce vinzi. Motiv pentru care nu simte nevoia să spună că de meserie e dealer de maşini.

— Da, Iselin e expertă pe tema asta, remarcă el sarcastic. E istoric de artă.

— Ce fel de maşini vindeaţi? întrebă Frølich.

— Din alea scumpe. Mercedes-uri, BMW-uri, modelele cele mai mari şi mai scumpe.

— Înţeleg, zise acru Frølich, care începuse să se sature de ciondăneala dintre soţii Kirkenær. Mai e un lucru care mă nedumereşte: de ce era în fond, nevoie de întâlnirea de la Arvid acasă?

Soţii schimbară priviri între ei.

— Chiar, de ce? întări Kirkenær, uitându-se spre Iselin.

— Trebuia să finalizăm tranzacţia, răspunse ea. Ideea era ca toţi trei fraţii să se întâlnească cu noi, să ne asculte argumentele şi să se lase convinşi.

— Deci preţul pe care l-aţi oferit pentru magazin nu mai era subiect de discuţie?

— Nu, zise Kirkenær. Asupra preţului ne înţelesesem deja.

— Deci Reidar ştia de planul de a vinde magazinul şi ştia şi de oferta dumneavoastră?

Amândoi soţii dădură din cap.

— Nu era nimic surprinzător nici în legătură cu întâlnirea, nici cu scopul ei, preciză Kirkenær. Şi, din câte ţin eu minte, niciunul din fraţi nu a reacţionat negativ.

— Deci n-aţi propus nimic nou, n-aţi adăugat nicio clauză care l-ar fi putut face pe Reidar Folke Jespersen să se răzgândească?

— Nimic.

— E oare posibil să nu vă fi spus chiar totul cei doi fraţi?

Soţii Kirkenær schimbară priviri între ei. Femeia îşi trase capul între umeri; bărbatul răspunse:

— Teoretic e posibil, dar mai bine-i întrebaţi pe ei. Mie... Aruncă o privire spre soţia lui, care-l încurajă din cap. Nouă nu ni s-a părut că Reidar ar fi găsit ceva surprinzător sau neobişnuit în ce s-a discutat la întrunire.

— Deci dacă era hotărât să respingă oferta noastră, mai mult ca sigur că luase decizia asta înainte de a veni la Arvid, adăugă Iselin.

— După întrunire, aţi luat legătura cu vreunul dintre fraţi?

— Am vorbit cu Arvid, zise ea, jucându-se din nou cu herpesul.

— Când?

— L-am sunat chiar în după-masa aceea, nu-i aşa, Hermann? Iar el ne-a spus să aşteptăm o zi sau două ca lucrurile să se potolească şi apoi totul va fi în ordine.

— Nu v-a spus nimic despre faptul că Reidar nu era de acord cu vânzarea?

— Nu.

— Puteţi să vă amintiţi ce-a spus? Cuvânt cu cuvânt?

Iselin tuşi.

— Cuvânt cu cuvânt a zis aşa: *„Hai să aşteptăm câteva zile ca lucrurile să se potolească şi totul va fi în ordine“*.

— Şi dumneavoastră ce-aţi crezut?

Ea ridică din umeri.

— Eram, cum să spun?... Începusem să intru la idei. Aşa că l-am întrebat dacă a apărut vreo problemă. Arvid mi-a spus că apăruse un mic nor la orizont, dar că până la sfârşitul zilei va dispărea.

Frølich se uită drept în ochii ei.

— Un nor care va dispărea până la sfârşitul zilei?

— Aşa s-a exprimat.

— Şi când a spus asta?

— Chiar în ziua când ne-am întâlnit. Cred că pe la patru după-amiaza...

— Şi după aceea? Aţi mai vorbit cu el?

— Ne-a sunat a doua zi, înainte ca noi să aflăm de Reidar. Dimineaţa. Mi-a spus că Reidar era mort şi că trebuia ca fraţii să lămurească între ei situaţia apărută din punct de vedere legal şi că doar după aceea vor putea discuta despre finalizarea vânzării. Totodată, m-a întrebat dacă noi avem răbdare să aşteptăm.

Amândoi se uitară la Frølich.

— Şi aşa aţi făcut? întrebă acesta.

Kirkenær exclamă surprins:

— Cum adică?

— Adică aţi avut răbdare să aşteptaţi?

Soţii Kirkenær schimbară priviri între ei şi zâmbiră:

— Păi, asta şi facem. Aşteptăm.

— Până când?

Se uitară lung unul la celălalt până ce, într-un târziu, Iselin îi spuse lui Frølich cu o expresie resemnată pe faţă:

— Tocmai despre asta vorbeam. Dar nu cred că pentru mult timp.

35. Cherchez la femme

Emmanuel Folke Jespersen stătea şi se gândea. În tăcerea grea care se lăsase, Gunnarstranda se uita afară pe fereastră. Fără să vrea, gândurile i se îndreptară spre Tove, în timp ce stătea cu privirea aţintită spre priveliştea care se deschidea în faţa terasei lui Jespersen. Chiciura acoperea ca un strat de zahăr pudră acoperişurile şi balustradele de la verandă. Soarele de iarnă, de-abia ridicat deasupra orizontului, îşi trimitea razele într-un unghi ascuţit spre fereastră şi scotea la iveală petele unsuroase de pe sticlă. Emmanuel Jespersen învârtea fotografia printre degete, se freca la ochi, ridica ba un picior, ba altul, încercând să şi le încrucişeze, dar în cele din urmă renunţă.

Gândurile lui Gunnarstranda rătăceau de la una la alta. Cu câteva ore mai înainte se trezise în pat cu o femeie — ceva ce nu se mai întâmplase de ani şi ani. Se lăsă pe spate în fotoliu şi privi razele soarelui care se reflectau pe peretele opus al camerei. Lumina pâlpâia parcă neliniştită din cauza căldurii ce ieşea în valuri din şemineu.

Nu încăpea îndoială că Emmanuel o văzuse cândva pe femeia din fotografie, dar Gunnarstranda îşi dădu seama că va trebui să treacă ceva timp înainte ca bătrânul

să admită acest lucru. La început acesta trase aer adânc în piept şi pe buze îi apăru un început de zâmbet melancolic, ca de recunoaştere, care dispăru înainte de-a fi devenit pe deplin vizibil, apoi, cu o obrazul contorsionat într-o grimasă ciudată, se uită fix în ochii inspectorului de poliţie Gunnarstanda. În cele din urmă, buza de jos îi ţâşni înainte, iar el anunţă scuturând din cap că femeia cu aluniţă pe obraz nu-i spunea absolut nimic.

— Am vorbit cu Arvid, zise Emmanuel Jespersen. Mi-a spus că poliţia vrea neapărat să afle motivul pentru care Reidar s-a apucat de comerţul cu antichităţi...

Pe masă erau mormane de reviste şi alte publicaţii, iar la mijloc un teanc de cărţi, printre care un dicţionar voluminos de cuvinte încrucişate şi enciclopedia într-un volum a lui Aschehoug & Gyldendal. A treia carte era atât de uzată, că nu se mai vedea ce scria pe cotor. Pisica albă cu negru a lui Emmanuel stătea tolănită pe o pernă pe canapeaua dintre ei.

Emmanuel se mai uită o dată la fotografie, scutură din cap şi o puse cu grijă peste teancul de cărţi.

— Nu, zise el oftând adânc şi scărpinându-şi bărbia. Aş fi ţinut minte o femeie atât de atrăgătoare.

Gunnarstranda zâmbi obosit.

— Atunci poate că-mi spuneţi dumneavoastră de ce Reidar s-a apucat de comerţul cu antichităţi? întrebă el fără să încerce să-şi mascheze uşoara condescendenţă din voce.

Jespersen reuşi în sfârşit să-şi încrucişeze picioarele, dar numai după ce se ajută trăgând cu putere de stofa pantalonilor. Cu o mână pe genunchi, se mai uită o dată pe furiş la imaginea femeii.

Gunnarstranda se aplecă peste masă şi începu să se joace cu fotografia.

— Cred că în adâncul sufletului lui Reidar se căsca un gol. Poată că acesta a fost motivul… motivul pentru care s-a apucat de antichităţi. Avea impresia că dacă nu posedă lucruri… nu există ca om, că e un nimic.

Jespersen îşi desfăcu braţele în aer ca şi cum ar fi vrut să accentueze ceea ce spunea:

— Un vid. Reidar era obsedat să colecţioneze.

— Trofee?

— Da, cred că puteţi să le numiţi trofee. Aş spune că aproape că trăia prin lucruri; se confunda cu obiectele pe care le poseda.

Jespersen aruncă o privire la fotografie şi continuă.

— Presupun că era cel mai groaznic din coşmarurile lui — de parcă ar fi încercat să-şi justifice existenţa prin ceea ce poseda. Sunt convins că în adâncul fiinţei lui era o parte inaccesibilă, poate o rană provocată de cine ştie ce lovitură, eveniment sau capriciu al destinului, în orice caz ceva ce a făcut ca viaţa lui s-o ia pe făgaşul pe care a luat-o.

Emmanuel îşi închise ochii şi rămase tăcut pentru câteva clipe, cufundat parcă în gânduri, apoi continuă:

— Pe de altă parte, se prea poate ca Reidar să nu fi fost deloc altfel decât ceilalţi oameni. Adeseori m-am gândit că noi toţi suntem astfel, că simţim cu toţii o *bănuială fundamentală faţă de noi înşine*. Mă înţelegeţi? Dacă avem curajul să ne eliberăm de rutina şi munca de fiecare dimineaţă şi de fiecare zi — cu alte cuvinte, dacă ne detaşăm de aspectul *ritual* al vieţii, începând cu spălatul pe dinţi, mersul la serviciu, mesele zilei, sărbătorile de Crăciun şi de Paşti şi, în ceea ce mă priveşte, de timpul pe care-l petrec la loja francmasonilor şi de conversaţiile

pe care le am cu alţii — ei bine, atunci, mai devreme sau mai târziu, ceva ne va face să punem brusc capăt la tot şi să ne oprim din goană. Indiferent unde ne-am afla, într-un magazin sau acasă într-un fotoliu. Poate e ceva ce auzim sau ceva ce recunoaştem din copilărie, un anumit miros, sau un sunet, sau o senzaţie în jurul nostru, şi atunci ne oprim şi ne dăm seama sau, şi mai bine, simţim în adâncul nostru cine şi ce am devenit — da, ne confruntăm cu adevărul gol-goluţ, astfel că trebuie să închidem ochii şi să înăbuşim această luare la cunoştinţă pentru că vedem dincolo de pavăza după care ne ascundem, dincolo de obligaţiile impuse de prietenie şi de viaţa noastră socială. Şi stăm aşa, cu ochii închişi, şi vrem să ne luăm câmpii, poate pentru că e prea dureros să ne oprim, să ne întoarcem şi să încercăm să controlăm această durere apărută atât de subit. Aşa că-i dăm înainte trăindu-ne viaţa aşa cum e, fără să ne gândim la prea multe şi fără să profităm de ocazia ce ni s-a dat de a schimba totul radical. Credeţi că bat câmpii?

— Deloc, zise Gunnarstranda. Cred că aveţi dreptate. Mulţi oameni trebuie să-şi înfrunte visurile mai devreme sau mai târziu, să ţină, ca să spun aşa, o adunare generală al cărui unic subiect de la ordinea de zi sunt ei înşişi. Dar cred că unii reuşesc să ajungă aici mai repede, iar alţii, niciodată.

Gunnarstranda netezi fotografia cu mâna şi îşi scutură nişte scame invizibile de pe pantaloni.

— Continuaţi.

— Ei bine, când îl vezi pe fratele tău în această postură, cea de victimă... şi trebuie să ţineţi seama că Reidar era fratele meu mai mare, exemplul pe care voiam să l urmez,

omul aureolat de o autoritate incontestabilă... şi apoi, deodată, aşa...

Inspectorul de poliţie Gunnarstranda aşteptă politicos ca Emmanuel Folke Jespersen să-şi caute cuvintele potrivite.

— Era foarte greu, pentru că Reidar ştia ce gânduri îmi treceau prin cap. Poate că n-a băgat de seamă grija din spatele lor, dar sigur a băgat de seamă schimbarea. A intuit că a fost dat de gol, că a fost *demascat*. Dar nu sunt deloc convins că ştia ce anume am aflat despre el. A văzut doar că ceva s-a schimbat între noi, că mi-era milă de el. Lucru pe care nu putea să-l ierte.

— Să ierte?

Jespersen dădu din cap.

— Da, să ierte.

— Şi de ce nu putea să ierte?

— Poate pentru că era ceva legat de hăul din sufletul lui, de acel ceva de care voia să fugă şi de care încerca să se apere construindu-şi o platoşă. Dar mai intervenea şi faptul că echilibrul dintre noi s-a stricat. Când Reidar a fost *demascat* — este cuvântul potrivit în acest context — am înţeles ce se ascundea în spatele nevoii lui oarecum anormale de a fi mereu în formă şi activ, de a poseda — de a-şi construi în jur o fortăreaţă făcută din *lucruri*... Deci după ce a fost demascat, desigur că nu şi-a mai putut menţine controlul asupra mea ca frate. Îi displăcea, pur şi simplu, să mai aibă de-a face cu mine.

Gunnarstranda îşi sprijini bărbia pe arătătorul osos şi zise:

— Cred că aveţi desigur propriile dumneavoastră explicaţii despre ce anume voiau să compenseze această nevoie obsesivă de a colecţiona lucruri şi această hiperactivitate

febrilă. Era oare vorba pe undeva de o ideologie ascunsă? De o traumă ce-ar fi putut rezulta din cine ştie ce experienţe oribile? De amintiri abisale reprimate?

— Da, m-am gândit adeseori şi eu la asta...

Gunnarstranda se aplecă înainte în scaun. Capul pisicii de pe canapeaua de lângă Emmanuel Folke Jespersen fu scuturat de un fior. Apoi animalul începu să toarcă molcom, îşi întinse labele din spate şi se instală pe pernă ca o regină egipteană. Dormea cu ochii deschişi. La un moment dat clipi şi-şi lăsă încet capul pe labele din faţă.

— Aştept să-mi spuneţi, şopti nerăbdător Gunnarstranda.

— La început am crezut că îl chinuiau amintirile despre cei pe care i-a aruncat în aer când dormeau.

— Misiuni de sabotaj?

Emmanuel se uită undeva în gol şi nu spuse nimic. Într-un târziu, continuă:

— Dumnezeu ştie câte lucruri groaznice nu avea Reidar pe conştiinţă. Omoruri şi...

Vocea i se tăie.

— Însă mi-am dat seama că nu asta putea fi cauza...

Cu nervii întinşi la maximum, poliţistul îşi drese vocea.

Jespersen respira greu şi stătea cu capul lăsat pe spate. Pisica clipi din nou, iar Jespersen îşi ridică privirea spre tavan şi se scărpină pe bărbie. Apoi întrebă cu un fel de horcăit:

— Care e expresia aceea...?

— Ce expresie?

— Una franţuzească. Se foloseşte când cineva caută cheia unui mister....

Gunnarstranda aruncă o privire spre fotografia de pe enciclopedia cu coperţi albastre. O rază a soarelui de iarnă

trecând prin geam căzu pe imagine şi o făcu să strălucească asemenea unei oglinzi vechi, cu ape întunecate.

— *Cherchez la femme*, murmură poliţistul.

Emmanuel, privind în continuare în tavan, oftă adânc şi repetă:

— *Cherchez la femme*.

Gunnarstranda înghiţi în sec, luă fotografia şi o ridică.

— Gata. După care oftă şi puse în sfârşit întrebarea pe care o pregătea de atâta timp: Cum o cheamă?

36. Sauna

Dintre toţi cunoscuţii inspectorului de poliţie Gunnarstranda, cel mai bine informat era cumnatu-său. Problema era însă că, pe măsură ce treceau anii, îi venea din ce în ce mai greu să discute cu el. Pe de o parte, era greu să-l întâlnească fără să se gândească la Edel. Pe de alta, conversaţia trena din ambele direcţii pentru că senzaţia de stânjeneală era, pare-se, reciprocă. Inspectorul Gunnarstranda trebuia să facă de fiecare dată un efort ca să ia legătura cu fratele lui Edel. Azi avea însă un motiv cum nu se poate mai bun. Imediat după pauza de prânz, puse mâna pe receptor şi formă numărul.

Cumnatu-său îi ceru timp de gândire. Dintr-un motiv care-i scăpa lui Gunnarstranda, omul era într-o dispoziţie bună, părând aproape bucuros să audă vocea poliţistului.

Conveniră să se întâlnească după serviciu.

La trei şi jumătate, inspectorul îşi scoase echipamentul de înot din dulapul de lângă uşă şi luă tramvaiul spre piscina din partea de vest a oraşului. Ori de câte ori se ducea la un bazin public, Gunnarstranda îşi punea o cască de baie pentru că altfel părul i-ar plutit în apă ca o velă ruptă după o ambarcaţiune eşuată. Tove Granaas nu

făcuse încă niciun comentariu despre felul cum se pieptăna, dar inspectorul simţea că era doar o chestiune de timp. Chiloţii de baie şi-i cumpărase cu cincisprezece ani în urmă, pe insula Fuerteventura din Canare. În fiecare an îşi lua însă ochelari şi cleme noi pentru nas.

Stătu şi se uită la suprafaţa verzuie a bazinului înainte de a-şi îndoi genunchii şi de a sări înăuntru. Alunecă pe sub apă fără să-şi mişte picioarele, observând cu surprindere că nu era aşa de rece, apoi reveni la suprafaţă, mai întâi casca, apoi ochelarii, la urmă clema de nas. După aceea făcu douăzeci şi cinci de lungimi de bazin, înainte şi înapoi, în stil bras, concentrându-se asupra felului cum respira şi cum efectua întoarcerile. Apoi, plutind fără grabă pe spate, se uită la ceasul piscinei ca să-şi verifice timpul. Două minute mai puţin decât data trecută, totuşi cu patru minute mai încet decât recordul lui personal.

În cele din urmă, ieşi din apă, făcu repede un duş şi se duse în saună. Aici, ori de câte ori găsea un loc pe bancheta cea mai de sus, se aşeza acolo. Azi avu noroc. Aerul uscat şi fierbinte îi ardea cerul gurii. Spre a evita contactul cu lemnul încins al banchetei, îşi desfăcu prosopul şi şezu pe el. Dar mai întâi, îi salută din cap pe cei aflaţi deja acolo, apoi se aplecă, luă lingura din găleata de pe podea şi turnă apă peste soba incandescentă. Înăuntru mai erau patru bărbaţi. Un tânăr în jur de douăzeci de ani cu un aer vulnerabil se holba la organele sexuale ale celorlalţi, părând cel mai interesat de un individ atletic de patruzeci şi ceva de ani, Will W., pe care Gunnarstranda îl arestase de trei ori pentru vătămare corporală gravă şi extorcare. Will dădu uşor din cap spre poliţist, continuând să-şi mângâie musculatura şi să-şi şteargă cu prosopul transpiraţia de pe frunte. Ceilalţi doi

bărbaţi erau bătrâni, aparţinând unui grup care fusese mai numeros, şi vorbeau despre tovarăşi de-ai lor care muriseră. Azi atenţia lor se concentra asupra unui anume Per, care, după părerea lor, câştigase al Doilea Război Mondial de unul singur. De asemenea, vorbiră de unul Ronny, care le încasa mereu de la colegii de la şcoala Lakkegata pentru că se culcase cu soru-sa. Apoi veni rândul lui Francis, care lucrase toată viaţa la Parlament şi odată l-a pus la punct chiar şi pe prim-ministrul ţării.

Gunnarstranda se lăsă pe spate pe banchetă. Asculta ce ziceau bătrâneii şi-l aştepta pe cumnatu-sau.

Se întoarse la birou cu câteva minute după şapte seara. Cumnatu-său îi dăduse trei nume dintre care să aleagă. Primul era al unui jurnalist care scrisese mai multe cărţi de popularizare a ştiinţei despre zona din jurul oraşului Trondheim, unde locuia. Al doilea era al unui amator plin de idei, care scotea la iveală lucruri care mai de care mai uluitoare pe teme pe care cei mai mulţi le considerau epuizate. Însă conform cumnatului lui Gunnarstranda, problema era că omul întreţinea legături cu unele grupuri de neonazişti. Gunnarstranda se hotărî deci să-şi încerce norocul cu cel de-al treilea nume de pe listă, care era al unui profesor universitar de istorie ieşit la pensie.

Se aşeză pe scaunul de la birou şi bău o ceaşcă de cafea, pe care stomacul îi spuse că n-ar fi trebuit s-o bea. Întinse piciorul şi trase sertarul de jos. Cu receptorul la ureche şi cu piciorul întins, asculta cum telefonul suna la celălalt capăt al liniei şi se uita cum şoseta lui neagră venea în contact cu indispensabilii lungi, albaştri.

— Alo, zise o voce stridentă de femeie.

— Mă numesc Gunnarstranda, se prezenta inspectorul. Sunt de la poliţia din Oslo. Aş putea vorbi cu domnul profesor Engelschøn?

— Da… Roar! strigă vocea după o scurtă pauză, apoi inspectorul auzi pocnetul receptorului pus pe o masă. Roar! Te sună de la poliţie !

În liniştea care se lăsă, Gunnarstranda auzi paşi grei apropiindu-se în grabă şi făcând parchetul să scârţâie.

— Engelschøn, zise o voce răguşită.

Gunnarstranda se mai prezentă o dată.

— Încântat de cunoştinţă, spuse Engelschøn, aşteptând.

— Mi s-a spus că din toată Norvegia dumneavoastră deţineţi cele mai multe informaţii despre mişcarea de rezistenţă din timpul ocupaţiei germane, zise Gunnarstranda, uitându-se la fotografia cea veche de pe birou.

— Nicidecum, replică Engelschøn, care, după o scurtă pauză, consideră de cuviinţă să repete:

Nicidecum.

— Încerc să dau de urma unei femei, continuă poliţistul.

— Păi cred că poliţia ar trebui să fie mai în măsură decât mine să facă acest lucru.

— E vorba de perioada ocupaţiei, explică Gunnarstranda. Femeia e norvegiancă şi se pare că a fost căsătorită cu un personaj german destul de important în timpul războiului. Numele ei de botez e Amalie, iar cel de fată Bruun, cu doi de „u“, Amalie Bruun.

Casa profesorului Engelschøn era genul pentru care agenţii imobiliari cheltuiesc bani grei ca să le facă reclamă în ziare. Se afla în Snarøya. Vârful şarpantei se ridica deasupra copacilor din jur şi era prevăzut cu două coşuri de fum. Clădirea propriu-zisă, construită prin anii 1930,

era din lemn izolat cu gudron şi avea ferestre sculptate migălos şi coloane de-o parte şi de alta a uşii principale. Clădirea îi amintea lui Gunnarstranda de restaurantul Frognerseteren, construit în stilul tradiţional norvegian, sau de o fermă impunătoare din Gudbrandsdal.

Cu toate acestea, casa era altfel decât majoritatea construcţiilor din zonă. Nu se vedea nicio maşină italiană cu şasiul jos parcată în faţă, nici vreun setter elegant alergând prin curte şi nici nu avea lipite deasupra intrării autocolante cu avertismente severe din partea companiilor de securitate rezidenţială. Într-un cuvânt, casa nu prezenta niciunul din indiciile vulgarităţii şi parvenitismului care luau cu asalt puţinele zone din capitală şi din jurul ei care-şi mai păstraseră autenticitatea. Aleea ce ducea la garaj era acoperită de zăpadă. Fusese curăţată doar o cărăruie îngustă şi şerpuitoare, pentru că ducea de la treptele late ale intrării la cutia poştală ruginită. Aceasta era prinsă cu sârmă de un stâlp din gard de curând fixat cu ciment. Treptele erau curăţate de zăpadă. De perete erau rezemate o lopată şi o mătură din fibre de palmier. Coloanele din dreapta şi din stânga uşii erau acoperite de vrejurile uscate ale unei plante căţărătoare care aşteptau întoarcerea anotimpului cald spre a transforma din nou intrarea într-un portal de verdeaţă.

Îi deschise o doamnă în vârstă cu spatele încovoiat, cu părul strâns într-un coc la ceafă şi cu ochelari cu lentile groase.

Primul lucru pe care-l remarcă Gunnarstranda după ce intră pe uşă fu un amestec de mirosuri: săpun verde, levănţică şi cod sărat. Fără să vrea, mintea i se întoarse la copilărie şi o văzu din nou pe maică-sa, stând în bucătărie pe picioarele ei grase, încinsă cu un şorţ şi ungând peştele

cu un amestec de unt topit şi bucăţele de ou fiert, apoi colţul liniştit din apartament unde se afla masa neagră din lemn de stejar, între sobă şi biblioteca în care taică-său îşi ţinea cărţile. Şi cum stătea acolo, răvăşit de confruntarea cu aromele şi imaginile copilăriei, Gunnarstranda îşi lăsă privirea să cutreiere în interiorul casei.

Două fotolii erau aşezate la loc de cinste în faţa unui televizor vechi, pe unul dintre ele stând aruncat un ghem cu andrele de tricotat. Pe măsuţă, se afla o pereche de ochelari cu rame groase şi negre, iar lângă ei o scrumieră gravată cu numele unei mărci de ţigări demult uitate, Abdullah. O pipă curbată, din lemn de măceş şi cu muştiucul ciobit, stătea rezemată de marginea scrumierei. Pe perete, se găseau fotografii de familie în rame ovale, iar la mijloc un goblen pe un motiv norvegian tradiţional: doi elani care beau apă dintr-un lac din pădure. Pe perete un orologiu bătu stins ora opt şi jumătate, iar profesorul Engelschøn se apropie cu paşi mari de Gunnarstranda.

Îl conduse într-un birou ai cărui pereţi erau acoperiţi până la ultimul centimetru pătrat de cărţi. Pe masa plină de hârtii stătea un computer cu screen saver-ul pâlpâind. Părul lui Engelschøn era cărunt şi zbârlit, pieptănat nu atât spre spate, cât în sus. Era palid şi avea riduri adânci pe obraji. Sub buzele cu o expresie posacă, bărbia îi atârna ca burta fleşcăită a unui luptător de sumo. Aşa cum stătea aşezat la birou şi cu ochelarii pe nas, semăna cu un dulău gata să atace pe oricine s-ar fi apropiat de grămada lui de oase şi carne de la abator.

— Femeia pe care o căutaţi este, de fapt, un personaj cu totul interesant, zise el răguşit şi tuşi spre a-şi drege glasul. Am găsit mai multe fotografii de-ale ei. Într-adevăr, numele de fată era Bruun, Amalie Bruun. N-a fost uşor,

dar m-aţi pus pe urmele ei. În 1944 s-a măritat cu un anume Klaus Fromm, care, după cum mi-aţi spus, era german. Dar nu orice fel de german, ci un judecător stabilit în Norvegia în timpul războiului.

Gunnarstranda fluieră încet.

— Informaţii despre Klaus Fromm apar în dosarele NSDAP-ului şi ale SS-ului începând cu anul 1934, când el avea douăzeci şi patru de ani.

Gunnarstranda calculă în cap, se încruntă şi întrebă:

— Sunteţi sigur?

Engelschøn îşi trase ochelarii în jos pe nas. Privirea lui era rece şi acuzatoare.

— Cine spuneaţi că v-a recomandat să apelaţi la mine?

În loc de răspuns, Gunnarstranda dădu din mână.

— Ceea ce-mi spuneţi mă cam surprinde. Dar putem reveni la această chestiune mai târziu. Oricum, dacă Fromm avea douăzeci şi patru de ani în 1934, înseamnă că acum are nouăzeci, asta în cazul că mai e în viaţă.

— Tot ce se poate. Nu am reuşit să aflu acest lucru. Fumaţi?

Gunnarstranda aprobă din cap.

— Slavă Domnului, zise profesorul şi-şi încleştă dinţii pe muştiucul unei pipe Ronson pe care o scoase dintr-un sertar. Încercă s-o aprindă, aşa că trebui să vorbească din colţul gurii: Klaus Fromm a urmat cursuri de pregătire militară şi juridică, iar spre sfârşitul anilor treizeci a fost numit judecător la tribunalele SS din Berlin. A sosit la Oslo în mai 1940, unde primise o funcţie mai înaltă în ceea ce se numea pe atunci SS und Polizeigericht Nord — care era o instanţă în faţa căreia apăreau cetăţeni germani, dar condamna şi luptători din rezistenţa norvegiană.

În cameră se răspândi aroma dulce a tutunului de pipă.

— Judecător militar, murmură Gunnarstranda dus pe gânduri. Ce rang ar fi ăsta în germană?

— Obersturmbannführer.

Gunnarstranda încuviinţă din cap. Apoi, încurajat, îşi aprinse o ţigară răsucită cu mâna şi trase cu lăcomie fumul în piept. De mult nu mai fusese într-o ambianţă aşa plăcută cum era cea din biroul profesorului.

— Obersturmbannführer e echivalent cu locotenent-colonel, explică Engelschøn.

— Deci un rang înalt.

— Da.

— Însă judecător sună oarecum ca un titlu civil. Deci, practic, cât de înalt era rangul lui Fromm?

— Ce ştiţi despre SS? întrebă Engelschøn de la birou.

— Că era compus din soldaţi de elită. Şi că avea de-a face cu paranoia lui Hitler. Noaptea Cuţitelor Lungi.

Engelschøn dădu din cap.

— SS-ul a fost creat ca o reacţie la rolul tot mai mare jucat de Cămăşile Brune sau Sturmabteilung, prescurtat SA, organizaţie al cărei comandant şi fondator a fost Ernst Röhm. Cu cât devenea SA-ul mai important, cu atât creştea pericolul că va contesta autoritatea lui Hitler, sau cel puţin aşa credea acesta. În 1933 existau 300 000 de Cămăşi Brune, sub comanda lui Röhm. Acesta a fost motivul pentru care Hitler a ordonat uciderea unui mare număr de ofiţeri SA în 1934, în timpul aşa-numitei Nopţi a Cuţitelor Lungi la care v-aţi referit. Din acest moment SA-ul era terminat, pe când rolul SS-ului a crescut exponenţial. Numele de Waffen-SS a fost folosit pentru prima oară oficial în martie 1940. Apoi au fost create divizia de

poliţie în care a lucrat Fromm şi încă una numită Totenkopfdivision, care avea ca sarcină paza şi administraţia lagărelor de concentrare.

— Dar înainte de asta SS-ul nu era constituit din poliţişti?

— Ba da, încuviinţă Engelschøn. Începu să caute ceva pe birou, apoi se ridică în picioare şi luă o foaie de hârtie din imprimanta aşezată pe un taburet sub fereastră. Desenă pe ea o diagramă organizaţională.

— SS-ul era sub comanda lui Himmler, explică el. Acesta a devenit ministru de interne în 1936 şi a încorporat poliţia în SS. Poliţia avea două secţii: Ordnungspolizei şi Sicherheitspolizei, care se ocupa de securitate. Aceasta din urmă a fost ulterior împărţită în alte două secţii: poliţia criminală, sau Kripo, şi poliţia secretă, sau Gestapo. Cu toate acestea, mai existau şi forţe de poliţie speciale, aşa-numitele SS Verfügungstruppe, care erau strâns legate de Hitler însuşi. Poate că aţi auzit de Stabwache, care era corpul de pază al lui Hitler. Membrii lui aparţineau de Verfügungstruppe. Ulterior i s-a schimbat numele în Leibstandarte SS Adolf Hitler. Diferenţa dintre Leibstandarte şi restul SS-ului consta în faptul că soldaţii care făceau parte din Leibstandarte îi jurau credinţă personal lui Hitler, şi astfel Führerul putea contracara influenţa şi puterea lui Himmler din cadrul SS-ului.

— Deci Hitler nu avea încredere în Himmler?

— Să spunem că Hitler era conştient că autoritatea lui putea fi pusă sub semnul întrebării. După cum sunt sigur că ştiţi, au fost mai multe tentative de a-l asasina. În orice caz, Führerul a luat măsuri ca Verfügungstruppe să fie nucleul fiecărei divizii care purta numele de Waffen-SS. Dar restructurarea din 1940 a fost făcută mai ales în

vederea creşterii şi dezvoltarea organizaţiei. În total Waffen-SS avea treizeci şi opt de divizii. Vă daţi seama? Dar, desigur, ştiţi că nemţii sunt aşi la organizare.

Profesorul Engelschøn se aşează din nou la birou.

— Am răspuns la întrebarea dumneavoastră? zise el şi apoi răspunse singur: Nu, n-am răspuns. Klaus Fromm avea rangul de Obersturmbannführer, dar nu lucra în acest domeniu militar.

— O eminenţă cenuşie? sugeră Gunnarstranda, uitându-se cu atenţie la scrumul tot mai lung de la capătul ţigării şi nevrând nicicum să-l lase să cadă.

— Da. Sau cel puţin cineva care dispunea de puteri şi civile, şi militare.

Profesorul se folosi de pipă pentru a împinge spre Gunnarstranda o scrumieră peste grămada de hârtii dintre ei. Apoi luă în mână fotografia găsită de poliţist sub setul de scris de pe biroul lui Jespersen. O studie cu un aer gânditor, lovindu-se încet cu pipa în tâmplă.

— Amalie însă, Amalie născută Bruun, a crescut aici, la Oslo. A locuit pe Armauer Hansens gate numărul 19 până ce s-a căsătorit cu Fromm, ceea ce s-a întâmplat pe 12 noiembrie 1944. Ceremonia a avut loc pe Kristinelundveien numărul 22, în clădirea cunoscută sub numele de „Brydevilla“, unde funcţiona pe timpul ocupaţiei tribunalul SS. Aici… zise profesorul, uitându-se printre hârtii şi alegând o coală de formatul A4, …aici avem o copie a certificatului de căsătorie pentru Klaus Dietrich Fromm şi Amalie Bruun.

— În 1944. Deci el avea treizeci şi patru de ani. Ea câţi avea?

— Amelie s-a născut la maternitatea de la Rikshospital pe 3 iulie 1921, deci la data căsătoriei avea douăzeci şi trei de ani.

— Cu unsprezece ani mai tânără decât Fromm.

— Da, nimic neobişnuit pentru perioada aceea…

— Numai că în cazul la care lucrez… zise Gunnarstranda, încercând să sufle un rotocol de fum, avem de-a face cu un al doilea bărbat, care, am toate motivele să cred…

Rotocolul nu-i reuşi, aşa că repetă ceea ce spusese:

— …am toate motivele să cred că, la un moment dat, acest bărbat întreţinea o relaţie sentimentală sau, cel puţin, era îndrăgostit de Amalie Bruun. Bărbatul despre care vorbesc avea şi el douăzeci şi trei de ani în 1944…

— Ca să vezi! se miră profesorul.

— Da, acest bărbat era de-o vârstă cu ea. Şi era un bine-cunoscut luptător în rezistenţă.

Profesorul îl fulgeră cu privirea, ceea ce-l făcu pe Gunnarstranda să se gândească din nou la imaginea unui câine gata să se bată pentru nişte oase şi bucăţi de carne.

— Cine? întrebă răstit Engelschøn.

— Reidar Folke Jespersen.

Engelschøn dădu din cap.

— Unul dintre băieţii lui Martin Linge, nu-i aşa? întrebă el, apoi adăugă grăbit: Nu, nu era unul dintre ei.

Îşi scoase pipa din gură şi începu să studieze tavanul.

— Reidar Folke Jesperen… nu, nu a făcut parte din detaşamentul de partizani al lui Linge, ci… da, asta e, executa misiuni de sabotaj. Unul dintre cei mai dârji şi mai nemiloşi sabotori, deşi sunt sigur că ştiaţi deja acest lucru, nu-i aşa?

Gunnarstranda scutură din cap.

— Credeţi-mă, Reidar Folker Jespersen avea multe… foarte multe vieţi pe conştiinţă.

— A fost omorât acum câteva zile. Lucrez la cazul lui.

— Da, am citit în ziar despre omor. Dar nu am făcut legătura…

Profesorul Engelschøn se încruntă. Părea îngrijorat.

— Credeţi că Folke Jespersen o frecventa pe Amalie Bruun? întrebă el. Asta ar fi cu totul…

Poliţistul aşteptă răbdător ca profesorul să găsească cuvântul potrivit.

— …senzaţional, zise acesta în cele din urmă.

Gunnarstranda îşi desfăcu palmele.

— Din câte ştiu eu, Amalie şi Jespersen s-au iubit din copilărie. La urma urmei, Oslo nu este un oraş chiar aşa de mare. Dar să lăsăm asta. Pe mine mă interesează Amalie.

— Hmm, făcu profesorul, care scutură din umeri şi începu să scotocească prin maldărul de dosare din faţa lui. Aveam aici pe undeva o poză a tinerilor căsătoriţi, mormăi el, ridicând tot felul de hârtii până ce, în sfârşit, dădu peste o fotografie de format mare. Iată ceva care o să vă intereseze, zise el către poliţist. A fost făcută la o serată elegantă dată de nemţi.

Fotografia arăta un salon sau o sală de bal, în care se aflau bărbaţi în uniformă şi femei în rochii lungi. Unii din cei prezenţi stăteau pe scaune, alţii pe canapele, iar doi bărbaţi se rezemau de şemineul din fundal.

— Ce de medalii şi decoraţii! comentă Gunnarstranda.

— Da, numai lume bună…

Profesorul se ridică în picioare şi, cu umerii gârboviţi, ocoli biroul, apropiindu-se de Gunnarstanda. Când ajunse lângă el, se aplecă şi întinse un deget bont şi tremurător, pătat de nicotină spre fotografie.

— Ăsta de aici… este generalul Wilhelm Rediess, şeful poliţiei din Norvegia, iar celălalt… este SS Oberführer Otto Baum, în vizită de la Berlin. Deci trebuie să fi fost

un eveniment important. Baum va ajunge comandant-şef al Diviziei 16 de Panzergrenadieri şi unul dintre cei mai decoraţi ofiţeri din război. Ia uitaţi-vă la toate medaliile astea! Fotografia e nu chiar clară, dar tot se văd Crucea de Cavaler şi Crucea de Fier clasa I. Vă daţi seama, nu? Şi uite-l şi pe dumnealui…

Gunnarstranda dădu din cap:

— Să fie Reichskommissarul Terboven, şeful administraţiei germane?

— Bineînţeles! Stă aşezat lângă prietena dumneavoastră, Amalie Bruun.

Gunnarstranda îşi aşeză ochelarii mai bine pe nas. Chiar dacă o parte din faţa femeii era întoarsă în direcţia opusă obiectivului, o recunoscu după aluniţa de pe obraz şi după fruntea înaltă. Îţi puteai da seama că, frumoasă cum era, trebuie să fi fost în centrul atenţiei, curtată de aceşti bărbaţi importanţi. În privirea pe care Amalie i-o arunca fotografului, Gunnarstranda desluşi o anume frivolitate, dar şi dârzenie. Bărbia era însă mai ascuţită şi mai puternică decât îşi închipui poliţistul. Femeia din fotografie nu era o sfioasă, ci o femeie plină de duh şi încredere de sine care domina evenimentele mondene la care participa.

Degetul tremurător al profesorului arătă spre partea din dreapta a pozei:

— Îl vedeţi pe bărbatul cu buze groase şi cu părul pieptănat cu cărare?

— Da, cine e?

— Fromm, soţul ei, care în această fotografie pare cu adevărat *fromm*, cuvânt care în germană înseamnă evlavios. Mai mult ca sigur că tocmai condamnase vreo câţiva nefericiţi la moarte.

— Mie mi se pare că seamănă cu Sigurd Hoel, scriitorul, zise Gunnarstranda şi explică: Cu ochelarii ăia rotunzi…

Profesorul Engelschøn se încruntă, fără să pară deloc convins. Peste câteva secunde arătă spre un bărbat şi o femeie din partea dreaptă a pozei.

— Iar el, cel care stă aşezat lângă cealaltă femeie blondă, da, el, vedeţi? El e Müller, şeful propagandei germane din Norvegia, iar celălalt, care dă şi el cu vraja, nu e altul decât Carlo Otte, responsabil cu economia germană din Norvegia.

— Un adevărat salon VIP.

— Într-adevăr. Granguri unul şi unul, chicoti profesorul. Apoi adăugă: După cum vedeţi, n-a fost prea greu să găsesc informaţii despre Amalie Bruun. Cunoştea, ca să spun aşa, pe cine trebuie.

Profesorul se întoarse cu paşi şovăitori la locul lui şi se aşeză.

— Şi nu aveţi idee cu ce ocazie a fost făcută fotografia asta?

— Nu am. Dar totul mă face să cred că are de-a face cu sosirea musafirului Otto Baum de la Berlin.

— Dar cum a ajuns ea, o fată de douăzeci şi trei de ani, să frecventeze asemenea cercuri?

— Deşi nu ştiu precis de când datează poza, presupun totuşi că e vorba de sfârşitul lui 1943 sau începutul lui 1944, zise Engelschøn, pufăind din pipă. Unul din indicii îl constituie decoraţiile lui Baum, a căror listă am văzut-o. Iar în poza asta Baum nu poartă două medalii pe care le-a primit în 1944, deci…

Aici Engelschøn îşi îndreptă spatele:

— …deci poza trebuie să fi fost făcută cu cel puţin şase luni înainte ca Fromm şi Amelie să se căsătorească. Ceea

ce înseamnă că ea a venit la petrecere ca însoţitoare a lui Fromm…

Profesorul Engelschøn îşi muşcă buza.

— Dar felul cum oamenii se găsesc unii pe alţii şi se căsătoresc e ca povestea cu barza, numai că ăştia doi s-au găsit şi s-au căsătorit cu adevărat. Ştiaţi că au şi lucrat împreună?

— Adevărat?

— În orice caz, Amelie a lucrat ca secretară la administraţia germană. Şi nu e nimic neobişnuit ca doi colegi de serviciu să-şi pună pirostriile…

Gunnarstranda se uită din nou la fotografie, studiindu-i pe ofiţerii germani cu epoleţi pe umeri şi pe feţe cu expresiile acelea sigure de sine. Se concentră asupra lui Fromm, în figura căruia desluşi ceva ce-i atrase atenţia. Era senzaţia pe care o ai când încerci să-ţi aminteşti un nume care ţi-a ieşit din cap. Era ceva legat de felul cum Fromm stătea în picioare, dar nu reuşi să-şi dea seama ce. Oricum, senzaţia era una de neplăcere. Se hotărî deci să o studieze pe Amalie Bruun. Şi-o închipui în momentul când, după încheierea părţii oficiale, orchestra începe să cânte şi ochii tuturor se îndreaptă spre ea.

— A fost oare o nazistă convinsă? îl întrebă el pe profesor.

— Habar n-am. Dar dacă vă întrebaţi dacă a fost membră în Nasjonal Samling, adică în partidul nazist norvegian, pot să vă spun că nu există niciun indiciu în acest sens.

Ochii lui Gunnarstranda erau încă aţintiţi asupra lui Fromm.

— Oricum, înainte de a începe să lucreze pentru germani, Amalie avusese un post la un ziar, *Aftenposten*.

— *Aftenposten*? întrebă uluit Gunnarstranda.

— Poftim?

Profesorul fu surprins de vehemenţa întrebării poliţistului si se uită spre el.

Buzele acestuia tremurau:

— În ce perioadă a lucrat Amalie pentru *Aftenposten*?

Engelschøn dădu din umeri.

— Până prin ’40 sau ’41. S-a folosit de pregătirea ei, pe care o puteţi ghici şi singur. Da, prietena dumneavoastră trecuse nişte examene de corespondenţă comercială în germană şi la scurt timp după aceea a început să lucreze ca asistentă într-un birou la Ministerul de Justiţie. Dar nu după mult timp s-a săturat şi s-a dus să lucreze pentru administraţia germană. Nu se ştie de ce, dar presupun că unul din motive era faptul că vorbea nemţeşte.

Engelschøn se mai uită o dată la fotografie şi adăugă:

— Plus că era foarte prezentabilă, ceea ce putea fi încă un motiv.

— Avea ceva pregătire în domeniul jurnalisticii?

— Niciuna. Avea pregătire de secretară. În zilele acelea nu prea existau femei ziariste. Aş zice deci că lucra undeva într-un birou.

Gunnarstranda dădu fotografia înapoi şi rămase cu privirea în gol, gândindu-se la următoarea lui întrebare:

— Ce s-a întâmplat cu toţi aceşti oameni după război?

— Bună întrebare… Cred că s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat cu atâţia alţi germani. Au fost arestaţi, deportaţi, unii s-au dus înapoi acasă. Unii, şi asta ştiu sigur, s-au făcut avocaţi în Germania. Şeful propagandei, Müller, s-a apucat de afaceri imobiliare. De Fromm nu ştiu ce s-a ales. Toţi judecătorii de la Brydevilla au fost însă arestaţi şi aduşi în faţa justiţiei aici. Dar, ştiţi, Curtea

Supremă a Norvegiei a decis că SS und Polizeigericht Nord trebuia considerat un tribunal militar asemenea tuturor tribunalelor Wehrmachtului, aşa că judecătorii nu puteau fi pedepsiţi, deoarece, ca să spunem aşa, nu şi-au făcut decât datoria. Cu toate acestea…

Profesorul se scărpină în cap.

— Da? îl încurajă Gunnarstranda.

— A fost un caz pe care au încercat să-l pună în cârca acestor judecători. Dumneavoastră sunteţi prea tânăr ca să mai ţineţi minte prea multe despre război, dar eu nu. În februarie 1945, cu doar trei luni înainte de capitularea Germaniei, au fost executaţi mai multi ostatici norvegieni. Ca represalii.

— De ce?

— Se întâmpla des ca ostaticii să fie executaţi, dar de data asta mişcarea de rezistenţă lichidase un nazist norvegian important, pe generalul-maior Marthinsen, şeful securităţii din cadrul partidului Nasjonal Samling. Ca urmare, nemţii au executat mulţi ostatici norvegieni…

Pierdut în gânduri, Engelschøn stătea cu privirea în pământ.

— Unul dintre ei era fratele unui coleg de-al meu de clasă, de la şcoala Ila, unde mergeam. A fost cea mai groaznică zi de şcoală de pe tot parcursul războiului. Toată lumea, de la elevi la profesori, ştia că fratele lui Jonas a fost luat de acasă şi împuşcat. Dar Jonas n-a spus un cuvânt. Stătea doar cu privirile aţintite în gol. Şi nici noi n-am spus nimic…

Pe Engelschøn îl trecu un fior, ca şi cum s-ar fi scuturat de ceva neplăcut sau dezgustător. Apoi se duse cu paşi târşâiţi înapoi la locul lui de la birou.

— Ei da, zise el cu un oftat adânc. Povestea se termină cu decizia că, de fapt, aceşti judecători de curte marţială nu au săvârşit nicio abatere de la legea internaţională.

— Deci au fost cu toţii achitaţi?

— Da, numai că procedura a durat până în 1948. Aşa că se prea poate ca toţi aceşti ani Fromm să fi stat la închisoare.

Profesorul îşi târşâi picioarele până la neorânduiala din jurul computerului, se aşeză şi bătu ceva la tastatură.

— Va fi mai greu să aflu… cât a fost omul la zdup, zise el rotindu-se în scaunul rotativ.

— Şi Amalie?

— Nimic despre ea.

— A dispărut?

— N-aş crede. Dacă ar fi dispărut, poliţia ar fi căutat-o, lucru care ar fi fost consemnat în sursele la care am acces.

— Dar nu aţi găsit nimic referitor la ea?

— Nu.

— Ce e cu procesele intentate trădătorilor de ţară? La urma urmei, Amalie a lucrat pentru germani.

— După război au fost pedepsiţi membrii partidului Nasjonal Samling, nu cei care au lucrat pentru germani.

— Deci ce credeţi că s-a întâmplat cu ea?

Engelschøn dădu din umeri.

— Se prea poate ca şi în cazul ei să intervină complexul nostru colectiv de culpă faţă de femei. Câteva neveste de germani au fost deportate în Germania. E de asemenea posibil să fi fost trimisă în lagărul de concentrare pentru femei de la Hovedøya.

— Închisă?

— Strict vorbind, lagărele pentru femei nu erau închisori, ci instituţii create pentru a asigura siguranţa aşa-ziselor

„târfe ale teutonilor". Numai că acest caz al ei era mai deosebit… fiindcă situaţia lui Fromm trebuia decisă în conformitate cu legea internaţională. Deci sau a fost deportată în Germania, sau a rămas aici. Şi trebuie să mărturisesc că e greu să vii cu detalii concrete.

— Dar de Fromm, bărbatu-său? Nici de el nu ştiţi nimic?

— Păi ştim deja c-a fost pus în libertate, nu?

Engelschøn scutură din cap şi adăugă:

— Aş putea încerca să aflu mai multe, dar…

— Încercaţi, îl îndemnă Gunnarstranda, luând din nou în mână fotografia făcută la serata germană.

Se uită iarăşi la Fromm, fără să ştie prea bine de ce.

— Aş putea oare împrumuta această fotografie?

37. Hochei

— Ce frumos! exclamă Eva-Britt dintr-o altă dimensiune când din stereo se auziră primele măsuri delicate ale piesei trompetistului de jazz Nils Petter Molvær, *Khmer*. Frølich se ridică în picioare şi dădu volumul mai tare. Deşi soba cu lemne din colţ pur şi simplu duduia, se simţea totuşi un curent de aer rece de la fereastra cea mare din camera de zi. Caloriferul de sub pervaz nu izbutea să-i facă faţă. Frølich rămase pentru câteva momente în faţa ferestrei şi medită, uitându-se la şoseaua de centură, care şerpuia galbenă şi luminată prin peisajul de iarnă. Din cauza luminii intense a felinarelor de pe margine maşinile deveneau incolore. Pe coasta muntelui cobora o jerbă de scântei — de la colectorul de curent al unui vagon de metrou care scârţâia pe gheaţă la această oră târzie a nopţii. Luna, care mai înainte atârnase deasupra crestei munţilor dinspre Østmark ca o lanternă chinezească, acum semăna mai degrabă cu o pată de vopsea albă vărsată pe o suprafaţă lichidă.

Frølich se întoarse şi se uită la Eva-Britt.

Faptul că ea venise din nou la el acasă îl călca pe nervi. Şi de câte ori venea, se aşeza şi aştepta. Dacă-i

trebuia vreun lucru, aştepta ca el să i-l aducă. Cine-ar fi crezut? se întrebă Frølich. Trăim împreună de ani şi ea tot se simte ca o străină la mine în casă.

Cu capul lăsat într-o parte şi cu un zâmbet sarcastic pe buze, Eva-Britt se uita prin catalogul Ikea. Întorcând în grabă paginile, semăna cu un pasager citind o gazetă de scandal în tramvai. Spre surpriza lui, Frølich simţi că-i pare rău că persoana care şedea acolo era ea. Când telefonul sună, se uitară unul la celălalt.

— Nu răspunzi? întrebă ea din fotoliu.

— Dă-mi un motiv să nu răspund, zise Frølich sastisit.

Eva-Britt îşi îndreptă spatele în fotoliu şi se uită spre uşa dormitorului. Apoi aruncă o privire la ceas, fiind evident că încerca să-şi mascheze mişcarea. Curând ţârâitul telefonului încetă.

— Am câştigat, zise ea, continuând să răsfoiască prin catalog.

Frølich o privi cum îşi încrucişează picioarele şi se ghemuieşte la loc în fotoliul cel confortabil, ştiind foarte bine că e observată. O clipă mai târziu sună telefonul ei mobil. Se uitară din nou unul la celălalt.

— Nu răspunzi? întrebă el.

Eva-Britt se uită de la telefonul lui la geanta ei, de unde venea ţârâitul. Se încruntă indispusă.

— Dacă e pentru tine, nu ştiu unde eşti, zise ea cu hotărâre în glas, apoi sări sprintenă în picioare şi-şi scoase mobilul din geanta de lângă uşă. El îi urmări mişcările cu privirea.

— Alo, zise ea stând aplecată şi cu aparatul la ureche. Nu… nu e…

Se întoarse spre el şi mimă din buze:

— E şeful tău…

Frølich nu schiţă nicio mişcare. Stătea doar şi zâmbea la ea.

— Nu am idee… zise ea, continuând să asculte.

Lui Frølich îi veni să râdă auzind vocea spartă a lui Gunnarstranda dând ordine şi răcnind în telefon. În privirea Evei-Britt apăru ceva sticlos, apoi femeia începu să se strâmbe ca şi cum cineva i-ar fi turnat pe gât untură de peşte. Făcu apoi trei paşi mari, ţepeni şi ameninţători spre Frølich, căruia îi aruncă telefonul fără un cuvânt. Frølich îl prinse din zbor.

— Salut, zise el în receptor.

— Cooperativa munca în zadar, spuse Gunnarstranda fără niciun fel de introducere. Ai vorbit cu Arvid Jespersen despre cariera lui frate-său, nu? Despre motivele pentru care s-a apucat de comerţul cu antichităţi? Da sau nu?

— Da, am vorbit, mărturisi Frølich. Însă…

— Iar Arvid ţi-a spus ceva despre procesul de tipărire a ziarelor, nu?

— Nu chiar despre asta, ci despre felul cum Reidar scotea hârtia rămasă pe rolele din tipografii şi cum…

— Da, da, îl întrerupse Gunnarstranda. Iar aceste role erau apoi asamblate. Unde?

— Nu ştiu.

— După care erau vândute. Cui?

— Nici asta nu ştiu.

— Dar nu se poate ca tăntălăul ăla bătrân să nu-ţi fi spus!

De enervare, Gunnarstranda rămase fără voce.

— Uşurel, zise Frølich, după care adăugă răspicat: Hârtia era vândută unor tipografi din Africa şi America de Sud. Dar de ce te-au apucat pandaliile chiar aşa?

— Fiindcă am un pont referitor la America de Sud, Frølich.

La capătul celălalt al firului se auzi pocnetul uşor al unei brichete, semn că Gunnarstranda tocmai îşi aprinsese o ţigară.

— Apropo de Arvid şi de povestea cu ziarele. A amintit cumva de un anume Fromm?

— Nu. Sunt sigur că nu.

— Hmm. Ai ceva planuri pentru mâine?

Frølich îi aruncă o privire Evei-Britt, care se postase demonstrativ în faţa ferestrei mari din camera de zi şi stătea cu spatele la el. Ceasul de pe perete arăta că trecuse de miezul nopţii.

— Ştii bine că fac tot ce vrei.

— Bravo. Vreau atunci să te duci în biroul lui Reidar Folke Jespersen de pe Bertrand Narvesens vei. Dacă nu e nimeni acolo, atunci te duci la biroul de pe Thomas Heftyes gate şi iei la puricat toate dosarele de acolo.

— Ca să găsesc ce?

— Una sau mai multe scrisori, sau copii după scrisori, de la un domn cu numele de Klaus Fromm. Klaus cu „k" de la kilogram, şi Fromm cu doi „m".

— Începând cu ce dată?

— De când Jespersen a început să ţină evidenţa.

— Altceva?

— Atât.

— Mai ai ceva să-mi spui?

— Verifică perioada când vindea hârtie de ziar, deci anii '40 şi '50.

Frølich oftă.

— Altceva?

— Crezi că s-ar putea ca Reidar Folke Jespersen să fi fost nazist?

Lui Frølich i se opri căscatul în gât.

— Eşti nebun?

— Nu, zise Gunnarstranda. De ce-aş fi nebun?

— Pentru că Jespersen a avut o tipografie ilegală la Oslo până în 1943, când cineva l-a turnat şi a trebuit să fugă în Suedia. De acolo a ajuns la o tabără de pregătire din Scoţia, unde a învăţat cum să execute acte de sabotaj. A fost trimis în mai multe asemenea operaţiuni în Norvegia, sabotaje şi…

— Lichidări, adăugă laconic Gunnarstranda. Corect. Mie mi s-a dus deja mintea la culcare. Noapte bună.

Frølich puse mobilul Evei-Britt pe masă. Trase aer în piept, se ridică în picioare şi stătu nemişcat în căldura plăcută emanată de sobă, uitându-se la spatele întors spre el al femeii şi dând din cap în ritm cu muzica: prin cameră şerpuia un lung solo de chitară, însoţit de pulsul tobelor şi de fluxul pur al sintetizatorului. Dinspre bucătărie venea un miros greţos de ars de la cafetiera care stătuse în priză două ore mai mult decât ar fi trebuit.

Eva-Britt dădu să se întoarcă. Frølich se întrebă ce expresie va avea oare pe faţă. Şi dacă va fi din nou o noapte de certuri şi de mutre îmbufnate.

— I-ai dat idiotului numărul meu de telefon, îi reproşă ea.

Frølich nu zise nimic.

Combinaţia domoală de hard rock şi jazz modern continua să se reverse din difuzoare când sună telefonul.

Frølich şi Eva-Britt se uitară unul la celălalt.

— Nu se dă bătut, observă ea sumbru.

Frølich acum ştia — de fapt răspunsul plutea în aer de mai mult timp: vor petrece noaptea certându-se. Din câţiva paşi ajunse la telefon şi ridică receptorul.

— Sunt Richard Ekholt, zise vocea de la celălalt capăt al firului.

Frølich văzuse o fotografie a lui Ekholt, făcută cu mulţi ani în urmă, când actualul şofer de taxi încă juca hochei în echipa din Furuset, şi în care apărea ca un tânăr cu părul negru, neras, având culorile clubului pictate pe faţă şi cu breton pe frunte. Vocea era pe măsura imaginii.

— E o oră târzie, zise calm Frank Frølich.

— Am auzit că întrebi de mine.

— Vino mâine la secţie şi vorbim.

— Nu închide, îi ceru vocea.

— Ba da, zise Frølich. Telefonează-ne mâine.

— Unu-nouă-cinci.

Din receptor se auzi un hârâit. Frølich îşi dădu seama că era al unui hohot de râs. Da, Ekholt râdea de el.

— Ca un fel de parolă, nu? Ce chestie tare...

Şoferul de taxi şuiera şi gemea de râs.

— Unu-nouă-cinci.

Râsul continua. Suna ca scârţâitul unui balansoar. Un gâfâit înfundat îi dădu de înţeles poliţistului că Ekholt îşi pierduse răsuflarea.

— Tare de tot... o sută nouăzeci şi cinci.

Frølich se uită spre Eva-Britt privirea acesteia arunca flăcări.

Vocea de la celălalt capăt al firului şopti:

— Ştiu unele lucruri. Doar de aia ai întrebat de mine, nu? Acum sunt gata-gata să vorbesc.

Frølich încă se uita la Eva-Britt, care îşi înclină capul într-un fel care sugera răceală, vrând totodată să-i arate că ştia ce-i trecea lui prin cap. Frølich se cam săturase de toanele ei.

— Poţi să vii aici, la mine acasă? îl întrebă pe Ekholt.

Eva-Britt dădu din cap în semn de dispreţ.

— Nu, vino tu aici, zise vocea, pe un ton care acum era calm şi cumpătat.

„Trăiască libertatea“, îşi zise posac Frølich şi întrebă în receptor:

— Unde eşti?

Vocea de la celălalt capăt al firului sâsâi ceva. Frølich încercă să-şi dea seama ce alte sunete se mai auzeau în fundal. Pentru că mai era o voce. Poate chiar mai multe.

— Eşti într-un local? întrebă el.

— Lasă vorba, i-o tăie Ekholt. Vino aici in oraş, într-o oră, singur.

Frølich se uită din nou la Eva-Britt. Ea scutura din cap — cu mişcări încete, grele, ameninţătoare.

— Altă ocazie nu mai pupi!

Din vocea lui Ekholt nu mai transpărea acum nici starea de ebrietate, nici disperarea. Acum suna lipsită de emoţie şi la obiect.

Frølich simţea că nu putea ţine pasul cu schimbările de dispoziţie ale interlocutorului. Acum la capătul celălalt al firului era linişte; fără voci, fără zgomote în jur.

Frølich zise:

— Cum pot să ştiu că eşti cine spui că eşti?

— Ai numărul meu? Ăla de mobil?

— Da.

— Atunci sună-mă şi o să răspund.

— Aşteaptă.

Frølich găsi numărul lui Ekholt în carneţelul care-i ieşea din buzunarul hainei de piele pe care o atârnase în cuier.

— Închide şi te sun, îi spuse el lui Ekholt.

— Stai aşa, zise vocea şi Frølich auzi cum cineva pune mâna peste receptor.

„Ceva ce nu trebuie să aud", conchise el şi încercă să-şi dea seama ce se petrece.

— Trebuie să ştiu cine eşti, zise Frølich. Închide.

Timp de câteva secunde stătu nemişcat, uitându-se la telefon. Apoi trecu la acţiune.

— Sper că n-ai de gând să pleci, spuse Eva-Britt cu o voce blândă, dar categorică.

— Trebuie doar să dau un telefon...

— Mi-au trebuit trei ore să găsesc pe cineva care să aibă grijă de copil, zise ea. N-am mai fost împreună de săptămâni... numai noi doi. Şi doar că nu m-am dat peste cap ca să pot veni la tine. Sper că n-ai de gând să-mi lipseşti toată noaptea...

Frølich formă numărul lui Ekholt la mobil.

— Richard, zise vocea.

Frølich privi spre Eva-Britt, care stătea şi se uita la el cu braţele încrucişate. Aştepta.

— Unde ne întâlnim? întrebă el jovial.

Frank Frølich ieşi din intersecţia înălţată, cunoscută sub numele de „maşina de trafic", coborî pe Europaveien 6, ocoli Bjørvika, trecu de vechea clădire a vamei şi merse de-a lungul cheiul Langkaia. Era pustiu. Doar întuneric şi tăcere. Când se apropie de sensul giratoriu de pe cheiul Revierkaia, ceasul lui de mână arătă 1:33. Nevăzând suflet de om pe străzi, Frølich simţi cum îl cuprinde o oboseală resemnată. În ceafă îl apăsa o senzaţie sâcâitoare de îndoială la gândul că a fost tras în piept.

Îşi băgă mâna în buzunar ca să-şi scoată mobilul. Voia să-l pună lângă el, pe scaunul din faţă, dar se răzgândi şi-l băgă înapoi în buzunar. Apoi încetini şi lăsă maşina să meargă pe liber până se opri singură lângă

gardul ce separa şoseaua de capătul cheiului. Opri motorul şi aşteptă.

După aproape un sfert de oră coborî din maşină. Cu mâinile în buzunarele hainei de piele o porni pe jos înapoi spre sensul giratoriu. Se simţea ca într-un film. Un felinar arunca un con de lumină palidă pe locul unde ar fi urmat să se întâlnească cu Ekholt şi în acelaşi timp făcea să apară un fel de zid transparent ce se proiecta pe fundalul înnegurat al nopţii. Lumina se reflecta pe ferestrele gheretelor de vândut bilete aflate la jumătatea drumului ce ducea spre vapoarele cu destinaţia Danemarca. Marea de la Bjørvika era complet îngheţată — o masă întunecată şi netedă ca palma pe care o măturau vârtejuri albe de zăpadă. Erau cel puţin minus 20 de grade. Frølich tremura de frig, respira cu nasul şi gura acoperite cu fularul şi-şi frământa mintea ca să-şi amintească din ce film era scena pe care acum o trăia pe viu. Pe acoperişurile maşinilor se reflectau pete de lumină interminentă de la clădirile de pe Festningskaia. Merse mai departe cu paşi elastici, ieşind din conul de lumină al unui felinar şi intrând într-altul. Gerul îl muşca de mâini şi de picioare, de urechi şi de obraji. Se întrebă ce făcuse oare cu mănuşile. „Probabil că le-am lăsat în maşină“, îşi dădu singur explicaţia. Se uită la ceas. Încă cinci minute, îşi zise. Singurele maşini pe o rază de mai mulţi metri erau cele parcate una în spatele celeilalte ceva mai departe, lângă semaforul de pe Festningskaia.

Domnea o linişte desăvârşită, cu excepţia zgomotului făcut de maşinile care intrau şi ieşeau din tunel. Îşi dădu capul pe spate şi suflă aerul din piept în sus spre felinar; la lumina acestuia în respiraţia lui apăru un curcubeu circular. Mai expiră o dată. Cu acelaşi efect. Un joc pe

care-l ştia din copilărie. Gerul îi ataca degetele de la picioare. Începu să alerge pe loc şi să se bată cu pumnii în piept. Trecuseră aproape zece minute peste ora când ar fi trebuit să aibă loc întâlnirea. Cu degetele înţepenite de ger îşi scoase mobilul din buzunarul interior şi formă numărul lui Ekholt. Tremura tot, dar ciuli urechile când auzi telefonul acestuia sunând undeva prin jur şi instinctiv se lăsă în jos — un reflex de apărare. Ieşi imediat din raza de lumină a felinarului şi apăsă pe butonul de terminare a apelului. Tăcerea care se lăsă era la fel de ameninţătoare ca şi ţârâitul telefonului pe care tocmai îl auzise.

Cercetă din priviri zona. Nici ţipenie de om. Era limpede că, dacă cineva ar fi vrut să-i vină de hac, ar fi putut s-o facă demult. Se uită la mobil. Încercă să-şi reamintească sunetul telefonului care ajunsese până la el prin aerul îngheţat al nopţii. Nu venise chiar de aproape, dar de unde? Cu mişcări încete apăsă cu degetul mare pe butonul de repetare a ultimului apel. Aşteptă. În curând auzi un ţârâit înăbuşit. Se îndreptă spre direcţia de unde venea. Merse mai repede, apoi se opri, îşi ţinu respiraţia şi ascultă. Sunetul venea de mai aproape, dar tot nu vedea pe nimeni în jur. Trecu repede de sensul giratoriu pustiu. Şi în clipa aceea interveni o voce metalică de automat, care-i spuse că persoana căutată nu era disponibilă. Frølich mai apăsă o dată pe butonul de repetare a apelului. Pe ecranul de afişaj apăru numărul format. Apoi se auzi din nou ţârâitul. Frølich privi în jur şi văzu şirul de maşini parcate. Ţârâitul venea dintr-acolo. Prin geamul din spate al celei mai apropiate dintre ele se vedeau contururile clădirilor de pe chei. Acolo, în maşina aceea, trebuia să fie telefonul mobil care suna. Termină apelul. Liniştea îi reaminti că era singur şi că făcea ceva rău.

Revăzu cu ochii minţii o scenă dintr-un film american în care la pornirea motorului maşina explodează. Alungă această fantezie din minte, dar îi veni în loc alta, în care un străin îşi pune telefonul mobil pe scaunul din faţă şi coboară din maşină spre a-l întâmpina pe el. Unde era acest străin acum? Îi trecu prin cap să-l sune pe Gunnarstranda, dar, în loc s-o facă, se apropie şi mai mult de maşină. Nu mai simţea gerul — dimpotrivă, transpira.

Vehiculul era un Mercedes Benz negru, având pe acoperiş un fel de suport pentru schiuri. *Un taxi,* îşi zise Frølich. *Cu şina pentru lumina de serviciu. Un taxi fără plăcuţă de înmatriculare*. Făcu un ocol larg prin stânga maşinii, care acum nu mai părea nici anonimă, nici abandonată, ci mare şi ameninţătoare. Se opri cam la cinci metri de ea. Când se apropie pe laterală, observă că unul din geamuri era spart. Ceea ce el crezuse a fi gheaţă era de fapt geamul însuşi, o suprafaţă albă de sticlă zdrobită. Tot spart era şi parbrizul. Bucăţile de gheaţă de pe capotă erau de fapt cioburi. Se mai apropie câţiva metri până la un punct de unde capota se vedea bine. Era ceva pe ea. Din cauza întunericului era imposibil de spus ce anume. Se aplecă, vrând să vadă mai bine. Şi atunci îşi dădu seama ce era: un picior. Iar în spatele volanului şedea cineva. Cineva care spărsese parbrizul şi al cărui picior ieşea acum prin el. Frølich se ridică şi-l sună pe ofiţerul de serviciu de la sediul central al poliţiei.

38. Un bărbat şi o femeie

Gunnarstranda îi spuse şoferului de taxi să tragă lângă gard chiar înainte de sensul giratoriu. Imediat ce maşina se opri, un ofiţer de poliţie în uniformă se apropie şi se aplecă spre geamul din spate. Gunnarstranda îl lăsă în jos şi spuse „Eu sunt“, la care poliţistul dădu din cap şi se retrase.

Gunnarstranda închise geamul şi se întoarse spre Tove.

— Încă o dată, îmi pare aşa de rău, zise el.

— Nu-ţi face probleme, răspunse ea, înăbuşindu-şi un căscat. Eu am insistat să ne sculăm.

Când şoferul de taxi, surprins, se uită la ei în oglinda retrovizoare, Tove schiţă un zâmbet chinuit.

— Vreau să spun că eu am insistat să vin aici cu tine, se corectă ea şi privi la scena de pe partea cealaltă a sensului giratoriu, unde stăteau două maşini de poliţie de pe acoperişul cărora ţâşneau fulgere albastre spre cerul întunecat al nopţii. Pare ceva interesant.

— În orice caz, a fost interesant, zise Gunnarstranda fără nicio inflexiune de emoţie în glas şi aplecându-se în spaţiul dintre cele două locuri din faţă pentru a-i da şoferului o bancnotă de 500 de coroane. Eu cobor aici,

iar doamna merge acasă, spuse el întorcându-se spre Tove, care scutură indulgent din cap.

— Ce bărbat de modă veche!

— Îţi mulţumesc pentru o seară plăcută, zise inspectorul şi se uită în ochii ei.

Tove îi luă mâna.

— Eu îţi mulţumesc.

— Gata, trebuie să plec, zise poliţistul, întorcându-se pe banchetă şi privind afară pe geam.

Tocmai sosise o altă maşină cu luminile albe şi albastre rotindu-se pe acoperiş.

— Da, începe balul, spuse el.

Ea îi strânse mâna din nou.

— Ai grijă de tine, zise Gunnarstranda.

— Dar mai întâi trebuie să deschizi uşa, observă Tove.

— Mda, ai dreptate, încuviinţă el şi căută mânerul. În aceeaşi clipă şoferul deschise portiera de afară.

Gunnarstranda coborî, se încheie la palton şi privi taxiul care se îndepărta. Când se întoarse, observă cel puţin cinci alţi poliţişti care se prefăceau că se uită în altă parte, unii cu un surâs pe buze. Frølich se înălţa printre ei ca un munte.

— Dacă aş fi ştiut că ai invitaţi, aş fi putut aştepta până dimineaţa, zise el pe un ton plin de îngrijorare.

Gunnarstranda îi răspunse cu un mormăit.

— Dar ţinând cont că mortul e Richard Ekholt, m-am gândit că poate vrei să vezi scena crimei.

Când se apropiară de Mercedesul cu geamurile sparte, doi poliţişti se dădură deoparte. Pe o targă era un corp acoperit.

— Eşti sigur că e Ekholt?

— Nouăzeci şi nouă la sută.

— Şi zici că a fost strangulat?

— Aşa se pare. Cineva care şedea pe bancheta din spate i-a pus o frânghie de nailon în jurul gâtului şi a tras. Ekholt s-a zbătut şi a spart cu picioarele parbrizul şi geamul lateral. Apoi a murit.

— Şi placa de înmatriculare?

Gunnarstranda se uită în interiorul maşinii prin geamul spart.

— Era pe bancheta din spate.

— Crezi c-a scos-o el?

Frølich dădu din umeri.

— Portofelul şi banii lipsesc, zise Frølich. Nu însă şi telefonul mobil. Era sub pedale. S-ar putea ca ucigaşul să nu-l fi observat.

— La ce oră te-a sunat?

— Între douăsprezece şi unu noaptea.

Gunnarstranda căscă.

— Vorbea despre numărul lui de la maşină, spuse Frølich. Zicea mereu „o sută nouăzeci şi cinci" şi murea de râs.

— O sută nouăzeci şi cinci?

— Da.

— Nu o sută cinci?

Frølich scutură din cap.

— Şi la ce oră ai găsit cadavrul?

— Cu cinci minute înainte de a-ţi fi dat telefon. La două fără zece.

Gunnarstranda dădu roată maşinii.

— Am avut aproape un şoc, zise Frølich ca şi cum ar fi amintit un simplu detaliu. Mi-a răspuns o doamnă.

Gunnarstranda nu spuse nimic.

— Dar asta e ceva grozav. Părea o doamnă foarte amabilă...

— Când te-a sunat, crezi că era singur? îl întrerupse Gunnarstranda.

— Ekholt? Se auzea ceva zgomot. Am crezut că era la un local.

— Dar el nu vorbea cu nimeni?

— Poate că vorbea. Am avut impresia că acoperea receptorul cu mâna. Cel puţin o dată.

Gunnarstranda dădu din cap şi căscă.

— Doamna era prietena ta? întrebă Frølich pe un ton precaut. Cea din taxi.

Gunnarstranda se uită la el cu o privire goală.

— Crezi că e posibil să-ţi fi dat telefon de aici?

— Din maşină? întrebă gânditor Frølich. Mi s-a părut că am auzit mai multe zgomote, undeva în spate, parcă era muzică.

— Nu cumva era un CD player sau un radio de bord?

— Habar n-am, zise Frølich.

— Cât ţi-a trebuit să ajungi aici?

— Patruzeci de minute, zise Frølich adăugă, parcă încercând să se scuze: Eva-Britt era la mine. N-a fost prea încântată că a trebuit să se ducă acasă.

— Înţeleg, spuse Gunnarstranda, pierdut în gânduri.

— Am aşteptat în maşină cam un sfert de oră fără să apară cineva. După câteva secunde de gândire adăugă: la zece minute după aceea am găsit cadavrul.

— Dacă era într-adevăr Ekholt cel cu care ai vorbit, înseamnă că a fost ucis între douăsprezece treizeci şi unu cincizeci şi cinci, nu?

— Da, aşa cred şi eu.

— Mâine ne întâlnim cu procurorul Fristad pentru a-l pune la curent cu situaţia, zise Gunnarstranda şi aruncă o privire rapidă la ceas. La nouă. Deci peste şase ore.

Se uită spre cer. Apoi la poliţiştii adunaţi la scena crimei.

— Sunt sigur că aici stăm în cale. Ar trebui să mergi acasă să tragi un pui de somn.

39. Orientarea

Gunnarstranda ajunse acasă la cinci dimineaţa. Dormi până la opt şi jumătate, apoi se îmbrăcă, ieşi din casă şi la nouă fără cinci începu să cureţe gheaţa de pe parbrizul maşinii. Peste cinci minute avea şedinţă cu procurorul Fristad. Trecu deci în revistă detaliile cazului. Fristad era de formaţie profesor universitar şi avea o atitudine puerilă faţă de statutul lui în cadrul organelor de justiţie, astfel că întotdeauna se prevala de privilegiul unui universitar de a sosi la şedinţe cu un sfert de oră întârziere.

În timp ce motorul se încălzea şi instalaţia de dejivrare se ocupa de parbriz, Gunnarstranda îşi aprinse o ţigară. Încercă să treacă prin toate punctele care aveau cât de cât legătură cu Ekholt, dar îşi dădu seama că nu putea gândi limpede. Dădu deci drumul la radio şi auzi că pe şoselele spre Oslo domnea haosul din cauza unei demonstraţii de protest a şoferilor de taxi. Îşi scoase mobilul şi sună la biroul lui Fristad pentru a anunţa că va întârzia. Apoi ieşi din maşină, o încuie şi o porni pe jos spre Advokat Dehlis plass ca să ia primul autobuz.

Ca de obicei, Fristad şedea la masa din sala de şedinţe şi, cu un gest de gazdă arătă spre un scaun albastru.

Inspectorul de poliţie Gunnarstranda îşi aranjă în faţă maldărul de rapoarte, îşi puse pe nas ochelarii cu rame pătrate comandaţi prin poştă şi începu să peroreze cu un glas domol:

— Victima, Reidar Folke Jespersen, a fost găsită aşezată într-un fotoliu din vitrina propriului său magazin de antichităţi. Crima propriu-zisă a fost comisă în biroul din spatele magazinului, după care ucigaşul a dezbrăcat victima până la piele şi a târât-o pe podea până la vitrină. În jurul gâtului i-a legat nişte aţă roşie. Cadavrul a fost descoperit pe data de 14 ianuarie, la orele şase şi treizeci de minute de femeia cu ziarele, Helga Krisvik, care trecea pe acolo. Krisvik e de fapt casnică şi vinde ziare cu jumătate de normă. A fost eliminată de pe lista suspecţilor.

— Era în stare de şoc? întrebă Fristad, ronţăindu-şi rama ochelarilor.

— Cred că da, zise pe un ton sec Gunnarstranda. În ceea ce priveşte ultimele acţiuni ale victimei, am reuşit să stabilim următoarele: în ziua de vineri, 13 ianuarie, Jespersen s-a trezit la ora obişnuită, a plecat de acasă la ora obişnuită, fără să-şi ia însă la revedere de la soţie, care făcea duş. Ceva mai târziu, deci pe la nouă dimineaţa, a fost văzut la o cafenea din Jakob Aalls gate, unde a băut cafea şi apă minerală şi a citit diverse publicaţii. Proprietarul, Glenn Moseng, l-a mai văzut în cafenea şi cu o altă ocazie, dar nu-şi mai aminteşte când. Reidar Folke Jespersen a insistat să stea la singura masă de lângă fereastră, de unde se vede blocul în care locuieşte un anume Eyolf Strømsted, care este, sau cel puţin *era*, amantul soţiei lui Jespersen. Proprietarul nu-şi mai aminteşte exact ora când Jepersen a părăsit cafeneaua, dar ştim cu siguranţă că a stat acolo mai mult timp, măsurabil în ore. La câteva

minute după ora douăsprezece îşi face apariţia în apartamentul lui Arvid Folke Jespersen, unde este prezent şi Emmanuel Folke Jespersen. Cei trei Jesperseni sunt fraţi. De faţă sunt şi soţii Kirkenær, care îşi prezintă în mod oficial oferta de a cumpăra magazinul pe care fraţii Jespersen îl posedă în comun.

Fristad se lăsă pe spate în scaun, îşi împreună palmele şi bătu cu degetele unul într-altul.

— Şi în tot acest timp la magazin ce se întâmpla?

— Karsten Jespersen, fiul victimei, a deschis la zece. Nu era însă singur, fiindcă la grădiniţă educatoarele aveau şedinţă, aşa că fiul lui, Benjamin, era cu el la magazin. Mai târziu a coborât şi Ingrid Jespersen, soţia victimei, cu nişte cafea şi două ceşti. În magazin nu era niciun cumpărător. Cei doi au stat deci la taclale, iar copilul s-a jucat şi a desenat până la unsprezece şi un sfert.

Cu ochii închişi, Fristad dădu din cap.

— Lui nea Karsten căzându-i cu tronc văduva, nu? Că doar sunt practic de-o vârstă, nu?

— Cei doi se împacă într-adevăr foarte bine. Au multe preocupări comune.

— Dar de regulat, se regulează?

Gunnarstranda îşi ridică privirea.

Fristad zâmbi vinovat.

— Am citit într-unul din rapoartele tale că victima era impotentă. Deci fiul şi văduva se regulau sau nu?

Gunnarstranda răspunse impasibil:

— Nu i-am întrebat.

— Dar tu ce crezi?

— Poate că pentru început ar trebui să ne concentrăm pe desfăşurătorul pe care-l prezint...

Fristad dădu din cap şi zise răspicat:

— Bine. Deci văduva se desparte de fiu şi merge să se priponească în făcăleţ la gagiul ăla cu un nume trăsnit, Streamstead...

— Strømsted...

— Strom-ce-o fi... Iar bietul babalâc de optzeci de ani căruia nevasta îi pune nişte coarne uite-aşa stă cuminte şi aşteaptă ca paraşuta să se ducă acasă la un bărbat adevărat care să-i administreze doza săptămânală de...

Gunnarstranda se uită răbdător la Fristad parcă aşteptând ca acesta să iasă din pasa de vorbit în limbaj colorat.

— Continuă, zise bine-dispus Fristad. Nu te întrerupe.

— Între timp Reidar Folke Jespersen se întâlneşte cu fraţii lui...

— Da, bine.

Gunnarstranda privi spre el în tăcere.

Fristad îi făcu semn din mână să continue.

— Ştim că soţii Kirkenær i-au asigurat pe fraţii Jespersen că munca lor de o viaţă va fi dusă mai departe şi le prezintă o ofertă concretă de a cumpăra magazinul, numele magazinului şi depozitul ce ţine de el... Cred că în termeni comerciali acest lucru se numeşte achiziţionare de supravaloare...

— Da, bine, de supravaloare...

— Numai că în acest stadiu nu are loc nicio negociere. Soţii Kirkenær prezintă un fel de estimare generală a valorii magazinului şi un plan orientativ de acţiune, după care îi lasă pe fraţi să decidă între ei. Şi acesta e momentul când se pare că Reidar Folke Jespersen s-a arătat neînţelegător şi agresiv.

— Dar de unde furia?

— Cred că totul a început cu mult înainte. Reidar ar fi trebuit să se retragă de zece sau doisprezece ani. Unul

dintre fraţi, Emmanuel, crede că Reidar a văzut în planul de a vinde magazinul o conspiraţie îndreptată împotriva lui.

— Da, dar treaba asta cu nevasta şi amantul n-ar fi putut să fie un factor?

— Bineînţeles că ar fi putut, admise Gunnarstranda. Pentru că, din câte au declarat atât fraţii, cât şi soţii Kirkenær, Reidar Folke Jespersen fusese informat despre scopul şi tema şedinţei. Desigur, e greu de ghicit ce nu i-a convenit în legătură cu negocierile. Ştim însă că, după ce a plecat de la întâlnirea cu fraţii, i-a dat telefon amantului...

— Da, am citit despre chestia asta. Tare fentă, nu? Soţul înşelat sună la telefon în timp ce soţia şi amorezul se ciocănesc de mama focului, observă Fristad, iar dintre buzele lui umede ieşi un hohot de râs.

— Într-adevăr. Oricum, Reidar Folke Jespersen nu a făcut scandal şi nu s-a certat cu amantul la telefon. A cerut doar să vorbească cu nevastă-sa, căreia i-a dat un ultimatum.

— Cum spun englezii, „no fucking around", zise Fristad.

— Chiar aşa, confirmă Gunnarstranda şi trecu mai departe. La cel târziu două şi jumătate după-amiaza îi dă telefon unei actriţe liber-profesioniste numită Gro Hege Wyller şi-i cere să se întâlnească cu el mai repede decât era programat. Această schimbare constituie un lucru demn de atenţie. Iniţial întâlnirea ar fi trebuit să aibă loc pe data de 23 ianuarie, dar el a devansat-o chiar pentru ziua aceea, vineri, 13 ianuarie.

— Da, şi totul pe fundalul melodiei „The Way We Were" din filmul *Cei mai frumoşi ani*?

— Da. Gro Hege Wyller se îmbracă astfel încât să semene cu un personaj despre care avem toate motivele să credem că era o femeie din trecutul lui Reidar Folke Jespersen.

Cei doi joacă o piesă, un fel de ritual în care improvizează, beau sherry şi ascultă muzică de Schubert.

— No sex? întrebă Fristad pe englezeşte.

— Nu mi-am pus problema.

Fristad rânji.

— Eşti cumva puritan de fel, Gunnarstranda?

Ofiţerul de poliţie oftă şi continuă fără a răspunde la întrebare.

— Ingrid Jespersen a confirmat că, aşa cum cum ai arătat şi tu, Reidar Folke Jespersen nu mai era activ sexual. Domnişoara Wyller susţine că Jespersen vorbea despre acest lucru deschis. Impresia mea este că bătrânul considera acest capitol încheiat.

— Deci nema Viagra printre leacurile lu' moşu'?

Dintre buzele umede ale lui Fristad ieşi încă un hohot de râs.

Inspectorul Gunnarstranda respiră adânc.

— Scuze, zise Fristad.

— Nu mai ştiu unde eram, pufni Gunnarstranda, enervat.

— Fotografia, se grăbi Fristad să-l ajute. Femeia cu care încerca să semene Wyller. Cine era gagica?

— O chema Amalie Bruun, dar nu ştim precis care erau relaţiile dintre ea şi Reidar Folke Jespersen.

— Dar mai mult ca sigur că în tinereţe tipul a fost îndrăgostit de ea, nu?

— Nu ştim precis care erau relaţiile dintre ei, repetă Gunnarstranda, care, plictisit, îşi scoase ochelarii de pe nas.

— Bine, să trecem la uciderea taximetristului. Asta e următoarea etapă a investigaţiei, cu dramaticele peripeţii nocturne ale lui Frank Frølich prin Bjørvika, nu?

Gunnarstranda se uită fără nicio expresie la foile de hârtie de pe masă.

— Nu, zise el. Toate la rândul lor. Înainte ca Wyller să sosească în biroul lui Reidar Folke Jespersen, acesta îi telefonează avocatei şi-şi revocă testamentul.

— Şi acest lucru este relevant? întrebă Fristad, încordat.

— Este relevant în măsura în care ne arată că, din motive pe care va trebui să le elucidăm, Jespersen se concentrează acum asupra morţii lui.

— Şi cum îi afectează revocarea testamentului pe moştenitori?

Gunnarstranda ridică mâna pentru a-l opri pe procuror:

— O secundă, zise el. Doctor Grethe Lauritsen, care este medic specialist la secţia de oncologie a spitalului Ullevål, spune că Reidar Folke Jespersen i-a telefonat în aceeaşi zi. Ea i-a comunicat rezultatele unor analize făcute de curând şi i-a spus că are cancer în fază terminală, lucru care a fost ulterior confirmat la autopsie.

— Şi crezi că acesta a fost motivul pentru care şi-a revocat testamentul?

— Nu ştim de ce şi l-a revocat. Dar ştim că între telefonul la spital şi cel la avocată a trecut foarte puţin timp.

— Care sunt consecinţele revocării testamentului?

— Practic zero, pentru că nu şi-a făcut altul. Conform avocatei, testamentul revocat, pe care l-am citit şi eu, nu făcea altceva decât să împartă bunurile între moştenitori, asta *după* partajul banilor. Ştim de asemenea că pe Karsten Jespersen îl interesa un anumit dulap, dar nu prea îmi vine să cred că l-ar fi putut omorî pe taică-său pentru atâta lucru.

— Ciudat, medită Fristad cu privirea spre masă, al naibii de ciudat.

— Există două momente misterioase care marchează ultimele ore din viaţa lui Reidar Folke Jespersen, zise Gunnarstranda. E vorba de apelurile lui telefonice adresate domnişoarei Wyller şi, respectiv, avocatei.

— Dar dacă a aflat că era pe moarte ?

— Atunci ar fi trebuit să-şi facă un alt testament, dat fiind că pe cel vechi l-a anulat. Dar nu a făcut acest lucru.

Fristad îşi curăţă cu mâna nişte scame de pe mâneca hainei.

— OK. Dă-i bice.

Gunnarstranda trase aer în piept.

— După cum vei vedea numaidecât, mărturia lui Gro Hege Wyller este extrem de importantă. Richard Ekholt locuieşte în acelaşi imobil ca şi ea.

— Locuia, îl corectă Fristad.

— Ştiu şi eu că insul e mort, zise Gunnarstranda cu o voce joasă şi ameninţătoare. Ce-ar fi să nu mă mai tot întrerupi?

Fristad îşi desfăcu palmele şi nu zise nimic.

— Ei bine, Ekholt se cunoştea cu Wyller şi se pare că era interesat de ea, fără să existe însă o relaţie sentimentală între ei. Wyller s-a dus la Ensjø în taxiul lui Ekholt. Când au ajuns, acesta a încercat s-o forţeze să facă sex cu el în maşină, dar, după cum spune ea, fără succes.

— Şi o crezi?

— Nu văd de ce Wyller ar inventa o asemenea poveste. Oricum, susţine că a ieşit din taxi în fugă şi că a găsit cheia de la depozit în cutia poştală montată pe perete, aşa cum se întâmpla de fiecare dată când venea la Jespersen. A descuiat uşa şi a intrat în biroul acestuia la 17:15. Apoi şi-a jucat rolul în… în piesă… O oră şi ceva mai târziu a telefonat după un taxi, care a sosit la 18:42. Avem copiile

documentelor ce atestă acest lucru. Când Jespersen şi Wyller au urcat în taxi, Wyller a observat că maşina lui Ekholt era parcată în faţa clădirii, iar el era la volan. Probabil că aşteptase acolo tot acest timp. Wyller a mers în acelaşi taxi cu Reidar Folke Jespersen. Susţine că l-a evitat pe Ekholt cu bună ştiinţă datorită incidentului brutal de mai devreme.

— Bine, zise Fristad şi-i făcu semn din mână lui Gunnarstranda să continue.

— Ekholt a urmărit taxiul în care erau cei doi. Wyller susţine că a devenit conştientă de acest lucru doar când a coborât în faţa clădirii în care locuieşte.

Gunnarstranda se ridică şi se duse spre dozatorul de apă de izvor Imsdal de lângă oglindă.

— Mi s-a uscat gura, mormăi el şi umplu cu apă un pahar de plastic.

— Toată lumea e de acord că Reidar Folke Jespersen s-a dus acasă cu un taxi care s-a oprit în faţa imobilului de pe Thomas Heftyes gate, unde era domiciliul lui Reidar, la 19:15?

Gunnarstranda mai bău o gură de apă şi se uită gânditor în pahar.

— Toată lumea.

— Iar în faţa casei pe Jespersen îl aştepta omul pădurii, Jonny Stokmo, nu?

— Da.

— Un vechi prieten de-al tău, nu?

— Da. Cu două condamnări la activ, una pentru tăinuire de bunuri furate, alta pentru comercializare de mărfuri de contrabandă.

— Şi ce fel de conturi avea Stokmo de reglat cu Jespersen?

Gunnarstranda se aşeză la loc.

— Frølich l-a interogat. Stokmo însă a dat din colţ în colţ şi n-a spus mai nimic despre ce avea de împărţit cu victima. Singurul lucru pe care l-a amintit a fost că la mijloc erau banii. Ştim că a stat de vorbă cu Jespersen în faţa imobilului, înainte ca acesta să urce la el în apartament.

— Dar tu ai vorbit cu fiul lui Stokmo?

— Da. Karl-Erik Stokmo pretinde că animozitatea dintre Jonny şi victimă e o chestiune de onoare ale cărei origini merg până la Al Doilea Război Mondial, în timpul căruia se zice că Jespersen l-a escrocat pe tatăl lui Jonny, Harry, de o mare sumă de bani. Harry Stokmo făcea pe călăuza pentru cei care voiau să fugă peste graniţă şi…

Gunnarstranda îşi ridică degetele arătătoare spre a face cu ele în aer semnul ghilimelelor.

— … *primea* cadouri de la evreii pe care-i trecea în Suedia. Se pare că Jespersen a presupus că bunurile acelea erau furate din moment ce Stokmo n-a îndrăznit să le pună în vânzare după război. Aşa că le-a luat şi le-a vândut el, fără să-l despăgubească însă pe Stokmo. Jonny a aflat de treaba asta cu scurt timp în urmă, după ce a dat peste nişte chitanţe sau mai ştiu eu ce, şi i-a cerut lui Jespersen să-l compenseze pe el în locul lui taică-său, care a decedat.

— Şi-l crezi pe Stokmo fiul?

Gunnarstranda zâmbi obosit.

— De ce nu? Dacă povestea asta are un sâmbure de adevăr, atunci ea conţine motivul pentru care Jonny ar fi putut să-l omoare pe Jespersen, iar noi avem o linie de anchetă mură în gură. De ce ar fi inventat Karl-Erik Stokmo un motiv pentru taică-său? Oricum, trebuie să mai stăm

o dată de vorbă cu Jonny. Ce ne-a spus Karl-Erik nu valorează mai mult decât o mărturie indirectă.

— Aşa e… Notează-ţi, zise Fristad.

— Ce să-mi notez?

— Că trebuie să verificăm povestea asta.

Gunnarstranda îi aruncă o privire cu subînţeles.

— Da? făcu Fristad.

— Vrei să treci în locul meu?

Fristad îşi drese glasul. Se lăsă o linişte apăsătoare.

— Şi după aceea? continuă Fristad, prefăcându-se că tuşeşte.

Gunnarstranda trase aer adânc în piept şi-şi trecu degetele prin păr.

— Folke Jespersen s-a dus acasă, unde-l aşteptau nevasta, fiul, nora şi cei doi nepoţi.

— Iar Stokmo?

— Ştim că s-a dus la o prostituată care-şi zice Carina. Am verificat-o. Carina a declarat că Stokmo a plecat de la ea cam cu o oră înainte de miezul nopţii. Ea se grăbea pentru că la douăsprezece avea un alt client. Stokmo susţine că s-a urcat în camionetă şi s-a dus în Torshov, unde s-a retras în camera din spatele atelierului lui Karl-Erik şi s-a culcat pe la unsprezece noaptea. Nu a văzut şi nu a vorbit cu nimeni. Şi asta într-o vineri.

— Cu alte cuvinte, tromboane.

— Să spunem că *s-ar putea* ca Stokmo să fi sosit pe Thomas Heftyes gate la scurt timp după ce Ingrid s-a dus singură la culcare. Putem de asemenea spune, cu siguranţă de această dată, că Stokmo nu are alibi pentru momentul când Jespersen a fost ucis.

Se uitară unul la celălalt. Fristad se prăpădea de râs.

— Ştiu ce vrei să spui. Stokmo ăsta e o mare figură, nu?

Gunnarstranda dădu din cap.

— Iar acasă la Jesperseni, Reidar şi consoarta s-au certat în timpul cinei?

— Nu.

— Atunci s-au certat după cină?

— Văduva susţine că nu s-au certat deloc. Şi că ea s-a dus la culcare la ora obişnuită, numai că de data asta era singură. A luat un somnifer şi s-a trezit în toiul nopţii fără să ştie din ce motiv.

— Dacă şi-a omorât bărbatul, zău că nu şi-a prea pus capul la contribuţie ca să-şi creeze un alibi.

— Să ne concentrăm pe omor, zise Gunnarstranda cu voioşie. Mai mult ca sigur că Jespersen îl cunoştea pe ucigaş. Fie că s-a înţeles cu el să se întâlnească în magazin, fie că dintr-un alt motiv se afla deja acolo când a sosit ucigaşul. Dar, cum omorul pare să fi fost plănuit, cea mai probabilă mi se pare ipoteza că victima s-a înţeles cu ucigaşul să se întâlnească în magazin.

Gunnarstranda îşi ridică privirea. Procurorul stătea cu ochii închişi de parcă ar fi meditat.

— Ştim că Reidar Folke Jespersen a stat călare pe telefon toată după-amiaza şi toată seara. Gro Hege Wyller a declarat că Folke a primit cel puţin un apel la birou şi că nu e exclus să fi vorbit la telefon de mai multe ori înainte de sosirea ei. Văduva a declarat că în timpul serii Reidar a fost chemat la telefon de mai multe ori. Cu toate acestea, nu am reuşit să aflăm de către cine. Singurul care a recunoscut că l-a sunat este Emmanuel, fratele lui. Spune că i-a telefonat seara târziu, dar că Reidar nu a vrut să vorbească cu el.

Fristad dădu din cap pentru sine. Ochelarii îi căzură pe piept, dar şi-i puse la loc pe nas.

— Altceva?

— Conform lui Kirkenær, tipul care voia să cumpere magazinul, Arvid ar fi urmat să-i telefoneze pentru a *îndepărta norişorul care apăruse la orizont.*

— Şi?

— Şi ce? Mă întrebi dacă a telefonat sau dacă a îndepărtat norişorul? îl prinse cu ocaua mică Gunnarstranda, care continuă imediat: Kirkenær a declarat că Arvid a încercat să-l sune pe Reidar, dar fără succes.

Cei doi stăteau gânditori faţă în faţă. În cele din urmă, poliţistul zise:

— Reidar Folke Jespersen a fost ucis cu o singură lovitură pentru care a fost folosită o baionetă de la începutul secolului al XIX-lea expusă în magazin. Utilizarea ei ne arată faptul că omorul nu a fost premeditat. Desigur, această presupunere e valabilă doar în cazul în care ucigaşul nu ştia de existenţa ei şi nu plănuise de la bun început s-o folosească. Cu toate acestea, trebuie să presupunem că omorul a fost comis de cineva cu o forţă fizică remarcabilă. Lama a pătruns adânc în corpul victimei, perforând un plămân şi atingând mai multe artere vitale. Raportul de laborator spune că ucigaşul a ţinut baioneta înfiptă până ce a fost sigur că victima a murit. Deci nu a avut loc nicio luptă. Victima a fost înjunghiată, ţinută strâns şi apoi lăsată să cadă încet pe podea. Nu există niciun semn pe corp care să indice posibilitatea ca această cădere să fi fost brutală sau bruscă. Cadavrul a fost pus jos încet şi lăsat acolo. Experţii care au cercetat locul crimei au observat un lucru important — şi anume că la faţa locului nu era prea mult sânge, ceea ce indică faptul că hainele ucigaşului au absorbit o mare parte din el.

Fristad dădu din cap şi ochelarii îi căzură din nou pe piept.

— Karsten Jespersen s-a uitat la inventarul obiectelor din magazin şi ne-a adus la cunoştinţă că lipseşte o uniformă. Aceasta a fost, pare-se, trimisă la magazin de un expeditor anonim cu câteva zile înainte ca Jespersen să fie omorât. În seara crimei uniforma era încă în cutie. Dacă Jespersen fiul ne spune adevărul — şi nu ne putem baza în această privinţă decât pe cuvântul lui — nu este exclus ca ucigaşul să se fi îmbrăcat cu pantalonii şi vestonul de la uniformă, lăsându-şi hainele năclăite de sânge în cutie, după care a dispărut. Deci, dacă ucigaşul a trimis uniforma dinainte pentru a-şi asigura haine de schimb, acest lucru ar putea sugera faptul că omorul a fost *totuşi* premeditat.

— Nu sună al naibii de complicat?

— Crimele cu premeditare sunt întotdeauna complicate.

Fristad dădu din cap.

— Dar oare un soldat mergând pe stradă în uniformă n-ar atrage atenţia?

— Afară era foarte frig. Ucigaşul putea foarte uşor să-şi ascundă uniforma sub un palton.

— Oricum uniforma explică de ce nimeni n-a observat un bărbat cu hainele năclăite de sânge, observă Fristad ca pentru sine. Apoi continuă: Karsten Jespersen dispune oare de vreun document care să ateste că uniforma există cu adevărat? Vreo chitanţă pentru colet de la poştă?

Gunnarstranda îşi ridică privirea spre procuror.

— Ar rezista ca probă la tribunal?

Fristad îşi desfăcu braţele spre a-i da de înţeles că nu ştia.

Gunnarstranda continuă:

— Apoi ucigaşul a dezbrăcat cadavrul până la piele.

— Şi cu baioneta ce e?

Gunnarstranda dădu din cap.

— După cum spuneam, provine de la o carabină folosită de soldaţii englezi în timpul războaielor napoleoniene. Am examinat-o, dar nu am găsit pe ea niciun fel de amprente. Nici pe ea, nici pe carabină. În momentul crimei, în magazin era, ca de obicei la o asemenea oră, întuneric. Şi că tot veni vorba, am găsit pixul cu cerneală care nu se şterge folosit de ucigaş — e un obiect de duzină care se vinde în toate papetăriile din ţară. Credem că ucigaşul l-a adus cu el, pentru a scrie mesajul acela ciudat de pe corpul victimei. Mesajul constituie un alt indiciu că omorul a fost plănuit, deoarece dacă cineva vine înarmat cu un pix pentru a scrie ceva pe un cadavru, acest lucru arată premeditare. Apropo, nu s-au găsit amprente nici pe pix.

— Vorbim de faimosul I de la Ingolf, o sută nouăzeci şi cinci?

— I de la Ioan, nouăspreceze-cinci.

— OK, OK. Identic cu numărul de înmatriculare al taxiului.

— Toate la rândul lor.

— Bine. La ce oră s-a comis omorul?

— Între unsprezece jumătate şi trei noaptea.

— Iar în buzunarele mortului nu s-au găsit niciun fel de chei?

— Nu. S-au găsit ţigări, o brichetă, câteva monede, dar nici urmă de chei.

— Mă pot baza pe faptul că nu ştie nimeni acest lucru?

— Singurii care ştim suntem tu, eu şi Frølich.

— Am citit în raport că văduva a afirmat că, atunci când s-a trezit în toiul nopţii, era zăpadă pe podea.

— Da, asta dacă spune adevărul. O explicaţie ar fi că ucigaşul, care avea încă zăpadă lipită de tălpile încălţămintei, a luat cheile din buzunarul mortului şi a urcat sus în apartament, a deschis uşa şi a intrat în dormitor, după care a plecat.

— Alte explicaţii?

— Personal cred că zăpada provenea de pe pantofii lui Reidar Folke Jespersen, care, înainte de a fi ucis, ieşise la o plimbare.

— Pe ce te bazezi?

— Pe faptul că nu e cu putinţă ca ucigaşul să fi avut încă zăpadă pe tălpi după ce s-a dezbrăcat de hainele lui şi s-a îmbrăcat cu uniforma, ca să nu mai amintim că întâi a târât cadavrul până la vitrină. Plus că victima purta ghete cu tălpi antiderapante de care se putea foarte bine lipi zăpada.

— Dar ai spus că ucigaşul a luat cheile. De ce le-a luat dacă nu le-a folosit?

— Lipsa cheilor rămâne un mister. Fie că, de fapt, cheile nu au dispărut şi sunt în continuare undeva prin apartament, fie că ucigaşul le-a luat pentru că urmărea ceva.

— Nu crezi că ucigaşul a fost în apartament?

— Dacă un străin s-a furişat într-adevăr în dormitorul lui Ingrid Jespersen, acest lucru s-a întâmplat fie pentru că necunoscutul voia s-o vadă dormind şi, după ce a văzut-o, a plecat, fie pentru că îi trebuia un lucru despre care ea nu are idee şi a cărui lipsă nu a observat-o, mai mult ca sigur ceva ce aparţinea soţului ei. Scurt pe doi, cea mai bună explicaţie pentru zăpada de pe podea este că Reidar Folke Jespersen a dat o raită prin dormitor să-şi vadă consoarta.

Fristad îşi drese glasul pregătindu-se să pună o întrebare, dar Gunnarstranda i-o luă înainte.

— Asta e o posibilitate. Alta ar fi că toată povestea despre zăpada de pe podea a fost scornită de Ingrid Jespsersen.

— Şi de ce, mă rog, ar fi făcut asta?

— Nu am nicio explicaţie. Nu-mi vine să cred c-a inventat totul. Exceptând, desigur, cazul că voia să ne facă să ne concentrăm şi mai mult pe ipoteza că ucigaşul a şparlit cheile victimei.

Procurorul şi poliţistul se uitară unul la celălalt.

— Pe de altă parte, raţionă Fristad, dacă văduva a inventat povestea cu zăpada de pe podea....

Fristad lăsă fraza neterminată.

Gunnarstranda dădu din cap.

Fristad continuă:

— ...atunci se prea poate să fi inventat şi povestea cu spargerea pentru că de fapt ea şi-a ucis bărbatul.

— Concluzia ta poate fi corectă, dar nu şi argumentele, conchise inspectorul de poliţie. Înclin să cred că soţul a lăsat urmele de zăpadă de pe podea.

Procurorul şi ofiţerul de poliţie se uitară din nou unul la celălalt.

— Dar tu ce crezi, Gunnnarstranda, ce-ţi spune instinctul tău de poliţist? Şi-a pus văduva bărbatul în pardesiu de scânduri sau nu?

— Motivul fiind? se întrebă cu voce tare Gunnarstranda.

— Banii, sexul, impulsul de moment, zise Fristad. O femeie tânără se mărită cu un bărbat mult mai în vârstă. Bărbatul refuză o grămadă de bani care i-ar pica în poală dacă, asemenea fraţilor lui, ar accepta oferta soţilor Kirkenær. Colac peste pupăză, bărbatul îi taie macaroana

nevestei la capitolul giugiuleli cu amorezul. Destul ca soţii să ajungă la ceartă. Văduva are deci motive berechet!

— Ocazia fiind? întrebă Gunnarstranda

— Când vrei şi unde vrei. Văduva e, de altfel, singura care are acest avantaj.

— Singură sau ajutată de cineva?

— Ajutată de amorez. Ea-l imobilizează pe moşu', iar amorezul îl gâdilă la lingurică cu baioneta.

— Amantul are alibi.

— Fir-ar să fie! exclamă Fristad. Apoi întrebă răguşit: Ce alibi?

— Trăieşte cu un bărbat, unul Sjur Flateby, care susţine că Strømsted n-a ieşit din pat toată noaptea dinspre 13 spre 14 ianuarie.

— Pentru mine, ca procuror, un asemenea alibi nu face doi bani. Ce spune un partener are aceeaşi valoare ca şi ce spune o soţie — adică zero.

— De acord. Însă e mai bine ca partenerul să ne dea nouă o declaraţie în care recunoaşte că a minţit decât să-l distrugi tu în faţa completului de judecată.

— Şi gagiul ştie că Strømsted bagă salamu-n traistă la văduvă?

Gunnarstranda dădu din umeri.

— S-ar putea să bănuiască, fiindcă a fost întrebat despre mişcările lui Strømsted din noaptea cu pricina.

— Păi atunci, ia spune-i partenerului că Strømsted îl trage în piept şi vezi dacă mai e dispus să-i dea alibi balerinului! Deşi se prea poate ca văduva să fi făcut totul solo.

— Posibil. Dar să nu-i uităm pe ceilalţi. Jonny Stokmo nu are nici el alibi.

— Însă ce motiv putea să aibă? întrebă Fristad. Din magazin nu s-au luat banii, ci doar afurista de uniformă,

pentru a cărei existenţă nu avem decât cuvântul lui Karsten Jespersen. Dacă Stokmo l-a omorât pe...

Gunnarstranda dădu din cap.

— Problema numărul unu cu Stokmo este că n-are nimic de câştigat de pe urma morţii lui Reidar Folke Jespersen. Nu pupă un ban şi nu scoate pata de pe numele lui taică-su. Dacă Stokmo l-a ucis pe Jespersen, n-a putut-o face decât într-un acces de furie sau dintr-un motiv care nu are nimic în comun cu onoarea pierdută a lui taică-su. Problema numărul doi este că teoria cu Stokmo în rolul ucigaşului nu e compatibilă cu o crimă cu premeditare. Iar dacă Stokmo a premeditat crima, atunci de ce n-a avut şi un plan pentru a restabili onoarea lui taică-su?

— Pricep, zise Fristad.

— Pe deasupra, mai există şi cei doi fraţi, spuse Gunnarstranda. Iar aceştia aveau motive gârlă.

— Dar au avut oare şi ocazia? Mi se pare că am citit într-un raport că fraţii sunt bolnavi, obezi şi de-abia reuşesc să se ridice în picioare.

— Au avut toate ocaziile din lume, obiectă Gunnarstranda. Sunt, ca şi fratele lor, Reidar, bătrâni şi cu părul cărunt. Sunt, ca şi el, proprietarii magazinului, unde se pot duce şi de unde pot pleca fără ca nimeni să se întrebe de ce. Au chei ca să intre. Deci se prea poate ca fraţii să se fi dus la magazin şi să fi aşteptat ca Reidar să coboare. Plus că niciunul n-are un alibi inatacabil. Amândoi susţin că în noaptea crimei erau acasă în pat. Singuri.

— Au oare forţa fizică necesară?

— Ca să facă ce?

— Ca să-şi omoare fratele.

— Ei, acum evaluezi lucrurile normativ, Fristad. Or regula noastra este să ne bazăm numai pe fapte, motive, şi ocazie.

— Bine. Mai departe.

— Conform soţilor Kirkenær, înainte ca Reidar să fie omorât, Arvid le-a spus că la orizont a apărut un..

Gunnarstranda făcu din nou semnul pentru ghilimele cu degetele în aer:

— ...norişor care trebuia îndepărtat.

Fristad zâmbi.

— Sună al naibii de conspirativ.

— Aşa e.

— Foarte bine. Se poate deci s-o fi făcut fraţii, conchise Fristad.

— Dar totodată văduva susţine că i-a telefonat în toiul nopţii lui Karsten Jespersen şi că nevasta acestuia, Susanne, i-a spus că soţul ei nu era acasă.

— Dar asta înseamnă oare că în acel moment fiul era jos, la parter, în magazin şi-şi omora tatăl? Nevasta jură că, atunci când văduva a dat telefon, Karsten era acasă în pat, zise Fristad încruntându-se.

— Literele şi cifrele de pe corpul victimei nu au sens decât dacă ucigaşul e fiul, obiectă Gunnarstranda.

Fristad scutură din cap.

— Dacă într-adevăr, aşa cum susţii tu, mesajul cifrat are de-a face cu Evanghelia după Ioan, atunci o asemenea concluzie nu ar fi total nejustificată. Numai că treci cu vederea faptul că în faţa magazinului aştepta un taxi cu motorul mergând.

Gunnarstranda oftă.

— Nu-l trec deloc cu vederea. Problema este însă că nu ştim dacă maşina care a fost văzută în mai multe rânduri

era una şi aceeaşi. O martoră a declarat că a văzut în faţa magazinului un taxi marca Mercedes, numai că acest lucru s-a întâmplat cu cel puţin patru ore înainte de omor.

— Dar numărul taxiului era 195.

— Martora nu a declarat acest lucru.

— Ce vrei să spui, Gunnarstranda?

Poliţistul îşi drese glasul şi-şi adună energia.

— Ştim într-adevăr că Richard Ekholt conducea un taxi cu numărul 195. Numai că martora care a văzut un vehicul misterios pe Thomas Heftyes gate n-a putut să-l identifice, ceea ce înseamnă că nu era neapărat maşina lui Ekholt. Nu ştim nici dacă Ekholt a parcat pe Thomas Heftyes gate...

— Dar ştim dacă Ekholt l-a urmărit pe Reidar Folke Jespersen în noaptea aceea?

— Da, ştim.

Gunnarstranda îi zâmbi procurorului. Ştia ce plăcere îi făcea să distrugă probele indirecte.

— Faptul că Richard Ekholt a urmărit victima *ar putea* duce la concluzia că vehiculul care a fost văzut aşteptând pe Thomas Heftyes gate era al lui. De asemenea, faptul că Richard Ekholt s-a dat la Gro Hege Wyller şi că *ar fi putut* fi gelos pe Reidar Folke Jespersen *ar putea* sugera un motiv. Apoi, faptul că Ekholt l-a urmărit pe Jespersen *ar putea* duce la concluzia că Ekholt este implicat în omor. Iar faptul că numărul de înmatriculare al maşinii lui Ekholt coincide cu simbolurile scrise pe pieptul mortului *ar putea* duce la concluzia că există o legătură între ele. Cel mai convingător *indiciu* că Ekholt e implicat îl constituie însă faptul că noaptea trecută i-a telefonat lui Frank Frølich şi s-a folosit de numărul o sută nouăzeci şi cinci ca de un fel de parolă pentru ca Frølich să-i acorde

atenţie. Ekholt este însă din nefericire mort. Dacă a fost implicat în vreun chip în uciderea lui Reidar Folke Jespersen, va trebui să apelăm la alţi martori care să confirme sau să infirme acest lucru. Avem suficiente mărturii indirecte, dar...

Ajuns la acest punct, Gunnarstranda îşi desfăcu generos palmele spre a-i da lui Fristad ocazia de a avea ultimul cuvânt.

— Dar n-avem nici cea mai mică dovadă, în mă-sa! conchise cu amărăciune Fristad.

— Tu ai vrea ca şoferul să fie implicat, nu? întrebă poliţistul şi-şi aprinse ţigara pe care în mod miraculos reuşise să şi-o vâre între buze.

— Fumatul interzis, zise Fristad.

Gunnarstranda trase fumul în piept, deschise pe jumătate o cutie de chibrituri şi o ţinu în palmă.

— Într-adevăr, aşa aş vrea. Dar dacă nu stingi ţigara aia chiar acum, vei primi un avertisment oficial.

Gunnarstranda trase din nou fumul în piept şi scutură scrumul în cutia de chibrituri.

— Să presupunem că există o legătură, zise el. Bănuim că există un motiv, şi anume acela că Ekholt şi-a băgat în cap că Gro Hege Wyller este prietena lui. Şi-l apucă amocul pentru că-şi închipuie că femeia are o relaţie cu bătrânul. Ekholt se simte respins şi umilit, aşa că-l urmăreşte pe moşneag ca să aibă o rundă cu el. În linii mari cam asta presupunem, nu?

Mai trase o dată din ţigară.

— Dar, dacă ceea ce presupunem este adevărat şi dacă Ekholt a stat şi l-a pândit pe bătrân când acesta a coborât în magazin, atunci de ce l-a mai expus în vitrină şi de ce i-a scris numărul taxiului lui pe piept?

— Să fiu al naibii dacă ştiu! exclamă Fristad şi începu să gesticuleze cu braţele. Asta e treaba ta! Iar acum mă scoţi din papuci pentru că ai obrăznicia să-mi poluezi biroul cu ţigara ta împuţită! Îţi dai seama că am o secretară care de-abia aşteaptă să-şi ia două săptămâni de concediu pe motiv de alergie?

— Potoleşte-te, zise poliţistul băgând ţigara fumată pe jumătate în cutia de chibrituri, pe care apoi o închise şi continuă: ipoteza că Ekholt l-ar fi ucis pe Reidar Folke Jespersen nu trebuie să ne facă să uităm două lucruri foarte importante. Primul este că omorul a fost comis cu premeditare, iar al doilea că Reidar Folke i-a dat probabil drumul ucigaşului în magazin, ceea ce înseamnă că mai mult ca sigur îl cunoştea. Mă îndoiesc însă că Jespersen îl cunoştea pe şoferul de taxi.

— Dar dacă Ekholt a venit şi a început să bubuie în vitrină, e posibil ca Jespersen să-i fi dat drumul chiar dacă nu-l cunoştea, contraargumentă Fristad. La urma urmei, Ekholt era şofer de taxi. Purta o uniformă. Ar fi putut pretinde că se interesa de un client...

— Tu ştii ce trebuie să spui la tribunal, zise Gunnarstranda ridicându-şi palmele. Şi nici măcar nu am început să vorbim despre motivele fiului. Dar mai întâi, aş vrea să abordăm chestiunea inscripţiilor de pe pieptul mortului...

În clipa aceea, fură întrerupţi. Uşa se deschise şi pe ea intră ca o furtună Frank Frølich. Era agitat după efortul de a-şi fi croit drum printre jurnaliştii de la tot felul de fiţuici de scandal. Intră în biroul procurorului cu senzaţia pe care ar fi avut-o dacă afară ar fi plouat torenţial, iar el şi-ar fi găsit adăpost sub un molid cu crengi mari.

Fristad şi Gunnarstranda, aşezaţi fiecare în câte un scaun rotativ albastru, stăteau pierduţi în gânduri şi nu spuneau nimic.

— Miroase a tutun, remarcă Frølich amuşinând aerul.

— Poftim! zise Fristad iritat şi făcu o mişcare acuzatoare cu capul spre Gunnarstranda. Vezi ce-ai făcut?

— La naiba! exclamă obosit Frølich. Ziarele parcă au căpiat pe treaba cu taximetristul.

Gunnarstranda îşi răsuci scaunul spre Frølich, care adăugă:

— Am auzit la radio că şoferii de taxi urlă, ca de obicei, ca nebunii. Cică trăim vremuri demente, cică n-au pic de securitate în muncă, ş.a.m.d. Azi-dimineaţă erau adunaţi vreo sută în faţa parlamentului şi claxonau de nu se mai auzea nimic. Toţi puturoşii de funcţionari de birou din oraş au întârziat la serviciu. Inclusiv cei care lucrează aici şi la Ministerul de Justiţie. Circulaţia e blocată până la aeroportul Gardemoen.

Apoi trecu la subiect.

— Se poate ca uciderea lui Ekholt să fie legată de cazul nostru, dar să nu fim sută la sută siguri.

— Telefonul mobil de sub pedală, observă Fristad. Şi apelul către Frølich, plus numărul 195, ca în mesajul cifrat...

Gunnarstranda îşi ridică ambele palme în aer şi le mişcă în sus şi în jos de parcă ar fi fost talgerele unei balanţe:

— Numărul de înregistrare al maşinii sau capitolul şi versetul din Biblie. Alege tu.

Fristad încetă să se mai rotească în scaun şi bătu iritat cu picioarele în pământ.

— Dar omul a dat telefon şi a repetat numărul! Şi mai şi conducea taxiul cu numărul....

— OK, îl întrerupse Gunnarstranda cu un aer obosit. Dar trebuie să ţinem minte că Frølich îl căuta de mai multe zile pe şoferul taxiului cu numărul 195! Poate că Ekholt a spus numărul la telefon numai aşa, ca să se identifice.

Se întoarse apoi spre Frølich:

— A zis ceva despre ce era scris pe corpul mortului?

— Nu, confirmă Frølich. A spus doar numărul. O sută nouăzeci şi cinci.

— Nimic altceva?

— Nimic, în afară de...

— În afară de ce?

— De ceea ce ţi-am spus deja. Că ştia ceva despre caz. Nu cred că era singur când m-a sunat.

Fristad şi Gunnarstranda se uitară la Frølich, care zâmbea de parcă ar fost vinovat de ceva:

— Se prea poate să fi fost la un bar sau la o cafenea. În fundal se auzea un zgomot destul de puternic. Şi din când în când mi s-a părut că-şi punea palma peste aparat.

— Poate că mai vorbea cu cineva în timp ce stătea la telefon cu Frølich, îi explică Gunnarstranda procurorului, care făcu o grimasă sugestivă.

Frølich îşi lăsă umerii în jos.

— Nu sunt sigur, dar asta mi-a trecut prin cap.

— Cine putea fi? întrebă gânditor Fristad. Gro Hege Wyller?

Frølich scutură din cap.

— Dacă vorbea într-adevăr cu cineva, nu putea fi decât cu un bărbat.

— Are vreo importanţă dacă era bărbat sau femeie?

— Păi, din moment ce o oră mai târziu a fost găsit mort, are, răspunse Gunnarstranda.

— Dar cum putem explica faptul că Ekholt a fost ucis după ce-a vorbit cu Frølich? întrebă enervat Fristad.

— Habar n-am, zise Gunnarstranda şi dădu din umeri.

— Dar nu se poate ca această crimă să nu fie legată de omorul negustorului de antichităţi!

— Oare?

— Şoferul zicea că ştie ceva, nu?

— Toată lumea ştie ceva — tu, eu... Toată lumea!

— Dar trebuie să fii bolnav să nu crezi că există o legătură între cele două crime!

Gunnarstranda ridică din umeri.

— Dacă aşa crezi...

— Dar trebuie să înţelegi că aşa s-a întâmplat! insistă Fristad pe un ton ceva mai blând.

— Nu neapărat.

— Nu neapărat? Păi omul conduce taxiul cu numărul 195. Aceleaşi numere sunt scrise pe cadavrul lui Jespersen şi repetate de şofer printre hohote de râs când îi dă telefon unui ofiţer de poliţie! Ce mai vrei?!

— Vreau să avem în vedere doar ceea ce s-a întâmplat, răspunse Gunnarstranda impasibil.

— OK, zise Fristad. Hai să-ţi spun ce s-a întâmplat: Ekholt a intrat în magazin, a luat o baionetă de pe perete şi l-a înjunghiat pe ţapul cel bătrân fiindcă avea impresia că acesta i-l băga pe moşu-n beci gagicii lui!

Gunnarstranda şi Frølich se uitau la Fristad cu interes. Acesta se ridicase în picioare şi stătea acum lângă birou, încleştându-şi şi descleştându-şi pumnii într-o succesiune rapidă.

— Ei, şi? întrebă Gunnarstranda nerăbdător.

— Şi l-a dezbrăcat pe mort, i-a scris numărul pe piept şi l-a aşezat frumuşel într-un fotoliu în galantar!

— De ce?

— Cum de ce? Să fiu al naibii dacă ştiu de ce!

— Şi apoi?

— Şi apoi ce?

— Ce s-a întâmplat cu cheile?

— Da, cheile, zise Fristad, mai potolit. Păi omul a luat cheile, a urcat la primul etaj şi...

Frølich rânji.

Fristad se aşeză la loc, cu coada între picioare.

— Explicaţia asta nu ţine, zise Frølich. Mie mi se pare mai logic să presupunem că omorul a fost comis de cineva care voia să facă din el un spectacol. Şi, dacă aşa s-a întâmplat, cred că mesajul cifrat este o referinţă la Biblie.

— Şi atunci de a fost ucis Ekholt? se întrebă Fristad cu voce tare.

— Din întâmplare. De un client care voia să-l jefuiască, zise încet Gunnarstranda.

— Gunnarstranda, nici tu nu crezi ce spui.

— Taximetriştii din oraş cred.

— Dar noi credem că între cele două crime există o legătură, nu?

— Dacă există o legătură, zise inspectorul de poliţie, ridicându-se în picioare şi băgându-şi hârtiile în servietă, atunci aceasta constă în faptul că Ekholt ştia ceva despre uciderea lui Jespersen. Numai că, subliniez, nu avem nicio dovadă în acest sens. Şi oricum, eu şi Frølich nu putem investiga omorârea lui Ekholt.

Frølich tuşi şi zise:

— Fac pariu că lui Richard Ekholt i s-a făcut de petrecanie pentru că a văzut cum a fost omorât Reidar Folke Jespersen!

— În acest caz, ai şanse mari să pierzi, amice, zise Gunnarstranda cu un rânjet.

Fristad îşi ridică privirea spre el.

— Deci eşti de acord că există o legătură.

— N-am spus asta. Însă moartea lui Ekholt trebuie investigată în sine. Toată breasla taximetriştilor din Oslo ne cere acest lucru.

Abătut, Fristad se uita cum Gunnarstranda îşi băga hârţoagele în servietă.

— Deci care e următoarea ta mişcare?

— Continui cum am început, zise Gunnarstranda optimist. Vreau să văd ce s-a mai întâmplat în viaţa lui Reidar Folke Jespersen.

— Până unde ai ajuns?

— În vreo două ore trec de anul 1944, răspunse Gunnarstranda şi-şi băgă ochelarii în buzunarul interior al hainei.

40. De la gânduri la fapte

Frank Frølich se uită la ceas. Era trei şi un sfert. Frølich aruncă o privire la uşa din faţă a depozitului fraţilor Jespersen de pe Bertrand Narvesens vei. Opri motorul, trase frâna de mână şi coborî din maşină. Când ajunse la depozit observă că uşa nu era încuiată şi că înăuntru ardea lumina.

— Cucu! făcu poliţistul când uşa se închise singură în urma lui. Cucu! mai strigă el o dată şi o porni înainte pe culoarul din învălmăşeala aceea de lucruri.

— Sunt aici! îi răspunse o voce cunoscută.

Era Anna, care stătea între două stive de scaune, cu un blocnotes de format mare în mână.

— Ai ajuns? întrebă el.

— Unde? zise ea, confuză.

— Păi când mergeai la cineva la spitalul Aker.

— O, la asta te refereai?

Apoi Anna dădu din cap:

— Da, am ajuns cu bine. Şi tu?

— Da, mi-am rezovat şi eu treburile... Da.

Stăteau şi se uitau unul la celălalt în tăcere. O şuviţă de păr negru îi căzu Annei peste obraz. O răsuci după ureche.

— Şi a fost bine, adăugă el, simţindu-se ca un nătărău fără pic de imaginaţie.

— Şi tu? întrebă ea. Vreau să spun, tu ce cauţi aici?

— Trebuie să mă uit prin nişte dosare, dacă există aşa ceva.

— Există două fişete.

— Unde?

Anna arătă spre scările care urcau de-a lungul peretelui până la o uşă de la etajul întâi.

— Acolo, zise ea, cu o expresie înţelegătoare pe faţă. Acolo e biroul. Plin de hârtii. Destul să scrii o teză de doctorat.

Frølich oftă şi se uită la ceas.

— Am toată seara în faţă, zise el cu o ironie forţată.

— Seara nici n-a început, răspunse ea cu un zâmbet.

În depozit era frig. Respiraţia lor lăsa aburi albi în aer. Frølich observă că degetele Annei care ţineau pixul erau vinete de ger.

— Şi tu? întrebă el sfios.

Anna îşi ridică blocnotesul.

— Fac un inventar.

— Nu, mă refeream la spatele tău. Sciatica.

— Mai bine, zise ea. Ştii ce ajută? Reflexologia. Ieri am stat aşezată în scaun o oră întreagă, iar cineva îmi făcea masaj la picioare. Ceva fenomenal. La urmă am şi adormit.

— Al naibii de frig aici, zise Frølich.

Ea aprobă din cap şi-şi suflă în pumni.

— Sus în birou e cald. Ce cauţi?

Frølich ridică din umeri.

— Habar n-am.

Anna clipi repede.

— Nu ştii ce cauţi?

El o porni spre scări şi-i răspunse, chipurile spiritual:
— Niciodată nu ştiu ce caut.
— Ba uneori ştii, murmură ea cu ochii pe jumătate închişi.

Se uitară din nou unul la celălalt. Frølich simţea că-i ard obrajii.
— OK, oftă el şi păşi spre scări. Mă duc să văd ce e pe acolo.

Se opri pe treapta cea mai de sus şi se uită înapoi la Anna, care închise uşa unui dulap şi-şi notă ceva în carneţel. Probabil că simţise privirea lui, pentru că-şi ridică ochii spre el. Rămaseră aşa privind unul la celălalt.

Frølich intră apoi în biroul lui Jespersen, unde dogorea. Poliţistul se sprijini cu spatele de uşă şi începu să se blesteme pentru că era aşa un tâmpit şi-un neghiob, incapabil să înceapă o conversaţie ca lumea.

Avusese de gând să-i dea telefon. Iar acum, când se întâlniseră din întâmplare, stătea ca viţelul la poarta nouă, neştiind ce să spună. Se îndreptă într-o doară spre unul din fişetele lui Reidar Folke Jespersen şi trase sertarul de sus. Era ticsit cu dosare pline de foi îngălbenite. Cu mişcări mecanice scoase un braţ de dosare, le cără până la birou, se aşeză şi începu să le răsfoiască. Îi venea greu să se concentreze. Gândurile îi fugeau spre Anna, care era jos. Se gândea la neputinţa lui de a vorbi cu oamenii. O jumătate de oră mai târziu îşi scosese deja haina şi jerseul. Un teanc de dosare se făcuse două teancuri şi el nu terminase decât o jumătate din primul sertar. Aruncă o privire spre uşă şi se întrebă dacă nu ar trebui să coboare şi să stea de vorbă cu ea. „Nu“, îşi spuse el. „Te faci doar de râs.“

Peste încă o oră auzi zgomotul unei uşi care se trântea. Se uită la ceas. Trecuse de patru. Deci Anna îşi terminase

programul şi plecase. Oftă adânc şi se mai blestemă o dată pentru a fi ratat o ocazie prielnică.

Se ridică în picioare, trecu prin bucătăria de serviciu şi ieşi pe palierul de la capătul scărilor. Era întuneric în toată imensitatea depozitului. Dulapuri, scaune şi cine mai ştie ce alte vechituri îşi profilau contururile întunecate pe fundalul luminii care venea estompată dinspre şirul de ferestre aflate sus pe perete. Pentru prima oară după atâţia ani, Frølich îi invidie pe fumători.

Până la opt şi zece termină de studiat documentele aflate în şase din cele opt sertare din fişet. Până acum, nimic. Frølich se simţea epuizat şi avea nevoie de aer curat. Deschise fereastra cam de două degete.

Prin ea auzi uşa exterioară trântindu-se. Se ridică în picioare şi ieşi cu paşi obosiţi pe palier.

Era Anna, care o pornise deja în sus pe scări. Sub braţ avea şase doze de bere Frydenlund. Privi spre el şi scuturâ dozele în aer.

— Sper că n-ai alte treburi urgente în seara asta...

Îşi împărţiră restul dosarelor şi, în timp ce le studiau, vorbiră despre muzica anilor '70, punându-şi unul altuia întrebări referitoare la formaţii şi cântece pe care trebuiau să le identifice şi să spună din ce an erau. Dacă se întâmpla să nu ştie, nu aveau voie să ceară informaţii suplimentare. Anna stătea în genunchi pe podea, bând bere şi frunzărind prin dosare.

— Formaţia Edgar Broughton, spuse ea tocmai când el găsi ceea ce căuta.

— Cum zici că se numeşte?

Anna îl privi, convinsă că habar n-avea.

— Formaţia Edgar Broughton.

El începu să citească documentul pe care-l găsise. Apoi zise:

— Am fost la un concert al formaţiei Edgar Broughton la Château Neuf în '72 sau în '73. Eram în clasa a opta.

— Dovada! îl somă ea.

— *Inside out*, zise Frølich. Un LP din '72.

Apoi flutură prin aer hârtia şi zise:

— Gata, am terminat.

Când o întrebă dacă nu vrea să vină la el acasă şi să asculte nişte muzică, Anna stătea, cum nu se poate mai nimerit, cu spatele la el. Se uita afară pe fereastră la lună şi nu răspunse la întrebare. Închiseră uşa după ei, iar el îşi lăsă maşina în parcare. O porniră pe jos spre staţia de metrou, vorbind ba de una, ba de alta. Uneori discutau chiar lucruri serioase.

Apoi ea observă că peronul pe care stăteau era greşit.

— Nu stăm unde trebuie? întrebă Frølich.

— Dacă vrem să mergem în oraş, trebuie să aşteptăm pe partea cealaltă.

— Dacă vrem să mergem la mine acasă, trebuie să luăm metroul care vine, zise el arătând spre garnitura cu destinaţia Lambertseter, care tocmai ieşea din tunel.

Când coborâră, se simţeau amândoi binedispuşi şi merseră unul lângă celălalt aproape fără să vorbească. Doar când ajunseră în lift, unde nu mai era nimeni, Frølich îndrăzni să o sărute uşor pe buze. Anna îi trase capul spre ea cu amândouă mâinile. Stătură aşa, pierduţi în vise, fără să-şi dea drumul până ce liftul începu să coboare.

Făcură dragoste ascultând albumul „Heartattack and Vine" al lui Tom Waits. Apoi Frølich adormi, dar se trezi când Anna trase pilota peste ei. Goi, priviră la cer prin fereastra cea mare a dormitorului. Se vedea totul clar,

cu contururi bine precizate. Luna parcă era toată acoperită cu o sugativă roşie.

— Ce nebunie, zise el.

— E o eclipsă de lună, murmură Anna atât de încet, încât el de-abia o auzi.

— Chiar? se miră el, trăgând-o mai aproape şi apăsându-şi bărbia de umărul ei rotund.

— Ce barbă moale ai, zise ea. N-aş fi crezut niciodată că poate fi chiar aşa de moale.

El şopti:

— N-am văzut niciodată o eclipsă de lună.

— Şi poate că nici n-o să mai vezi una aşa de clară, spuse ea. În noaptea asta sunt condiţii cu totul neobişnuite. În curând, luna va dispărea cu totul.

Frolich îşi împleti degetele cu ale ei.

— De fapt, ar fi trebuit să fiu pe malul lacului Tryvann, unde mă aşteptau nişte foşti colegi de facultate să ne uitam la eclipsă cu telescopul.

— Te întâlneşti cu colegii de facultate ca să vă uitaţi la eclipse?

— În facultate am făcut şi astronomie.

— Dacă vrei, putem să luăm un taxi.

— Văd foarte bine de aici.

Stătură lipiţi unul de altul, Anna cu spatele în pieptul lui, coapsă lângă coapsă. Prin picioarele ei trecu un fior, ca la o pisică atunci când se destinde, îşi zise Frølich inspirând parfumul părului ei şi uitându-se spre cer. Din spatele petei de sugativă roşie se mai vedea încă un arc de cerc subţire şi galben.

El simţi nevoia de a vorbi, ca şi ea, în şoaptă.

— E umbra Pământului, nu? De ce e roşie şi nu neagră?

— Pentru că, atunci când lumina Soarelui e filtrată prin atmosfera Pământului, culoarea albastră e eliminată. Ce rămâne e roşu.

— Frumos.

— Acum la Tryvann probabil că s-au adunat mii de curioşi. Se va vorbi despre eclipsă la televizor. În toată Norvegia oamenii se vor îmbrăca gros, vor ieşi afară şi se vor uita la cer. Pretutindeni noi, furnicile care ne spunem oameni, ne lăsăm acum fascinaţi de ceea ce se întâmplă deasupra noastră.

— Nu-i de mirare, spuse el. Cum s-ar zice, umbra Pământului. Soarele luminează Pământul, iar umbra acestuia acoperă Luna. Ce chestie…

— E Dumnezeu, care se mişcă, şopti ea şi-şi apăsă obrazul de mâna lui.

41. Doamnele vorbesc

Inspectorul de poliţie Gunnarstranda se duse din nou cu maşina în Haslum, mai exact la una din casele cu miniterase bine întreţinute din această suburbie a Oslo-ului, pentru a-i face o vizită lui Emmanuel Folke Jespersen. De data aceasta nu-şi anunţă sosirea. Din acest motiv trebui să aştepte o vreme timp după ce sună la uşă. Poliţistul îşi ridică privirea spre cerul de un albastru glacial care anunţa o nouă perioadă de ger. Trase aer în piept şi, în sfârşit, de dincolo de uşă auzi un târşâit de paşi de bătrân.

— Iar dumneavoastră? întrebă Emmanuel Folke Jespersen. Nu vă mai săturaţi?

Bătrânul se întoarse şi o porni înaintea poliţistului spre camera de zi. Se opri gâfâind în prag şi aşteptă până ce Gunnarstranda îşi scoase galoşii. Apoi se prăbuşi în fotoliul cel mare din care se ridicase şi privi în jur.

— N-am cafea, mormăi el. N-am nici biscuiţi…

Puse apoi mâna pe telecomanda de pe măsuţă şi o ridică în aer.

— Va trebui să ne mulţumim cu Schubert.

— Cum s-au întâlnit? întrebă direct Gunnarstranda în timp ce sunetele dulci ale viorii începură să răsune în încăpere. Aveţi idee?

— Cine? întrebă Emmanuel.

— Amalie şi Klaus Fromm.

Jespersen îşi ridică braţele în aer.

— Doamne, dar ce perseverent sunteţi! Şi ce eficace.

Apoi oftă adânc.

— Într-adevăr, aşa îl chema. Iar Amalie…

— Mă deranjează că ne-aţi ascuns toate aceste lucruri, îl admonestă Gunnarstranda.

Emmanuel scutură din cap:

— Vi le-am ascuns? Deloc. Despre Fromm nu ştiu, practic, nimic. Iar numele lui îmi ieşise cu totul din cap. Ştiu însă ceva mai mult despre Amalie. Era iubita din copilărie a lui Reidar.

Îndreptă telecomanda spre aparatul stereofonic şi făcu volumul mai mic.

— Reidar şi Amalie au fost împreună de când erau mici. Aveau aceeaşi vârstă şi locuiau destul de aproape unul de celălalt, la St. Hanshaugen. Familia noastră stătea deasupra unui magazin pe Geitmyrsveien, chiar lângă virajul acela brusc, ştiţi care, din zona spitalului Diakonhjemmet. Amalie şi familia ei locuiau într-un bloc mai aproape de Ullevål. Reidar şi Amalie au ajuns amanţi.

Emmanuel îşi desfăcu braţele.

— Se întâmplă şi în ziua de azi. Dar nu ştiu dacă pe vremea aceea se folosea cuvântul „amanţi“. Lucrurile se schimbă cu timpul. Ce este însă sigur e faptul că Reidar petrecea mai mult timp cu ea decât cu prietenii. Amalie a fost marea dragoste a lui Reidar. Erau de nedespărţit. Ca doi magneţi, se atrăgeau unul pe celălalt şi, pare-se, nu se putea face nimic spre a-i ţine departe unul de altul.

Emmanuel îşi încrucişă mâinile peste pântec şi se lăsă pe spate în fotoliu.

— Ultima dată când aţi fost aici, vă pregăteaţi să plecaţi când mi-a trecut prin cap să vă spun ceea ce vă voi spune acum. Mi-am zis însă că e mai bine să aştept să descoperiţi unele lucruri de unul singur, ca, de pildă, cum îl chema pe bărbatul cu care s-a măritat Amalie. Într-un cuvânt, am considerat că, dacă ceea ce aveam de gând să vă spun era relevant pentru cazul la care lucraţi, trebuia mai întâi să vă daţi dumneavoastră seama de acest lucru. Poate că voiam un lucru imposibil cerându-vă să demonstraţi singur relevanţa a ceea ce urma să vă aduc la cunoştinţă. Dar măcar mi-aţi dovedit cât sunteţi de harnic. Nu prea pot să vă fiu de ajutor în privinţa căsniciei lui Amalie. Ştiu însă cum s-a întâlnit cu Fromm. Familia lui Amalie avea relaţii în Germania, unde ea l-a cunoscut pe viitorul ei soţ într-o vară, în '38 sau în '39. El era om în toată firea, mult mai mare decât ea. Vă puteţi imagina. Presupun că Amalie a ajuns la concluzia că Fromm putea să-i ofere mai mult decât Reidar şi după vara aceea nimic n-a mai fost ca înainte între cei doi iubiţi. Amalie a pus capăt legăturii dintre ei. Cu toate acestea, au rămas în continuare atraşi în mod irezistibil unul de celălalt, ca două poluri opuse. Deşi ea era deja logodită cu un alt bărbat, născut într-o altă ţară.

— Cu Klaus Fromm?

— Bineînţeles. Gândul că acest bărbat şi Amalie se iubeau l-a chinuit pe fratele meu în anii de tinereţe mai mult decât orice.

— Şi nu ne-aţi spus un cuvânt despre toate astea? întrebă poliţistul, desfigurat de furie.

Emmanuel se uită la el cu dispreţ.

— Partea tristă e că, după ce Amalie s-a întors din vacanţa petrecută în Germania — să tot fi fost, după cum

spuneam, prin vara lui '38 — ea şi Reidar au rămas mai mult sau mai puţin împreună. Deşi Amalie nu putea renunţa cu totul la el, era limpede că lucrurile nu mai erau la fel ca înainte. Amalie şi-a pus pe deget chiar şi un inel! Ca să vedeţi! Logodită cu un bărbat mai în vârstă din Germania. Nu ştiu ce să spun. Ceea ce-a distrus totul a fost acest magnetism dintre ei. Numai că acum, în loc de doi, erau trei.

— Deci această domnişoară l-a trădat pe fratele dumneavoastră şi s-a logodit cu un neamţ, cu care ulterior s-a şi măritat. Iar mai târziu, fratele dumneavoastră şi-a riscat viaţa luptând împotriva nemţilor.

— Uneori aşa e viaţa, observă Emmanuel cu tact.

— De neînţeles, filosofă inspectorul.

— Multe lucruri sunt de neînţeles, domnule inspector. De exemplu, Mozart a murit în mizerie.

— Dar altele pot fi explicate.

— De exemplu?

— Ieri l-am pus pe unul din colegii mei să vadă ce e în dosarele din biroul de pe Bertrand Narvesens vei şi el a găsit o factură datând din 1953. Era pentru un ziar din Buenos Aires şi era adresată unui domn pe care-l chema Klaus Fromm.

Emmanuel se încruntă.

— Şi ce găsiţi de neînţeles în asta?

Inspectorul trase adânc aer în piept.

— Nu pot pricepe cum fratele dumneavoastră a avut relaţii de afaceri cu soţul lui Amalie după război!

Emmanuel respira acum greu.

— Nu-i nimic nici de înţeles, nici de neînţeles. Reidar era un om pragmatic sută la sută, nu un Hamlet incapabil de compromisuri! Era Reidar Folke Jespersen. Războiul

se terminase. Nu mai trebuia să omoare pe nimeni şi nici să-i fie frică de nimeni. Ce rost ar fi avut să rămână duşman pe veci — mai ales cu Klaus Fromm? Ce sens ar fi avut să continue ostilităţile după terminarea războiului?

— Nu reuşesc nicicum să găsesc vreun sens în ceea ce-mi spuneţi, zise cu încăpăţânare Gunnarstranda.

Exasperat, Emmanuel îşi ţuguie buzele.

— Şi de ce, mă rog?

— Klaus Fromm nu era un oarecare. Era membru al Forţelor de ocupaţie germane din Norvegia. Semna condamnările la moarte ale unor nevinovaţi — ca represalii la actele de sabotaj săvârşite de fratele dumneavoastră. Acest om era întruchiparea a tot ceea ce fiecare norvegian care-şi iubea ţara ura în puterea ocupantă. Iar Amalie Bruun l-a ales pe acest bărbat. Nu încape îndoială că fratele dumneavoastră a interpretat acest lucru ca pe o jignire.

— Pe ce vă bazaţi când spuneţi asta?

— Pe ceea ce e evident. L-a trădat pe fratele dumneavoastră şi a ales pe cineva care întruchipa toate acele lucruri împotriva cărora lupta fratele dumneavoastră, tot ceea ce el voia să zdrobească, la nevoie chiar cu preţul vieţii. Nu cred că Amalie ar fi putut să-i facă ceva mai urât.

— Iar dumneavoastră aveţi îndrăzneala de a vă exprima părerile despre aceste lucruri?

Ochii lui Emmanuel aruncau flăcări.

— Cum îndrăzniţi să vă erijaţi în judecător peste doi oameni care s-au iubit şi pe care nu-i cunoaşteţi?

Gunnarstranda se aşează picior peste picior, încercând din greu să se controleze.

— Dar am zis oare ceva neadevărat? întrebă el pe un ton mai amabil. N-a făcut Amalie toate aceste lucruri? N-a ales ea să se mărite cu Klaus Fromm? N-a lucrat acesta

ca judecător în timpul războiului în cea mai detestată clădire din toată Norvegia, al cărei renume era depăşit doar de cel al închisorii naziste Møllergata 19?

— Ba da, zise Emmanuel. Amalie a făcut toate aceste lucruri. Dar vă dau oare ele dreptul de a o judeca?

— Poate că da, poate că nu, dar sunt sigur că fratele dumneavoastră simţea că lui i-l dădeau.

Pentru o vreme Emmanuel se uită la poliţist cu o privire goală.

— Uitaţi de faptul că Amalie şi Klaus Fromm s-au iubit. Ce credeţi c-ar fi trebuit să facă?

Poliţistul rămase tăcut.

— Ar fi trebuit oare ca Amalie să-l aleagă pe frate-meu deşi iubea pe altcineva? V-aţi gândit vreodată ce fel de idei aveţi despre oameni? Ar fi trebuit oare ca Amalie să rămână singură, să meargă la mânăstire numai pentru că iubea un german, un bărbat născut într-o parte indezirabilă a planetei?

— Klaus Fromm era un criminal.

Emmanuel scutură energic din cap:

— Nu, nu era un criminal. Criminal era frate-meu. Klaus Fromm era un soldat german care lucra într-un birou.

— A fost judecător, nu funcţionar de birou. Şi ar fi putut să-şi aleagă o altă muncă.

— Oare? Postul din Norvegia i-a fost dat de sus şi el l-a acceptat pentru a fi aproape de femeia pe care o iubea şi cu care era logodit.

Emmanuel se aplecă peste masă ca să fie mai aproape de poliţist.

— Vă înţeleg sentimentul de frustrare. Dar oamenii sunt complicaţi. Uneori lucrurile se întâmplă aşa cum se întâmplă. Căsnicia lui Amalie cu Klaus Fromm n-ar fi avut

nimic neobişnuit dacă n-ar fi fost războiul. Experienţe dramatice cum au fost cele prin care au trecut Amalie, Fromm şi Reidar au loc azi de o sută de ori pe zi pretutindeni în lume. Numai că în cazul nostru lucrurile s-au terminat rău. Războiul i-a distrus pe Amalie, pe Fromm şi pe Reidar. Nu-i puteţi învinui pe niciunul. Nu există nimic ruşinos în iubire. Cei care se îndrăgostesc sunt nevinovaţi, indiferent pe cine iubesc şi din ce motiv iubesc.

De enervare, Gunnarstranda strânse din dinţi.

— Spuneaţi că Amalie l-a întâlnit pe Fromm în 1938, an în care acesta era deja membru în NSDAP de patru sau cinci ani. Ştiu că figurează în registrele SS din 1934, cel puţin. Imaginea edulcorată pe care mi-aţi prezentat-o nu stă în picioare. E drept că atunci când s-au întâlnit, Amalie Bruun avea doar şaptesprezece sau optsprezece ani, dar să nu uităm că s-a aruncat în braţele unui bărbat care la ora aceea era deja mai mult ca sigur un criminal sau cel puţin un fascist declarat!

— Şi aveţi de gând s-o învinuiţi pe această adolescentă pentru atâta lucru?

Emmanuel îşi desfăcu braţele, revoltat.

— Până şi Neville Chamberlain avea idei naive despre nazişti — şi era prim-ministrul Marii Britanii. Cum puteţi cere ca o femeie îndrăgostită, o adolescentă, să dea dovadă de o conştiinţă politică avansată? În Norvegia aveam în perioada aceea o presă liberă şi multe alte asemenea instituţii şi, cu toate acestea, opinia publică din anii '30 a refuzat să vadă adevărata natură a expansionismului agresiv al naziştilor şi pretenţiile lor la un Lebensraum! Amalie era doar o fată tânără care s-a îndrăgostit de un bărbat. Atât. La ce v-aţi fi aşteptat de la o adolescentă? Ştiţi desigur că Reidar şi-a început activitatea în Rezistenţă

tipărind o gazetă ilegală în vechiul Hammerborg, pe partea cealaltă a fiordului, nu? Ei bine, ştiţi cine scria la gazeta aceea?

Emmanuel făcu o pauză teatrală.

— Nu ştiţi, zise el triumfător. Nu ştiţi cine bătea la maşină apelurile regelui, ştirile de la Londra şi mai ştiu eu ce, cine îşi risca sănătatea şi viaţa ca să scrie în foiţa aceea! Nu ştiţi! Ei bine, era Amalie Bruun. Lucra în administraţia germană, dar era patriotă. Şi-a riscat viaţa pentru ţară. Şi nu era vina ei că iubea un bărbat care nu era fratele meu!

Emmanuel îşi încheie izbucnirea bătând cu pumnul în masă şi gâfâind. Inspectorul de poliţie Gunnarstranda se uită gânditor la bătrânul durduliu care se sprijinea de masă şi încerca să-şi şteargă sudoarea de pe frunte.

— Bine, mă înclin, zise el. Sunt sigur că aveţi dreptate. Nu e nici treaba mea, nici a altora să-i judecăm pe Amalie Bruun şi pe neamţ pentru ce sentimente aveau unul faţă de celălalt. Dar ştiu că fratele dumneavoastră n-a uitat-o pe Amalie niciodată.

— Nimeni n-ar fi putut s-o uite. Nici eu n-am uitat-o, deşi n-am avut cu ea o relaţie sentimentală. Trebuie totuşi să ţineţi minte un lucru, zise Emmanuel pe un ton solemn. Amalie era o femeie neobişnuită, atât ca frumuseţe, cât şi ca inteligenţă. Nu-i aşa de neobişnuit, să-i simt lipsa, nu? Ce să mai spunem de dumneavoastră? Am auzit că v-aţi pierdut soţia şi că acum sunteţi văduv. Nu-i simţiţi lipsa?

— Vă rog să nu vă băgaţi în viaţa mea personală! se răsti la el Gunnarstranda.

Emmanuel clătină din cap cu seriozitate.

— Bine, nu mă bag. Dar, pentru că văd că nu dovediţi destulă maturitate faţă de astfel de lucruri, permiteţi-mi

să vă dau un exemplu din drama propriei mele vieţi. Pe data de 4 octombrie 1951 am observat o femeie brunetă deosebit de frumoasă stând pe peronul 4 din vechea gară Østbane. Am trecut pe lângă ea şi m-am uitat în ochii ei. Ea mi-a întors privirea — preţ de cam patru secunde. Şi de atunci n-a trecut o săptămână, o singură săptămână în mai bine de cincizeci de ani în care să nu mă gândesc la această femeie de pe peronul 4. De revăzut n-am mai revăzut-o niciodată. Această amintire a femeii cu părul negru este un exemplu din multele decizii eronate pe care le-am luat în viaţă, când am îngăduit destinului să mă îndrepte într-o direcţie greşită. Îmi pare rău, domnule inspector Gunnarstranda. Faptul că fratele meu îi ducea dorul Amaliei Bruun nu are nicio importanţă. E un simplu fapt divers.

— Ultima dată mi-aţi spus că pe Reidar îl obseda ideea de a poseda.

— Lucruri, nu oameni.

— Şi credeţi că era mereu în stare să deosebească lucrurile de oameni?

— Da.

— Am impresia că îmi ascundeţi ceva.

— Stimate domnule inspector Gunnarstranda, aţi auzit vreodată expresia „să nu dezgropăm morţii“?

— Sunt convins că îmi ascundeţi informaţii de o importanţă vitală!

Emmanuel îşi şterse iarăşi sudoarea de pe frunte.

— Nu vă ascund nimic.

— Ba da, zise poliţistul. Ceea ce s-a întâmplat în acest triunghi conjugal a fost fără îndoială ceva neobişnuit. Fromm a sosit în Norvegia în 1940. Reidar a fost turnat autorităţilor şi a trebuit să fugă din ţară în 1943. Amalie

şi Fromm s-au căsătorit în toamna lui 1944. Deci între 1940 şi 1943 avem de-a face cu eternul triunghi conjugal, de care dumneavoastră vă descotorosiţi cu detaşarea ce vă caracterizează dându-i un bobârnac de parcă ar fi o firimitură de pâine. Şi, de fapt, unde bateţi? Că există elemente de gelozie, minciună, ranchiună, invidie, activităţi ilegale, tăcere, secrete, înşelăciune — un întreg amestec de dramă şi de patimi care, în opinia dumneavoastră, încetează ca prin minune să mai clocotească în secunda în care se instaurează pacea. Pentru mine, aşa ceva este cu totul de neînţeles.

Poliţistul se bătu cu degetul în tâmplă şi se întrebă retoric:

— Şi de ce nu vor lucrurile să se lege aici, la etaj?

Tot el îşi şi răspunse:

— Pentru că am impresia că lipsesc informaţii importante care mi-ar îngădui să înţeleg ce s-a întâmplat cu adevărat. Dumneavoastră însă eraţi de faţă. I-aţi văzut. Aţi vorbit cu ei. Deci există ceva ce nu vreţi să-mi spuneţi. Ceva ce dumneavoastră ştiţi, iar eu nu.

— Ce vă face să fiţi aşa al naibii de sigur?

— Intuiţia.

— Nu există nimic.

— Trebuie să fie ceva.

— Realitatea războiului întrece orice închipuire, dacă nu şi mai rău, zise Emmanuel. Câtă vreme aveţi ca punct de referinţă pacea, nu veţi putea înţelege această realitate.

— Ei bine, zise poliţistul aplecându-se înainte pe scaun, pot accepta povestea cu dragostea care a dat peste Amalie într-o vară, pe la sfârşitul anilor treizeci. Nu văd nimic neplauzibil în felul cum s-a îndrăgostit de un bărbat mai în vârstă decât ea, dar care era viril, fermecător,

cunoscător într-ale lumii, inteligent şi care dispunea de o putere considerabilă. Înţeleg că s-a lăsat fermecată de el şi că l-a respins pe Reidar, care era de-o vârstă cu ea, dar de care se cam săturase. Îl înţeleg, de asemenea, pe fratele dumneavoastră şi am toată compasiunea pentru dragostea lui dispreţuită. Văd şi crucea grea pe care destinul i-a silit s-o poarte. Pot accepta până şi faptul că Amalie este prinsă între doi iubiţi. Ştiu bine că se întâmplă ca doi bărbaţi să se bată pentru o femeie. Înţeleg nefericirea lui Amalie Bruun, aflată în punctul focal al unui conflict de nereconciliat între dragostea pentru soţul ei şi iubirea de patrie. Dar după toate acestea apare un obstacol de netrecut, care este întrebarea fără răspuns legată de motivul pentru care fratele dumneavoastră a păstrat legătura cu Klaus Fromm după război.

— Klaus Fromm era editor şi proprietar de ziar. Cumpăra sulurile de hârtie pe care Reidar le primea pe gratis de la ziare norvegiene ca…

— Ştiu povestea, îl întrerupse tăios Gunnarstranda.

Emmanuel se uită la el surprins.

— Ştiu şi povestea cu bunurile furate pe care Reidar le-a primit de la un anume Harry Stokmo, care trecea evrei peste graniţă. Unii spun că aceste obiecte au constituit capitalul pentru afacerea de pe urma căreia aţi trăit atâţia ani dumneavoastră şi fratele dumneavoastră.

Gunnarstranda ridică mâna în aer pentru a-l împiedica pe bătrân să vorbească.

— Să nu aud un cuvânt! zise el aspru. Oricum cazul este încheiat. Înţeleg, conştiinţa dumneavoastră încărcată vă face să deveniţi neîncrezător când un încurcă-lume inveterat ca mine începe să-şi bage nasul în trecutul dumneavoastră. Văd toate acestea, dar nu le accept. Nu fac apel

la simţul dumneavoastră moral — vă cer doar să mă respectaţi. Vedeţi dumneavoastră, faptul că Fromm şi Reidar au păstrat legătura nu se poate datora doar întâmplării. Îmi ascundeţi ceva.

Emmanuel îşi puse mâna pe piept.

— Cu toată sinceritatea, domnule inspector, în toată această chestiune nu există nimic ce v-aş ascunde în mod conştient!

Poliţistul se uită bine la el, la acest bătrân plin de sudoare, cu respiraţia tăiată, cu suferinţa întipărită pe faţă.

— Dacă… începu el, dacă mi-aţi spus într-adevăr tot ce ştiţi, atunci trebuie să existe ceva, un amănunt care v-a scăpat. Ceva important.

— Nu există nimic. Vă sună telefonul.

Gunnarstranda tresări. Îşi băgă mâna în buzunarul de la haină şi-şi scoase mobilul. Era Frølich.

— Tocmai am vorbit cu Sjur Flateby, partenerul lui Eyolf Strømsted. Ştii ce e de meserie? Veterinar.

— Şi ce dacă?

— Ar trebui să-i vezi pacienţii. Cât am stat în sala de aşteptare, am văzut doi papagali cu coada lungă, un cobai şi o pisică sălbatică fără coadă.

Gunnarstranda se ridică în picioare şi mimă un fel de scuză faţă de Emmanuel, apoi ieşi în vestibul, unde putea vorbi netulburat.

— Cum a mers?

— N-a spus un cuvânt.

— I-ai zis că de trei ani încoace partenerul lui se dă în bărci cu văduva Jespersen o dată pe săptămână?

— Da, i-am spus, dar el îşi menţine declaraţia. Susţine că pe data de 13 ianuarie el şi Eyolf au stat şi s-au giugiulit

în pat până târziu. Obosiţi, au adormit la cinci şi jumătate dimineaţa.

— Ce crezi? Minte?

— N-am idee. Nu mă pot pronunţa. I-am spus de asemenea că declaraţia lui nu va fi luată în considerare, dar n-a reacţionat.

— Şi nu i-a picat faţa când i-ai prezentat viaţa sexuală a văduvei?

— Deloc. Acesta şi e motivul pentru care nu mă pot pronunţa. A spus că el şi Eyolf sunt hotărâţi să aibă o relaţie deschisă şi alte astfel de chestii. Trăiesc împreună doar de un an. Şi că ştia de Ingrid Jespersen de la bun început. A zis că atât el, cât şi Eyolf încearcă să se descopere pe sine. Apoi a început să-mi vorbească despre cum îşi caută bărbaţii identitatea sexuală, asta fiind problema numărul unu a lui Eyolf. Cam nesincer, după părerea mea.

— OK, zise Gunnarstranda, gata să încheie discuţia.

— Ar mai fi însă un lucru, îl opri Frølich.

— Spune.

— Cineva a rupt sigiliul de pe uşa magazinului.

— Care magazin?

— Magazinul de antichităţi de pe Thomas Heftyes gate. Sigiliul e rupt.

— Pătrundere prin efracţie?

— Nu. Cineva avea cheie. Dar panglica noastră de poliţie şi sigiliul au dispărut.

— Ne întâlnim acolo în… — Gunnarstranda se uită la ceas —, într-o jumătate de oră.

Poliţistul închise telefonul.

Pisica lui Emmanuel îi luase locul pe canapea.

— Ce s-a întâmplat cu Amalie după război? întrebă Gunnarstranda din pragul uşii.

— N-am idee.

— Klaus Fromm a stat la închisoare. Nevastă-sa ce-a făcut?

— N-am idee.

— Dar asta e al naibii de ciudat — ştiţi atâtea alte aspecte ale poveştii ei…

Emmanuel Folke Jespersen îşi scutură capul solemn.

— Pacea a adus nu numai fericire, ci şi haos. Nu m-am prea gândit la Amalie după război. Asta până ce nu mi-aţi arătat fotografia.

— Iarăşi pătrundem într-o zonă în care vi se pare nimerit să ascundeţi adevărul.

— Nu am idee ce i s-a întâmplat. Puneţi-mi aceeaşi întrebare în sala de judecată şi veţi primi acelaşi răspuns.

— Aţi mai văzut-o de atunci?

— Nu. Nici pe ea, nici pe Fromm nu i-am mai văzut de pe data de 8 mai 1945.

42. Resurse suprasolicitate

Pentru a ajunge în oraş Gunnarstranda o luă pe Drammensveien. Proastă idee. Maşinile din faţă de-abia se mişcau. O coti la stânga la Skøyen, unde circulaţia era la fel de congestionată. Pe Bygdøy allé nimeri în spatele unui autobuz din eşapamentul căruia ieşeau trombe negre de fum ori de câte ori punea frână. Începea să se întunece. Pe trotuar o siluetă zgribulită mergea prin ger cu paşi grei. Ceva mai departe alte siluete aşteptau în staţia de autobuz. Gunnarstranda ajunse pe Thomas Heftyes gate cu o întârziere de douăzeci de minute. Parcă în faţa vitrinei magazinului de antichităţi, coborî şi-i făcu semn cu mâna lui Frølich, care veni grăbit spre el. Gunnarstranda privi în jur, căutând să vadă dacă mai erau şi alţi poliţişti.

— Fir-ar! mormăi el.

— Ce e? întrebă nervos Frølich.

Gunnarstranda privi în sus pe stradă.

— După ce te uiţi?

— Cum după ce? Vezi şi tu după ce. Niciunul dintr-ai noştri nu e aici.

Frølich, jenat, se mută de pe un picior pe altul.

— Hmm, zise el. S-ar putea să ai dreptate.
— Categoric. Nu e niciunul, zise Gunnarstranda.
— Probabil că…
— Vezi şi tu că nu e nimeni. La dracu! se enervă inspectorul şi băgă mâna în buznar după telefon.
— Pe cine suni?
Gunnarstranda nu-i răspunse.
De ambele părţi ale străzii erau parcate maşini. Câţiva tineri se aventurară să iasă din restaurantul de cartier în care erau şi acum tremurau pe trepte. Gunnarstranda aşteptă cu telefonul la ureche, lăsându-l să sune un lung răstimp.
— Alo, zise în cele din urmă o voce la celălalt capăt al firului.
Era Yttergjerde.
— Nu e nici picior de poliţist în faţa locuinţei lui Ingrid Jespersen, se răsti Gunnarstranda.
— Ştiam că veţi telefona, zise Yttergjerde.
— Şi de ce, mă rog, nu e nimeni?
— Aşa e ordinul, răspunse Yttergjerde.
— Al cui ordin?
— Al şefului. Priorităţi noi la ordinea zilei.
— Ce priorităţi?
— Taximetristul.
Gunnarstranda închise.
— Ştiai, îi reproşă el lui Frølich.
— Eu?
Gunnarstranda se uită fix la el fără să spună un cuvânt.
— Bineînţeles că ştiam, dar lumea ştie că tu-i baţi pe toţi la cap cu poza unei femei de pe vremea războiului. Aşa că e cam greu să convingi pe cineva cu funcţie de

răspundere că e nevoie s-o ţinem pe Ingrid Jespersen sub observaţie.

— Te-a întrebat cineva ceva?

— Nu.

— Şi atunci de unde ştii?

— Mi s-a spus că n-avem decât s-o ţinem noi sub observaţie şi că...

— Şi de ce le trebuie atâţia oameni? îl întrerupse Gunnarstranda, care începu din nou să scruteze strada.

— Pentru interogatorii. Trebuie întrebaţi toţi martorii despre mişcările lui Richard Ekholt.

Gunnarstranda se uită la uşa principală a magazinului.

— Sigiliul ăsta e OK, murmură el mergând mai departe spre intrarea pentru locatari.

Uşa de la casa scărilor era descuiată. Se opriră în faţa uşii care ducea la magazin. Sigiliul Comisariatului Central de Poliţie din Oslo fusese rupt şi scos. La fel şi panglica aflată de-a curmezişul intrării. Cei doi stătură şi se uitară la uşă câteva secunde.

— Nu pare să fi fost forţată, conchise Frølich.

— Cine a anunţat ruperea sigiliului?

— Aslaug Holmgren. O doamnă în vârstă care locuieşte la ultimul etaj. I-a dat telefon lui Karsten Jespersen ca să-l întrebe dacă magazinul se va redeschide pentru că poliţia a îndepărtat, cum spunea ea, *barierele*...

Frølich făcu semnul citării cu degetele în aer.

— Karsten Jespersen mi-a dat apoi telefon mie, iar eu am venit aici şi am găsit ce vezi şi tu.

— Crezi că a intrat Karsten?

— Şi el, şi Ingrid Jespersen susţin că nu.

— Tu ai fost înăuntru?

— Încă nu.

Frølich se scotoci îndelung prin buzunare după chei.

— Te-am aşteptat pe tine.

Frølich descuie uşa şi intrară amândoi.

În magazin era întuneric. Frølich aprinse lumina. Totul arăta ca şi înainte, în afara liotei de criminalişti şi de personal de laborator recoltând probe. Gunnarstranda se opri în prag uitându-se cum Frølich deschide uşa care dădea spre birou, aruncă o privire înăuntru şi apoi începe să se învârtă prin magazin. Frølich se uită sub masă, în spatele scaunelor, în direcţia vitrinei. În cele din urmă, îşi băgă mâinile în buzunare şi se întoarse spre Gunnarstranda.

— Se pare că n-a fost nimeni aici, zise el calm. Impresia mea e că e o festă pe care ne-au jucat-o nişte tineri.

Gunnarstranda stătea şi se gândea.

— Când li s-a spus poliţistilor noştri să plece?

— Cred că ieri.

— Nu ştii sigur?

— Sunt aproape sigur că ieri.

Gunnarstranda continuă să se gândească.

— Am multă hârţogărie de făcut, zise Frølich, aşteptând.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Bine, du-te. Eu stau să mă mai gândesc.

După plecarea lui Frølich, Gunnarstranda stinse lumina din magazin şi intră în biroul din spate. Se opri pentru câteva secunde în prag şi se uită la masa de birou, pe care stăteau o maşină de scris antică şi un mic aparat de radio, şi la vechiul lavoar cu suprafaţa din marmură, pe care cineva pusese o plită electrică simplă.

În spatele biroului era un scaun rotativ vechi din lemn. Se aşeză pe el. Lângă maşina de scris zări un pahar

de vin din cristal frumos gravat. Gunnarstranda scoase din buzunar un rulou de mănuşi din plastic, rupse una pe care şi-o puse pe mâna dreaptă, apoi apucă paharul între degete şi-l răsuci. Gravurile reprezentau animale, o vulpe şi un iepure. O scenă dintr-o fabulă, îşi zise el. Puse paharul jos, se aplecă înainte, îşi propti coatele de birou şi-şi lăsă capul pe mâini. Stând şi meditând cu pleoapele pe jumătate închise, îşi plimbă privirea de la un perete la altul: de la lavaboul cel vechi la maşina de scris, apoi la telefon, la călimară, şi în final la plita electrică al cărei cablu de alimentare era, ca pe vremuri, acoperit cu un material textil. Se uită încotro ducea cablul şi chiar lângă perete ceva îi atrase atenţia. Sub priză strălucea un obiect.

Gunnarstranda se ridică în picioare, ocoli biroul şi îngenunche să vadă mai bine despre ce era vorba. Era un ciob de sticlă. Îl luă în mână şi-l ridică înspre lumină: un ciob de cristal cu gravuri pe el. Se uită la paharul de pe birou. Se aplecă şi compară gravurile de pe el cu cele de pe ciob.

Concluzia era limpede: cineva fusese în magazin. Deschisese uşa cu cheia şi intrase în birou, unde apoi spărsese unul dintre cele două pahare de cristal de mare valoare.

43. Veriga lipsă

Târziu în aceeaşi seară cineva bătu în uşa biroului lui Gunnarstranda. Era Yttergjerde.

— Am văzut lumină, se bâlbâi acesta.

Gunnarstranda se întoarse spre el în scaunul rotativ.

— Ţi-ai făcut timp să vii aici? întrebă el sarcastic, apoi adăugă: credeam că lucrezi la cazul taximetristului.

Yttergjerde flutură în aer nişte hârtii.

— Ce credeţi că sunt astea?

— Fişe de pontaj pentru ore suplimentare? îl tachină Gunnarstranda.

— Lista apelurilor de la telefonul mobil al lui Ekholt.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Deci acum poţi dovedi că l-a sunat pe Frank Frølich?

— Pot.

— Şi că Frølich l-a sunat pe el?

— Da, zise Yttergjerde.

— Excelent, mormăi Frølich de pe canapeaua unde stătea citind ultimul număr din revista de benzi desenate *Donald Duck*.

Gunnarstranda căscă.

— Să nu-mi spuneţi că nu vă interesează, zise cu un surâs sarcastic Yttergjerde şi aruncă o privire la listă. Nenumărate apeluri la o duduie despre care am aflat că locuieşte pe Hegermanns gate...

— Gro Hege Wyller, zise Gunnarstranda. Ştiam. Şi ştim şi că ea nu l-a sunat înapoi.

— Aşa e, aprobă Yttergjerde cu un rânjet. Vreţi o copie?

Şi flutură hârtiile în aer.

Gunnarstranda luă una şi se uită cu atenţie la ce scria pe ea.

— Numărul ăsta mi-e cunoscut, murmură el pentru sine.

Apoi întinse braţul, ridică receptorul şi formă numărul la telefon.

Ceilalţi doi poliţişti se uitau la el. Gunnarstranda tresări când la celălalt capăt al firului cineva răspunse. Apoi trânti receptorul ca şi cum prin corpul lui descărnat ar fi trecut un curent electric. Silueta lui obosită aplecată deasupra telefonului se umplu dintr-odată de energie şi poliţistul sări din scaun, iar expresia lui posacă se preschimbă într-un zâmbet larg.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Yttergjerde nedumerit.

— Greşeală.

— Cu cine ai vorbit? întrebă Frølich.

Gunnarstranda se întoarse spre el.

— Vii? îl întrebă.

— Unde?

— La Arhivele Naţionale.

Frølich se uită la el uluit.

— Ai vorbit cu Arhivele Naţionale?

Gunnarstranda scutură din cap zâmbind.

— Nu. Dar cred că în scurt timp va trebui să dăm telefon acolo. Acum mi se pare că e închis.

Frølich îşi puse bocancii militari.

— Dar cu cine ai vorbit? insistă el luându-şi haina de piele.

— Cu Hotelul Continental.

Le trebuiră câteva ore bune ca să obţină permisiunea de a intra după ora de închidere. Bibliotecarul în grija căruia fuseseră daţi de către secretarul permanent nu putea înţelege de ce nu puteau să aştepte până dimineaţa. Arăta slab, bătrân şi uscat ca un băţ şi-l sună pe supraveghetor înainte de a veni să-i întâlnească pe poliţişti. Acolo unde pielea nu-i era îngheţată sau vânătă de ger, se vedeau smocuri de păr roşu şi pistrui. Se îmbrăcase în grabă cu o haină căptuşită cenuşie peste pantalonii de pijama dungaţi. Venise într-un Ford Sierra pe acoperişul căruia era montat un suport pentru schiuri şi lăsă motorul să meargă în răstimpul cât descuie uşa şi-i conduse pe poliţişti în sala cu aparatele de citit microfişe. Era aproape de miezul nopţii.

Mai trecu o jumătate de oră până găsiră rola de microfilm de care aveau nevoie.

Lui Frølich îi era foame. Când Gunnarstranda îl informă că urmau să aresteze pe cineva, prima lui reacţie fu una de dezamăgire. Asta însemna că trebuia să aştepte — cu masa. Frølich se scărpină în barbă şi încercă să se gândească unde era cel mai apropiat McDonald's.

— Uite! exclamă Gunnarstranda îndreptându-şi spinarea.

Frølich se aplecă şi se uită pe ecranul cititorului de microfilme. Avea în faţa ochilor un certificat cu un scris de mână rotund şi imposibil de citit.

— Ce-i asta?
— Un certificat de căsătorie.
— Văd. Dar al cui?
— Al părinţilor lui Amalie Bruun.
— Şi de asta vrei să-i arestăm? Ţi-ai pierdut minţile?
— Sper că nu, rânji Gunnarstranda, apoi adăugă: acum am chef să fumez, Frølich.
— Eu am chef să mănânc.
— Apucă-te de fumat, Frølich, şi nu-ţi va mai arde să mănânci.
— Tu ai mereu chef de fumat. Şi acum coboară de pe culmile tale între noi, muritorii, şi spune-mi ce-ai găsit în certificatul acela care-ţi oferă motivul de a aresta pe cineva?
— Uită-te aici, îl îndemnă Gunnarstranda cu un zâmbet.
— Mă uit. Spune-mi doar la ce.
— La numele de fată al soţiei. La numele mamei lui Amalie Bruun.

Partea a treia
Vulturul din mână

44. Deşteptarea

Nu trebuie să mă trezesc, îşi zise ea. Vreau să dorm întruna până dimineaţă. Nici nu-şi termină bine gândul şi deja ştiu că se va trezi fiindcă noaptea aceasta era cu totul altfel decât celelalte. Cu ochii închişi, stătea ţeapănă sub pilotă. I se întâmpla cel mai groaznic lucru din lume — să se trezească singură în toiul nopţii, singură în liniştea din jur.

Când îndrăzni în cele din urmă să deschidă ochii, se uită spre podea, pe al cărei parchet o dungă de lumină galbenă din camera de alături se contura cu precizia unei raze laser şi urca apoi în sus pe perete. Ea nu-şi mişcă un muşchi. Fără să facă niciun zgomot încercă să respire calm şi regulat, gândindu-se la ultima dată când se mai trezise în acest fel.

Important era ca acum să stea liniştită şi să nu facă niciun zgomot, iar pilota să nu foşnească. De ce nu? se întrebă ea. Uite aşa. Nu există motiv. Totul se reduce la a sta liniştită, la a se relaxa şi a accepta că lucrurile sunt aşa cum trebuie. Să se lase toropită de somn şi apoi să se cufunde din nou în uitare, să scape de aceste ore îngrozitoare,

de această singurătate..., să nu simtă că e trează şi singură în această încăpere, în acest pat fără Reidar.

Gândul la Reidar îi readuse în faţa ochilor trupul lui alb, fără viaţă, care nu mai era el şi care era mort. Moartea îl transformase într-o cochilie goală. Doar un înveliş supus morţii — fără omul obosit, ţeapăn, plin de vanitate care nu mai exista; fără platoşa lui de nepătruns. Reidar se preschimbase în cineva căruia ea nu îndrăznea să-i spună adevărul pentru că el n-ar fi acceptat niciodată adevărul aşa cum i-l prezenta ea şi pentru că întotdeauna sfârşea prin a o trata ca pe un copil. Ea, Ingrid Jespersen, femeia de cincizeci şi patru de ani — tratată ca un copil.

Fără să vrea şi fără să-şi dea seama, scoase un oftat de autocompătimire. La auzul lui însă, încremeni. Făcuse zgomot, adică exact ceea ce nu ar fi trebuit să facă.

„Sunt o ratată", îşi zise ea. Adevărul a ieşit la iveală, am trecut de cincizeci de ani, am rămas văduvă şi încă mă simt ca un copil căruia i-e milă de sine. Nu pentru că trăiesc singură, ci pentru că niciodată nu am reuşit să-mi trăiesc viaţa aşa cum am vrut. N-ar fi trebuit să mă străduiesc aşa de tare să le fac altora pe plac. Aş fi putut să fiu eu însămi. N-ar fi trebuit să-mi fie frică. *Eşti prea înspăimântată*, îşi spuse sieşi. *Credeai că Reidar te va apăra. Uită-te la tine acum. Cum poate Reidar să te mai apere? Spaima care până acum era ţinută departe mulţumită prezenţei lui a pus stăpânire pe tine în doi timpi şi trei mişcări. Iar acum eşti prizoniera spaimei şi aşa vei rămâne pe veci.*

Ingrid zăcea nemişcată în pat şi ştia că vocea lăuntrică avea dreptate. Se măritase cu Reidar pentru că era conştientă că el îi dădea o senzaţie de siguranţă. Iar acum, spaima de care fugise atâţia ani o ajunsese din urmă.

Făcuse o mare greşeală căsătorindu-se cu Reidar. Ar fi trebuit să aleagă un bărbat de-o vârstă cu ea şi să aibă copii.

Iar acum? Acum e prea târziu. Nu mai pot avea copii.

De fapt, niciodată n-ai vrut să ai copii.

„Într-adevăr, poate că n-am vrut copii. Dar ar fi trebuit totuşi să am. Cineva ar fi trebuit să mă silească. O femeie care susţine că nu vrea copii e ea însăşi un copil. E incapabilă să se maturizeze. Uitaţi-vă la mine. Un simplu trup pe care bărbaţii-l posedă din politeţe sau din milă. Întotdeauna m-am considerat un fel de trofeu. Iar acum am ajuns ca bătrânele acelea americane care se dau pe părul cărunt cu albastru de genţiană. Sunt o barză, o pasăre lipsită de proporţiile unei păsări, sunt femeia care-şi poartă vârsta cu demnitate, pur şi simplu pentru că niciodată n-am ştiut ce înseamnă să îmbătrânesc. Sunt persoana pe care femeile tinere o dispreţuiesc şi de care bărbaţilor tineri le e ruşine, pentru că recurg la orice mijloc de care dispun ca să rămân tânără — ceea ce înseamnă să nu accept cum sunt. În ochii altora nu am pic de demnitate."

Auzi iarăşi ceva în dormitor şi încremeni.

Zăcea pe-o parte cu ochii larg deschişi, uitându-se la podea şi la dâra galbenă de lumină. Nu era singură.

Certitudinea acestui fapt începu prin a se manifesta ca un uşor fior rece care făcea să i se încreţească pielea. În acelaşi timp, simţi cum i se zburlesc firele de păr de pe ceafă, iar fiorul îi pătrunse pe sub piele până la oase. Din zona şalelor se răspândi apoi prin tot trupul, devenind un fel de paralizie, care-i sugea măduva din oase, puterea din braţe, îi dilata pupilele şi o împiedica să respire.

Încet de tot îşi mişcă degetul arătător în sus şi în jos. Îl simţea mişcând. Dar nu-şi simţea restul trupului. Singura senzaţie pe care o avea era pulsul sângelui în artere. Inima pompa sânge într-un trup care amorţise de spaimă.

Se surprinse constatând că auzea o respiraţie regulată şi era conştientă că cel care respira ştia că ea zăcea trează în pat şi asculta.

Apoi auzi din nou zgomotul de dinainte.

Cineva îşi dregea glasul. Sunetul eliberă în trupul ei o energie ascunsă. Simţi cum se încordează toată ca o pisică înainte să sară, cu picioarele arcuite şi braţele gata de salt. N-o făcea în mod conştient. Singurul ei gând era să fugă, să ţâşnească din pat până la uşa dincolo de care o aştepta libertatea. Îşi adună toate puterile. Sângele îi zvâcnea în timpane, astfel că aproape că nu auzi când o voce din cameră spuse:

— Ştiu că te-ai trezit. Era şi timpul.

45. Camera 306

Peste oraş se lăsase întunericul. Gerul era atât de crâncen, încât până şi cele mai aventuroase păsări de noapte stăteau acasă.

— Mi s-a părut cam ciudat, zise Frølich înghiţindu-şi un căscat, în timp ce Gunnarstranda ieşi de pe Parkveien şi merse înainte pe Drammensveien spre centru. Ciudat că trăiau aşa.

— Te-ai întâlnit cu ei la Continental?

Frølich dădu din cap.

— Unde stăteau provizoriu. Se uitau după o casă, ei locuind de fapt în provincie.

— Nu ţi-au dat adresa permanentă?

— Ba da. E tocmai în Tønsberg. Dar atunci nu ştiam…

Ca să nu rămână cu roţile blocate în liniile de tramvai, inspectorul de poliţie Gunnarstranda parcă pe trotuar în zona Teatrului Naţional.

— Bineînţeles că nu, mormăi el, aruncând o privire spre ferestrele întunecate ale Hotelului Continental.

Apoi deschise portiera şi coborî din maşină. Rămase locului, trăgând în piept aerul rece al nopţii. Din spatele lui se auzi pocnetul înfundat al portierei trântite de

Frølich. Gerul le îngheţa pavilioanele urechilor, iar din gură le ieşeau aburi albi. O maşină a poliţiei traversă Karl Johans gate şi o porni încet în jos pe Universitetsgate. Încălcând cu sfruntare regulile de circulaţie, când ajunse la semaforul de la Stortingsgata, care avea culoarea roşie, poliţistul dinăuntru porni luminile albe şi albastre de pe acoperişul vehiculului. O coti apoi la stânga şi dispăru în curba dinspre Stortinget.

Gunnarstranda privi spre intrarea Hotelului Continental — o strălucire caldă şi primitoare în întunericul geros al nopţii.

— Eşti gata? întrebă Frølich.

Gunnarstranda dădu din cap.

— Sunt gata.

— Atunci hai să mergem.

Traversară strada şi intrară în hotel. Frølich rămase jos, la recepţie. Gunnarstranda luă ascensorul până la etajul doi. Trei minute mai târziu, stătea pe coridorul îngust şi aştepta în faţa uşii de la camera 306. Dinăuntru nu se auzea niciun zgomot. Îşi ridică braţul la înălţimea ochilor şi se uită la ceas. Peste încă trei minute execută aceeaşi mişcare şi bătu la uşă — moment în care auzi ţârâitul telefonului din cameră.

Era Frølich, care suna de jos. Trecu ceva timp până să răspundă cineva. Apoi uşa se deschise — doar câţiva centimetri. Femeia care stătea în spatele uşii purta pantaloni de trening şi un tricou decolorat.

— Hermann nu-i aici, zise ea, uitându-se cu ochii cârpiţi de somn în lumina orbitoare de pe coridor.

— Nu contează, răspunse Gunnarstranda şi trase aer adânc în piept. Am venit să vorbesc cu dumneavoastră.

— Cu mine?

Femeia îşi puse mâna bronzată pe piept şi îi aruncă o privire surprinsă, dar totodată neîncrezătoare. Gunnarstranda mai trase o dată aer adânc în piept.

— Da. Noi doi vom discuta despre soţul dumneavoastră, zise el oftând. Despre el, despre trecutul lui şi despre raporturile lui cu unii şoferi de taxi.

46. Întrebări cu mască

— Unde e? întrebă vocea.

Ingrid Jespersen se ridică în capul oaselor. Desluşea o siluetă întunecată aşezată în fotoliul de lângă fereastră. Pe fundalul întunericului de afară îi vedea conturul capului şi partea de sus a pieptului. Vru să spună ceva, dar nu-i ieşi niciun sunet pe gură.

— Unde e?

Ingrid nu izbuti decât să scuture nedumerită din cap.

— Unde e? repetă pe un ton prietenos necunoscutul, care apoi se ridică în picioare şi cu paşi rari se duse în colţul opus al camerei.

„Acum va face ceva", îşi spuse Ingrid.

Lumină. Necunoscutul aprinse lampa din tavan. Lumina o făcu s-o doară ochii. Îşi strânse pleoapele şi privi în sus, dar nu înainte de a observa că necunoscutul avea pe faţă o mască de schi din lână, cu găuri pentru ochi şi gură. Arăta gata să jefuiască o bancă. Iar în mână ţinea ditamai cuţitul, a cărui lamă strălucea în lumină.

— Unde ai ascuns-o? întrebară buzele din spatele măştii, în timp ce silueta necunoscutului se sprijinea cu degajare de perete.

— Cine eşti? izbuti Ingrid să îndruge în şoaptă.

Buzele din spatele măştii zâmbiră.

— Ce-ai făcut cu ea?

Ingrid stătea în pat cu pilota înfăşurată în jurul taliei.

Necunoscutul făcu doi paşi spre ea. Mâna în care ţinea cuţitul îi atârna de-a lungul coapsei, iar el se apropia cu mişcări încete. Se simţea un miros puternic de parfum.

Deodată lama cuţitului străluci ameninţător. Ingrid îşi trase capul înapoi. Cuţitul se izbi de tăblia patului. Ea simţi o arsură acolo unde lama o zgârie pe gât. Îşi trase capul înapoi cât putu de mult. Marginea tăbliei îi intra în carne, iar vârful cuţitului o apăsa pe gâtlej.

— Ai grijă, îngăimă ea.

— Bineînţeles! zise vocea.

Ingrid încercă să nu se uite la buzele roşii din spatele măştii de schi şi privi în schimb în ochii necunoscutului. „Simt cum asta îl excită", îşi zise ea, neîndrăznind să facă nici cea mai mică mişcare.

— Vreau doar să ştiu unde e, spuse bărbatul şi puse mâna pe pilotă. Trase uşor de ea.

Ingrid se opuse din răsputeri.

— Dă-i drumul, dă-i drumul, şopti necunoscutul.

Ingrid îi dădu drumul. El zvârli pilota cât colo pe podea. Cămaşa ei de noapte i se ridicase până în jurul mijlocului. De ruşine, Ingrid închise ochii. Necunoscutul coborî cu vârful cuţitului tot mai jos pe gâtlej.

— Şoricel, şoricel, zise el, trasând cu vârful o linie de-a curmezişul sânilor. Ieşi din ascunziş… şopti el şi apăsă cu lama pe pântec. Nu-i aici, zise, tot în şoaptă.

— Te implor, gemu ea.

Lama îşi continuă mişcarea de-a curmezişul coapselor.

— Şi nici aici…

El urcă nou spre pântec şi gâtlej.

Apoi se ridică în picioare. Stătea acum cu spatele spre ea.

Cu o mişcare fulgerătoare, Ingrid se întinse după pilotă.

— Stai cuminte, îi ordonă el.

Ingrid simţea o durere în stomac. Voia să scape.

Bărbatul se îndreptă spre fereastră şi spuse ceva, stând cu spatele la ea.

Ingrid încercă să-şi silească corzile vocale să întrebe:

— Ce voiai să…?

El o întrerupse, întrebând din nou:

— Unde e?

Ingrid nu-i văzu decât ochii, din care ieşeau scântei. Încercă să-şi tragă cămaşa de noapte peste coapse.

— Răspunde! se răsti la ea necunoscutul.

— Nu înţeleg ce vrei de la mine.

El nu zise nimic şi-i aruncă doar o privire mânioasă. Ea încercă să nu se uite la ochii de după mască. Necunoscutul avea gene cenuşii şi nu clipea. O secundă mai târziu era deja lângă pat. O apucă de încheietura mâinii. Lama străluci în lumina lămpii. În aceeaşi clipă degetele lui se încleştară pe încheietura ei, o răsuciră şi ea simţi o durere fulgerătoare în palmă.

— Asta înţelegi? ţipă el, scos din minţi.

Sângele începu să-i curgă peste degete şi încheietura mâinii.

— Da, zise ea, privindu-şi mâna.

Paralizată de ceea ce vedea, rămase cu ochii aţintiţi la şuvoiul de sânge până ce, într-un târziu, îşi veni în fire şi-şi înfăşură rana cu colţul pilotei.

— Să nu faci mizerie! urlă el, apucând-o de gleznă şi trăgând-o jos din pat.

Apoi îi dădu drumul, iar ea căzu. O târî pe podea şi o trase de păr. Ea se ridică în genunchi, dar căzu din nou. Încercă să se ridice în picioare şi să-l urmeze până în baie. Acolo, singura senzaţie pe care o mai avu fu aceea a dalelor calde de sub tălpi.

— Un plasture, şopti el în panică. Unde ţii trusa de prim ajutor?

— Acolo, zise ea şi arătă spre dulăpiorul cu medicamente de lângă oglindă.

— Dar mai întâi trebuie să spălăm rana, şopti el şi-o lovi cu piciorul atât de tare, încât capul i se izbi de cabina de duş. Când se lovi cu fruntea de faianţă, auzi un trosnet. O clipă mai târziu simţi un şuvoi de apă rece ca gheaţa împroşcându-i trupul. Se chirci într-un colţ şi începu să ţipe. Ca într-o străfulgerare văzu sângele din rana de la mână amestecându-se cu apa şi apoi scurgându-se în canal. Durerea o săgetă în braţ, iar apa rece îi curgea şiroaie pe spate. Nu putea să respire normal. Într-un târziu duşul se opri. Ea nu izbuti să se ridice în picioare. Îşi încordă toţi muşchii, aşteptând să simtă pe piele atingerea apei fierbinţi, care avea să-i opărească şi să-i ardă trupul. Dar nu se întâmplă nimic. După ceea ce i se păru o eternitate, deschise ochii, clipi pentru ca picăturile de apă să-i cadă de pe gene şi se uită lung la bărbatul care stătea cu spatele la ea şi scotocea prin dulăpiorul cu medicamente.

Vru să se ridice în picioare şi până la urmă reuşi să se sprijine într-un genunchi. Cămaşa de noapte subţire îi era plină de apă şi i se lipea de coapse, de pântec şi de sâni. Încercă să-şi găsească un punct de sprijin. Acolo unde îl atinsese cu mâna, peretele cabinei de duş avea

pe el pete de sânge. Îşi trase nasul şi cu mâna teafără se curăţă de mucozităţile de pe obraji.

— Te rog, nu face şi mai multă mizerie, spuse bărbatul întorcându-se spre ea.

Văzând-o, îşi trecu limba peste buzele roşii şi exclamă:

— Ce sexy eşti!

Luă apoi un prosop şi i-l întinse.

— Şterge-te pe faţă.

Ingrid se execută.

Peste câteva clipe el îi bandajă mâna cu tifon. Ea privi în jos. Bărbatul o apucă însă de bărbie şi-i ridică faţa spre el. Ingrid închise ochii.

— Deschide-i! ordonă el.

Ochii lui erau de un albastru-deschis, aproape cenuşiu. Ea se trase înapoi îngrozită, pentru că îi mai văzuse cândva.

Bărbatul izbucni în râs. Dar Ingrid nu mai avea energie decât să-l privească ţintă, cu ochii măriţi de groază.

El îşi închise brusc gura şi întrebă:

— Unde e?

Ea nu se mai putu stăpâni şi izbucni în hohote de plâns.

În clipa aceea sună telefonul.

47. Discuţia

Prima oară, Gunnarstranda sună la 3:30 dimineaţa şi nu răspunse nimeni. La 3:56, şeful echipei de intervenţie veni să-l informeze că în apartament se auzeau voci. Un bărbat şi o femeie. La 4:04, un detaşament al Forţelor Speciale era deja pe poziţii. La 4:10, unul din ofiţeri zări pentru o clipă silueta bărbatului la una din ferestre. Bărbatul purta o mască. Apoi comandantul de detaşament îi ceru lui Frølich să-i deseneze un plan al apartamentului. La 4:18, Gunnarstranda dădu telefon pentru a doua oară.

Centrul de operaţii era pe Fritzners gate. Maşina lui Gunnarstranda era parcată pe trotuar în Bygdøy allé. În vehiculul de lângă el erau doi ofiţeri, unul dintre ei fiind comandantul detaşamentului de Forţe Speciale, care era şi el pe fir. Puteai să tai întunericul cu cuţitul.

Gunnarstranda numără optsprezece ţârâituri ale telefonului înainte ca Ingrid Jespersen să răspundă.

— Alo, zise ea pe un ton nervos.

— La telefon inspectorul de poliţie Gunnarstranda, începu el.

— Suntem în toiul nopţii, îi reproşă ea.

— Avem motive să credem că în apartamentul dumneavoastră se află un anume Hermann Kirkenær, zise Gunnarstranda, care simţi cum din cauza gerului ce pătrundea prin portieră picioarele începură să-i îngheţe.

Femeia nu spuse nimic.

— Avem motive să credem că sunteţi în pericol, adăugă el.

— Eu? întrebă ea.

— Vă rog să veniţi la fereastra dinspre Thomas Heftyes gate, ca să vă putem vedea.

Urmară câteva secunde de linişte. Apoi ea spuse:

— Sunt în pat.

— Aştept până vă sculaţi şi vă îmbrăcaţi.

— De ce să vin la fereastră?

— Stimată doamnă Jespersen, vă rog să-mi răspundeţi la următoarea întrebare: sunteţi singură sau mai e cineva cu dumneavoastră în apartament?

Ea-şi drese glasul.

— Sunt singură.

— Pot să vorbesc cu persoana care e cu dumneavoastră?

— De ce nu mă credeţi? Sunt singură!

— Foarte bine, doamnă Jespersen. Venim la dumneavoastră şi sunăm la uşă. Vă cer să ne lăsaţi să intrăm şi să cercetăm apartamentul.

— Nu, refuză ea cu glasul întretăiat.

— De ce?

— E imposibil.

— Avem motive să credem că o persoană pe care o căutăm se ascunde la dumneavoastră în apartament. Vă asigur că…

— Nu vă dau voie, îl întrerupse ea.

Gunnarstranda se uită spre comandantul de Forţe Speciale care se afla în stânga sa şi care asculta convorbirea.

Cei doi schimbară priviri între ei. Comandantul se strâmbă, apoi zise ceva ce Gunnarstranda nu pricepu.

— Cel mai bine ar fi să mă lăsaţi să vorbesc cu Kirkenær, zise Gunnarstranda, imperturbabil.

Tăcerea care se lăsă de data asta dură mai mult. Se auzi cum cineva pune mâna peste receptor.

— Doarme, zise ea când reveni la aparat.

Gunnarstranda le aruncă o privire celor doi poliţişti din maşina de lângă el. Când auziră răspunsul lui Ingrid, începură să rânjească cu subînţeles.

— Treziţi-l, îi ceru Gunnarstranda calm.

— O clipă, zise Ingrid, după care în aparat se auzi o voce de bărbat.

— Alo!

În maşina de alături cei doi ofiţeri începură să se pregătească.

— Sunt inspectorul de poliţie Gunnarstranda, de la Brigada de criminalistică. Eu conduc investigaţia referitoare la uciderea lui Reidar Folke Jespersen, zise Gunnarstranda; după o scurtă pauză continuă: trebuie să înţelegeţi că n-am autoritatea de a controla ce se întâmplă în această situaţie la care s-a ajuns din vina dumneavoastră. Iată de ce vă rog să-mi urmaţi instrucţiunile şi astfel să ajungem la o soluţie acceptabilă.

— Dacă n-ai altceva să-mi spui, nu văd de ce-aş mai continua această discuţie, răspunse Kirkenær, impasibil.

— Ştiu că pe bunica ta o chema Kirkenær, spuse Gunnarstranda, trecând şi el la persoana a doua singular. Ştiu şi că pe mama ta o chema Amalie Bruun. Ştiu că ţi-ai luat numele bunicii.

Kirkenær tuşi.

— Mă pui într-o situaţie grea.

— Situaţia ta e foarte simplă. O laşi pe Ingrid Jespersen să plece din clădire liberă şi nevătămată, iar tu ieşi cu mâinile deasupra capului.

— O clipă, zise Kirkenær.

Gunnarstranda schimbă o privire rapidă cu comandantul Forţelor Speciale. Acesta îi făcu semn să continue să vorbească.

— Alo! zise Gunnarstranda.

Ingrid Jespersen veni la telefon.

— Alo! rosti ea pe un ton distant. Nu ştiu de ce ne deranjaţi. Eu l-am invitat pe acest domn aici. Lăsaţi-ne în pace.

— Doamnă Jespersen, ieşiţi din apartament. Este singurul lucru pe care-l puteţi face pentru ca noi să nu trecem la acţiune. Dacă nu părăsiţi apartamentul, vor fi consecinţe grave şi pe termen lung, mai ales pentru persoana care este cu dumneavoastră.

Urmă un alt răstimp de tăcere.

Kirkenær veni din nou la telefon.

— Lui Ingrid îi place să stea cu mine, zise el. N-aţi putea să reveniţi mâine?

Gunnarstranda văzu că poliţistul de lângă el îşi scotea cu mişcări încete piedica de la armă. Spuse deci în receptor:

— Las-o să plece liberă şi nevătămată.

— Nu pot să dau curs cererii tale, îi răspunse Kirkenær pe un ton oficial.

Gunnarstranda observă cum un poliţist cu arma în mână trecu pe lângă maşina lui şi se apropie de cea în care era comandantul Forţelor Speciale. Acesta asculta convorbirea şi-i făcea semn să continue.

— Las-o să plece.

— Nu pot să dau curs cererii tale, repetă Kirkenær.

Gunnarstranda privi spre cealaltă maşină. Comandantul gesticulă din nou.

— Repet, zise Gunnarstranda încercând febril să găsească un motiv de-a prelungi convorbirea. Sau ieşi cu mâinile deasupra capului, sau o laşi pe Ingrid Jespersen să părăsească apartamentul liberă şi nevătămată. Îţi dau zece minute. După aceea nu-mi mai asum nicio răspundere. Când un criminal aflat în vizorul poliţiei ia ostatici, cazul e transferat automat la un alt departament.

— N-am luat niciun ostatic.

— Cel mai bun lucru ar fi să faci aşa cum îţi spun şi să ne scuteşti de-o groază de eforturi, stres şi emoţii de care nu are nimeni nevoie.

Kirkenær chicoti amuzat.

— Emoţii! Zău că-mi placi, Gunnarstranda!

— Ingrid Jespsersen a trecut prin destule. Las-o să plece.

— Mă tem că nu pot, oftă Kirkenær. Doamna este biletul meu de ieşire de aici.

— E nevinovată.

— Nu e nevinovată, zise Kirkenær cu tărie.

— Nici bărbatul ei n-avea nicio vină, nu-i aşa?

— Bărbatul ei a fost vinovat până în ziua în care a murit.

— Există un martor care te-a văzut în noaptea aceea, spuse Gunnarstranda.

— Umbli cu cacialmale.

— Nu umblu. Există un martor.

Kirkenær începu să respire sacadat.

— Cine?

— Un şofer de taxi numit Ekholt.

Kirkenær râse în batjocură.

— Gagiu-i mort. Am auzit la radio.

— Dar tu n-aveai nevoie să auzi sau să citeşti despre moartea lui, zise Gunnarstranda. Ştim că tu l-ai omorât. Avem dovezi.

— Mă plictiseşti, poliţaiule.

— Ai uitat să iei cu tine telefonul mobil al şoferului. L-am găsit noi în taxi. Şi mulţumită lui am aflat tot atât cât am fi putut afla de la Ekholt dacă ar fi fost în viaţă. De ce crezi că sunt aici? Eşti înconjurat, Kirkenær. Încetul cu încetul, am reuşit să rezolvăm ce-a mai rămas nerezolvat din rebus. Compania de telefoane mobile ne-a pus la dispoziţie lista cu apelurile de la mobilul lui Ekholt — inclusiv ora. Ştim că Ekholt te urmărea în noaptea aceea. Şi presupun că a făcut ceva ce n-ar fi trebuit să facă…

— Mă pui într-o situaţie din ce în ce mai grea, Gunnarstranda.

— Tu te pui singur…

— Gura!

— Hai, Kirkenær, înţelege că s-a terminat. Ieşi din clădire cu mâinile sus. Ingrid Jespersen e nevinovată.

— Există mai multe moduri de a stabili cine e vinovat şi cine nu, Gunnarstranda. Presupun că tu, fiind poliţist, eşti obişnuit să priveşti lucrurile într-un mod raţional, nu?

— Tot ce se poate, dar tu…

Kirkenær îl întrerupse:

— Dar oare nu ţi-a trecut prin cap că, dacă îţi foloseşti doar mintea, funcţionezi într-o stare de vis continuă fără să ştii unde te afli de fapt?

Gunnarstranda îşi întoarse capul. Pe lângă maşini treceau în fugă soldaţi în uniformă. Un taxi se opri şi rămase în aşteptare urcat pe jumătate pe trotuar, şoferul urmărind cu interes desfăşurarea evenimentelor.

— Eu nu aşa văd lucrurile, dar îţi înţeleg raţionamentul, spuse el în telefon.

— Să luam în considerare cazul contrar. Unii oamenii simt mereu nevoia de a reacţiona la lucruri în mod emoţional. Ei sunt oamenii sentimentelor. Problema lor este că înţeleg numai ceea ce se întâmplă, dar nu şi de ce. Mă urmăreşti, Gunnarstranda?

— Te urmăresc.

— Unii ar spune că logic este ca mai întâi să gândeşti şi după aceea să simţi. Numai că dacă faci asta, forţezi realitatea să se conformeze visurilor tale, în loc să preschimbi visurile şi gândurile tale în realitate. Nu crezi că e aşa?

Gunnarstranda pescui din scrumieră o ţigară pe jumătate fumată şi apăsă pe butonul brichetei de bord. Cu chiştocul în gură nu izbuti să răspundă imediat la întrebarea lui Kirkenær.

— Nu crezi că e aşa? urlă acesta.

— Mda, aşa e, zise Gunnarstranda aprinzându-şi ţigara.

Cu coada ochiului îl văzu pe comandantul Forţelor Speciale strâmbându-se din nou.

— Din acest motiv, spuse Kirkenær, noi doi trebuie să recurgem la o a patra metodă. Întâi simţim, apoi gândim. Observăm, simţim şi ne folosim instinctele pentru a ajunge la o concluzie raţională.

— Sunt sigur că ai dreptate, replică Gunnarstranda pe un ton sec şi trase fumul in piept. Numai că nu iei ostatici ca să ţii prelegeri de filosofie, nu?

Kirkenær chicoti.

— Vezi, Gunnarstranda, esti influenţat de metodă. Ai ascultat explicaţia mea, ai luat în considerare ceea ce ţi-am spus eu şi felul cum ai acţionat tu faţă de mine şi gata, ai ajuns la o concluzie!

După câteva clipe, Kirkenær continuă.

— Nu mă aştept să înţelegi. Dar dacă ai fi trecut prin ceea ce am trecut eu, ai fi ştiut că am făcut singurul lucru pe care puteam să-l fac.

— Chiar? se miră poliţistul, cântându-i în strună.

Din maşina de alături cei doi îi făceau semne. Gunnarstranda adăugă:

— Omorându-l pe Reidar Folke Jespersen sau pe taximetristul care te-a văzut?

Kirkenær chicoti din nou.

— Nu fi tâmpit. Dacă mai debitezi asemenea idioţenii, închid telefonul.

— Dar de ce atâta deranj, Kirkenær? De ce-ai venit mai întâi cu ideea de a cumpăra magazinul, apoi ai trimis uniforma de SS şi în final ai expus cadavrul în vitrină?

— Trebuia zdrobit, bucăţică cu bucăţică, şi trebuia să ştie cine se răzbună pe el.

— Dar ar fi fost mai simplu să parchezi în faţa magazinului şi, când el şi-ar fi făcut apariţia, să-l calci cu maşina, nu?

— Voiam să-l zdrobesc, nu să-l omor.

— Dar de ce să-l expui în vitrină?

— Ca alţii să vadă că e vinovat.

— De ce l-ai omorât?

— Nu eu l-am omorât.

— Dar e bun mort, nu?

— Nu puteam face nimic să nu moară.

— Şi acum de ce-ai venit aici?

— Ca să mă răzbun.

— Şi ai reuşit?

— Nu încă, dar sunt aproape.

— Repet, zise Gunnarstranda cu tărie, Ingrid Jespersen nu are nimic de-a face cu acest caz.

— Ce ştii tu? Ce autoritate ai ca să te bagi?

— Va trebui să ai încredere în mine, zise Gunnarstranda rar şi răspicat. Pentru că dacă nu mai răspund eu de…

— De mult voiam să-l văd pe Reidar Folke Jespersen mort, îl întrerupse Kirkenær. Dorinţa asta era atât de veche, încât parcă îşi şi pierduse din intensitate. Iar la urmă, când chiar a murit, n-am mai simţit niciun fel de mulţumire.

— Păi vezi…

— Aşa că am venit să termin ceea ce am început, îl întrerupse din nou Kirkenær.

— Nici să nu te gândeşti să termini, se grăbi să spună Gunnarstranda, aruncând o scurtă privire spre stânga.

Unul din poliţiştii din maşină îi făcea semne încurajatoare din cap şi arăta cu degetul la ceas.

— Motivul pentru care sunt pe urmele tale, continuă inspectorul de poliţie, este că nu ai dreptul de a lua viaţa altora, indiferent cât e de mare durerea care te îndeamnă să faci acest lucru.

Poliţistul vru să continue, dar Kirkenær îi tăie vorba:

— Vorbim limbi diferite. Valorile morale pe care le aperi tu nu mă interesează, după cum nu-mi pasă nici de sistemul sau maşina puterii pe care o reprezinţi.

— Tuturor le pasă de ceva.

— Ca de exemplu?

— De părinţi. De mama şi de tatăl tău.

— Tatăl meu era Reidar Folke Jespersen.

Gunnarstranda amuţi.

— Nu ştiai? întrebă Kirkenær.

— A fost una din ipotezele care au făcut ca acum să fiu aici. Dar ţie oare nu ţi-a trecut prin cap că s-ar putea să fie o minciună?

— De ce m-ar fi minţit mama?

— De ce eşti aşa de sigur că n-a făcut-o? De ce s-a măritat cu Klaus Fromm?

La celălalt capăt al firului se făcu linişte.

Mintea lui Gunnarstranda lucra cu febrilitate. Se uită spre stânga şi văzu două feţe de poliţişti cu trăsăturile încordate.

— Te-ai dus la întâlnirea de vineri ca să-i dai ocazia lui Folke Jespersen să te vadă, zise Gunnarstranda. Iar el te-a recunoscut. Şi-a dat seama că eşti fiul lui. Şi-a revocat imediat testamentul şi a aranjat o întâlnire cu mama ta…

— Mama e moartă! izbucni Kirkenær. De ce vrei s-o ponegreşti?

— Nici prin gând nu-mi trece să spun ceva rău de ea, îl asigură poliţistul. Sunt sigur că a fost o femeie excepţională. Motiv pentru care cred, bunăoară, că Reidar i-a dus dorul toată viaţa.

În receptor se auzea respiraţia grea a lui Kirkenær.

— Am spus ceva ce n-ar fi trebuit? întrebă poliţistul.

Tăcerea interlocutorului se prelungi cu încă vreo câteva secunde. Gunnarstranda se uita la telefon cu tot mai multă nelinişte. Apoi, cu o voce seacă şi răspicată, Kirkenær începu să vorbească.

— În zorii zilei de 8 mai 1945, Reidar Folke Jespersen a spart uşa de la casa mamei şi a ridicat-o de păr din pat. Soţul ei fusese arestat după capitularea forţelor germane şi era la închisoare. Eu aveam doi ani şi dormeam într-un pătuţ din aceeaşi cameră. Dar eroii norvegieni nu mi-au acordat atenţie. La ora patru dimineaţa, Reidar Folke

Jespersen şi alţi cinci bărbaţi au băgat-o pe mama într-o maşină şi au dus-o afară din oraş într-o parcare din Maridalen. Acolo i-au tăiat părul. Trei dintre ei au violat-o, unul după celălalt. Doi o ţineau, iar al treilea, şi sunt sigur că poţi să ghiceşti care, stătea şi se uita. După aceea i-au spus mamei să se întoarcă singură în oraş, pe jos, îmbrăcată într-o cămaşă de noapte sfâşiată şi cu părul tăiat. Copilul ei plângea părăsit într-un apartament gol şi devastat din Oslo. A trebuit să meargă pe jos zece kilometri. Şi când întâlnea oameni pe şosea, aceştia îi trăgeau câte o lovitură în spinare sau o scuipau în faţă. Dar ea mergea înainte, cu capul sus. Din pântec îi curgea sânge şi trupul îi era pângărit de sperma unor necunoscuţi, pe faţă şi pe corp era plină de tăieturi, dar ea tot a mers pe jos zece kilometri până în oraş, ţinându-şi mereu spatele drept, pentru că n-avea de gând să accepte şi să explice ceea ce s-a întâmplat recurgând la vechea noţiune a vinovăţiei umane. Iubirea ei pentru un bărbat a fost definită ca trădare. Ca femeie şi-a încălcat jurământul de credinţă pentru patrie, oferindu-şi dragostea şi trupul unui soldat german. Prin asta şi-a insultat ţara, iar cei insultaţi au presupus că aveau dreptul s-o bată cu bâta, s-o scuipe, s-o mânjească, s-o umilească.

— Înţeleg tot ce au simţit atât mama, cât şi tatăl tău în această situaţie, zise Gunnarstranda când Kirkenær făcu o pauză.

— Mulţumesc, dar n-ai cum să înţelegi, îl întrerupse din nou Kirkenær. Există întotdeauna două perspective asupra evenimentelor istorice. Pe vremea aceea până şi gloata avea un sentiment al onoarei. Cine era căsătorit era tratat altfel decât dacă ar fi trăit în concubinaj. Femeile măritate cu germani şi care aveau copii au fost deci expulzate şi

transportate în Germania. Dar mama nu a primit niciodată această protecţie. Din ce motiv? Din motivul numit Reidar Folke Jespersen, care s-ar fi putut face că nu vede, care şi-ar fi putut pune influenţa la bătaie pentru a ne asigura, mie şi mamei, protecţie. La urma urmei, soţul mamei era la închisoare.

— Nu crezi că tatăl tău şi-a primit pedeapsa aflând că erai fiul lui şi că a…

— Nu pricepi nimic, Gunnarstranda. Cei care şi-au bătut joc de mama nu erau nişte anonimi îmbătaţi de libertate. Unul dintre ei era Reidar Folke Jespersen, eroul de război, care revenise în patrie spre a constata că jucăria lui sexuală fusese confiscată de ocupant. Din acest motiv, pentru el n-a fost destul să câştige războiul, ci mai trebuia şi s-o distrugă pe mama. Din punctul lui de vedere, războiul nu se termina până ce mama nu era moartă şi stigmatizată în public.

— Dar nu i-a luat viaţa, nu?

— Nu. Mama şi-a luat viaţa cu mâna ei când eu aveam doisprezece ani. Medicii care o tratau au spus ca boala ei era o psihoză. Dar ei nu ştiau ce ştiu eu. De fapt, mama a fost smulsă de lângă mine şi ucisă în ziua de 8 mai 1945. Cel vinovat pentru acest lucru, Reidar Folke Jespersen, e acum mort şi prin urmare despovărat de vină.

— Şi acum ce-ai de gând să faci? întrebă îngrozit poliţistul.

— Am de gând să termin ce am început. Am de gând să mă răzbun.

— Nu-ţi pot permite să faci asta.

— Nu mai ai nicio autoritate asupra mea. Nu poţi să faci nimic, absolut nimic.

— Uiţi că faptele tale te afectează nu numai pe tine, ci şi pe alţii.

Kirkenær rămase tăcut, iar Gunnarstranda continuă.

— Mă aflu aici pentru că am vorbit cu Iselin, soţia ta. Tocmai m-am întors de la ea. Este fără nicio îndoială nevinovată. Te rog să n-o faci să sufere. Gândeşte-te la viaţa ei. Pentru ultima oară te somez să ieşi cu mâinile ridicate deasupra capului.

Gunnarstranda se uită spre stânga. Comandantul detaşamentului de Forţe Speciale deschisese portiera şi cobora din maşină. Ascultase îndeajuns discuţia de la telefon. Cu spatele sprijinit de portieră dădea acum ordine prin staţie.

— Dacă nu ieşi, se vor ocupa alţii de tine, zise Gunnarstranda şi oftă.

Kirkenær însă închise.

48. Postludiu

Inspectorul de poliţie Gunnarstranda era foarte obosit şi tras la faţă când îşi parcă maşina pe aleea ce ducea la casa din Sæter unde locuia Tove Granaas. Când sună la uşa principală, îi deschise o necunoscută îmbrăcată într-un halat albastru. Trecu pe lângă ea şi o porni spre treptele ce duceau la etaj. Se opri fiindcă se simţea observat. Când se întoarse, femeia în halat albastru se grăbi să dispară. Puse mâna pe clanţa de la uşa lui Tove fără să-i prea pese de şuşotelile de jos. Uşa nu era încuiată.

Intră şi se rezemă cu spatele de toc. Privirea lui o întâlni pe cea a femeii, care citea aşezată într-un fotoliu. Tove îşi puse încet cartea în poală.

— Dormeai? întrebă, uitându-se la ea.

Tove se ridică în picioare.

— Nu. Ascultam radioul.

Poliţistul dădu din cap şi-şi atârnă paltonul şi haina în cuier.

— Păi nu voiai să mergi acolo? întrebă ea.

— Nu, răspunse Gunnarstranda, frecându-se cu amândouă mâinile pe obraji. Nu mă dau în vânt după descinderi şi împuşcături.

— La radio se spunea… începu ea.

— Da, o întrerupse el. Am auzit. A fost împuşcat.

Tove se uită lung la el şi nu spuse nimic.

Cu mişcări obosite, Gunnarstranda se lăsă pe o canapea de lângă fereastră şi-şi răsuci cu mâna o ţigară. Tove Granaas se duse la un dulap din colţul camerei, chiar lângă uşa din faţă. Era o piesă de mobilier de culoare cafenie şi foarte veche, prevăzută cu uşiţe. Tove scoase din ea o sticlă de whisky.

— O înghiţitură ţi-ar face bine, zise ea, turnând într-un pahar şi dându-i-l.

— Trebuie să mergi la serviciu? o întrebă Gunnarstranda.

Tove îşi turnă şi ei, apoi se uită la ceas.

— Peste două ore.

El luă o înghiţitură.

— Acum poţi să-mi spui, zise ea.

Gunnarstranda stătea şi se uita la ţigara pe care nu şi-o aprinsese.

— I-a trimis lui Jespersen uniforma tatălui său vitreg prin poştă. Cred că voia să-i dea un avertisment sau să-i bage frica în oase, ideea fiind să reînvie fantoma lui Klaus Fromm. Dar, din nefericire pentru bietul Kirkenær, nu Reidar a deschis coletul, ci Karsten. Următoarea mişcare a fost să apară în faţa tatălui său adevărat. În carne şi oase, ca o întruchipare a răzbunării. Şi probabil că totul a mers ca pe roate. Reidar ştia probabil că băiatul lui Amalie era al lui, dar îşi închipuia desigur că acesta nu ştia. Întâlnirea de vineri a decurs conform planului. Reidar şi-a recunoscut fiul, pentru că nu există altă explicaţie pentru devansarea întâlnirii cu sosia lui Amalie din aceeaşi după-amiază. Totodată, aceasta explică de ce şi-a sunat avocata şi şi-a revocat testamentul. Îşi dăduse

seama că Hermann Kirkenær ştia că era fiul lui, aşa că era cazul să se gândească la încă un moştenitor. Nu în ultimul rând, acum ştim de ce a torpilat înţelegerea privind vânzarea magazinului şi a fost de acord fără să crâcnească să se întâlnească în aceeaşi seară cu Kirkenær. Pentru Kirkenær, aceasta era a treia confruntare şi avea un caracter decisiv. O întâlnire între patru ochi. Deci vineri noaptea, târziu, fiul risipitor se reîntoarce. Cei doi s-au întâlnit în magazinul de la parter şi răzbunarea şi-a urmat cursul.

— Răzbunare pentru ce?

— Pentru viaţa lui mizerabilă.

— Viaţa lui?

— Când s-a încheiat pacea, Reidar a comis un act brutal asupra mamei lui Kirkenær. Drept consecinţă, femeia a suferit de tulburări psihice toată viaţa şi câţiva ani mai târziu s-a sinucis. Kirkenær a crescut ca un copil fără patrie, fără mamă şi fără tată.

Gunnarstranda rămase cu privirea pierdută in gol.

— Nu cred că mai am energie pentru ţigara asta, zise el şi o puse pe masă.

— A mărturisit?

Gunnarstranda îşi ridică privirea şi zise „Nu“, după care se cufundă din nou în gânduri. Într-un târziu continuă:

— După ce şi-a ucis tatăl adevărat, s-a îmbrăcat probabil cu uniforma tatălui său vitreg şi şi-a băgat hainele năclăite de sânge în cutie. Apoi a scos cheile din buzunarul mortului şi a urcat în apartament…

Gunnarstranda făcu o pauză.

— Dar de ce a mai intrat în apartamentul lui Ingrid Jespersen şi a doua oară, la atâta timp după omor? întrebă Tove.

Pe chipul lui Gunnarstranda apăru o expresie gânditoare.

— Spunea că voia să se răzbune, dar nu înţeleg ce-l nemulţumea. Dacă am ceva să-mi reproşez este că nu l-am strâns destul cu uşa în această privinţă.

— El n-a spus ce urmărea?

— Nu direct.

— Voia să-i facă rău fizic?

— Ţintea la mai mult. „Vreau să mă răzbun", spunea el. Dar nu spunea pentru ce voia să se răzbune, în afară de sinuciderea mamei lui. E totuşi ciudat că nu s-a mulţumit să-şi înjunghie tatăl. Ingrid Jespersen nu era cu nimic de vină pentru ce i se întâmplase lui Amalie. Deci pentru ce anume s-ar fi răzbunat dacă îi făcea ei rău?

— Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte, sugeră Tove.

Gunnarstranda oftă.

— Dar setea lui de răzbunare era deja satisfăcută când bătrânul a căzut mort pe podea, nu?

— Unde s-a dus Kirkenær în anii de după război? întrebă Tove.

— Ca atâţia capi nazişti, Fromm s-a dus în Paraguay, unde a înfiinţat un ziar.

— Iar Amalie şi copilul?

— Conform soţiei lui Kirkenær, Iselin Varås, Kirkenaer a crescut în Paraguay, în Germania şi în Norvegia.

— În Norvegia?

— Da. Mama lui Amalie era de baştină din Tønsberg, ca toţi cei din familia Kirkenær.

Telefonul mobil al poliţistului ţârâi în buzunarul hainei atârnate în cuierul de pe hol.

Gunnarstranda se ridică anevoie în picioare. Scoase mobilul din haină şi schimbă o privire cu Tove. Era Frølich.

— Fii scurt, te rog, zise Gunnarstranda în receptor şi căscă.

— Kirkenær va supravieţui, îl informă Frølich. Starea lui e stabilă şi e în afară de orice pericol.

— E şi asta ceva.

— Crezi că el e omul nostru, şefule?

— Să sperăm că da. De ce întrebi?

— Fiindcă după ce la radio s-a transmis drama cu luarea lui Ingrid Jespersen ca ostatică, a apărut un martor care vrea să-şi schimbe declaraţia.

49. Testul Rorschach

Frank Frølich se aşeză în faţa monitorului de la computer şi se uită la *Obsesia* pe DVD — cu scena aceea lungă în care Val Kilmer şi Robert de Niro scapă din capcana poliţiei mitraliind în jur ca nişte soldaţi de comando, în timp ce Al Pacino, care îl joacă pe poliţist, aleargă ca un ţap şchiop şi trage câte un foc din arma lui automată. Şi de data asta, Frølich avu senzaţia care-l încerca ori de câte ori se uita la acest film; nimic de-a face cu faptul că nu-i plăcea de Pacino, deşi în comparaţie cu de Niro şi Kilmer, interpretul locotenentului Hanna nu era destul de cool. În acelaşi timp îl mai enerva şi faptul că ţinea de fiecare dată cu bandiţii. Ar fi trebuit să scrie un raport despre discuţiile avute cu Sjur Flateby şi cu alţi martori, dar nu avea niciun chef şi, cum mai erau încă două ore până să poată pleca acasă, se folosi de DVD playerul din computer pentru a se relaxa.

Ceva îl făcu să-şi ridice capul şi să privească spre uşă. În prag stătea Gunnarstranda. Frølich apăsă pe butonul „Pauză" al playerului. Îşi împinse scaunul în spate, departe de computer.

— O geană de lumină la capătul tunelului, Frølich.

Frølich nu reacţionă.

— Ingrid Jespersen susţine că Hermann Kirkenær căuta ceva.

— În apartamentul ei? Ce?

— Cred că ştiu ce, mormăi Gunnarstranda. Dar îmi mai trebuie vreo două ore…

Apoi adăugă:

— Avem nevoie de un scanner şi de un program bun de fotoeditare.

Frølich se ridică în picioare.

— Ia fii atent aici, zise Gunnarstranda, arătându-i fotografia făcută la serata germană spre sfârşitul războiului. De cum am văzut-o, am avut senzaţia de ceva cunoscut.

— Vreo faţă?

— Poate. În orice caz, poza asta conţine ceva, motiv pentru care o voce lăuntrică mă îndeamnă s-o examinez mai cu atenţie.

În următoarele două ore, Frølich scană patru fotografii făcute la serata de la Brydevilla din timpul războiului. Le tipări de mai multe ori, le roti în dreapta şi în stânga, le făcu mai deschise, mai întunecate, îmbunătăţi contrastul, făcu formatul mai mare.

— Văd că e aceeaşi femeie, zise Frølich arătând-o pe Amalie Bruun. Dar, de fapt, ce vrei cu poza asta?

Gunnarstranda nu răspunse imediat. Stătea şi se uita la original, care-l arăta pe Klaus Fromm îmbrăcat în uniformă şi discutând relaxat cu o persoană neidentificată aşezată pe canapea.

— Vreau s-o mai măreşti o dată.

— S-o vedem mai bine pe femeie?

— Pe toţi. Mă interesează în primul rând bărbaţii.

Neliniştit, Gunnarstranda îşi muşcă buza de jos, apoi adăugă, arătându-l pe Fromm:

— Mai ales el.

Peste încă o oră şedeau amândoi la birou cu un teanc de foi tipărite în faţă. Unele arătau ca nişte picturi abstracte cu umbre, altele ca nişte opere de artă experimentală. Porţiuni complet întunecate alternau cu ceţuri cenuşii şi cu puncte negre minuscule dispersate pe toată foaia.

— Îmi aminteşte de testul Rorschach, observă Frølich.

— Hmm, murmură gânditor Gunnarstranda.

— Testele alea cu pete de cerneală pe care psihiatrii de la laboratorul de criminalistică le dau muşteriilor lor. Iau o astfel de foaie, i-o pun sub nas borfaşului şi dacă acesta spune că imaginea reprezintă fofoloanca reginei Elisabeta înseamnă că e redus mintal şi face laba la WC.

— Chiar aşa, zise Gunnarstranda, cu gândurile în altă parte.

— Se numeşte testul Rorschach după nu mai ştiu ce savant — elveţian, cred.

— Da, el! exclamă Gunnarstranda şi-l arătă din nou pe Klaus Fromm. Am nevoie să-l faci pe tipul ăsta cât poţi de mare.

— Ce rost are? Oricum n-o să vezi decât imaginea unui terci cenuşiu şi nişte pete de cerneală.

— Încearcă totuşi.

— Bine, îl facem de zece ori mai mare, zise Frølich şi începu să mişte mouse-ul în sus şi în jos pe imaginea lui Fromm.

— Stop, zise Gunnarstranda, surescitat. Înapoi.

— Ce e?

— Înapoi. Încet.

Frølich se execută. Văzură o imagine asemănătoare unei radiografii ce arăta pantofii, pantalonii şi mâinile lui Fromm, pe care acesta şi le ţinea în poală.

— Da, acolo, zise Gunnarstranda.

Frølich nu înţelegea nimic. Se uitau la o masă cenuşie cu umbre negre.

— Poţi să-l faci şi mai mare?

— Încerc.

Iconiţa ce reprezenta o clepsidră clipi pe ecranul monitorului până ce apăru din nou masa aceea imposibil de definit, alcătuită din forme negre şi cenuşii.

— Da… şopti Gunnarstranda de parcă ar fi asistat la o minune.

Tremura de surescitare, iar când îşi aprinse ţigara răsucită cu mâna, fu cât pe ce să-şi scape bricheta dintre degete.

— Uite, şopti el şi arătă spre ecran.

— Nu văd nimic.

— Ba vezi.

— Şi la ce, mă rog, ar trebui să mă uit?

— La fotografie.

Degetul tremurător al lui Gunnarstranda arătă spre una din petele întunecate de pe ecran.

— Uită-te la medalia asta. Ţii minte dacă ai mai văzut-o undeva?

— Nu.

— Uită-te mai bine.

Frølich se holbă.

— Mă dau bătut, zise el în cele din urmă.

Gunnarstranda radia de satisfacţie.

— Atât de aproape şi totuşi atât de departe, îşi tachină el subalternul, nu fără o urmă de aroganţă. Oricum tipăreşte tot ce e pe ecran.

Frølich făcu întocmai. Gunnarstranda se ridică în picioare şi luă foaia de hârtie care ieşi din imprimantă cu un fâşâit încet.

— Deci ce ştim? întrebă Frølich.

Gunnarstranda flutură hârtia în aer.

— Nu eşti curios?

Frølich dădu din cap fără prea mult entuziasm.

— Dacă eşti dispus să-mi ţii companie şi dacă ai timp, te invit într-o escapadă.

— Unde?

— La comoara de la capătul curcubeului.

50. Băiatul, câinele şi viespile

Băiatul alerga. Vehiculul ţâşni pe lângă el, intrând în derapaj. El nu se putea opri, nu se putea întoarce. Derapând în continuare, maşina îi tăie calea. Portiera se deschise brusc. Din cabina şoferului sări un soldat tânăr care râmjea. În mână avea o mitralieră. Ţinti arma spre el şi zâmbi. Zâmbi şi când începu să tragă. Băiatul auzi glonţul cu o fracţiune de secundă înainte de răsunetul împuşcăturii. În aceeaşi clipă se şi aruncă într-o parte şi se rostogoli în surpătură. Ştia că nu fusese atins. Bolovani ascuţiţi îi sfâşiară hanoracul şi-i crestau până la sânge pielea de pe spinare. Îi auzi în spatele lui pe soldat şi un câine care lătra. Se târî printr-un hăţiş plin de spini. Ţepii îl zgâriau pe mâini şi pe obraz. Rămase nemişcat, întins cum era pe burtă sub masa de crengi şi mărăcini aproape de nepătruns. Inima îi bătea să-i sară din piept. Îşi auzea pulsul în timpane. Câinele coborî pe pantă dând din coadă. Era din rasa ciobănesc german. Amuşina urmele şi scheuna, alergând în cerc. Apoi începu să sape în pământ cu labele din faţă. Deodată făcu un salt înapoi şi scoase un schelălăit puternic. Mârâia şi-şi clănţănea fălcile în aer. Frunzele foşneau. Pe pantă se rostogoliră câţiva bolovani şi pietriş. Silueta soldatului apăru la capătul râpei, dincolo de hăţiş. Băiatul îşi ţinu

respiraţia. Câinele se lăsă pe labele din faţă şi scheună din nou de parcă s-ar fi rugat de cineva. Soldatul înarmat cu o mitralieră se întoarse şi se uită exact în direcţia unde se ascundea băiatul. Câinele căzu pe o rână. Soldatul îşi ridică arma şi ţinti. Ţeava armei se mişca încet de la dreapta la stânga. Soldatul îi strigă ceva câinelui, care acum schelălăia încet. Soldatul se răsuci pe călcâie şi se îndreptă în fugă spre animal. Începu apoi să înjure. În jurul animalului bâzâia un roi de insecte. Ieşeau dintr-o gaură în pământ cu forţa cu care apa ar fi izbucnit dintr-un izvor subteran. În aceeaşi clipă băiatul simţi pe obraz înţepătura primei viespi. Îl fulgeră o durere arzătoare. Îşi încleştă dinţii ca să nu facă zgomot. Soldatul se îndepărtă la trei paşi de câine şi înjură din nou. Îşi îndreptă apoi arma spre animal şi trase. Împuşcătura răsună asurzitor. Corpul câinelui fu străbătut de un tremur. Băiatului îi venea să vomite. Viespile i se plimbau pe tot obrazul. Simţea gâdilituri de la picioarele lor pe buze, pe pleoape. Pentru o clipă deschise ochii. Un roi de viespi îl înţepă iarăşi şi iarăşi prin mâneca hanoracului. Soldatul cu mitraliera dădea cu braţul liber prin aer ca să alunge insectele. O altă viespe îl pişcă pe băiat pe gât. Durerea fu atât de puternică, încât băiatul scoase un geamăt. Soldatul încremeni locului şi începu să asculte. Băiatului îi intră în gură o viespe, pe care o strivi între dinţi. Ţeava mitralierei scotocea din tufă în tufă. Deodată soldatul scoase o înjurătură şi se apucă de obraz. Viespile îl atacau acum şi pe el. Soldatul trase cu arma în aer, apoi urcă panta înapoi şi dispăru din câmpul vizual al băiatului. Numaidecât băiatul se târî afară din hăţiş. Încercă să alunge viespile care-l înţepară din nou pe gât. Durerea îi tăie răsuflarea. Mâinile îi erau negre de la câte viespi se adunaseră pe ele. Simţea zeci de înţepături. Încercă să se ţină de bolovanii ascuţiţi care-i tăiară pielea palmelor.

Îl durea tot corpul. Se strecură zvârcolindu-se pe sub crengi şi se îndepărtă de zona infestată de insecte. Dar încă nu scăpase de pericol. Sus, undeva la buza râpei, stătea soldatul. Şi ceilalţi soldaţi. Care de-abia aşteptau să se întoarcă la paturile lor de cazarmă. Cu cât îl împuşcau mai repede, cu atât mai curând se puteau duce să mănânce, să fumeze, să doarmă. Îl urau. Nu, nu-l urau, îi purtau doar sâmbetele. Simpla lui existenţă îi înfuria.

Karsten Jespersen se opri din scris. Era normal s-o facă în acest moment al povestirii. Benjamin se uita la el cu ochi mari. Îşi ţinea strâns cu ambele mâini girafa de jucărie, al cărei cap dispăruse complet în gura lui. Aştepta să afle ce va urma. Numai că partea cu suspansul se terminase, iar Karsten nu prea ştia cum să continue. Se întrebă de ce, apoi îşi dădu singur răspunsul: povestea era despre un *băiat* fără nicio trăsătură caracteristică, băiatul fiind de fapt un bărbat tânăr. Mai bine zis băiatul era tatăl lui, Reidar Folke Jespersen.

Tânărul Reidar din realitate scăpă într-adevăr de soldaţi şi traversă în fugă zona de mlaştini şi lande până ce ajunse la o fermă de arendaşi înconjurată de copaci, unde locuia un pădurar de-o vârstă cu el, care îl ajută să treacă graniţa spre Suedia. Nu fusese mare lucru să transforme fuga băiatului într-un episod palpitant, dar pe Karsten îl interesa mai degrabă s-o facă mai convingătoare din punct de vedere literar. Voia să adauge o parte în care refugiaţi disperaţi sunt călăuziţi peste frontieră de Harry Stokmo. Un grup de nenorociţi ai sorţii strecurându-se printre copaci şi tresărind la zgomotul fiecărei crenguţe rupte şi târându-se pe burtă, încercând în acelaşi timp să-şi împiedice copiii să tuşească sau ca,

din cauza tensiunii, să scoată vreun scâncet — iar apoi să răsufle uşuraţi, pentru că zgomotul nu venea de la un vreasc strivit de patrula de grăniceri, ci de la un băieţel care ieşise de sub un tufiş.

Karsten era de părere că, dacă protagonistul era un copil, povestea dobândea o valoare universală în timp şi spaţiu. Nu trebuia să se petreacă neapărat în Norvegia anilor 1940–1945, ci, la fel de bine, în timpul unui conflict militar din ziua de azi, cel din Kosovo, de pildă.

Karsten spera că Benjamin se va identifica până la urmă cu băiatul care se strecura prin desiş, aşa cum făcuse Karsten însuşi în copilărie, când auzise această poveste pentru prima oară, închipuindu-se ascuns printre tufe cu câinele poliţist amuşinând la câţiva metri de el. Şi chiar în acest moment, când se gândea cum să continue primul episod al povestirii, Karsten începu să se simtă cam nesigur pe el. Ţinea minte că povestea îi fusese spusă de tatăl lui, la persoana întâi. Dar îşi amintea şi cât de mult îi plăcuse şi cum se identificase cu eroul. Acest fapt, această fuziune dintre el şi o poveste despre altcineva narată la persoana întâi, îl făcu să devină acum distant şi gânditor. Şi, în timp ce ochii lui de tată scrutau trăsăturile denotând interes şi nerăbdare ale lui Benjamin, îşi dădu seama că povestea modificată era nu numai lipsită de rost, ci şi chiar puţin dubioasă. Fără îndoială că exista un *motiv* psihologic mai adânc, îşi spuse el, pentru care schimbase povestea faţă de cum se întâmplase ea în realitate. Şi pentru care ascunsese cu atâta insistenţă rolul jucat de tatăl lui. Cândva, în viitor, Benjamin avea să-şi dea seama, cu siguranţă că eroul poveştii era propriul său bunic şi atunci reacţia lui naturală avea să fie să se întrebe ce motive a avut tatăl lui să-i ascundă acest lucru. Şi nu

va trece mult până ce Benjamin va găsi o explicaţie. Poate nu explicaţia corectă, cea pe care Karsten o considera corectă, şi anume că povestea a fost modificată spre a avea mai mult impact *din punct de vedere literar*. S-ar putea ca Benjamin să vină cu un alt răspuns, de exemplu că el, Karsten, a schimbat povestea pentru a ascunde adevărul. Poate că Benjamin va crede că el, Karsten, îşi invidia tatăl pentru eroismul de care acesta dăduse dovadă. Iar acum, când Benjamin aştepta cu răsuflarea tăiată continuarea poveştii, Karsten se simţi cuprins de ruşine şi căzu într-un fel de transă. Nu ieşi din ea decât atunci când copilul începu să se foiască în pat. Din reflex, Karsten se duse la el şi se aşeză plin de îngrijorare pe marginea patului.

— Tati, zise Benjamin, nerăbdător, mai vreau…

Karsten tresări.

— E târziu, spuse el şi se ridică în picioare.

Prin perdea pătrunse lumina de la farurile unei maşini care se apropia pe alee. Karsten se duse la fereastră şi privi afară. Farurile îl orbiră — „sunt ca doi ochi plini de o putere malefică“, îşi zise el, în timp ce maşina se opri la câţiva metri de fereastră şi farurile se stinseră. Privirea malefică îi rămase însă întipărită pe retină, în timp ce portiera se deschise. Literele de pe maşină erau de neconfundat: POLITI. Citindu-le, Karsten avu o senzaţie de déjà-vu şi-şi aminti de-un vis pe care-l avusese. *Au venit după mine*, îşi zise. Ascultă respiraţia grea a lui Benjamin şi văzu două siluete întunecate care se apropiau de fereastră. *Au venit să mă ia.*

51. Dezbină şi cucereşte

După ce Frølich parcă, el şi Gunnarstranda rămaseră în maşină uitându-se la ferestrele de la apartamentul lui Ingrid Jespersen din clădirea de vizavi.

— A treia de la stânga, zise Frølich. Iar în geam e o gaură, observă el imediat.

— Nu văd nimic, spuse Gunnarstranda.

— O gaură rotundă, preciză Frølich. De la un singur glonţ. Se pricep băieţii ăia.

— Ea cum se simte?

— Au trebuit să-i coasă palma. Cinci copci.

Apoi Gunnarstranda arătă cu capul spre clădire:

— Uite-i.

Ingrid Folke Jespersen şi Eyolf Strømsted ieşiră pe uşa din faţă. Traversară strada şi se urcară într-un Opel Omega parcat vizavi. Eyolf se aşeză pe locul din faţă şi aşteptă ca Ingrid să răsucească cheia în contact. Apoi, în timp ce motorul se încălzea, ea coborî şi începu să răzuiască gheaţa de pe parbriz. Se folosea doar de mâna stângă, pentru că dreapta îi era bandajată.

Cei doi poliţişti coborâră din maşină şi se îndreptară spre ea.

— O, bună! exclamă Ingrid când îi observă.

— Ne puteţi acorda cinci minute? întrebă Frølich.

Ea se încruntă şi aruncă o privire la ceas.

— Va dura foarte puţin, o asigură Frølich.

Portiera din faţă se deschise şi Eyolf Strømsted îşi scoase capul cârlionţat.

— Staţi înăuntru, se răţoi la el Gunnarstranda. Avem ceva de discutat cu doamna Jespersen.

— Aici? întrebă ea.

Frølich arătă spre maşina poliţiei.

Gunnarstranda deschise portiera din spate pentru ca Ingrid să urce, apoi luă şi el loc lângă ea pe banchetă. Frølich se aşeză la volan. Pe trotuar începură să se adune oameni. Motorul Opelului din faţa lor era pornit. Eyolf Strømsted şedea cu ochii îndreptaţi înainte.

— N-aţi procedat prea frumos, zise ea.

— La ce vă referiţi? întrebă Gunnarstranda.

— Păi, m-aţi luat şi m-aţi băgat în maşina asta ca pe o răufăcătoare. Uitaţi-vă la vecini!

Ingrid arătă spre două femei între două vârste care se opriseră şi se holbau acum la ei.

— Sper că ştiţi ce faceţi.

— Aveţi vreun motiv de îndoială?

— Nu…

— Vrem să vă întrebăm despre unele amănunte care nu ne sunt clare, zise Gunnarstranda. E vorba de noaptea crimei.

— N-am nimic de adăugat, zise ea cu răceală.

— N-am reuşit încă să luăm o declaraţie de la Hermann Kirkenær.

— Nici nu m-aşteptam.

— E în comă.

— Am auzit.

— V-a spus el ceva despre noaptea când a fost omorât soţul dumneavoastră?

— Absolut nimic. Prefer să nu…

— Am vorbit cu Iselin Varås, soţia lui Kirkenær, o întrerupse Gunnarstranda. Ea a declarat că acesta a plecat de la Hotelul Continental între unu şi unu şi jumătate noaptea. S-a întors la hotel cel târziu la trei, aducând cu sine o uniformă împachetată într-o cutie, ceea ce dovedeşte că fusese la magazin s-o ia.

Se opri şi aşteptă să vadă efectul cuvintelor lui.

— Asta constituie o probă suficientă? întrebă ea după o vreme.

— Mai există unele lucruri pe care nu reuşim să le explicăm, zise Gunnarstranda şi se întoarse spre Frølich: porneşte, te rog motorul şi dă drumul la încălzire.

Frølich făcu aşa cum i se ceruse. Apăsă cu forţă pe pedala de acceleraţie. Capul cârlionţat din Opelul din faţă se întoarse nervos în direcţia maşinii de poliţie.

— Ce lucruri? întrebă Ingrid băţos.

— Bunăoară, faptul că Hermann Kirkenær s-a întors la hotel cu uniforma împăturită într-o cutie.

— Hmm! Şi ce, mă rog, e aşa de ciudat în asta?

— Păi noi ne bazam pe ipoteza că, Herman Kirkenær fiind cel care l-a ucis pe soţul dumneavoastră, hainele lui erau pline de sânge. Şi fiindcă nu putea umbla pe stradă într-un asemenea hal, ne-am gândit că s-a îmbrăcat cu uniforma pe care o trimisese de dinainte la magazin. Numai că această ipoteză se bate cap în cap cu faptul că Hermann Kirkenær s-a întors la hotel cu hainele de pe el curate, cum era de altfel şi uniforma din cutie.

— De ce credeţi tot ce vă spune femeia aceea? E limpede că vrea să-şi apere soţul.

— Bineînţeles. Numai că Iselin Varås nu ştie nimic de relaţia reală şi foarte apropiată dintre soţul dumneavoastră şi soţul ei. Dar vă puteţi bizui pe noi. Am confiscat cutia, uniforma şi hainele. Nimeni n-ar fi fost mai fericit decât mine dacă s-ar fi găsit sânge pe ele... Următoarea problemă o reprezintă afurisita de medalie.

— Ce medalie?

— Cea pe care Kirkenær voia să i-o daţi în noaptea în care a fost împuşcat de Forţele noastre Speciale.

— Căuta o medalie?

— Da.

— Nu ştiam ce voia de la mine. Oricum, n-a găsit nicio medalie la mine în apartament.

— Sigur că nu, pentru că medalia e la mine.

Gunnarstranda scoase din buzunarul hainei o cutiuţă de plastic ce conţinea o medalie de bronz.

— Benjamin, fiul lui Karsten, se juca atunci cu ea — în dimineaţa în care soţul dumneavoastră a fost găsit mort.

— De unde ştiţi?

— Pentru că l-am văzut. Eu, Frølich, Karsten. Benjamin ne-a şi arătat-o.

În maşină se lăsă tăcerea.

— Frølich, se adresă Gunnarstranda celuilalt poliţist.

Acesta se întoarse cu greutate spre el.

— Te rog, du-te şi ia o declaraţie de la prietenul nostru din cealaltă maşină.

— Bineînţeles, zise Frølich şi coborî, închizând portiera după el.

De pe bancheta din spate, Gunnarstranda şi Ingrid se uitară lung la trupul lui de uriaş care se ridica deasupra

maşinii în timp ce aştepta să treacă două vehicule. Îl văzură apoi cum traversează strada, se apropie de Opel şi deschide portiera pentru ca Strømsted să coboare. Motorul mergea în continuare. Apoi Frølich îi ordonă balerinului să urce pe bancheta din spate, unde se aşeză şi el.

— Ca să vezi! făcu Ingrid Jespersen.

— Sunt curios să citesc ce va spune în declaraţie, zise Gunnarstranda.

— E cam strâmt aici, zise Eyolf Strømsted neliniştit.

Se aplecă şi se uită peste umărul lui Frølich la partea din spate a maşinii de poliţie în care se zărea profilul neclar al lui Ingrid Jespersen. Sistemul de dezgheţare şi încălzirea mergeau la maximum. Pe parbriz apăru un oval de pe care gheaţa se topise.

— Ce urmăriţi? întrebă Strømsted.

— Să vă luăm o altă declaraţie, zise Frølich laconic.

— De ce?

Frølich se prefăcu că n-aude.

— Numele şi prenumele?

— Strømsted, Eyolf.

— Data naşterii?

— Patru a patra, o mie nouă sute cincizeci şi şase.

— Starea civilă?

— Între ce se poate alege?

— Între căsătorit, celibatar, în concubinaj.

— În concubinaj.

— Adresa?

— Jacob Aalls gate 11 B.

— Este adevărat că deţineţi o proprietate în comun cu Sjur Flateby, născut pe unsprezece a noua, o mie nouă sute patruzeci şi opt?

— Da.

Strømsted se uită spre maşina de poliţie din care Ingrid Jespersen urmărea palidă discuţia dintre el şi Frølich.

— Sjur Flateby şi-a retras prima declaraţie.

— Cum?

Frølich se scotoci prin buzunar după o coală A 4, pe care o despături şi i-o dădu lui Strømsted.

— Aceasta este noua declaraţie a partenerului dumneavoastră. Vă rog s-o citiţi.

Strømsted luă foaia de hârtie. Părea uluit de ceea ce se întâmpla.

— Jos pe verso, zise Frølich, care întoarse foaia şi arătă la ce parte se referea. Ce vedeţi aici se cam deosebeşte de ceea ce spunea în declaraţia lui anterioară. Acum, Sjur Flateby jură că în seara zilei de vineri, 13 ianuarie, aţi plecat de acasă şi că nu v-aţi întors decât după cinci dimineaţa.

Frølich se uită cu duritate în ochii bărbatului cu cârlionţii seducători.

— Anterior…, continuă el după ce-şi drese glasul, anterior amândoi aţi declarat că aţi stat strâns îmbrăţişaţi în faţa televizorului până la unu noaptea, după care v-aţi băgat în pat şi aţi făcut diverse chestii care v-au ţinut treji până la cinci şi jumătate dimineaţa. Ce aveţi de spus acum când nu mai aveţi alibi?

— Înapoi la medalia pe care o căuta Kirkenær, zise Gunnarstranda.

— Ce-i cu ea?

— Ia uitaţi-vă.

Gunnarstranda îi dădu medalia lui Ingrid Jespersen.

— O comoară nazistă, se pronunţă ea după ce o examină cu atenţie.

— Ia ghiciţi unde a găsit-o copilul, spuse detectivul.

Ea scutură din cap. Gunnarstranda arătă spre vitrina magazinului de antichităţi.

— A găsit-o în magazin. În ziua de vineri, 13 ianurie, în timp ce tatăl lui lucra în birou. Poate că mai ţineţi minte. În declaraţie aţi menţionat că în dimineaţa aceea de la zece până la unsprezece şi ceva, aţi băut o cafea cu Karsten în birou. În tot acest timp copilul desena şi se juca pe podea. Aseară Benjamin mi-a spus că a cotrobăit într-o cutie în care era o uniformă. De pe ea a furat medalia.

Se uitară unul la celalalt.

— Şi? zise Ingrid într-un târziu.

— Când Reidar a fost găsit mort, n-avea în buzunar niciun fel de chei.

— Chiar aşa?

— Acest lucru ni s-a părut ciudat, pentru că fără chei n-ar fi avut cum să intre în apartament în seara aceea.

— Într-adevăr, zise ea.

— Ştim că în seara zilei de vineri, 13 ianuarie, Hermann Kirkenær a venit la magazin ca să se întâlnească cu Reidar. Presupunerea noastră era că soţul dumneavoastră i-a dat drumul să intre, după care Kirkenær l-a ucis. Am presupus, de asemenea, că s-a îmbrăcat cu uniforma pentru ca hainele lui pătate de sânge să nu atragă atenţia. Şi apoi am presupus că a luat cheile de la Reidar.

— Şi n-a fost aşa?

— Ba da. A luat într-adevăr cheile.

— Deci, care e problema?

— Problema e că n-avea nicio logică să fure cheile.

Ingrid se holbă la poliţist.

— Vreţi să spuneţi…, începu ea, şi repetă pe un ton tăios, vreţi să spuneţi că cel care a pătruns în apartamentul meu în toiul nopţii şi care mi-a înfipt cuţitul în mână era un om normal, raţional şi în toate minţile?

Ingrid îşi ridică demonstrativ mâna bandajată.

— Am presupus, continuă Gunnarstranda ca şi cum n-ar fi văzut şi auzit nimic, că după ce l-a omorât pe Reidar, Kirkenær a luat cheile, a urcat la dumneavoastră în apartament, lăsând poate urmele acelea de zăpadă pe podea, şi a pierdut medalia pe undeva. Numai că Benjamin a găsit medalia înainte ca Reidar să fie ucis, deci Kirkenær n-avea cum s-o piardă în apartament. Sunteţi de acord?

Ingrid se uită la el cu ostilitate.

— Există însă două întrebări logice la care trebuie să găsim un răspuns. Dacă Hermann Kirkenær n-a pierdut nimic în apartament în seara crimei, de ce a revenit ulterior? Să caute ce? Şi de ce a luat cheile lui Reidar dacă n-avea nevoie de ele? La prima întrebare există un singur răspuns: Kirkenær a luat uniforma cu el ca să îndepărteze orice indiciu care l-ar fi legat personal de Reidar. N-a observat lipsa medaliei decât la câtva timp după crimă. Când însă şi-a dat seama de acest lucru, a înţeles imediat că medalia ne va duce la ce s-a întâmplat în timpul războiului şi deci la el. Cheile îşi aveau prin urmare utilitatea, pentru că le putea folosi să intre în magazin şi să caute medalia. La a doua întrebare însă răspunsul e în continuare problematic. De ce a luat cheile dacă n-avea habar că-i vor trebui? Vă amintiţi că unul dintre sigiliile pe care le-am pus pe uşa magazinului a fost rupt? întrebă Gunnarstranda, uitându-se spre Ingrid. Apoi continuă: sigiliul a dispărut, dar uşa n-a fost forţată. Am intrat în magazin şi am găsit nişte cioburi de la un pahar de vin.

Numai că pe inventarul întocmit după crimă acest pahar figurează ca intact. Deci cineva a scos sigiliul, a intrat în magazin şi a spart paharul din greşeală. Eu cred că acest cineva a fost Kirkenær. Având cheile soţului dumneavoastră, a căutat medalia în două rânduri. Prima dată a deschis magazinul şi a scotocit peste tot, dar în zadar. Din zăpăceală, a trântit paharul de pe birou şi l-a spart. A doua oară, a fost chiar noaptea următoare, când a pătruns în apartamentul dumneavoastră. Dar de ce-a făcut asta? N-avea de unde să presupună că medalia era acolo. Bazându-se pe ce ştia, la fel de logic ar fi fost să presupună că era pe fundul mării — sau te miri unde.

Gunnarstranda făcu o pauză. Ingrid nu spunea nimic şi privea doar în depărtare spre Opelul de pe partea cealaltă a străzii, unde Frølich şi Strømsted păreau prinşi într-o discuţie înfierbântată. Strømsted gesticula.

— Nu credeţi că Hermann Kirkenær căuta medalia? sparse tăcerea Gunnarstranda.

— Ba da, dar sunt convinsă că de fapt voia altceva, mai important decât medalia. Cred că avea un motiv deosebit pentru a fura cheile soţului meu. Medalia era pe planul doi.

Ingrid tuşi.

— Kirkenær nu era în toate minţile, zise ea. Voia să mă omoare.

— Aşa e, aprobă Gunnarstranda jovial.

— Aşa e? Ce vreţi să spuneţi prin asta?

Inspectorul zâmbi.

— N-aţi ghicit? Singura explicaţie logică a faptului că Hermann Kirkenær a furat cheile din buzunarul lui Reidar este că voia să se răzbune. Voia să-i facă rău sau să ucidă persoana la care Reidar ţinea cel mai mult. Voia să vă facă

rău sau să vă ucidă pe dumneavoastră. Motiv pentru care a furat cheile.

— Iată măcar un lucru asupra căruia suntem de acord, zise ea nervoasă, aruncând o nouă privire spre Opel. Omul nu e în toate minţile.

— Ba e, replică Gunnarstranda cu un zâmbet.

— Cum adică?

— A vrut să vă omoare nu pentru că e nebun, ci pentru că a pierdut ocazia de a-l omorî pe soţul dumneavoastră. De luni întregi îşi punea crima la cale…

Gunnarstranda fu întrerupt de ţârâitul mobilului.

— Da? zise el.

— Strømsted refuză să dea o declaraţie dacă nu stă de vorbă cu avocatul lui, îi comunică Frølich. Ce să fac?

— Îl arestezi, răspunse Gunnarstranda. Cer chiar acum să vină duba.

După ce termină convorbirea, se aplecă şi scoase staţia dintre cele două scaune din faţă.

— Iubitul dumneavoastră de pe partea cealaltă a străzii tocmai a mărturisit că s-a întâlnit cu dumneavoastră în noaptea când Reidar a fost omorât, îi spuse Gunnarstranda lui Ingrid. Se pare deci că va trebui să daţi o a treia declaraţie pentru a lămuri ce s-a întâmplat atunci.

Ingrid îl apucă de braţ.

— Vă rog să nu-mi luaţi tot ce am, şopti ea de-abia mişcându-şi buzele.

Gunnarstranda se aşeză cât putu de drept pe banchetă şi o privi în ochi.

— De ce vă e frică să spuneţi adevărul? o întrebă el cu blândeţe. Ştim că în noaptea de vineri Hermann Kirkenær a venit la magazin. Ştim că a găsit uşa din faţă deschisă şi descuiată. Ştim că a intrat pe casa scărilor şi că a găsit

uşa ducând spre magazin descuiată. Ştim că avea motive să vină aici: voia să-l ucidă pe soţul dumneavoastră. Numai că n-avea cum s-o facă. Nu el e ucigaşul.

— De ce sunteţi aşa de sigur?

— Pentru că soţul dumneavoastră era deja mort! Kirkenær l-a găsit mort pe podea. Aşa stând lucrurile, tot ce mai putea face a fost să expună cadavrul umilirii publice. L-a luat deci şi l-a dezbrăcat, după care l-a târât până la vitrină. Ştim, de asemenea, că l-a văzut cineva — un martor.

— Un martor ocular?

— Da.

Ingrid Jespersen deschise şi închise gura. Gunnarstranda zâmbea ca un vulpoi care simţea miros de carne prin uşa deschisă a cămării.

— Dacă ucigaşul nu s-a folosit de haina şi de pantalonii de la uniforma din magazin ca să şteargă urmele de sânge din noaptea aceea, atunci cum a făcut el să dispară sângele de pe hainele şi corpul lui?

Gunnarstranda se uită drept în ochii femeii.

— Cunosc răspunsul, zise el. Îl cunoaşteţi şi dumneavoastră.

Tăcerea continuă până ce Gunnarstranda îşi drese vocea.

— Tocmai i-am spus lui Frank Frølich să-l aresteze pe Eyolf Strømsted sub acuzaţia de omor. Chiar vreţi să fiţi acuzată de complicitate?

— Era aproape trei dimineaţa, spuse într-un târziu Ingrid, cu aceeaşi voce monotonă ca şi înainte. Într-un acces cumplit de panică, tocmai telefonasem la Karsten şi Susanne. Şi atunci am auzit paşi pe scări. Apoi soneria de la uşă. Era Eyolf.

Ingrid amuţi. Gunnarstranda tuşi şi se uită la clădirea din faţă, pentru care începea să simtă o puternică antipatie.

— Arăta groaznic, continuă ea, frământându-şi mâinile.

— Plin de sânge?

— Da.

— Continuaţi.

— Sângele lui Reidar.

— Continuaţi!

— S-a dezbrăcat şi s-a băgat sub duş. Eu i-am pus hainele în maşina de spălat.

Ingrid respiră adânc.

— N-am reuşit să curăţ toate urmele de sânge de pe ele, aşa că Eyolf s-a îmbrăcat cu nişte lucruri de-ale lui Reidar şi a plecat.

— Ce-aţi făcut cu hainele pe care n-aţi reuşit să le spălaţi?

— Le-am ars.

Gunnarstranda privi la maşina în care Eyolf Strømsted îi ţinea companie lui Frank Frølich. Ochii îi luceau ca ai unui animal hăituit.

— Cred că bănuieşte că aţi deşertat sacul, îi zise poliţistul lui Ingrid.

— Nu vreau să văd, replică ea.

— De ce l-a omorât pe soţul dumneavoastră?

— Mi-a spus că n-a vrut să-l omoare.

— Ce-aţi făcut în timpul cât hainele erau în maşină?

— Nimic.

— La ce oră a plecat?

— Pe la cinci.

— Două ore în care n-aţi făcut nimic?

— Am discutat.

— Ce poveste intenţionaţi să spuneţi poliţiei?

— Când se lumina de ziua, eu urma să cobor şi să constat ce s-a întâmplat. În rest, trebuia să spun adevărul. Dar n-am reuşit să fac nici măcar atât. Poliţia a venit înainte să se crape de ziuă.

— Cea care a văzut cadavrul a fost fata cu ziarele, pentru că Hermann Kirkenær l-a expus în vitrină, zise Gunnarstranda. Iar atunci, dumneavoastră ce-aţi crezut? Văzând că soţul dumneavoastră şedea într-un fotoliu din vitrină în loc să zacă întins pe podea, cum vă spusese Strømsted?

— Am crezut că Eyolf m-a minţit. Şi că el pusese cadavrul în vitrină. Eyolf, la rândul lui, a crezut că l-am pus eu. Credea că aveam planuri ascunse şi că îl manipulam. Din acest motiv i-a spus colegului dumneavoastră că Reidar ne-a dat telefon în ziua de vineri. Voia să mă pedepsească, aşa cum eu voiam să-l pedepsesc pe el. Greşeam însă amândoi. Bineînţeles că nebunul acesta de Kirkenær a făcut tot circul cu cadavrul bietului Reidar. Dar noi n-aveam cum să ştim.

52. Credite

— Dacă vă spun că numai el a fost de vină, mă credeţi? întrebă Eyolf Strømsted.

— Probabil că nu.

— Dar dacă vă spun că nu voiam să-l ucid? Asta aţi crede?

— Bineînţeles.

— Fără nicio rezervă?

— Rar se întâmplă ca o persoană să o ucidă pe alta pentru că aşa a intenţionat.

— Şi dacă aş spune că a fost un accident?

— Ar fi ceva mai greu, dar nu e niciun secret că accidentele sunt mai uşor acceptate la tribunal, răspunse Gunnarstranda. Omorul prin imprudenţă costă statul mai puţin şi în acelaşi timp ne ajută să menţinem încrederea societăţii în bunătatea fundamentală a speciei umane. Dar să nu vă faceţi prea mari iluzii. V-aş sfătui să spuneţi adevărul. Lăsaţi subtilităţile juridice în seama celor care se pricep.

— Mi-a dat telefon şi mi-a spus că vrea să se întâlnească cu mine.

— Când?

— A sunat cu puţin timp înainte de miezul nopţii. Cred că pe la unsprezece şi jumătate. A insistat să mă duc acolo cât mai repede.

— De ce aţi fost de acord?

— Îmi făceam griji pentru Ingrid. Rămăsese tare abătută după telefonul soţului ei — care a sunat-o la mine acasă. Aşa că mi-am pus haina şi am plecat. Uşa spre casa scărilor era deschisă, iar el mă aştepta la parter. Am intrat în magazin. A început să-mi vorbească despre responsabilităţile mele faţă de Ingrid. M-a întrebat dacă eram dispus să mă însor cu ea. La care eu l-am întrebat dacă era dispus să divorţeze. A început să râdă. *Voi muri în scurt timp*, a spus el, după care a revenit la subiectul Ingrid. Vorbea despre ea ca şi cum ar fi fost un copil. *E important să ai grijă de ea când eu nu voi mai fi*. L-am întrebat unde era Ingrid în momentul acela. Mi-a spus că dormea în apartamentul de sus. Tocmai fusese la ea s-o vadă. *Cel mai simplu ar fi să mă omori*, mi-a zis el cu râsetul ăla straniu. *De ce crezi că o să mori?* l-am întrebat eu. Nu mi-a răspuns. *De ce?* am insistat. *Pentru că în final moartea tot m-a ajuns din urmă*, mi-a spus el. Şi atunci mi-a dat baioneta.

Nu-mi mai amintesc cum am luat-o în mână, dar îmi amintesc că m-am uitat la ea. Nu-mi puteam lua ochii de la tăiş. În timp ce Reidar vorbea despre toţi cei pe care i-a omorât în război şi-mi dădea detalii despre cum erau cuprinşi de convulsii şi cum viaţa se scurgea din ei picătură cu picătură, eu mă holbam la obiectul acela din oţel întunecat. Ţin minte că am remarcat eleganţa cu care fusese lucrat şi cum un astfel de obiect putea avea o funcţie atât de macabră şi de malefică. El mi-a spus că nu-i era frică de moarte. Apoi m-a întrebat dacă voiam să-i fac favoarea de a-l omorî. Nu mai ştiu dacă i-am

răspuns. Cred totuşi că da — şi că l-am refuzat. Nu mai ţin minte, pentru că nu-mi puteam lua ochii de pe lama baionetei.

Când în sfârşit m-am uitat la Reidar, era deja prea târziu. În jur se făcuse linişte, iar în ochii lui apăruse ceva ciudat. Nu mai văzusem niciodată aşa ceva, de parcă şi-ar fi pierdut complet controlul. *Demonstrează-mi*, mi-a strigat el şi s-a aruncat în baionetă.

Strømsted îşi ridică privirea.

— Şi asta a fost tot?

Pe buzele lui Strømsted se ivi un zâmbet de amărăciune.

— Asta a fost tot? Păi, n-am avut nicio şansă. Stăteam în picioare în micul lui birou, sprijinit cu spatele de perete, când el s-a aruncat cu toate puterile asupra mea. Am simţit cum lama îi pătrunde în piept. M-a apucat cu ambele braţe şi m-a ţinut strâns în timp ce prin tot trupul îi treceau tremurături. Am căzut amândoi pe podea, el întins peste mine şi dând din picioare. Sângele ţâşnea în valuri. Îmi acoperea faţa, gâtul, părul. Mi se scurgea în interiorul jerseului. Iar dumneavoastră staţi aici şi mă întrebaţi dacă asta a fost tot?

— Mai ţineaţi baioneta în mână?

— Bineînţeles. Şi tocmai asta e partea de neînţeles. Nu ţin minte deloc cum a ajuns baioneta din mâna lui într-a mea.

— După aceea ce-aţi făcut?

— Mi-amintesc că m-am eliberat cumva din strânsoarea lui.

— În birou?

— Când picioarele au încetat să-i mai tremure, m-am rostogolit spre uşă.

— Lumina din magazin era aprinsă?
— Nu, doar cea din birou.
— Şi apoi?
— Ţin minte că înmărmurisem acolo cu baioneta în mână, uitându-mă la pieptul, burta şi picioarele mele. Bătrânul era mort, de atâta lucru puteam fi sigur. Avea faţa palidă şi gura larg deschisă. Mă simţeam cumplit, cu sângele acela cald pătrunzându-mi prin haine, şi arătam cumplit. Nu mai ţin minte la ce m-am gândit, dar ştiu că am şters toate obiectele din birou pe care pusesem mâna. Apoi am urcat la Ingrid şi am sunat la uşă.
— V-a deschis?
— Da. I-am spus ce s-a întâmplat.
— Şi apoi ce-aţi făcut?
— Am făcut duş, iar ea mi-a băgat hainele în maşina de spălat. Le-am uscat în uscătorul de haine.
— Cât aţi stat la ea?
— Până la cinci.
— Şi apoi?
— Apoi m-am dus acasă.
— V-aţi gândit vreodată să chemaţi poliţia sau să vă predaţi singur?
— Da.
— Şi de ce n-aţi făcut-o?
— Ne-am înţeles că e mai bine să n-o fac.
— Cu cine v-aţi înţeles?
— De fapt, am ajuns la această decizie singur.
— De ce?
— Mulţi ştiau, de la prieteni la cunoştinţe, că în vinerea aceea Reidar a dat telefon în timp ce eram în pat cu Ingrid. Mai întâi i-am povestit ce s-a întâmplat lui Sjur, totul ca pe o glumă, fiindcă era chiar amuzant. Ştiu că

Sjur a povestit apoi chestia mai departe multor altora. Telefonul lui Reidar a făcut vâlvă. Ştiam că mai devreme sau mai târziu va afla şi poliţia. Dar când babalâcul a murit, nu mai era nimic de râs. Şi dintr-odată mi-am dat seama că era cam greu de imaginat că lumea o să mă creadă — că totul se datora unui accident.

— V-aţi dus înapoi în magazin?

— Nu. M-am înţeles cu Ingrid ca ea să „descopere“ cadavrul când se va lumina de ziuă. Şi ca după aceea să cheme poliţia.

— Aţi căutat prin buzunarele mortului?

— Nu.

— Aţi observat ceva când aţi plecat?

— Ca de exemplu?

— Dacă era ceva neobişnuit în vitrină?

— Nu.

— Unde era cadavrul când aţi plecat?

— Zăcea întins pe burtă în pragul uşii dintre magazin şi birou.

— Iar când aţi sosit, uşa din faţă era neîncuiată?

— Da.

— La ce oră s-a întâmplat asta?

— Aş spune că în jur de douăsprezece şi jumătate, poate chiar spre unu noaptea.

— Şi la ce oră a murit Reidar?

— Poate la unu şi jumătate.

— Ce-i cu Kirkenær? întrebă Gunnarstranda când Frølich intră epuizat în birou.

— E încă în comă.

— Păcat.

— Crezi că va fi pus în libertate? întrebă Frølich.

Gunnarstranda scutură din cap.

— A profanat un cadavru. S-a dus la magazin în timpul nopţii. Avem aici mărturia lui Iselin Varås. A găsit cadavrul, l-a dezbrăcat, a scris pe el mesajul acela cifrat şi l-a expus în vitrină după ce mai întâi a luat cheile. Toate aceste acţiuni constituie furt şi profanare, adică destul ca să fie pus sub acuzare.

— Dar noi trebuie să ne facem griji?

— Nu, zise Gunnarstranda, aprinzându-şi o ţigară. Noi îl acuzăm de omor.

Gunnarstranda flutură prin aer lista cu apelurile de la telefonul mobil al lui Ekholt.

Frølich se uita la el cu sprâncenele încruntate.

Gunnarstranda reuşi să scoată pe gură un inel de fum perfect.

— Ekholt stătea în taxi şi vedea tot ce se petrecea în vitrina magazinului. Omorul propriu-zis nu l-a văzut pentru că a fost comis în biroul din spate, iar în magazin era întuneric beznă. Dar a văzut clar cine a aşezat cadavrul în fotoliul din vitrină. Lui Ekholt i-a căzut imediat fisa şi s-a hotărât să bată fierul cât e cald. Bineînţeles că avea impresia că asistase la actele ucigaşului. Iselin Varås a declarat că în noaptea aceea Kirkenær s-a întors la Continental cu taxiul. Iselin habar n-avea ce se întâmplă. Dar a ajuns să se îngrijoreze când au început să primească telefoane de la un străin care pretindea că e şofer de taxi. Kirkenær nu voia să vorbească cu omul şi nu voia s-o lase nici pe ea să vorbească cu el. Cine putea fi acest şofer de taxi dacă nu Ekholt? Kirkenær crezuse probabil că în noaptea aceea a oprit un taxi ca oricare altul având la volan un şofer ca oricare altul, nu un martor care a văzut ce făcuse el. În ceea ce-l priveşte pe Ekholt, acesta credea

că Hermann Kirkenær l-a omorât pe bătrân, aşa că, atunci când Kirkenær a ieşit din magazin ca să ia un taxi, a apărut el. Conform lui Iselin Varås, de fiecare dată când străinul dădea telefon, Kirkenær părea nervos şi cu capsa pusă. Trântea mereu receptorul, cu o singură excepţie, care s-a întâmplat într-o seară, când, după cum declară Iselin, Kirkenær s-a arătat de acord să se întâlnească cu omul şi la scurtă vreme după aceea a şi plecat de la hotel. Am crezut că ar fi interesant de aflat în ce seară s-a întâmplat asta.

Gunnarstranda flutură hârtia pe care o ţinea în mână.

— I-am arătat lui Iselin această listă cu apelurile efectuate de la telefonul mobil al lui Ekholt. Se potrivesc perfect cu cele ale străinului.

Gunnarstranda îşi scutură scrumul de la ţigară.

— Ekholt nu putea avea decât un singur scop: acela de a-l şantaja pe Kirkenær. Faptul că te-a sunat pe tine arată că nu glumea când îl ameninţa pe Kirkenær că va spune poliţiei tot ce ştie. Însă a uitat să ia în considerare faptul că Hermann Kirkenær era periculos.

Inspectorul de poliţie Gunnarstranda îşi strivi ţigara de talpa pantofului şi zâmbi încă o dată cu toată gura.

— Când Hermann Kirkenær îşi revine din comă, se va uita drept la mutra ta, Frølich, zise el încet. Iar tu îl vei pune sub acuzaţie pentru uciderea şoferului de taxi cel lacom, Richard Ekholt.